

Epitheta, dat zijn bynamen oft toenames: een boeck, niet alleenlijk bequaem ende dienstlijk voor alle die de poëtenkonste beminnen, maer oock om alle andere Nederduytsche compositien te verciereren : met oock korte uitlegginghe van zommige sware namen e

<https://hdl.handle.net/1874/291908>

F. 30

H. 1894

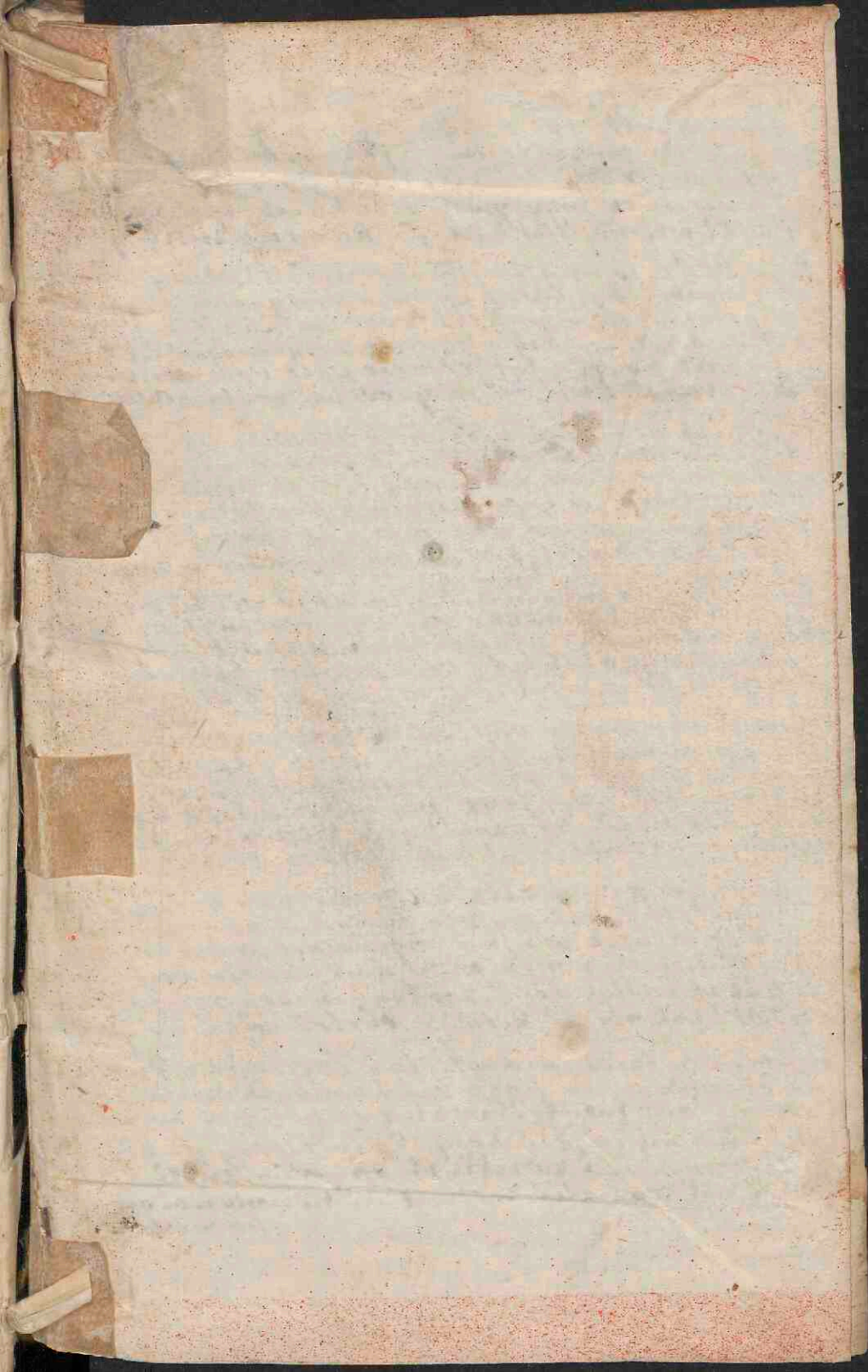
Hs.
7 F 30

1894

**Auth. Smyters van Antwerpen, Epitheta d. z. Bynamen oft Toenamen.
Rotterdam by Jan van Waesberghe, 1620. 4°.**

Doorschoten met wit papier, met handschriftelijke aantekeningen door Peter Poeraet.

In 1905 aangekocht op de auctie-De Geer van Juitfaas, *Catal.*, n. 3696.

Ik dank 'U Godt! gy soert myt' ilken ^{morgen} dagh
Aen't hertel tot ten stil in een geidwte ^{gebedt}
Hertgen ik mit vilt lust, sehoon middit ^{her wil}
En huuswider waer dighet, tot 'U stort ^{orb} ^{best}
Ja! waer in ik myn pen gelukkig vind geidwte
o Godt! wil my ^{uw} hertel en hier toek ^{ruste} geiven

Mijn bede is om gein spracht noch l'ekhemyd' dir wirt
Poh. mocht 'ik ^{stent} op myn voorgaend ^{vergnis}
Dit groot is en myn. ziele voor menschen heyt ongen
o ^{HEILIG} ^{AND}! zu my aen, daer zy geboogen ^{ist}

Ja! mit haer in lijf 't neer valt voor uw vacten
o ^{HEIL} ^{VORST}! wil in' in ^{quast}; ai' wil myn ^{onacht}
^{besten}

Ik lay ook hertel myn hertel, myn zuchting voor 'd oppen
Aen' hoed my ^{lethendigh} in 't werken myn' hant,
en laet my ^{minnet}, toek! als ledigh hemer loop't!
Alle ^{verbedt} is myn last, en ik hou het als een paet
t geen gy my geiven wilt mit dus voor my t' ^{zorgen}
k' ^{deas} ^{dit} t' vrolyker ook op by ^{ieder} ^{wor gen}

Heed ^{bevinde} mynen ^{geest} in ^{alles} wil t' ^{vrijheit}
En laet geen ^{DRUKKERY} my ^{zyn} ten ^{quert} ^{den} ^{ouerte}
Bevry my van het quadd' in ^{Satans} ^{born} ^{sechtel}
In houd my (o! ik bed) toek ^{gein} ^{het} ^{lethe} ^{voersted}
Mijn geest ^{lede} ^{altyt} ^{ies}: ai' wil ^u ⁱⁿ ^{daer} ^{door} ^{sin}

Magh ik van mynen vlyt, dit ^{lethe} ^{hart} ^{van} ^{lethe}
lets oppren voor ^{uw} ^{troon} en ^{wyze} ^{Majest} ^{tit};
Ik ^{smelt} ^{daer}, ^{oek} ^{tot} ^{al} ^{menig} ^{fluy} ^{den} ^{lethe}
yelyk ^{zucht} in ^{zyn} ^{soort} my ^{up} ^{het} ^h ^{art} ^{lethe}
en ik (den ^{lethe} ^{zy} ^{aank}!) ^{gein} ^{lethe} ^{lethe} ^{kan} ^{ouerte}
Hoe ^{veer} ^{zy} ^{trucht} ^{en} ^{al} ^{kan} ^{lethe} ^{lethe} ^{lethe} ^{gouden}

In ^{toek} ^{my} ^{pen} ^{wir} ^{deur} ^{dit} ^{voor} ^{menschen} ^{seing}
En't was tot hertel my van ^{binnen} ^{zo} ^{gefelt}
Ik heb'er ^{menig} ^{ook}, ^{nu} ^{ongin} ^{oemt}, ^{deer} ^{vrij}
Of ^{zells} ^{ook} ⁱⁿ ^{den} ^{my} ^{pen} ^{daer} ^{and} ^{ren} ^{vout} ^{geind}
Dit zal ik wisly ^{doer}, ^{zo} ^{lang} ^{ik} ^{ook} ^{zal} ^{lethe}
o ^{GODT}! wil my ^{de} ^{ke} ^{en} ^{lethe} ^{win} ^{ning} ^{ge} ^{ven}

Wil my t' in laets in dagh, by d' Englen ^{en} ^{air} ^{verblyd}
En ^{troost} ⁱⁿ ^u ^{en} ^{hoop} ^{van} ^{hun} ^{bly} ^{lethe}
Laet my ^{den} ^{trouff} ^{lethe} ^{lethe} ^{toek} ^{zells} ^{lethe}
Ae! houd my in ^{de} ^{hoop} ^{ten} ^{laet} ^{sten} ^{snik} ^{lethe}
En laet myn ^{lethe} ^{lethe} ^{lethe} ^{lethe} ^{lethe}
Dit ^{lethe} ^{lethe} ^{lethe} ^{lethe} ^{lethe}
schenken.

o Dredmact luttig, wien GODD' koont ein
En geest den morgenbet ^{te sproeiden,} _{tot den t'kies.}

o Zoldiring, most ik wat hooger klimmen,
Ik heb' 't geluk, dat myn ge'dacht en zyn
Och hooger, in en waarheit nu' in schimmich.
'k Zie laeger, in my best, als Zoude lyn,
Ded das al minnigh' mensch zic weer en kinen,
Och! mocht ik wi zyn doen de ^{loopen} _{waerheit} in
n'hoopen.

o Wees, o GODD', myn toevlact,
En laet myl etwies uit doen traalen.
Het geen myn voorbigeide quaet
Doe zachtens voor de minsch en dailen,
En't geen myn 'tge den minsch ontneem.
Ik bid dit mit geen' loozen t'iem.

Nien! 'k bid' oprecht te moogen zyn,
En dat ik vlinzory blyt' haerink,
Voor 't toek, dat geen blink noch schijn
Zal inmer etwies konnen baeten:
Voor minschien mit, opdat zy zien,
Dat ik opricht m' 't waen hoorn bieren.

o GODD'! geef my ^{zijn} inspraekerust,
Een Troost, dat 't grootst is boven allen
En maek myn teere ziele ge'ust
En houd die voor een vordere vallen:
Nien! leir my toch manmoedigh staan;
Doe my uw wapenrusting aen.

Maek myn in arbeit my ten nuet.
Och! zou man velt' d' nutless weeden,
Dier' ik heb van ydelt'heit beschut,
En dat ik 't in den' ge'preet
Ten vengang van den grooten man,
Den Gerd' d' d' d', zuiver in zyn' wan.

Laet zoo de Wiv'le moogen zien,
Dat ik myn kaart 't heb' ge'gevin,
En staet zoo wyl' alle anard' liden
Voor 't v'el' v'el' v'el' by myn liden.
Het Godswoort geefz my allen troost,
En't wyse my stou'g ten zued' en oost.

al! loes, was borin di Voorrede sta.

By Overlyden
aan niemant
andere

Dit Boek,
dan
den Heere

Advokaet Johan

Tesschenmacher:

pot dien h[er] 242 id. zal wellen toev[er]
sic jubilo, op[er] . . . P. Portraet.

Præcibus Pervigila: susq[ue] Deo humilis!
Præcibus Pervigila: sus mihi, queso, Deus!
Pervigila Præcibus: sus mihi Pro Petrus!
Per Vigilior vigilans: sus mihi Per Petrus.
sus mihi Tu vigilans

Wat is 't grooter merk d'r Godheit,
Dan 't we tael op 's menschen tong,
Die golden ernst en allen spot & die
En daer toe klank en letters vong
Dit toemin, vloemen, rammelen, drillen,
En stryken, zalven, schersjen, lillen.

De Nederduitschman voelt t'it dader
Di dreften van zyn medingzin
Die spraek der letters t'it tohglade
En toont zyn tochten, m'it of min
Met begin vorm en spraek der letters
Strey die zalven, streellen, plietren.

Hy weilt te rammelen en te roeten,
En doet dat ook te monde en tong,
En zal hy scheldtael horen voordien,
Zyn mont, dien hy niet d'it d'it d'it
Geeft hem naar v'isch de leetrik letters
En bet'te d'it d'it d'it d'it d'it.

Gait vry by Nederlandts voeten,
Dit 't vloeren, 't vloeren op den top,
En 't m'it d'it, scheldien met al d'it
En 't rammelen d'it d'it d'it d'it
Met eigenhoofd d'it zinneghedien:
Gy hoort de zaak t'it woorden ledien.

Kyvage trekt zoo zuur de mondien;
En 't lachen p'it d'it mont tot lach.
Het rammelen hoort min t'it allen stonden,
Het putullen hoort in 't woortien
Het f'it d'it maikt ook t'it d'it d'it d'it,
In 't g'it d'it d'it d'it d'it d'it.

De mont, ja! toont de daer aint spoothen,
Gelyk d'it d'it aint scheldien met.
Wat hoort gy d'it d'it d'it d'it d'it
Hoi zaght is zyn d'it d'it d'it
En als gy die d'it d'it aint d'it d'it
Zy trekt de kuslip v'it tot v'it d'it.

Nederlandtsche Taal.

Folio.

Quanto.

Armeni Schrekkii Rodonni Origines Abrah: vanden Milii lingua Belgica.
Celtica et Belgica of Oorsprongh en zack en der Nederlanden. 1634.

Lugd: Batav: 1632.
Afspreekngst van Petr: Montanus van Delft. Tot Delft 1635.

Corn: Giselberti Kempii Speldwrick of waerfhouwing an den Nederduitsch, Schryver van de Spelding. Haerl: 1632.

— G. Kempii Ontographia Belgica, Amst. 1637.

— Plakkaet van zyn Hoogheit op de Jaght in V'isshenij in dato 30 July 1634.

Oudaens Roomsche Moogenheit f: 234-236 over de Spellinge.

— J. Hunterus historia sui saeculi. N. f: 215 de Nom: propria;

— Anonymi gemeenschap tusschen de Gottische spraek en Nederduitsche. Amst. 1710.

— Simon Stevins w'it d'it, Leiden 1586, 1606, 1608 etc.

Vollenhov's Aintekeningen in zyne Minn. g. d'it d'it.

~~Van Nil volentibus anduum.~~

Vondel }
Hoofst } geschreeve aentekeningh.
Baan }

Spraekkonst van d'it Vertaelen d'it
Bybels. En
Van Nil volentibus anduum.

Aldegondes Palmh of Formulieroz
v'it h'it jaer 1574 of ten minst
voor 1581. Te zien in de Biblio
theek van Utrecht.

Octavo.

De rechte Onderwyzinge van de Fransche, Engelsche en Nederduitsche taalen; waer in een Nederduitsche Spraekkonst, door Willem Beijer. Dordr: 1665.

Nouvelle grammaire Flamande par Phil. Lal Gué. Amst: 1705.

Nederlantische Woordenschat. t. Amst. dam by Th. Fontein. 1654. Zie in duo, Dec.

Tweespraak by de kamer in Liefd bloei, ende. Wormdreef 1649. in tedeid, by Plantyn 1584.

W. A. Wijnshoovens Letterkonst, zynde het eerste deel van de Nederlantische Spraekkonst. Leiden 1683.

- - - - - Leeman, behelzende een uitlegging van de Nederlantische Konst en Spraekwoorden, ontleent uit de zeevaers. l'bid: 1685.

A. Moonens Nederd. Spraekkonst. Amst. 1706.

W. Sewels Nederd. Spraekkonst. Amst: 1708.

J. Nylöe Aenleiding tot de Nederduitsche tael, nu vermeerderd met een vervolg. d. eeuw: 1755.

A. G. Koko ontwerp der Nederduitsche Letterkonst. Amst: 1649.

Petr. Leupenzius Aenmerkingen op de Nederduitsche tael. Amst: 1653.

Nieuwe Taelgronden der Nederduitsche tael, wegens het gebruik der Voor, ledent, de, den, die, deze, dit, dat, het ende Nederlantische Woortzake, hing, door Joh: Hilariides. Franck: 1705.

Mart: Heugelenburg Spel en leeskunst. Leiden 1705.

D. Van Hooghstraaten aenmerkingen over de Geslachtin. Amst: 1700 en de twee, de d'uk vermeerderd met een brief van A. Moonens. Rotterdam: 1755.

Anon: Batavi (Vindia) Idea lingua Belgica. Amst: 1707. Brieven den H. Adx: Leeu, Cant op A. Moonens Aenmerkingen. Utrecht 1709.

Zie Aenkeruel, Mar en Juny 1708. in July en Aug: 1708. in Sept: en Octob:

Octavo.

Koon: Kiliani Dictionarium Teutonico-Latin: Edit: 4. cura auctario Ludolphi Potters. Ultraj: 1632.

- P. de Heuiths Nederduitsche Orthografie. Antw: 1585.

- Christ: van Heulin, Nederduitsche Sprach, konst Leid: 1626.

P. Fransius Vorneede over G. Nazianzen. Amst: 1699.

- Van der Weeren, Schar der Duitsche tael. Delft 1605.

- Kiliani Dictionarium Teut-lat: Antw: apud Plantin: 1588.

H. G. Sprengels Hartspiegel, By spraeks Almanach. l'it. Amst: 1692.

- Adagia of gemeene Duitsche Spreekwoorden. Kampen Omst. A: 1500.

N.B. Blaumhof van alle d'w: Luiflykheit was, dat is d'w: Luyden, 1660.

De Spelling van Moonen verdedicht. 's Gravenh: 1708.

H. H. Th. xop. W. Sewels aenmerkingen Amst: 1708.

- Zeer schoone spreekwoorden, of Proverbia, Fransch en Duitsch. Antw: 1595.

- Ledenkaveling van Kekkeman vertaelt. Amst: 1632.

- Anthonii Smytids Epitheta of Bynamen. Lottid: 1620.

- A. L. Koko oefening der Ledonkonst. Amst: 1648.

- Adagiorum Erasmi Epitome p'ix Tappi, um. Antw: 1544.

- Joh: Antonii Adagiorum Chilibates. Augst: Batav: 1656.

Oudaens Aenmerkingen over Horat: Flak, hils Dichtkonst door A. Pels.

Duodecimo.

L. Meyers Woordenschat, verdeelt in 1. Batavaerzwoorden. 2. Konst- en 3. Veronderde woorden. Zesde drukken vermeerderd in het derde deel. Amst: 1688.

- Zevende druk Amst: 1698.

+ J. de Brunes Nieuwe wijn in oude leere zakken. Middelh: 1636.

- J. Hofmans Nederlantische Woordenschat. P. P. Spilling van Moonen verdedicht.

Ai! lot, wat deze twee verſchietten
 Ten mande by de in de Letteren
 En ho't zy alle hier verſteken:
 hier ſammen by die oogen ſiek,
 En't ſammen op die dular der tonge.
 De zaak ſproke zelt gantsch onbetreuen,
 Diets bedd' ik ^{9 GOD} wonderſproke,
 Zoo godlyk by die **BATAVIER**,
 Dat thoch myn werk een licht raake,
 En toon die konst in taalocien,
 En dat ik't doe, om't ¹⁰ **ALSOOTS** & **EREN**
 in moete. ¹¹ **GODSWISK** **WIST** toewen.

5 Nederlandesche tonge!

Ai! lot, wann'er ik zong,
 En als ik heb gefchreeven,
 Hier was ten awenſicht,
 En ſchoon in Letteren.
 De konst hierge my gedreven,
 Door Juat in't hieft **deven**.
 God' zed ik't die't gelien.

Sa!
 Sabbath.
 Sabil; Sabilin.
 Sabbirin.
 Sadi, Saekhal.
 in Saei van
 Montskootin.
 Saeyen, seerromin.
 Saffier.
 Saffiers (wilde
 saffierin)
 Saizen
 Sakerdacht hout
 Sakramint.
 Salade.
 Salamander.
 Salaris
 Salet.
 Sali
 Salamonsz. gel.
 (zichet konst.)
 Salpettr.
 Samair.
 Sammilair,
 Sammilin.
 Samin (ana). in
 alle samini obgfls.
 Sampt (moe, mits,
 gaders)
 Sandelhout.

Dostindische. 217

Sanin (zichet
 waer in.)
 Sanikel. Senegroid (kruid)
 Sant. Sijnkboom
 Sap. Sapproid. Pirafynin.
 Sardyn (zichet
 hirt Leersich.) Serjant.
 Sarrin. Serbaffy, P. y.
 Sas (flus of) Saamsicht. zijde.
 Sastim (zat.) Sergie.
 (sain) Serpent.
 Satan. Serpigh - heit.
 Sater. Servit. Servis.
 Saterdag. Servijs.
 Satyn. Seulen.
 Saufboom. Sexe, Moon. p.
 (Opacantha) Sidden. 142. dult
 Savelboom. Sijt. 9. Spelt.
 Savi (Sali) Sijt. 142. dult
 Savogijfins. Sijt. 142. dult
 (oostind. dywater) Sijt. 142. dult
 Savookool. Sijt. 142. dult
 Sekte. Prant. Sinau (zichet konst.)
 (Cortin van Paul) Singel
 Sedere. Sint (Sedere)
 Seffins of Sintjanskruid
 (Saffier) Sintels.
 Segrymaer. Syper.
 Sein (Siquum) Sijpen (pays)
 Seissen, Moon. Zeissen (prechen)
 Seko. Sijcken (Urin)
 Sekriet. Sijcken (Urin)
 Sekrietaris. Sieroops.
 Sekte. Sijcken (Urin)
 Seldrij. Sijcken (Urin)
 Sintblader. Sijcken (Urin)
 (Kauwoud).

Sirpel.	Sulfer.	NB.
Sitfen (Ossind.)	Sullin, - leban.	Edid. waarom niet s.
Sivet.	Sumak (in	Cyprijs of Kyprijs.
Sifeleerin	plantje.)	Cyprijs.
(Gravida)	Surhel (vilt	Eithir, NB. Kij Dagaal.
Sober.	zuuring)	Etrullekruit, of
Sofflet.	Sus, luiser.	Kaunro, rdt (Kauw)
Soetelen, Soe	Syffel (in Sibilo)	ta)
telaar, Soe.	Syfer, Moon. p.	Cuzelairin (Gravida)
Sofyruul.	Sysje, distel,	
Sokken.	ink.	
Soldaet, Saddy.	Synagoog.	
Solfer, Sulfor.	Synode.	
Solleboldin.	Suns.	
Sollin.	Symbal, Cym,	
Som, Somme.	NB. Babum, Kijpsedav.	
Somber		
Sommigh. Moon.		
Lommegein.		
Somtyt, Somtyl.		
Somp, sompigh.		
Wien, Windigh.		
Sondeerin		
Soort, Soort, Soort,		
Soort.		
Sops, Soppin, inz.		
Sorbe (Spreubitz)		
Sorbinboom.		
Soubatin.		
Soudeeren.		
Souffe.		
Souffertje.		
Soufys		
Suf, Sufin, inz.		
Suker, Suker, inz.		
Suzelin, Suzeling, inz.		
Suzin, Suzin, bollin.		
Sukadi.		
Sukkil, Sukkilair,		
Sukkilon, inz.		
Sul.		

Uitgangen van E.

Bode Grave	m. -	(in ~~een~~) - - vr. Boekstave. B. i. l. i. Nadte. Godeloose. Wyze. Vroome Rechtv. Dage.	B. i. l. i. Wyze (anodis) Hage. Hoyke (Spee) Hare. Kist. Oude (atas) Schade. Spryze. Tarwe. Tenti. Vragi. Verwe. Schade. Zede. Zege. Zonde. Wyze.
---------------	------	--	---

HUGO de GROOT.

H. G. overleede voor het w. w. w. w.,
 Van Groot onklein gepro. w. w.,
 Van ziele wat al te groot.
 He had den Naem in Saade
 En hield zyn' ziele v. w. w.
 Ten v. w. w. v. w. w. w.
 Hy wilde, naar zyn' naam, ^{h. w. w. w. w.} ~~h. w. w. w. w.~~
 Maar hoe d. w. w. w. w. ^{h. w. w. w. w.} ~~h. w. w. w. w.~~
 Men zag hem dit wil haest ^{h. w. w. w. w.} ~~h. w. w. w. w.~~
 v. w. w. w. w. w.

Woorden met K. in plaatsje
van C.

Kedir. Moon. Poëz. p. 12.	Alkidijs	Id. ibid. p. 290.
Kipri'sfen	111. Bakchus	796.
Kypris & Venus.	161. Fenikië	719.
Kydispe	189. Scepter.	766.
	Skisio.	286.
	Skirus	189.
	Thraker.	190.

Lust Van Tilstandigh, die in het
 Praet, Meerwort der eenen klinker behouden.

Bis, Bids,
 Vond. Virg. p. 17.
 onder v. d. n.

Bilij, Bilijg,
 B. v. l. B. v. l. d.

Dal, dalen.

Dagh, dagen.

Dal, dalen.

Dah, dakin

Gat, gaten.

Glas, glazen.

Gras, grasen

Godt, goden

Gebrek, gebte

Gew, gewogen

Getal, getalen,
 ten getale.

Gebet, geboden.

Gebodt, geboden.

Gelit, geliden

Lot, loten.

Op, opin.

Oorlogh, oorlogen

Pat, paden.

Pet, sommigi
 Steden Peking
 in andere Pet
 ten.

Pot, poten

Blat, bladen
 Vond. Virg.
 p. 17.

Rat, raden;
 Raden Vond.
 Virg. p. 17.

Rag, Spinraght,
 Spinraght.

Schep, schepen
 Schep, Schepen.

Spiel, spelen.

Staf, staven

Stap, staken
 Vond. Batar.
 Gebr. p. 22.

Strot, stroten

Tredt, treden.

Trek, trekken.

Vat, vaten.

Vlot, vloten.

Wegh, wegen.

Sepin, Sepinen
 Schep, Schepen.
 V. d. g. in B. d.
 Virg. p. 114. C.

Quart d'un
 jour plusieurs
 de ces Quarts.

Lot, Sloten

Smit, Smiden.

Smit, Smiden
 maar Vond.
 Poët. I. D. d.

Smit.
 p. 303 Wap.

Slep, flemen.

Stut, spitten.

Klein. Poët. p.
 6. l. 12 & 15

Gras, grazigh

Stertogh, Herroghen.

Gras, grazigh

Kap, kapen.

Kat, keaten.

Van onder't Lofkond.
 2 d. d. Poët. p. 125.

B. 8082

By Monf: Rivers in klein
Quarto f 5-50-

EPITHETA,

Dat zijn

Bynamen oft Toenamen,

Beschreven door

ANTHONI SMYTERS

van Antwerpen.

vermeerdert
By de heer P. de Witt
Een Boeck / niet alleenlyck be-
quaem ende dienstlyck voor alle die de
Poëten-konste beminnen / maer oock
om alle andere Nederduytsche composi-
tieten te versieren.

Met oock korte wtlegghinghe van zommighe
sware namen ende woorden.

Keizer van
1642 uit Joann.
Veslingii Syntag-
ma Anatomidum.
Amst. 1659. En
Bartholyns
Anatomia Refor-
mata.

TOT ROTTERDAM,

By Jan van Waesberghe / aen de
Heret / inde Fame. 1620.

Aen de Liefhebbers der Reden-
ryck-konste.

Ist dat *Natuere* v wil tot iets te dichten dringhen,
Zoo veel als ghy op rijn door *Rethorijck* vermeucht,
d' *Ambrosi'* hebt ghesmaect, op *Helicon* verheucht,
En *Muses* gonste v raedt, de *Lier* te laten klinghen:
Zoo ghy der *Goden* lof, en *Helden* eer' wilt zinghen,
d' *Heroïsche* daden kloeck van vromicheyt en deucht,
Van liekten oft van leedt, van treuninghe ofte vreucht,
Van oorlooghe ofte vre, den oorspronck wilt voort-
bringhen.

Denct dat *Poëten-konste* wt d' *Hemels* is ghedaelt,
Niet om der boelen roem van v te zijn verhaelt,
Tot stercking' vâ het quaet oft van't verkeerde wesen.
Zoo ghy van *Venus* zinght, oft *Cupidons* gheschiet,
Oft van *Gheneghentbeyt*: denct dan oock in v Liedt,
Apollo heeft altijt d' *Eerbaerbeyt* hooch ghepriesen.

Myn haters zijn zo.

O Juygt, die tyt hebt om te dichten,
En lust in geest en luyfbaerheit,
V gaf ik hier de beste lechtin,
Waar alle vinding is gespreidt,
En waar uw geest (als die ontsooking)
Vindt alle duisternis gebrooken.

Doch bravo Juygt! al' oeffen 't oordel
Elk ding b'ken' zyn eigenschap!
Daer is geen ding, of 't geeft zyn voordeel
Zet nu in volk een wijzen stap.
En doe, gelyk 't Pinsel, dat schildere,
En verfmoe't hebben onverwildere.

Och! hadden di *Papier* schilders,
Poëten, dieze *Print* in hand;
Zy leevin in niet decht geen vild
Met woorden zond' dat duivelbaan
Zy gaven elken ding zyn kleur in:
Nu zult in vnde niet niet dan leuren.

*By myn aſſeruen verzoeki ik, dat
dit Boek op dine redere wyze wordt in
aengeroomen van myn vaderlandts in
den onbegrijpelyken drenten meer moet
ſpreken zynde een arbeydt van myn ſtegt af*

*tot
den
leſer
daer
bynde
voor myn ſtegt
zyn moghe.*

VOORREDE N

Tot de Lief-hebberē der Neder-
landtſche Tale.

W At my veroorzaect
heeft, Eerzame Leſer, dit
Duytſch ^{Bywoort} EPITHETA-
BOECK in Druck vut te
gheven, en vvil ick niet
dat v onbekent zij: vvant alzoō ick over
veel jaren profeffie ghedaen hebbe, de
leucht inde Franſche Tale t'ondervviſſen,
daer toe verſcheyden Hiftorien, Poētsche
vvercken ende andere compositien, hun
voor-gheleſen ende leeren verduytschen.
Zoo iſt dat (onder andere) de Poēten in
hunne ſchriften, fabelachtighe ghedicht-
ſelen ende bedecte vvijſe van ſpreken, vele

V O O R - R E D E N .

vreemde (niet gemeyne) Naem ende By-
 naem-vvoorden voortbrenghen, die in
 onse Nederduytsche Naem-boeck en niet
 gevonden en vvorden. Van vvelcke (geen
 verklaringe hebbende) dickmael genoot-
 zaeft ghevveest ben, om myn Discipelen
 te voldoen, ende aen 'tghene hun meest
 gheleghen vvas, te gherieven, my zelven
 te oefnen, een groot deel dier vvoorden
 met hare Epitheten, by een te vergaderé,
 alzo by lanckheyt van tijde op A. B. C.
 in oorden te schicken, ten laetsten oock
 goet gevonden de Fransche Epitheten
 van *Maurice de la Porte* geheel over te zet-
 ten, ende dese myne by een gheraemde
 daer by te voeghen. Het vvelcke zommi-
 ghe Konst-lievende zoo behaeght heeft,
 dat my menichmael vermaent, onse Neder-
 landtsche Redenrijckers die eere en dienst
 te doen, hun die zelvighe te nutte maken:
 voornamelijck, devvije nu eenighe Lief-
 hebben vlijt aenvvenden, ende arbey-
 den

V O O R - R E D E N .

den om de Nederduytsche Tale te bouwen, te zuiveren, te stichten, te verrijcken, ende alzoo te cieren, datter vele Boecken van verscheyden Konsten (in beschreven zijnde) ghenoechzaam blijkt, de zelvighe Sprake haer zoo vviydt streckt, ja vviyder dan eenighe andere haer kan ghestrecken, in voeghen, vvaer't dat (diens ampt het is) gheliefde het devoirs te doen, ende in het goet begonnen vverck te continueren, men zoude se haest florerende maken, ende in alle faculteyten daer mede zoo veel te vveghe brenghen, als eenighe andere Natien met de hare oyt te vveghe ghebrocht hebben. Dit heeft my, Eerzame Leser, bevveeght, desen Steen oock tot opbouvinghe onser Nederlandtsche Sprake voort te brenghen, om d'Edifitie daer mede te helpen voorderen, cieren, ende om dien te ghebruycken tot allerleye compositien, zoo vvel in Prose als in Rijm, de zelvighe te verrijcken, verstercken,

(.) ;   ken,

V O O R - R E D E N .

ken, vaster te maken ende te verbreyden: dat's te vveten, omme de VVerckvvoorden, Naemvvoorden en Bynaemvvoorden, een behoorlijk behulp in alle Poëtische vvercken, Historien, ende voor die hun metter Pennen-konst behelpen, te dienen, vvant alzo de Poëten-konst meest bestaet in aerdich te vertoonend' effecten der dingen, daer van sy te spreken ofte te schrijven heeft: vvaer toe van noode is bequame vvoorden te verkieſen, om de redenen gheloof te gheven, gelijk de konſtige Schilders hunne ſchilderijen met verſcheyden vervven cieren, ende zoo ſchoonen ſchijn vveten te gheven, dat d'ooghe met vervvonderinghe (de levendicheyt der conterfeytſelen aenziende) een behaghen daer inne krijght. Deſghelijcx oock den Dichter, moet de vvtgheleſene vvoorden met bequame Epitheten vercierē, ende de zelvighe daer by zoo vveten te voeghen, datſe de zake

V O O R - R E D E N .

zoo vverckelijck schicken ende voordra-
ghen, dat de toeluyfterende oore een ver-
vvonderinge in het verstandt toe-brenge.
Doch om die (zoo't behoort) te gebruyc-
ken, zijn tvvee dinghen te bemercken:
Eerstelijcken, den aerdt van de dinghen
daer van men voren neemt te handelen.
Ten anderen, de kracht ende d'effecten
die sy doen, ofte die van andere ghedaen
vvorden; als nu acht nemende op het ee-
ne, als nu op het andere, ende zomtjids
op alle beyde, om daer by te schicken al-
zulcke Epitheten, datmen merckelijck
ghevvaer vvorde, sy niet gheheel ende al
om dat sy konstich zijn daer by gheschiect
ofte ghevoecht vvorden: maer meer om
datse tot der zaken eyghenschap ende na-
tuerlijcke vverckinghe bequaem zijn, dat-
ser vvvel op passen, ende de ghestaltenisse
vvvel te verstaen geven: alzoo dat 'tbeloop
syner vertellinghe in goeder ghestaltenisse
vvtghevoert vvorde, ende aenghenomen

V O O R - R E D E N .

zij: ghelijck de Schilder met syn stuck het beveghende ghemoet voor oogen stelt: vvant ghelijck men na de hoedanicheyt der dinghen, na hare toevallen ende vvt-verckinghen haer de Namen gheeft: al-zoo moetmen achtervolghens, naer vvt-vvifsen der zelvighe, oock d'Epitheten vveten te verkiesen, ende by de vvoorden voeghen; Ofte anders zoude de vertooninghe ongeschickt ende niet vvaerschijnlijk staen: dat's te zegghen, dat alle dinghen zoo gheaccommodeert behooren te vvorden, datmen mercke, datse op al-zulcken plaetse naer eysch ende gelegent-heynt moeten ghezettet vvorden: vvant by al dien sy buyten plaetse, ende niet te propooste ghestelt en zijn (alhoevvel de Redene eenichzins vvcl klinct) ende tot het subject schijnen te dienen, sy makense evenvvcl onlustich, verdrietich ende vvalghelijck voor diese aenhoort. Exempel aen de konstighe Luytflaghers, devvelcke
in't

V O O R - R E D E N .

in't spelen zomtijdts verscheyden snaren ongheroert latende, ende zomtijdts alle met eenen greep die te zamen slaende, een zeer zoete harmonije gheven, alzoock oock met d'Epitheten; zomtijdts eene na latende, zomtijdts twee ofte meer daer by voegende (na dat het de zake vereyscht) maect een schoone vloeyende Reden: inzonderheit vvanneer de dinghen van naturen haer alzoock schicken, dat sy d'Epitheten behoeven; ofte datse derven moghen, bequaem oft krachtich ghenoech van haer zelve zijnde; om de zake in het gheheel met hare toevallen (zoo vvel inwendich als vvtwendich) alzoock te bevvisen ende vertoonen alst van noode is: vvaerinne zulcken discretie en voorzichtigheyt behoort ghebruyct te vworden, datse tot eenen vvtleggher, beduyder, glants ende zoodanighe verlichtinge dienen, als den zin en 'tvesen van de voorstellinge behoeft, om die zoo vvt te druc-

V O O R - R E D E N .

ken, datse den Toehoorders met lust het verstandt opene, te luyfteren na 'tghene datmen te verstaen vvil geven: VVaer toe onse Nederduytsche Sprake in de Dichtkonste vloeyende ende rijck genoeg bevonden vvordt, om ditte inder daedt alles te voldoen: Ghelijck men ziet by eenighe Lief-hebberen, die de Nederduytsche Sprake in zulcke regulierlijcke oorden beghinnen te brenghen, dat het ooghen-schijnlijcken blijct, sy niet alleene de ghemeyne Spraken, maer oock de Hoofspraken niet en behoeft te vvijcken, in veelhey van vvooeden, in bequaemhey der vocabulen, in verscheydenhey van namen ende cierlijcke Epitheten te vinden. Item, dat een Redene in zoo veel veranderinghen ende menichvuldighe manieren kan geciert, verbreyt, vergroot, verkleynt, ende den zin zoo vvcl te kennen ghegheven kan vvorden, als eenighe andere Tale. Boven dien, blijct het noch by desen onsen Epitheten-boeck, dat alle

V O O R - R E D E N .

die *Maurice de la Porte* in syn Boeck heeft, hier overghezet zijnde, ontallicke andere Duytsche daer noch by ghebracht zijn, noch daghelijcx vvt der Poëten schriften ter handt komen, voorvallen ende gheinventeert vvorden: My zelve verzekeerende, onse nakomelinghen hier oock vvat daer by practiseren zullen, tot verbeteringhe, dese noch vermeederen, ende alzoo met lanckheyt van tijden, om de Nederlandtsche Tale tot een volkomen Tale te maken, te hulpe nemende de oorspronck ende vvtbondt onser Moeder de Hoochduytsche Sprake, vvelcke over lang na der Konst onser Gramatfche Reghelen ghebracht is, hun niet aentreckende (oft aldus doende) den onverftandigen ende quaetvvilligen stoffe nemen zulcx te berifpen, devvije elck vveet, dat dit volcxken qualijck lijden mach, datmen eens anders vverck zich toe-eyghene; Neen dat en is niet eens anders vverck zich toegeeygent, maer bevvesen dat onse Nederduytsche

V O O R - R E D E N .

Tale niet en is barbaris, rou noch onghe-
 schiet; maer bevvesen, datmen vvt den
 oorspronck, den oorboor zuyght, onse
 Sprake gheeert, ende ghearbeydt, dietot
 volkomenheyt te brenghen, op dat door
 zoodanige middelē, onse Ieught lesende,
 schrijvende en practiserende de Fransche
 ende Duytsche Poēten, ghevoordert kan
 vvorden, vvaer door (als ghezeght is) onse
 Landtslieden dienst gheschiedt, ende hun
 meer gheneghen maeēt, hun in hunne
 Moeders Tale t'oeffenen. Myns halven,
 bekenne rondelijck, dat den aenvanck de-
 ses vvercx gheschiedt is meest om myn
 eyghen studie, de memorie te bevestigen,
 ende nu in't licht ghebrocht tot myns
 naesten oorboor: door dien tot noch toe
 (myns vvetens) niemandt arbeydt aen-
 ghevvent en heeft, in Hooghe ofte in Ne-
 derduytsche Sprake, Epitheten in druck te
 verveerdighen. Dit ziende, hebbe vvil-
 ligher als vermoghende my daer toe ver-
 stout,

V O O R - R E D E N .

stout, achtende gheenen kleynen dienst ghedaen te hebben ons Nederduytsche Klercken ende Konst-lievende edele Geest-ten, met ons zelve te helpen, hunlieden dienstich te vvesen, als oock de ghene die oft in de Latijnsche ofte andere Hooft-spraken niet gheoeffent en zijn; die allerley Boecken niet en kunnen bekostighen, ofte die den tijdt ontbreect vele Boecken te doorlesen. Oft nu iemandt zegghen vvilt, vvacrom ick alzulcken arbeydt doe, ende op het cieraet onser Tale zoo dringhe, die zal vveten, dat alzo de Tongen oft Spraken, gaven des H. Gheests zijn, ende daeromme billich in achtinge ende eere behoorde ghehouden te vvorden, inzonderheydt, na dien de ghereguleerde Sprake, Redene ofte 't Geschrift veel meer goedts ende vromens schaft, oock krachtigher den Toehoorderen ende Lesers bevveecht: dan oftse ongherijmt, grof ende zonder gheschickelijckheyt vvtghevoert vverde:

V O O R - R E D E N .

vverde : Zoo verzekere ick my nochtans, datter vele zijn die gheen en smaect in desen nieuwen kost en zullen vinden, dien vervvorpemde, gheringh achten : Evenvvel, vvetende den oorboor deffelfs, houde ick zulcke ongherechtighe kittelinghe deser Schetsmeesters voor min als niet: devvije men veel eer (om die te believen) de leught schadelijker dan voordelijker zoude vvesen ; devvelcke ick alleenlijcken hebbe gezocht te profiteré, vvachtende ende omziende, dat iemandt die (gheleert) onse Sprake toeghedaden vvesende, hier toe lustich en bequaem mocht vvesen.

Eyndelijck, Eerzame Leser, zoo my zomtjids eenighe vvoorden buyten oorden ontlopen zijn, dat's buyten vville ende vrete, onkonde ofte onvoorsichticheyt gheschiedt, derhalven believen my t'ontschuldighen, aensiende dat alle beginselen moeyelijck zijn, ende den lust die

die

V O O R - R E D E N .

die ick hebbe onse lieve Moeders Tale te zien floreren , daer toe te helpen de zelvighe eere aen te doen. Zoo eenige vvoor- den, die met verscheyden letteren beginnen, in d'oorden van A. B. C. niet en achtervolghen, zal vghelieven in d'andere oorden te zoecken : ghelijck als *gonste*, niet vindende by de letter *g*, zoekt in de letter *i* op *jonste*, *clare* op *klare*, ende dierghelijcke meer. Oock zuldy vveten dat vvy tusschen *i* ende *y*, item *f* ende *ph*, *s* ende *z* vveynich onderscheyts gemaect hebben, het vvelcke gheschiedt is, om dat zommighe Nederlanders oock kleyn onderscheyt maken in de voorschreven letteren, d'eene voor d'andere te ghebruyc- ken.

Hier mede heeft V. E. myns bedunc- kens, berichts ghenoech, en oock recht- matich bevvijs van d'oorzake, vvaerom- me ende vvat halven ick my desen (niet gheringen arbeyt) ondervvonden hebbe:
Verho-

V O O R - R E D E N .

Verhope andere oock arbeydt aenvven-
den zullen, dierghelijcke oft bequame-
re Steenen tot d'Edifitie der Nederduyt-
sche Tale aen te brenghen, op dat den
Bouvv metter tijdt volkomelijcken op-
ghericht mach vvorden, ende onse Moe-
ders Tale florere.

Kan't zyn? in och! mijn d'g'fde z'it: + Moir v' d'
O! laet mij waer te se'cken! dus l'ct ik mit g'm'ed' v'
Rode my den b'it zoo niet, onschuldigh op d' d' p'rdin
Niet v'nding is voer mij, gelyk het was v'ord' d'
Een v'it end' b'it te niet: het d'it sk'it v'at
Lustloosheid is my h'el z'ure af f'v'zen.
Ik h'v' g'ed' god's d' d' d' o'it om l'ct' b'it v'it
Alwat my b'innen is, is tot v' opgh' d' d'.

Blair' b'it' h'gh'it, oud w'el l'ct' m'act' m'act' d'
R'ad' v'nd'gh'it zal n'v'gens v' in v'act' d'.
Elv' v'nd'gh'it z'it v' t'och! in den b'loed' d'.
Dat god's my, ja! b'idd' ik, d' d' v'or b'it' d'!
Als v' w' d' d' kan; b'it' v'acht, at t'och! h'it
god's!

Horat. in Arte Poëtica.

» Multa renascentur, quae jam cecidere; cadentque,
» Quae nunc sunt in honore vocabula, si volet usus
» Quem penes arbitrium est, et vis et norma loquendi.

Dair zullin, zickertlik; wel worden thans hit
in andern zulten weer voorbigand ^{bestimm} zepiktin;
Alzyn de nu ter tyt in dengdlyk goet ^{frutwin} gewint.
et GERBUK Jontz mistroff, in die hangt nait
wint om buik.

54. Gelyke C. Tacitus benoemt is in het begin,
over: Ubi in Romam a principio Reges habuerunt.
Zoo is er ook een vers in kroon by Hond. Opdr. Jof.
in Doh: o Heliche naxenij en burgerlyke
tweedenacht. Lees aldighs ontm ogt. by Hoofte
N. H. p. 308. dat, te potetieren, in dierdenke, wil,
Londs gezet: De Dyl, ten bedd' uitgeroeren, peru,
nie de veste van Looren te beette en stouwe in
Stat in, heenveegende met verschelde in:
Hooft.

Aarzelt, gaat achterwaarts, drit,
Aaron, Israels Hoof-voeringer
Abaſienieren, Veruicindien, Ont-Onerit y
Abbrovieren. Vrotvouten, Af- Ja- gfti,
nieren, afrucumpin:

Aalwarig.

Abdomin. Zie Onder buik.

Abductor. — Afbringer.

Abelchrydi. Abelchridis.

Abdrick, Abdricus. Aar. Jun. q.d. Abdrick,
outrick & Pradivis.

Abgledien, E. mitte doer, Vituurschen, Vitnas
Abgrotij, Doodt dracht, Misdracht.

Abgudis. Ein. stat aind in stille spont. O. Het
geherryke Abgudis, Vend. Virg. C. B. der danta. D.

Abgubieren, Verborgin houdin, Ontkuizen

Abgubieren, Ontslain, volkinderen.

Abgubien, volslaggen, voltoogen, volsticht.

Achment. Achmentus. Achment op. juan
magorum, focuri fixorum, fivi fixatarum

Ach. Jan.

Achrich — rich. Achricus. q.d. Ein. an

Jan. Joann. S. in. Achrich
Abuseeren. Mislerien. Misvouten. Om
leiden

*H. K. Cain zot, dat he in Opiculus zij ont fub ftan
 tus vocis, cuius loco inolevit den. Anderzij
 zot hy ook t' recht, dat he z' privative*

*particula in compo
 fitione.*

*J. Servilius zot: t' h' de Naam d' d' r
 eerste d' d' r van Latine. Vid
 in R. B. Cocum.*

EPITHETA

Dat zijn By-namen ofte Toe-namen
 beschreven door M: Anthoni Smyters.
Amrams zoon. Mo: s' broeder.

Aron. Hooghepriester, opperpriester, opperghebruyt,
 offeraer, offerpriester, priester der wer,
 ghemysterden, gheheylighden, ghewij-
 den *Pape. d' r Priesteren zonne, Vond.*

*Hy was den oudsten sone Amram, dry
 jaren ouder, dan syn broeder Moses, wiens
 medehulper hy gheweest is, om de onbe-
 quaemheyt syner spraken. Na syn doot heeft Eleazar, syn sone
 het Priester ampt bedient.* *Abel. zu. Kiliaan.*

Abel. Den rechtveerdighen, goedertierenen, gherechtighen,
 vromen, eerste martelaer, Godt-behaghenden, Godt-
 vruchtighen, eenvondighen, Zalighen. *Vromen. Vond. Joon
 noot. Id. Joh. p. 73.*

In den dertichsten jare Adams genereerde hy Abel, den weis-
 ken van syner joncheyt aen Godt leerde vreesen; des hem de Hee-
 re zeghende: VVaer over synen broeder Cain vertoornde, en zoo
 benijdde, dat hy hem doot sloech. Van die tijt aen is Abel den eer-
 sten Martelaer ende Hemel-bezitter ghenaemt gheweest:

Abt. Ouden, weerdighen, Vader, ghemysterden, ghe-
 staefden, eerweerdigen, ghereguleerden, weereltlycken, ver-
 trouden, gastvrijen, beleefden, devoten, Godtvruchtighen.

Abdille. Eerbare, kuysche, oude, devote, ootmoedighe,
 eenvondighe, zoet-sprekende, maechdelijcke, smeeckende
 straffe, voorsichtighe.

Abdiye. Rijcke, gefondeerde, mans, vrouwen, monincen, *Hot h' r m
 vette, kloosterlycke, conuenelijcke, heerelijcke, treffelijcke, d' d' y
 opsiende. ghereguleerde, vertrouwe, devote, proven, ael
 moesdorde, herbergighe, schoone, groote.* *was. Hoof
 N. St. p. 76.*

Aberdaen. *Slymighen, vasten, witten, zouten, gualyck-
zienden, harden, bruynen, gheweyckten, grootoogighen.*

Abraham. *De Patriarch, oudtvader, ghehoorsamen,
ouden, wijzen, goede-vader, chaldeer, oprechten, voorsich-
tighen, vader der gheloovighen, propheet, ghezeghenden,
ghebenedyden, rechtveerdigen, sterrenkijcker, astronomijn.*

*Abrieck.
Zin Kilian.*

Hy was de sone Thare, gheboren in Chaldea, ervaren in alle
Goddelijcke ende menschelijcke dingen, meer dan iemant anders:
Voor eertt sustineerde hy (tegen d'opinie der Chaldeen) dat Godt
alleen Schepper was van Hemel ende Aerde, waeromme hy (door
Godes bevel) ghenootzaect was wt syn landt in Chanaan te trec-
ken: Daer beneffens wort syne wtnemende ghehoorzaemheyt
bekent, als hy (om den Heere te behaghen) ghewillichlijcken
synen sone Isaac te offeren boodt.

*Abruin.
Kilian.*

Abfalon. *Dauids sone, schoonen, blonden, ellendighen,
overtredere, onrechtveerdighen, onrechtbesittere, vader-
slagher, vriendelijcken, smeeckenden, lanchayrighen, aen-
lockenden, broeder-moorder.*

*Absteun.
K.*

Hy was de schoonste man in Israel, hy oorloochde teghen sy-
nen Vader: alzooy hy syns Vaders dienaers vervolchde, rijdende
onder eenen dichten eycken boom, ontrende hem synen Ezel van
onder hem, ende bleef met syn hayr hanghen aen de tacken, het
welcke Ioab ghebootschapt wesende, quam ende doodde hem.

Abfyrus. *Ionck, onnoosel, ontleedt.*

Anders ghenaeamt Aegialeus, een sone Aetei Coninc van Col-
chis, werdt van syn suster Medea in stucken gehouwen, op dat
haren Vader (hem bekommeren zoude, de stucken by een te rap-
pen ende vergaderen) sy daerentusschen in haer voornemen, met
Iason wech mochte komen, van haer Vader niet verhindert en
wierde.

*Accyfe.
K.*

Academie. *Gheleerde, studiense, disputerende, philo-
soophsche, leerende, gheleerden school, eerbare, ghevolckte,
der vrijer konsten, wel ghedisciplineerde.*

Acestes. *Troyaen, Siciliaen, beleefden, schnutter, mil-
den, liberalen, crinischen, hectoriaenschen.*

Zoo men de Poeten ghelooven moet, zoo was desen Acestes
een sone van den Vliet Crinifus ende van Egesta de Troyaensche
vrouwe, Desen, alzooy hy Coninc van Sicilien gekoren wesende,
ontsingh

Acolietfi (Litho) Ti nitt doening. W. Gr. ^{ing} ~~Prins, waer den~~
Ein ~~Prins, waer den~~ gunde of ginadi van een ~~Prins, waer den~~
by vrschiede middelen vergift. W. Gr.

Dir Geloovigen Vader, Voud. Artsvader, ld. B. sp. p. 177.

Absoluut. Wit in al.
Wat haerin aerd. W. Gr.
R. g.

Acceptrin, Onvaerd acceptilati. Duyflicht
W. Gr. R. g. ding by schinking. W. Gr.
R. g.

Achaetsteen. Zu. Lyair
Acceptilati, vordlands Accessorium. Bykomend.
myde, bindt in aande. Medic. Eorde. W. Gr. R. g.
Ammanwyze, Out. Accidnt. Zu. Hl. pnt.
Fangwyze of maand.
Accidnten. Tot zyn Accidntees, Totvalligh.
verordt aenverden.

Acetabulum. Et bus fi.

M. ANTHONI SMYTERS.

ontfingh zeer vriendelijc de Troyanen: derhalven de stad van Sicilien na hem Acasta ghenaeamt werdt.

Accoort van gheluyt. Zoet, wel luydende, maethoudende, kittelachtich, lustich, vermakelijck, lieflyck, musicael, overeen komende, velerley, wellustich, klinckende, minerviaensch, goet, enghelsch. *Accuseiren. B. Lichtin. Accusatio. anhangen. W. Gr. Reg.*

Achaia. Lieffelycke, griecksche, zeesche, havenrycke. *Beschuldigen. W. Gr. Reg.*

Dats een Landtschap in Grieckenlandt, omcingelt met de Zee, wtgenomen aen de Noordtzijde, ende wort na Acheus genaemt, de sone van Iupiter. De Hooftstadt in dit landt was Corinthen, zeer vermaert van rijedom ende koophandel, als ooc omdat daer eenen kostelijcken Tempel (Venus toegheeyghent) was.

Achelous. Verhevenen, stuyrnigen, atolischen, stouten, vlietenden-Godt, barighen, oceanischen, vloeyenden.

Van Achelous Coninc van Aetolien heeft desen Vliet synen naem behouden, neemt synen oorspronc van den berch Pindus, ende scheyt Aetoliam van Arconiam. Achelous is ooc water te zegghen: Thetis ofte de groote Zee, van de Sonne ende van de Aerde.

Acheron. Diepe, helschen, duysteren, droevigen, donckeren, doodelijcken, sellen, ongheluckighen, gierighen, quetenden, smertighen, elendighen, verblindenden, den hellen-vliedt. *Q. Luyt. Mond. 6. En. ad.*

De Poeten zegghen, dat Acheron is Ceres sone, ofte van de Aerde, ende dat hy gheen Vader ghehadt en heeft, ja ooc in de Helle ghezonden wesende, hy veranderde in een Riviere.

Achilles. Den alderkloecksten, grieckschen, onquetselijcken, kloecken, vromen, rasloopenden, oor looghschen, zee-goddinnighen, troyaenschen-schrick, looper, stouten, dapperen, scherpsinnighen, ontensmelijcken, grootmoedigen, aldermachtichsten, onbarmhertighen, griecx soldaet, grooten, moedighen, stercken, krijchs-heldt, onverbiddelijcken, edelen, fraeyen, der griecken blomme, lustighen, springher, ghesonden, rasenden, wreedden, hoquaerdighen, gheweldighen, verwaenden.

Hy was de sone Pelei ende Thetidis, ooc den kloecksten van alle de Griecten: Noch kleyn wesende wert van syn Moeder in de Strigaelische

É P I T H E T A V A N

giaelsche wateren ghedooft, waer door syn lichaem onquef-
lijcken wert, wighenomen op de plaetsen daer sy hem mede ghe-
houden hadde, dewijle sy hem doopte. Daer na werdt hy Che-
ronem overghelevert, eensdeels om in de V Vapen-konst, als ooc
in goede Zeden, gheoeffent te worden. In den Tempel Apollo
weide, heelt hem Paris ghedoot met eenen pijl, den welken
hem in syn hielen ghetref heeft, overmits hy in dit deel syns li-
chaems alleenlijcken hinderlijden mochte.

Achterclap. Gromelijcken, ver vloeckten, hatelijcken,
boosen, afgruselijcken, versmaadlycken, schumpighen over-
lastighen, versierden, missgghenden, wyvelijcken, loghe-
naers, vyandelijcken, schadelijcken, schandighen.

Achterclapper. Schandelijcken, nijdigen, lasterlijcken,
quaersprekenden, schelmschen, klappenden, snaterenden,
langrongigen, barelijcken, zoylische, bytenden, onbeschaem-
den, schadelijcken, spottenden, quellycken, verwytachtigen,
naemroovenden, eerschendenden.

Achterdencken. Lalours, vreesachtich, quaer, valsch,
droef, barelijck, treurich, lieflijck, onseker, quellyck, ver-
drietich, verborghen, jalousijen-kint, bedeckt, vermoedich,
vermoedende.

Achtergang. Achtnemen. Ernstelijcken, neerstelijcken, orienselije-
ken, toeluysterenden, wackerlijcken, gestadichlijcken, stan-
vastichlijcken, zorchvuldichlijcken, eerbiedichlijcken.

Achtneminghe ofte Waerneminghe. Ghereguleerde,
oude dienstelijck, ghemeyne disciplinische, ghewoonlijcke,
zorchvuldighe, eeuwighhe, dienstbare, onveranderlijcke, oot-
moedighe, eerbare, veronde, oprechte, ernstighe, stedige, ghe-
duerighe, vaste, scherpe.

Achtsam in-heit. Accius. Boos, versteenden, catijvighen, elendighe,
K. onzalighen, jammerlijcken.

Achterdarm. Vvas de sone des Koninx Abantis, ende de vader Danaes ee-
nighe dochter, hem wert ghepropheteert dat hy door 'tkint datse
Aerodarm baren zoude, ghedoot zoude worden, ende om 'tzelvighe te ver-
hinderen; dede haer op eenen toren bewaren, met bevel dat nie-
mant by haer komen en mochte: Maer Iupiter sich veranderen-
de in eenen gouden teghen, ende door de tichelen in haren schoot

Achterdinking, gh. dringhende,
Zie Kilian.

Achterdinking. Plura, sic copulata, vidi,
Stquentur apud Kilianum.

gelyk ook
deedigh.
Kil. En
dus volgen
diergelyk
meer d
gort in de moeite waardigh zyn.

Achti, Achtung } Zie Kiliaan. W.B.
Achte Totzicht }
K. } Achte, Echte. Statentia Imperialis etc.
Achte, Toezicht.

Achterboge : Slaegel. Zie Kiliaan.
Achterbrin. Cor. Cellum = Brug. Pons
Viribilli.

Achterdacht Schryft Oudajn. Brnt. p. 74. Die Kiliaan
in Dachtin. docht in docht igh. By Kiliaan
denking. Kiliaan. igh. docht. h.

Achtereinde of Achterkasteel van 't Schip. Zie
Kiliaan.

Achterhaelen remant opleugens, Oud. Brnt. p. 72.

Achterhoof. occiput.
occiput. occipitis.
Achterafgwyze spieren, Musculi serrati
postii.

Achterklap. 't eerste boore Dochter van den Duij
vel, van wien zy ook haeren na. m. heeft, Brant Hist.
Reform. 18 b. 89 p.

Achterseftin spier, Musculus Tibialis
Posticus.
Zaigswyze spieren, Musculi serrati postii.

Neurologia. Onvergenzpraak.

Acquisitio, hereditatis. Bekooping van
erffinijse. directa, Erflaating uit de hand
W.Gr. Fiduciam commissaria, or de hand

Actio. Ein Konniss. Ein bescheyt. W.Gr. Rdy.
notorgel. notorheit van een koop of sijn

Actiones. Middelen, om t recht te vervol
gen in voor te stadi; die nu door Mandament
hin worden ingezelt.

In personam. Auditail. Op spraek op een
nigh mensche

Acta (anua) Voor eenigh gerecht. W.Gr.
Acto. Ein Jahr. Ain Jaer.

Adimadit. Polz. Blaghadix. Kilug.

Additio. Hic angan van d' erffinijse.

Adelborst. Militis primarius, generosus, gregius

Adeluum.

Adeluum. maakt u mant eel.

Adeluum. Maer d'ing in Christen-schap. Vond. Maer d'abr

Adeluum. Maer d'ing in Christen-schap. Vond. Maer d'abr

Adeluum. Maer d'ing in Christen-schap. Vond. Maer d'abr

Adeluum. Maer d'ing in Christen-schap. Vond. Maer d'abr

Adeluum. Maer d'ing in Christen-schap. Vond. Maer d'abr

Adeluum. Maer d'ing in Christen-schap. Vond. Maer d'abr

Adeluum. Maer d'ing in Christen-schap. Vond. Maer d'abr

Adeluum. Maer d'ing in Christen-schap. Vond. Maer d'abr

Adeluum. Maer d'ing in Christen-schap. Vond. Maer d'abr

Acte. Ein Kennisse. Ein Bescheyt. Wlcr.
Notariael. Bischoep van Antwerpen.
M. ANTHONI SMYTERS, vcr. Wlcr. dii. Registr.

ringhende, werdt bevrucht, baerde eenen sone ghenaeamt Perseus, door den welcken Acrifus verandert worde in eenen steen.

Acton. Den ghehoorenden, jaghere, lichten. Actie. Anplac.
Was Aristai sone, den welcken (zoo de Poeten versiften) verjacht gaende, ende by gheval ziende Diana gheheel naeckt, (die haer in een Fonteyne wiesch) was zeer beschaemt, en wi gramscchap veranderde sy hem in een Hert, worde van syn eygen honden verscheurt ende opghegheten. Adal. Zu adil.

Adam. Eersten mensch, eerst gheschapenen, ongheschoorsamen vader, ouden, zondaer, zonder moeder Dit vaderen vader,
Alzo was den eersten mensche die Godt schiep genaemt, den welcken na dat hy 930 jaer gheleeft hadde, wort in Hebron begraven in een maideren graf. Zommighe willen zegghen dat hy gheweest op den berch van Calvarien. Adampstok. Zu Kilian.

Adamator. Wyeden, reuse, Achoemedis vader, Vlissis ghezelle. Adder. Adderslang. Kil.

Dit was eenen Reuse van grooter ghestalte, ende een medeghezelle vlissis.

Adder. In een Schrifture. Vlaend. op ondemarint.
A-Dieu, ofte Af-scheyt. Vriendelijcken, eenwigen, lesten, droevighen, pijnlijcken, leedrwesenden, beklaghelijcken, beschreyden, besuchten, beweenden, onghewillighen, betraenden, berouwenden, treuwighen, beeraenden.

Adonis. Edelen, schoonen, fraeyen, lieffelijcken, joncken, jonck, herderken, minnaer, roeten, purpuren, jonghelinck, ofte jongcken.

Een sone des Koninck Cynax, die van Venus (om syn wintende schoonheyt zeer bemint was: Hy ter jacht gaende, werdt van een wildt Swijn ter doot ghewont, tot groot leedrwesen van syn Lief, dewelcke na dat sy hem zeer beschreyt hadde, ende om haer droefheyt te verlichten, veranderde hem in een bloeme, welke noch van syn bloedt rootverwich is, dit zegghen de Poeten: ende zoo men dese fabel wil by den Zomer verghelijcken, zoo verstaet men by Adonis de Sonne, welke als de daghen kort zijn, gactse zes maenden in de Helle, ende weder zes maenden in den Hemel, als de daghen lanck zijn.

Adrastus. Thebaenschen, Thalonis sone, Persiaen
De Koninck van Argivorien was den eersten, die den Tempel der Goddinne Nemeli dede bouwen.

Adere. Bloedt, teere, teerkens, swacke, volle, ghetack-

Adibair is voor Opvair by Kilian. die Adeliv
virklairt voor Arint. Quil hoc sit, n. scio.

Adem. Adesim. Kil. Adelbert. nobilis a
- adir. Zu Poladit. Slaghadit.
- aghigh. - tacht
- borsteigh. - tacht

Adscendenten. Opgaiende. Wgr.

Aaynaton, ontsorging
EPITHETA VAN

te, ghesteken, gheopende, lever, hoofte, herts, gheswollen, verborghene, springhende, spruytende, pissende, levende, ar-
Adbracht teriose, dunne, bloedighe, huppelende, kloppende, ghevloch-
292. tte, ghestreckte, bevende, heete, slaende, ontspringhende,
Adere ziedende, gheschropte, ghekopte, ghewrevene.

Accus. Iupiters sone, straf, wreedt, stuer, gherechtich,
Van Kort rechtveerdich, onverbiddelijcken, onbeweelijcken, jo-
20. Arē nischen.

Om dat hy zoo goeden rechtdoender was, dichten de Poëten, dat hy met Rhadamanthus ende Minos te zamen rechteren in de Helle waren.

Aegina. Schoone, aerdighe, vriendelijcke, fracye, eerlijcke, beleefde.

Vas de dochter Afopis, Koninc te Boeotien, waer op Iupiter verliest wesende, veranderde zich in vyer, om met haer te volbrenghe het werck daer alle Minnaers na trachten: Ende men houdt dat Aeacus ende Rhadamantus wt kun ghebornen zijn.

Aegipanen. Ghehoornde, half-geyten, gheytevoetsche, naeckte, boschgodische, boschwachters.

Hier voortijds hieltmen dese menschen voor monsteren, ofte voor boschgoden, ghelijck waerzegghers, Saters ofte onnatuerlijke menschen.

Aegisthus. Thyestus sone, overspeelder, lanterfant, hoer-
eerder, leechganger, verrader, hoochmoedighen, moorder, quaetdoender, boosen, traghden, schandelijcken.

Syn Moeder heet Pelopea, dochter van Thyestus: Doen hy noch een kleyn kindt was, liet hem syn Moeder in de wildernisse voor de beesten brenghe om verslonden te worden, op dat hare boosheynt niet ontdeckt en wierde: Maer een Herder nam hem op, ende voedde hem met gheyten melck. Aegisthus oudt gheworden zijnde, dede Atrea ende haren sone Agamemnon dooden, vrekende alzo de doot van synen vader, doodde oock Aegisthus ende syne Moeder Clytemnestra.

Ael ofte Palinck. Glatten, slijmachtighen, omghekromden, omghevrongenen, slangachtighen, gedracyden, dracyenden, langhen, vetten, dicken, slijckachtighen, wispelenden, dertelen, zachten: vochtighen, bruynen, slijberachtighen, koortsachtighen, kruypachtighen, slingherenden.

Korf.
Pult.
quabbe.
Schere, -sperre, geer.

Den

Advertissimint. Is een schriftoure vervatint
de gronden van een saech, Endel die mit recht plaet
sijn hevestraende

tdem. aeffim. Adomadot. Stiphindi.
Adomachtigh. } Kilt van
— Borstigh. } Kilian.
— gat

Addr — tocht.
— tongshen, tongshin

Adi Ademen. Aeffimin. Kilian. Zie Aeffim.

Adi Adim Verhaelin. Adim Vatin. (Kilian)

Adi — 207 Adim Borstigh.

Almit ein adim.

~~Adim~~

~~Adim~~

Adi

Adieu

Admirael — schap } Kil.

Advisbrief.

Advys.

Acke, Naeke. Finba.

Ackir, Akir.

Eckir, eckel. Gfan.

Borm.

igh

Akfe (Stimmerbyl) 21. Ake

Aikhein, Aegsteen.

Affir, Exter.

Aeffsch, aeffrecht = avrechts } Kil.

— i hant

— elyk = uwlyk.

Ael. Extrimus

— Endi.

— Otzien; bissen. } Kil.

— Struik.

maand 1707.

~~Adim~~

~~Adim~~

~~Adim~~

~~Adim~~

~~Adim~~

~~Adim~~

~~Adim~~

~~Adim~~

~~Adim~~

Advertissimint. Is vrygeschryfene ver-
de grondin van een faech, endel die met
sijl bevestigende.

Adimin, Adisemin.

Verhael en; vatin. } Kilia.

Stinkendi; kort van

al met in adim

Adir, Adir van koorn. Zie. Ari. } Kil.

en van gont in silver

Adir laittin. laiting. laet d. Kil. Zie. Hoort

d'Adiren slaen, k looppin. Kil.

Adirigh, die groot. opperwellen. } Kil.

Aditken

ns van een blat. Fibra. } Kil.

slagh of Pils-

Adikp, Adikp. Tak } Kil.

Adieu.

Admiraal. — schap. } Kil.

Adrisbrief.

Advys.

Aeki, Naeke. Comba.

Aekir, Akit.

Ethir, eekel. Gfan.

boom.

igh.

Aike. Stimmerbyl. Zie. Aij. } Kil.

Aikstein, Aegsteen.

Akter Exter.

alisch, alfrecht. = avirechts } Kil.

— i hant

— clyk = uwlyk.

Ael. Extrimus

— endi.

— Otzien; bissen. } Kil.

— scruid.

Advertissimint. Is een schrijfsure ver
de gronden van een saech, endel die mit
sel bevestigende.

Adimin, Adsimin.

Verhaelen; vatin.

Stenhande; kurt van

al mit in adim

Adir, Adir, van koorn. Zie. Arc. } Kil.

in van gont in zilver

Adir laetwin. laeting. laet d. Kil. Zie. Maest

d'Adiren slain, h loppin. Kil.

Adirigh, die groot. opperwoll. ne h. Kil.

Adircken

ns van een blat. Fibra. } Kil.

— slagh. of Pols —

Adiko, Hadikoon. Tak. Hoofstaders } Kil.

Adieu

Admiraal. — schap. } Kil.

Adrisbrief.

Advys.

Aeke, Naeke. Pimba.

Aekir, akir.

Eekir, eekel. Gland

— boom.

— igh

Aekse (stimmerbyl) zie. Aekse } Kil.

Aeksteen, Aegsteen.

Aestir, Ester.

Alsch, alrecht. — avrechts } Kil.

— i hant

— elyk. — unlyk.

Ael. Exerimus

— endel.

— beziën; bissen. } Kil.

— frukt.

Ailcht. Graculus. kilia. mondula.

Aelweerigh, aelweerdigh, *Impotens animi.* Kir.
Aelwit.

Aelwitte, Aelweete, *Mulier infans.*

Aelwigh, -wigh.
Aelwene: *Al. Al. Al.* Aenademen, -als,
Semen.

Ain ofr. An. -ta Kanud.
Kil.

Aenbaren: Aen
boorden. Kil.

Aenhangiting. Vind. Biff. Pfen. Lussen.

Aenbegeir of Aenbe, Aenbornen. Zu Aen
gin. Eranden.

Aenbelt. Zu Aimbelt. Aenbesteiden. Zu
Aimbelt. Besteiden.

Aenhangsils, *Affiga.* Aenbrg, *Clurus.*

Aenhangsils, *Affiga.* Aenblik.

Aentochindt wyrt. *Indi.* Aenbyl (*Juncus*)

Aenbyl (*Juncus*)
Aenbyl (*Juncus*)

M. ANTHONI SMYTERS.

Den Ael groeyt in de zoete vwateren, in de verrottinge, gelijk als de vvormen in der aciden: Maer op vvat vvijs dat ghelechet, voort verscheydelycken van ghesproken. Zommighe zegghen dat desen visch voort komt zonder roge ende zonder paringhe: Andere meynen datse paen, ende malkander en omslingheren. De ghezouten palinghea zijn de beste, dewijle het zout de slijmicheyt wech neemt. Zijn van goet voedsel, maer ongheront voor phlegmatijcke menschen.

Aelmoerse, aelmise. Kit.

Aelmoesener. Barmhertighen, milden, medelijden- den, vriendelijcken, ghevenden, Godvruchtighen, goeder- tierenen, hertelijcken, ghetrouwen, borsedragers, weedeelder.

Aelm. Eer- wys.

Aenbilt. Smits, herden, yseren, stalen, verstaelden, sme- dens, swarten, swaren, gheschuerden, blinckenden, vasten, slootmakers, grof-smits, steghen, behamerden, vulcans, go- hoornden, arbejdenden, stijven.

Aembild, aembilt. Kit.

Aendachticheyt. Devote, religieuse, yverighe, heylige, Godvruchtighe, innighe, diepe, ghemeyno, biddende, chri- stelycke, ootmoedighe, yverighe, schuldighe, plichtighe, her- telijcke, eensame, zoete, smeekende, mediterende

Aeneas. Anchisifone, Godvruchtighen, ghetrouwen, ghehoorsamen, Godsdienstigen, der Romeynen voorvader, hoochmoedighen, vluchtenden, vlieder, phrisiaen, van der goden gheslachte, barmhertighen, medelijdden, vreemde- lincken, kloecken, vromen, hoofman, troyaen, hertoch, schut- sere, meyneedighen, goddinnen sone, Cytbe.

Vvas Anchisif ende Venus sone, Na de destructie van Troyen, zoeckende syn goede avonture, gheraecte in Italien, daer hy een stadt bouwede die hy noemde Lavina: na dry jaren sterf hy aldaer. Den vermaerden Poët Virgilius heeft met syne versen van hem zoo veel gheschreven, dat een ieghelijck daer van ken- nisse ghenoech heeft.

atendel. (para portio).

Aendorenboom. Lommerachtighen, groenen, dichten, gherackten, wilden, ghevlochtenen, vermaerden, breedden, hooghen, donckeren, ghekronden, gheboochden, vreemden, ghebladerden, rouwen, wigespreyden, ghekronden, bloeyen- den, welricckenden.

Atngizicht. Zu Hinzicht.

Aenlegghet in rechts. Bleecken, droevighen, ophessen- den,

Aen bader blik.

A 4

- Goorden. *Zu in Pley en Vog in wat. Kiliain p. 6. 7. D. in het Pley*
- Bagh brengen.
- Blijgen, gina. *gin van p. 9.*
- Bystin, ting (intacub.)

E P I T H E T A V A N

den, gunstighen, zachten, bestraffenden, onverstandighen, botten, plompen, bedenckenden, criminelen, beschadichden, onrechten, breuckheyschenden, loosen, subtylen, strenghen, onrechtveerdighen, rechtveerdighen.

Aenlockinghe. Valsche, schalcke, loofse, bedrieghelycke, zoete, zachte, smeeckende, playmstryckende, liefelycke, troetelende, vriendelycke, behonichde, vleyende, lachende, goedighe, behaghelycke, treckende, koppelerse, hoeren.

Aenslach. Verborghenen, dooven, verraderlycken, gevaerlycken, onghoorloofden, partydigen, gheconspireerden, hatlycken, grouwelycken, loosen, schalcken, bedriegelycken, verbondenen, besworen, voorgenomenen, schelmschen, moorders, schendighen, beneerstichden, moordadighen, vyandtlycken, twyffelachtighen, ondoenlycken, perijckelusen, trotsen, grooten, stouten, vermetelen, hooghen, onzekereren, wonderbaren, swaren, moeyelycken, ongheluckighen, vyandts, ghebrokenen, verraders, nieuwondighen, nederighen.

Aensicht ofte Ghelaet. Gheconleurt, leelyck, schoon, effen, ghebaert, zielenpiegel, ghesterret, klaer, ootmoedich, gheroyt, zachtmoedich, moedich, couragieux, goet, quaet, grimmich, wtmuntich, wel bemint, bevallyck, baertdraghende, schynende, blinckende, goedertieren, blydt, vlammeende, vyerich, eerbaer, eerlyck, twyffelachtich, aenlockende, gheschildert, recht, bleeck, dun, kleyn, verkleynt, sweetende, aensienlyck, veranderlyck, bedroeft, magher, vol, vochtich, starich, smeeckende, sneeu-wit, blanck, gerimpelt, vreedzaem, schaemachtich, boeren, stemmich, moorders, doncker, ghekeert, vriendelyck, lewendich, beschaemt, duyster, mismaoct, straf, invallich, treurich, swart, rou, ghevoynst, grof, inghevallen, grouwelyck, eysselyck, roodt, mannen, manochtich, mannelijck, stuer, aengenaem, veruuerlyck, minnelijck, plat, spytich, asgryfelyck, zedich, rijp, quellijck, mom, ghebockelt, dobbel, dreyghende, stout, optreckende, weselyck, fantastijck, gheneghen, halfbleeck, verwich, halfroodt, vyandts, klappaerts, ghelyckende,

stinklaeger. Accusati,
vsc. Bittensichte, Rētr

Ainporring. E hortat
tiol. Doert, zaphet, leidri, too,
Zē, tarst, so rke, ovir, maad,
tigt, meddel, lēst, lēst,
vler, inde, vring, zē, arung,
wring, al, arung,

Aingericht, ofre Aisshijn. Vond. Lucif. p. h. De
Spitzel des gemoits.

Afnyzende Naamwoorden (Demonstrativa)
Afnyzing. Demonstratio.

Aep. Simmel.
— pinnspel.

Aequinoctiael. Nachteerding.
Aequum. Bilijk.
Aetiologya. Waaromheit. Waaronreden.

Aer, air. Konst.

Airdaekiv, Aerd,
noot.
— appel, Virkens,
groot. Gezi.
— — — — — ênkruid.
— Geving, Schudding
— badm.
— Kuyl.
— metting (Geometrie)
— muis
Zaamenlyktaas

M. ANTHONI SMYERS.

kende, ironiachtich, lachende, gheteeckent, wenckende, schreyende, zorchvuldich, presentabel, vertoonende, wybranwich, carmozynen, zeden-vertoonenden, gherimpelt.

Aenliender. Neerstighen, diepzinnighen, zorchvuldighen, overdenckenden, lustighen, verstandighen, ontdeckten, bespiedenden, stedigen, hooggeklommenen, opmerckenden, verren, lonckenden, loosen, speculerenden, curieusen, zonderlinghen, aendachtighen, ernstighen, schalcken.

Aenstoet ofte Aenval van oorloochs-volk, kloecken, bassenden, ghevaerlycken, gheluyt ghevende, gheruchtma-kende, stercken, machtighen, krokenden, schipbrekenden, vermorselenden, styven, perijckelusen, zees, hurtenden, verschrickelycken, schadelijcken, briesshenden, kryghs, gheweldighen, tempeestighen, stouten, brekenden, zorghe-lycken, trotsen, donderenden, overweldighenden, schreeu-wenden, brullenden, growwelyeken, swaren, harden, strijts, furieusen, straffen, harden, fortsighen, kloecken, stouen, haestighen, onvoorsienen, hoochmoedighen.

Aenvanck ofte Beghintsel. Eersten, moeyelycken, swa-ren, nieuwen, quellijcken, lustighen, stouten, begbinnenden, smeekenden, aenlockenden, blijden, ghewillighen, zooten, flechten, verdrietighen.

Aeolus. Stormenden, Windgodt, Koninck der Winden, heerschenden, Jupiters sone, gheweldighen, drijvenden, windighen, waeyenden, blasenden, buyenden, stadighen, verwoe-ffere, rasenden, middelaer.

De Poëten dichten dat Aeolus, was de sone van Jupiter ende Sergitis de dochter Hypotas van Troyen.

Aerde. Vruchtbare, slyckerighe, voedsterffe, harde, ^{Air d'noor} bruyne, swerte, beweentlycke, moeder aller dinghen, veldt, ^{A. r. d. d. k.} brandighe, ronde, groeyachtighe, onvruchtbare, gheoeffen- ^{ryk.} de, bezaeyde, beplante, menschen-huys, dicke grasighe, be- ^{rook.} graefde, breede, ghespaeyde, klotterighe, doorgronde, golvi- ^{stang.} ghe, waterachtighe, vette, slymachtighe, ledighe, overulos- ^{spinn.} dighe, bracke, stille, zeltsame, drooghe, vrucht-draghende, ^{veel.} ^{veelen,} ^{totten.}

Aerde kruik.

A S

denck,

— pot.
— wijk.

— vochtig
— worm

E P I T H E T A V A N

dortele, koude, sware, groene, bebloemde, natte, vaste, bracke, groenende, ongheluckighe, bragh, dref, gapende, open, ghestreckte, wynachtighe, zoete, vuedende, zaey, torf, moerachtighe, rufrycke, bezaejde, wijde, nedrighe, ghespitte, hof, tuyn, roerlycke, onroerlycke, kloetighe, metalige, solferighe, herbergherffe, bloeyende, vreemde, swierende, holle, holachtighe, bolle, vochtighe, stercke, volle, bearbeyde, gheploechde, gheboude, bouwelycke, doove, steenachtighe, goede-moeder, diepe, modderighe, wynachtighe, ghemeste, rouwe, zandachtighe, betreden, ghebiesde, gheklonene, aller schepselen-herberghe, krydtghevende, lieflycke, oererinne, platte, bezorgherffe, onghekeerde, krydige, machtighe, gheroerde, dreckige, ghemarbelde, beslyckte, kleyachtighe, pot, slibberachtighe, klevighe, profijtelycke, bepaelde, rycke, gruytsachtighe, mergighe, rootsighe, meniachtighe, ghewiede, woeste, deeghachtighe, afghepaelde, bosch, steenachtighe, gheeghde, stofachtighe, gherijfde, wilde, leemachtighe, ongheboude, vrije wooninghe, bergighe, turf, groes, zavelachtighe, gheplotterde, dunne, gheoogste, gheeffende, krijwen, keyachtighe, bereyde, dijckighe, ongrondighe, waerachtighe, potbackers, ghedolvene, viesachtige, ghemeste, dorstighe.

*Airdig
Airdiglyk*

Alwert. Barallij. Beldrid.

Aerdicheyt ofte Gracie. Goddelijcke, beleefde, heussche, goede, lustighe, welvoeghende, gunstighe, zonderlinghe, excellente, goedertierene, goet vruchtighe, barmhertige, medelydende, menschelycke, levendige, schoone, zoete, eerbare, vriendelycke, blijde, vrolycke, dobbele, aenghename, aenloekende, smeekende, vermakelycke, verheughende, bequame, edele, verghevende, wt nemende, behaghelycke.

Aerdt, ziet Natu. re. *Hier van zijn eenige eiginde Namen gevoort: Zienme*

*Aersdarm
Zie Kilian.*

Aer. Gheleerden, gheboorden, leelijcken, gheconterfeyren, danssenden, bootsighen, springenden, tuzmelaer, mallen, grimmighen, kokelenden, luysevangher, belachelijcken.

Aers ofte Eers. Dicken, ghebuilden, beschetenen, ronden, verhevenen, groven, grooten, dicheen, ghevleesden, vasten,

Aersbillin.

steghen,

— *Blinin.*

— *darm. schyt-*

— *gat.*

— *voet. (margulus)*

— *wranchen. (Aphatis)*

Aderlagh. Hond. B. 4p.
p. 906.

Airdsgizindich. Hond.
B. 4p. pp. 343.

Aerdsoen (Natura)

Aerdissie. Hagdijst.

Aere (koorn-)

Angel (arista)

Aerpil, Erpil. (Anas may
un Canard)

Ant. p. 13.

Aerts. Significatiom.

Synonim. Aertsgilant.

Aertsgilant. - engel en - gel.

Wildnaert. - gihelmer.

- Aert. - iet. - monard.

- volkoomendheit. - vader.

- herlich. - verlosser. - seiden.

st. - offervinder. - priet.

st.

Aert. 't Is in airtje naer een vaertje.

Hiervan daer de d'et Naemin.

Geeraert: g'vige (zie Kiliaan.) G'vige, g'vige
rige airt. Ondt Gerard heeft ook Kiliaan:
Gerardus = linguarium Vulturium & rapar.
by g'vige Ard linguarium. fiv. Indoles: G'v
of G'v Vultur, by hem ook Gier in dat van
G'vigh (Dus g'vige Gerrit) Gerhardus
mit de h' zeit Garhard, quasi gar, gars
(provas) hart. Dus is het klaar in
Grovaert, uit Vond. B'esp. p. 20.

Acetabulum. Busse.

Adips. Smidvret. Smidvigh Vet.

Adonis. Ziet te vorin acht in Aditu.

Adas pupillaris. Eerste minderjarige
tot 14 jaren in de knechtens, ende 18 jaren
in de Meyskens.

minor. De tweede minderjarige tot
25 jaren.

Afbrengt, Abductor.

Afgelide Naamwoorden. Nomina Derivativa
Afgenoemde Dinominativa

Afgedicht, gesloopen, swaaren, kundig,
Affictus. Herrestochten. Affectionis. in
gingen.

M. ANTHONI SMYTERS

Aerselen, Aulse,
Lingen; Erfelen.
Aerselings.

steghen, stijven, rouwen, swaren, ghespannen, weerbotten-
den, gheklovenen, daverenden.

Aes. ^{Pa. p. 55.} Bearighelijck, aenlockende, zoet, verradelijck, ^{A. wete. Lu. Erwete.} Erwete.
scha'ck, doodelijck, verleydende, aentreckende, behoncht,
lecker, toebereyt, verborghen, loos, bedect. Aesing.

Aesculapius. Apollos sone, oppersten Medecyn; ghe- ^{Aes, A. d. h. k.}
baerden, goddelijcken, sonnen-kindt. ^{in oog en t'p. d.}

Aesfack. ^{Pa. p. 55.} Dobbelen, bedelaers ofte bedel, diepen, truggel, ^{op p. d. d.}
langen, gemackelijcken, hangenden, gheladenen, bequamen. ^{pagina. 15.}

Aellem ofte Adem. Zoeten, verhalenden, windighen, ^{ca. Wa. r. d.}
diepen, blasenden, zoet-riekenden, stinckenden, vochtighen, ^{in d. d. d.}

roockenden, rieckenden, levent-gevenden, zuchtenden, her-
halenden, stercken, vuylen, onreynen, luyfighen, warmen, be-
smettelijcken, dampighen, lieflijcken, korten, langhen, by-
ghenden, swacken.

Aetna. Roockenden, slofferachtighen, brandenden, vrees-
selijcken, holachtighen, vlammanden, vlamachtighen, vul-
canischen, hooghen, vyer-spuwenden, zorgelijcken, pericu-
leusen, gheschelfferden, ghezolfferden, dampighen, eysselij-
ken, hittighen, heeten, asch-spuwenden, vyer-spuwenden,
Siciliaenschen.

Etologia. h. d. Wa. r. d. Di. Wa. r. d. d.

Dir's eenen Bergh in Sicilien, den welckē altijs groote vlam-
men vyers wispout: D'oorfake van desen gheduerighen brant, is
door de aendrijvinghe der winden, ende door d'overvloedicheyt
van't zolffer dat daer inne is.

Afcomste, ziet Gheslachte.

Afgodt. Gheveynsden, loghenachtighen, ydelen, dooden,
broochten, ouden, grouwelycken, eer-bewesenen, verhevenen,
dooven, stommen, dryvelschen, fabulachtighen, onnutten,
bedriegelijcken, onreynen, onzuvereren, valschen.

Afgodendienaer. Yverighen, Heydenschen, ongelucki-
ghen, onzalighen, ongheloovighen, supersticieusen, verdoem-
den, hertknaghenden, grouwelycken, onwetenden, elendigen,
botten, gheveynsden.

Afgodtije. Onde, veruloecte, afgrijselycke, Egyptische, boose,

Afgodist. Vond. B. 9. p. 154.
stiry — — — 157.
stini — — — 170.

boose, beestighe, gierighe, ghemeyne, ethnische.

Afgrondt. Openen, hollen, verschrickelycken, diepen, inslocken, inslockenden, leeghen, nederighen, periculenssen, grouwelycken, duysteren, gapenden, donckeren, blinden, oplockenden, helschen, inswelghenden, holachtighen, kelderachtighen, afgruselycken, wonderlycken, verveerlycken, onghaveerlycken, eysselycken, bysteren, schrickelycken.

Aflaet. Verghevenden, toeghevenden, gunstighen, ghegunden, Pauselycken, Roomschen, ghenadellycken, vryen, jubileeschen.

Africa. Zantachtich, dorstich, zelt saem, vreemt, wonderlyck, breed, vruchtbaer, opworpemde, bernende, brandende, voedsterse vande vreemdelinghen, onbewoonlyck, ruym, wydt.

Africa is een vande dry voorneemste deelen der weerelt, wort alzo ghe-naemt na Afer, Abrahams sone die't gheconquesteert heeft. Dit landt is zeer vruchtbaer inde plaetien die bewoont worden, maer den meesten deel is onbewoont, ende is ofte bedekt met onvruchtbaer zandt, ofte woest, ter oorsake vande locht, ofte om de schadelijcke ghedierten, die daer in grooten ghetal zija.

Afsicheyt ofte Vertrec. Droevich, deerlyck, verre, wjst, bitter, hardt, beweent, betraent, beschreyt, verdrietich, leeuwefende, berouwende, klaghelyck, smertelyck.

Afvallinghe. Troubreker, overgheloopenen, gherevolreerden, onghereguleerden, schelmischen, schandigen, snoonden, dertelen, vleeschelycken, onkuyschen, ongekaptten, weerspannighen, wellustighen, ketterischen, oproevighen, verloren, onghelooighen, Godt-verlatenen, eedtbreker, ongeschietten, Godt-verghetenen.

Afwelenheyt. Verdrietighe, langhe, wyde, quellijcke, beklaghelijcke, verre, onverdraghelijcke, verlanghende, hakenkende, zorchvuuldighe, vreesachtighe, bevreesde.

Afwjkinghe ofte Avfalinghe. Revolterende, oproevighe, verradersche, boose, apostatische, periculense, verborghene, verlatene.

Agastten. Indiaenschen, kostelycken, veranderlycken, ghebecht

Afkapping. Apocope, M.

Afmaeken. Van kant. Afmeeten. Tie onder
Shelpen, Oud. Broederm. 62. Lasfer.

Afneem. In remant. Edⁿ
Zaich niet quaelyk, Oud.
Brimt 78.

Afwending. Angon
ghus. Nevon.

Afzondring (Separatio) Afwreeken van ringden,
 die men draecht in wrong,
Oud. Brimt, 76.

Ætas pupillaris. d'eerste minderjaerigheid
 tot 14 jaeren in de knechtjes. inde twadelf jaer
 rin in de meisken. Wgt. Regist.

menor. De tweede minderjaerigheid tot
25 jaeren. Wgt. Regist.

Agere. Dingén, recht spreken, ageleiden.

AL
Alaorstraalend, Algot - blawtuy, -heit, -magi,
teah, - omheit, - ooye, - zichheit, - voorzienig,
heit, - vermoogen, - outst, - schijppera, - onschep,
frondhoort - wys in wysheit, - waerde - waerdig,
heit, - zinde, - zegenade

M. ANTHONI SMYTERS.

ghebeelden, wonderlijcken, ghesfigureerden, schoonen, overschoonen, synen, Siciliaenschen, gheschackeerden, adersachtighen.

D'Agactsteenen zijn eerst ghevonden in Sicilien, by den vloet Achates, waer van sy eerst den naem hebben ghekeghen. Desen steen is van verscheyden verwen, en heeft veel aderskens in makanderen gevlochten, in zulcker voegen datmen zomtijts cenige figuren daer inne ziet, van verscheyden fatsoenen, als olte met den pintceel gheschildert waren, ghelijck duyfkens, hoornkens, boomkens, bloet, zommighe zijn roet als coraet. Men zeght dat d'Agactsteen zeer goet is voor het steken der Scorpioenen, oock datmen daer dickmael op ziet, den ooghen goet is, den dorst verlaet almen die in den mondt houdt, ende meer andere wonderbaerlijke eyghenschappen hebbende.

Agamemnon. Koninck, grieck, oorlogher, kriggher, mynesiaen, erfghenaem Ateris, eergierich, rocmachtich, heerlijcken, kloecken, loosen, schalcken, gierighen, vrecken, herder der ghemeente, rijcken, machtighen, victoriusen, ghecroonden, dronckaert, hondesoogighen.

Hy was Koninck van Messenia, den broeder Menelaus, de Griecken stelden hem een Overste over den gheheelen Legher, die voor Troyen ghezonden wert, doen Helena ontschaeft was. Hy beval syne huysvrouwe Clytemnestra het gouvernement van syn Koninckrijk, waer by hy alkeede eenighe kinderen gheprocreert hadde: Ende als hy weder ghekomen was, raedde sy Aegittum, dat hy haren man dooden zoude. Het welke Orestos Agamemnon ende haren sone zoo ongheduldich maecte, dat om hem van syns Vaders doot te wreken, doorstackse alle beyde.

Aganippe. Indiaensche, dierbare, wanckelbare, pegadische, ofte pegasiaensche. *Dichtgelyc die Oudis, d. Baki voor*
Is een Fonteyne in Boetien, welke Apollo ende de Musen toegheeyghent was, die om deser oorsaken ghenacmt worden Aganippiden.

Aglauros. Keyserinne, atheniaensche, verraderesse.

Was de dochter van Cecrops Koninck van Athenen, welke Mercurius beloofte hadde te helpen, om een somme ghelts, dat hy haer suster tot synen wille zoude verkrijgen, ende daer na (zulcx benijdende) zochte dat te beletten: Om die oorsake werdt sy van hem veranderd in enen steen.

Akten, *Fritin. Kilian. — boum, Ebulus*
Akti, *Auctoritas consignata, Enz. Zu Kil.*
Alarma.

Akker. Zu' wat meer zy by Kibi. onder Acker.

Akfi, aci, di kfe? I T H E T A V A N

Alca. K. Alarm. Verschrickelycken, haestighen, vreesachtighen, vreeselycken, veruaclycken, periculousen, bittighen, oorlooghs, gberuchtmakenden, furieusen, verbaesden, aentreffenden, strydtbaren, oproerighen, luydtroependen, bevoerden, onverwachten, nacht, snellen, troublen.

Alcaeus. Poët van Mitylenen, luydtroeper, bytenden, bestraffere, versse-dichtere.

Vele excellentie Poëten hebben desen zelfsten naem gchadt, hy was van Mitylenen, die door syne moedighe straf-dichten, verkwam Mitylenen heeft doen vertrecken.

Alceste van Thessalien, Koninghinne, deuchdelijcke, ghetrouwte.

Admeti huysvrouwe, hadde haren man zoo lief, dat sy verstaen hebbende dat hy vande ziecde die hy hadde niet ghenesen en zoude, ofte een van syn vrienden ofte maghen en moeste sterven: en ziende dat een ieghelijk weygerde zulcx te doen, sy zelve met een vrolijk herte begaf haer tot de doot.

Alcides. Stercken, hoogmoedighen straffen, machtighen, edelen, wreedten, robuusten, moedighen, grooten, reusen-dooder, zenuachtighen, krygher, strydtbaren.

Dit's Hercules bynaem, welcken alsoo ghenaeamt wert, oft ter oorfake van syn Groot-vader, ofte om syner sterkheyt wille.

Alcmena ofte Alcumena. Griexsche, vrome, deuchtsame, Alcides moeder, stantvastighe.

Was de dochter van Electrio, ende huysvrouwe van Amphion den Thebaen, welke van Jupiter bedrogen wesende, meyende het haren man was, vermengde haer met hem, ende baede Mercurlem.

Albafiren. Wit, effen, ghemarbert, ghepolijst, schoon, blinkende.

Alexander van Macedonien, de groote, den ghelackighen, voorspoedighen, machtighen, stouten, ghevreesden, ontsien, Monarch, onoverwinnelycken, onvertsaechden, krygher, vromen, kloecken, overwinner, victorien, hoogmoedighen.

Sone van Philippus Koninck van Macedonien, succedeerde in het Rijk syns Vaders, ende om syne kloecke daden, noemde men hem de Groote. Na dat hy die van Meden ende Persen overheert hadde,

Algeus. Ein Rivier in Arkadië. Vond. in hadde,
III B. der latantid.

Al. Zie onder Een. Bimociaf.

Akti. Zie Kilian. Akstin, -boom (Ela,
Aktin, feitin. Kil. cus. Kil.
Aktie Perfontit; Ri,
el.

Atelijahzingen. Vond Joan
p. 96.

Stekel - bouw - goden - korin - man - vrucht.

NB. Kilian. schryft ook
Abast, maar laet zoeken
Albast. Hy heeft ook Ala,
Bast. In zie onder Al
Bastirt

Allegoria. Byfpraak

Allodiale goedertin. Opleringoedertin. Wt. Rey-

Alta & banketten - Geheimstikken - g'nooten - dik
- bedrinnars - vlak - spraak - werk - bedi - zoen - lat,
vlucht -

Amachtigh. Impotens,
K. P.

M. ANTHONI SMYTERS.

hadde, quam eyndelijck in Indien, welck het leste landtschap is Oolten is, hy en passieerde voor by geen plaetse ofte hy en brachtte in syn subjectie: Hy dede dry Alexandrijen bouwen, eene in Egypten, d'ander in Asten, ende de derde in Scythien, ende na dat hy 12 jaren ghereyneert hadde, wert met verghift ghedooder.

Algidus. Eenen bergh by Roomen, koudt, beuvelachtich, beuvsosenen, ysachtich.

Aloe. Welriekenden, indiaenschen, calicoetschen, swarten, bitteren, stercken, arabischen.

Alpenberch. Kalen, windighen, kouden, hoogen, berchachtighen, ghehoornden, ysachtighen, steenachtighen, wistekenden, zorgelijcken, noordschen, stormachtighen, vriesachtighen, beuvsosenen, sneeuwigen, ontdeften, wyden, breedden, besneeden, lommerachtighen, onbewoonden, verwoestten, steylen, nederdalenden, valleyachtighen.

De Alpen zijn zeer hooghe berghen, dienende tot afsalen van Italien, worden alsoo ghenamt om dies wille, datse altijt wit van de sneeu zijn.

Aluyn. Witten, yssighen, steenachtighen, cristalijnen, kyl, roosen, klaren, herden, rossen, reynen, roomschen, verdrooghenden, rooden.

Men vint velerleye Aluyn, maer die wt de roozen komt, wort van herderen steen ghemaect, waer van zommighe tootachtich ende heel hardt, ende anderen witachtich, ende klaer ghelijck cristalijn is, welke de verwers dient om syde, laken ende scharlaken te veruuen.

Amaranthus. Onsterffelycke, purpere, altyt versch, lustighe, schoone, aerdighe.

Dat's een bloeme alsoo genaemt, welke niet en versienst, maer an heeft geen reuck, andere noemens duysentschoon, ofte flawele bloem.

Amazonen ofte Amasones. Scytische, oorloochsche, stoute, riddersche, oude, onvertsaechde, machtighe, mannelijcke, ofte manhaftighe, trotsche, wreede, ghevreesde, strijdbare, kloecke, vrymoedighe.

De Amasones waren Scytische vrouwen wonderlijcken stout, ende in sterckheyt gheen haers ghelijcke, dewelcke haer vinden de beroeft van den meesten deel van hunne mans, die gedoot wa-

E P I T H E T A V A N

A.
A.
van, namen voor, d'andere die noch reſteerden oock te dooden, twelck ghedaen zijnde, begonſten eenen grouwel te hebben van het houwelijck, deden hun beſte om hunne palen ende frontieren te vermeerderen, in voegen dat ſy een groot deel van Europa hun onderdanich maecten, oock veel Steden in Aſien. Als ſy vrede met de nabueten ghemact hadden, ſliepen ſy op zekere tijden met hun, om bevrucht te worden, op dat het gheſlachte niet en verghinghe. VVanneer ſy eenen ſone baerde die werdt ghedoodet, ende brochten alleenlijcken de dochteren op, ſy en leerden die niet anders dan hun te oeffenen ter jacht te gaen, de peerden te temmen, ende met den boogh te ſchieten. Sy worden Amafones ghenaemt, om dat ſe hare rechte borſte brandeden, op dat die haer niet hinderlijck en zoude zijn met den boghe te ſchieten: zomighe achten deſe historie voor fabel.

A.
Ambachtsman, ziet Konſtenaer.

Ambaſſaet. Heeren bode ofte gheſante, Wijs, oudt, Veerdich, Welſprekenden, troſen, ghebaerden, zedighe, vreemden, gheleerden, gheſondenen, cerbaren, heerlijcken, ghematichden, ghereſpecteerden, lanckmoedighen, van aenſien.

YN Ambroſia. Der goden ſpiſe, hemelſche, zoete, gezuyckerde, delicate, lieflycke, leckere, goddelijcke, zalige, zoetghezuyckerde, onſterffelycke, behonichde, ghehonichde, opperſte, ſmakelycke.

De Poëten verſieren dat Ambroſia ^{ſ. Ambroſijn} zijder Goden ſpiſe, ^{zij} wie daer van ghegheten heeft wort onſterffelijck gheacht.

Amomum. Eenen boom, welriekenden, armeniſchen, zoeten, pontiſchen, lieflycken, rieckenden, aſyriſchen, witten, torsachtighen oft ghetorſten.

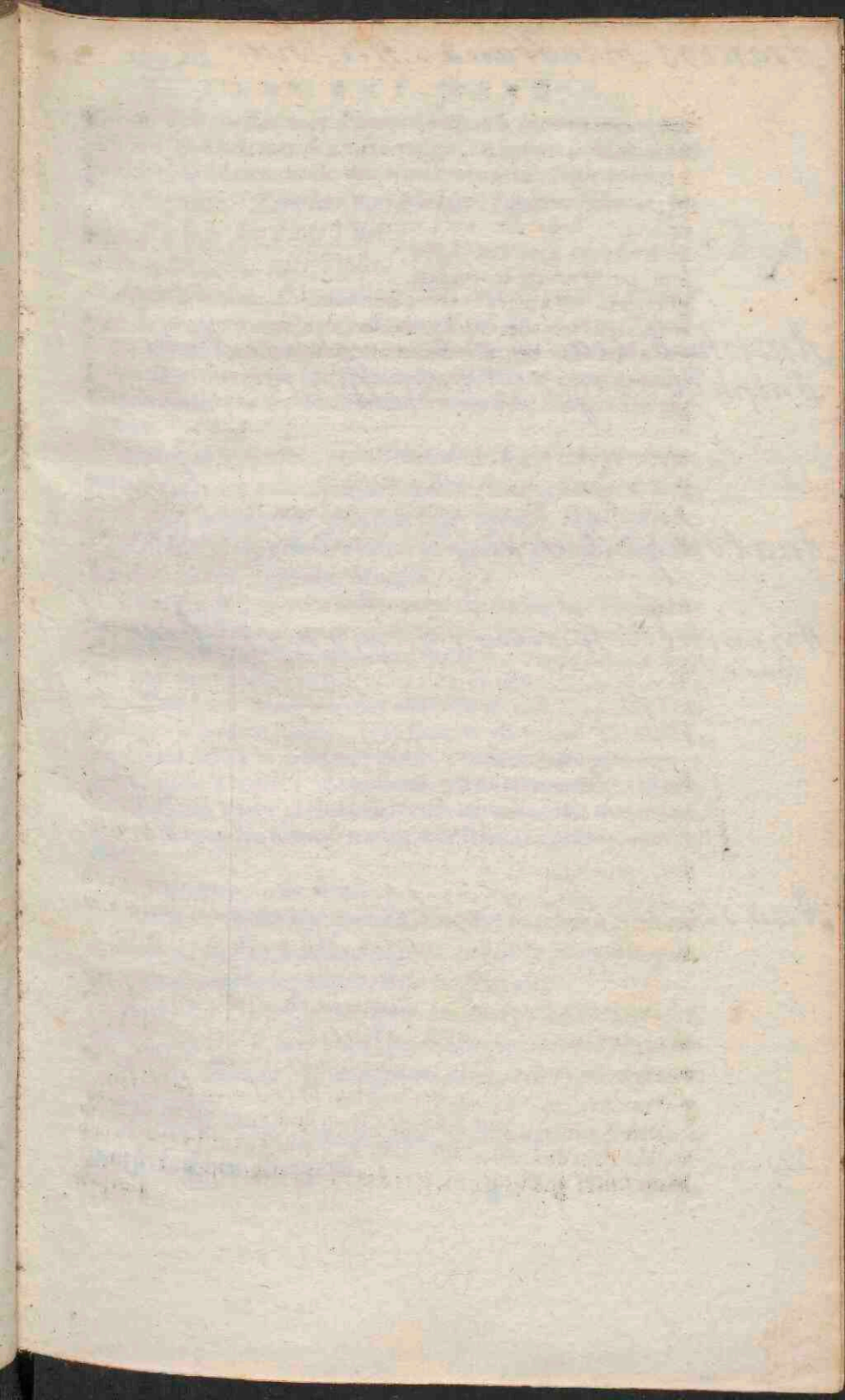
Is een kleyn boomken zeer gelijk den wilden wygaert, geeft eenen goeden reuck: den beſten heeft bladeren zeer ghelijck de Grenaeboom, welke zijn roſachtich effen zonder rimpelen.

Ammelaken, ziet Tafel-laken.

Ammer ofte Amber. Gomachtich, rieckende, vetten, druypenden, vochtigen, parfumeerachtighen, grauwen, welriekenden, klaren, gheilen, blinckenden, witten, zoeten, witzghezonderden, harden, verharden, bevroſenen, ſubtylen.

Den Ammer is een Gomme die wt de ſteenroozen druypt, welke door de koudicheyt van de Zee ende Locht bevrict ende hardt wordt ghelijck men ziet dat hy is, daer zijn meer dan 30

Dorpen

Amnios membranæ. Hit Wirt: Vltz.

Amphibolia. Dubbelzinnigkeit, Mon.
Amphibologia. Dubbel Sprach.

Anatomij. Ontleding.

Animalis Spiritus (Geest des Viscants,
Barthol.

Anastomosis, Eine Vereeniging.

M. ANTHONI SMYTERS.

Dorpen in Pruyssen daer d'inwoonders den Ammer met netten
visschen, ghelijck men den visch vaught: Allerley Ammer is van
goeden ende zoeten reuck, den witten wordt meest gheacht.

Amphion. *Zangher, zoetspeelder, Jupiters sone, herpe-
naer, stichter der stad Thebis.*

Amsterdam, *ziet Stadt.*

Amphiterite. *Neptuniaensche, onsterffelycke, dochter
van de groote Wilde Zee, die om en om het Aertryck gaer.*

De Poëten versieren dat sy was de dochter van t' Oceäen en van
Doris de huysvrouwe van Neptunus, daerom zeggen sy datse de
Goddinne der Zee is, oock wordtse zomtijds voor de Zee ghe-
nomen.

Amt.
Ampt, ofte Ambacht. *Behendich, konstich, ghemeyn, Zie onder
veracht, ofte verachtelyck, arbeydich, swaer, ghemackelyck, Blyleed,*

Ampt, oft. Vondt in de...
arm, goet, verworpen, onbehoorlyck, bezich, snood, slecht.
Anchises. *Aeneas vader, phrysiäen, grootmoedighen,
herder, ouden, capiteyn, blinden.*

Vas Capis sone voor de Troyaensche oorloghe, onthiel hy
hem inde bosschen eenzaem, daer hy alderleye vee voedde, ende
alzoohy synen tijt daer mede overbrochte, Venus kreech hem
lief, met den welcken sy haer verzelde, sy teelde Aeneam by den
vloet Simcente. Maer om dies wille dat hy zich beroemde haer
beslapan te hebben, beroofde sy hem het ghesichte. Derhalven
zehtmen dat hy in den raedt vande Troyanen niet ghezeten en
heeft, doen Troyen verbrandt ende alles verloren wert. Aeneas
ziende synen Vader gheheel oudt ende vervallen van ouderdom,
droech hem op syn schouderen tot inde stad Diepanum, daer hy
sterf.

Antwerpen, *ziet Stadt.*

Ancker. *Stercken, styven, swaren, bytenden, scheeps,
krommen, vasten, haeckachtighen, zekeren, schippers, ghe-
worpenen, omghebuychden, lichten, schyns.*

Anghst. *Daepen, droevigen, quellycken, harden, doodes,
bleeckverwighen, moeyelycken, beklaghelycken, benauden.*

Anys. *Zoeten, ghebloeyden, rieckenden, smakenden,
smakelycken.*

Antenor, Dubblyc.
Antenor. *Den ouden, troyaen, kloecken, loosen, subtylen,
oorsichtighen, strenghen.*

EPITHETA VAN

Desen was zeer gheacht by de Troyanen, om dat hy goet van zede was ende wel sprekende: Maer doen hater stad gheplondert wert van de Griecken, hadden sy opinie dat hysse vefraden hadde.

Antimonium. *Blinckende, spieghelich, broos, gekorst, witten, steenachtighen, metalich.*

Den Antimonium wordt inde Silver-mijnen ghevonden; ende is eenen zekeren aert van steen: daer is tweederleye, te weten manneken ende wijfken, maer het wijfken is meest gheacht, het manneken is scherper, harder ende vandachtiger, ende en is niet zoo swaer, noch zoo blinckende als het wijfken, ter contrariën, het wijfken is blinckender, kortbrekiger, ende en breeft in geen ronde broeckelighen gelijk manneken, maer klieft zich in langhe stukkens.

Anghel ofte Prickel. *Siekenden, voortdrijvenden, scherpen, punctiven, styven, wackermakenden, nopenden, verwekenden, offen-jagher, dunnen, schadelijcken, zorgbelijcken, zedderen, ghepuncten, quaden, kleynen, senynighen.*

Anghel, *ziet Banautheyt.*

Appel. *Bloesden, foddén, rootachtich, rieckenden, zoesen, schoonen, gheilen, baghen, wilden, barden, ghecouleuden, ruycken, bosch, vryen, ronden, korten, bloeyenden, boogaerts ciract, steenachtighen, ghesteken, amperen, zueren, root-zuere, zuerachtighen, hanghenden, sappighen, waterachtigen, gheschilderden, ripen, onripen, groenen, verbeschlycken, verblydenden, liesselycken, bast aerdt, smakelycken, wormstekighen, maeyachtighen, rotten, robijn-roodt.*

VVy hebben verscheyden spetien van Appelen; de namen der zelve waer te langh om te verhalen, welke verscheyden namen sy hebben behouden, oft van die diese ghebracht hebben, ofte na de plaetse van daer sy ghegroeyt zijn, ofte oock na het fatsoen en couleuren die sy hebben, ende het fatsoen daer in men die pluct. Om eenen onvruchtbaren Appelboom vruchtbaer te maken, men moet hem met een loodē plate gorden ontrent de hoochte van een voet boven d'aerde, ende die wel dicht aen de schoffse, ende dat al-eer hy beghint te bloeyen, ende den zelvighen reep af doen wanneer d'Appelen beghinnen te groeyen.

Antwoorde. *Verdige, ridderlycke, wijse, rechte, slechte.*

Appel dranck ofte Cidre. *Appelachtich, dorst verstaend,*

Anticipatio. Tut verkorting van in in Rijke
dage in fa kin van Appel.

Anticipeeren is in ge ette pa lty van in
beroe te verkorten, om de zake in eerd te doen
dien W er R eg e

Antidotael, is in Vir zoek te stov ge dain, om
te voor koorn, dat iemant, ong hoort niet in
word bezwa rt op het te kin der ge vin van pa
ty W ys R eg J.

Antonomasia. Vernooming.

Antropologia. Levi van mensch in; menschen

Apocryphus. Aflaet. Apocope. Nalact.

Apostulle. die Appointement.

Appel is in beroe van best vonnis van in in Latijn
recht tot in in hoog er met op schor fenge van
de kracht van het gen ys de W er R eg J.

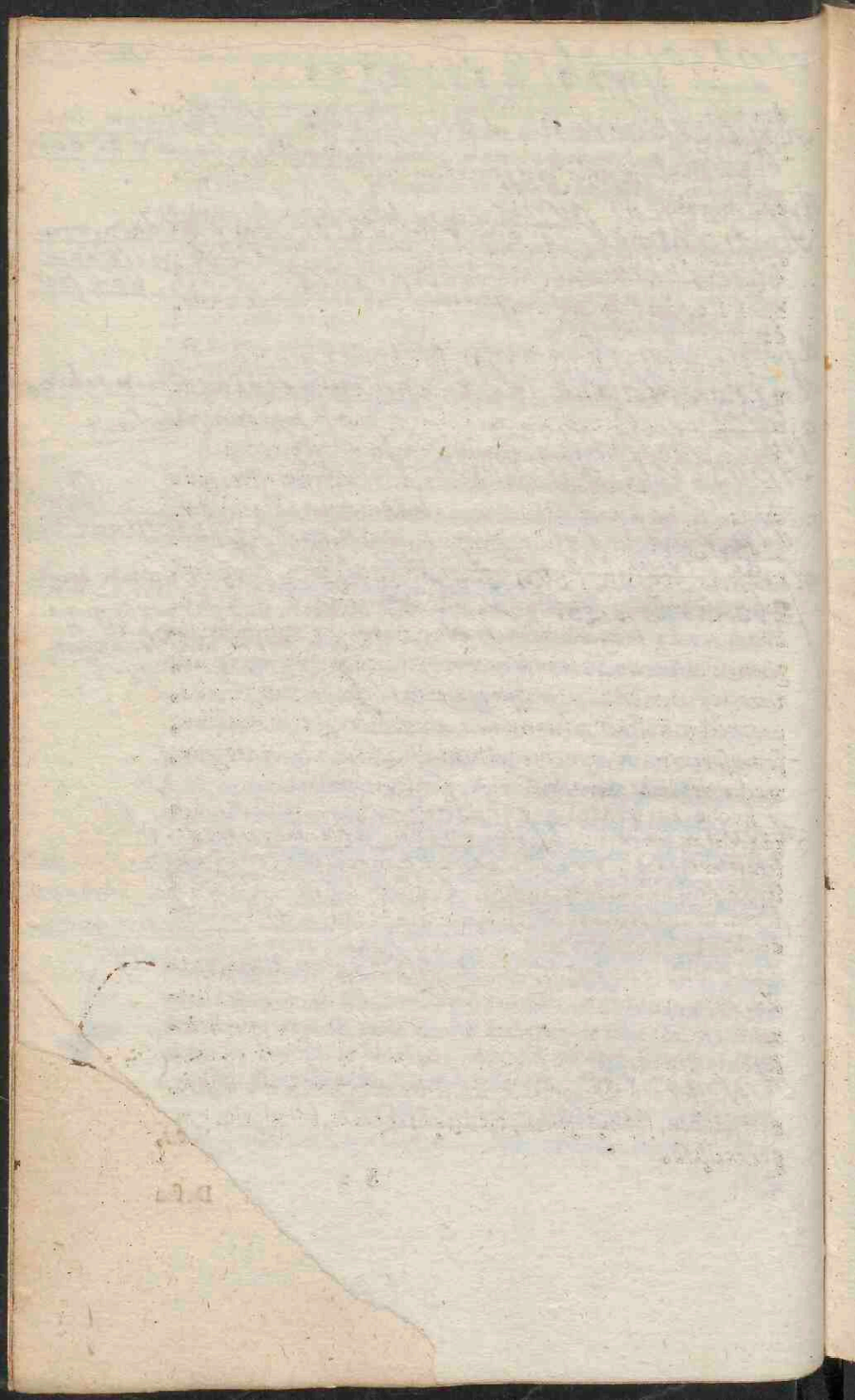
Latijn zegg en: Nos soma natus, N B Oud ain in
Pro cl air n p 4 3 W er ap pl in, die min des mit in in goud in
dit sub num in, ly den, dat m on s ap pl in de
het ver trapp el

By open baer stra it.

Apostels. Afgeranten des Konings aller
Konings, Vond. Ber. voor du cit. Monden van het
god lyk gerach, Luce f p 15. Le ger ant in, To ham
p 107. Het Gal ile en isch ge flach in de god s ger an
London, H er l der Kor n p 5. Eu ang el li bod in.

Apparitores. Deurn vaerders. Set
ly g ant in van vay men.

Appes

den peiren, lovensch, wynachtighen, zoetachtighen, ver vers-
schenden.

Apelles. Konstighen, excellenten, onnavolghelijcken,
edelen, prince der schilders.

Desen Apelles gheboren in het Eylandt Co ofte Coüs, is den
eersten Schilder insynen tijdt, den welcken begonnen hebbende een
Venus beelt te schilderen, 'twelck om syn overlijden onvolmaect
bleef, niemant ghevonden en werdt die zich zoo kloeck kende,
dat zelvighe te volmaken.

Apenninus. Een geberchte, streckende van aen de Al-
pen rontomme Italien tot Calabrien toe, hooch, snee dragen-
den, ouden, verheven, kalen, konden, besneeden, breedten,
steenachtighen, beysden, ysachtighen, berchachtighen.

Apollo. Den sone van Iupiter, der Lyren vader, god-
delijcken, herpenaer, schoonen, cyreneenschen, dansleyder,
koninck, godt der kruyden, zangher, dnysteren, rossen, genees-
meester, gheloften ofte hayrlockighen, gheci rden, geleerden,
pylkoker dragher, delphiaen, ghebayr volften, ghebayrden,
brandrooghighen, wa. rzeggenden, herder, verlichten, heylig-
ghen, pratere, welsprekenden, waerachtighen, waerzeggher,
verreschieter, weerelts-ooghe, grooten Godt, lofzang Godes,
prophheet mileseaen, poëtenvader, alziender, gheelhayrighen,
fracy spreken den, zinghere, leven- ghevenden, voorzeggher,
vader des lichts, raedtghevore, ghedicht-minnaer.

Apollo, Iovis ende Latona sone, werdt in't ghetal der Goden
ghereken, om dat hy (zoo men zeght) den eersten was, die d'art-
senije in't gebruyck brachte: ende om datmen hem in veel plaet-
sen eerde: hy hadde veel namen, synen voornaemsten Tempel
stondt in't Eylandt van Delphien, welck de voor-Ouders noem-
den het pit vande weerelt.

Apost. l. Evangelischen, heylighen, ghezondenen, god-
delijcken, prediker, dienaer des Evangeliums, Godes die-
naer, gheloovighe, ghetrouwen, versmadelijcken, verheer-
lijcken, Christelijcken, bode Christi. *Zie de voorgaande pag.*

Apoteker. Droogist, kruydenier, getrouwen, crvarenen,
veerstighen, sophistijchen, medecyns-knecht, behulpelijcken,
paracelsist.

W. G. F.
Appelbier. Vond. Johann. p. 33. - bytten. p. 60.
Jap. Vond. Johann. p. 80.
Indic. Vond. Johann. p. 80.

EPITHETA VAN

Appetijt, *ziet Eet-lust.*
April. Bloeyenden, Witspruytenden, Wehottenden, een
vader der schoone daghen, lustighen, vermakelycken, vor-
blyder, lieflycken, minnelycken, bloemighen, lentenachtigen,
konachtighen, bloemghevenden, frisch, verquickenden.

Arabers. Gheparsumeerd, swere, wilde, botte, dief-
achtighe, bloetschandighe, groufsame, wreede, onbandelycke,
sarasiyen, onryne, roovers, hatelycke, ledichgangers, hey-
densche.

D'Arabers hebben hun goederen ghemeyn, elck onder syn ge-
slachte en Stamme, sy entrouwen maer een vrouwe, alzo datse
alle ghebroeders onder malkanderen zijn: den oudsten heerscht
over 't gheheel gheslachte, ende zijn hem oock ghehoorsaem. Sy
vermengen hun met hun moeder ende susters ghelijck de beesten,
ende achten 't voor overspel een vrouwe wt een ander gheslachte
te nemen, dan wt het hunne: Daer beneffens zijns zoo diefsach-
tich, datse om hunne dieverije van al de weerelt ghehaet zijn.

Arabien. Gheluckich, heet, vruchtbaer, rijk, geheylich,
overvloedich, vrucht draghende, kruyst draghende, welric-
kende, ghezoghent, groeyende.

Arabien is ghelegghen tuschen Judea ende Egypten: Is drye-
ley, het eene in onse tale wordt ghenamt het Steenachtighe, het
welck licht besloten Noordwestwaert in Syrien: T'ander noemt
men het Vvoette, ende leyt daer tegen over, ende na het Zuyden
licht het ghene datmen noemt 't Gheluckighe, in't welcke de kin-
deren van Israel 40 jaren ghewoont hebben: Men bezaeyt het
twee maels des jaers ghelijck in Indien, om de vruchtbaerheys
wille. Tis overvloedich rijk in specerijen ende welricckende
dinghen, overvloedich in allerley vruchten, ghevoghelte, ende
Vee, wighenomen Perden, Muylen, Verckens, Gansen ende
Hoenderen.

Arachne. Van Lydia, subryle, spinstere, werckstere, neer-
stighe, vlytighe.

Was de eerste Spinstere, ende Linnengaren-maekster: Oock
haren sone Closter ghenamt was den eersten die wolle leerde
spinnen.

Arbeydr. Moeyelijcken, herculischen, swaren, grooten,
smutten, verdrachtlijcken, smoden, slaven, unylen, elen-
dighen,

Appoointement. A. tekening op een Verzoek,
Brief. W. Gr. R. G.
Dispositief is een order van den Hove,
op wat manier een zaak bij hooventaal worden.
W. Gr. R. G.

Apud acta. Voor eenigh gerecht. W. d. Gr.

Sequestrum. In bewaerde hant; in een
derde hant. W. Gr.

Arbitri. Arbiters. Goen
de mannen

Araces. Die noch toom
noch brugh kan Cydd, Vond.
Joann. p. 50. in de onge
steimigh, om 200 brug te
draigen, ld. d. En. p. 294.

Arbitri. Goede Mannen, W. G. r.

dighen, lastighen, peerds, bitteren, krachtighen, onverdra-
ghelijcken, overvloedighen, behendighen, daghelijcxschen,
quelijcken, verdriectighen, langhen, ondraghelijcken, pynlijc-
ken, gheduerighen, zorgheijcken, schadelijcken, neerstighen,
ghedienselijcken, ghediensbaren, dienstwilligen, elndigen,
ezels, besweeten, vrouwen, onwtsprekelijcken, droevighen, be-
nanden, arbeiders, onbeloonden, buurlinghs, onlydelijcken,
onnoodighen, overtollighen, zinghenden, onyndelijcken, bar-
den, besweetten, stadighen, wtcrsten, blyden, gheluckighen,
ondancbaren, verdienenden, besteeden, gheduldighen, onge-
duldighen, werckmans, opgeheghden, smecckenden, hygen-
den, knachtelijcken, wakenden, onverdriectighen, kryghs,
vruchtbaren, nachtelijcken, straffen, wreeden, handwert-
kers, arbeiders, profijtelijcken, plichtighen, onghetemden.

Arbeyder aen de strate, stercken, verachten snooden, on-
achtbaren, traghen, slappen, ledighen, luyen, springhenden,
klappaert, leechganger, dughniet, verworpenen, hatelijcken,
stratwercker, ongheschikten, onbehandighen, onbequamen,
droncken, onverlaten, onredelijcken, herberghen-looper, ghe-
breckelijcken, bedorvenen, le-lammen. Sparighen, gierighen,
eorzelen, rouwen, zorchvuldighen, boerachtighen, hantwer-
kers, armen, elndighen, verharden, landt, onghemanderden,
wakenden, neerstigen, onverzadelijcken, vermoeyden, onver-
moeyelijcken, boerschen, doenden, steghen, sweetenden, rou-
wen, botten, gheduerighen, bezighen, lanterfanter, lastlyden-
den, voedenden, ervarenen, verzochten, hoven-bezorgher,
hovenier.

Archilochus. Konstelijcken, konstighen, onkuysebers,
onbeschaemden, onschamelen, Lacedemoniaen, subtylen.

Desen Poët was inventeur vande jambicksche versen, het
welcke d'oorzake dat Lycambius zich zelfs verhinck.

Archimedes. Den Ingenieur, konstighen vinder der
sphere, geometrien, Prince der mathematicynen van Sy-
racusen.

Hy was gheboren inde Stadt Syracuse, in synen tijden gehou-
den voor den voornaemsten Mathematicus. Men zegt dat hy den

E P I T H E T A V A N

eersten was die de Sphera inventeerde : Als syn Stadt gheplondert wert, bleef hy in't ghedrang doot, door onwetenhey, want daer was expresselijcken verboden hem eenich ghewelt te doen.

Arct. Koren, dunne, harighe, langhe, meelachtighe, ghegraende, ghevouvene, ghebloeyde, vouwende, krombanghende, graenachtighe, ghele, gheelachtighe, ghekamde, lustighe, ghedrevene, ghebacde, langhayrighe, voedende, boyachtighe, velden-craect, bloeyende, rechte, strooachtige, borstelachtighe.

Arcadische Natie. Wildt, vreters, eeckel-eters, boschwachters, onde, onbeleefde, straffe, onghemanierde, onghenadighe.

Die van Arcadien zijn d'eerste gheweest onder de Griecten, die over de Ionicksche Zee voeren om in Italien te wonen, met Ocnotrus Lyaons sone. Dit volck offerdē aen Iupiter menschen.

Arethusa van Sicilien, jaechstere, konde, Syracuseaensche, diaensche, krysche, zuivere, rassche.

De Poēten zegghen, dat sy was een Maghet die wt liefde zeer vervolcht wert van den vloedt Alpheus, teghen welcken sy niet en konde wederstaē. Diana hares ontfermende, veranderdense in een Fonteyne, die haren eyghenen naem behouden heeft : Ende wt vreesse datse met de wateren van haren Vrijer niet verontreynicht en werde, sy nam de vlucht door waterbuyssen onder der aerden in Sicilien, ende spuyt overvloedelijck wt een steentoorze aen d'een zijde van Syracuse.

*Argus. Wakenden, ghesterreden, den aensieder, ghe-
trouwen bewaerder.*

Men zeght dat Argus Aristors sone, van Iuno ghesonden wert om Io de dochter Inachi te bewaren, welcke Iupiter in een jonge Koe veranderde, ende dat hy hondert ooghen hadde, waer van de 98 altijt waecten : daer na door Iupiters bevel wert hy van Mercurius ghedoot : maer Iuno zette syne ooghen in hare voghelssteert, twelck een Pauwe was.

Argument, ziet Bewijs-reden. Kort b'grip. s. 111.

*Argo. Ariadne. Wysinnighe van Creten, behenlighe, weerst-
ghe, vlytighe.*

Was Minois dochter Koninck van Creten, ende van Pasiphaē, door welckers hulpe ende middel Theseus haer ontloech, ende ontquam

Arctid haalt uit de zon de kracht en wak-
kerheit van zyn gezicht, Grac. Britic. p. 59.

Arntsoogen - Standardin - Standin.

Argo. de naam van een
Schip. in de tweede
Argo. Vond. Virg. 4. Ho.
ditsk.

Ariatnischgizindin
Vond. Heerl. Kerk. p. 67.

Argo
Argo
Argo

Arke des verbonds, Bondhist, Huilhist van
't verbondt, Orakelhist van Onbedirffsamheit
Vond. Allgih. p. 60. & Godheits gloridact. Ver.
Ein troon, daer Godt op zit, B. sp. 281. Voetbank
van Godts voethen, Hist. der Kerke, p. 50.

Arke van Noach. Het geweldigh dreyfning en
voorbildt van de kerke, Vond. Joann. p. 33. Het
Zeegevaert van Louer d'innichout, Hist. der
Kerke, p. 30. Vloetgevaert, p. 19.

Arrimenten. De Ouyt
Blyff. Is van een Proces,
waertoe iemand gedaght
vairt wordt, ont de ^{vervolg}
aen te neemij ende te
vervolgin. Wjr. Reg. Arrest. B. kompting.
B. Reg. Wjr. L.

ontquam wt den Doolhof, ende also van het Minotaurus bevrijt:
Daer na hy weder in syn Landt keerende, ontschactense wt haers
Vaders huys, verghetende d'eerste weldaet die hy van haer ont-
fanghen hadde: was zoo onghetrou, dat in eenen nacht hy haer
secretelijcken verliet alleene op een Eylandt ghenamt Dic, in de
ghenade vande wilde Beesten. Men zeght dat daer na Bacchus
haer tot eene huysvrouwe nam.

*Aristoteles. Gbeleerden, scherpsinnighen, wonderbaren,
subtylen, onstreffelycken, grooten Philosophooph, Goddelijcken,
Prince der Philosophen, sone van Nichomachus, arbeydi-
ghen, weerdighen, welsprekenden.*

Syn Vader hiet Nichomachus, was Medecijn, jonck wesende
wierd in Macedonien opghewoedt; daer na ghinck hy na Athenen
Platonem te hooren. Hy wert Leer-meester vanden grooten Ko-
niack Alexander, syn ghezelle ende Secretaris: Ende om het pe-
rijckel te ontkomen twelck hem syne vyanden bereydt hadden,
vluchtete in Chalcidis, daer hy syn leven eyndighde. Hy was
kleyn van persoon, ghebult, mismaect, ende itamelende, maer
rijck, wt oorlake van de gheschencken die hem Alexander dede.
Hebbende na gheslacen meer dan dry hondert boecken, leefde 62
ofte 63 jaren.

*Armen-mensche. Verlatenen, qualijck ghekleden,
naecten, verstoottenen, verachten, kreupelen, afgesetten, ver-
loopenen, verworpenen, snooden, elendighen, mismoedighen,
onghesonden, droevighen, blooten, kalen, swaermoedighen,
ongheluckigen, beroyden, swacken, versnoterden, quelenden,
ghequelden, ziecken, ghebreckelijcken, kleyn-gheachten.*

*Armoede. Kruyvighe, smertighe, snoode, elendighe,
schandelijcke, gebreckelijcke, harde, verstoote, ghehaette,
koude, rouwe, geusen, quelijcke, vredenmakende, oude, sware,
verdrietelijcke, slechte, bedolende, ootmoedighe, verachte,
vreurende, wyle, kruysighe, der Musen erfdeel, belachelijcke,
bedruecte, sware, voordrlycke, verdwalinge-moeder, wan-
hopen-moeder, versmadelijcke, boose, dienstbare, schaem-
achtighe, kleynmoedighe, bloode, armhertighe, slechte, voor-
drlycke, aenporrende.*

*Artemisia. Kruysche, serbare, wijse, godtruychtige, ver-
maerde.*

E P I T H E T A V A N

maerde, spieghel van gods vruchticheyt, bertelycke, Konin-
ghinne te Carien, ghedenckweerdighe.

Artemisia was huysvrouwe vande Koninc Mausolus, welcke hem zoo winnemende lief hadde, ende zoo droevich over zijn doot was, datse syn beenderen ende asche tot poeder maecte, daer by menghende welriekende kruyden, in haren dranck ghebruycte. Daerenboven tot ghedachtenisse van haren man, dede een zoo wonderlijcken graf bouwen, dat alle andere graven daer van oock den naem van mausolen kregghen. Niet teghenstaende desen ydelen troost, en konde niet verhinderen datse oock kort na haren man niet en sterf.

Artichocke. Merchachtighe, stekende, ronde, ghehoof-
de, ghekopte, gheappelde, leckere, grootte, groene, rype, ghe-
kroonde.

Afcanius van Dardanien, Aeneidi sone, Phrigiaen,
goedertieren.

Hy was Ancas sone, ende den derden Koninck vande Latijnen,
die de stadt Alba timmerde.

Afchvijster ofte Huys-duyve. Blooden, verveerden,
onnuten, gierighen, vrecken, swaermoedighen, verdrietighen,
onlieffelycken, onbehaghelycken, leelycken, ongemanierden,
luyen, laffen, leden-sleyper, onaerdighen, onbelesden, asch-
verwighen.

Asia. Vruchtbare, machtighe, ryck, groot, ruyme, wij-
de, breede.

Asien is het derde deel vande weerelt na het ghetal te rekenen,
maer na de grootte, mē bevint dat het wel de helft is. Heeft haren
naem behouden na een Nymphe ghenacmt Asia, die dochter was
van't grootte Meyr, ende van Hemel ende Aerde, sy vertrect van't
Zuyden tot aen't Noorden, ende is gheen Landt inde gheheele
weerelt syns ghelijcke in vruchtbaerheyt ende rijckdommen.

Asche. Seofachtighe, sware, doode, grauwe, dunne, kon-
de, sijne, roockende, heete, aen-gebrande, stomme, ydele,
lauwe, verstorvene, ontdeckte, vergaderde, gheblutste, gruyt-
achtighe, steenachtighe, looghe, graf, drooge, dorre, hout, pot.

Azijn, ziet Edick.

Asparges ofte Corael. Kruyde, ineenghedraeyt, wat-

Asseurantie. Wetz. hiring. Wgr. P. ghende,

Asignatie. Arwijzing. Wgr. P.

Asch. Apis.

Aschendenten. Zij
Aschendenten.

Assecuratio. Assecurantie, Verzeeking,
waaron eenige Kooplieden voor den G. Sprookid
prys aannemen het voor alle ongelukken te
watir en te land te verzeeken, ofre anders,
zins de verzeerde somme opt. leggen. Nijf.
P.

EPIPHETA VAN

*stercken, eensamen, wonderlycken, wolcken-dragher, swe-
tenden, kouden, verhevenen, periculensen, rechten, grouwe-
lycken, verschrickelycken, quelllycken, woesten, onghenake-
lycken, afgryfselycken, reuse.*

Is eenen alder-grootsten berch op't eynde van't landt Maurita-
nix, ende strect hem zeer wijdt, den welcken zeer vruchtbaer is
ten de zijde na de Zee. Om syne schrickelycke hoochde wille
versieren de Poëten dat Atlas eenen Reuse was, die den Hemel op
syn schouderen droech.

*Atropos. Swerte, onghenadighe, spinster, boose, schave-
delijcke, verschrickelycke, nacht-dochtere, zonder medely-
den, onmedeghedooghsaem, felle, wreede, nijdige, moorderse,
overlastighe, bleecke, gherompelde, wroese, gheweldighe,
hatelijcke, onmenschelijcke, verraderse, hoovaerdighe, on-
lijdelijcke, ongherechtighe, gronwelycke, onde, spytige, straf-
se, vyandinne, onrechtveerdighe, schadelijcke, wreectere,
quade, harde.*

De Poëten noemen dry Goddinnē over 't regiment van alle dia-
ghen, welke eenen tegelijcken eenen tijt van leven ende steruen
toeschicken, te weten Cloton, Lachesis ende Atropos, ende vey-
sen datse zijn de dochters Erebij ende van den Nacht, sy noemen
se oock Goddinnen vande toeschickinghe, door dien het leven
vande menschen door haer ghespoanen wordt, derhalven noem-
men se Spinsters.

*Atijs. Cybeliaen, schoonen, jonghen phrigiaen, jonghe-
linck, dollen, rasenden, ontsinnighen, ghelubden, werdt ver-
andert in eenen Pijnappel-boom, oft Pijnboom.*

*Augustus. Keyser, vrede-vader, onoverwinnelycken,
gheluckyghen, rechtveerdighen, Godtstammighen, grooten
Keyser, Lants-vader, voorspoedighen, heylighen, ghenadi-
ghen, eerbaren, eerweerdighen, goedertierenen.*

Augustus werdt Cæsar ghe-naemt na syn Oudt-oom, liever na
hem ghe-naemt dan na synen Vader Caius Octavius. Hy was een
liefhebber van konsten: vereerde de stadt Roomē met vele schoo-
ne ghemeyne edifitien, voornamelijcken met Goden-huyzen ende
Tempelen. De goede gheneghentheyt vande Ghemeynte t'hem-
waerts was zoo groot, datse hem Vader des Landts noemden.
Eade alsoo den Raedt bekomment zijnde, ofmen hem Romulus

Attace. Ainhangbrief.

Wgr. waermede dat vers
tentien van andere Ho,
vrij by ons gegetuocht
worden. Wgr. B.

Attentata. Daedelykheidin. Feerlykheidin.

Wgr. Tegen het verbodt van een Lichtiv. Ten
Reparatie.

Atterminatie. Tyturgunning metz soellind.

Borg. Wgr. B.

Auctoriseering. Gemaghtiging. Wgr. B.

Auctorisatie. Ten Clausula Auctorisationis.

Avery. Is een gemeene bylegging over sehis ind
goedingen om te draagen eenighe wpliesgevalken of
dyfen goet te behoudein. Wgr. B.

Avoyse. Avoyse.

Avoyse is een gemeene bylegging over sehis ind
goedingen om te draagen eenighe wpliesgevalken of
dyfen goet te behoudein. Wgr. B.

Avontstonde. Vond. Joann. p. 73.
»Niet Jaaelde d' avontzon. Mit den Zug hat aringezicht
»Alrede half in see ten westen neirgezankin.
»In't costen quam de klot der maene op; half
Ver avontkin.

Avontzon. Vond. Bisp. p. 85

st voneschimmeringen. Vond. Joann. p. 107.

M. ANTHONI SMYTERS.

Roemen zoude, bykans oft hy den tweeden stichter van Roomen gheweest hadde, docht hun den naem van Augustus heyligher te wesen, om dies wille dat de devote plaetsen oock alzo ghesant waren: hy leefde 76 jaren, ende regneerde 47 jaren.

Authour. Oudt, gheleert, bysprecker, statich, deghelycken goeden, ontfanckelijcken, zeer gheleerden, ghedenckweerdighen, spitsvindinghen, betoonlijcken, autemijcken, excellenten, ghetrouwen, eersten, subtylen, dichter, vermaerden, Wyt-beroemden.

Aurore, ziet Dagheraet.

Autuer. Heylighen, goddelijcken, religieusen, verhevenen, roockenden, bewierroochten, weerdighen, ghecierden, devoten, behanghenen, ghewijden, rijcken, vercierden, priesterlijcken, gheparfumeerden, Godt-toegheeyghenden.

Authoriteyt, ziet Macht.

Avontsterre. Glinsterende, klare, heldere, nachtbodinne, dwalende.

Avont. Spaden, ghesterreden, donckeren, verdonckerden, duysteren, kouden, ledighen, swerten, donckerachtighen, lommerachtighen, rooden, verschen, westerfchen, luyen, nachtelijcken, stillen.

Ajuyn. Tranenden, rouwen, rooden, smakelijcken, stercken, witten, langhen, ronden, windighen, gheschelden, bytenden, groenen, gheschotenen, swerten.

Niet teghentiaende datter velerleye aerdt van Ajuynen zijn, welcke oock verscheyden eygenschapen hebben, evenwel zijse alle sterck ende bijtende, ende maken winden, maken eet lust, ende dorstich, vermagenende de mensche, niet goet inde mage, hoewel sy die zuiveren.

*B. N. Si primitiva turba, sicci
ni placata, vidida et non
ganda sunt, quo habet Kizay
si qu'ntibus*

Babylonien. Rijke, hoovaerdige, overuloedige, edele, ab hac wonderlijcke, groose, wijde, weereits, wonder, stercke, koopstadt, rijcke, ghevolte, volck-rijcke, Egyptische, wijde, vermaerde, heerlijcke.

Is certijds gheweest de Hoofstadt in Caldeen, zoo vermaert dat om hare wille Assirien ende Mesopotamien werden oock

Baby-

E P I T H E T A V A N

Babylonien gheuaemt: In't midden van dese heerlijcke en groote Stadt passeert de groote reuierē Euphrates, dieſe verwonderlijcken maect: men zeght dat in die Stadt wel 600000 inwoonders waren. De Perſianen hebbender een deel van gheruincert, ende den Tijd het ander deel, in manieren datmen wel mach zegghe, Groote Steden, groote verwoeſtinghen. In Egypten is een ander Babylonien, twelcke men nu noemt groot Cayren, liggende onder het ghebiet vanden Turck, is oock een groote Koopſtadt.

Bachus. *Blyden, vriendelycken, vrouachtighen, Wijnachtighen, ſpicdragher, thebaenſchen, verachten ſtrydtbaren, Silenus kindt, vermakelycken, droncken, dronckaert, vader der waerheyt, tweeboornighen, Wjngaert-bouwer, onbeforchden, zorghebber, vruchtbaren, overuloedigen, Wjngaerdenier, verghenoegenden, furienſen, veyldragher, Wjngodt, zangher, contre-danſere, boerſchen, dobbelen, vrolycken, gaſtuyren, rooden, wencker, drykanten, eenſamen, wrecker, dullen, rafenden, godenſpruyt, eerſten, leſten, veelformighen, edelen, ongheschiſten, onghemanierden, kindiſchen, grooten, ſepter-dragher, Wjngaert-voeder, huppelaer, overdadighen, goedertierenen, teederen, Saters-meeſter, loofbeminner, zachten, ghekanden, refereyner, rijner, vergdichter, vondeelder, hopulieghe, wtſinnighen, ghehoorden, krijghsman, inventeur, vinder, jonghen, dwafen, voedgods, auden, griſaert, lofzingher, Indiaenſchen, milden, kloecken, vromen, onbeſchaemden, ſtonten, triumpheerder, geweyden, koninck vande dronckaerts, kuyters, zuypers, jonghelinck, Indiaenſchen godt, Sater, Wjng-prince, gheyten-godt, beveylden, rijcken, Venus vrient, Wjnliefdighen.*

Hy was Iovis en Semele ſone: Men zeght dat hy den Godt van den wijn is: By deſen naem wort zomtijts verſtaen, den wijn zelfs. De Poeten verſieren dat hy tweemaal gheborc is, ende wt Iupiters heupe gheteelt: Hy heeft bykans de gheheele weerelt doorreyft, ende veel volckeren getemt, d' Indianen overwonnen, ende den eerſten geweest die over haer heerſchte, heeft oock gheleert koopen ende verkoopen, ende zoo men zeght is hy inventeur van vele dinghen.

Backere. *Bemeelden, arbeydighen, knedenden, meelachtighen,*

[Faint, illegible handwriting covering most of the page]

Ind - Gebo. Alle kinderen
en bruyden zyn niet
eveneens.

[Faint handwriting at the bottom left]

Bakspier.

Bal, Balin

Ballikens. Tissot.

Van't Botin G. v. b. T. 1714.

Bali. Zie onder Man.

Balk in zed. waarvan L. Stev. Balken, pond. e.

pharum.
Balken. waarvan Malybalken.

Baer. De baere droes, Oud. B. v. d. m. 40. Mitz baer
gewilt 40. In baer zed, 89. In baer gelt, Hoof-
Hoer. Gr. 144.

moeder. Uterus. Doodkader.

moederkrik. Placenta

Uteri. moeder lever. Esar Uterinum.

Baer. Zie Boksbacht. Baer, Voorbaer.

Bakspier (Musculus bicus)

cin (toe) Tand. Dentis Magis

Caris.

Bak. Alle Bakken in Brouwe en veld. in n. e.
evindens. L. Stev.

Ban. (Proscriptio) Op boerd en Gau.

Ban. Wijzshering.

of Oefn. van Honden.

M. ANTHONI SMYTERS.

zighen, broodtmaker, ovenkijcker, hanwerckenden, waken-
den, ovengaper, ovenbeeter, heet-broodt-roeper.

Backhuys ofte Openen mondt. Gapende, slookerich,
gulzich, breed, groot, vuyt, inslockende, onverzadelyck,
verflindende, in-swelghende, verhonghert, ovens, warm,
open, wydt.

Bagynken ofte Kinderhussel. Huysachtich, kleyn, sijn,
opgherolt, wit, wegghesneden, bespellewerct, met kanzen,
ghespees.

Baltaert. Schandelyck, schandich, beschaemds, onecht,
overwonnen.

Balsem. Weltrieckenden, doortrieckenden, doordringen-
den, rossen, kostelycken, vryen, Egyptischen, krachtighen,
heerlycken.

Baerdt. Zachten, gaffelachtighen, kinnen-ghekrolden,
langhen, jonckhayrigen, eerst hayrigen, kottoenen, straffen,
wceden, fellen, gryssen, grauwen, swerten, loodrverwighen,
vlicchverjagher, ghekemden, eerlycken, rouwen, verwerden,
kelen, witten, ghespeenden, vuyten, besmeurden, besmuyster-
den, platten, opgheschorsten, mallen, staenden, katers, knevel,
gekronckelden, stekenden, filosofhschen, heyr groeyenden,
waghenmans, grooten, spitsen, spytighen, rossen, fooden, ghe-
maecten, ghesierden, ghegomden, opghetoyden, grauwen.

Baerticheerder ofte Barbier. Hooreerdigen, beroemer,
plaeftermaker, wackeren, ghedienstighen, onbarmhertigen,
onmedelydenden, vriendelycken, bequamen, ervaren, jon-
ghen, lustighen, moyen, zacht handighen, wondtverbinder,
behendighen, onghewoelycken.

Baselicom. Kruydt, weltrieckende, edel, stercken, ghe-
gheroffelt.

Basiliscus. Serpent, koninc vande serpente, senynich,
grouwelyc, ghekamt, quaet, gheelachtich, doodelyc, zorghe-
lyc, ghevaerlyc, besmettelyc.

Datmen zoo verscheydelyck van dit Basiliscus schryft, maect
d' historic fabelachtich: Men zecht dat het gheelachtich is, ende
heest

E P I T H E T A V A N

heeft ghelijcke dry kammekens op syn hooft, dat syn ghezichte ende ghesluyt doodet die het zien ofte hooren, doot oock alle gedierten die't aenraken alhoewel het doot is. Geen Dier zoo schadelijck op Aerdrick als dit Dier, hoewel het maer eenen halven voet lanck en is. Die breeder bescheyt daer van begheert die leest Plinius in syn 8 Bocck het 21 Capittel.

Badt ofte Baedtilove. *Werne, heete, lauwe, zoute, zotte, reyne, zuverende, sweet, ghesont, water.*

Bagacie ofte Tuych. *Gepatte, sware, gewichtige, gheslozene, ghebonden, ghebondelde, nootelycke, vergaderde, sware, ineen-ghewondene.*

Bagghe. *Kostelycke, ghewrochte, rycke, bepeerde, ghesteente, blinkende, ghediamante, gheensailerde, lustighe, hanghende, schoone, lieflycke, gulde, goude, vergulde, dierbare, weerdighe, gheagate.*

Bal. *Harden, weerbottenden, ghehayden, witten, springhenden, gheluckigen, avontuerighen, ronden, rasloopenden, speelbal, kaetsbal, lustighen slach, kaets, hoochghedrevenen,*

holf, rollenden.
Ballon *(Pharum)*
vol wint. Bake. *Zee, verre-ziende, verhevene, scheeps, schippers, roozen, duyn, zienlycke, barghen, tonnen, pyl, tynmelende.*
Vond. Opdr. Baers. *Visch, langhen, slymighen, breeden, schuymenden, vnylen, dicken.*

Bale ofte Pack. *Sware, myyl, ghekoorde, koopmans, ghepacte, botte, gheteckende, draghelycke, ghestroyde, handelycke, groote, half-lastighe, lastighe, mee, peper, cottoen, etc.*

Ballingschap. *Schandelycke, onseerlycke, beklagelycke, klachtich, ongheluckighe, schandighe, deerlycke, harde, teghenspoedighe, weerspoedighe, quellytk, verdrieterlycke, elendighe.*

Banninghe. *Elendighe, verre, smertighe, ongheluckige, sware, droevighe, verzoncene, eerlycke, beschaemde, straffe, landloopersche.*

Bandeken. *Verblindende, slaepbandeken, gheknoopt, gevoedert, swart hooft, voorhooft, sluytede, wit, bespelwerct.*

Bankt. *Onbrekelycken, enghen, vasten, onontbindelyc-*

lyckne.
Banket *Bygbanket, Vond. A. Eg. 4. p. 22.*

Band. zu Bant.

Bandyten. Worstballingen. WGr. J.

Bankrotiers. Achtvaarders. Bankbrekers
WGr. J.

Bannissement. Vond. in Ord. Levidy.

Bant. Ligamentum. Vop artis Hairwyze, Ciliar.
der Hoed. Frænum proputii.

Barcelona. Ludder tot Italië; Pakhuis
van goud; heerlijkheid der wyzen. Hier moet
men verschynen met een baard, die op de schou-
ders u lieg zuzert. Graec. Erit. p. 222.

Barbarismus. Woordvoersheit.
Barbaralexis. Bascrusspraak.

Barning. Met ééne barning waer't gedaan. Oud
Brdm. p. 46.

Barrovoitscht broden. Vond. Aleyk. p. 302. B. sp.
p. 179.

Baronnie. Wyherden. W. Gr. sp.

Barrovoitscht. Vond. Hist. der K. p. 68. — bro. dit
inh. Mar. stu. — slag, Lucif. p. 37 — koonin bro.
p. 32.

lycken, stercken, omvangbenden, gheknoopten, yseren, krommen, gebondenen, honden, bindenden, ghehechten, ghevangen, ghevenen, omghewronghenen, swaren, hals, ghevangen, stroo, gheketenden, langhen, breedden, volghenden, ghetouweden, gheknoopten, gbedraeyden, hoede, echten.

Bare der Zee, vloeyende, gotvende, vochtige, diepe, kake, ruyffchende, periculeuse, onbedwonghene, Wilde, queclycke, moeyelycke, schuymige, peerse, dwalende, stont, dicke, Zee, anghevadighe, draeyende, keerende, lichte, blauwe, verflouende, windige, revieren, blasende, stortende, weerbottende, kromme, zilversghe, bobbelende, reghenstootende, plotssighe, doove, ghedrevene, dreyghende, schipbrekighe, grouwelycke, vliedende, vallende, tierende, beroerde, semppeftighe, keerende, springhende, stercke, ghevaelijcke, gheswollene, daverende, rootzenslaende, ghebulte, grommelende, rassche, verhevende, wreede, blinde, overvloeyende, bedrieghelycke, swerte, vlietende, onrustighe, bevende, ontemmelycke, onstille, Zee, vergramde, Westersche, volghende, oproerighe, ghedrevent, goetighe, water.

Barbaren, ofte Barbarische menschen, wreede, beestachtighe, onwetende, haelijcke, onbelesde, Scytische, menscherers, grove, botte, hyrcanische, onmenschelycke, supersticiensche, archwanende, libyaensche, afgodische, boerachtige, tartarische, vreemde, onbarwoertighe, moordadighe, onbywoonelycke, rouwe, Wilde, Indiaensche, onhandelycke, bloetgierighe.

Barmherticheyt Godes, medelydende, zoete, liefden, goederticrene, gunstighe, medeghedoosame, weldadighe, voorkomende, ophelpende, vertroostende, ghesondmakende, verheffende, vergevende.

Beck. Krommen, snydenden, roovenden, kletterenden, scherpen, gheweldigen, ghehoornden, verblindenden, haviere, stekenden, spitsen, overhangenen, scheeven, openen, gapenden. Becken. Hol, gheel, spouw, breedt, klac, blinckende, open, schelpachtich, gulden, zonnen, etc. rondt, plat, diap.
bar-

Bastille Hoofst. Nr. Gr. 1. 30

E P I T H E T A V A N

barbiere, fchep, trescer.

Beclach. Zuchtende, deerlyck, tranende, betraemt, be-
schreyende, bewoene, bloedich, droevich, smertelyc, treu-
rich, langhsaem, wijs, pynlyck, ver soeckende, amoureux, ge-
passijt, rouwich, weuaerts, begraeffenis, bitter, jammerlyck,
innerlyck, quelende, kermende, arm, grondich, hertelyck,
swaer, verdrietelyck, onverdrietelycken, twistich, hinder-
lyck, schaedelyck roepende, schreyende, weenende.

Bedelaer. Armen, ghebreckelycken, elendighen, ver-
armden, moeyelycken, quelllycken, omgaenden, bedelenden,
truggelenden, verlapten, ghevoddeaden, verhackelden, er-
barmelycken, ontzeyden, gheweygherden, onbeschaemden,
stouten, vuylen, onachtsamen, luyen, toeghemaeften, luyf-
ghen, schorsten, zeerighen, mismaecten.

Bedde. Zacht, koetsen, luy geciert, gegordijnt, troetel ge-
keert, gheschudt, bruyds, opgestreelt, ghepareert, pluymen,
bruylofts, sulocken, moy, luywaerts, schoon, tycken, bereydt, da-
uerende, ghestoffeert, doncen, ghemeyn, kermis, maten, be-
vende, behanghen, kamer, kinder, geciert, pronc, zyden, velt.

Bedt-panne. Ghesteelde, brandende, heete, warme, ko-
peren, gheringhde, ontstekene, schoone, zuivere, aschachtig-
he, gherieflycke.

Bedenckinghe. Inwendighe, diepe, gheestelycke, zorch-
wuldighe, goddelycke, verborghene, diepsinnighe, stomme,
aenmerckende, aendachtighe, insjende.

Bedri-ghe. Schalcken, loosen, welsprekenden, wtstrijc-
achtighen, valschen, onbeschaemden, listighen, archlistigen,
zoet-sprekenden, onschamelen, schelmschen, boosen, bearie-
ghelycken, smeeckenden, aenlockenden, pluymstrycker, hoof-
schen, onvliedelycken, vuylen, onghetrouwen, boosen, ver-
borghenen, onbeschaemden, loghenachtighen, lasterenden,
frauduleusen, tooverenden, begheerighen, verleydenden, by-
tenden, schoonsprekenden.

Bedritede ofte Koetsc. Schoone, ghekeerde, ghepilaerde,
opgestreelde, ghepalleerde, lieflycke, diepe, breede, hooghe,
ghemas-

Bedrög. Vond. Pafch. p. 42.

Bedrätin. Moss 94
myr brodder noch Bedrätin
in in dein ramp. Oud. Brant
p. 75.

Bedruven. (w'rd'ich) Onze..... matte
onze getrouwste spiegels zijn. Grac. Brit.
p. 194.

Been. (NB. dat op de volgende
Afd. p. 70. gez. abh. Bismarck)
Oud. Brdmt. p. 70. op onverschikbare binn.

ghemackelycke, langhe, wel-ghemaecte, gheschryuwercke,
 slaeps, bruyats, smalle, enghe, hoeckighe, kinder, pronck.

Bedwanck. Fortsich, hardt, gheweldich, wreedt, straf,
 quellyck, noodich, krachtich, ghebedelyck, wijs-makende,
 macht-hebbende, tyrannich.

Bedroch. Archlystich, schalck, loos, voor-bedacht, ny-
 dich, vossen, bedrieghelyck, subtyl, schelms, wistryckers,
 boos, quaet, ongherechtich, smeeckende, dobbel, schalck,
 quaet-vermoedenden, bedect, verborghen, slims, onghetrou,
 ghesocht, ervaren, heymelyck, twistich, versiert, diefs, wist-
 stryckende, nydich, onnydelyck, verradisch, katelyck.

Beeldt. Draghelyck, schoon, levendich, ghelyckende,
 steenen, houten, ghehouwen, ghesneden, marberen, afghe-
 druckte, gulden, santen, koudt, gheschildert, gheverwei, ghe-
 denck, stons, eerbaer, ghefigureert, staende, verbeuen, ghe-
 goten, beroect, Maxien, luy, zienlyck, afgoden, figuerlyck,
 ghedachtenissen. *Beeldt den wyden, vonden, d'afsch.*

Beeldtsnyder. Subtylen, spitsvindighen, afschrabben-
 den, vlytighen, neerstighen, zorchvuldighen, begrypelycken,
 schaver, wisteker, graveerder, affsnyder, snyder, snydenden,
 insnydenden.

Begheerte ofte Bede. Eergierighe, gunstighe, oproerige,
 onrechtveerdighe, ongherechtighe, officys, heymelycke, qua-
 de, boose, seditieuse, mytische, beroerte, regerende, vyerige,
 hittighe, bijaghende, onrechte, ongoddelycke, natuer-drin-
 ghende, dryvende, snaecklustighe.

Been. Hardt, merghigh, ghepunte, magher, dor, dick,
 vast, wit, merghachtich, hol, bloot, knoessel, weeck, wre-
 vel, scheen. *z. s. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20.*

Begheerlijckheyt. Onverzadelycke, eergierige, schan-
 delycke, ongheschiefts, gierighe, elendighe, onmatighe, onge-
 matighe, gulsighe, weereltiche, vyerighe, brandende, wel-
 lustighe, lustighe, onghereghelde, blinde, begheerde, ghepaf-
 side, onnatuerlycke, malle, harde, wistinnighe, zorchvuldige,
 ydele, ghewenschte, onwistprekelycke, onghoorlofde, vlec-
 schelycke. *Min schely
 d'afsch.
 mit ydele
 k'k'at, mar
 zy is onv
 z'atlyck
 ten staet
 g'at. 6
 p. 3.*

schelijcke, onkuyfche, aenlockende.

Begravinghe: Beweende, dooden, beschreyde, heerlycke, rouwighe, tomben, ghebedene, deerlycke, droevighe, zuchtende, stadige, deghelicke, eerlycke, lofpycke, menschelycke, godvruchtighe, ghemeyne.

Begroetinghe, ziet Groetenisse.

Behulp ofte Bystandt. Blydelyck, ooghenschynelyck, leerende, recht, zeker, vast, bestandich, leydende, wech-wissende, trou, heymelyck.

Behoudt-soe ofte Swager. Blyden, zeer beminden, behulpsamen, ghecorenen, goedertierenen.

2. Voorquade Been eenes menschen, licht, vliedende, lanck, veerdich,

p. 112. 113. bequaem, reysers, krom, ghekromt, scheef, dansfers, windich,

114. 115. dick, dickachtich, spertelende, ron, hayrich, schryende,

116. 117. wacke, zacht, ghebeent, gheveescht, ghebrasemt, onreyn,

118. 119. ghy, verachtich, poeselachtich, slim, ghebroken.

120. 121. behendichyt. Wackere, lustighe, veerdighe, natuerlyc-

122. 123. lichte, handige, behulpelycke, kloecke, gheestighe, scherp-

124. 125. sinnighe, aerdighe, neerstighe, vlytighe, bequame, subtyle,

126. 127. behoeghende, behendighe, fracye, cierlycke, wreede, straf-

128. 129. se, zoete, vriendelycke.

Beeste. Grootte, botte, sterke, wilde, dwalende, quade, stomme, growwelycke, dicke, zorghelycke, Africaensche, schrickelycke, verwaerlycke, onhandelycke, wilde, gehoorn- de, zetsame, vreemde, eysselycke, verschrickelycke, tamme, onghetemde, bosch.

Beemt, ziet Weyde.

2. Voorquade Been van een ghedicht oft versken, furienus, tragics, bij-

p. 112. 113. tende, droevich, lasterende, vergalt, bitter, oproerich, onkuyf,

verschrickelycke, scheldende, haestich, stekende, dul, wreec,

licht veerdich, gheweldich, growwelyck, lasterlyck, kreupel,

binckende.

Beeten. Lecker, goet, perceel, afghebroken, ghesneden, kleyn, spijfende, zoet, zuycker-zoet, stocke, ghestolen.

Beyr. Furienfen, grimmighen, mismaecten, qualyck- zierenden,

Beheersching, Actis
Momm.

Busse van het Heupbeen. Acetabulum^{De}.

Bekleeden. 4 Amt bekleedo him; hy niet het Amt
Oud. Brdrmr. p. 82.

BCL (La Glocette)

zienden, wreeden, verbongherden, rouwen, langhayrighen, janckenden, huylenden, onghenadighen, slapenden, holkruypenden, fellen, growwelycken, hongherighen, liviaenschen, vuyten, verslindenden, ghebeenden, slockerighen, mimidischen, dreyghenden, gulsighen, wackeren, plompen, teeren, danssenden, luxurieusen, mismaecten, jongen, verslindende.

Den Beyr paert zich met de Beyrinne in't begin vanden VVinter, die omhelsende ghelijck man ende vrouwe, dewelcke ontfanghen hebbende, behoudt sy haer alleene in haer hol, draecht maer 30 daghen, worpt meesten deel vijf jonghe Beykens: voor eerst schijnet een stuck wit vleesch te wesen, gheen forme hebbende, zonder oogen, hayr, en zoo kleyn als een muys, alleenlijck ziet men maer de nagelkens wtkijcken. De Beyrinne met veel lickens gheeft de ghedaente diese hebben. Den Beyr blijft inden VVinter 40 daghen in syn hol, ende de Beyrinne 4 maenden, zoo vast slapende, d'eerste veertien daghen datse hun in't hol begheven, dat het qualijck moghelijck is wacker te maken; wat quaet datmen hun oock doet. Eyndtlijck sy zijn zoo teer van hoofde, als de Leeuwen hardt zijn, hun ghesichte is dickwils onklaer.

Beyrinne. *Wederstaenighe, growwelycke, slapende.*

Beke. *Water, vlietende, stercke, verhevene, bobbelende, stroomende, stijve, trotse, gheroerde, winter, verslindende, furieuse, eysschelycke, ruyschende, krachtighe, overloopende, turbulente, schrymende, stortende, rassche, golvende, geweldighe, fonteynen, springhende, kromme, vloeyende, opene, zantachtighe spoelende, klare, schoone, diepe, zoete, christalynighe.*

Beyr sterre. *Noordtsche, koude, noorden, stercke, ysighe, furieuse, hyperborische, westersche, noordwestersche, gheserrede, growwelycke.*

Bekommeringhe. *Zorchvuldighe, bleecke, groote, daghelijcxsche, ghestoorde, pijnighende, harde, quellijcke, onstille, ongheduerighe, moeyelijcke, diepe, angstighe, bestige, bedroefde, denckende, verdrietelijcke, droevighe, curieuse, beswaerlijcke, quellighe, pijnlycke, sware, arbeydelycke, zorghelijcke, ziet zorgh.*

Beleefthoyt. *Ghemanierde, ghespraecsame, heusche, goe-*

E P I T H E T A V A N

Artierene, zoete, eerbare, omhelsende, borgherlycke, wylghe-
manierde, steedsche, vriendelycke, zo. shertighe, ghewillighe,
zonderlinghe, milde.

NB. a of e

Bellouze. Goddinne der oorloghen. grouwelycke, bloedi-
ghe, wreede, fell, veruloecte, onversoenelycke, doodelycke,
farinse, oorloghsche, gheschut-voerende, groufsame, onban-
delycke, ongh. naadighe, moorderssche, vyantsche, hittighe,
onbarmhertighe, vreesfelycke, oproerighe, dalkoppighe, bors-
seloofse, droevighe, wraecgierighe, ghewapende, verschrik-
kelycke.

De Poeten zegghen dat sy is de Goddinne vander Oorloghe,
ende de sulter van Mars.

Bellekens. Klinckende, klater, zilveren, bevende, kla-
terende, hanghende, hondts, narren, klingh.

Beloofte. Fe: stelycke, voorbedachte, hooghe, goddelycke,
ghesworen, toeghezeghae, woordelycke, be-eedichde, g. trouw-
we, ootmoedighe, onbrek-lycke, vaste, verskerde, bylyghe,
enwederoepelycke, besworen, voldoenlycke, godt vruchtighe,
verbondene, montlycke, onsterffelycke, openbare, stoute, ghe-
wisse, devote, aendachtighe, vergheldelycke, verkondichde,
nutte, monike, houwelysche, religi: use, willighe.

Bemerekinghe ofte Contempl. tie. Diepe, wonderlyc-
ke, wonderbare, gheestelycke, zorbvuldighe, hemelsche,
speculatie, hooghe, curieuse, merckelycke, goddelycke, ver-
borghene, grondighe, zalighe.

Benautheyt. Sware, harde, droevighe, pijnlycke, moeye-
lycke, onverdragh-lycke, dootlycke, smertelycke, swaermoe-
dighe, diepe, wterste, sterffelycke, quelllycke, deerlycke, sterc-
ke, bittere, verdrietelycke, knagende, beulfsche, onmatel: ycke,
ongheduldighe, bevende, onwisprekelycke, schuddende.

Bemeken ofte Mandeken. Diep van teenen, visch, vnyl,
ghehoort, salact, dryoorich, gheheyst.

*Be-
no-
ming.
Sindom-
notie.*

Bequaemheyt. Gheleghene, voorderlycke, ghevoeghe-
lycke, eyghene, toegheey- hende, welwo ghende, behendighe,
schickel, ycke, nootsakelycke, nutte, gunstighe, ghesette, licht,
bekant.

Bemoediging der dingen, Oud. Bdrmt. p. 91.

Bên, Binn.

Beneficia juris, Voor deelen, die het recht gins

W. Gr. om cedendarum actionum t. Het recht, om, voor de betaling, van den schuldeijer, dat af te vordren, verlei van het recht, dat de schuldeijer heeft op de Medeborgen.

W. Gr. Divisio, t. om de schuldsplijting onder de borgen te verzoeken.

Inventarii, der Boedelbeschryvinge, om te moogen volstaan met het verant worden van de goddijck des Boedels.

Ordinis & excusationis, Richt van een Borge den schuldeijer, dat te keeren zoe lange, tot dat hy den zaak wildegeen uitgewonnen heeft.

Beneficium ordinis & excusationis: Htz
Rocht van Berg, om die schuldeisheit
aftekeerds, zoo lang, tot dat hy d. 3 Laekwel
digin utgenommen heeft.

Senatusconsulti Vellejani: Htz

Berg. Zie t. G. Berg. Raetst. G. luit, dat in
Bergbanker, Vond. Algem. roun goen Berge magh
22. D. l. e. cum, d. u. e. f. 3. c. word. d. of dat de zelve
t. ap. 4. Algem. 505. - 505. Ber. toght tegen haer
185. Top, 186 kracht. lood is.

Berokken. Zie onder Opspannen.

Berouwen. Die Berouwen hevoich over eene zaak
gegeerich t. gemaekte medaun in ontm. i. k. f. e.
1. Zie. Van Til Voorh. p. 60. L. 1. v. 1. d. 1.

Bescheidt. Kilian. Bescheedt. Oud. Br. d. m. 1. p.
15. 15. 15. 15. 15. 15. 15. 15. 15. 15.

hulpelycke, gheneghene, ghewenschte, begheerde, profijte-
lycke, tydighe, teghenwoordighe, welghewallene. *Bengel. Hoof.*

Beren. Eensamen, ghehuvelen, holl'n, gehoolden. *45 Br.*
ghen, hanghenden, kalen, ongenaklycken, verhoovenen, steen-
achtighen, rechten, groenen, steyghen, kyachtighen, scholfer-
achtighen, onbewoonbaren, wotem'ge, ghegrafien, onffenen, *Bijpail*
Wilden, rouwen, ydelen, ledighen, ghehoornden, onvruchtba-
ren, haeghachtighen, behaeghden, sneeuwigen, ghel'ouwenen,
bojchachtighen, rouwen, moeyel'cken, wolckaragher, ver-
siender, verborghenen, bossigen, ghebladerden, om'aracyen-
den, ontdect'n, weerklinghenden, wijn, trofsen, onbewoond'n,
doornachtighen, besneeden, lommerachtighen, onffenen,
bens, ldraghenden, kouden, ghevaerlycken, swierenden, le-
venden, daverenden, ghewynbrauden. *Medic. Fri-
nitus. M.*

Bereydinghe. Grootte, voor, kostelycke, bruylofts, hoo-
vaerdighe, heerlycke, banckets, prachtighe, konincklycke,
grootsche, heeren dierbare, maeltjts, triumphante, magnifi-
que, spys, tafel, noenmael.

Berispen. Bijtenden reformeerder, verbitterden, saryri-
schen, straffen, nauwen, onderstekenden, wreden, quell'j-
ken, voorsichtighen, harden, discreten, hatelycken, gbedaldig-
ghen, toeluyf'renden, achterklappenden, nydighen, licht-
veerdighen, vermetenen, hevighen, bitsighen.

Berjerte. Oprocrighe, wanckelbare, ghemeynten, ver-
werde, verweete, scheurmakende, elendighe, rumoerighe, ge-
puffelsche, tierende, druysschende, blyvende, mysterighe,
schadelycke, ha'stighe, ghevaerlycke, ruysschende, oprocrige,
rasende, grauvelycke, gebeerende, verderffelycke, quell'jcke,
verbaesde, twistighe, confuysse, roepende. *Berst (Erispitus)*

Beweeninghe ofte Beschreyinge. Bittere, droeve, deer-
lycke, berraende, zorghelycke, zorchvuldighe, klaghel'cke,
langhe, ghemaecte, rouwighe, tranende, krysschende, bystere,
elendighe, dooden.

Beroovinghe, ziet Roof ofte Buye.

Bescherminghe. Vaste, zekere, sterke, machtighe, ber-
Berst, Erispitus. C 5 zekerde.

E P I T H E T A V A N

zekerde, veerdighe, onwederstaende, moedighe, dreyghende, behulp. lycke, oorloghsche, onoverwinn. lycke, goenoechsame, d. onbedelycke.

Beschermer. Ghetrouwen, kloocken, gunstighe, beschudelycken, vriendt, zorchvuldigen, vasten, stercken, zekeren, behulpelycken.

Beichuldigher. Hatelycken, bek'aghenden, vyandt, twistighen nydighen, proces-dryver, p. eytachtighen, twistvriendt, twist-minner, forsighen, rasenden, beftighen, gu. l. lycken, moey. lycken, tweedrachtighen, lastighen, ontydighen, aenbrenghenden.

Bespieder. Schalcken, loosen, wakenden, werckelycken, ueerstighen, weere, omsettelycken, hatelycken, gheduldigen, lagh. n. leggher, secreten, wroegenden, bedeyten, geveyn. den.

Beuluyt. ofte Resolutie. Kort, eyndelyck, zeker, besloten, meynende, vast, gheheel, sommaris, voorghenomen.

Beurtinghen. Rycke, erfelycke, kale, oude, vluchtbare, na-ghelatene, gheerfde, roerlycke, onroerlycke, wettelycke, aerdsche, groote, heerlycke, vergaenckelycke, twistighe, vaderlycke.

Besmettinghe. Stinckende, vergiftighe, quade, verrotte, ghecorrompeerde, gefenynde, pestilentielle, vuyle, pryge, verdorvene, grouwelycke, onstekene, vergiftige, koort sighe, doodelycke, schadelijcke, contagiense.

Bestandt. Vreden-bode, ghepaelden, ghelimeerden, onduerlijcken, ghetrouwen, vreesdsamen, gheaccordeerden, onbrekelycken, gheveyn. den, bedrieghelycken.

B. uken. Appel, zoeten, wilden, vermakende, verckens spijs.

B. vinghe. Koude, veruaerlycke, buyverige, verschrikelycke, haefstige, grouwelycke, koort sighe, bleecke, oude mannen, zitterende, schuddende, continuele, gheduerighe, konvorstige.

Beispiedinghe. Verradelycke, denckende, gheuaerlycke, verraedtsche, verborgene, listige, bedrieghelycke, wagende, swyghen.

Bescheidenheit. Fraasi beschreven door
Van Til, Sal. Vr. p. 33. in 34, 35.

Besluitend, Conclusies.

3 Stollen. Hier blott besolde of bestalde om't hirt
van Englant, Oud. Wetmt 77.

Bitrekkelyke Naamwoorden, Relativum.

Beveroli. ^{Vand. B. Sp. p. 107.}
Dit beveroli sterkt d' zinn, die
"Den Stormwint, die in 't oer, vol ^{verdryft} onweers,
ruischen gylft."

Bevestiging, Afirmatio,
gynke Redin, Afirmativa Oratio.

Bitwyzing, Dimonstratio.

swijghende, schalcke, bedecte, te weghe-brenghende, bereyde, subtyle, overvallende, loofse, vermomde, quaet-vindinge, wakende, wackere, subtyle, toeluyfterende.

Beiluytinghe. Gheresolveerde, korte, besloten, cyndelycke, verhaelde, veerdighe, begheerde, sommarische, verkorte.

Betonie. Krachtighe, bittere, medecinale, heelsame, ghesonde, stercke, scherpe, zonderlinghe.

Betooeringhe. Smeeckende, aenlockende, verborgene, toovenaers, bedrieghende, ceremonieuse, quallycke, elendige, ongheluckighe, besworene, bedrieghelycke, duyvelsche.

Belpruigher. Moedighen, stouten, waegghalsen, onbevreesden, kloecken, vromen, rasenden, stoutmoedigen, wreeden, grimmighen, vergramden, onbarmhertighen, dallen, trotsen, schuymbeckenden, krachtighen, verwaenden.

Bestorminghe. Furieuse, schrickelycke, bloedighe, oproerighe, wreede, oorlooghsche, moeyelycke, ghevaerlycke, harde, gheweldighe, verunrlycke, doodelycke, periculouse, krachtighe, twyffelachtighe, growwelycke, afbedrevenc, hazardeuse, bloedighe, ghewaechde.

Bessem. Schoonmakenden, reynighenden, ouden, vuylen, keerenden, ghesteelden, handelycken, ryssen, hey, barcken, heyt, oven, kleeer, schouvaghers.

Beul. Onghenadighen, bloedigierighen, wreeden schandighen, hittighen, verbitterden, snooden, onghachten, elendighen, onbarmhertighen, onmedelydighen, straffen, onverbidlycken, leven-benemer.

Beuselinghe ofte Brabbelinghen. Kleyne kinderachtighe, onghachte, vodderye, onveerdighe. *Beursje. Zie kloot*

Beurte. Achtervolgighe, veranderlycke, aaghelycx *Beurts*
sche, roerlycke, quellighe, verdrietelycke, onghestadighe, be- *Beurts*
hoortlycke, keerende, tusschenvolghende, nakomelycke, ver- *g. Maeste*
wisselycke, overhandts, overhanden. *prym dat*
no sum.

Beweghinghe. Gheweldighe, haestighe, windighe, be-
roerlycke, heesche, onghestadighe, vloeyende, vlietende, op-
roerighe.

E P I T H E T A V A N

voerighe, beweechlycke, opworpighe, onbestuymighe, roerlycke, onberuste, stercke, schipbrekende.

Bewijninghe ofte Betooninghe. Oormoedighe, wyse, vermanende, quillijcke, harde, straffe, eerbare radende, zedighe, manierlycke, vriendelycke, broederlycke, rijpe, besighe.

Bewijs-reden oft Argument. Subtyle, scherpsinnighe, Philosophs, sententieuze, spreuckachtighe, sluytende, noodighe, korte, waerzeggende, waerschijnende, gheprobeerde, ghehoorde, bedrieghelycke, vernuftighe, redelycke, onoverwinnelycke, zinnighe, bedrieghelycke, vernuftighe, redelycke, schalcke, loose, statige, degelycke, zekere, vaste, sophistische.

Bias, een van de zeven Wyse van Grieken, stantvastighen, gheleerden, ontsien, deuchtsamen, grootmoedigen, Philosoph, verstandighen, kloecken, wysen, strijtbaren, Prince, bloeme der wyse.

Hy was Prince der Philosophen, den welcken hebbende de victorie van eenen zeer grooten strijt tegē de Metinensers, betoonde zich teghen hun zoo goedertieren, dat sy met hem eenen eeuwiggen vrede wilden maken. Tghebeurde dat syne Stadt gheplondert wesende van de vyanden, syn vrouwe ghevangen, syne kinderen tot slaven ghemaect, en syn goet gherooft: Nu door dien hy geen ghelaet van droefheyt en beweets, maer zong als oft hy blijde van herten gheweest hadde, ende van alle syn goet in het vluchten niet met allen mede en droech, ende ziende dat het volck zich daer in verwonderden, zeyde haer: Ick draech al myn goet met my, en achte niet weerdte wesen tghene fortunē benemen mach. Hy was 85 jaer oudt eer hy sterf.

Bie. Neerstighe, vlytighe, huyshoudstere, nutte, quellycke, arbeydende, honichghevende, bloemsuychstere, liefvelycke, huyselycke, zevenjarighe, bloem-vrybuyters, honich-raperse, goudghele, lichte, slechte, zinghstere, teere, kleyne, hommelande, dommelende, ruysschende, zorchvuldighe, hoere, scherpsinnighe, vernuftighe, goede, arbeydighe, stekende, lantloopstere, zuighende, aerdighe, vliegghende, vlichelende, blinckende, reyne, natuerlycke, wonderlycke, profijtelycke,

hmoets-

Bizittende Naamwoorden. Positiva Nomina. M.

Beroetelen. Zie by my p. 6. of nu het nu is zyn.

6. Beroetelen. Nu schryft men ~~wees~~ Beroedelen, als Oud: Bu: 79 van den Naem
d. n. Witten, door Caser schrijven beroedelt. Zoomen Kilian: na staet, deus leit het
af van Zoet, en leit het uit door roet van de schoude. (fuligo) p. n. antiph. a. f. m.
quasi minima dulde. Zoetelen is dus fuligine maculare. Beroetelen deus. waan
te noesmet oval. bestryhen; en dus heeft het eenige overeenkomste met het quere
Oud: heeft p: 90. Zie wijf men schreeuwde in de Witten zwant te maken.

Bibliotheek. Vatikaansche. Moen. A. d. t. k. op
Pötz. p. 87.

of Bij. 2^e brommen Vond. Bess. p. 40.

Byvoetfel. Augmentum.

Wispeltuunigh. Is
Ding mede aan de kant
Langduunigh is bekend

Bies, Bierz, Kiliair, ook Biendse, van Gindis, ut
Juncus a junctis. Ein knoop in eene Bies vindis,
Ged. Brämmel p. 28.

Byvoeglyk Naamwoord. Nomen Adjectivum. M.
Bywörden. Adverbia.

Godtgerijde Bladys. Albin. Gerijde taal. Onfeilbare
p. 55. Godes Blat, p. 120. Godes Orakels des Goddeliken
Boektraet, p. 102. Godes Wörts. Heiliche Per. wort
perkimint, p. 93. Heilichheit. Heilboep, AlFah. p. 8
nis boe hudeyf. p. 10. 57. Heilichheit, p. 51. Heilwort
Nimmerfaelre p. 130. Heilichheit. Kasp. Brant
Bladys, Pisp. Ged. 67. 54. Onbismotte Bladys ducif.
p. 52. p. 169. Onverzorde Godes, Heil. d. 7. 27
p. 27. Orakelblat Kasp. Br. Ged. 67. Heil
papier, schoon van eige bispind. Gingen, Bisp.
in Godes parkimint Heil. d. 7. K. p. 1.

Bilze. Mugitas.

M. ANTHONI SMYTERS.

hemels-dochter, prikkelende, wonder, ghekorfde, ghemeynsame, gh'hoorsame.

VVorden Hemels Dochters ghenaeamt, om dat het zoetste van haren honich van den Hemel daelt.

Biekorf. Honich, ghevlochtenen, stroyen, besetten, hooghen, beplaesterdam.

Binghelkruyt. Gheknopt, laxerende, wuifkens, ghetact.

Bier. Schuymachtich, gh-roert, onklaer, kopbrekende, dick, dun, klaer, wit, bruyn, kleyn, scherp, scherp, zuer, zoet, swaer. (boos.

Billen-kruyt. Zorgbelyck, gansen-vergift, venynich, Bijtinghe. Harde, periculeuse, stekende, doodelycke, beesten, venynighe, serpentes, dulle, ongheluckige, tanden, scherpe, pijnelycke, verslindende, wreede, weerbiddende.

Billen. Ronde, ghevelesde, opgeschorte, verhevene, eers, hanghende, wistekende, ghevoechde, harde, tweelinghen.

Bybel. Hey'ighen, verholenen, verborghen, goddelijcken, Weerden, secreten, diepsinnighen, swaren, figuerlijcken, 2 ali-ghen, wonderbaren, excellenten, onbegrijpelycken, God-ghelcerden, Godes woort, Godes wille. *Vond. in Bond. 4r. 6. p. 27.*

Bitterheyt. Ghesoutene, zoute, scherpe, stercke, onlieflijcke, ke, hatelycke, affene, krachtighe, bytende, harde, strenghe, gheweldighe, bittermondighe. *Bytel. Kunst. Vond. Marq. d. p. 27.*

By-gneloof, ziet Superstitie.

Bilschop. Ghewijden, eerweerdighen, ghemijerden, weerdighen, vader in Christo, vyandt der kettens, ghestaefden, onstraffelijcken, nuhteren, ghemaniert, herbergich, gheschiet, gheen wjnsnyper, gheen vechter, wreedsamen, gheen ghewinsoecker, eener vrouwen man, eerlijcken, niet kuffachtich, niet gheltgierich.

Bitebau, ziet Spoke.

Biese. Slijmighe, waterighe, rechte, vochtighe, vonde, ghe-lyste, stekende, voedighe, langhe, effene, ghepunte, scherpe, windenspel, swacke, morwe, zachte, onnutte, vochtighe, marasche, ghequispelde.

Bunninze, Vond. Glijck. p. 50. Bies.

Blinthokken, Blindo. G. in. Vond. du. cit. p. 21.

Bloetaltair. Vond. Altraig. p. 252.

Bloetginsling. Vond. Altraig. p. 336.

Bloethilk. Vond. — p. 209.

Bloetscharlakineroot, Vond. Hier. Verw. p. 25.

Bloetschindig. Vond. Hier. Verw. p. 173.

Bloetsteen. Vond. Bess. p. 105.

De deugt des bloetsiens blinkt in 2 stellingen
van het bloet.

Bloetvlek. Vond. Hier. voor Palam. Zie Blode.

— scharlakineroot, Vond. Hier. Verw. p. 25.

— ginsling, Altraig. p. 336. — schindig, p. 173.

— thilk p. 209. — altair, p. 252. — vlek, Hier. van
Palam.

Blok, geelok.

Bloet. In den in grote En.

krakende, nieu, hayrich, bergroeyende, overeyndstaende, opstekende, verstroyt, ruysschende, wanckelbacr, gheveleest, dick, dunne, voorjarich, onghestadich, ghelofft, dorre.

Blyfchip. Verloopende, vliedende, vrolycke, onmatighe, groote, lachende, verheughende, vermakelycke, springhende, belachelijcke, lustighe, verlustighende, veranderlijcke, roepende, broodronckene, dertele, zoete, zotte, malle, lieflycke, onghetemperde, danssende, zinghende, kittelende, gheluckighe, smeeckende, Wellustighe.

Blindtheyt. Droevighe, duystere, donckere, elendighe, onwetende, botte, onsekere, beklaghelijcke, arme, mollen, neschighe.

Blinckinghe, ziet Cieraet ofte Luyster. Schoone, verschoonende, lustighe, ghepareert, blfende, glinsterende, verniste, oliachtighe, glatte, klare, gheemailleerde, moye, schynlycke.

Bloedtstortinghe ofte Moordt. Grouwelijcke, bloedighe, deerlijcke, oproerighe, onmenschelijcke, wonderlijcke, schrickelijcke, vreeselijcke, jammerlijcke, elendighe.

Bloeme. Voorjarighe, rieckende, ooghenschiet, lieflycke, schoone, hof, Appolische, roode, zilver, leveade, purpure, witte, ghespeende, daghelijcxsche, teere, zoete, lustighe, aerdige, versche, ghebloeyde, zachte, vercierde, ghiklovene, aenghename, ghecolourde, hyacintische, krachtighe, wighelesene, verlichte, opene, droef-blauwe.

Blofinghe. Ioffrouwen, versche, roode, schoone, bleecke, verscheyden, looden, gheelachtighe, bruyne, verharde, ghecolourde, bestreken, wighenomene, Adonische, verganckelijcke, gheschockierde, van eender nacht, witachtighe, bleecke, gheemailleerde, teere, teerachtighe, wighesochte, wighesonderde, blijde, troetel, ghespickelde, roode, gheschilderde, half opene, ghespeende, verslenste, welriecken, ghemoeyighe, aenlockende, smeeckende, edele, smakelijcke, blinckende, krans, groeyende.

Block. Weerachtigen stommen, bladeloosen, ouden, ontdeffen,

E P I T H E T A V A N

Biesbosch. Dicht, vochtich, vruchtbaer, groeyende, leech, groen, leechachtich, wasschende, onprofytelycken, wacerachtich.

Bytandt. Behulpelycken, gunstighen, beschermelycken, gheroepen, dreemden, ghetrouwen, verskerden, veerdighen, noodighen, vyerighen, vyerighen, bequamen, toevluchtighen, woonboorlycken, medecinalen, beghoerden, oppersten, traghen, langhsamen, heylsamen.

Bijle. Harde, verstaelde, klif, hamer, stercke, steeck, kerf, doorhouwen, getande, gehoofde, veryserde, lat, valbyl.

Blamatie. Schandelycke, notabele, onuerlycke, ergertlycke, ont erde, versmadelycke, verachtelycke, smettelycke, beschermelycke, onteerende, misprijfelycke, lasterlycke, onchristelycke, saemroeyende.

Zie Water, Pla. 5. Blase. Gheswollene, vochtighe, lichte, drooghe, dunne, windighe, kleyne, slyckerighe, gheborsten, opgeblasen.

Blasbalck. Windighen, stercken, bevenden, vyer-ontstecker, hollen, blasenden, zocden, gheswollenen, beslaghenen.

Bleekicheyt. Gheclachtighe, witte, droeve, koude, verstorvene, afgaende, bleecke, seelycke, swartachtige, mismaecte, donckere, grafs, duystere, loot verwighe, quellende, grouwelycke, maghere, eysselycke, zieckelycke, witachtighe, veruacerlycke, vreeselycke.

Blixem. Haestighen, vlamminghen, vlammanden, levendighen, blinckenden, stralenden, donder-bode, daverenden, vlickerenden, veerdighen, rooden, verdwynsden, rasschen, krachtighen, genst. venden, wackeren, dobbelen, doordringend n. herten, vyerdraghenden, bevenden, vyerighen, vyerghbevenden, schynenden, onghewachten.

Bladt ofte Loof. Groen, ghekronckelt, licht, ydel, ledich, breed, lommerachtich, dun, ghekerst, bevende, scherp, ghylystert, kael, daverende, ghesfrenit, gheribt, ghewollet ghecottoent, hangende, staende, aderachtich, gekertelt, windenspel, ghepunct, onnut, ghetandct, dwalende, effen, zuiver, gestalt, ondt, verstorven, verspreyt, roerende, plat, af h. vallen, krakende,

Byl in doornen of
maken g'doornen, zie
het woord. Coninck,
wysheit.
Bygodin. Vond. Optr. voor
Linné.

Bijvoordin. Harvina, M.

Byl in Bondelricht. Vond. Ma. yd. b. 27.

Bytélkunst. Vond. Mar. yd. d. p. 27.

Blads, Windblads, Water.

Blat, Blatt.

Blek, arjel.

Blott, Hblatt.

Blitz, Blit. in.

~~de dierre fgeleijde jeltale over~~

~~Blint in 31212. splendor~~

~~Blensongfmet in oest drijen glet~~
Bluxindriq. Vond. Hoof. t. r. f. G. d. p. 295.

Blinthokken, Blinddoeken. Vond. deccij. p. 21.

Bloetaltair. Vond. Altairg. p. 252.

Bloetgisting. Vond. Altairg. p. 336.

Bloetkalk. Vond. — p. 209.

Bloetscharlakineroot, Vond. Hier. Verw. p. 25.

Bloetschindigen. Vond. Hier. Verw. p. 173.

Bloetsteen. Vond. Bess. p. 101.

De deugt des bloetsteens blinkt in 2 stulpen
van het bloet.

Bloetvlek. Vond. Ber. voor Salam. zie Blode.

— scharlakineroot, Vond. Hier. Verw. p. 25.

— gisting, Altairg. p. 336. — schindigen, p. 173.

— kalk op. 209. — altair, p. 252. — vlek, Ber. voor Salam.

Blok, geelok.

Bloet. In den in groet Enr.

krakende, nieu, hayrich, berggroeyende, overeyndstaende, opstekingende, verstroyt, ruyschende, wanckelbaer, gheveest, dick, dunne, voorjarich, onghestadich, gheloft, dorre.

Blyfch up. Verloopende, vliedende, vrolycke, onmatighe, groote, lachende, verheughende, vermakelycke, springhende, belachelycke, lustighe, verlustighende, veranderlycke, roepende, brootdronckene, dertele, zoete, zotte, malle, lieslycke, onghetemperde, danssende, zinghende, kittelende, gheluckighe, smeeckende, wellustighe.

Blindtheyt. Droevighe, duystere, donckere, elendighe, onwetende, botte, onsekere, beklaghelycke, arme, mollen, neschighe.

Blinckinghe, ziet Cieraet ofte Luyster. Schoone, verschoonende, lustighe, ghepareert, bloufende, glinsterende, verniste, oliachtighe, glatte, klare, gheemailleerde, moye, schijnlycke.

Bloedstortinghe ofte Moordt. Grouwelycke, bloedighe, deerlycke, oproerighe, onmenschelycke, wonderlycke, schrickelycke, vreeselycke, jammerlycke, elendighe.

Bloeme. Voorjarighe, rieckende, ooghenschar, lieslycke, schoone, h. f, Appolische, roode, zilver, leuende, purpure, witte, ghespeende, daghelycsche, teere, zoete, lustighe, aerdige, versche, ghebloeyde, zachte, vercierde, ghelovene, aenghe- name, ghecoleurde, hyacintische, krachtighe, wtghelofene, vertichte, opene, droef-blauwe.

Bloesinghe. Ioffrouwen, versche, roode, schoone, bleecke, verscheyden, looden, gheelachtighe, bruyne, verharde, ghecoloreerde, bestreken, wtghenomene, Adonische, verganckelycke, gheschockierde, van eender nacht, witachtighe, bleecke, gheemailleerde, teere, teerachtighe, wtghesochte, wtghesonderde, blyde, troetel, ghespickelde, roode, gheschilderde, half opene, ghespeende, verslenste, weltriecken, ghemoeyighe, acnlockende, smeeckende, edele, smakelycke, blinckende, krans, groeyende.

Block. Weerachtigen, stommen, bladeloos, ouden, ontdecken,

E P I T H E T A V A N

doffen, onvruchtbaren, dicken, plompen, afgehouwenen, stercken, onnutten, ghesnoeyden.

Bloedt. Roodt, werm, ziedende, hittich, ghestoet, purpurachtich, swert, springhende, dick, lau, loopende, gezonnen, dun, aderen, roodtmakende, vuyl, onrym, ~~hittich~~, ~~blau~~, galsieck.

Bloedtlattinghe. Goede, ghesonde, veerdige, aderen, ghebronghene, noodiche, bloediche, vroeghe, haestighe, swackmakende, krachtbenemende.

Bloedtschande. Grouwelycke, boose, schelmische, boefsche, rabausche, afryfelycke, strafweerdige, sodomitische.

Bloohyt. ~~Armenhertighe~~, schandelycke, luye, traaghe, slappe, laffe, verslyterende, kleynhertighe, langhsame, swachte, afvallighe, teedere, onachtsame, vrouwen, wellustighe, wreurnde, verwaerde, vliedende, onaerdige, bevende, schaamachtighe, vreesachtighe, afschuyfsterche, traaghe.

Bobbel op't water, baerachtighe, dicke, windige, vochtighe, baer, bobbelende, schuymachtighe, opgeblasene, Zee.

Bock. Bladen-eter, ghehoornden, gh. baerden, rouwen, wyngaertknagher, vrolycken, onkuysschen, huppelaer, springhenden, klimmenden, stootenden, weerstootenden, baerdrager, stinckenden, vuylen, mallen, vierhoornighen.

Bock. Dappervrachten op't roof. lichen, st. di. v. l. en. abo.

Boekzael. Uttrechelse, Uttrekkingen. Scherse. Afscherfing. Kort begryp van Boeken. Inhoud van Boeken. Maentregistris der wyzen (pou, nals des Scavans). Maendelyke Handelingen der Geleerden (Acta Erudite, num) Algemeene Boekzael (Bibliothèque uniuerselle) Boekloopmaeren (quasi Boekhoerantiz) De Republyc, her gemeene Best der Geleerden (Nouvelles de la République des Lettres) Historie der Geleerde Werken (Histoire des Ouvrages des Scavans) Zie Labus Ingr. van der Leer: Boekzael van Europe. Een Bondel van veelc wettinschappen. Boekstoffe. Schryffstoffe van Boeken. Boekvermaek. (Een werk van veelen hande Leerld: luid) Een bernopte Rij, blyotreck van waerdige Boeken. Boekregistris. Gedenkschryfften. Dagh of maentvertellingen. Kort begryp van veele fuaie nieuwigheids en gedentekenen. Boekbeschuyving.

EPIHETA VAN

doet, onvruchtbaren, dicken, plompen, afgehouwen, stercken, onnutten, ghesnoeyden.

Bloedt. Roodt, werm, ziedende, hirtich, ghesto't, purpurachtich, swert, springhende, dick, lau, loopende, gersonnen, dan, aderen, roodtmakende, vuyl, onreyn, ~~hietich~~, ~~blau~~, galsceck.

Bloedtatinghe. Goede, ghesonde, veerdige, aderen, ghebronghene, noodighe, bloedighe, vroeghe, haestighe, swackmakende, krachtbenemende.

Bloedtschande. Gronwelycke, boose, schelmische, boefische, vabaufche, asruyllycke, strafweerdige, sodomitische.

Bloochyt. ~~Armbertighe~~, schandelycke, luye, traaghe, slappe, laffe, verslyterende, kleynhertighe, langhijame, swacke, afvallighe, teedere, onachtsame, vrouwen, wellustighe, ~~trurnde~~, veruarde, vliedende, onaerdige, bevende, schamachtighe, vreesachtighe, aschvisterische, traaghe.

Bobbel op't water, baerachtighe, dicke, windige, vochtighe, baer, bobbelende, schuymachtighe, opgeblasene, Zee.

Rock. Bladen-eet, ghehoornden, ghebaerden, rouwen, wijnzaertknagher, vrolycken, onkuyslichen, huppelaer, springhenden, klimmenden, stootenden, weerstootenden, baeritdragher, stinkenden, vuylen, mallen, vierhoornighen.

Boeck. Doorwrochten, onsterffelycken, studienusen, ghebruden, konsten, schar, handt, ghebladerden swaren, diepsinnighen, profijtelycken, gheleerden, verscheyden, troostelycken, ghebeden, Psalm, Mis.

Boeckwinckel. Rycken, edelen, konincklycken, gheleerden, ontellycken, onschattelycken, vermaerden, studienusen, troostelycken, grooten, schoonen, Plantynschen.

Boeckverkooper. Edelen, scherpsinnighen, rycken, studienusen, vermaerden, onbegrypelycken, overvloedighen, ontel, konincklycken.

Bode. Rasschen, veerdighen, ghevloghelden, lo ghenachtighen, blyden, vrolycken, droevighen, neerstighen, briefdragghenden, ghetrouwen, loopenden, wandelaer, reysenden, ghemey-

Godt vnaecht om naet, naen Arms styl en seden Ue.

Salomon. Dewyste der Koningen Volck. Heerl. Richt. p. 4.
Sprek. schuyver p. 4.

Bloti. In den bloet in groet.

Bloet. Het bloet raspt om veraeft, Oud. Bodmt. p.
58. Zie op de voorig. blz.

Bloos in blos. In die zynet Jeugt. Sud.

Bloempriël. Vond. Altho
g. h. p. 68 - pensel, ld. B.
p. p. 94.

Bodmerij. Gilddooring (of gedaading) op het
kiel van een Schip. W. Gr. p.

Bodi In die.

Boekstave. Eige. rij
ke. kijnige. bloete. groot.
te. grondige.

Boilaedje. Hoof. H.
Gr. p. 54.

Tuschen Botten en Bötte
is onderscheidt by uet
praec. der O.

Bloet. In den bloet in groei.

Bloet. Het bloet roept om wraek, Oud. Bodrmt. p. 58. Zie op de vorig^e blz.

Bloos in bloos. In die zynre Jeugt. Oud.

Bloempriëel. Vond. Atlas
g. h. p. 68 - pensiel, ld. Bo.
p. p. 94.

Bodimerij. Gedaaning (of gedaeding) op het
kiel van. in Schip. W. Gr. p.

Bodi In die.

Boekstave. Eigenrij
ke. kijnrige. Bloot. groot
te. gronbige.

Boilaedje. Hoofst.
Gr. p. 54.

Tuschen Botten in Bötts
is onder schiedt by uet
pruck der O.

Boere- of Herdersleeven is waardigh ge-
cuzen by Alvoft Gr. p. 33 in 8.

Boert (te alle boert) Oud.

Boelpees. Vond. Horat.
3 B. 5/42.

Boetelingen. Penitentes, Rab. 1692. p. 20.

Boete Guld, Ourechte, zuvère, hardelyke,
wiltgymidende, ruyde, roghre, oprechte,

Boitbaruin. Vond.
Alzich. p. 145 - g. 2unt
Opse. Johann. 5. p. 107/17,
p. 43. - Scholier. Alba. 49. 122.
- Vaetdugh, Joh. p. 44.

M. ANTHONI SMYTERS.

ghemeynen, staats, heeren, openbaren, gh'sworen, boefighen,
wackeren, verwachten, ordinaris, post, verschrickenden.

Boeye. Tseren, sware, gheslotene, vaste, halsprangh. nde,
flock, dicke, hinderlycke, bekommerende, schadelijcke, ge-
lytfla. nde, klinckende, plompe, nypende, gh'slotene, pcedts,
stercke, keten, moeyelijcke.

Boer. Onghemantierden, arbeydighen, hutten, ongeschit-
ten, ongeleerden, stercken, onwetenden, lastlydend. n, botten,
plompen, onverstandighen, onbeguamen, dorper, noortsche n,
onvriendelijcken, wrecken, erghen, onbarmhertighen, asch-
vijfere, wylen, trotsen, oneerlijcken, onbeleefden, leelijcker,
mismacten, schandelijcken, hatelijcken, onvermakelijcken,
moeyelijcken, gierighen, elendighen, ondanckbaren, aerd-
achtighen.

Boersheyt. Slechte, malle, botte, eenvoudighe, grove,
plompe, onaerdighe, onghemantierde.

Boef. Blijden, lustighen, vleyenden, klappenden, spot-
tenden, potte, bootsighen, openbaren, aepachtighen, cortisaen-
schen, welfegghenden, koppelaer, lachenden, gwychelenden,
mens-versieder, beusel-zeggher, botten, bevallighen, gra-
tiscusen, pluymstrijckenden, troetelenden, schalcken, kouten-
den, aenlockere, schoontael, sluytere, narren, snater aer, oor-
blaser, snooden, onachtbaren, hoeren voocht, mallen, stuyt-
vos plompen, beuselverkooper, ghehouden, huttighen, derte-
len, wylen, rooaensighen, trouwbreker, onkuyfcken, onghetrou-
wen, eedtbreker, schandighen.

Boete ofte Breucke. Schandelijcke, ghelt, eerlijcke, reeb-
ters, versmadelijcke, exemplaire, profijtelijcke, openbare,
tortsdraghende, keersdraghende. *St. dunn in boete.*

Boetiem. Effenen, schoonen, liefde-ruste, witten, ader-
achtighen, vollen, ronden, rondek. n, reynicheyts, zotsplaat-
se, diepen, breedten, rooden, ghecoloreerden, seeren, openen,
delicaten, verbevenen, smeeckenden, zoeten, zachten, sneet-
witten, ghebulten, glatten, vastachtighen, roodachtighen,
blisenden, lieflijcken.

Boghe. Ghekromden, ghespannen, ghe-yvoorden turcx-
schen, stijven, oorlooghschen, ghebuychden, dreyghenden,
ghepeesden moorders, bakighen, vergulden, omgheboochden,
ghebraeyden, lichten, menschedooder, versilverden, beslaghe-
nen, scheeven, stalen, ebben, palm, indiaenschen, gheweldi-
ghen, hinderlycken, ruysschenden, wreeden, victoriusen, ghe-
krooeten, schuyffelenden, klot, pyl, amasonischen, trium-
phalen, ghekerfden, ghehoornden, voet, handt, ghespannen.

Bol. Ronden, gheronden, spherischen, omdraeyenden,
roerenden, effenen, slijberenden, lichten, rasschen, globi-
schen, rollenden, onvaften, speel, loopenden, harden, swaren.

Bolw. rck. Beschanst, hooch, beweertlyck, aerden, sterck,
verheuen, omwatert, omgraven, weerbaer, gheslanquert,
gheborstweert, beschermelyck, onwinnelyck, half-rondt,
trots, voorsien, ghekorft, onwederstaenlyck, besloten, ghe-
pallisaedt, verskert.

Bondghenoot. Conspirateurs, secreete, ongherechtighe,
verborghene, verholene, verradersche, versworenen, schelm-
sche, oproerighe, onghoorlofde, bractslaechde, muymaken-
de, trouwblighe, be-vedichde, schadelijcke, elendighe, pestilen-
tiale, boose, zorghelycke, vereenichde, verplichte, ongelucki-
gh, veraccordeerde.

Boom. Vruchtbaren, vruchtdraghenden, groenen, ghe-
loofden, dorren, lommerachtighen, gegaffelden, ghestroncten,
ghestruycten, hoogen, hoveniers, ghetacten, gro-yenden, gro-
nenden, bloeyenden, botten, ghewortelden, vroechjarighen,
breeden, gheweerden, gesnoeyden, grooten, verbevenen, dich-
ten, schaduachtighen, ghebladerden, hollen, vol houts, gescho-
renen, ghekyonden, tackachtighen, bladerachtighen, gebloey-
den, gheschietten, gomachtighen, veldt, ghestrecten, bosch,
ghebonweden, tranenden, gheknoesselden, gherispeden, ver-
planten, ghestrecten, verstroyden, herstachtighen, ghepelden,
ontschorsten, berchachtighen, bergen, ghegreffiden, gheinten,
treuenden, gheknopten, ghevlochtenen, wilden, bloemighen,
dichten, ruysschenden, daverenden, dichtbladighen, knobbi-
ghen,

Boksbart. (Tweede)
Antritus.
Huis van Raingbol, witbol,

Bondel in Bylricht, Vond. Margd. p. 27.

Bonthust Vond. Alq. 5.

p. 60. - genoot in B. 4p. 100.

genootschap, Joh. p. 42.

Bona. Goedwin. ofre Ha
vin; een Boedel. W. 17.

Book (Te bap. Cudo)
de geloof: caus.

Boor Halle, ronde, dwars (NB. Denominations)

Boordivol. Vond. Aleg. h.
p. 26.

Boosaerdigheid. Ein geswor. vyan die
van goude kleeen, en zwaer van t gevlei.
Gracian Critic. p. 212. in vervolgins.

M. ANTHONI SMYTERS.

ghen, roubaftighen.

Boonken. Boschachtich, lustich, lieflyck, opgeschorft, opgeschorft, groen, verborghen, lommerachtich, aicht, ghebloemt, jonck, appeldraghende, gheappels, teeder, ghebladt, kleyn, vruchtbaer, bloeyende.

Boongaert. Bloeyenden, schoonen, vruchtbaren, ghegraefden, appel, peeren, vrucht draghend-n, hof, lustighen, aerdighen, schoonen, vermakelycken, ghebladerden, wyden, ghesloten, beslotenen, betuynden, omwaterden.

Boomwolle oft Cottoen. Zachten, witten, ghekenden, ghekaerden, ghekolden, teeren, fijnen, edelen, vlockachtigen, Egyptischen, spin, warmen, wolachtighen, drooghen, ghenen, zuiveren.

Boone. Gheschelde, ghepelde, harde, windighe, bleecke, verstorvene, ghemeyne, pottagie, roomsehe, turcxsehe, platte, peerts, roode, swerte, ghelapte.

Boordt, ziet Frenie. *Stix g'ien by de lme stad moit heit.*

Boosheyr. Bedrieghelycke, listighe, verborghene, brandende, vyerighe, subryle, verdrielyck, voor-bedachte, loofse, archlistighe, wyvelycke, schelmsehe, hatelycke, schalcke, verradersehe, smeeckende, ervarene, vernuftighe, eyghene, gevonden, wghesochte.

Bootsghezel. Vrolycken, roepere, dronckaert, arbeydighen, lustighen, bleecken, stouten, avontuerschen, rouwen, gufighen, vrymoedighen, zorghelooten, rappen.

Bootticheyt. Belachelycke, pantagruelsche, volenspieghels, vrolycke, stekende, weder-weerdighe, bytende, schimpighe, gnychelaers, bittere, fabelsehe, vermakelycke, democritische, veerdighe, ydele, lustighe, historisehe, bemoeelde, Fransche, nieuwe, aerdighe, apen, belachsamen, wemuntigen.

Boote, *ziet Kluchte.*

Borghen. *Vaste, besworene, verobligerde, borgherlycke, machtighe, solvabele, schult-plichtighe, gheerouwe, zekere, gheselde, welhebbende, bysittende, rijke, gheerfde, ghegoeyde.*

Borgherlycke. *Verhulde, Borgherlycke, gheerfde, machtighe, solvabele, schult-plichtighe, gheerouwe, zekere, gheselde, welhebbende, bysittende, rijke, gheerfde, ghegoeyde.*

Jaamt, valde, hede, hande, gheerfde, zekere, wylde.

E P I T H E T A V A N

Borgher. Eerbaren, ghes. tenen, vermaerden, notabelen, rijcken, voornaemden, treffelycken, ghetrouw. n, gh. privili. g. erden, heuschden, beleefden, ghemanierden, welgheborenen, welghestelden, gheersden.

Borstelen. Verckens, staende, rouwe, stekende, ruyh, wildeverckens, daerende, vorckachtighe, gheschorene.

Borst. Aessemde, breedde, yvoorige, witte, opene, on. deecte, korte, holle, schoone, albafteren, sneeuwritte, effene, witachtighe, teere, warme, swacke, hertelycke, rouwe, hoo. ghe, benaude.

Borstkens. Blofende, delicate, harde, vaste, appelighe, daerende, li. slycke, glatte, gheknopte, zoete, sneeuwritte, on. rijpe, verheven, melckrische, schoone, gheswollene, ronde, vrouwen.

Borstweeringhe. Kromme, ronde, manighe, slangwijse, ghegraven, beschermelycke, langhe, holle, ondergravene, lichtveerdighe, haest. ghemaecte, pijniers.

Borste ofte Buydel. Ghelt, sluwcele, hangende, ghezoom. de, welbeghelde, ghecareelde, rycke, stock, gheborduerde, moye, aetmosseniers, arme, koopmans, stads.

Bosboom ofte Palmboom. Altyt groen, tackachtigen, harden, ghelen, drooghen, dichten, ghekrolden, kleynen, wilden, slymachtighen, ghegraenden, onverderffelycken, swaren, werckelycken.

Bosch. Groen, groenende, vermakelyc, dicht, lommer. achtich, groot, gheblad. rt, verborghen, bebloemt, koel, door. nen, lustich, geboomt, linden, eycken, verheughelyck, appel, voghelnestich, hooch, eysselyck, prof. telyck, willighen, brem, dwyster, galmende, kael, wildt, woest, ghetact, haeghachtich, diep, grouwelyck, stil, hatelyck, bloeyende, bylich, oudt, vruchtbaer, wydt, ceckel, akel, swart, buecken, ghebouwet, voorjarich, boeren, verstroyt, besetter.

Bottich Bouwinghe ofte Timmeragie. Hoovaerdighe, gemeyne, d. a. r. r. s. konincklycke, groot. sche, huys, magnifijcke, timmer, verhe. Golt. Hoo. sen, bewoonlycke.

Boccali
N. Marin. p. 163.

Borek

Borstbeens spruizen. die
Kraakbeens - Borst,
quersuur. Vond. Altyd p.
32. - gesceente, B. G. n. d.

Bosje. zie Busje.

Bot, Botten van de in.
Booms
Botten, bot maken
Botommet; gemmen
it

Bouw. In den Bouw. in ik bouw. la. dit gemmen
voor gebouw.

Bou of Bouw (een, l' Edifice)

Bovin (prov. & qualiter) Boven dit, bovin dat is ginnit
zoo juist niet het geen Oudain heijft: Bovin Recht
Bovin al; Brdmnt p. 47.

Bovontrap, of Overfchrydinge, Gradus Superlativus
De Boxen fchotting. Hoof
N.H. p. 311. Brack. Os di Brack

Bra voor Gebracde. & Is it Bra na.

Brachilogia, Afvruk sprac. Hfbrack.
Brack. ten guls in brack lask by wien de no. 21.

Brandt. In die brandt der onlusten, Ond.

Brantwikk. Vond. Altg. h. p. 148. -- Offerhande p. 155.

Bras. Exulatus.

Brick. Ten Gwick in Gwick.

Brickwied indit. Vond. Altg. h. p. 62.

Brick. pap enz.
Brick. Rugitus.

Brick, Gwick.
Brick. Rugitus.

M. ANTHONI SMYTERS.

Boterbloeme. Gulde, stercke, scherpe, krachtighe, quellycke, verdrooghende.

Dit kruydt is van verscheyden specien, nochtans alle van ghe-lijcker kracht ende scherpicneyt, het brenghet tot sweeringhe en het doet 'tvel af gaen.

Boter. Goede, zachte, ghesmoltene, ghele, may, kruys, stercke, witte, Vriessche, Hollamsche, Dixmuydsche, Kuynder, Delfsche, Leydsche, melckboter.

Botte, ziet Wilspruyte.

Brantitichter. Oproerigen, afgrijfelycken, schelmschen, harellycken, elendighen, schadellycken, landtverdraver, boerschenbender.

Braeslem. Grooten, breedten, malsen, slymachtighen.

Braeck-lant. Onvruchtbaer, ledich, vogheiwye, rustende, onnut, begraesde, groen, omgroeyende.

Brackhondt ofte Speurhont. Hittighen, steghen, volghenden, grooten, moedighen, stercken, jaghers, ghespoorden, bassenden, verhongherden, grimmenden, knorrenden, opgeschorten, nacht, bytenden, ghetopten, ghespitschayrden, dullen, rasenden, ghelochayrden, scherpriekenden.

Brader oft Braderije-houder. Vetten, kock, vuylen, besmeurden, lecspit, spijs-bereyder, versienen.

Brakinghe. Spouwende, quellycke, haestighe, verworpende, geubelende, zeeverighe, verscheyden, menichvuldige, befrighe, swacke, ghesichts-vyandt, verweete, tranende, overghevende, brockelende.

Brabandt, ziet Landtschap.

Brem-haghe. Stekende, opstekende, bosschen, doornachtighe, scherpe, wilde, bytende, ghepuncte, bezidraghende, groeyende, dichte, stercke, harde, voet.

Breslihout. Roodt, gheel, zoet, Indisch, bruyn, verwe-ghende, vreemt, ghemalen.

Bril. Dobbelen, ronden, ghelafen, christalijnen, jonghen, ouden, byzienden, verrezienden, vergrootenden, verkleynenden, klaren, ghewelfden, inghesetten, leiren, zilveren.

E P I T H E T A V A N

Breydel ofte Toom. Loffen, ledigen, dwingenden, neerghelatenen, harden, toomenden, omkeerenden, omwendenden, los-gelatenen, gheten, helden, gebit houdenden, schuy menden, renpeerts, sluytenden, stercken, stiboudenden, wanckelbaren, roerlyck, n, besonnyden, temmenden, gulden, peerttemmer.

Bræus. Den moedighen, hoovaerdigen, grooten, Wredden, stercken, machtighen, reuse, Wonderlycken.

Vvordt oock anders ghenaeamt Ægeon, Sone van Hemel ende Aerde, was een Reuse: De Poëten versieren dat hy hondert armen hadde en vijftich buycken, hy werdt alzo ghenaeamt om syner sterckheys wille.

Briet. Zendsbrif, troostelycken, bode, woort-bode, misfive, schoonen, vriendelycken, amourensen, gezondenen, verborghenen, secreten, ghemeynen, ghesloten, bezeghelden, onartcekkenden, schepenen, macht, onderschrevenen, gebiedenden, bevel, belefsden, accoort, groetenden, ghedateerden, konincklycken, beghaerden, verhoopten, openen, voordere, troost, Willekomen, gheschrevenen, verwachtten, verganckelycken, menschelycken, goddelycken, heylighen, subtylen, vryen, paspoort, studieusen, onsterffelycken, huys, opgestaghenen, beschrevenen, schepenen.

briffchinghe ofte Brullinghe. Grouwelycke, schrominghe, leeuwen, heesche, furieuse, schrickelycke, vreeselycke, droevighe, droeve, wilde, brullende, weerklinckende.

Brocke. Dicke, broodt, kleyne, groote.

Broodt. Voedende, ghekneedt, tarwen, gheheven, ghesneden, spaens, rogghen, garsten, ghebruyt, verheven, eyer, masteluynen, wit, bruyt, smakelyck, ghewijt, vermakende, drooch, ghebacken, opgegaen, haveren, nieubacken, princen, zoet, weeback, beschuyt, morselende, ghegaen, borghers, zuer, gheheefdeeght, holkorstich, gheborsten, schoonrogghe.

Broodtronckenheyt. Opgheblasene, trotsse, overdadige, spytighe, ongeordineerde, hoovaerdige, dertele, malle, weckdighe, wellustighe, overvloedighe.

Broeder. Eyghenen, wettighen, halven, schoon, minne, karvoets, leeck, lieve, beminde, wel, christen, vriendelycken

Brein. ~~des~~ Vond. Lucif. p. 4. (Zulhof)
Het brein verstrekt den hof vord' onzichtbr. zil. Zi
~~stake~~
Bretens holligh. d. n. Ventruculi cerebr. Zi
~~stake~~ Brein. in — — Brein.

Brittschryver (ab Episto
lis) of Secretaris d' d' d' d'
Euc.

Brod inder brood bringer.
Broë. q. brooi.
Brod (Frustum)

Byon. Tulvri. Anton. Ged.
p. 100.

Brooddeinst. Vond. Altgij.
p. 155.

Brouwen zyn eigen ramp. Oud. Brdrom. 72.

Bruien. Zie Verbruien. Ik brui je voor je gek, Oud.
Brdromt p. 54.

Brul. gē Mugicus.

Brusk. Vond. Joann
p. 85.

Bruch gē In den Coëcht.

Bruch gē In den Coëcht.

Buichtak. Lamus Caliacus.

Buchvliet. B. Pirtonicum.

Buk gebate. by den druk en buk. Oud. M. 15
en in goeder buk. J. Stevin.

Buis. In den buis verbuist. Oud. Buisch is
by Stevin Exappot, pulford.

M. ANTHONI SMYTERS.

mede, goeden, ghemeynsamen, hertstieven, alderbesten, zondarlycken, medehulpelycken.

Bruydegom. Ghetrouwen, schoonen, fracyen, ghecierden, lustigen, ghekrolden, maechden, blyden, wackeren, properen, moyen, aerdighe, ghelochayden, edelen, ghekleeden, houwe-welycke, ghekemden, straffen, lachenden, opghetoyden.

Bruydt. Schoone, ghecierde, ghetoyde, enghe, beminde, ghekroonde, aerdighe, gheblanckette, blyde, ghetrouwe, bepeirde, liefstjcke, ghehayrlocte, jonghe, ghestroyde, ghepaeyde, lustighe, poppen, troezelachtige, poeselachtige, loddelycke.

Brugghe. Hooghe, verhevene, val, steenen, stercke, vaste, noodighe, gemackelycke, leyt, kletterende, galmende, revier, overwelfde, dichte, passeer, tolle, zorghelycke, opgaende, opslaende, sluytende, spuy, steyle, ronde.

Buyck. Ledighen, vetten, vetachtighen, hongherighen, rammelenden, ondanckbaren, hollen, weerbottenden, diepen, leckeren, harden, slockerighen, herdachtighen, luyen, quellycken, zachten, ronden, breedden, verhongherden, glatten, effenen, blaffenden, vleesachtighen, epicureer, kinatdragenden, onverzadelycken, ronden, verhevenen, klimmenden, zoeten, vruchtbaren, gierighen, gheswollenen, kelderighen, ghespannen, wollen, verblindenden, penssack, gheveesden, snooden, effenen, gherompelden, dicken, verteerenden, woedenden, stijven, rammelenden, begheerighen, witten, vrouwen, ghesloten, bevruchten, hanghenden, konsten-meester, ghebuycten, gulstighen, wellustighen, vuylen, onreynen, inslockenden, bac-huys, tonachtighen.

Zie Ondit, Buyck. Op. 174-1

Buyck-pijne. Colijfche, gheweldighe, bittere, smertige, onverdraghelycke, graveelachtighe, pynlycke, windighe, passighe, benaude.

Buye. Windt, windighe, dommelende, rasende, duystere, stoffige, golvende, roockende, draeyende, stercke, lichte, vlam-mighe, helsche, swerte, om draeyende, bleecke, haestighe, stuywende, tempeestighe, ontemmelycke, gheweldighe, regenachtighe, vlaghighe, growwelycke, vliegghende, wonderlycke,

Buit Inhuut. Cuticula
Buit noor. Auricula auris externa.

Wech-

EPITHETA VAN

wechvoerende, blinde, verb'inde, barighe, onverwachte, omstortende, furieuse, rouwe, blixemende, stortende, schipbrukighe.

Mutus.

Bayle. Water-fonteynen, loopende, enghe, besproeyende, looden, langhe, groeven, bedekte, ronde, ghedraeyde, holle, onder d'earde.

Buffel. Sotten, barighen, wilden, stercken, swerten, artheydighen, wel-ghesatsonneerden.

Den Buffel is den Os zeer gelijk, ofte hy is eenen wilden Os, swert van hayre, iterck van beenen, ende kort in't aensien van syn lichaem, hy is bequamer in't ghespan om te trecken, ende tot den arbeit: Hy is gheduerigher ende volhardender dan den Os, de Buffels zijn nu zeer in't ghebruyck in Italien.

Bufft ofte Recht tafel. Verheven, blinckende, reyn, gesatsonneert, ghemarbert, geciert, zaen-cieract, opgestrekt, yvooren, e'rbær, heerlyck, gherichtet, schoon, ghesneden.

Buit. Verhevenen, grooten, krommen, gh-krommen, schouder, half rondt, mismacten, zensamen, wonderlycken, vreemden, dubbelen, opstighenden.

Byt. Rycken, kostelycken, gheplonderden, heerlycken, diefschen, vyants, ghestolen, gheroofden, verkr. ghenen, qualyck-verkregenen, veruoerden, profytelycken, ghewonnen, elendighe, armen, ongheluckyghen, ontrockenen, ghekreghen, ghevanghenen, byden, gheladene, beswarenden, grooten, roovers, vreemden, gierighen, gheweldighe. *f. Bosse (Ac. tabulum)*

Bufft ofte Roer. Menschmoordersse, gheweldighe, verrdighe, haestighe, doodende, overdadighe, kryghs, rassche, vyerghevende, vyerstouwende, gheladene, langhe, verschrickelycke, hatelycke, wreede, doodende, Vulcanische, blixemende, Milaensche, donderende, grove, wonderlycke.

Bis- oder. Mensch-doodende, blixemende, duyvels, verschrickelyck, salpeter-kakende, tempeestighe, vermalecht, veruloect, gronwelyck, verveerlyck, helsch, hatelyck, doodelyck, schadelijck, gheweldich, ghesolfert, lichtbrandich;

Boek. Zie Middelboek.

Bullepees. Vond. ^{Andit} Hist. K. p. 86.

Buitenhof. Vond. Hist. K.
p. 15.

Burgos. Zie Leon.

Het sluit als een bos. Oud. Brämr. p. 54.

Buschkruetvinder. Vond.
B. N. voor Salmon.

... ..

Burg in den ofburging

Burg Waarnemend

*Burg. Gebuit voor Rijk
het goet.*

... ..

Cacozmia. Misgraft & graet.

... ..

dich, vyerghewende, verderffelijck, donderende, oorlog' 2
 blixem, afgruselijck, gheweldatdoende, wiberstende, kya
 rich, gheweldt-doende, oorlooghs, ongheluckich, onghena-
 dich, sterck, wonderlijck.

Het schijnt dat dit boos kruydt niet en is van eenich mensche-
 lijk vernuft voort-ghekomen te zijn, maer erghens van eenen
 Duyvel, die luit ghehadt heeft dat de menschen niet alleen met
 de wapenen, maer oock met den donder ende blixem zouden strij-
 den. Den Aunheur hier van is onseker ende onbekent: Perillus
 werdt van den Tylan Phalaridi in den koperen Os (die hy om de
 menschen te tormenteren ghemaect hadde) ghetteken ende ghe-
 braden. Hadde des bus-poeders inventeur oock alzo gheleont
 gheworden, ende selver tgheschut moeten proeven, ende syn in-
 ventie met synen naem verborghen ghebleven, daer en zouden
 zoo veel kloecke Helden ende vrome strijdbare Mannen van de
 bloode poltrons niet omghekomen zijn.

Buliris. Wreeden, Neptunischen, boosen, menschedooder,
 Egyptischen, onmenschelycken, grouwelycken, tyran, Bar-
 barischen.

Vvas Neptuni sone, ende van Lybia, een van d'Egyptische
 Tyrannen, die van natueren zoo wreet was ende zoo onmensche-
 lijk, dat hy de vreemdelingen offerde, ofte dedese met syne peer-
 den verscheuren. Ten leiten werdt hy van Hercules ghedoodet,
 ende dat landt van die peste ghezuyvert.

*Reliquas ad hanc letitiam: La incipientia pit
 letitiam K C. scribenda. veteri dogre dicitur
 mus, Grata - orthographia potius, quam letitia*

CAbaret ofte Braderije. Duyster, bewandelt, herberge,
 verborghen, alleenich, ghemeyn, dienstelyck.
 Cabautermanneken oft Geschildert manneke. Lachen-
 de, kleyn, gheschildert, ghemammet, jonck, pissende, fan-
 teynen, twymelende.

Cabel. Koorde, ghedraeyde, ghepeete, berarde, langhe,
 bindende, ghetouvede, verharde, scheepsche, dicke.

Cacus. Onbeleefden, dief, wildt, dootslagher, afzetter,
 sone van Vulcanus.

Vvas eenen vermaerden roover, die hem hielt in een hol inden
 berch ghenaemt Aventinus, twelck men noch daghelijcx (tot een
 memoric van dien moorder) toont: Hy wert vā Hercules gedoot.

EPIIHTA VAN

Caetsbaen. Lustighe, vierkante, swerte, geswerte, wijde, opene, gheplaveyde, speel, oeffeninghe, reyne, effene.

Cat. Licht, dun, nat, vliegghende, drooch, gheel, haveren, arbeiders, strooachtich, kleyn, rondt, boyachtich, snood, slecht, magher, recht, licht.

Cambium Cas-fack. Harden, stroyen, boyen, lynwatē, ouden, vuylē.
Wijfel, W.G. Chaos. Ledighen, verwerreden, ouden, ghedifformacden, mismaecten, confusen, diepen, duysteren, ghemenghden, hobbel, sabbelen, grouwelycken, swerten, donckeren, blinden, ghemengden.

Capitaal De Poēten zegghen, dat al eer den Hemel, het vyer, de locht, het water ende d'aerde ghemaect waren, het zaedt ende de forme van alle die dinghen warcu onder malkanderen ghemenght in eenen plompen, duysteren, swaren, onroerlijcken klomp, welcken sy na dit Griecx woordt noemen Chaos.
W.G. P.

Charon. Den helschen schuytevoerder, dooven, onver-
 morwelycken, onverbiddelycken, schipper, rouwen, onbarm-
 hertighen, vrecken, droevighen, ouden, vuylen, besmeurden,
 besmuysterden, onmedelijdenden, overvoerder, gherimpel-
 den, afsgrijfelycken, boosen, stercken, straffen, vyandelycken
 overvoerder.
W.G. P.

De Poēten dichten dat desen Charon, de zielen overvoert, over Acheron, Styx ende Cocyte, het welcke dry helsche revieren zijn.

Charybde. Diefegge, pijnichachtighe, beweechde, be-
 roerde, zeesche, Siciliaensche, stuyrnige, draeyende, vloeyen-
 de, barachtighe, ongestadighe, stuere, opworpende, ruysschen-
 de, tempeestighe.

Chirub. Is eene draeyende Zee, zeer perijckeleus om de boven maten groote baren ende gheduerighe tempeesten, de Sicilianen noemense Gallofaro, om dies wille dat de brandende tortsen dach en nacht brandende, de teeckens zijn voor de Schippers die daer aen komen.

Chimæra. Ghehoornden, zeemonsterighen, onoverwin-
 nelycken, brandenden, dryhoofdigen, ontstekenen, vlammen-
 den, Lyciaenschen, rasenden, verblindenden, onghetemden,
 ontrommelycken.

Is eenen

Calvat Id. Carmino. Je carai.

Calindrier. Korte aenwijzing van de stukken van een
 proces. *W.G. P.*

Canon. Jaerlyk sche Erfpacht, *W.G.*

Capere. Beuren. *W.G.*

Carere. Zehor doen. Voorzichtigheit pleegh.
W.G.

Causa. Een waerom; eene zaak. *W.G.*

Cautio. Goede zekerheit. Voorziedmiddel.
Mutiana, Zeeking, dat de Mutiana
 Gaurter niet doen en zal tegen het be-
 ding, waeronder hin. iets gemaekt is. *W.G.*

*Chirographum (N 4) phrum. Een Hant,
Schijf.*

M. ANTHONI SMYTERS.

Is eenen berch in Lycien, die onbewoonlijken is, wt oorfake van de Leeuwen ende Serpentes die daer op wonen, wt den top deses berchs komt vyer, ghelijck wt den berch Aetna: V Vaer van de Poeten oorfake ghenomen hebben te versieren, dat Chimara een monster-dier was met twee hoofden, voor een Leeuwen ende achter een Draken hoofte hebbende, ende het middellijck ghelijck een Gheyte, wt syn kelt alijt vyer spouwende.

Chiron. Thessaliaen, gheleerden, weerdighen, eerweerdighen, wijzen, leeraer, Achillis meester, tweeformigen, wonderbaerlijcken, half man, half peerdt, rechtveerdighen, medecijn.

Hy was de sone van Saturnus ende Phylira, half man ende half peerdt ghebornen: daer wt dichten de Poeten, dat Saturnus betrapte wesende van syn huysvrouwe Ops, als hy met Phylira te doen hadde, veranderde se strax in een peerdt, waer van dit zetsaem kindt ghebornen wert: twelck zoo wijs, goedertieren, ende rechtveerdich wert, datmen hem beriep om Achillis rinstrueren, die hem onder andere dinghen die hy hem leerde, een wtneemt harpenspeelder maecte. Men zecht oock dat hy den eersten vinder is van d'Artzney ende wonden heelinghe.

Caim. Den nydigen, broeder-dooder, vervloecten, lane loopere, vluchtenden, moordenaer, boosen, logenaer, broeder slagher.

Hy was den eerit-gebornen Adams sone, hy benijdde de geluckzalicheyt syns broeders Abel zoo zeer, dat hy hem doot sloech, derhalven Godt hem vermaledijde, ende werdt alle syn leefdaghe een landlooper.

Calf. Vet, teer, teerkens, huppelende, dertel, springhende, onghebonden, jonck, mal, lekker, delicaet, melck, zuyghende, bot, bleetende.

Calicoet. Havensack, onverzadelijck, lekker, gebaerden, etere, delicaeten, gulsighen, trotsen, kloekere, pruylenden, lonckenden.

Calais. Noordschen, ghevlughelden, veerdighen, lichten, welvarenden, ghesonden, disposten.

Zoo de Poeten zeggen was hy een vande kinderen Borei, door welckers middel ende syns broeders wert Phineus beschermt van de Harpijen, die hem daghelijcx syne spise ontnamen als hy eten wilde.

N 3 dit moet in volgen op afsrak voor Chaad.

EPIHETA VAN

Califfhout. Zoet, Scytisch, gheel, smakelyck, wortel-achtich.

De Scyten onthouden hun tien ofte twaelf dagen zonder ander spijsse te ghenieten.

Cam. Ghetanden, yvooren, houten, hoornen, blinckenden, zoeten, ghekerfden, gheklouenen, kaerdachtighen, vetten, krol, rouwen, hayrighen, baert, wol, rieten, ros, vrouwen.

Camelot. Ghewater, ghebloemt, slecht, fijn, gewrocht, ghewolt, sijden, turcx, ghesfigureert.

Camer. Huer, hooghe, ghevensterde, gheslotene, lochte, wyde, besette, vierkante, beschotene, ghewaghenschorre, gheschilderde, ghevierde, gheplaveyde, beplasterde.

Camillen-bloeme. Ghele, rieckende, somer-kruyt, subtyle, pijnverdrivende.

Campernoelie ofte Paddestoel. Leckere, senynige, koudde, rijpe, vochtige, onsmakelycke, ghewierlycke, ronde, haestgroeyende, versche, zorghelycke.

Cancelier. 't Hooft der Justicie, Konincklycken, wtspreker der gherechticheyt, stadighen, weerdighen, Gods van 't Hof.

Cancer. Sterre, een vande 12 teecken des Hemels, heeten, brandighe, somer, roode, vlammende, ghekroonde, roovende, warme, barnende, hemelsche, rootmakende.

Caneel. Zuycker, zoeten, Etiopischen, rieckenden, droogghenden, welrieckenden, lichten, brandenden, droogghen.

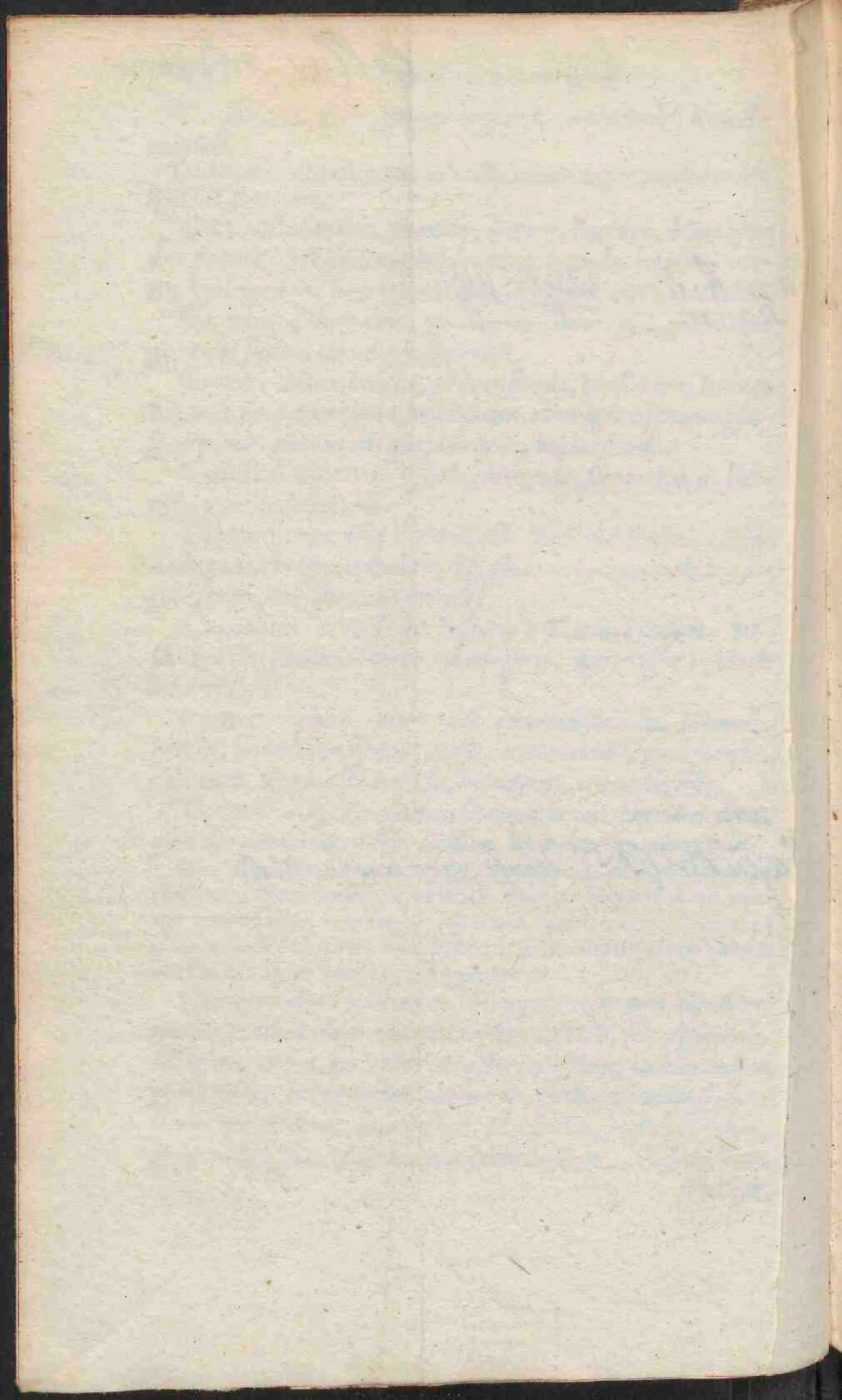
Den Caneel ofte Cinnamome groeyt in Ethiopien, de grootste plante en is geen twee cubitus lanck, ende de kleynste is ten minsten eenen halven voet lanck, en eenen halven inde dicke, groeyt gheerne inde droochte, den besten is dien, die op eenen halven voet na het eynde vande roede ghepluyst is.

Capiteyn ofte Hooftman. Krijger, ervarenen, kloecken, trotsen, ridderlycken, voorsichtighen, lustich, scherpzinnich, listighen, loosen, oorlogher, Hectoriaenschen, bulderenden, ghewreesden, behendighen, dapperen, ghebant samen, strydbaren, excellenten, moedighen, Hooftman, Achillischen, grootmoedighen, wisen, onoverwinnelycken, Nassauschen, stercken,

Callus. Hardigheid

Cambium. Wizel. Wgr.
R. gist.

Capita. (Pir) Hoofst voor hoofst. W. Gr.

stercken, ghewapenden, vromen, onghetemen, edelen, stouten, onvertsaechden.

Cappe. Spaensche, breede, volslaghen, ghecaneillide, wijde, gheboorde, slochte, ghefriseerde, langhe, bonte, ghesleelde, rycke, kostelycke, Choor, Monincx, zots, narren.

Cappers. Smakelycke, klyne, brem, Egyptische, ghesouten, groene, ronde.

Zijn bequaem, de zouticheyt wech ghenomen zijnde, gheven den eet-luft, om de sluyten te ruymen die in't lichaem groeyen, oock om die vande lever-nieren te drijven.

Cappelle. Heyligh, blinckende, lochte, gheslotene, ghewelfde, graf, gheschilderde, ghecierde, gheheylichde, ghewijde, devote, devotighe.

Cappuyn. Vetten, smakelycken, malsen, teeren, ghemesten, lekeren, brughschen.

Cardinael. Rooden, purpuren, roomschen, eerweerdigen, stadighen, deghelycken, grooten, langghebaerden, ouden, magnifijcken, kercken-pilaer, gheerden.

Cardus benedictus. Kruydt, bitter, ghesondt, pestverdrijvende, voornemen, medecynich, teghen-ghift.

Dit kruydt wordt zeer gheacht, om datet goet voor de peste, ende alle ander verghift is, dat inde mondt gheknout ende op de steke ofte beet van fenijnighe beesten gheleghet. Dit kruydt gheheet de vierdaechsche koortse, ende oock andere die met koude beghinnen, dat in nemende, ofte het water daer van ghediltileert in ghedroncken, ofte een dragma van dit poedet in ghenomen.

Careelsteen. Harden, swaren, natten, kouden, effenen, plavey, slyckerighen, drooghen, gheslepenen, tweebackenen, platten.

Carthago. Een stadt in Africa, oude, hooveerdighs, groote, rycke, wel-ghevolte, Didoniaensche, vermaerde, machtighe, oorlooghsche, Africaensche, eerbare, Lybische, floerende.

Is de vermaertste Stadt van gheheel Africa gheweest, welke na d'oorloghe van Troyen werdt ghebouwet van Dido. Als het Rijk van Carthago floeerde, het vermeerderde zich zoo, dat het gheacht wert een van de vier Monarchien der weerelt: Maer

E P I T H E T A V A N

na der hant gheheel ende al gheruineert vande Romcynen, te weten 700 jaer, na dat dese Stadt ghefondeert was.

Casack. *Gheknoopten, dubbelen, ghevoederden, geboorden, volslaghenen, ghecaneeralliden, ghefasonneerden, ghepassementen, ghesticthen, gheroghenen.*

Callandra. *Reyne, propheteesse, propheterende, rasende, wtsinnighe, dulle, Priamidische, Troyaensche, de suster van Paris, ongheloovelycke, ongheloofde, onbedwonghene, onghetoomde.*

Vvas oock anders ghenacmt Alexandrine, sy was Priamus dochter Koninck van Troyen. Phœbus op haer zeer verliest wessende, beloofde hem synen wille te doen, zoo hy haer de macht gave toekomende dinghen te voorzegghen, 'twelck hy dede. Sy nu verkreghen hebbende hare begheerte, spotte met hem, waer in hy zoo verstoort werdt, dat hy noch daer by voechde, dat al hoe wel sy de waerheyt zeyde, men haer niet en gheloofde. In voeghen dat sy het ongeval vande Troyanen langhen tijdt te voren ghepropheteert hadde, zoo sy Helena ontfinghen: ende daer na noch, zoo sy het houten peerdt daer de Griecken inne waten, innamen: nochtans en gheloofde men haer niet.

Cassywech, *ziet Steenwech.*

Castaigne. *Versche, morwe, zachte, smakelycke, voedende, Lyonsche, dicke, zoete, harde.* (ronwen.

Castaignieboom. *Hayrighen, berchschen, hooghen,*

Casteel. *Trots, welghebour, sterck, gheblockhuyst, wtstekende, gheslanckeert, versien, weerbaer, onwinnelyck, bewallet, onoverwinnelyck, bewaect, betorent, ghesterct, dreyghende, ghehollewerct, geuictuailleert, berchhooch, vast, verheven, hooch, vermaert, welghelegghen, ommuert, machrich, punich, beschermelyck, houbaer, beset, kryghen, onghenakelyck, strydtbaer, omgraven.*

Castor. *Pollux broeder, wt een ey geboren, schiltknecht, veulen-temmer, vlichelaer, springhere, kloecken, droeven, droevighen, bedroefden.*

Hy was de sone van Leda, ontfanghen wt den zade Tindarc, ende daeromme sterffelijck: Den zelven omghebrocht wesende van Meleagrus, ofte (zoo zommighe zeggen) van Polynice, syn broeder Pollux, die onsterffelijck was, door dien hy ontfanghen

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Second block of faint, illegible text, continuing from the first block.

Third block of faint, illegible text, located near the bottom of the page.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in approximately 20 horizontal lines.

M. ANTHONI SMYERS.

was wt den zaden Jupiter, om dat hy hem zoo beminde, badt hy Jupiter te vergunnen syne halve onsterffelijckheyt hem mocht mede deelen: Iwelck hem vergunnet werd, in manieren dat sy leven, ende zijn in den Hemel ghestelt na malkanderen.

Castijdinghe. Schandelycke, wreede, elendighe, straffe, laetste, doodelycke, hoest, deerlycke, bloedige, beulfsche, droevighe, harde, hatelycke, onverdraghelycke, gheweldighe, ongheluckighe, grouwelycke, ondraghelycke.

Catair. Rumatycke, snofachtighe, koude, druypende, vochtighe, quellycke, zieckelycke, smertighe, smertende.

Cater. Grooten, lauwenden, verveerlycken, swerten, quaetdoenden, roovenden, grouwelycken, gespickelden, myssenden, grimmenden, wackeren, eysselycken, vetten, stelden, diefsachtighen.

Cato. Den wysen, stantvastighen, straffen, grootmoedighen, kloecken, vromen, welsprekenden, ouden, statighen, deghelycken, grooten, vyandt wande eergiericheyt, gherimpelden, strijtbaren, voorsichtighen, stueren, borgherlycken, onverbiddelycken, barden, onverwinnelycken.

Desen hadde in hem de dry zondertingite gaven diemen in een mensche zoude moghen wenschen. Inden eersten was hy een excellent Orateur, desghelijcx een goet Capiteyn, die in d'oorloghe wel konde gebieden, ende wonderlijcken vast in synen raet. Heeft veel boecken ghemaect, ende onder andere eenen die spreekt van het leven der Landlieden.

Catullus. Oleyere, plymstrijckere, onkuytschen, geleerden, zoetspreker, bytenden, scherpsinnighen, welsprekenden, stekenden, behonichden, smeekenden, aenlockere.

Hy was een Poëet in syn dichten, zeer ongheschiedt ende berispende, ja zelfs en schaemde hem niet den Keyser te bestraffen. Hy sterft te Roomen.

Cecrops. Egyptenaer, spitsvindighen, subtylen, stichter van Athenen met twee aensichten, Atheniaen, Godtvreesenden.

Hy was den eersten Koninck van Athenen, daer hy regneerde 50 jaren, hy was den eersten in Grieken die Jupiter aenriep, en Beelden maecten, ordonneerde Autaren, ende inventeerde Godendiensten.

E P I T H E T A V A N

diensten. Ende om dies wille dat hy den eersten was die in ghe-
woonte brochte dat de man met de vrouwe houwelijcken, men
gaf hem den naem van, Den twee-gheaeenlichten.

Cedel, ziet Handtschrift.

*Celle. Monincx, devote, klooster, Nonnen, eenighe,
Bille.*

*Cederboom. Rieckenden, onsterffelycken, dierbaren,
harden, alderhoochsten, ghebalsenden, des dooden leven,
bezidraghenden, altyt evengroenen, Cypressien, ouden, ver-
sachtend n.*

Daer zijn verscheyden Cederboomen, belanghende de groote
die syn zoo hooch dat het qualijck te ghelooven is, in Cypreu
zijnder ghesien 130 voeten hooch ende dry vademen dick: Op
desen boom wassen zonderlinghe bezieen, ende syn hout is byna
onsterffelijck, want het wonderlijck hardt is, ende en verrot niet.

*Cement. Klevenden, lymenden, bindenden, tichelack-
tighen.*

*Cerberus. Den dryhoofdighen, der hellen deurwaerder,
bassenden, growwelycken, inslickere, swerten, grooten dogh,
Plutonischen, helschen, boosen, wreeden, huylenden, kuchen-
den, verschrickelijcken, dempighen, inslockere, eysselijcken,
quaden, wakenden, inswelghere, hondts-poortier, afsgrisse-
lijcken, dullen.*

De Poëten zegghen dat het eenen hondt is met dry hoofden,
die de Helle bewaert, oock zegghense dat Hercules hem daer wt
heeft ghesleypt.

*Ceres. Korengeefftere, vruchtbare, wettendraechtere,
bayrighe, ghehayrde, blonde, gheelhayrighe, rijcke, overvloe-
dighe, gramme, Saturnische, graendraechtere, zoetevoedt-
tere, Siciliaensche, ledichgangtere, graengheefftere, sub-
tyle, voedende, menschen-moeder, voedt selveuende, Bacchus
suster.*

Ceres de dochter Saturni ende van Opis wordt ghehouden te
wesen de Goddinne van't koren ende 'tgraen, door dien sy zoo
scherpsinnich was van gheeste, dat sy inventeerde de maniere om
d'aerde te bouwen, te bezacyen, ende het koren te dorfschen, dat
te wannen, ziften, malen, ende broot daer van te backen. VVant
te voren onderhielden hun de menschen met ceckelen ende wilde
appelen.

Edict. Wilrickindl.

Einfluss, Lynsrecht, W. Gr.

Edictio bonorum ^{Beddelaffrant} W. Gr. Affrand
van goetdieren onder behoerlykheit inventaris
ten behoeren van schuldeischeren.

Charakter, Merk. Meem.

Chirurgia. Hantgrip.

Chirurgyn. Wondinheeler, W-Gr.

Ch. in G. Deze tilt Sewel onder de letters, die
eenige gemeenschap hebben, gelyk Litire
gast. in organi.

appelen. Sy heeft oock d'eerste gheweest die het volck leerde de VVetten te leven: zomtijts dat woerdeken Ceres beteekent Broodt, ghelijck Bachus den V Vijn.

Cicero. Welsprekenden, Vader der Welsprekenheyt, vermaerden, Orateur, eergierighen, gheleerden, schimpigen, vruchtbaren, stichter van Roomen, gheschiften, Raedtsheere, wel ter salen, Vader des landis welvaren, Roomenwerlosser.

Marcus Tullius Cicero was eens Ridders sone, een alderwt-nemende Philofooph, ende vande voorneemste Orateuren van Roomen, Plutarchus heeft eyghendijcken syn leven beschreven, ende zeght dat hy opt leste de gheneghenthey die hy hadde tot het ghemeyn welvaren, maecten heftich vyandt te worden van Marcus Anthonius: hetwelcke oorfake was vā syn ballingschap, alzo hy reysde om Astirus aen syn zijde te krijgen, ende te schepe te brenghen, quam Herennius (die last hadde hem te dooden) te ghemoete, dede hem den hals buyten de Koetswaghen daer hy inne zat, wiltrecken, werdt syn hooft afgehouden, ende oock beyde syne handen, na dat hy 64 jaer gheleest hadde.

Cicoreye. Kruidt, witte, ververschende, wilde, groene.

Ciraet. Gheverwet, loghenachtsch, vrouwen, vergaet, gonde, mal-schoon, overvloedich, bruylofts, gheemalleert, heerlyck, vrouwen, lieflyck, jonghelings, bedrieghelyck, jonck vrouwen, edel, dertel, kleyn, konincklyck, blinkende, eerlyck, ryck, vals, blydt, kostelyck, voornaemst, verscheyden, zondertingh, verschoonende, vermomt, schoonschijnende, gheschildert, toeghemaeft, roode, reyne, schilders, verciereende, zuiver, aerdich, moy, onnut, ghebruyneert, zoet, blinkende, ghecouleurt, opgetoyt, ongheschieft, ongemaniert, hoovaerdich, aenlockende, troetel, fraey, proper, lustich, bragerende, onkruys, poppen, bequaem, eyghen, drollich, rustich.

Canonick. Ghereguleerden, ledighen, ghebeneficierden, begifighen, subiecten, mede-broeder, gebonten, vecten.

Christen. Gheloovighen, Catholycken, eenvaldighen, goeden, wederborenen, ghehoorsamen, religieusen, medelydenden, barmhertighen, vriendelycken, ghedoopten, ghetronnen, sterffelycken, vreesdsamen, goedertierenen, lanckmo. digheit.

C.
Christus. Groot Profet; Groot Koning; onbesmette Hoogenpriester; drie-maal groote; toevlucht; Voorspreker; Rantsoen en Rechter allers menschen; zoet Slachtoffer; Brekke Leeu; geneezende Serpent; Noed-scheldsman tusschen ons en den hemel; Waerheit, wt, bystant en ven-langen van onzen offer; Messias. Vond: Heerl: van Salomon p: 38. Des tuouwe Bruidgom der zuiveren zielen Id: Joh: p: 34. Gebouren broed. in en bloedlam. Den vroomen Vaybungh Vond: Resp: 345. De groote Verlosser lbid: p: 106. De toeverlaet van d'hemels Bontgenoutd; lbid: Het afschep-pend Woon lbid: d'eenweerige met godt den vader en den geest. lbid: p: 189. Bethels godt lbid: p: 190. De wetonakel lbid: p: 209. De Godbeminder lbid: Zie Id: Joann: p: 55. reg: 16 en p: 33. reg: 10 in verder. Het goralfte Hooft. Id: Joann: p: 50. Enfgenaem van gods en Davids kroon p: 55. Het wip-ske Onakel p: 85. Het licht van't Heidendom en d'eere van Jakobs huis Vond: Heerl: Kerck p: 206. Het wit den wet p: 31. d'eenighste Bevoeder Opdr: Maegdel: De weere gesmaquert lbid: De troost den Heerfelij-ken lbid: p: 8. lees vend. d' ongeschapen Engel. De volgeschapen ste allen menschen Moort: Doer: p: 7. De Leeuwentemmer lbid: Id: Heily van den Gerechtigheit Brants Doer: p: 53. De zonden werelt p: 56. t'beuicht voedend Kroon p: 10. Heilants. De noot volgeschapen zon Vond: Opdr: Maeg- del: Bethlehimmer lbid: p: 63. De kruiszon lbid: Opdr: De Springader van het licht, die ouden is, dan de zon lbid: p: 27. De hope den werelt, d' Israels verwagting, de Zaligheit der Hedenen. Barleus Knibbe. Israels Koning, Vredovont, de Koning der geloovigen, de Vorst des leavin, t'anker onzen hope, de boun onzen verroosting, de bunght onzer ellendes, de Gronslagh den Genade. Id: lbid: De Bruin den rege en de Strael der eenigheit Vond: Altaery: p: 129. Het allenwaerachtigh- ste Onakel, ons met eene stem uit den hemel bevoelen te hooren Vond: Ben: voor Luff: Aertshender Id: Altaery: p: 136. Opperpriester p: 137. d'Eene van den vader, getrouwe godt en Hoeder, Emanuël, het eenigh woont Joann: p: 43. Zie Heerl: Kerck p: 34. die den Onaciboorn sluit van het langduurigh profeteeren Vond: Joann: p: 55. Verlosser, Zoetheit, Licht van alle handen volken p: 56. Het menschen- worden Woort p: 57. Simeons en allen vaderen hoop, p: 77.

2d Christus. By Mentin in Charletaneria et noxis wordt bygebragt, dat een zeker H. D. zyne beschrijving van het H. Land op d'weg van de drie hooghen en eenighste Enflonsten des hemels en d' d' aer, de: aen Christus, Friederik Augustus, Keijprins van Saksen, Maurits Willem, een ander Keijprins van het huis van Saksen. In hy gaf den eerstein, quansius, wele byzondere Leenaemen, als: Keizer der hemelsche Heirlegeren; Verhooren Koning van Zion; Altyt vermeerderer des Ryks der Christelyke Kerke; Opperpriester en Aertsbisshop der zielens Keunvord die waerheit; Alder hertoch die Heerlykheit; Hertogh des leavins; Vorst die vrede; Ridder van de deure der helle; Zegenpraetier over de doer; Erf-heer der volken; Heere die gerechtigheit; Geheimen naam des hemelschen vaders, en hy sloot deere godtsche tytelen mit drie etc. etc. etc.

moedighen, gheduldighen, seeten-vyandt, Godt vruchtighen.
 Christus-ooghen. Bloemen, roode, purpure, welriekende,
 adonische, bloesende, schoone, bloeyende, lieflycke, zoete,
 blaedighe, edele, moye, aerdighe, behaghende.

Chronijck-schrijver ofte laerboeck-schrijver. Waer-
 achtighen, ghetrouwen, gheleerden, ghedenckweerdighen,
 jarighen, ondersoekere der oudheyt, histori leser, welspre-
 kenden, studienfen, schoonspreker.

Chijns, ziet Rente.

Choorcappe. Heerlycke, gouden, kostelycke, eerbare,
 gheboorde, ghekapte, prachtighe, gheborduerde, Koninck-
 lycke, Pauselycke, ghedecte, bepeirede.

Cinghel vande Peerden. Breede, gheghespte, rouwe,
 sluytende, pranghende, ghetouwede, dobbele, stercke, vaste.

Cipier ofte Ghevanghen-bewaerder. Straffen, onghen-
 adighen, harden, zueren, stueren, onvriendelycken, on-
 barmhertighen, Cerberis sone.

Circe. Toovererisse, gheleerde, sonnen-kindt, schoone,
 fenijnighe, Titanische, kolle, bedriegherisse, bedriechstere,
 swerte konstenerisse, waerzeghstere, zanghstere, Perseiaen-
 sche, bevallycke, volmaecte, onreynne, tyranne.

Vas der Sonnen dochtere, ende van Perseis Nympe, woonde
 op de kusten van Italien, was zeer vermaect om hare toover-
 konste: Men zeght dat door middel van enen koeck die sy te eten
 gaf, en enen ghemengden wijn, sy de menschen betoverde, die
 met haer roedeken slaende, veranderde in alsulcken bestie als
 sy wilde. In manieren, dat na de destructie van Troyen, Vlyses
 enighe van syne ghezellen by haer ghesonden hebbende, werden
 verandert in verckens, wtghenomen Enryloch haren Leydtsman,
 die vluchtende, dit ongheluck ontliet. Andere zegghen dat het
 een Hoere was zoo winemende schoon, dat sy tot overspel ver-
 wefte alle diese aenslaghen: oock beduyt het een overdadighe
 vrouwe.

Circumstantia. Omstandigheden.

Citere. Zilverighe, lustighe, ebbene, vergulde, aerdige,
 Barbier-spel.

Citroen-apple. Marselischen, ghelen, amperen, rouwe
 wen.

Houderog, sonne

oort van t. Hufe
 Gading, Schyft van
 Lufis, of pomstigh.
 p: 5. Vanstade of Gading

Ervaeren. quasi parvaenen.

Geeraent, quasi g. unge aent,
 als wysgeen voor
 G. Vond. Desp. p: 20

Luicht en sal stant of als, een ad.
 gade, die him, set of: onder de trapswijze en langh.
 Vond: Lucif. Saenu opst. gigering. Zoum Lucif. p: 12.
 En ceent dit nieu geslacht als onderdaen
 ne knapen. Id. ibid. p: 13. Ten Ghepublyne
 tong Id. ibid. p: 19. In den naet den
 onderdaene Goden. Zoo ook, in altaeng:
 p: 104 onshan Lake tron

Wadst.

Christallyne Vlies. Tunica Christallyne.
Voghtigheid. Humor

Chronosticon. Tydiche. Moen.

Cité. Het ander der
des d'el van Paris. kooft
H. Gr. p. 111.

Citatie. Daeging. Daghy
vaarding. Wj. 11.

27
Classis. Twee plaatsen onder de Classis van
Edam. Moon. Aank. Post. p. 25.

Clausula. Een Byvoegsel; Bijstuitfel. Wj.

Autorisationis; Waerdoor v. in Deut.
waerder wordt gemaghticht de bevelen van
het Hof daerlyk liet te werken.

Excusillaris. Iets dat men doet seker
in den uitersin willt, zoo het die geenkrant
hebben kan van een volkornin, dat hij ten
minste kracht hebbe van eenig onvolker
minin.

Derogatorie. Ende Betuiging in den
uitersin willt, waermett de machit mit
in wil, dat d' uitersin willin (daerna in
hem te machit) zullen bestan, anders dan
mits achtervolgende t' gunt aldaer ver
geschreeven w'rdt. Wj.

Edictalis; die v. in Overwarder magt
ticht, v. in mant bestin's lantis te daghv
den.

Salutaris; waerdoor eene conclusi tot
v. in mant meeste v. in dael wordt uitgesprek

Suspensiva; Clausula van inhibitie (o) of
opshoorling van de u. in werkinge eenig ge
lijkt d'ont.

Clausula Justificatoir is, die in mist alle de man
d' in mintin gestelt wordt, waerby den v. in
weerder (zoohy het bevel van't Hof niet
doen in wil) tegen zekere dagk aldaer
gedaghvadt wordt, om redin te gein.
Wj. p.

M. ANTHONI SMYTERS.

wen, leckeren, ghebulten, langworpigen, groenenden, vrucht-
baren.

Clærheyt. Helle, heldere, schoone, blinckende, Sonnen,
reyn, witte, zuivere, lichtende, hemelsche, vlickerende,
blyde, ghelafen, manen, doorluchtende, sterren, verlichten-
de, stralende, glinsterende, schijnende, gouden, vermaerde,
excellente, heerlycke, verblindende, edele, vlammeude, dave-
rende, levende, spiegheliche, cristalen, zilveren.

Clavecoorde. Zoeten, vervrolijkende, zorchweeren-
de, welluydende, vermakelycke, zorchbroovende, klinghen-
de, druckverdryvende, verlustighende.

Cleopatra. Onkuyfche, boose, Egyptenersse, schoone,
Ptolomeische, Koninghinne van Egypten, trotsse, wellust-
ghe, opgeblasene, hoochmoedighe.

Dochter van Auletæ, was Koninghinne van Egypten, suster
ende huysvrouwe vanden laetsten Ptolomeus: Sy leefde zeer on-
kuyfchelijck, verjaecht wesende wt Egypten. Julius Caesar zet-
telse weder in haer Rijk, hadde by hem een kindt. Na Casars
doot, ende Anthonio in Asien ghekomen wesende, troude se, ende
verliet Octavia syn huysvrouwe: Eyndlijcken, desen Anthonius
overwommen wesende van Augustus, en zoo benaut gemaect, dat
hy zich zelve doodde. Cleopatra daerentusschen wt vreesse in
de handen van hare vyanden te vallen, ende van hun tot een spot te
worden, zette Serpentes op d'aderen haers lichaems, die haer
bloedt wtfoghen, in manieren dat sy sterf als in slaep vallende.

Cock. Vetten, vnylen, bekrosenen, koppighen, besmeer-
den, leckeren, roepere, dronckenen, schommel.

Coest Coeye. Vruchtbare, melck-geveude, melck-
sware, vette, stercke, voedende, schoone, dwalende, profijte-
lycke, kalvende, muntighe, barende, blarende, quene, glatte.

Coghel oft Kloot. Donderenden, onvliedelycken, moor-
denden, vyerighen, rasschen, door dringenden, doodelycken,
lichten, treffenden, looden, yseren, ongheluckighen, ronden,
gloeyenden, blinden, onghenadighen, onwederroepelycken,
onwyckelycken, onmydelycken, werfighen, klievers.

~~Cloton~~ Cloton, ziet Parca.

Zit Klebt.

Coffer

Coffermaker, ziet Kistemaker.

Zet Kink Cokens. Roockende, berooſte, vuyle, ſwerc, warmte, gheſtoffeerde, vette, maghere, ſobere, kelder, achter.

Colder. Ringhholder, ſtercken, ſtalen, oorlooghs, onbeſchadelijcken, vergulden, blinckenden, dichten, wapen, ſwaren, buffelen.

Colicompas ofte Darmpijne. Windich, paſſighe, gra-veelachtighe, ſnydende, moedeloofe, miſtrooſtige, ſteenach-ſighe, beklaghelijcke.

Coloquinte-appelen. Bittere, laxerende, ſlypende, ronde, ſtercke, ghevaerlycke, boofe, ſchadelycke.

Colofe. Verhevenen, hoovaerdighen, reusachtighen, mirakel, grooten, onnutten, zeltſamen, wonderbaren, vrecmen, zeer hooghen, vermaerden, ouden, reuſenpilaer, konſti-ghen, antycken, grootgheſtaltighe.

Comedie. Pöetiſche, fabelſche, ſtichtelijcke, nieuwe, blyde, demoedighe, beweechlycke, bootsige, Terentiaenſche, ghenuechlycke, ſchimpighe, ſtichtelijcke, ſpottighe, oude, Plautiſche, antycke, middelbare, koddighe.

Comet-ſterre. Roode, bloedighe, gheſteerte, vlam- mende, ongheluckighe, rowwe, voor-zegghende, ſchrickelijc-ke, grouwelycke, dreyghende, vyerighe, verveerlycke, ſtra- lende, gheſtraelde, brandende, klare, roodachtighe, ghein-ferende, vlickerende, cyffelijcke.

Alzo noemt men de ſterren die eenen bloedighen ſtrael heb- ben. Alle Cometen zijn ghemeenlijcken voorzegghingen van grouwelycke dinghen, die ſwaerlijcken te ſtillen zijn.

Coopmanſchap ofte Ware. Voortgheſette, verkoope-lycke, voortgheſelde, ghebodene, ghemanghelde, profyte-lycke, vreemde, ghecierde, willighe, onwillighe, gheſochte, vervalſchte, trouwe, wighſochte, wighſchotene, bepectr- de, verſche, kramers, verſcheyden, ghevoumene, ghewin ghe- vende, opghetoyde, opgheronte, ghepalleerde, vervalſchte.

Coorde. Ghedraeyde, kabel, bindende, ſchippers, ghe- knoopte, ſtreng, Minnebroers, kempen, baſten, verwerede,

*Condictio indubiti. Wederveiſching van ſtrick
 't gien emant onweetende als ſchult heeft
 beuult, zynde niet ſchuldich. W. l. v.*

Conditio. Ein Indubiti; een mit; beding. W. l. v.

Conditionem offerre. Presentatſe doen. W. l. v.

Conductio. Huur.

Conferre. Inbrengen.

Confesoria actio. Een bekenkende Actie.

Codicillen. Onvolhoude
minde uitspre willen
Wjg.

Collectio. Samelroep.

Collativa. Verdeling.
Wjg. 3.

Colon. En.

Comma. Int.

Comparatio. Vergeelyking.

Commutatio. Opvoering.
Communitatio. Verdel.

Compagny. Gem. d'n.

Committimus. Last van een
Opperrichtid aen een laeyd
om kennis van een zaak
te nemen. Wjg. 2. g.

Comparatio. Vergrooting.

Compas. Verberoyning.

Compulsair. Zu Mandat.

Commodatum. Bruik
leening. Wjg.

Compensatio. Wanneer
deur de afwijking de re daer
te krygen alle tijt van de d'g
te o'ig. Wjg. 2. g.

Communicatio. Verdel.

Compensatio. Vergeelyking.

Compositio. Verdel.
Mo. g'lyken.

Compositio. In com.

Conscientie. du Me.

Compositio. ontfangen.

Constitutio. ghecooren
keers uuden; goede Maet
te nemen.

Complexio. Samengryp.

Compulsoriae. Dwang
te nemen.

Concili. Wettigh.

Constitutio. ghecooren
keers uuden; goede Maet
te nemen.

Conclusio. Besluit
of kort begryp van des
Pleiters meininge, om recht te behouven.

Condictio promissi sine causa.

Constitutio. ghecooren
keers uuden; goede Maet
te nemen.

Condictio promissi sine causa.

Constitutio. ghecooren
keers uuden; goede Maet
te nemen.

Conditio promissi sine causa.

Constitutio. ghecooren
keers uuden; goede Maet
te nemen.

Conditio promissi sine causa.

Constitutio. ghecooren
keers uuden; goede Maet
te nemen.

confirmatio. Bevestiging. Bevestiging.
 Confiscatie is verbeurt van goederen om een
 misdavt. W.Gr. B.
 Confytinge.
 Confirmatio. Locis. In
 bevestiging plaats. In.
 Confusio. Verminging.
 W.Gr.
 Coniunctive. Gezamenl.
 lyp. W.Gr.
 Consequentia realis. Reusgewisg. Reel gevolg.
 Consignieren. Ondir recht leggen. W.Gr. B. g. g.
 Consignatio. Ondirrecht legging. W.Gr. B. waan
 in die pinningen worden gebracht in de Griffie
 Constitutio realis. g. g. g. W.Gr. B.
 R. n. v. s. c. r. i. n. g. W.Gr.
 Constituant. R. n. v. s. c. r. i. n. g. W.Gr. B.
 Controversi. Proces; tuitzack.
 Consonans. Medelink. s.
 Contractu (a) in Re. s.
 fio.
 Consuetudo. Winnis.
 Continuatio. L. n. o. u. d. i. n. g.
 Continuo. Smartzen.
 Conventie. Eisch, dien
 in A. n. l. e. g. g. i. r. d. o. o. t. W.Gr. B. W.Gr. B.
 Conventioneel. Onder
 zitting, B. i. s. p. r. o. o. k. e. O. n. d. e. r.
 zitting. W.Gr. B.
 Convivio. Navernit.
 Convoigelt. Het geen
 de goederen van uitgaer
 in l. i. c. h. o. o. m. i. n. b. i. t. a. k. t. i. s. W.
 G. B.

Conduplicatio. W. d. h. o. t.
 ling.

Conjecturalis. Vermoed. l. i. p.

Conditione (Sub) Bij

Beding. W.Gr.

W.Gr.

W.Gr. B. g. g.

W.Gr. B.

W.Gr. B.

W.Gr. B.

W.Gr. B.

W.Gr. B.

W.Gr. B.

W.Gr. B.

W.Gr. B.

W.Gr. B.

W.Gr. B.

W.Gr. B.

W.Gr. B.

W.Gr. B.

W.Gr. B.

W.Gr. B.

W.Gr. B.

Strick, stercke, strop, stijve, kromme, ancker, sack, dobbele,
dryvondighe, leyd' langhe.

Contille de greyn, oft Melisse.

Copēroodt. Stinckende, aschachtich, mynen, zoffer-
achtich, blau, groen, Honghers, Milaens.

Copije. Geminuteerde, dobbel, verdubbeld, herschre-

vene, bekladde, originele, ghekasseerffe, ghecollationeerde,
overlesene, gheteeckende, gheauthoriseerde, doorstreepte.

Coppelaer. Loosen, onbeschaemden, ongetrouwen, gie-
rigen, quellycken, belovere, verskeracer, oneerbaren, liurey-
dragher, boosen, bestreelder, laghenleggher, meynedighen,
rossiaen, smeeckenden, sollicitierenden, beloopere, houvelyck-
maker, byeenbrengher, wackeren, behendighen, ghediens-
tighen, schoonspreker, dienstwillighen.

Coppelerisse. Oude, ghebaerde, makelerisse, onkuysche,
loose, vuyte, smeeckende, dronckene, bedriechstere, lareyste-
re, boose, hatelycke, valsche, klappere, logenerisse, nieuwding-
brenghstere, openbare, overdraechstere, ghevaerlycke, des
weerelets oncere, doortrapte.

Corael. Vermillioen, roodt, ghetact, roodtverwich, le-
vende, oprecht, vry.

Corck. Lichten, pantoffels, swarten, gheschorffeden,
visschers, ghegaecten, dicken, dryvenden.

Corfmaetken oft Havermaetken. Kleyn, rondt, haver,
ghemeten, stroyen, diep.

Coriander. Kleyn, dun, subtyl, fijnen, borst, zotten,
gheconfijten.

Corinthen. Een stad in Achayen, alder-ryeste, 'tliche
der Griecken, hoerachtighe, vermaerde, kooprycke, handel-
rycke, wellustighe, oude, Griecxsche, volckrycke, over-
vloedighe.

De stad van Corinthen is eerst ghebouwet gheweest door Sy-
siphē, eenen grooten roover, den sone van Eolus, ende wert ghe-
naemt Certhire, daer na Ephire, doen sy vermeerdt werd, sy
wert ghedestruert, ende weder opghetimmert door Corinthus
den sone van Orestus ofte van Iupiter, diese den naem gaf: daer

ERITHETA VAN

was eenen Tempel die Venus toegheeyghent wert, waer inne wa-
ren meer dan 1000 vermaerde Hoeren, die alle die't liefdes ten
dienste stonden. Dese Stadt hadde veel toeloops van koophande-
laers, om dat sy heerschede over twee Havenen, d'eene by Afsien,
d'andere Italien:eyndlijcken is sy vande Romeynen gedeitruert
gheworden.

Cortic. Gheduerighe, brandende, heete, quade, over-
anderdaechsche, bleecke, pestighe, stercke, besmettelijcke,
doodelijcke, furituse, verflindende, bevende, konde, doot ver-
wighe, wreede, sware, bittere, verborghene, schadelijcke,
derdendaechsche, vierde, oude, grimmende, onlydelijcke,
onverdraghelijcke, maghere, vermagerde, quellycke, trage,
knaghede, verdorrende, daghelijcxsche, ghevaerlijcke, on-
ghestadighe, moeyelijck, vyerighe, krachtighe, sitterende.

Cortwylt oft Tijdkortinghe. Lustighe, zorgheoose,
vermakelijcke, verlustigende, onkuyfche, eerbare, oneerbare,
aenghname, behagelijcke, edele, aerdighe, druckverdrif-
vende, zoete, malle, verheughende, bootsighe, openbare, der-
tele, voerloos, zassme, broodroncken, verschrickende.

Cortheyt. Met luttel woorden, stadighe, veerdighe,
besentenside, verkorte, duystere, laconische.

Cottoen. Zachten, schoonen, vullenden, ghekrasft, wit-
ten, teeren, lichten, delicaten, vloekighen, Egiptischen,
zoeten, spinsters, warmen, wolachtighen, droogen, ghelen.

Coude. Bittere, verstijvende, verstijfde, verkouwend,
swart van konde, ysighe, schadelijcke, harde, knapperende,
droevighe, felle, wintersche, vorstighe, versuoterde, ver-
klunde, slapende, stijvende, wreede, killende, doordringen-
de, onverdraghelijcke, bleecke, druypneusighe, quade, voch-
tighe, hinderlijcke, knipperende, grouwelijcke, noorden, on-
vruchtbare, benauwende, regenachtighe, vochtighe, scherpe,
bytende, sneeuwige, onlustighe, windische, onbarmhertighe,
zuyden, quellycke, mistighe, snijvende, oostwindighe, snelle.

Coukoeck. Benijdeden, bloeden, stommen, heesschen,
katelycken, onaerdighen.

Cracht, ziet Snelheyt.

Corpei do Bardi. Tackwoldigen (zwti Bardi) van ick
toezigginge. WGr.

Costumen. Oude herkoornen. WGr. 2.

Creditor. In f. d. l. t. m. d. l. In f. d. l. m. d. l. Schuld-
eischer. Geloover. W. G. B.

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

Craghe van het hemde ofte mantel, ghelobde, aerdige, ghefticke, ghefteven, ghepeerelde, ghefronste, moye, ghecazetilliden, rechten, vrouwen, gheboorden, ghebor dwerde, gevouwen, hooghen, omslaenden, lustighen, effenen, witten, opgestreelden, ghepalleerden, Iouffrouwen, ghebisden, lanspersen, borst.

Cranckheyt, ziet Weedom.

Couleur, ziet Verwe.

Coutelas, ziet Deighen.

Crans. Groenen, vercierden, bloemen, roosen, moyen, vonden, lustighen, bloeyenden, ghecouleurden, doorvolochtenen, gheschakierden, bebloemden, ghemarberden, bruydes, fraeyen, ghekroonden, lieffelijcken, ghevolochtenen, versbloemighe.

Credit, ziet Gheloof.

Crediteur. Moeyelijcken, quellijcken, gierighen, rijcken, leener, woecker aer, gheltsack, lanckmoedighen.

Crocodile. Water, Indische, weenende, bloode, verwaerde, ghevaerlijcke, dootlijcke, Egyptische, verschrickelijcke, groote, doot-brenghenden, instlockenden.

Sy worden meest ghevonden in den vloedt Nilus ende in den vloedt Gange in Egypten. Hy is eerst heel kleyn, ende wort ghebroet wt een ey, groot ghelijck een Gansen ey: Men zeght dat hy weent als hy een mensche zal verslinden, van daer komt het spreekwoort datmen vanden gheveynsden zeyt: die tranen laet ende inwendich gheen beweghinghe en heeft: Hy schreyt Crocodile tranen. Het is een verschrickelijcke beeste, ende grouwelijck voor die van haer vluchten, ter contrarien, sy vlucht voor diese vervolcht.

Cronijcke, ziet Iaer-boeck.

Croone. Edele, gulden, konincklijcke, gheboghene, ronde, lauwer, groene, keyserlijcke, kostelijcke, rijcke, peerlen, victorie, ghedraeyde, ghewronghene, omghebuychde, weerdighe, triumphante, dierbare, opene, ghesteenten, Konincx, Hertoghen, vermaerde, eerweerdighe, gheleender.

Crom-mes dat de schoenmakers besighen, breedt, ghe-

E P I T H E T A V A N

puntet, zoet van snede, zacht snijdende, rondt.

Cruysstrate. Ghekruyste, wiffelachtighe, dwael, dool, breede, tweespitsighe, ghegaffelde, vierhoecsche, ghemeyne, Wyde, vrydydende.

Cruys. Heylich, verheven, wechwijsende, victorius, gheheylighe, ghebenedyt, ghezeghent, gheluckich, zalich, christdraghende. *De Kruisboom, Altkg. p. 146.*

Cupido, ziet Liefde.

Curiusheyt. Studiense, ernstighe, nieuwe, neerstighe, begheerlycke, vrouwen, wyveren, vlytighe, zorchvuldighe, ydele, zotte, onnoodighe, hatelycke, onmatighe.

Curtes. Phrisianen, wysinnighe, onde, ghewapende, springhende, furieuse, Cretianen, dulle.

Sybele, de moeder van Iupiter doen hy gheboren was, droech hem in Creta, ende beval hem Cureten (zoo werdt het volck van dien Lande ghe-naemt) op dat Saturnus hem niet ate: Dese Cureten verberchden hem in een hol onder d'aerde, om twelcke sy al ghewapent dansten, roepende ende met hunne schilden ghetiet makende, op dat Saturnus dat niet en hoorde schreyen.

Cus. Vriendelycken, lieffelycken, liefden, ootmoedigen, duyven, smakelycke, minnellycken, zoeten, zyckeren, vochtyghen, wellustighen, begheerlycken, innigen, kinderlycken, blyden, hoeren, verdobbelden, scheyd, adieu, gunstigen, troetelenden, styven, aendringhenden, roodenden, dieren, minne, stommen, smeekenden, ghestolen, droogende, harden, klapperenden, gheroofden, beleefden, ghemanierden, Iouffrouwen, beschaemden, aenlockenden, vrouwen, troostelycken, amoureuken, zachten, styven, Baghynen, bittermondighen, lachende.

Cybele. Der Goden moedere, gherompelde, berecynsche, wysinnighe, eerweerdighe, vruchtbare, doorluchtighe, edele, voedster-moeder, gheheylighe, groote Goddinne.

Sy was huysvrouwe van Saturnus, ende Iupiters moeder, wert alzo ghe-naemt na den Berch ofte het Dorp Cybele, in Phrygien gheleghen, daer men haer eerstmael sacrificie dede. Sy wort ooc ghe-naemt Rhea, Ops, Vesta, Terra ende Palez.

Cycle

Handwritten text at the top of the page, mostly illegible due to fading.

Curateur, Bizorgers. W.Gr. R.

Curatores, Vorzorgers. W.Gr.

Several lines of very faint handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Busningen. Tie K.

Additional faint handwritten text at the bottom of the page, mostly illegible.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several paragraphs and is mostly obscured by the paper's texture and color.

D
Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several paragraphs and is mostly obscured by the paper's texture and color.

Cyclopes. *Moedighe, beroofte, eenooghighe, afgrifelycke, Neptunische, veruaelijcke, hoowaerdighe, trotse, arbeydende, groote, onhebbelijcke, vergrouwelijcke, gebayropte, groufame, monfterighe, Vulcanische, smeden, sweetende, luyghende, naect, verrimpelde. Cicilianen, rouwe, Wreedt, stercke, machtighe, oude, rensachtighe.*

Dit waren Reusen, ofte een zeer oudt volck in Sicilien, 'twelck woonde by den berch Atna, sy en hadden maer een ooghe op hun voorhoofd, men zeght datse d'eerste gheweest zijn, die inventeetden koper te smeden, daer van komt het dat de Poëten versierden, dat sy Vulcanus dienaers zijn gheweest, ende Iupiters blizem smeden.

Cymbale. *Klinckende, musicale, Berecynthiaensche, luydende, tierende, heesche, Cybelinische, lustighe, vrolycke, speelstere.*

Cypren. *Landt, vruchtbaer, Neptunisch, overvloedich, eylandt, gheluckich, sijde ghevende, Wijn ghevende, wel-lustighe, vermaert.*

Cypressi-hout. *Groenende, onsterffelijcken, duw, riekende, droevich, onverderffelijck, tranende, dootkist-hout, altyt groen, muerachtich, groot, vruchtbaer, rozindra-gbende, Candisch.*

Cysken. *Wacker, vrolyck, mal, blydt, zoet, fluytende, lieflyck, kariende, aerdich, zoetzinghende, quetterende, kleyn.*

D.

Nomina Propria.

DAch. *Klaren, schoonen, schijnenden, zorchdraghenden, acht-volghenden, navolghenden, vliedenden, voorloopenden, buyighen, hellen, veranderlijcken, droevigen, lichten, verlichtenden, korten, langhen, voorby-gaenden, wercken, zondach, zonnen-feeft, wyer, leech, verblijdenden, der gheboorten, onwederroepelijcken, kouden, slijberighen, sonneschijnenden, vuylen, donckeren, duysteren Kers, Christ, naestkomenden, ghedenckweerdighen, haestverloopenen,*

EPITHETA VAN

bruyloft, lochten, vasten-avondt, Paas, Vasten, Pinxeer, Winneloozen.

Dack. Hanghende, huysdeskende, riehelen, naect, looden, lommerachtich, stroyen, rieten, prachtich, deckende, leyen, schalien, dicht, lang, breedt, gheboghen, overwelft, schoon, gheschoren, wijdt, groot, plat, onmatelijck, streckende, staende, hanghende, vercierende, open huys, ongedect.

Dadelboom, ziet Palmboom.

Daden ofte Feyten. Heerlycke, hooghe, edele, kloecke, groote, troef, treffelijcke, kryghs, oorlooghs, ghedenckweerdighe, onzegghelijcke, omwysprekelycke, denckdaelycke, schoone, excellent, Godtlycke, zoete, eerlycke, doorluchtighe, ridderlycke, hoochloflijcke, zotte, botte, onvrome.

Dædalus, ziet Icarus.

Daeyen. Palmen-vrucht, zoete, leckere, voedende, langhe, dicke, pruymachtighe, drooghe, honichachtighe, behonichde.

Daghemment ofte Citatie. Ghezette, bescheyden, rechtelijck, gheordneert, besloten, persoonlyck, beoordeelt, ghewesen, beroepelijck, haestich, geexploiteert, volkomen, dreyghende, ste-boden, stad-dienaers.

Dageraet. Aurore. Verloopenen, rooden, morgenroode, gelen, rootachtighen, klaren, bepeerelden, bleecken, lichten, purpuren, glinsterenden, vroeghen, vochtighen, schoonen, harachtighen, Indiaenschen, half-witten, rozynighen, spanden, natten, blinckenden, lieflycken, traghen, stralenden, wtlyckenden, Titbonis boel.

Dal, daly: Dal ofte Valeye. Steenachtighe, leeghe, diepe, duystere, Van alle, die vochtighe, swymende, verborgen, hangende, donckere, swert, er dus dan ghegraest, groen, lommerachtich, krom, draeyende, zantachtich, rich, galmende, engh, nederich, hol, natachtich, gbestrect, voor eene bloemen, heuvelachtich, berchachtich.

lyst voor Damp. Aeffmenden, roockachtighen, vochtighen, dieken, nevelachtighen, mistighen, donckeren, traghen, opklimmenden, ghecorrumpcerden, rieckenden, warmen, beetten.

dit Dampige Vochtigheit, Vapot. uyeri

Dab. waarvan Dabben, patw. in l. u., patpart.

Dagge. G. w. d. r. in oop
Sch. d. ops. flaghtoun.

Daerw. De zilverl. Vond.
Lucif. p. 2. zilverl. Anton.
p. 275.

Damni infecti. Toezegging, dat een buurman
zijn buurman niet zal beschadigen door
g. Timmer. W. G. r.

Damnium culpa datum. Alle verzuim, waer door
door iemant wordt verbonden, in stuk van door
flagh of wonden, tot vergoeding van schade.
W. G. r.

Daniël De Godsgelovde Dankg. g. g. g.
Vond. Nebuhadnezars
raet en Wysheit, Vond.
Heerl. Kirke p. 23.

Dans. Tindans.

Darm. Intestinum. - been, Os ilium. - beensprij
rin, Musculi Piacci - seneil, Mesenterium.
Stadl of yd. d. darm, Intestinum, Junium, Omg
wonden, Intest. Ileum. Twaalfsing. rijk, Quon
dinum.

Datiw. Tutoris. Voogden by d' overheit geset.
W. G.

vyerighen, stoven, aertschen, reghenachtighen, oven, natrac-
kend. n. lauwen, parfumeersel, distilkerklocken, alembicxsen,
kouden, lichten, vetten, sonnen, somer, duysteren, blind. n.
lochten.

Danaüs. *Belus sone, Koninck van Arges, ouden.*

Hy was den broeder van Ægypte ende van Belus, hy regneer-
de 50 jaer over 'tvolck van Angris, na darhy de Koninck Sthe-
nelus wtghedreven hadde. Hy genereerde 50 dochteren, welcke
Beliden ghenamt werden: Op eenen nacht doodden sy alle hare
Mannen, wtghenomen Hypermetre.

Danouwe. *Een reviere, ghehoornde, ysighe, vermaerde,
breede, groote, diepe, duytsche, kromme.*

Dardanus. *Phrigiaen, sondeerder vā Troyen, Iovisen.*

Hy was Iupiters sone, ende van Electre, den welcken inghenom-
men hebbende Phrigia, timmerde daer een Stadt die hy na synen
namenoemde Dardania, welcke daer na Troyen wert ghenamt.

Dans of Ghedins. *Narren, zotten, liefstjoken, li. fden,
vroljcken, eensamen, gaillarden, bevenden, kamer speelders,
liedekens, matighen, huppelenden, nacht, openbaren, lustigen,
vonden, wtsinnighen, onkuyschen, bachus, bruydis, mooren,
springhenden, mallen, wenckenden, stommen, draeyenden,
boeren, apen, vergaderden, Venus, zottinen, belachelijc-
ken, duytschen, simmen.*

Danllaert. *Wackeren, behendighen, sperrelenden, sterc-
ken, slingherenden, moyen, gheperfumeerden, bele. fden, Iof-
fers, kloecken, fraeyen, gheestighen, jenten, edelen, vroljck-
ken, poppen, lichtveerdigen, lochtgeestighen, lichtvoetschen,
jonghen, beschaemden, behagbelycken, rasenden, bezienem,
ziender.*

Daphne. *Tessalinische, vluchterisse, Peneïdsche, maget,
schoone, lauwersche, reyne, vluchtende, oft voorloopstere.*

Sy was dochter vanden vloedt Peneï: Apollo op haer zeer ver-
liest wefende, zochte alle middelen haer tot synen wille te hebben:
Sy, voor hem alijt vluchtende, de Goden kreggen medelijden met
haer, ende veranderden se in eenen Lauwerboom.

Das. *Lichten, vreesachtighen, bosch, teeren, vliedenden,
wildem, verucerden, rasschen.*

EPITHETA VAN

David. Een Propheet, Koninck, Reus-verwinner, Psalms-
zinger, stouten, Herder, Konincklycken, Iesse sone, Herpen-
speelder, Krygher, Godts vriendt, machtighen, Hebreu-
schen, Isaischen, Heldt, een man na Godts herte, lanck-
moedighen, Knecht Godts.

Daveringhe. Schuddende, lotcrende, onvaste, zoete, kley-
ne, Wagghelende, dremnende.

Zie Daew Daew. Voorjarighen, morggen, hemelschen, verisschen,
zoeten, lieffelycken, goddelijcken, ghepeetelden, vochtighen,

Manna, reghenachtighen, nachts, klaren, dunnen, Goden-
dranck, zuiveren, natten, ghespreyden, dagheracts, lauwen,
leckenden, druppenden, druypenden, verspreyden, uchtenden.

December oft Wintermaendt. Ghevrosene, sneeuwige,
Wintersche, gheysde, luye, kale, onnutte, duystere, ysachtige,
droeve, afschuyfstersche, haghelachtighe, blanweckighe, lol-
laerts.

Deech. Witten, voedenden, meel, zachten, gheknedden,
verheven, heef, teyren, harden, zuer, backers, swaren, dich-
sen, dicken.

Deelwoord Deighen ofte Dagghe. Furicusen, bree den, harden, drey-
enden, oorlooghschen, kryghs, moorders, blinckenden, vree-
den, krommen, snydenden, moordenden, steeck, scherpen,
stalen, gheweldighen, wighetrockenen, bloedigen, bebloeden.

Zie Julia Delos. Phebeaensche, vermaerde, dwalende, heylighe,
myrtum. Appolinische, weerdighe, onghestadighe, goddelijcke, Cy-
D. k. Fey cladiaaensche.

Onder alle de Cycladische Eylanden is Delos d'excellentste,
daer men zeght dat Apollon ende Diana gheboren zijn, om welc-
ker oorfake de Heydenen hebben t'grootte cere aenghedaen.

Delf. goddij Deluvie. Overuloet van wateren, gemeynen, bavenden,
vlietenden, verslindenden, doodenden, aller-drenckenden,
vernielenden, water, overloopenenden, al-verdervenden.

Democritus. Spotter, spottenden, Philosooph der na-
turen, armen, gheleerden, bootsighen.

Democritus is een Philosooph gheweest, gheboren inde stad
Abdera, den welcken zich gheheelijcken heeft begheven tot ken-
Diductie Schriftuur, waerby een verhael der *nisse*
zake wordt gedaen, inde *miss* reden in in medien
van recht is blivigh. W.Gr. 2

Default is, waerby een gedaen in recht in in
verschuyt nochte gemacht gheden, *Default*. W.Gr. 2.

*Definitio*nds. B. pa. ling. n. J. Str.

Koninklyke Profeet, Hond-Godlyke harpflager; glans
van Jesse; & Licht van 't oude Jerusaleem.

Declinatio. Buiging. Moon.

Deerft. die Onwillegh. Debat. Is een schroffter, waer
in Willegh. by iemand een rekening tegen,
soekt, ofte eenige stellingen ofte
over de goede praktiken wederleit. Wtgr.

Debitor. Ein schuldschiet
trigt. Debitent. Wtgr. So
Schuldinaer. Idem.

Declinatoire Exceptie. Is, waarbij een gedaagde ver-
zoekt van eenen Rechter, waer-
voor hy gecorpen is, afge-
wezen te worden tot zynen
dagelyk schin Rechter. Wtgr.

Deel. In Spraken
Deelwoorden. Participia.
Defensio. Weer; verwe-
ding; antwoorde.
Dies. Recessus.

Degen. Swaert van de mannelijke zyde
beginpuntachtigh. Myn-
seropatus.

Deperere. De hu, qui
digerunt, v. d. gude,
punt (Non accurati) van
din geemden, uit welkitt
wordt plaats wts is gewor-

Dekken. In Toedekken.
Dekret. Is de toelemming van
de goede. In 't mondingen
punt ofte geserovat. Wtgr.

Delegatio. Overzetting
Wanneer een schuldaer din' andren schuldaer
in zyn plaats zet, ende dat by den schuldeer,
schier wordt aengenoomen.

Deliberativum. Beradigh, Cadflaigh.

Demonstrativum. Bitoogetin.

M. ANTHONI SMYTERS.

nisse van vele konsten : zelfs om beter in d'overdenckinge vande
natuerlijcke dingen zich roeffenen, stack hy zich zelfs d'ooget
wt. Hy en achtete 'tgoedt deser weercelt niet, leefde armelijcken,
ende men zeght dat hy aller menschen wercken en wat van hun
gheschiedde, belachte ende bespote, ghelijck Heraclitus de zel-
vighe beschreydde. Hy sterf in't hondert en ueghenfte jaer syas
ouderdoms.

Demon. Subtylen, vliegen, Godes bode, overalloopenden,
loopere, gevlogenen, vlichelaer, wackeren, haest veranderen-
den, huylenden, grouvelijcken, verschrickelijcken, logenaer,
stercken, behendighe, afgriffelijcken, schrickelijcken, beswo-
renen gheest, oproerighen, donckeren, ongheduldighen, ver-
rader, betooverden, boosen, mallen, helschen, dwalenden, ver-
momden, gheck-speler, roepere, onghestadighen, hatelijcken,
bedriegher, aengheroepenen, vander locht, bevenden, bedrie-
gelijcken, aertschen, zot, onreynen, onzuveren, veranderen,
bevenden, suterenden, grouvelijcken, eysselijcken, onzaligen,
quaden, nacht, ongheluckighen, wederspannighen, uyermy-
denden, water, duysterheyt, beminner.

Dat zijn goede ofte quade Engelen, en meest verstaet men den
quaden, ende Enghel ten goeden.

Demostenes. Orateur, welsprekenden, fracy sprekende,
stadighen, degelijcken, grooten, beleefden, discreten, Prince
der orateurs, bestrighen, vloedt der welsprekentheyt, ver-
maerden, beroemden.

Demostenes was den eersten ende wtneemsten van alle de
Griecxsche Orateurs, syn Vader was oock alzo gheuaemt, een
sweert-Smit, die sterf als hy maer 7 jaer oudt en was, nochtans
liet hem 9000 kroonen tot erfgoedt, daer syne Voochden hene
groot ongelijck in deden, ja also, datse syne Schoolmeesters hun-
nen loon niet en wouden betalen. Hy bestedede en begaf alle syn
zinnen ende verstandt aen de Rethorijcke, ende ghingh te boven
in sterckheyt ende kracht van welsprekentheyt, in staticheyt, en
grootmoedicheyt, in maniere van schrijven, ende in weertighe
wtneemtheyt van konste, alle die in synen tijdt hun met de kon-
ste oreren en advocasseren bemoeyden. Eyndelijck sterf den 16
Octobris inden Tempel Neptuni in't Eylandt Calabria, na dat hy
ghewillichlijck hem zelven hadde verghifstet, op dat hy in Anti-
paters

Oratio. Afsending. M.

Desertie ^{peters handen niet vallen en zoude, daer hem Archias in leveren}
^{woude} ~~een~~ *Verlaeting van in aingevangh berovep*
^{wanneer ic} ~~de~~ *Delstructie ofte Verstooringhe. Verderffelycke, neder-*
^{mant het} ~~de~~ *gheslaghene, elendighe, te niet doende, oorlooghische, vervul-*
^{de tyde, d'elc} ~~de~~ *lycke, eyndelycke, schadelijcke, omworpende, onwederbouw-*
^{met de} ~~de~~ *lycke, verlorene, gheheele, destruerende, arme, onghelucki-*
^{lyckst. W.G.} ~~de~~ *ghe, deertlycke.*

Deucalion. *Prometheaenschen, vernieuwer van The-*
salien.

Deucalion, Prometheij sone, Pyrrheis man, Koninck van The-
 salien, in den tijdt datter eenen grooten watervloedt was, hy en de
 syne huysvrouwe in een Schip klimmende, salveerden hun op den
 berch Parnasse: De wateren ghevallen wesende, verstondt datter
 voorzeght was door de Goden, dat om de menschelijcke natuere
 weder op te bouwen, men moest de beenderen van de Groot-
 moeder achter rugghe worpen, daeromme Deucalion en Pyrrha
 wierpen de steenen in zulcker manieren, dat de steenen die Deu-
 calion gheworpen hadde veranderden in mans, ende die Pyrrha
 ghezaeyt hadde in wijs.

Deught. *Edele, goddelijcke, ghedenckweerdighe, leven-*
de, vermacerde, klare, hooghe, excellent, stercke, kloeckz in-
nighe, krachtighe, zedighe, volhardende, doorluchtighe, eer-
weerde, middelmatighe, eerbare, eeuwigh, weerde, hemels-
kindt, schoone, doorluchtighe, loffelijcke, gheheele, opperste,
stercke, Godt vruchtighe, hoochmoedige, medecinale, vaste,
stant vastighe, volmaecte, zonderlinge, gheautoriseerde, aen-
gheborene, machtighe, zalighe, yverighe, artheydighe, huys-
houdende, yverighe, ontemmelijcke, benyde, heerlijcke, rid-
derlijcke, zetsame, onsterffelijcke, konincklycke, hemelsche,
voorderlijcke, moedighe, wijs, wet-ghevende, mannelycke,
grootmoedighe, gloriense, ongeloovelycke, ghebedende, key-
serlijcke, gherechtighe, strijgbare, onverwinnelijcke, voorsie-
nighe, discrete, eerweerdighe, konstbarighe, blinckende.

Deure. *Val, ghespijckerde, schuur, kelder, huys, ganck,*
ghegrendelde, ghesloten, open, ingancx, achter, voor, zol-
der, kamer, keucken, kerck, poorten.

Pylorus of ² *Durwaerder. Roedraghenden, ghebedenden, macht-*
Janitor. ¹ *hebbenden.*

Depositiū. Bewaardgeving indi bewaarding
in de minne. Wjz

Descriptio. Beschrijving.

Descendentes of n. Afhoornelingen daarin
de. A. dergaande. Wjz.

Demolendo (de) Toezegging van een getim
mer af te werpen.

Dicht. Compositio versuum.

M. ANTHONI SMYTERS.

hebbenden, bevelenden, bezighen, onledighen, ghediensstigen, gheureesden, veerdighen, voortvarenden, eerbaren, dienstwillighen.

Sticht schoon. v. af op turkois blaau. Von. d'ur. 30. lid. vorst d'ur. Rast. Lubi.
 Diamant: Steen, harden, onverderffelycken, blincken, ghepuncten, rycken, kostelycken, vlickerenden, vlamminghen, bevenden, wigbesonderden, eeuwighen, Indischen, klaren, grauwen, vasten, eeuwich-duerenden, kantighen, bevenen, puntighen, snydenden, ghesneden, rouwen, platten.

verdryft de swaerheid. Ind. Rijp. p. 101.
 Diana. Macht, schutteresse, wilde, schoone, reyne, dryhoofdiche, jaeghstere, dwalende, wackere, zuivere, Goddinne, Ephesische, opgheschorste, Latonij dochter, lichtgheestighe, Deliens suster, jachtgaende, Ioviaensche, Scytische, eerbare, eerweerde, boschwachteresse, onghecorrompeerde, zoete, onverkrachte, dryvuldighe.

Sy was de dochter van Iupiter ende Latone, de suster Apollon, werdt gheboren in't Eylandt Delos, welcke de reynicheyt zoo groot achtete, dat om wt den ghezelschap der mannen te wesen ende de vleeschelijcke prickelen niet te gevoelen, giack in't bosch woonen, met eenighe dochters verzelschap, haeren tijdt ombrenghende ter jacht te gaen. Sy droech den boghe ende den pijlkoek, ghinck altijt opgheschort en gheleerst, in manieren dat men haer noemde de Goddinne vande boschen ende wildernissen. Den wtneemsten Tempel die sy hadde was te Ephesien.

Dido. Koninghinne, elendighe, reyne, ongheluckighe, Sydoniaensche, zotte, desperate, amoureuze, rycke, witsinnighe, furieuse, vyerighe, lantloopstere, Princesse, Pheniciaensche, onzalighe, rasende, dulle, vreemde, Tyriaensche, trannende, schoone, dolende, Carthaginische.

Virgilius zeght dat na de destructie van Troyen, Encas hem ter Zee begheven hebbende, gheracste door onweder van winde tot Carthago, waer Dido Koninghinne was ende die ghebouwet hadde, verliesde op hem, en om dat hy haer verliet, doodde se haer zelve. Zommighe willen zegghen, dit maer een fabel en is, ende meynen dat Dido, anders ghenaeamt Elise, Belus dochter, d'eerste huysvrouwe was van Sicheus, welcke ziende dat den Koninck Geruli haer met ghewelt tot eenen wijve hebben wilde, hadde liever haer zelve het leven te nemen, dan synen wille te consenten, ende door desen middel d'eerbaerheit van haer eerste houwelijck

E P I T H E T A V A N

welijck te behouden, welcke door het tweede houwelijck gheschient zoude worden.

Dief. Loosen, schalken, botten, wackeren, gauwen, door-trapten, kap, roovenden, ongheluckighen, steel, nacht, moordenaers, openbaren, afzetter, tragen, schelmschen, huys, ras-schen, roovers, bespieder, onghenadighen, lonckenden, peerts.

Diesleyder ofte Stadtdienaer. Officier, ghediensstighen, stouten, konincx, exploitier, loosen, rechts, koefdragher, executeur, kuyver, onderdanen, sweertdraghenden, reyssenden, rydenden, dreyghenden, hatelijcken, dager, proces-minnaer, straffen, strenghen, roedragher, onghenadighen, opsnapper, bekeurder.

Dieghe, ziet Heupe.

Dienaer. Ghetrouwen, ootmoedighen, ghebruyckz amen, neerstighen, bezighen, Iouffrouwen, wackeren, curiensen, trouwen, vreemden, vliedenden, ghehoorzamen, weerdighen, wuylen, huys, volghenden, achtergaenden, ordinaris, kamer, ghewilligen, schuldigen, verplichten, onderdanighen, ampts, gheneghenen, goetgunstighen, slaef, elendighen, verborghe-nen, dienstwillighen, verobligeerden, berouden, stafdra-ghenden, stad, heeren.

Dienst
Zie Gods
diens
broot

Dienstbaerheyt. Snoode, elendighe, catijvighe, verdrietelycke, vernederde, ootmoedighe, bedwonghene, hatelycke, ghewillige, pijnlycke, wreede, harde, sware, subjecte, schandelycke, lastighe, schaemachtighe, onverdraghelycke, d'wterste-quaet, slavighe.

Dienstmaecht ofte lonckwijf ofte Kameniere. Slavige, ootmoedighe, reyne, hupsche, wackere, ghetrouwe, eerbare, ghehoorsame, huyshoudende, neerstighe, hertelycke, vlytighe, veerdighe, volghende, oppbeschorste, wuyle, slordighe, mors-sighe, swyghende, ghediensstighe, willighe, stercke, behendighe, kloecke, doende, arbejdighe, ghehuyfde, ghebagnade, schoone, lustighe.

Dione. Schoone, onkuyfche, Nymphiale, Occianische, vriendelycke, troetelighe, lieflycke, pluymstrycstere.

Homerus

Dijespiit. Omdraaijend,
Musculus circumlegens
femur.

Diastole. Verlangit.
Diastole. Spalking.

Dictum. Ein kort begryp van een vonnisse, zoudt
byvoeging van redenen of
middelen. W.Gr. 2.

Dicendi genera. Sprekwyzen.
Dificyl. Beurtlyk.

Differentia Specifica. Wazindelyk (byzondere)
seigenschap. W.Gr. 2.

Dilaiceren. Vertricken.
W.Gr. 2.

Dye been (os femoris, B)
Dygresio. Zydgang.

Dilemma. Verstriaat Besluit.

Ding (res) van dingen of die (substantia)
dingen.

Dye slaghadtr (carb)
Dyepier (Musculus
sternus)

Directe. Door recht
wegin. W.Gr.

Dijunctive. Vercheidenlyk. W.Gr.

Dispositio. Beschikking, Schikking. Bldwing.

Disruptio. Ontkoppeling.

Dissimularis. Ongetlyk.

Dissolutio. Ontkoppeling.

Distributio. Probatie.
Disticha. Quit (zet met
Dyctivink) en Wazslagging.

Diversio. Schikking. Verandering.

Do ut des. Lk geefve iet, opdat gy wedt iet
geeft. W.Gr.

M. ANTHONI SMYTERS.

Homerus zeght dat sy Venus moeder was, derhalven genaemt wort Dionza. Hesiodus rekentse onder d'Oceaense Nymphen.

Diepte. Onmetelycke, hooghe, holle, vochtighe, donckere, duystere, eysselycke, grouwelycke, verblindende, leeghe, wonderlycke, putten, oneyndelycke, onwt sprekeycke, afgrondsche, afgriffelycke, heilsche, draeyende, ghevaerlycke, broede, mynen, ongrondighe.

Diogenes. Cynicschen, vermaerden, wanckelbaren, byrenden, bootsighen, armen, spottenden, aenmerckenden, berispnden.

Hy was een Cynicks Philosoph, zeer vermaert, hy en achte de rijckdommen des weerelts niet; hy was ghebornen (700't scheen) om het menschelijcke geslachte te contrarieren. Hy sterf in't 90 jaer syns ouderdoms, hy gheboodt datmen syn lichaem niet begraven en zoude.

Discipel oft Leerlingh. Toeluysterenden, gehoorsamen, studiusen, leerbaren, leerenden, botten, luyen, neerstighen, barden, nieuwen, onleerbaren, aennemenden.

Discretie oft Bescheydenheydt. Ghematichde, wijse, voorsienighe, bedachte, rijpe, redelycke, ghezette, statighe, raedghevende.

Disputatie. Twiffelachtighe, obstinate, vallende, schoolsche, onzeker, scrupuleuse, Theologische, twistachtighe, gheleerde, diepsinnighe, arguende, Sophistische, kyvende, Philosophische, tonghenstrydighe, nuttelycke, ghevoeghelycke.

Ditvelvinck. Gheverwet, blydt, kleyn, roeperken, quizerende.

Distele. Stekende, harde, doornachtighe, ghekopte, ghepunte, veldt, scherpe, wilde, bytende.

Dithyrambus. Onhereguleerden, blyden, van Theben, oft Thebaenschen bacht, ghenuechtlycken, stouten.

Men zeght dat hy den eersten was die versen dichte ter eeren van Bacchus.

Dochter. Tonghe, zoete, staert, vrolycke, aenghename, luyt, traghe, sobere, ghestadige, beschaemde, houbare, schoone, kleyne, zedighe, demoedighe, vriendelycke, vrystere, maghet,

E P I T H E T A V A N

ghet, quade, slechte, blijde, ghenuechlycke, weerspannighe, moye, troetelachtighe, bruyken, eerbare, reyne, beleefde, vreesachtighe, aerdighe, behaghelycke, lieve, blonde, lustighe, gheestighe, beminde, cicrlycke, teere, zuivere, jente, ghemanierde, vleystere, pluymsstrijckere, propere, gheschicte, eerlycke, zeedbare, spinstere, opgheschorte, opghetoyde, poppeken, edele, toeghemaeete, curieuse, besette, bequame, fracye, huyshoudende, menagerende, schoonhayrighe, loddelycke.

Doctoor. Gheleerden, edelen, ouden, in der Godtheyt, regent, Sorbonischen, eerweerdighen, onderwyser, weerdighen, Goddelycken, onberispelycken, onsen, meester, heer, magister, nofter, vermaerden, naemweerdighen.

Doecxken, Slets oft Voddcken. Versleten, oudt, suoot, ghescheurt, verdast, ghegact, vuyl, beschetten, onnut, stinkende, quaet, verstenst, plaester, verworpen, kinder, kleyn, veych, verhackelt, blind, verblind, doeck.

Doel. Merckelycken, hooghen, breedten, eyndelycken, ghestelden, voorwenden, wistaenden, kloveniers, boogh-schutters.

Dogghe. Verhongerden, grooten, grimmighen, grimwenden, ouden, rochelenden, spitshayrighe, beestbewarenden, bassenden, grisen, grauwen, Engelschen, pryghen, huys, vervolghere, stouten, huylenden, huyswachtere, swaren, peviculeusen, rasenden, arghe, rasschen, quellycken, stercken.

Dog-hondt. Swerten, hongherighen, ghequispelden, moyen, moedighen, grooten, corzelen, stercken, kortoorighen, moeds, wreeden, verblindenden, edelen, vergrimden, stocker, gulzighen, bassenden, furieusen, rasenden, grouwelycken, gysfelycken, gierighen, ghevaerlycken, herders, ghetronwen, wachter, snapper, blaffer, stonten, wuylen.

Dolphijn. Lieflycken, styven, blauwen, blonden, gebromden, rasschen, ghescheltferden, schobbighen, lichren, Musijck-beminner.

Desen visch is den snelsten van alle Zee-visch, is lief hebber vande menschen ende vande Musijcke.

Done

Doel. ons
g. doct.

Doel. in
zu. blind
doel. in
-h. in
Doel. in
v. v. v.
Doel. in

De
Dolo. (act.) Van niet te handelen ter quaeder trouw
Wgr.
Dolus. Argelist. Wgr.
Domuculum. Marktstede. Woonstede. Wgr.
Dominium plenum. Volle eigendom. Wgr.
minus. G. Breuklyk. Wgr.
utile. Tocht. Wgr.
Quasi. Gebreuklyk. Eigendoms ge
lyk. Wgr.

Donaūw. Der Stroomen koning, Hond. Joann p.
58.

Donatio. Schenking. Wgt.

Dommitien, dommiten markten, van Byde.

Doog (Valor) of Dug. Ook voor Dogt van Woud.

Doornaeit. Te door in door in all's doornaeit
Oud. Broedm. 46. Doornaeit, doorflaen.

Doel. Ten dool.

Doep. Baptismus.

M. ANTHONI SMYTERS.

Donder. Vyerighen, luyde-donderenden, schietenden, loopenden, scherpen, growwelycken, ronckenden, straffendend, plaghenden, ronden, vyer-sponwenden, rooden, zolfferachtigen, struyvenden, onvliedelycken, onontvliedelycken, schuyfjellenden, schetterenden, verachtenden, nederworpenden, vyandelycken, verstoorenden, verdwynenden, wechvarenden, doordringhenden, brandenden, wreeden, tempeestighen, gheweldighen, vliedenden, dreygenden, wreker, stoock-vyer, ghevaerlycken, schadelycken, vliegghenden, hemelschen, furicusen, dommelenden, Vulcanischen, krachtigen, tirenden, ghevederden, rasschen, stormenden, onwederighen, machtighen, stouten, wackeren, rommelenden, voorzeggher, stercken, stronckelenden, verstoorden, schynenden, klaren, wonderlycken, slaenden, verblindenden, schrickelycken, growwelycken.

Donderbaer ofte Huysloock. Hayrich, mur, effene, zachte, verkoelende, altijd groene, ververschende, zavelminnende.

Is des VVinters ende des Somers even groen, groeyt gheerne op de mueten ende daken en op leemachtighe plaetsen.

Doot. Onzekere, ghemeyne, wrecke, verradersche, dreyghende, haestighe, onverzadelycke, wreede, harde, nydighe, traghe, onverbiddelycke, spytighe, bloedighe, onbezende, onghenadighe, kreupel, doove, beulinne, stomme, ghelycke, kende, quade, gheringhe, gierighe, rassche, growwelycke, nedervellende, quellighe, ontzerde, droevighe, afgryfelycke, verstickende, schadelycke, lasterlycke, blinde, bleecke, eysselycke, maghere, gheweldighe, bittere, verveerlycke, onverwachte, vreesfelycke, verblindende, vertecrende, witte, swerze, vreemde, straffe, felle, snelle, ongheluckighe, spytighe, ongherechtighe, smertelycke, strenghe, onhandelycke, insloekende, stuer, quellighe, moeyelycke, beweelycke, onvliedelycke, zekere, toegheeyghende, stickende, hatelycke, dorre, ontemmelycke, rassche, menschen-vyand, verrasschende, moarderisse, onversienighe, wrekende, helsche, gheveesde, zalig

*Onverzoen
Gard
Spook, Ant.
p. 267.*

E P I T H E T A V A N

zalighe, gheluckighe, bedroefde, beklaghelycke, ver vloette.
 Doodinghe. Bloedighe, bebloede, wreede, kryghsche,
 deerlycke, moordighe, gheweldighe, furieuse, grouwelycke,
 sterffelycke, roode, elendighe, bloestortende, snoode, afsryf-
 selycke, dootslaghighen.

Doofheyt oft Doovicheyt. Quelllycke, botte, ver draey-
 de, catarrensche, oude, quelllyck, nydighe, stomme, voedstere
 van wysheyt ende redelyckheyt.

Doolhof. Dedalyschen, verborghenen, blinden, marbe-
 ren, draeyenden, omloopenden, wandelplaetse, subtylen, quel-
 lycken, afleydenden, Cretyschen, spitsvindighen, overwelf-
 den, Egyptyschen, wonderlycken, donckeren, zetsamen,
 wreemden, verblinden, verloren kost, onghemackelycken.

Doolwegh. Dolenden, moeyelycken, langhen, verborge-
 nen, krommen, dwalenden, woestynschen, wtweghighen, ver-
 keerden, berchachtighen, verren, lommerachtighen, heyme-
 lycken, quelllycken, ghekruyften.

Doopsel ofte Doop. Wederbarenden, badt der weder-
 gheboorte, christelycken, heyligh, goddelycken, zalighen,
 nootwendighen, afwassenden, reynigenden, verbont reecken.

Doorne. Steckende, haegh, dicke, onnutte, bosch, scher-
 pe, ghepunte, leeghe, wilde, weerachtighe, dreyghende, op-
 staende, getacte, bytende, dunne, prickelende, priemachtige.

Doose. Holle, diepe, ronde, gheslotene, verborghene, zalf-
 kryydt, lichte, gheschilderde, overdeckte, draeghsame, witte,
 gherieffelycke, sluyt.

Dootlagher. Wreeden, onwysen, onbedachten, straf-
 weerdighe, overdadighen, boosen, grouwelycken, bloedigen,
 bloetgierighen, ongheluckighen, bloedwrekenden, sterffe-
 lycken.

Dorenhaghe ofte Doorneboom. Groenen, doornach-
 eighen, stekenden, witten, blauwen, ghebloemen, bloeyen-
 den, rieckenden.

Dorp. Veldt, arm, eenich, open, groot, ongesteenbruycht,
 ryckerich, mistimmerc, onghebout, krychsluy-vertreck.

Dordrecht. Zie Thor of Thur. Dorp

Faint, illegible text covering the majority of the page, likely bleed-through from the reverse side. The text is arranged in several paragraphs and is too light to transcribe accurately.

Dorte: Dorheit.

Douw. Mix deen golden douw.

Gracijer. Zie Omdraaijer.
 Draaijing. Zie Omdraaijing.

Hier leeyen hangt aen een zyde draet (van Koning, V. 104)
Enz.) En Oud. Bedrunt de heif: Gy heid hee lee
vin flecht aen een' vstelen draet gebonden

M. ANTHONI SMYTERS.

Dorpman oft Huysman. Boerschen, onwetenden, bot-
ten, schalcken, ezels, ongheschieden, grovact, onacrdighen,
kinckel, steghen, mallen, nar, ongheteerden, onghemanierden,
onbehendighen, straffen, rouwen, onvriendelycken, arbeydi-
ghen, onghesnoeyden.

Dorpen. Glatten, breedten, hooghen, effenen, heusel, deur,
vrede.

Dorpsvloer. Effenen, breedten, wijden, openen, gheef-
fenden, grooten, platten, glatten, harden, ghepolijsten, slij-
tenden.

Dorst. Hittighen, onverzadelycken, Tantalischen, groo-
ren, quellighen, duellen, rasenden, heftighen, dorren, dorstigen,
vyerighen, onblusschelycken, swaren, onverdraghelycken,
Waterzuchtighen, zomers, droevighen, hijghenden.

Draeck. Fenijnighen, gheschelferden, wakenden, wac-
keren, ghekanden, langhen, scherpijenden, ghevloghelden,
schalcken, vliegghenden, Indischen, groenachtighen, grouwe-
lycken, blanachtighen, schuyffelenden, holwoonenden, ghe-
kronckelden, ghevederden, ghehayden, fenijn-spouwenden,
Wreedten, niet-slapenden, serpentynschen, machtighen, zie-
righen, Ethiopischen. *een geschubde, mit zyn beschuimden*

Den Draeck is den grootsten onder alle de Serpentes, is in t ge-
meyn 20 cubitus lanck, syn tanden scherp verstaelt, hoewel dat
de meeste stercke is ghelegghen in synen steert, met welcken dien
die hy daer mede bint, overwonnen is, ja zelfs den Oliphant daer
mede ghegrepen wesende, en kan hem niet ontbinden: Zoo en
heeft hy gheen fenijn meer dan in syn tonghe ende galle, in
woeghen dat de Mooren, na dat sy hem de tonghe ende galle wt-
ghedaen hebben, en ontzien hun niet syn vleesch te eten. Zom-
tijts houdt hy zich inde Zee ende inde Revieren, verbotghen inde
holen ende gaten. Hy en slaept niet vele, maer is byna altyt wa-
kende, heeft een wtneemende scherp ghezichte.

Draet. Druenen, sijnen, hangenden, lichten, teeren, swac-
ken, wollen, ghesponnen, spillen, ghespoelden, kempen, afghe-
wonden, rancken, kleynen, scheer, gheweven, gheknoopten.

Dranck ofte Medecijne. Ghezonden, hertelycken, bit-
stren, stercken, dieeren, goeden, kostelycken, sophistiken,
verlich-

*De Moen.
Pols. p. O.
Vol nits,
Vond. d'uccif.
p. 60.*

verlichtenden, ghemaecten, behelpelycken, Apotekers, ghe-
 ordonneerden, teghenwoordighen, gheneslycken, leelycken,
 zuuyeren, klaren, onklaren, gesontmakenden, bercyden, troo-
 stelycken, zonderlinghen, zekeren, ghepractiseerden, don-
 keren, gheuees, ghedistilleerden.

De yghinghe ofte Dreyghement. Hoosmoedighe, spij-
 tiche, onvoordachte, onwysse, onvoorsienighe, ooghen, droevig-
 ghe, harde, lasterlycke, grimmighe, ydele, hoovaerdighe, be-
 roepende, overlastighe, gramme, ghebidenderwysse, wreede,
 vermoedende, stoute, furieuse, beroemelycke, knerssende.

Dryades. Bosch, loopende, wilde Nymphen, maechden,
 vlichelende, boschzeere, Diacsche, senuldighe, schoone,
 amoureuse.

Dat zijn bosch Nymphen.

Dinckebroer ofte Dronckaert. Roodneusighen, wijer-
 sack, vrolycken, vollen, weyl draghenden, galsighen, gheror-
 bynden, ghepuckelden, ghebockelden.

Dryvoet-stoel. Stercken, loterenden, onvasten, zoeten,
 kløynen, waggelenden.

Dryvorcke ofte Vorcke met drytanden, drypantighe,
 Neptunus scepter, weerdighe, zee, kromme, furieuse, trotse,
 dreyghenden.

Droes.
Zij ondir
Basit.
C. droes.

Dioefheyt. Knaghende, bedenckighe, wreede, doornighe,
 harde, bijtende, domme, deerlycke, pynlycke, verdrietelycke,
 quelende, sware, zorchvuldighe, doodelycke, bittere, smer-
 telycke, gheslotene, traghe, quellycke, strenge, straffe, swaer-
 moedighe, loode, melancolycke, treurighe, bleccke, droomighe,
 stekende, verborghene, diepe, grondighe, weenende, schreyen-
 de, gheueynsde, maghere, treurighe, vergamde, onlieflycke,
 onlustighe, leelycke, zieckelycke, verootmoedichde, rouw-
 ongheluckighe, beweende, betraende, verstorven, overwonne-
 ne, deerlycke, innerlycke, beklaghelycke, verflaghene, moey-
 lycke, periculense, betraende.

Drooghte. Dorre, drooge, brandende, stofachtighe, besto-
 vene, warme, vyerige, somersche, verbluysterende, wdroogde

Droom,

Uw drentsche Schoonheit kan mit uw gezicht
P. Hooft Minned. p. 4. verfrboien.

Dre Klanken. Trijthongje. Moon.

Dubium, Dubius. Zweifeln, Zweifel.

M. ANTHONI SMYTERS.

Droom. Bedrieghelycken, onkrystlichen, nacht, ydelen, loghenachtighen, blinden, vliedenden, verdwynenden, stommen, inbeeldenden, fantastycken, versierden, grouwelycken, ghebrokenen, rasenden, wonderlycken, zotten, slapenden, zorchvuldighen, vermanenden, veruæerlycken, bensel.

Droomer ofte Raser, ziet Suffer.

Dronckaert. Zotten, onstekenen, roodtneusighen, drooghghen, wyndorstighen, quaden, blijden, ghekoperrooden, ghe-robynden, ghepuysten, ouden, wysen, boerachtighen, goeymoeyte, onstekenen, ziecken, verzeenden, rijcken, nadorstighen, vermetenden, gheleerden, alles-wetenden, vechtenden, onverlatenen, moerwillighen, schreyenden, vechtere, suckelenden, stonckelenden, zingenden, vloeckenden, brallenden, onkrystlichen, armen, verscheurdē, dullen, gulfigen, oneerbare.

Dronckenchap. Wtsinnighe, roode, onghetemperde, gulfighe, vyyle, schandelycke, overdadige, botmakende, zotte, oneerbare, verghetelycke, stonckelende, beestelycke, vileyne, boersche, onærdighe, stamelende, roodtneusighe, onredelycke, dulle, moordadighe.

Druckerije. Der Musen sustere, edele, subtyle, wonderlycke, dwysche, nutte, goddelycke, arbeydische, ghedenckweerdighe, behendighe, der memorie-dochter.

Druyve. Ghebladerde, lustighe, zoete, zuere, zoet-zuere, muscadel, roode, hertsche, honichachtighe, vossen, gheschilderde, Ambrosische, blauwe, wyngaert, teere, schoone, ghe-luckighe, rijpe, rypende, klare, volle, overvloedighe, sappighe, hanghende, grootte, gheperste, tors, ghecolourde, kerne, steenachtighe, wynachtighe, slappighe, gheslatene, overhangende, stinckaert.

Duyckerken ofte Duyckvoghel. ^{Dubbelzinnigheit} *Amphibia* Queyckende, rasch, voorzegghenden, lichten, klaerzienden, zees, vuyl, reuier, gulsich, water.

Duym. Bevenden, scherpen, dicken, breedten, dertelen, subtylen, wackeren, vlytighen.

Duytschen. Oorloghers, kryghers, yseren volck, myt-*Quinen*
makers, *Antom. Ged.*
p. 90.

wakrs, stout, spytich, trots, onverbiddelyck, du'keppich,
vechtachtich, strydtbaer, herffeloos, neerflich, vuytich, roo-
vers, botte, grove, rouwe, vermeten, wreede, onbarmhertige,
felle, moedighe, ongheruste, onverwinnelycke.

Duytichhandt. Groots, grootmoedich, oorlooghs, onacr-
dich, machtich, rebellich, ontzammelijck, ongheschilt, volck-
rijck, myn-rijck.

Daytentichoon. Een bloeme, flauweel-bloeme, onsterff-
lycke, schoone, ghepurperde, altyt versch, lustighe.

trouwen,
trouwen. Duyve. Zoete, slechte, ghierighe, dertele, witte, vlees-
achtighe, lichte, ootmoedige, lieflycke, ronckende, onkuyssche,
stille, huys, roukoukende, schoone, blauwe, kappe, ghekouste,
hittighe, amoureuse, minnelycke, ronckende, roepstere, ver-
varede, vriendelycke, smeeckende, aenlockende, troetelach-
tighe, stuyve, tere, tamme, schuer, tortel, ghespichelde, reyne,
jalousie, bruyne, witte, treckbestere, roekoeckende, rin-
ghel, tortel.

Duyvel. Schaleck, subtylen, onreynen, helschen Draeck,
vliegenden, wilden, lichten, wandelaer, loopenden, kloecken,
verschrickelycken, wederpartydighen, ghevloghelden, wac-
keren, haestveranderenden, schouwelycken, kinder-verderf-
buylenden, verschrickelycken, lo ghenachtighen, stercken,
boosen, tempterenden, verdruckenden, verdruckere, kloeck m-
vreesfelycken, eysselycken, hoovaerdighen, onghetrouwen, on-
danckbaren, veruolecten gheest, oproerighen, ongheduldigen,
troubrekenden, brullenden, elendighe, verradelycken, too-
venacr, mallen, gheweldighen, briesschenden, verslindenden,
helschen, dwalenden, gheveynsden, vermomden, verdoem-
den, verrader, hertneckighen, bootsigen, tierenden, onghesta-
dighen, schadelijcken, quatzacyenden, wighebannenen, va-
der der boose, bekenenden, leydighen, acrtschen, zotten, narren,
wakenden, beul Godes, onkuysschen, ghetransformeerden,
siterenden, menschatenden, lasterlijcken, grouwelycken, nec-
ker, onzalighen, blasphemeerder, moordenden, sweerder, at-
ghen, boosen, verkerden, nachtybestighen, ongheluckbren-
ghenden

Diivel. Hy kan, dat de
duivel niet in kan. Oud.
Haar van het licht. Prins duivel niet in kan. Oud.
der duivels misse, der werlt. Br. 46.
Paradysslang. Brukroort
in tyran van der ziel in Franc.
Nazianz. p. 95. Ersvant aller zielin, Zielmoorder, Loon
ginaer. Vond. Vofz. Christ. Ridd. Airtbedriegt der
werlt. Duizintkonstrinaer, Vond. Maegdr. p. 62.
Airtgouwdenaer. Zielverleider, Zielserinner. Groot
vorse van de nacht Vond. Juann. p. 64. d' eerste slang
Opur. Mat. p. 3. Hofraek, Moon. Poiz. p. 3. Lusthofflang
p. 9. Lusthofdrack, Paradydrack, p. 11.

NB. De NB NB NB. op t wijk
NB. paginas voorzaf. Drieh = Dractget. Zie Vast
drieh, Bles. te drieh.

Draeyen. Zie uudraeyen; Bedraeyen.

^{NB}
Drijven. Zie Weghdryven.

Duypluk met middelen.
Wdi Hweide in laerste
Schriftuur van eenen Vei,
wieder, waermede hij
dit A. n. l. gers. Replijk
wedirleit. W. Gr. R. g.

Duwarren. Geschied van eenen
bruederom die zyne bruit
Goude halle morgingarin.
Duerigh. Kil. durabilis.
Zie Wespeltuurigh.

Dye. Zie Dijl.

genden, wederstrevenden, vyerigen, drysentkonstenaer, ver-
volgher, quaden, vyeruliedenden, waterighen, verlorenen,
koppighen, vriendt der drysterheyt, helschen, verduyenden,
onherrechtighen, quelghestighen.

Duyt roeyt ofte Duytermille. Rookachtighe, doncke-
re, verdrietelycke, quellijcke, swerte, droevighe, diepe, sware,
slaperighe, twyffelachtighe, verscheydene, gheruiste, domm-
velerhande, helsche, diepe, hoofsche, kyslsche, overdeekte, on-
reyne, nevelachtighe, verborgene, dicke, dichte, blinde, be-
drieghelycke, versweghen, dachtende, wolckige, gheveynsde,
verdanckrende, verdwalende, nachtighe, lommerachtighe.

Duicheyt. Furieuse, brullende, ziedende, krijghe, oor-
dooghche, dwase, schouwelycke, nydelijcke, onverzadelijcke,
rasende, stekende, wreede, stercke, ontstekende, harde, tic-
rende, bleecke, zinneloose, dronckene, koppighe, hittighe, ver-
bitte, ongebondene, blinde, brandende, indiscrete, neder-
vallende, onghetoomde, vlamme, verveerlijcke, verschrif-
kelycke, nydighe, bloedighe, schadelijcke, beroerde, grouwe-
lijcke, ontemmelijcke, schuymende, vyerige, ghepasside, droe-
vighe, spytighe, troise, wtsinnighe, beestighe, tempsestighe,
felle, onmenschelijcke, moedighe, ghevaerlijcke, boose, vyant-
lijcke, duyvelsche, elendighe, desperate, onghenselijcke, hate-
lijcke, beroerde, vallende, slapende, rumatijcke.

Druppel. Vlietende, klare, ghepeerde, koude, vochtige,
ambrighe, wyn, water, bloets, new, lichte, zotte, olien, vlee-
kende, hanghende, kleyno, schijnende, eranende, reyne.

Dwalinghe. Zotte, stoute, dolende, twyffelende, wtsinni-
ghe, koppighe, quade, rasende, ontsinnighe, valsche, oproerige,
wanckelbare, obstinate, blinde, hertneckige, onwtende, ver-
leydende, kettische, eergierighe, verdolende, grouwelijcke,
flechte, bedrieghelijcke, versuete, afgruselijcke, belemmerde,
wagghelende, elendighe, schadelijcke, opiate, vleyende.

Dwerch ofte Naenken. Natuerenschaemte, kleyman-
nekens, stuck, kore, monsterachtich, kleyn, smoot, arch,
mismact, bultachtich.

Handwritten notes:
Duyt roeyt
Duytermille
Dwalinghe
Dwerch
Dwael
19.7.

Dwzes, ziet Zot.

Nomina Propria.

E.

Ebenhout. Swert, effen, hardt, Etiopisch, luyftrich, blinckende, swaer, vast, Indisch, rieckende, dicht.

Echo ofte Wedergalm. Sprekende, dochter vande locht, levende, bossche, teghenlydende, deerlijcke, wedergalmende, weer klinckende, holwoonende, locht slaende, eensame, door dringhende, dwalende, bosschenbeelt, klappeye, tleste woort houdende, naquerterende.

Echo was een Nymphē, welcke verliest wefende op Narcisse, ende hare strafheyt niet konnende vermoewen met zoetichēyt noch eerbare biddinghen, werde (door den wille der Goden) in dese stemme, die tot noch is blijven woonen inde wildernissen.

Echidné. Half-serpent, krypende, gheswollene, slanghachtighe, doodelijcke, de doot brenghende, slypende.

Dit woordt beteekent de Slanghe, het wordt ghenomen voor alle andere Serpentes, ende voornemelijck voor t Hydra.

Echidiffē. Haegh, flecken-ryandinne, rassche, wackere, spertelende, dertele, padachtighe, groene, groenachtighe, menschen-orient, gherolde, klyne, voort schietende.

Egele. Swerte, slymachtighe, waterachtighe, marasch, zuyghende.

Edelman. Deuchtzamen, heerlijcken, welgheborenen, ouden, machighen, vermaerden, rycken, edelen, oorlooghs, kloecken, ervarenē, trotsen, moyen, onoverwinnelijcken, moedighen, wighezonderden, ridderlijcken, doorluchtigen, ghevreesden, onverschrickelijcken, wighezonderden, hoochmoedighen, lustighen, hooghen, heerschenden, excellenten, gheeerden, doorluchtighen, trotsen, hoovaerdighen, stouten, onvervaerden.

Edick ofte Azijn. Straffen, stercken, rooden, stekenden, kouden, zueren, subtylen, scherpen, krachtighen, verschaelden, bekaemden, onklaren, bytenden, bleecken, verstorvenen, afhegaen, veroverschenden, vlier, roosen, naimeren-vyant, slappē, verquickenden, wijn, bier.

Edict

Dwars of Dwars. Zie onder Haspel.

RAY ALPHYIC

1711

E. Is de eenighste onder de Vohaelen, mits dat die
inhal zij, welke kan of magh elideerin, of
inloopin, insnelin voor en met eene volgende
Vohael; mits welke zij dan de volgende de selbe
meint.

Edictalis Citatio. Zitt Clausula edicta
^{lis.}
Edicte.

Dat de y eene gemeene natuur hebbe mit
de dubbele klinkeren, blykt onder anderen
uit alzulke woorden, daer zy in het een woort
gevonden wordt. Want, gelyc geen dubbele
klimper toelaet in het vormen van zyn. Mit
vout de verdubbeling der stutende Medey
klimletter, zoo hebbe ik ook noch geen ei
nich woort ontmoet, daer zulks mit Edic
geschiedt. Zie Moonen p. 107. N: 4. in p. 110.

Ee. Dit gair wil niet altyt door, maar ik zoudi
de Grilichsche y euvr dus uitdrucken; gelyc
hier vervolyt in Eerdbezen; inzonderheit
voor de W daer het schynt het meest te ges
chieden. De uitspraak der y, Ea geschiedt
mit openinge des munts naar boven. Hare
klank klijnt, in plaec van de lippen niet. Zie
myne spell. bla. 6-8.

Eend, End. Als een eend komt vallen in de
wrak. End. Br. 49.

Edict oft Mandiet. Konincx, dreyghende, ghemeyn, openbaer, weeghevende, politycks, k; yferlyck, bevesticht, eenwigh, onbrekelyck, penael, boeten, straf, onwederrroepelyck, hatelyck, vast, bestedicht, gheconfirmoert, ghepubliceert, aengheslaghen, verkondicht, wegheroepen.

Edonides. Malle, dwase, wynachtighe, springhende, doller, rasende, furieuse.

Dat waren de Pricsterinnen van Bachus, welcke oock genaemt worden Eranten, Thyaden, Mimaloniden, ende Bassariden.

Eedt. Ghesworenen, solemnelen, grooten, swaren, onbrekelycken, heylighen, beloofden, ghetrouwden, verschoonenden, vasten, bevestichden.

Eekel. Wilde, vallende, eycken, hanghende, voedende, vruchtbare, vercken-spise, vetmakende, rude, kale, bosch.

Eemer. Breeden, brooschen, openen, gapenden, water, beslaghenen, koperen, yseren, vochtighen, houten, leiren, brant, di-pen, bodemloofen, merct, put, pomp.

Eenhoren. Indischen, raren, zelezamen, dierbaren, wil-
den, furieuxen, zonderlinghen, wonderlycken, huylenden. *Wit. p. 15.*

Plinius zeght dat in Indien Eenhoornen zijn, het welcke de furiente beesten zijn die men vindt, hebbende lichaem ghelijck lichaem van een Peerdt, thoest ghelijck van een Hert, de voeten als d'Oliphanten, en den steert als de steert van een wildt Swijn. Dese beeste huylt afgrijfelijcken, heeft eenen hoorn op 'voorhoofst twee cubitus lanck: men zeght datmense nimmermeer levendich vanghen en kan.

Eenicheyt. Uredelycke, gheluckighe, zalighe, vriendelycke, vredes dochter, ghezelsame, reyne, innighe, vermeerderende, stille, vreedsame, stercke, onoverwinnelycke.

Eenzaemheyt. Boffighe, treurighe, wienweghe, draevighe, stille, speculative, bepeynsende, verdrietelycke, moninsche, dompighe, reyne, alleene, vertrockene, berghighe, secretaris des verdriets, aendachtighe, wildernissen, veldtsche, treuricheyts dochter.

Eerbiedinghe, Dienstelycke, diepe, ootmoedige, groote, ghe-

E P I T H E T A V A N

gheneychde, eerbare, onderdanighe, vreesachtighe, kinderlycke, eerweerdighe.

Eerdtbezien. Roode, gheschorste, smakelijcke, zachte, ververffschende, bosch, blofende, wilde, haegh, zoetzuerre, zuycere, zandt.

Is d' eer niet Eere. Eerweerdighe, beroemighe, solemnele, bereyde, die ze dootriumphante, bepluynde oft beveerde, goddelijcke, verdien-
Oud. Brodyde Oude. Hooghe, lichtveerdighe, slijberachtighe, ghemeyne, opperste, volkomene, heerlijcke, groote, moeyighe, zoetzuerre, 58.
 dieerbare, ydele, eerbare, weereltsche, gheerde, eerghierighe, voedstire der konsten, victorische, swacke, aerdische, vermaerde, aensmeeckende, prikkelende, voortdrijvende.

Eergierigact. Elendighen, dienstbaren, hovelinck, onverzadelycken, wakeren, begheerlycken, gierighen, schandighen, bejaghenden, betrachtenden, overweghenen.

Eergiericheyt ofte Eerzucht. Snoode, slaffsche, valsche, doorprikkelende, hoovaerdige, ydele, ongheluckighe, blinde, schandighe, schadelijcke, zotte, vyerighe, brandende, veynsende, zorchouldighe, opgeblasene, bleecke, vermetele, overvloedighe, ongheduldighe, nydighe, verdoemelijcke, vuytleelijcke, schelmsche, stoute, vervloecte, vergiftighe, vrecke, begheerlijcke, curieuse, verkeerde, verleydende, jockop'egghende, ongheruste, overmoedighe.

Eerloosheyt. Oneerbare, boersche, schandighe, merkelijcke, blameerlijcke, schandelijcke, loghenachtighe, openbare, verbreyde, ghepubliceerde, afgheroepene.

Eerit-gheboorte. Oudste, excellente, gunstighe, vorighe, voorgaende, voordeelighe.

Eet-lult. Hongherighen, slockerighen, gulsighen, hittighen, heethongherighen, begheerighen, onmatighen, onghetenden, bassenden, verflindenden, verhongherden, verschourenden, gierighen, onverzadelycken, grooten, onghereghelden, verlanghenden, wellustighen, wolffschen, gheweldighen, hondtschen.

Eeuwe. Onsterffelijcke, oude, gulden, altydt-daerende.

Weer-

The first part of the book is devoted to a general history of the world, from the beginning of time to the present day. The author discusses the various ages of the world, and the progress of civilization and science. He also touches upon the different religions and philosophies that have shaped human thought.

The second part of the book is a detailed account of the history of the British Empire, from its early beginnings to its present extent. The author describes the various colonies and territories that have been acquired, and the policies that have governed their administration. He also discusses the economic and social developments that have taken place in the empire.

The third part of the book is a history of the United States of America, from its declaration of independence to the present. The author discusses the various events and figures that have shaped the nation's history, and the principles of government that have guided its development.

The fourth part of the book is a history of the French Revolution, from its outbreak in 1789 to its final stages. The author discusses the various phases of the revolution, and the impact it had on the world.

The fifth part of the book is a history of the Napoleonic Wars, from the rise of Napoleon to his final defeat. The author discusses the various battles and campaigns, and the impact of the wars on Europe and the world.

The sixth part of the book is a history of the Crimean War, from its outbreak in 1853 to its conclusion in 1856. The author discusses the various events and figures that shaped the war, and its impact on the world.

The seventh part of the book is a history of the American Civil War, from its outbreak in 1861 to its conclusion in 1865. The author discusses the various events and figures that shaped the war, and its impact on the United States.

The eighth part of the book is a history of the Franco-Prussian War, from its outbreak in 1870 to its conclusion in 1871. The author discusses the various events and figures that shaped the war, and its impact on Europe.

The ninth part of the book is a history of the Boer War, from its outbreak in 1899 to its conclusion in 1902. The author discusses the various events and figures that shaped the war, and its impact on South Africa.

The tenth part of the book is a history of the First World War, from its outbreak in 1914 to its conclusion in 1918. The author discusses the various events and figures that shaped the war, and its impact on the world.

1848

Efodia by Vond. Hist. L. 2. v. K. p. 16.

Weerkeerende, verleden, schaerschen, langhen, verdrietelycken, begheerden, eeuwighen, draeyenden, gheduerighen, volghenden, lichten, voorbyloopenden, veranderlycken, zonder eynde, oneyndelycken.

Eauwicheyt. Onmetelycke, alziende, grootooghighe, bovenmaten, eeuwighe, der Goden moeder, onroerlycke, ghebeele, hooghe, onzienlyck; eenighe, altijt-duerende, onverderffelycke, gheduerighe, oneyndelycke, opperste, wonderlycke, onsterffelycke, hemelsche, onzegghelycke, onwisprekelycke, blyvende, onbegrypelycke, koninghinne der jaren, ende des ouderdoms.

Egghe. Ghetande, ghepuncte, breedde, deckende, ghekouerde, klontbrekende, zaedt deckende.

Eghel. Stekenden, omgekeerden bol, scherpe, oude, doornachtighe, dreyghende, ghewapende.

Egloghe ofte Boeren-liedt. Boersch, lustich, offenliedt, herders liedt.

Egyptenlandt. Memphiaensch, vruchtbaer, moeder der konsten, vermaert, oudt, overvloedich, sweerelts graenzolder, vruchtbaer, der geleerder schole, tarwenlandt-ryck.

Egyptenaer. Blondt, roemer, schalck, Pharaonisch, schoon; subtyl, spitzinnich, wijs, politycx, supersticiens, heusch, beleest, ghemaniert.

Ey. Wit, hinnen, eynden, gansen, voghels, gheschelt, ^{zit onder} ~~ge~~ stinken, pelt, langh, rondt, goet, versch, wint, hardt, paesch, morwe, ghedopt, gheroert, zacht, ghevochelt, vuyl, banen, krom, lombaerts.

Eyckenboom. Ghetacten, ouden, wtghespreyden, dichsen, harden, lommerachtighen, voedenden, kalen, eeckeldraghenden, wilden, hooghen, hollen, ghekroonden, verbannen, groenen, breedden, trotsen, gheoorde, vruchtbaren, krekenden, kletsenden, openen, verhevenen, krommen, verreyckenden, tackachtighen, ghetacten, weerachtighen, stercken, ghestrecten, ghebladerden, rouwen, huys, weerden, veronden.

EPIHETA VAN

Men zegt dat hy 300 jaer staet, 100 jaer groeyt, 100 stille, ende 100 afgaet.

Eylandt. *Kromme, ghegraefde, overvloedich, vruchtbaer, afgheweycte, afgheknaechde, afghegetene, tweespitsich, dracyende, gheknochte, groen, breet, zees, gheffent, ledich.*

Eynde. *Wterste, leste, puntich, bepaalde.*

Eyndtvoghel. *Modderachtighen, duyckelenden, waerachtighen, stockerighen, revier, vreesachtighen, Wilden, plasvoetighen, gheplymden, vuylen, queeckenden.*

Elegie ofte Treur-liedt. *Schreyende, graf, veeltghetallighe, droevich, betraemt, deerlyck, klaghelyck, beweentlyck, elendich, vrijers, smeeckende, treurende, beklaghende.*

Elende. *Droevighe, onverdraghelycke, sware, quellijcke, groote, lastighe, smertelycke, ongheduldighe, weerspoedighe, segghenspoedighe, arme, deerlycke, ongheluckighe, onlydelycke.*

Elft. *Visch, graetachtighen, zeeuschen, aprilvisch, vetten.*

Dit is eenen Zee-visch leeft, ende houdt zich met hoopen by malkanderen. is zeer vol gaten ende quellijcken om te eten: in't voor-jaer ende Zomet houdt hy hem inde revieren, ende ontrent de Fonteynen, daer wordt hy vet ende zacht, oock beter, in manieren dat hoe hy verder van de Zee ghevanghen wordt, hoe beter.

Ellen. *Lanck, ghepunte, schoenmakers, drykantich, vierkantich, dun, scherp, handelyck, behendich, ghehantzame, werckachtich.*

Ellenboom. *Broos, kortbreklich, groeyenden, groenen, anvruchtbaeren, hooghen, ghebladerden, lommerachtighen, vochtighen, rechten, langhen, waterachtighen, Zeeuschen, revierachtighen.*

Emmailleersel. *Groen, ghespuckelt, blinckende, ghecouleurt, lustich, vertoonende, gheschockiert, luyfterghevende, blickerende, gheschildert, zilversmits, vermakelyck.*

Emmeren steen. *Gonsachtich, rieckende, vetten, wet-riekenden, glatten, grauwen, klaren, ghelen, blinckenden.*

Emologeerdn. In Homologien. Witten

Eisch mit Middelen is
eine Schriftuur van een
Ainliggen, waarmede hy met
breede de zack tot zyn meen-
ning voor dragt. Wgt. Sp.

Eindigtndt wijc. Thermia
tiens.

Elantsklaeu. Vong. B. Sp. p. 103.

» D. flinkin Elantsklaeu, in die van geest zoo tier,

» Beeds Hirkles knots het hoof, in hielt in helpt het

» In't hoof, wann'er het, dol van pijn, raer, in rivil.

Elementen. Beginsets
s. stov.

Elegantia. Redigheit.

Elleboogspijp (pleint) Vond.
Redigheit. Elias d'Opgenoomden.

Elouio. Uitspraak. Bevinding.

Elouintie, Wit. Elisa, Elias Nadvolger
handheit, spreekheit Vond.
gafheit, Spreek verstandheit, Uitspraak handheit.

Emphyteusis. Erfpachtrecht. W. Gr.

Emphasis. Byzin. Topzin

X Bode van het hemelhof. Amptnaers van het
hemelich vaderlant, Vond. Lucif. p. 25. Afgezant
in des hemels, Bispuz. p. 23. Geheimstichting
der Godsheit, Ber. voor Lucif. Gods heylingen
Bisp. 144. Gods Heranting, Johann. p. 21. Gods
trouwe ghebeden, Vond. Alzich. 29. Gods heyl
hemelheyl, Lucif. p. 24. Hemelheyl, p. 35.
Hemelgoden, Brants Poës. p. 25. Hemelheyl
hemelheyl, Vond. Ber. voor Lucif. Luchtg. 20th
Heranting van den grooten kroon. Ryksheyl, Vond.
Johann. p. 51. Trilong, moet in, Bispuz. p. 58. Trouwe
alzich. p. 7. Loont van het vrolyk Licht, Lucif. p. 26.

M. ANTHONI SMYTERS.

Witten, zoeten, harden, wigghesonderden, verharden, bevro-
senen, subtylen.

Empedocles. Philosoph, onsterffelycken, geleerden, Si-
ciliaenschen, Naturalist, Godtlycken.

Vas Philosoph ende Poëet, heeft gheschickelijcken vande
natuere der dinghen in versen beschreven: Ende ghezocht dat
ghemeyn volck te doen ghelooven, dat hy door eenighe loopers
ofte postboden opghenomen zij met koussen ende schoenen hier
boven, endeghe zet ter rechter handt des Alderhoochsten: der-
halven zich zelve werp in den brandenden berch Aetna: maer tot
synen onghelucke, liet hy eenen met koper beslaghenen pantoffel
vallen, welcken ghevonden wert voor den mont van desen bran-
denden poel, waer door syn voornemen werde ontdeckt.

Enceladus. Wreedden, grouwelycken, verschrickelijc-
ken, actneacu, moeyighen, stouten, reusachtigen, trotsen, hoo-
vaerdighen, Titaenschen.

Sone van Titan ende Aerde, was eenen Reuse wonderlijcken
groot, welcken Iupiter met den blixem verderf, ende leyde hem
onder den berch Aetna.

Endivie. Bittere, Witte, ghekyulde, medicinale, zaeren,
zaerkens.

Endymion. Latmiaen, schoonen, teeren, slaperighen,
jagher, slaper, herder, edelen.

Vas een zeer schoon Jonghelinck, vanden welcken de Mane
zoo verlief was, dat sy hem alijt dede slapen in eenen berch in
Carien, ghenacmt Latmi, op dat sy haer beter verzaden mochte
hem te kussen.

Enghel. Godts, ghevloghelden, hemelschen, volmacck-
ten, pryselijcken, loffelijcken, gode des alderhoochsten, des
lichts.

Enghelant. Eylandich, havenachtich, kaeyachtich,
wol-ryck, wolachtich, beest-ryck, vee-ryck, metael-ryck,
ghelt-ryck, ontemmelyck, machrich, vermaert.

Enghelsman. Blondtachtich, vermeten, schutters, op-
roerich, ghesteerte, strydtbare, hoovaardich, rosachtich, ra-
senden, stouten, stoutmoedighen, frisschen, edelen, meester,
contermans. Schou van Lichaem, is luyck van

Zitt. Gracian. Lrs. p. 130.

En-

n.l.g.m.a (v.d. A.) Raedse, -schrif-woon
-2. 33. - taal - spraak.

Engelen. Worden genoemd de kroonwacht. Aelrang: Vondel p. 7. of Goddelijke Traly
wanten id. ibid. Geheimenistolken den Godthelck. Vond. Tex: voor Lucif: Hemel
lingen. Hemelkleden Vond: ibid: Heuaten van den grooten krom.

EPITHETA VAN

Ennius. Der Poëten vader, heerlycke-spreucken-gaver, swaren, onghenuchlycken, rouwen, Roomfchen Poet, oudts, gheleerden, statighen, Homerus ziele.

Dits den naem van eē zeer oudt Rooms Poët, welckers werken gheheel verloren zijn, wtghenomen eenighe verskens die Macrobius bewijst van Virgilius ghenomen te zijn, waer mede hy hem beholpen heeft, alleenlijcken maer een weynich verandert. De Poëterije van desen Ennius was zeer gheacht, om syne graviteyts wille, ende datse vol sententien waren, doch en hadden gheene aerdicheyt.

Ente oft Griffie. Teere, jonghe, gheoghde, vaste, krachtighe, bewondene, koude, begomde, inghegriffide, gheslotene, omwondene, sappighe.

Enyo. Oorloogstere, wreede, furieuse, onverbiddelycke, stryfbare, blinde, doodstere, ghekamde, vechtachtighe, krygische.

De Poëten versieren dat Enyo in d'oorloghen d' eerste is, in manieren datse ghenomen wordt voor de Goddiane Bellone, ende zomtijds voor d'oorloghe zelve.

Ephialtes. Neptunifchen, roockenden, reusachtighen, zeer hooghen, stouten.

Neptunus sone was eenen Reuse, die zoo groot was, dat hy en synen broeder hun vervoorderden tegen de Goden te oorloghen, waerom Jupiter vergramt wesende, sloech hem met den blixem ende zondt hem inde Helle.

Epicurus. Wellustighen, cynique, groven, plompen, Cyropiaen, van Athenen.

Van welcken de sekte der Epicureen haren naem heeft, zeyde dat het opperste goet was den wellust, niet des lichaems, maer des gheests, dats te zegghen, gheen quellinge te hebben die den geest knaccht. Men zeght dat hy een wonderlijck sober man gheweest is, nochtans dewijle hy den wellust voor het opperste goet achtete, is daer wt ghevolcht dat de vleeschelijcke menschen Epicureen ghenaemt worden.

Epigramme. Iockende, vralijcke, ghenuchlycke, korte, konstighe, subtile, opgeschorte, bytende, edele, spottende.

Dit's een Griecx woort, het welck eyghentlijck beteeckent allerleye beschrijvinghe,

En vander p. 7.
In Lubbins gnaadlykheid is deere Stad gelegen,
Door Neerlants oorlogh in vermaantheid opgestegen;

Enoch. Du't graf verfmaddt, Vond.

Enqueste doen is, wann
niet in Rechter getuigen
hoort in dezelv' onderzoekt
op de gelegenheit van de
zdelv'. W. Gr. Reg.

Validum a iuris
als iemant verzoekt, dat door de
Rechter enige zwakke of oud
Getuigen latelijc moogen worden ge-
hoort, om hem daarmee in luyt in luyt
te moogen behelpen. W. Gr. Reg.

Enthymema. Sleut be-
sluit. zie Dilemma.

enumeratio. Op-bestelling
Ontravelling. Wschad Wschad
elling. Wschad Wschad

Epitrochasmus. Heeftragt

*Eremodiciu[?]. Alleen pleit: wannier
veen Eijfchid, na vörstek, van der gedaagte,
» totgeftaen wordt, zyni meening voort te
» dragen en te benyzen.*

M. ANTHONI SMYTERS.

Epimetheus. Slechten, dommen, gualyck-bedachten,
Iapets sone, zotten, onvoorzienighen.

Hy was Iapets sone, een man van kleynen verstande, den broeder Promethei, den welcken hoewel hy ghewaerschout was geensgiste te nemen die van Iupiter komen zoude, evenwel liet hy hem van Pandora bedrieghen, van haer ontfanghende een vat tweelck was ghevult met alle d'onghelucken die nu ter tijdt inde weerd zijn.

Eppe ofte Peterceli-wortel. Bittere, groene, medecijnighe, vochtighe, broeckachtighe.

Erastinus. Rotterdammer, geleerden, vermaerden, grootten, aldergeleeristen, licht onser eeuwre, Hollandschen, Griecschen, oversetter, vertaelder, beminnelijcken, onvergelycken.

Erato. Heylighe, zoete, lieflycke, vriendelijcke, Muse der liefde.

Is een van de neghen Musen, diemen zeght de Minnaers gunstich te wesen.

Ercheyt, ziet Quaetheyt.

Erideel ofte Erfgoet. Vaderlijck, onvroctlyck, vruchtbaer, aengheerft, tydelijck goet, wettich, verganckelijck, navolghende, ghemeyn, verderffelijck, verstorven, nut, onghetruyckelijck, moederlijck, ryck, ghedeelt, vervallen, blydt, edel, gheweldich, swaer.

Erihemille. Schandelijcke, openbare, vuyle, lasterlycke, hinderlycke, groote, gheweldighe.

Erichtho van Thessalien, soovenerffe, senijnighe, swerekonstenerffe, furiense, boose, droeve.

Met desen naem is oock ghenaeemt een Helsche furie.

Erinnys. Furiense, onthulde, cragijesche, brandende, ransende, grootesche, wreede, dulle, droevighe, boose, vrotsdraechtere, beserpente, helsche, ongheduldighe, grouwelijcke, wtsinnighe, dreyghende, ongheluckighe, nachtsche.

Dir's den naem van een Helsche furie.

Eriscthen. Verbongherden ofte hongherighen, boosen, Thesalischen, kerckenroover, dullen.

Vas een man in Thessalia geboren, den welcken tot verachtinghe vande Goddinne Ceres, haer bosch af hiel: waer over sy

E P I T H E T A V A N

zoo gheschoort was, maecte hem zoo hongherich dat hy at de lieten van syn eyghen lijf.

Erten ofte Erwet.n. *Ghels, groene, swerte, ronde, vit-sen, grauwe.*

Ervaeren, *quasi h. h.*
Zie K. L. an.
in Ex
Ervarentheyt. *Zekere, zienlycke, wyse, meesterlycke, bevestichde, vaste, rechte, ware, goede, verskerde, ghetrouwe, waerachtighe, blyckelycke, ontwiffelycke, langhe.*

Esel. *Draaert, Arcadischert, pack ofte last-drageden, bevenden, huy verachtighen, traghen, gheoorde, langh-oorighen, bruller, balcker, schreyer, luyen, lassen, ghezadelden, ruchelaer, arbejdenden, langzamen, verdraghenden, dystel-eeter, traectredenden, lydtzamen, rugbindenden.*

D'Ezels vreesen zeer voor de koude, en en paren nimmermeer in de Lenten ghelijck andere beesten doen, maer verheyden tot half Iunij. Sy zijn zoo tot den afbeydt ghebornen, dat hoemens meer laet ruiten, hoese min deughen.

Esmeraudt-steen. *Levenden, blinckenden, groenen, Scytischen, kostelycken, Orientaelschen, fijnen, Egyptischen, harden, klaren, doorschijnenden, moyen, glinsterenden, reyzen, zonderlinghen, lustighen, aerdighen, dierbaren.*

D'Esmerauden worden ghestelt in den derden graet van de kostelycke ghesteenten, onder welke geen en is die d'ooge meer vervreucht, ende 'ghesichte meer contentert als d'Esmeraude. Desen steen is zo wt nemende schoon-groen, dat syne groenicheyt alle andere groenicheden te boven gaet: sy zijn twaelf derleye, maer de Tartarische oft Scytische zijn de kostelyckste, en worden zoo hoöch gheacht onder d'andere, ghelijck d'Esmerauden meer gheacht zijn boven d'ander ghesteenten.

Etschen. *Lommerachtighen, wilden, rechten, serpenen-vyant, zachten, oorlooghschen, hooghen, aderachtighen, ghemarberden, gheschedden, teeren.*

Desen boom wilt meer in de nedere ende middelbare plaetsen groeyen, dan in de hooghe: gheplant wesende in vette vochtighe aerde, groeyt meer ende wort zeer schoon, hoöch, recht van houtte, bequaem om lancien te maken. Hy is zulcken vyandt vande Serpente, dat noch des morgheens noch des avonts geen Serpent en zal zich onder syn schaduwe laten vinden.

Eva. *Aller menschen moeder, onde, slechte, Adams*
wijf

Erfelen. Dit Aarfelen.

W A T E R

...
...
...

Esra. In Jesaias.

Esra. In Wetg. Aerd. Vond.

Etymologia. Waarvrom,
ling. Moon.

Opbeuring van Gods wijk
Zynde volbrachten door
Stad in zyni Apostels. 1. 1. 1.
p. 22).

Euphonia, Wolluiddend. 1. 1. 1.

M. ANTHONI SMYTERS.

Wijf, eenvoudighe, bedroghene, swacke.

Evangelium. Heylich, verkondicht, ghetrou, geboevint, blydt, goet, nien, Christen, waerachtich, ghepredicte, zaligs, zekere, 'tbeloofae, gheluckich, blyde bootschap.

Euphrates. Gheweldighe, Armenische, vruchtbare, dieps, Mesopotamische, sterke, groote, vermaerde, Babylonische, kromme, lichtloopende, rassche, Assyrische, vruchtbare, golvende.

Desen vloedt komt wt Armenien, passeert door Mesopotamien alwaer hy alle jaren overloopt ende bevochticht het landt, doende die kruyden ende gras in overvloet groeyen, waer op ontallijcken veel vees gheweydet wordt, hy eyndicht inde roode Zee.

Eullact. Slaperich, kont, verghetelyck, slaepkruyt, wildt, ghehoort, roodt, wit, swert, schuymende, hoofs, veldt, ververschende.

Euripides. Onghestadighen, vermacerden, tragischten, eerlijcken, vrouwen-hatere.

Desen Poëet was een excellent Griecz Poëet, stonde in den tijdt Archalaus Koninck vande Macedoniers: men zeght dat hy in eenen nacht elendelijcken van de honden verscheurt werdt: Andere schrijven dat hem de vrouwen doot gheslaghen hebben.

Euclidice. Orpheische, troetelachtighe, vleyfere, vluchtere, schoone, Traciaensche.

Sy was Orpheus vrouwe, op welke Aristeus verliest wesende, hy haer meynde te verkrachten, vluchte door vele omweghen, alzo dat een Slanghe onder 'tgras verborghen wesende, haer beet dat sy daer van sterf.

Europa. Ryck, vruchtbare, ghevolkte, schoone, excellent, ghetempert, ghezont, wel-bebouwt, 'tbewoonde.

Alzo ghe-naemt na Europa de dochter van Angenor Koninck der Pheniceen, het is het eerste ende 'tminste der weert, maer zeer volck-rijck ende vruchtbaer, ende wel bebout, gheen landt hebbende dat van de menschen niet bewoont en wordt, ende daerse niet bequamelijcken en konnen bekomen 'tgene alles wat tot des levens noodruft noodich is: Is besloten aen de VWest-zijde met d'Atlantische Zee, na Hercules colommen ten Noorden en Zuiden d'Enghelsche Zee, ende de gheheele streke van Noorweghen ende d'Ya-zee. Aen d'Oolt-zijde strecken hare palen langhs de riviere

E P I T H E T A V A N

seviere Tanais, Paluz, Meotides, ende de groote Zee, ende Zuyde-
waerts de Mediterraneesche Zee, seheydtse van Africa.

Euterpe. Gheheylighe, zoete, musicale, edele, heylighe.
Het is den naem van een van de Muses.

Executeur oft Volbrengher. Bediener, neerstighen,
ghetrouwen, werckelycken, wackeren, wakenden, arb. ydi-
ghen, veerdighen, testamentelycken, scherpsinnigen, go. den,
denckdelycken, vreesachtighen, schromighen.

Excellentie. Volmaecte, edele, heerlycke, zonderlinghe,
hooghe, doorlichtighe, groote, eerbare, volkomene, opperste,
rare, wnenemde, weerdighe.

Exempel ofte Voorbeeld. Ghedenckweerdich, oudt, Phi-
losophen, doorluchtich, gemeyn, leeraer, regulier, formulaer,
stom, navolghelyck, wtghelesen, wtghekoren, zonderlingh,
volmaect, wijs, notabel, merckelyck, vermacrt, excellent,
denckden, zeker, probabel, spiegelich.

Exercises, ziet Xerxes.

Exploit oft Volbrenghinghe. Bedacht, kort, beze-
gelt, wysprakich, verkort, overgebrochte, dienaers, officiers,
verdubbelt, ghedachvaerdet, ghezetter.

Exter. Klappere, klapstere, snaterersse, mismaecte, bon-
der, lasterende, quetterende, huppeleresse, zeeverende.

D'Exter brengt ghemeenlyck neghen Exterkens voort, wel-
ke wt ghebroedt worden zoo wel van't manneken als van't wijs-
ken, malkanderen verschoonende beurte om beurte als sy den
kolt bejagen.

~~Excuse is het recht, eenige Steden t'achvoornindt tot in
gedrevelt van haere Borgert go. d. v. d. die op ten
ander gain woonin.~~

F.

Fabel. Klachtighe, ydele, loghenachtighe, bootsige, oude,
lustighe, vrolycke, ghenacklycke, versierde, Poetsche,
cirraer, benselachtighe, blyde, ghedichte, spitsvindighe,
Griacsche, hatlycke, ghemeyne, subtile, kinder, Esopische,
hanneken-allemans, onghelooflycke, wonderlycke.

Fabius. Wyzen, ghezetten, traghen, langhsamen, groot-
moedighen, swyghenden, stantvastigen, statighen, bescher-

Facio, ut d. s. Ik doet dit, opdat gy dit mer;
g. v. s. 109.

*Explorateur
is d. daeg
cealin, v. d. an
bevelin van
het Hof t.
Wijk (aggr.)
duit het
o. hoort. Woe
gr. so.*

*Excuse
Nomina
Propria*

Exceptie. Ein Verzet, in Gestalt eigentl. in
de Exceptiō declinatoria litis finitae endi van
de Transactie. Wlfr. Reg.
Exclamatio. Uitbarst.

Executieve. Uitrechtde. Uitwörden. Wlfr. J.

Executoriën zyn brieven, inhoudende Bevel van het
Hof, om enige vonnis te executeren (art. 1. v. v. v.)
of te waken te leggen. Wlfr. J.

Excitatio. Oeffening. Beoeffening.

Excommunicatio. Kerken. Wlfr.

Exordium. Voorrede, Aanvang. Inleiding.

Ezechias. de Godsdienstige.

Ezechias. de Koning van Juda: 200 bok. Ranzins. Gallem. Wlfr.

Exceptio. Uitneming. Verzet. Wlfr.

Exceptio. Jurisjurandi. Verzet. Tuit de saain eede. Wlfr.

Ezechiel. de groote Linder, Vond. De Priester
Bijls 200, Wlfr. der k. p. 22.

de non numerata pecunia. Bijhelling,
mit te zeggen, dat het niet geteld is, gien
wilt.

rei judicata. Verzet van vonnis of gien
wysde zake.

Executores testamentaris. Uitwörden
van uitrosten wille. Wlfr.

Executio sententiae. Uitwörden van een
ginyde. Wlfr.

Exercitoris. Midreeder. Wlfr.

Exhibitio. Vertooning van een ding. Wlfr.

Ex malificio. Zie Malificium, in dier quasimale

Exordium. Begin. Beginmaking leerredie.

Expositio. Verboodene.

Facyl. lichtdoornlyk, gemaklyk.

Inis & factoe Regens van boosheit & heilighd.

doet beogende gheest, myn lofweyl
naem wtboomde door de lust

Familia eriscunda. Schifpingen schied
ende dellen alle onlichamlyke in lichaem
lyk zyn, die die overleed. & toegehoorn
hebben. Zyn. wyl.

Fastus die. Zin Rechte tag.

Fatalia ^(Fatalia) appellationis. Paelyt van in
ofti tyt, die ghele wordt, om een beroep te
moeten voltrecken.
introducenda. Paelyt, bin
den wyl in beroep moet worden aingeten
hine. wyl. prosequende. binnen die
welch in beroep moet vervolgen (dat is) daghen
coel gelycht inde dagvaerding gedaan worden.
wyl.

mer der Romeynen, zeer grooten, leer-meester van Annibal langhen, toomer.

Hier is een zekere zake dat wt het huys der Fabijnen vele groote Personagien ghesproken zijn, maer onder andere desen Fabius, die om syne manhaftige daden werdt van de Romeynen genaemt den aldergrootsten, ende vijf mael gheecrt met het ampt van Burgermeester te Roomen: Hy werdt ghekoren tot oppersten Gheheldthebber, om den kriech teghen Annibal, van den welcken hy met subtyltheyt en lanckheyt van tijt, verbrack en te niete bracht syne gheheele macht die byna onoverwinnelijcken schein te wesen. Ontrent die tijdt dat Annibal wt Italien trock, werdt Fabius heel kranck, ende sterf vande zelve zicste. Waer toe de ghemeynte te Roomen om hem met een heerlijcke wtvaart te vcreeren, niet by ghebreke van middelen, maer tot een ghedachtenisse, begroeven sy hem op haren eyghenen kost, ghelijck als over den Vader harer ghemeente.

Fackel ofte Brandstocck. Heete, vlamrende, bruylofs, roockende, brandende, bernende, glinsterende, schynende, vyerstouwende, ontstekene, gheweldighe, swerte, vyerighe, vyerpanne, zeest, toorts, vyerdraghende, lichtende, nacht, wisspreyende, verre-lichtende. *Factoor, in Koopmans*
Binanth edix, of Gemaghtighd.
W. G. R. V.

Fame. Vermaerde, ghevloghelde, onsterffelycke, levende, heerlijcke, doorluchtighe, goede, guade, vliegghende, loopende, eerlycke, eeuwighhe, ghedenckweerdighe, edele, ghevederde, duerende, autentijcke, klare, ydele, gheheele, hoochloffelycke, ghemeyne, prijfelycke, ongheloovelijcke, wonderlijcke, oude, allemans, oneerlycke, lofruchtighe, al-vernemende.

Fantasijs. Inbeeldinghe, zinnelycke, goet dunckenheyt, zeltsame, hertneckighe, koppighe, ghewillighe, loghenachtighe, zuffende, droomachtighe, partydighe, vergheeffsche, zienlycke, ketterische, sectische, gheestighe.

Faute. Zonde ofte leelyck feyt, oft ghebroeck, schandighe, grouwelycke, i licht-schouwende, dachmydende, leelycke, snoode, monst'righe, onghereghelde, onvolkomen, verdorvene, groeyende, toenemende, ghemeyne, menschelycke, besmette, onreynge, zuivere, afgrijselycke, mishaghelycke, onbeschaemde, blinde, hatelijcke, mismacete, vreeselycke, schuldighe,

Fatum. *Het Schicksal, d. V. St. v.*

dighe, oneerlycke, schelmfche, eyslycke, verargherlycke, ghedeet, ontdeet, strafweerdighe, woedend.

Feest ofte Maeltijt. Bruyloft, heerlycke, kostelycke, vrolycke, loffelijcke, heeren, konincx, groote, vermakelycke, eerlycke, solemnele, gheboorten, statelycke.

Feest-daghen. Solemnele, hooghe, devote, yverighe, ledighe, bruylofts, heylighe, gheverde, weerdighe, kaspelsche, leechgaende, gheheyichde, kerckelycke, blyde, wekelijcke, wreet, bitter, bestich, grouvelijck, hatelijck, kout, bitter, infect, vergiftrich, droef, ongheneselijck, verderffelijck, eyselijck, verborgen, doodende, serpenten, colouinten, blint, slaperich, swillende, teghenwoordich, haestich, toouenaers, hinderlijck, vuy, ongheluckich, weeck, bedect, toegheeyghent, listich, pestich, swert-makende, tooverich, brandende, krachtich, snutdoeken, vochtich, vyghen, blau, in slaepmakende, The salisch, verschrickelijck, verslindende, moordende, schandelijck, betoovert, afgryfselijck, duyvels.

Fiel, Schudde, Rabant, Schroubere. Luysighen, verhackeld, n, bevenden, schuddenden, guyschen, sweerachtighen, versnoterden, schorsten, schrobbeden, vileynen, bedelenden, vuylen, besmeurden, besmysterden, vodachtighen, verlapten, armen, verachten, elendighen, verscheurden, ongeheghenden, ongheluckden, trugghelenden, ruyighen, kalendertelen, krauachtighen, zeerighen, ongaenden, broodtbedelenden, naecten, bedelsack dragher, barmhertighen, druypenden, gruisenden, leepen, schreyenden, krytenden, onregegen, broeckhanghenden, onghelueden, qualyck-ghelueden, met opene borsten, knapsack, besaetsendragher, gierighen, slockenden, lauckhayrighen, hongherighen, verhongherden, knappertander, luyfenknipper.

Figure ofte Ghestalteniff. *Matematysche*, bewijfelycke, blyckelycke, magische, veranderlycke, ghelycke, platte, breede, dryhoeckighe, ghekinde, ronde, vierkante, vyfhoeckighe, veelhoeckighe.

Felonij
Ontrouwe
Versmaede
heit. W. G.
Sp.

Finium regundorum. Verbindnisse om te Flas-
gohingis, dat de oude scheidings vorklaart
worden. W. G.

Felten. Loof voor Sint Felten, is gemeen; maar Oud.
Bodmit. p. 46 heeft: ik wensch, dat him dan Sint
Felten fehend?

February. Sprokkel,
maent.

Fiscal. Graaflykheit
Voorzorgt. Wigt. Ry.

Finitivus. Utbildelyk, retirandelyk.

The history of the...
The first part of the...
The second part of the...
The third part of the...
The fourth part of the...
The fifth part of the...
The sixth part of the...
The seventh part of the...
The eighth part of the...
The ninth part of the...
The tenth part of the...
The eleventh part of the...
The twelfth part of the...
The thirteenth part of the...
The fourteenth part of the...
The fifteenth part of the...
The sixteenth part of the...
The seventeenth part of the...
The eighteenth part of the...
The nineteenth part of the...
The twentieth part of the...
The twenty-first part of the...
The twenty-second part of the...
The twenty-third part of the...
The twenty-fourth part of the...
The twenty-fifth part of the...
The twenty-sixth part of the...
The twenty-seventh part of the...
The twenty-eighth part of the...
The twenty-ninth part of the...
The thirtieth part of the...
The thirty-first part of the...
The thirty-second part of the...
The thirty-third part of the...
The thirty-fourth part of the...
The thirty-fifth part of the...
The thirty-sixth part of the...
The thirty-seventh part of the...
The thirty-eighth part of the...
The thirty-ninth part of the...
The fortieth part of the...
The forty-first part of the...
The forty-second part of the...
The forty-third part of the...
The forty-fourth part of the...
The forty-fifth part of the...
The forty-sixth part of the...
The forty-seventh part of the...
The forty-eighth part of the...
The forty-ninth part of the...
The fiftieth part of the...
The fifty-first part of the...
The fifty-second part of the...
The fifty-third part of the...
The fifty-fourth part of the...
The fifty-fifth part of the...
The fifty-sixth part of the...
The fifty-seventh part of the...
The fifty-eighth part of the...
The fifty-ninth part of the...
The sixtieth part of the...
The sixty-first part of the...
The sixty-second part of the...
The sixty-third part of the...
The sixty-fourth part of the...
The sixty-fifth part of the...
The sixty-sixth part of the...
The sixty-seventh part of the...
The sixty-eighth part of the...
The sixty-ninth part of the...
The seventieth part of the...
The seventy-first part of the...
The seventy-second part of the...
The seventy-third part of the...
The seventy-fourth part of the...
The seventy-fifth part of the...
The seventy-sixth part of the...
The seventy-seventh part of the...
The seventy-eighth part of the...
The seventy-ninth part of the...
The eightieth part of the...
The eighty-first part of the...
The eighty-second part of the...
The eighty-third part of the...
The eighty-fourth part of the...
The eighty-fifth part of the...
The eighty-sixth part of the...
The eighty-seventh part of the...
The eighty-eighth part of the...
The eighty-ninth part of the...
The ninetieth part of the...
The ninety-first part of the...
The ninety-second part of the...
The ninety-third part of the...
The ninety-fourth part of the...
The ninety-fifth part of the...
The ninety-sixth part of the...
The ninety-seventh part of the...
The ninety-eighth part of the...
The ninety-ninth part of the...
The hundredth part of the...

(

Flasche oft Fleische. Ghebuyete, wijn, glockende, ghe-
glasde, dicke, zoete, broosche, brekende, overlopende, aer-
den, gapende, lanchalsighe, ghelafen, tennen, lederen, klare,
houten, reyne, opene, vierkante, ronde, posteloyne, langh-
worpighe.

Flatteerder. Gheveynsden, smeekenden, aenlockenden,
zoetsprekenden, hypocritischen, zorgelycken, ghevaerlycken,
ouden, verachtelycken, welsprekenden, boosen, bedrieghe-
lycken.

Flercij. Aengheerft, gheknoebelde, krampich, voer,
onde, ongheduldich, tracch, Scyatisch, smertelyck, ontsteken-
de, pockenmaeghschap, pockich, kranck, quellyck, verdrie-
zelyck.

Flora. Blofende, amoureuse, schoone, onkuysche, onzuy-
vcre, lieflycke, fraeye, genuetchlycke, zangstere, zoete, Room-
sche, prachtige, vergodede, wellustighe, gheparfumeerde,
hoofsche ofte courtsane, hoere.

Dit was een Hoere die zeer vermaert was van schoonheyt, was
zeer rijk, ende hadde veel goedts met hare onkuysheyt verga-
dert, maecte den Raedt te Roomen erfghenaem in alle hare goe-
deren, die haer in't ghetal der Heylighen stelden: Ende om dese
schande te bedecken, veynsden dat sy een Goddinne vande bloe-
men was: Derhalven werdt jaerlijcx een Feeft ghehouden, daer
de jonghe lieden moeder-naect quamen om hun te vermaken ende
verlulten met die, die sy het bequaemste vonden.

Florentijnen. Vrecke, beleefde, Tuscanen, zoetsprekers,
subtyle, heusche, rycke, gheestighe, gheswinde, welsprekers,
handeldryvers ofte negotianten.

De Florentijnen zijn zeer subtyl, en tot alle dinghen bequaem,
want sy hebben zeer ghesloreert, zoo wel in gheleertheyt als ter
wapenen: Teghenwoordich gaense andere Natien te boven in't
koopmanschappen, ende men vindt huns ghelijcke niet in heer-
lijcke Edificien te bouwen. Sy gaen zedichlijck ghekleedt, sy
gaen alle de Tuscanen te boven in beleeftheyt ende welspreken.

Fluweel. Kostelyck, dierbaer, heerlyck, schoon, ghe-
schoren, sijdich, prachtich, zoet blinckende, swert, zacht,
heeren, aerlich, ghebloemt, gheschoren, ongeschoren, trijpen.

E P I T H E T A V A N

Fluyne. *Mosselachtighe, ghele, lymende, groene, vuy-
le, zoute, vochtighe, koude, katbarachtighe, quade, grove.*

Fluyte. *Boeren, duytsche, vochtighe, zoete, grove, liefstij-
ke, pijp-ers, lange, Milaensche.*

Fluytinghe. *Scherpe, pijpende, sijne, liefstijcke, zachte,
korte, rospende, teecken-ghevende.*

Fondament. *Vast, diep, hol, leech, grondich, gheleghe,
swaer, moeyelyck, blockich, steenblockich, gheheyet, vier-
kant, rondt.*

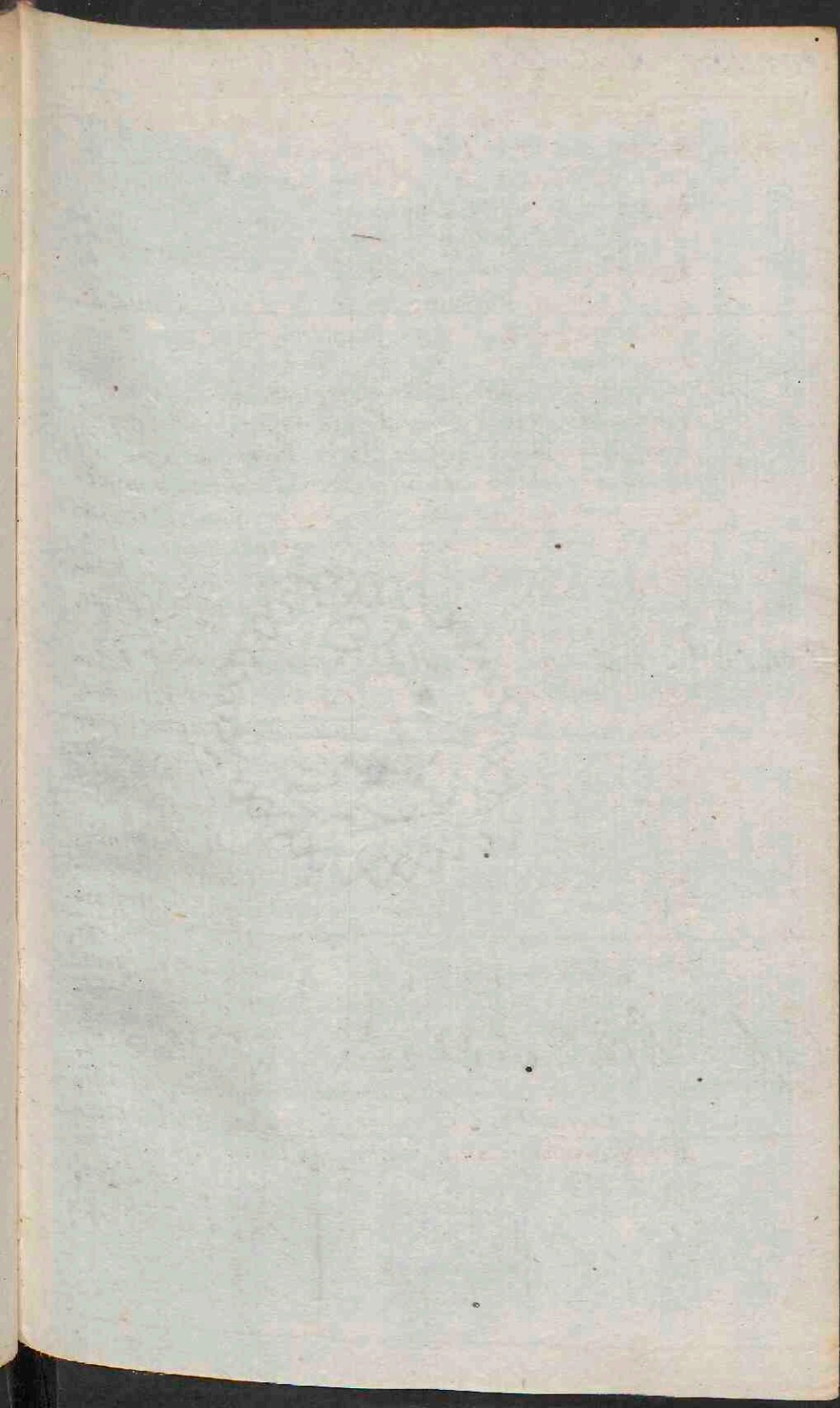
Fonteyne. *Klare, zilver-klare, loopende, springhende,
koude, zoute, zoete, schoone, zuivere, reyne, crist aliene, visch-
rycke, murmulende, versche, berchs, Paganische, kariende,
ruyschende, moeder der vlieten, heesche, barende, b. mosch-
te, ootmoedighe, ghezonde, ghewyde, vloeyende, wt springen-
de, Thetis dochter, snaterende, springhende, wt spruytende,
wt loopende, wt loopende, stralende, quetterende, zoet loopen-
de, bornen, slyckachtighe, spertelende, dampighe, subtyle,
besproeyende, aderighe.*

Fonteyn-ader. *Levende, ruyschende, loopende, sprin-
ghende, holle, onder-aerdsche, zilveren, diepe, golvende,
berchsche, leeghe, rootsighe, spertelende, ophobbeende, schoo-
ne, spruytende, spuytende, ziedende, onsterffelycke, zand-
ighe, onophouende.*

Forney's oft Fournays, ziet Oven.

Fortuyn. *Gheluckighe, op't radt zittende, draeyende,
contrarie, harde, daghelysche, blinde, v. randerlycke Ko-
ninghinne vande weerlt, doove, onghestadighe, teghenspoed-
ighe, vyandinne der voorspoedighe, onzekere, stomme, on-
danckbare, huyshouderse, quade, wanckelbare, roofftere,
zotte, grouwelycke, schandighe, monsterighe, quellighe, vlie-
ghende, weerelts Keyserinne, felle, vereede, hoose, lustighe,
bespiederse, bedrieghelycke, stiefmoeder, onghenadighe,
onbeleefde, hoovaerdighe, bytende, benauwende, lasterse,
ydele, moeyelycke, straffe, onghestadighe, meesterse, heer-
schende, leeuwen-dochter, machtige, goddinne, hope der elen-
dighe,*

*Forcluf
V. d. rijk. W. J.
Rij.*

Forum. Recheplatts. Het Hof. W. Gr.

Frater consanguineus. 's Vaders broeder, niet
denen moeder. W. Gr.

germanus. Broeder van volles brude. W. Gr.

uterinus. Broeder van een moeder, niet
~~van~~ ^{van} den vader.

Gabriël (de engel) H. raat der hoogste
keron.

M. ANTHONY SMYTERS.

dighe, twyffeliche, verveerlycke, schadelijcke, tooverryffe, verspanw. l. i. cke, vervloecte, ongheluckijche, vlichelende, vlieghende, quaet-vermoeder, dolende, out. minnelijcke, vlystere, outrouw, lieghstere, stoute, spotstere, wtzinnighe, smeeesterre, treurende, trotse, teghenspoedige, lichtvoctighe, kale, dryghende, broosche, onhevallighe, omwendende.

Sy en is maer een haet ende onverwacht geval van de dingen, zoo wel der goeder als der quader, nochtans is sy van de voor-Ouderen aangheroepen als Goddinne.

Fransman. Belesden, liefden-toonenden, kloecken, *la zeur bit* krijghs, oorlooghs, stercken, hoochmoedighen, sterckmoedighen, *g. vrygh* ghen, subtylen, scherpzinnighen, Parysschen, vriendelijcken, *naer hilt* ghetrouwen, konstlievend. n, ghewillighen, veerdighen, cu- *schappij* ruzen, gheleerden, zoethertighen, milden, edelen, goeder- *Grab. Grit.* rieren n, ridd. rlycken, lichten. *p. 130.*

Frans. ofte Boordt. Gherolde, ghekyronckelde, ghebor- *De ordt* duerden, hanghenden, schoonen, ghequispelden, ghezoom- *Boordt.* den, lustighen, ghebakkelden, bepeerelden, sijden, dubbelen, ghesticten, dunnen, smallen, breedden, lamperschen, wollen, doorsneden, ghekamden, onghesnedenen.

Fr. Fruyt, ziet V ruchten.

Fr. Fret ofte Foret. Iacht, klym, doorsoeckende, schaalck, loos.

Fr. Furien, ziet Rasernijen.

Fr. Fuyck, ziet Vischkorf.

Fr. Fuset, ziet Vyerpijl.

Fr. Fusteyn. Ghecottoent, zacht, wit, grau, woeder, ghescho- ren, ongheschoren.

G.

NB. Nomina Propria.

G Abberaer. Vrolycken, blyden, Democritischen, boot- sigen, bytenden, schimpighen, Lucianschen, haetlycken, spottenden, Rabelayschen, welspieghelschen, spot- rischen.

Gaff. le. Gheknopte, palefreniers, tweevorckige, koy, lan- ghe, tweehoornighe, drytandighe.

G.

G.

Gading. Zie myn A. n. t. h. p. 11. W. t. r. z. y. n. 20.

Gading. alles is zynes gading, zegt het spreekw: Zoude het niet zyn van J.S. Gade, Egade, die elk lief wexen moet, gelyc en elk trock na. d. heeft, en eene Weenga elks gading is. Vond: in Lucif. p. 5. Laer appollion, klaegen: Helas! wy zyn misdeelt: wy westeren van geen trouwen // Van gade of gading in een hemel, zonder vrouwen.

EPIHETA VAN

Galghe. *Alleenighe, schandelycke, onderfette, verhe-
vene, halve, ontdeckte, merckelycke, elendighe, waterste, ghe-
kruyste, dobbel, ongheluckighe, straf-middel, dryhoeckighe,
heeren-gherechte.*

Gall. *Bittere, swerte, bytende, groene, melancholycke,
gramme.*

Gallerije. *Lange, vlottende, geriemde, vloeyende, baer-
achtighe, schippers, voortdriyvende, snelle.*

Galleije. *Ghedecte, ontdeckte, breede, gestrecte, wandel-
plaetse, spaetsiense, langhe, opene, vermakelycke, gheven-
sterde, verhevene, gheplaveyde, effene, gheschilderde, ver-
lustigbende, overweifde, ghepilaerde, doorlochtighe.*

Galligaen. *Wortelachtighen, Egyptischen, maraschs,
rieckenden, hoeckighen, doorvlochten, bitteren.*

Ganck van mensch, *rasschen, verbitten, stuyvenden,
stofmakenden, haestenden, veerdighen, lichten, loopenden,
korten, trippelenden, springhenden, stercken, vasten, stijven,
neerstighen, onghemackelycken, swaren, kreupelen.*

Ganymedes. *Iagherken ofte Iagher, schoonen, aerdigen,
edelen, vriendelycken, Jupiters vrient, schoonkens, Troyaen,
proever der Goden, Phrysaen, flaschdragherken, rasschen,
lieflycken.*

Hy was de sone van Tros, een wtcomende schoon kindt, het
welcke Iupiter zeer beminde: Ende alzo hy ter jacht ghinck op
den berch Ida, veranderde hy't in eenen Arentvoghel, om aldaer
ghedient te worden als van een Proever.

Ganse. *Teere, jonghe, delicate, vette, ghepluynde, ghe-
meste, queeckende, roepende, wilde, trap, rot, platvoetighe,
poeyerende, modderende, voorby-vliegende, gulsighe, water,
witte, grauwe, waggelonde, kale, lanckhalsighe, sware,
lugge, kermis.*

Gansenijck-kruydt. *Wildt, wit, verdrooghenide, veldt.*

Garsten-water. *Zoet, zoetich, gheel, schoon, ghezondt,
ziecken-dranck, dun, klaar, smetsch, voedende, dorst-
verstaende.*

Garst-

Exvaeren. Quasi hervaeren. Liliac. in Ex.

Galenus. de doorluchtrige vriend van Na-
tuur in gezondheid, Graec. Critic. p. 192.

Galeie. Roeifchip. Wjg. Bp.

Gang. voor Stille Enz. 2. it Vondt. L. Zyde. L. J. f.
p. 23.

Ganges. daer de Muor in
uitdrinken, Vond. Joann. p.
58.

Gebergte (t) magh magh met rechte gend mit
worden de Ribben van het groot Dickland
der aerde, Graec. Brit. p. 52.

Geever. Dativus c.
Geering. zur Toeg.

Geboorte. zur Nagt-

Genus. Geflacht d. Wyr.

M. ANTHONI SMYTERS.

Gartheyt. *Ghale, schimmelighe, verslenste, kale, verrotte, groene, wtgheslaghene, slyck, righe, wormachtighe, ghestekene.*

Gasthuys. *Ghestichte, liefden, aelmoessen, ghemeyn, herberghighe, herberghende, riecken, gods vruchtich, heerlyck, oudt, het armen, der armen, benauder, begaest, rentenheffende, milt, vreemdelinck.*

Git. *Groot, gheboort, open, venster, doorsiende, wydt, kleyn, quaet, vuyl, ongestopte, aers.*

Geneverboom oft Geneverbezien. *Rieckende, gomachtighe, gheborstelde, graenachtighe, groenende, duerende Wilden, nootachtighen, rottenden, olyachtighen, fenijnverdryvenden.*

Genevoys. *Rycke, loghenachtich, handelaers, woekeraers, arbeytachtich, kooplieden, beroemers, pochers, waechhalsen, avontuerders.*

Dese Natie ghelijck oock de stadt Genua, zij alzo gheenaemt na Genus den sone Saturni, die zoo men zeght die stadt ghebouwet heeft, oft van Janus Koninck van Italien, diese zeer gemectert heeft.

Genoffel. *Witte, roode, ghespickelde, schoone, welrickende, scarlate, lustighe, dicke, dobbele.*

Dese bloeme rieft bykans ghelijck de kruidmaghelen, waer van (zoo't schijnt) sy den naem behout,

Geryon. *Drylijvighen, Iberiaen, dryhoofdighen, dreyghenden, Wilden, wonderlycken, monsterighen, grouwelijcken.*

Vas de sone Crysaore, ende Koninck van de dry Spaensche Eylanden, te weten van de twee Balearidos ende van Erbuso, het welcke is oorfake dat de Poëten gedicht hebben, dat hy dryhoofdich was: hy werdt van Hercules ghedoodet.

Ghebannen. *Elendighen, verloopenden, droeven, ghehortoorden, armen, wtghezeghden, verzondenen, landloopenden, verjaechden, verachten, versmaden, vreemdelinck, verworpenen, vluchtenden, vluchtbaren, gheschavotten, ghebrandteekenden, onbekenden, bedroefden, beswaerden.*

E P I T H E T A V A N

Ghebas ofte Gheblas. Gheweldich, subtyl, kletterende, verschrickelyck, vreesfelyck, huylende, roepende, weerkletterende, heesch, gronwelyck, volghende, keffende, rasende, luydt, schuymende, dol, dul, quellyck, wtsinnich.

Ghebedt. Jupiters dochter, ootmoedich, yverich, yverich, hertelyck, betraent, aenroepende, verhoort, zoet, wtvaerts, menschelyck, onophoudende, zonder eynde, slecht, eenvoudich, eenvuldich, diep, klaghende, weenende, bylich, aendachtich, smeekende, ydel, Christelyck, inwendich, begheerich, willich, verloren, versoekende, goedertieren, doordringhende, reyn, kort, langh, devotich, Godtvruchtich, Goetvreesfende, roepende, aenroepende, deerlyck, gheduerich, vervolghende, vriendelyck, lieftlyck, gheestelyck, vermanende, hypocrytisch, gheveynst, ongheveynst, gunstich, smeekende, processionael, alghemeyn, vezel, mompelich, morghen, avont, zondaechs, daghelycx, ghemeyn.

Ghebit vande peerden, beschuymt, teymner, victorieux, vouwende, stilhoudende, ghebreydelt, draet snijdende, knarsfende, zeeverachtich.

Ghebodt. Keyfers, Konincx, hardt, strenght, heeren, machrich, onbrekelyck, onoverredelyck, gheautorisect, verkondicht, gheboden, bevolen, belast, gheordonneert, opperste, Goddelycke, pennael.

Gheboorte. Teere swacke, blyde, toegheeyghende, heerlycke, edele, hooghe, nieuwe, lachende, voorjarighe.

Ghebreck, ziet Faute.

Ghebuerschap. Prochiaen, naesten, gheluckige, naenstootende, aenpalende, bylegghende, ghemeensame, naeststaende, aenrakende, over de gote, teghen-over.

Gheck ofte Zinneken in't spel, Narren, zotten, be-meeiden, vrolycken, bootsighen, ghenuechtycken, lachenden, mallen, onghemanierden, simpelen, slechten, schalcken, vermakelycken, boerdachtighen.

Ghedachte. Diepe, zorchvuldighe, veranderlycke, blinde, lichtveerdighe, vliegghende, quellycke, verborghene, twyffelachtighe,

Gebiedndt wyzt. (Imperativus)

Gedeon. D. Stryckbaert hilt, Vond.

Gegrim. Vond. H. v. l. k. p. 93.

Gehengenis. Vond. Maigdebr. p. 53.

M. ANTHONI SMYTERS.

felachtighe, ghevloghelde, sweerende, haestighe, stomme, ydele, minnaers, onbestadighe, onkuyssche, beklaghelycke, zondighe, quade, goede.

Ghedaente, ziet Aensicht.

Ghedenckinghe ofte Ghedachtenisse. Onsterffelycke, zoete, vrolycke, verdrietighe, ghedenckweerdighe, vermaenweerdighe, quelllycke, voorgebrachte, weerverbaelde, blijde.

Ghedrangh. Groot, quillyck, noodelyck, volcx, dommelende, dicht, sterck, perssende, periculens, stickende, roepende, menschen, vertredende, oproerich, dringende, verwret, moeyelyck, overvloedich, onverdraghelyck, berstende, hoop, loopende.

Ghedult, ziet Patientie.

Gheduericheyt ofte Empficheyt. Ghewoonlycke, gheduerighe, gbestadighe, arbeydighe, daghelysche, langhe, ernstighe, neerstighe, vlytighe, wackere, statighe, empfighe.

Gheest. Veerdighen, snellen, vindere, ledigen, subtylen, *N.B. De gheest*
 levenden, edelen, onsfienlycken, ghevloghelden, boochmoedighen, *in wijk, op a. 17*
 ghen, wreeden, stercken, ghebuere des hemels, zonderlingen, *in tegenfchap*
 lustighen, machrighen, diepsinnighen, ghedenckweerdighen, *in wijk, op a. 17*
 twiffelachtighen, scherpen, aerdighen, veranderlycken, *in wijk, op a. 17*
 menschen, merckelycken, redelycken, voorfienighen, wysen, *in wijk, op a. 17*
 zalighen, onzalighen, goeden, quaden, vindighen, zuiveren, *in wijk, op a. 17*
 vernuftighen, bredenden, swindel, tynmel.

H. Gheet. Godes, vertrooster, wtdeelder, der ghenaden, Gheest der waerheyt, zalighen, Leyfman, openbaerder, liefden, inghevenden, der zielen verlichter.

Ghehoorsaemheyt. Eerende, dienstelycke, ootmodighe, ghetrouwe, onderdanen, schuldighe, plichtighe, slaven, kinderlycke, ghewillighe, onghewillighe, ondersuten, borgherlycke, dienstbare, wilveerdighe, knechtelycke.

Ghehucht. Boeren ofte boersch, alleenich, veldt, kleyn, dorpers, schaepherders, offenstouwers.

Gheyte. Asetende, weydende, onkuyssche, ghebaerde, wilde, bosch, stinckende, bloode, vreesachtighe, rouwe, hayr-

Gheynst is, Elders G. S. achtighe, Kamnijsdt, Anton. G. d. p. 100.
~~Gheynst is, Elders G. S. achtighe, Kamnijsdt, Anton. G. d. p. 100.~~
~~het d. w. o. d. t. d. o. n. z. i. n. h.~~

EPIHETA VAN

achtighe, melck-ghevende, klimmende, malle, verveerde, camuse, vluchtende, wackere koortsachtighe, gheyken, hup-pelende, gheplacte, schrijende, springhende, reere, ghespic-kelde, leekere, boexken.

Gheklanck. Weergalmende, scherp, doordringhende, zoet, melodicus, luydende, hooch, luyt klinckende, heesch, bet-der, klaer, luyt, schetterende, verschrickelyck, cinghelende, maet, welluydende, krakende, kletterende, verkortet, ver-sch-yden, sprekende, bulderende, gheweldich, zilverich, li:dekens, zanghers, dommelende, weerklanckich.

Gheklap. Snaterich, quellijck, moeyelijck, spottich, vleyende, vrouwen, snaterich, onnut, overuloedich, fabel-achtich.

Ghekari. Voghel, ghezanck, ghekneuter, lieflijck, wilt, lustich, fluytende, vermakelijck, ghenuechlijck, edel, vro-lyck, blydt, aenghenaem.

Ghekrijfch oft Gheroep. Schreenwende, volcx, spottich, schandich, belachelijck, ghemeyn, lasterlijck, schetterende, oproerich.

Ghelach. Herbercks, particulier, alleenich, bezonder, slecht, betaelt, zonderlingh, gherekent, berekent, verteert, betelijck, afgherekent, bier, wyn, vry, gemeyn, dronckacerts, zuypers, bicrvlieghen, pis-tavernen.

Ghelaet. Geveynst, versiert, vermoemt, verraders, schoon, valsch, toonende, smeeckende, bedect, aenlockende, aenghe-naem, moy, bequaem, wel-voeghende, wel-staende, zedich, hypocriyich, ziet wesen.

Gheleye ofte Gheleydinghe. Zekere, voorsichtighe, wechwijfende, trouwe, wijse, regerende, gheluckige, gunstige.

Ghelievekens. Blyde, schoone, lustighe, vleyende, troe-telende, hupsche, fraeye, zoete, malle, jonghe, vrolycke, lief-lijcke, vermakelyeke, beleefde, eerlijcke.

Ghelt. Koninghinne, zilveren, gouden, bemint, oorloogs-middel, trots, hooeverdich, gierich, ongheluckich, tellijck, ontelijck, ghemunt, onghemunt, openbaer, ganghbaer, on-ganghbaer.

is in gunste van den Prins, waerdoor hy eenen schuld
denair of misdæden voor eenen tyt van de ge
vangenis, ofte verder vervolg berijdt. W.G. Kijis

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Gestaltenis, Figura, Situs, habitus.

M. ANTHONI SMYTERS.

ganghbaer, valsch, schoon, vermaledijt, dierbaer, geschroyt, machtich, koopmans, wissel, op, verboden, licht, hardt, koperen, ghewichtich, afgezet.

Gheltgiericheyt ofte Simonie. Boose, hatelijcke, onghoorlofde, gierighe, onverzadelycke, schandelycke, verdoemelycke, onrechte, verborghene, ongheluckyghe, onbehoorlyck.

Ghelijckenisse. Schoone, duystere, bedecte, lichte, bequame, sware, langhe, statige, subtyle, matighe, bygevoechde, diepe, Salomons, verbloemde.

Gheloof ofte Credit. Gunstich, goedt, gheoorloft, vermaert, toeghelaten, ghenadich, ghetrou, eergierich.

Gheloove. Trouwe, vast, zeker, verskere, onbrekelyck, stanvastich, waerachtich, onwanckelbaer, ghesworen, bylich, zalichmakende, goet, ghetrou, inwendich, oprecht, ghewis, conscienticus, gheheel, beloost, onwtsprekelyck, reyn, zuiver, zonderlingh, hertelyck, ouderlingh, Christen, onveranderlyck, geusen, religieusen, oncorrompeerlyck, streng, eerlyck, mannen-waerheyt, twyffelachtich, ontwyffelyck, onsterffelyck, wilveerdich, werkende.

Ghelubden. Vrouwen-man, bleecken, beschaemden, vrouachtighen, verachtelycken, onnatuerlycken, schandelycken, swacken, gherimpelden, onghebaerden, wyvigghen, bedde-bewaerder, ghesnedenen, vetten.

Gheluyt ofte Ghetier. Luydtierende, quellyck, grouwelyck, roepende, kletterende, schetterende, beroerde, wonderlyck, groot, verstoort, ziet gheklanck.

Ghemack ofte Ghemackelijckheyt. Bequame, welgheleghe, lichte, dienstelycke, welvoeghende, ghevoechlycke, noodighe, ghemeynsame, heymelycke.

Ghemer. Indischen, wortelachtighen, welriekenden, corrosijven, groenen, gheconsijten, sleypenden, Arabischen, gheweerden, harden.

Ghemeente ofte 't Ghemeyn volck. Verbaest, onwetende, oproerich, bot, grof, furieux, onverstandich, malle, wulps, zotte,

EPITHETA VAN

zotte, rou, onghestadich, loodenkudse, loghenachtich, blinde, kappich, slecht, lichtveerdich, ondancckbaer, snaterich, nydich, boos, roepende onghelcort, spottich, stout, onghcbonden, veracht, veranderlyck, snoode, onberadelyck, dwaes, overhaoplopende, onghetrouwe, boerachtich, ambachts, wreedt, ongheduldich, zevenhoofdich dier, bootsch, bloode, myt-makende, lasterende, nieuwgierich, onverbiddelyck, vleeschklomp, yverich, nederich, ghepuffel, curieux, dul, onbekent, rasende, ontsinnich, periculcus, ghemeen, rebellich, weerspannich, onbelcct, onredelyck, elendich, bulderende, onbeschaemt, onryne, loghenachtich, arme, roepende, ontcmme-lyck, bytende, ghebreckich.

Ghemeynsaemheyt. Ghemeyne, familiare, tafelgastighe, secreete, vriendelycke, lieffelycke, zonderlinghe, heymelycke, behaghelycke, bevallycke, minnaelycke, verbondene, verzelschapte, zoete, ghespraeckzame, troostelycke, ghesprakelycke.

Ghemoydt, ziet Moedt.

Gheneghentheyt. Fortsighe, krachtighe, quellende, gepasside, vyerighe, verdrietighe, inwendighe, verhitte, hertelycke, levendighe, onmatighe, moedighe, veerdighe, wysinnighe, rasende, wonderlycke, blinde oft verblinde, ongheduldighe, vriendelycke, listighe, lustighe, ongheschitte, onbehoorlycke, dringhende, perssende, goede, quade, bittermoedighe.

Ghenster. Traghe, klyne, glinsterende, swermende, springhende, verdwynende, vlammighe, levende, schijnende, aschachtighe, roode, vlieghe, lichte, smertende, onnutte, wyle, vyerglinsterende, spertelende.

Ghenietinghe. Vreedsame, gheheele, volkomene, gheluckighe, zoete, amoureuse, begheerde, verhoopte, vrije, wel-lustighe, volle, vermakelycke, zekere, vaste, eyndelycke, perfecte, oprechte.

Ghenoeghen. Overvloedich, zedich, matelyck, rijk, te vreden, verzadicht, volkomen, gheluckich, wys, middelmatich, aenghenaem, gheheel, hemels, Philosophs.

Ghe-

Zie eene
B. Schrij-
ving bij
Cracian
Brit. p. 85.
86-89.
en 91.

Geminatio. Dub. terrig.

Genuefery (dit van Ge-
nua) Chibbin greeze trots-
heit, Graec. Lucic. p. 130.

Genus. Geflachte. Wjfr.

Geraicht. Godgcracht. Ziel. Voor Kampf.

Geometria. Meerkunst. S. Piv.

M. ANTHONI SMYTERS.

Ghenuchte. Lustighe, vermakelycke, beestachtighe, dertele, broodronckene, vrolycke, lieftlycke, vleeschelycke, vrouwen, onkuyssche, eenparighe, vriendel, ycke, gheknochte, verlycke, malle, zotte, hoeren, wellustighe, troostelycke, huppelende, springhende, jenschden, voorjarighe, meysche, groenende.

Ghepuffel ofte Ghemeyn. Rapaille, onreyn, oudt, snoode, boos, boers, verhackelt, onnut, tru, ghelenie, onverstantich, ledichgaende, bloode, ledich, luyfich, vervaert, lanterfantich, diefsachtich, luy, ongheschiedt, ongeacht, onachtbaer.

Gh-raetiel. Duyster, twyffelachtich, swaer, tweesinnich, statich, verborghen, deghelyck, bedect, bedrieghelyck, dobbel, bekommert, beancoxt, bewimpelt, Philosoph, confysich, ongheschiedt, onordentlyck, *Giv. d'off. de Religi. d'André de Godt sal. d. 17. w. G. R. G.*

Gherichte. Tafel van schotelen, spüssen, vermakelycke, te veel, overvloedighe, buytenoorden, hoo vaerdighe, bruylofts, bankets, lokere, zuykere, delicaet, teerste, rhooft.

Gherechticheyt. Godes dochter, koninginne der dencht, heylighe, straffe, gherechtighe, rechtveerdighe, meesterse, goddinne, kyserinne, onnoosele, goddelycke, strenghe, rechtdoende, vriendinne der dencht, gulden, hemelsche, excellente, erweerdighe, machtighe, onoverwinnelycke, redelycke, rechtsprecht, onverderffelycke, onomkoopelycke, onverbiddelycke, glantsende, onbarmhertighe, onbeweghelycke.

Gherite. Zomer, winter, zachte, rouwe, lichte, gheswolene, meelachtighe, ghezuyverde, ghepolde, gheborstelde.

Ghemylch oft Ghetier. Heesch, schuyffelende, windich, luydende, verborghen, heymelyck, ruyschende, zoet, ropende, areyghende, tierende, oproerich, rommelende, ghepisset, klaghende, grimmend, kletterende, weergalmende, weerklinghende, weerslaende.

Gnetichenck. Eerlyck, vereeringhe, onvolpruyselyck, mild, onschattelyck, koninklyck, gunstich, ghegheven, blyt, treffelyck, ryck, kostelyck, aenghenaem, verdient, baggen, aengheboden, eerbaer, lieftlyck, bruydts, bruydegoms, bruylofts.

E P I T H E T A V A N

lofts, danckweerdich.

Gheschil. Twistich, kyvende, oproerich, lasterlyck, vyndich, kyackeels, processisch, dreygich, hatelyck, oorlooghs, baderachtich, tweedrachtich, ruysschende, onscheydelyck, gheruchmakende, onverdraghelyck, onversoenlyck, scheldende.

Gheschrift. Langhduerende, gheleerder, onsterffelyck, levende, vermaert, ghedenckweerdich, sprekende, schilderijen, bearbeyt, goddeijcke, studieus, eenwich, konstvoedster.

Gheschut. Grof, donderende, oorlooghs, onsteken, verdervende, diyvels, verschrickelyck, afgryfelyck, veruloett, buyich, menschen-schendende, blixemende, schadelijck, krachtich, gheweldich, menschedoodende, growwelyck, gekortet, heijch, schrickelyck, doodelyck, fortzich, besouffert, bepoeyert, vyerspouwende, vernielende, oorlooghs-blixem, gapende, moordadich, strydtbaer-werck, Vulcanisch, spytich, ongheluckich, onbarmhertich, machtich, dondervolghende.

VVeidt ghevonden van een Moninck, ghenacmt Bartholdus Bevuarts Anno 1434. ziet Buspoeder.

G. Slachtwoort
van Arri
cult.
Gheslachte. Edel, oudt, doorluchtich, oorspronckelyck, volghelyck, wettelyck, autentijck, sterffelyck, onsterffelyck, vrouwen, konincklyck, leeghen, heerlyck, groot, eerlyck, veracht, onoverwinnelyck, vaderlyck, moederlyck, onverschrickelyck, nakomende.

Ghestaltenisse. Behendighe, veerdighe, nieuwe, gewoontijcke, boite, boersche, ambachtmans, navolghelycke, arbeiders, extraordinarische, oude, eyghene, sware, moeyelijcke, nederighe, ghecierde, subtyle, scherpsinnighe, huysbondere, verscheyden, edele.

Gheshteente. Kostelycke, blinckende, Indisch, ryck, hardt, rare, klaer, zonderlingh, vermakelyck, glinsterende, orientiels, stralende, ghecoleurt, edel, diamants, ghessterret, vlamrende, peerlen, onweerdeerlyck, wtghezondert, esmeranden,

[The text on this page is extremely faint and illegible. It appears to be a list or a series of entries, possibly names or titles, arranged in several columns. The ink is very light, and the paper shows signs of age and wear.]

Getal. Meerrouwigh, Dubbel-Ein-

vanden, excellent, verlustighende.

Ghetempertheyt. Ghematichde, middelmatighe, wijse, rijpe, zedighe, ghetemperde, zoete, troostelijcke, ghezette, huyshoudende, ghestadighe, meesteresse, versinnelijcke, ghevenghde, verzoette, matighe, ghestelde, gheschiette, voorschrevene, ghedwonghene, beleefde, ghereghelde, voorbedachte.

Ghetier ofte Gherucht. Groot, oproerisch, klykende, kletsende, verschrickelyck, rommelende, ruysschende, gheweldich, luydt, onoordentlyck, rijelende, bevende, schetsende, roepende, growwelyck, tempeestich, klinckende, wonderklinckende, haestich, galmghevende.

Ghetrouwicheyt. Zekere, vaste, trouwe, ghewisse, heylighe, Christelijcke, onverbrekelycke, religieuse, stantvastighe, vriendelijcke, verbondene, oncorrompeerlycke, aerdigs, lonc-vrouwen, vrientliche, zedighe, minnelijcke, zoete, welvoegende, liefelijcke, goede, gnade, gheestighe, sprekende, statighe, manierlijcke. *Ernigt, Dou-ernigt, zuur*

Ghetuyghe. Warachtighe, verdachvaerde, ghewillighe, ghedwonghen, teghenwoordighe, wanckelbare, ghewisse, ghebuerde, zekere, conscientieuse, ghezette, ghebeelen, ghehoofden, gheloonden, ghesochten, ghecorrompeerden, ongherrompeerden, afghezetten, afgheslaghen, wederlegghden, onghebuerten, wagghelenden, kinckenden, verstootten, verworpene, byeenvergaderde, ghehoorde, verhardende, gheexamineerde, trouwe, onbrekelycke, onghesochte, wederbyeenheroepene, vaste, trouwe, *onfeilbare*

Ghetuyghenille. Zekere, openbare, blyckelijcke, ghewisse, verzochte, gheprobeerde, goede, verzeerde, twijffelijghe, overghebrachte, breede, goddelijcke, onghestadighe, onvaste, afghestelde, wederlegghde.

Ghevaet oft Perijckel. Zorghelijck, doots, twijffelijck, font, opperste, onontviedelijck, ongheluckich, avontuerlijck, verderffelijck, droevich, verveerlijck, verschrickelijck, gheselijck, vreeselijck.

Ghe-

E P I T H E T A V A N

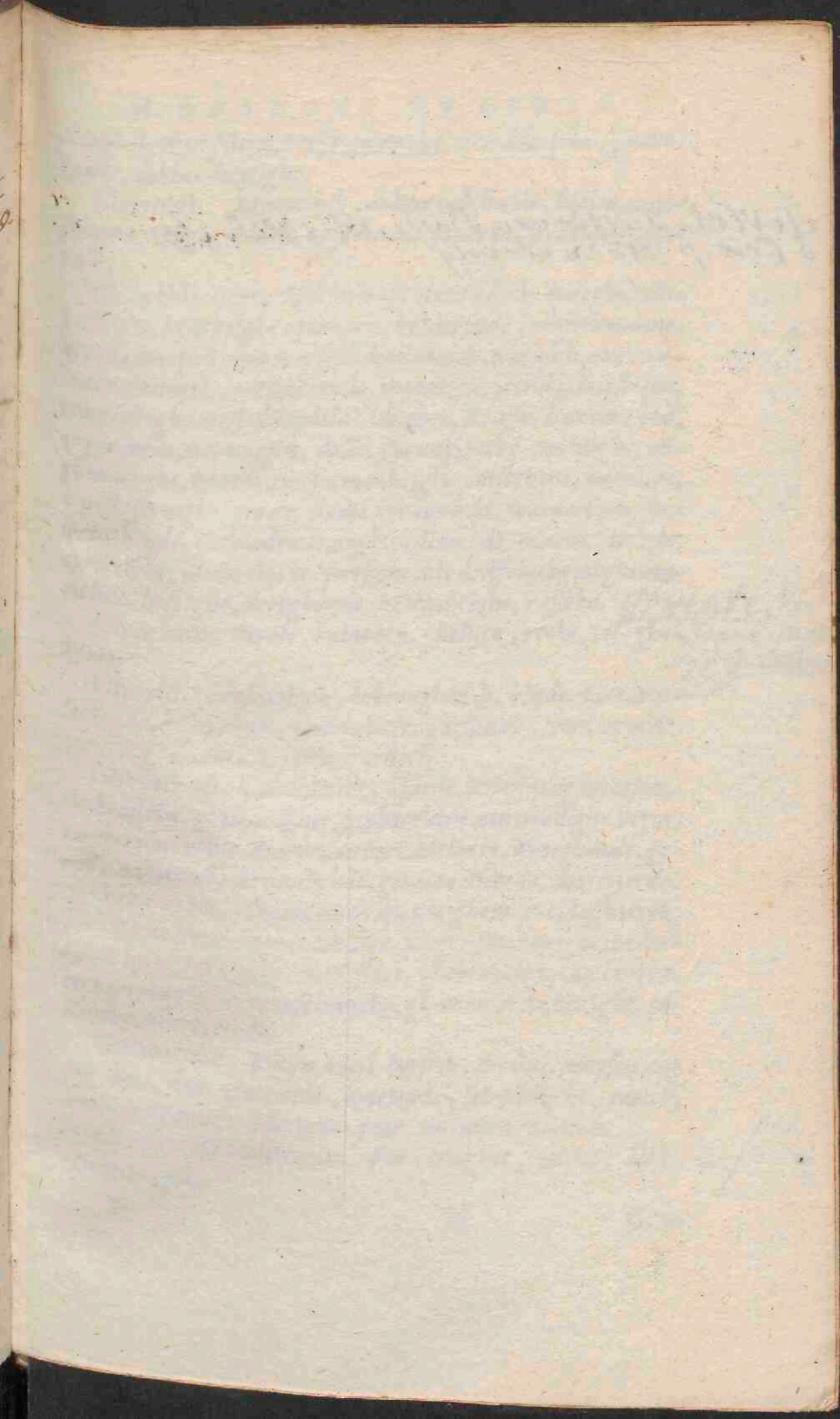
Gheval. Onvoorsienlyck, onbedacht, ongheroopt, ongheschiedt, groot, vreemt, twiffelachtich, onghemeynt, onverwacht, wonderlyck, subyt, grouwelyck, blindt, toegheeyghent, gheordneert, nieu. *R. v. d. G. v. d. V. B. p. 9.*

Ghevanck-nulle. Elendige, quellycke, ghevandckelycke, draevighe, arme, quelende, slavighe, moeyelycke, benaudt, cariyighe, Turcsche, slaefche, smertighe, ongheluckyghe, tyrannische, Barbarische, sware, onverdragelycke, stricter, lastighe, benauwende, vreemde, engher, dieps, donckere, duyftre, stercke, gheslotene, vuyle, wreede, vaste, stinckende, holle, treurighe, lommerachtighe, overweldde, harde, gheralide, straffe, grouwelycke, verborghene, hatelycke, blinde, zorghelycke, gheysde, anxetelycke, zorchvuldighe, vreesfelycke, eysselycke.

Gh-vanghenen. Elendighen, gheboeyden, gheyserden, biddenden, deerlycken, armen, gheketenden, vreesachtigen, vreesfelycken, eysselycken, mismaecten, slaven, bleeckverwighen, ghebondenen, gheduldighen, ghequelden, cariyighen, slavighen, dienstbaren, onderworpenen, overgegevenen, vastghehoudenen, opghesloten, quelenden, vergramden, verbejdenden, criminelen, misdadighen, ongheluckygen, beschaemden, mistroostighen, droevighen, benauden, hopenden, smertighen, swaermoeidighen, teghenspoedighen, denckenden, ghehouden, verstekenen, treurighen, quellycken, ghequelden.

Gh-vere. Milden, blyden, overvloedighen, aelmoessen, medeelenden, welbeminden, gevolghden, verdeelenden, heerblycken, blinden, kostelycken, konincklycken, rycken, vermaerden, elck een.

Gh-veyntheyt. Valsche, vermomde, bedecte, verborghene, versierde, gheslepen, smeekende, aenlockende, verradische, hooffsche, verswegene, heymelycke, spottelycke, schimpelycke, duyckende, bedrieghelycke, ydele, schalcke, fabelachtighe, gheschende, loghenachtighe, dobbelle, onnutte, ghemomaensichte, twiffelachtighe, belachelycke, schadawe, bedrieghe

Gevlei. Zuster van Borsbedigheid. Gracian.
Erit. p. 213. in vervolg.

M. ANTHONI SMYTERS.

drieghelycken schijn, boose, schalcke, verrader sche, smeekende, dobbel-heylighe.

Ghevolgh. Moeyelijck, achtervolghende, hielen, voetsappen, langh, treden, achtermalkanderen, stedelijck, statich.

Gheweldicheyt. Ghewelt oft gheweldich, onrecht, tempeestighe, krachtighe, furieuse, bulderende, ongebondene, krijghs, trotsich, overmatighe, brandende, windich, overvalende, dootlyck, ontmoetende, moedighe, stercke, haestighe, tempeestighe, ongebreydelde, leeuw, straffe, Barbarische, vragrande, witsinnighe, dulle, ghevaerlycke, moedighe, onghenadighe, wreede, trots, machtighe, ontstekene, veerdige, harde, strenghe, groote, stoute, tyrannighe, wonderlycke, bespringhende, ghebiedende, ongeordineerde, overweldichde, oproerighe, growwelycke, fortighe, verderffelycke, onghematichde, heftighe, dreyghende, boerachtighe, rassche. *Gewente, Von. Joann. p. 68. zie G. v. v. te B.*

Ghewichte. Swaer, balancen, ghelijck, recht, tel, ghekeurt.

Ghewin. Profijtelyck, inbrenghende, blydt, zoet, aenlockende, beloonende, vruchtbaer, ghespaert, verzoetende, wyl, ongherechtich, rechtveerdich.

Ghewille ofte Conscientie. Goede, innerlycke, knaghende, beulsche, gheloovighe, verborghene, eenvoudighe, reyne, zuivere, oprechte, droeve, onverzadelycke, wroeghende, geruste, ongheruste, beuredichde, gecantersceerde, doorvyerde.

Ghewoonte. Oude, goede, quade, ghemeyne, daghelycksche, verouderde, tweede natuere, jonge, gheduerighe, onderbondelycke, loffelycke, voedstere, ghebruyckelycke, langhe, eerbare, heylighe, menschelycke, ghemanierde, zedighe, politycke, gheregeerde.

Gnewormte. Kleyn, wyl, luyfich, aerden, muysen, onnut, boos, dun, vloeyende, krielende, schadelycke, ratten, arch, knaghende, boecken-vyant, meluwen, motten.

Ghesalf oft Ghesmeert. Vet, magher, zacht, dick, Z /

12 Gheselle. Ghetrouwen, mede, lieven, weerdighen, beminden, ghemeynzamen, trouwen, goeden, gheneghen, troubrigtigen, hervordighen, tafel, kamer, verbonts, werck, ghepaerden, med. hulper, medestemmenden, criminelen, mededeelenden, medeschuldighen, boots, ambachts.

12 Gheselschap. Ghesworen, be-zedicht, vriendelyck, ghetron, lieffelyck, trou, onbrekelyck, onontschickelyck, verzoekt, verbonden, bondtghenooten, behulpsaem, blywend, onderlinghe, ghezellen, vryers, broederlyck, ghemeyn, bewandelt, tafel-broeders, gheduerich, familiar, vergadert, lieden, groot, licht, lichtveerdich, ghespraeckzaem, ghemeynzaem, zoet, eerlyck, zedich, beleeft, blydt, medeplichryck, verbonden, bouwelycx, onscheydelyck, byeengevoechde.

21 Ghesichte. Scherp, goet, alziende, scheel, lustich, schoon, onweerdich, stuer, straf, treckende, smeekende, Sonnen, vast, vriendelyck, amoureux, opmerckende, brandende, deerlyck, quaet, doncker, sterre, spiegel, verdooft, rooverich.

20 Gheionithey. Volkomene, kostelycke, menschenvoedende, zoete, goede, Goden-dochter, lieflycke, heylighe, blyde, menschelycke, voedstere, gheheele, volle.

Ghientich. Quelende, machteloos, onstercken, cariyvighen, lelammen, elendighen, treurighen, onroerlycken.

Ghier. Verslindenden, wilden, botten, gulsighen, ghebeten, krombeckigen, voorzeger, onverzadelycken, scherpsnienden, verhongherden, pryighen, onkuyschen, onylen, traghen, stercken, bergighen, slockerighen, hongerighen, vrecmden, swaren, reyssenden.

Ghierighen ofte Ghierigaert. Wrecken, armen, onverzadelycken, huychelaer, wtstelzoekenden, zorchvuldighen, cariyvighen, elendighen, wackeren, ongheluckighen, begheerighen, slave, behoefstighen, ghelt sack, magheren, achterdenckenden, arbeydighen, splytmijte, woekenaer, korenbyter, onvoorspoedighen, benijden, verachten, hertknagghenden, verhongherden, traechbetaelder, betael-noy, gheef-noy, vasthouwer.

Gezetz-Ädel. Kond. H. v. R. d. v. K. p. 105.

Gideon. Zie Gideon.

Gicht. Zie Gicht.

Gijzeling is eene uitwerking van een Vonnisfen
in zaken, die bestaan in het de moeden doen, welke
by iemand, die hi zelve tot zyn nadeel is, wordt
belaast in een herberge te gaan, ende aldaar te
blijven, tot dat hy voldaan heeft. W. G. R. Regis.

Godt woud N. Vond. Joann. p. 89.

M. ANTHONI SMYTERS.

Ghiericheyt. Woekerachtighe, brandende, schadelijcke, ke, knaghende, wreede, blinde, bleeccke, vuyle, grouwelycke, stinckende, vileyne, elendige, hatelijcke, rasende, moeder van alle zonden, droevighe, oneerbare, slavighe, bedelende, ghebreckelijcke, vyandinne van mildheyt, hoovaerts-moeder, en van trots, arme, eysschende, altyt-begheerende.

Ghietswaluwe. Blauwen, leechbuligenden, watervogel, ghevermeden.

Ghifte ofre Gheshenck. Kostelijcke, dierbare, gunstige, rijcke, ghele, corromperende, milde, gheluckighe, weerdighe, verdiende, eerlijcke, toegheeygende, aenghename, vrywillighe, ghenadighe, konincklijcke, verborghen, gheheylighe, ghedenckweerdighe, blyde, vrolijcke.

Ghilde, ziet Quittgoedt.

Ghist. Drabbighen, dicken, vuylen, vetten, onnutten.

Glas. Klaer, teer, broos, blinckende, schoon, aerdich, cristalijn, edel, reyn, effen, dun, lustich, groen, verklaert, spiegel, Veneets, Frans, Milaens, licht, doncker, duyster.

Glasvenster. Klare, schoone, lichte, raem, blinckende, reyne, droevighe, duystere, spiegel, verloyde, verlichtende, opengaende.

Goddinne. Onsterffelijcke, heylige, wreestere, schoone, goddelijcke, gheluckighe, hemelsche.

GODT. Almachtighen, eeuwighen, ongheschapenen, oppersten, Vader, Heere, waerachtighen, goedertierenen, rechtveerdighen, barmhertighen, ghenadighen, yverighen, goedighen, medelijdenden, strenghen, onsterffelycken, wrecker, eersten, laetsten, wonderlijcken, alderhoogsten, heylighen, volkomenen, vruchtbaren, zachtmoedighen, onveranderlijcken, eenighen, onbegrypelycken, oncyndelycken, gherechtighen, aenbiddelycken, milden, onzienlycken, hochedonderenden, volmaecten, onoverwinnelycken, stercken, alregerenden, albeweghenden, goetgunnenden, vreeselijcken, verschrickelijcken, vriendelycken, sweerelts Boumeester, grooten, Heerscher der hemelen, Voorstenighen, onwtsprekelicken.

Glat. Dit onduer
Lier.

H 2 licken

Godt. Een hartenkenners, die des menschen oogmerck niet aldoorzingen, des vogen beschouwt. Vond: Heerl: Kerk: p: 4. d' Onsprong allen dingen. Id: Bess: p: 3. d' Ongheschaepen Al. Ibid: p: 6. Het allenhoogste goet, de Godtheit Ibid: De hoogste uitneementheit, waer van d' uitneementheden // onbrennen kunnen glans, om hoog en hiet beneden. Ibid: p: 18. De Vader die Genade Id: Johann: p: 16. De goddelijcke Boumeester. De goddelijcke konstenaer. Zie Vond: Haerl: Kerk: p: 4. in Bess: p: 34. d' Openoeract. d' Alregeaer. Openrechtid in de wolken. Alvoedend. Heilijck. Menschenvriant. Het Alvermoogen Vond: Lufif: p: 24. Openmajesteit p: 32. Koning allen Heeren. p: 33. Werkijck Vond: Alraeg: p: 43. Vaden allen vaderen Buants Doer: p: 55. Menschlevend Godt p: 55. Openkoning. Het Hoofd dex opperste palairen Vond: Lufif: p: 45. de ryck Vader, Bron van alle zegeningid // Die niet t' ontfangen staen en die wy reets ontfingen Ibid: p: 55. Allen telgen Stam p: 52. Heer van doot en leeven, Vond: Ger: van Hof: p: 73. Openste Beween gen Id: Bess: p: 49. Eeuwighste Eeg, het eenigh Een Id: Ibid: p: 55. Aertmen ranch des Hemels p: 58. Een ongheschaepen Geest p: 55. d' Onberweeren p: 54. d' Ongeriene p: 52. Het volkoomen Schoon 553. d' Algemeene Vader Vond: Joann: p: 83. d' Eigenaer van alle dingen Vond: Jeph: p: 30. Maae gij die Licht en duysternissen scheidt // Alziende Godt, d' Aldoorzinentheit Ibid: p: 34. Uitdeelen van een' iedens fraer en lof p: 46. de rechte Optimus Magi mus, de Beste en de Grootste Enr: Lees verder oven heerlyke uitdrukkingen by Vollenk: Heerl: Rechr: p: 54.

lijcken, Schepper, alles ziende, recht doende, eenwefighen, hulphevend n. ghevere, verleener, gheprezenen, goetwillighen, Wonderbaren, onvergheelijckenden, aenghebedenen, Koninck, Monarch, Vorst, Goddelijcken, Vader des Hemels, Hemelschen Vader, heylighmakenden, aldermachtichsten, eeuwichblijvenden, opper-Koninck, overgrootsten, gheduerighen, Vader der Goden, vertrooster, levendichmaker, dryvuldighen, dyreenighen, krijghere, victorigevenden, behulpelijcken, b. weghelijcken, Vrededorst, Hemelbestieder, Schepper des Aerdtbodems, verghelder, ghetrouwen Bruydegom, verlosser, excellenten, eeuwichbestaenden, onwtspreeklijcken, verlichtenden, sweerelts-timmeraer, onverderffelijcken, rechten, beschermmer der onnooselheyt, dondernden, licht der weerelt, Sonne, herrenkenner, Fonteyne des levens, Zaedt der wedergeboorte, albeschickenden, de reden, de redelijckheyt, gaeftoestroyenden.

Godts wt Godtheyt. Opperste, oneyndighe, hoogste, onmetelijcke, *King. in zijn* hooghe, heerlijcke, onsterffelijcke, onbegrijpelycke, eenighe. *htwylke B.* Ziet voor wat ick ghezeyt hebbe van Godt.

Schrijft in Godtloosheyt. Boose, barbarische, tyrannische, wreede, *By Job v. 9-16.* stoute, mahumetische, grouwelycke, afgruselijcke, kerckverstoordere, hatelijcke, vervloecte, vermaledijde, onzalighe, verdoemde, furieuse, ongoddelijcke.

Godtvruchticheyt. Behoorlijcke, schuldighe, heylighe, goederriene, eenvoudighe, liefdenpleghende, slechte, Christelijcke, zoete, denchdelijcke, doorluchtighe, loutere, religieusdochter, ghenegheere, reyne, vriendelijcke, barmhertighe, goddelijcke, innighe, eerbare.

Goederen ofte Rijckdom. Verspaerde, aenverstorvene, verganckelijcke, aenlockende, patrimoniale, vaderlijcke, moederlijcke, eeuwighe, rijcke, roerende, onroerende, verderffelijcke, onverderffelijcke, aengheerfde, weerelts, haefelijcke, gheestelijcke, onschattelijcke, verdwynende, broosche, op ende afgaende, tijdelijcke, daghelijcsche, eeuwighe, smeeckende, onbestendighe, aerdsche, opperste, ghierighe, naghelatene, *slippe-*

gout. Zie by Vord: Alce

Godes: Godin. Vond. br. ed.
Ink. van E. Terra.

Godtsdienst, of tigh: it,
dat is: Religi: is niet an-
ders, dan de wadere, redelyke,
zuiver:, en reine dienst des
waders Godts, dat is: een waerch-
teygh en recht gevoelen van Godts
wondergodtsrichtige en heilige Dien-
st, naar tot Gult, en een leer:, naer het
voorschrift van de goddelyke wet, t. v.
neere Godts in der gelykzaligheit vande
mensche, in de genietinge Godts, geschikt.

slibberende, vergaende, benijde, onskere, blinde, verblindende, zorghhevende, elendighe, hoovaerdighe, begheerde, ghe-wenschte.

Goedertierenheyt. Zoete, ghespraeckzame, beleefde, goedertierene, willighe, liberale, ryve, lanckmoe dighe.

Goedtdadicheyt. Zoehertighe, goede, barmhertighe, vriendelycke, menschelycke, vreedtzame, beleefde, goedertierene, zoete, hertzalvnde, behaghelycke, aenghename.

Goedtwillicheyt. Innighe, vriendelycke, lieflycke, minnycke, trouwe, zonderlinghe, goethertighe, hertelycke.

Goedt ofte Goedicheyt. Goddelycke, heylighe, lieflycke, wterste, opperste, hemelsche, zoete, beleefde, ghenadighe, behulpelycke, liberale, zonderlinghe, danckbare, eervuldighe, guastighe, hoogste, nauwerlycke, innighe, groeyende, vrucht-bare, onwtsprekelycke, ghetrouwe, princelycke, meeste, hooge.

Goliath. Philistyn, hoovaerdighen, trotsighen, dreyzenden, Reuse, bast aert, overwonnenen, stouten, nederghuevelden.

Golve. Water, baren, draeyende, ruysschende, bruyssende, natte, blauwe, narmakende, vloedende, vlottende, vlietende, zilverige, schuymende, klare, moorderse, slibberende, bleec-ke, groene, trotomsche, cristalyne, schoone, reyne, roffe, glastighe, dryvende, zee, grauvelijcke, windighe, kletterende, scheeps, zoete, nevelachtighe, springhende, overgolvende, ras-sche, dicke, kale, tempeestighe, spughende, gheswollene, verhevene, huyende, vliedende, varende, lievende, inswetgende, stille, vaeckerighe, ghebobbelde, vischachtighe, springende, zandachtighe, revier, verstoorde, ziedende, opstijghende, dwalende, zachte, vochtighe, wtspuwende, opworpende, voordryvende, vergetelycke, vertiesende, verdryvende, koude, wreede, Neptunische, beroerde, grommelende, ongheftadighe, witmakende, doove, blinde, teghenstootende, bassende, ghedokene, ghevaelijcke, dobbele, tweevoudighe, marrende, nedervallende, wanckelbare, versindende.

Gomme. Druypende, rossen, klaren, blinckenden, ghe-len, tramenden, ghedistilleerden, lijmachtighen, klevenden, harden,

E P I T H E T A V A N

harden, rieckenden, verharden, lijmenden.

*Gonlte ofte Guntte. Beleefde, goedertierene, korte, zoe-
te, heuffche, weereftche, verdraghelycke, vriendelycke, be-
drieghelycke, barende, behulpelycke, swacke, merckelycke,
ydels, ghecorrompeerde, eergierighe, ghemeyne, dagelycsche,
quellycke, smeeckende, hooffsche, rechtters, Macenifche, dra-
ghelycke, ghebuerlycke, verzeckerde.*

*Gord i ofte Riem. Gheghespen, stercken, langhen, va-
ften, enghen, bindenden, gordenden, gordel, maeldragenden,
ghedraeyden, maeghden, krommen, beflaghenen, bruyts, wol-
len, omgordenden, sijden, ghevlochtenen, leiren, fluweelen,
zilveren, ghebordurden, ghewevenen, gheftritten.*

*Gordijnen. Comedien, gheringhde, ghehanghene, ghe-
spannen, langhe, gheschackierde, ryfende, ghetrockene, ghe-
fshovene, gheperste, duystere, saeyen, sijden, etc.*

*Gote ofte Riote. Loopende, fcinckende, diepe, flickerig-
ghe, vuyle, druypende, privaets, onreynne, vileyne, water,
loode, houtte, enghe, wtghehoalde, afhanghende, holle, langhe,
Wijde, fonteyn, ronde, riolighe.*

*Gotten. Een Natie alzo ghe-naemt, kryghs, kryghers,
ftrijtbare, wreede, gheleerde, vyantfche, machtige, furienfe,
barbarifche, plompe, koude, afgodendienaers, kloecke.*

*Dit volck is ghesproten wt het Eylandt Scandavia, welck na
der handt ghe-naemt is gheworden Gotthia, was zoo kloeck ter
oorloghen, dat vele Roomsche Keyfers hun niet en hebben kon-
nen overwinnen, ja zelfs Domitianus den twaelften Keyfer, die
zelve van de Goithen by de Danouwe overwonnen is geworden.
Dese Natie iit (boven alle andere) die de Romeynen ende alle an-
dere de ftrijtbaerfte Natien van geheel Europa, heeft doen beven.*

*Zie by Vond. Goudt. Blinksche, gheel, corromperende, levengeven-
de, kostelyck, zorchroovende, ryck, leedtbenemende, fchij-
nende, onverderffelyck, ghemunt, ftralende, gbeloutert, al-
machtich, ghebruyneert, klaer, beproeft, arbeydich, mijnen,
stout, menschen-troost, vreemdelinck, flibberich, Goden-
cieraet, edel, sware, blindt, zuiver, ghezuyvert, ducaten,
boos, eergierich, zacht, smeeckende, begheerich, lieflyck, be-
nydet,*

THE HISTORY OF THE

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

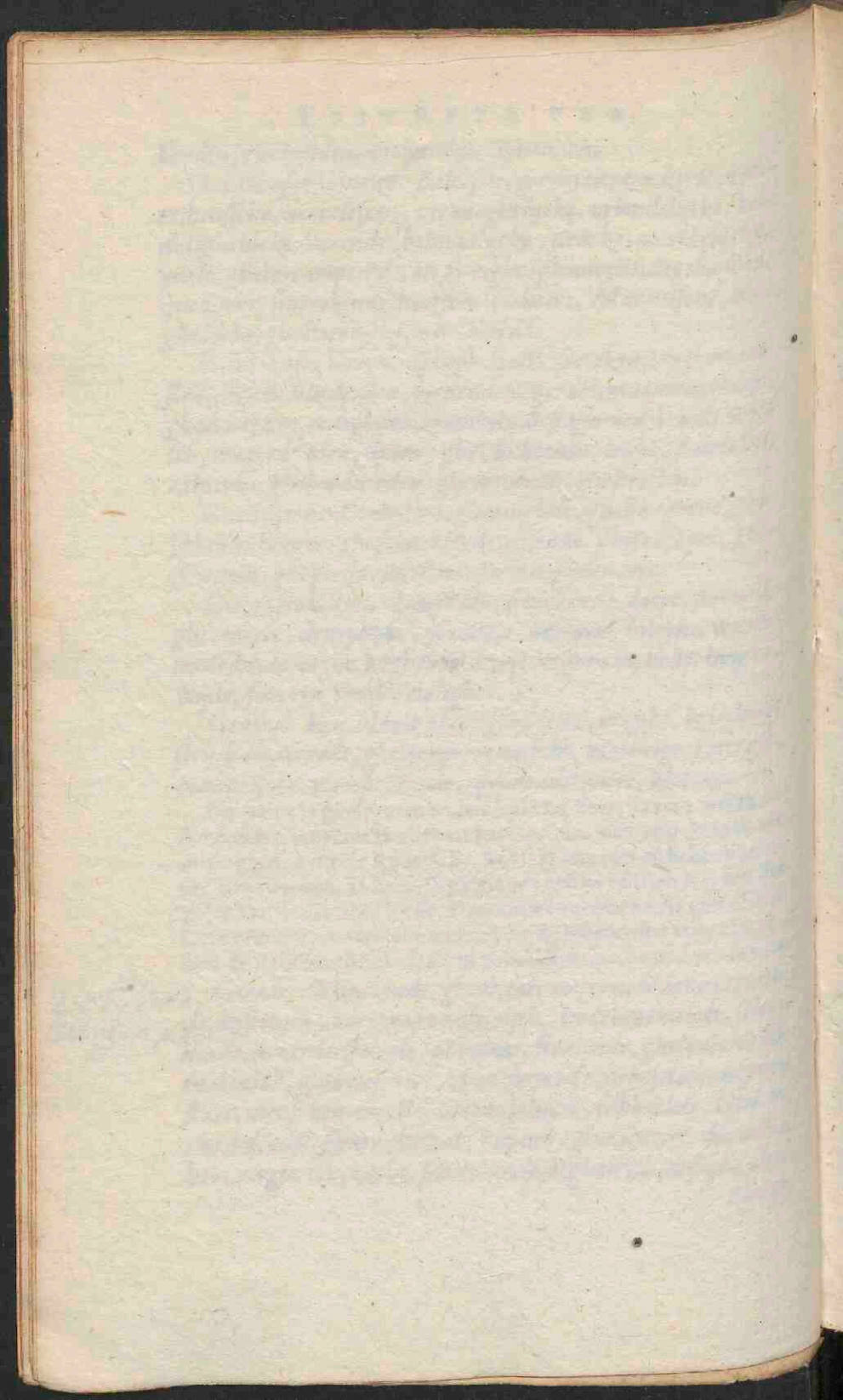
... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

M. ANTHONI SMYTERS.

nijdet, booghzaem, gheweven, vlytich, schijnende, vast, konincklyck.

Goutbloeme. Ghele, gulden, blinckende, roffche, tyn-
nenfonne.

Goutsmit. Subtylen, behendighen, rafincerder, arbe-
der, handwercker, steenzetter, juwelier, bekrosenen.

Goutghewichte. Balance, draghelyck, luyfterende,
recht, subtyl, goet, ghewaerdeert, ghekeurt.

Gouverneur, Richter. Ghebiddenden, meester, ouden,
rogeerder, regerenden, werckelycken, zorchvuldighen, ghe-
eerdn, wiffen, eerbaren, ervarenen, heerscheden, macht-
hebbenden, wakenden, voorzichtighe, statighen, wessel-
ken, wackeren, neerstighen, vlytighen.

Gorgones. Grouwelycke, wreede, serpentiſche, gherim-
peld, afgrifelycke, bloedighe, verſteenende, miſmaecte, ver-
ſchrickelycke, ſtrytbare, eyffelycke, beſerpente, fenijnighe,
ſtraffe, vreeffelycke.

VVaren Phorci dochteren, ende genaemt Scilla, Meduſa, Sthe-
nio ende Euryale, dewelcke begaef waten met zoo wtneemende
ſchoonheyt, dat die dieſe aenſaghen werden zoo verdooft ende
beſwijmelt, datmen oorſake ghenomen heeft te verſieren, datſe
vele in ſteenen hadden verandert: Zommighe willen zegghen dat
het Africaenſche vrouwen gheweest zijn, die kloeck ter oorloge
waren, daer Perſeus teghen gheoorlooght heeft, ende hare Ko-
ninghinne (welcke Meduſa was) overwonnen ende ghedoot.

Graen, ziet Zaedt.

Graet oft Viſchbeen. Dunnen, moeyelycken, puntighen,
teeren, ghepunten, doornachtighen, rancken, haerachtighen.

Grut. Kelder, hol, overdeelt, ghegraven, verheven, ſtu-
vende, ſtoſachtich, duyster, ledich, diep, ghemeyn, verghe-
rich, droeve, gheordineert, arbeydich, woest, eerlyck, beer-
lyck, ghegraveert, ſteenen, eerbaerlyck, gheplaveyt, prach-
rich, beklaghelyck, ſtomme, nederich, vergeten, ghedenck-
weerdich, marberen, ſwert, koſtelyck, gheſloten, overwelft,
kout, bearbeyt, wvachts, ſchaduwich, doncker, manſoliſch,
lichamenruſt, tulleſchs vertreck.

lof van
de Graf
to 1611
Enz.

E P I T H E T A V A N

Graf-schrift. Rouwich, droevich, wraerts, beklagelyck, beweent, beschreyende, treur, opgheschreven, doot, klaghende, onsterffelyck, eerbaer.

Gradat Grimfchitp. Droevighe, quellycke, nydighe, smertiger, veronweerdichde, moeyelycke, qualyck te vreden, harde, bittere, berouwighe, korzele, leerwefende, ontstekene, hittige, vyerighe, brandende, ghele, ghepasside, vlammighe, grimighe, dulle, rasende, yverighe, drooghe, beroerde, heftighe, witzinnighe, beweechde, haestighe, onvervuldighe, moedige, gheweldighe, periculeuse, dreyghende, verhitte, bleecke, zeeverende, dootslaende, buyachtighe, opgheblasene, oproerighe, hatelycke, veerdighe, overvallende, schuymende, ziedende, spytighe, swerte, furicuse, schadelijcke, beroerde, onweerdighe, gheweldighe, bulderende, straffe, wtnemende, periculeuse, verborghene, galachtighe, ziet Toren.

Grasbloeme. Bleecke, dertele, vale, bevende, bloeyende, ongestadighe.

Gras. Koel, groen, langh, versch, waterachtich.

Gratie, ziet Aendacht.

Graveel. Steenachtich, zieckelyck, zandich, dun, doodelijck, kalkachtich, gruysachtich, ongeduldich, nierachtich, smertelyck, quellyck, ghevaerlijck, periculus, hardt, stekende. *Graphias, Hoffschryver.*

Greffier. Neerstighen, inschryvere, vlytighen, zorchvuldighen, zackbewaerder, schryver, secreten, ghedienstighen.

Grenet-appel. Zuer-zoeten, rooden, ghekeivenden, blofsenden, Spaenschen, scrpen, wynachtighen, sappighen, wranghen, zoeten.

De zoete zijn ghezonder inde maghe dan de zuere: Men zeght dat, om de Grenatappelboomen zoet te maken, men moet de wortel met verckens mest mesten, ofte menschen mest, ende dickmael besproeyen met stelle pissc.

Grendel. Stercken, styven, dicken, vasten, slot, deursnyter, ghetronwen, deurbewaerder, dieven, trots.

Greni-

Grammatica. Sprachkunst, M.

~~en de gravenwaert vindt die d' d' boort
den gheest, neem aan al de oort~~

Graphiarus. Stoffschryver. Wtgr. Griffier.

's Gravenwaert. Vind. Poët. p. 6.
En schone leit er op de droofte, 's Gravenwaert
G. heet in, enz

Greep. Lettergreep, Syll. M.

Greepigh. Lettergreepigh (Syllabicum)

Grief. Grievin à minima zyn, als iemand ein von
nied (tuh di doli) tot zyn voordeel heeft, en: dat
na geappelliert ofte beroepen wordt, hy dan
verzoekt vernieting van t'welk vonnisse, voer
zoo veel him daarbij niet gindig is toegewezen.
W.G. Ruyss.

M. ANTHONI SMYTERS.

Grenikinghe. *Lieflycke, zoete, smeekende, aenlockende, gratiense, lachende, spotjche, kleyne, amoureuſe, zoetbevende, verzoete, vriendelycke; verradersche, belachende, aentreckende.*

Grieken. *Gheleerden, loghenachtigen, subtylen, ſcherp-zinnighen, Vaders der gheleertheyt, welſprekende, fraeyſprekende, bedriechachtighe, beuſelachtighe, onghestadighe.*

Even alzooy ſy boven alle andere volckeren ghepreſen worden, de wetenſchap van konſten ende gheleertheyt te hebben: worden ſy oock gheacht d'ongheſtadichſte, de bedrieghelijckſte, ende de lichtveerdichſte te zyn.

Grieken-landt. *Oudt, weerelts ooghe, konſtenmoeder, vermaert, moeder der Philoſophen, excellent.*

Grieken-landt alzooy ghenaemt na eenen Græcus, die in dat landt gheboren werd, en den eerſten Koninck was, is hier voortijts een van de vermaertſte ende voornaemſte lantſchappen van gheheel Europen gheweſt. Maer teghenwoordich byna gheheel verwoeſt. Ende tot groote oneere van de Chriſtenen, heeft den Turck dat onder ſyn heerſchappije. Grieken-landt is ghedeelt in veel deelen, waer van de principaelſte zyn Macedonien, twelck heeft zes landtſchappen, Epirus vyve, Achaia neghen, ende Peloponeſus achte.

Grinſinghe. *Leelycke, ſcheeve, belachelijcke, malle, zotte, miſmakende, vuyle, ongheschiſte, kinderachtighe.*

Griffoen. *Stercken, vyerighen, yverighen, goudtbeſchermer, wreeden, Indiaenſchen, ghevloghelden, roovenden, grypenden, wilden, ſlockerighen, ſtercken, machtighen, gevaelijcken, vreemden, gulden, vlammanden.*

Men zeght dat d'Indiſche Griffoenen zyn beeftē met vier voeten, ende oock vleughelen: ſy zyn ſterek als Leeuwen, kromme klauwen, ſwert van rugghe, de borſte ſcharlaken root, witte vleughelen, vlammande ooghen, ſy en worden niet licht ghevanghen dan heel jonck zijnde, ſy neſtelen op de hooghe berghen, ſy bevechten allerleye beeftē, wtghenomen den Leeuwe ende Oliphant, ſy graven het goudt, in der Baſtrianen landt (de naeſte die aen Indien grenſen) inde woeste plaetſen, als iemandt daer ontrent komt, zoo beſchermen ſy't, ende wanneer ſy een goet deel goudts vergaderen hebben, makender hunne neſten in: Om dat zelvighe te rooven komen zomtijts eenige duylent ofte twee duylent man-

Grijns. Ein gewerſat van H^s waarheit, Vond. Biſp. p.^{ren}

EPI TH E T A V A N

nen, ende hoewel dese menschen hun zelve in groot perijckel stellen, nochtans den schat die sy daer wt halen verzoet het, alle dry ofte vier jaren gaense na desen roof: Dit dier is de Peerden zeer schadelijck.

Groenicheyt. *Lachende, mosachtighe, schoone, haest-vergaende, jonghe, lustighe, lieflijcke, zachte, daghelysche, beemden, verblydende, esmerauden, lommerachtighe, bladren, ghecoleurde, verffche, schoone, voorjarighe, blyde, nieuwe, bloemen, turkoyzen, hoftrijn, tuykens, vochtighe, grasse.*

Groetinghe ofte Groetenisse. *Vriendelycke, gunstighe, ghedenckweerdighe, bertelycke, ootmoedighe, grootende, geelyckwenshende, aenghename, zorchvuldighe.*

Gront ^{of fte} *grondt.* *Watergrondt, vloedt, vochtighen, slymighen, gradus* ^{of} *willen, traghen, ondiepen, harden, zandachtighen, onvinder* ^{of} *tycken, tastelycken, diepen, af.*

Gront ⁱⁿ *woordin.* *Grootlicheyt. Doorluchtighe, inzonderighe, hoovaerdighe, hooghe, rijcke, wonderlijcke, voorspoedighe, vermaerdighe, onmatighe, vriendelycke, begeerlijcke, reusen, volkomen.*

Gront ⁱⁿ *woordin.* *onghefatsonneerde, mismaecke, ongheschiecke.*

Verba ⁱⁿ *pre* *Grootvader. Oudt, voor, ghedenckweerdich, groot, navolghelijcken.*

Gruys. *Steengruys, hardt, puyn, fondements, kelder, dichten, metfers, klontich, murfel, vasten, lichten, swaren, kalckachtighen.*

Gullicheyt. *Onverzadelycke, leckere, stockerighe, dronckene, vuyte, verblindende, onkuysche, schadelijcke, onghedaldighe, inswillighende, verquistige, hatelycke, oorspronck van Wellust, wortel van alle quaet, onbeschamde.*

Gulfigaert. *Luxen, dickbuyckighen, stockenden, verhongerden, verteerenden, ledighen, epicureischen, hongherighen, bassenden, wellustighen, gierighen, stockerighen, vuylen, onverzadelycken, leckeren, opsnappenden, stempenden, gulfighen, vretenden, inswillighenden.*

Guychelaer ofte Kamerspelder. *Vrolycken, blyden, ghenuechlycken, vermakelycken, bootsighen, bootsfelder, wackeren, behendigghen, onnutten, loosen, schalcken, bedriegghelijcken.*

Groen is aardich in verderffelyk, doch gaat eindig
wil voor een teken van de hoop, Grac. Erit. p. 30.
Een vurf van vrolykheit in van hoop, doch ook dit
meest beaiegt. Grac. Erit. p. 152. Hiz vrblyf
van de lente, p. 233.

Groel. Vond. Poëzy p. 5. . . . Ein sterke strat, geleegid
Vyf uuren van de grins, inz. N3
En vrydy p. 7.
In Lutetia grueflykheit is deere stad geleegen
Door Neerlands oorlogh in virma. rheit yppe,
Jaeger, Eritz.

Groot. Zie Virgrootbaix, Onvrygrootbaix, Grootnaam
woorden, Nomena dinominativa. No.

Grootheit. zie Hofgr.

Guaranden. Wairin. Bo.
vryen. WGr. Rij.

Is de eerste hartstoght Guarand. Wairing: hieft
van den mensch, omdat! plaats in verkochte gien,
van de weeg af begint d' in. WGr. Rij.
te zegen praellen. Gracian
Erit. p. 131.

Habitatio. Bewoening. W.Gr.

Haesen. Z. Achterhaesen.

Haereditas. Erfenisfe.

Haereditas. Erfenisfe. sive d'lijn. W.Gr.

Haeres. Erfgenaam sive Hoof. W.Gr.

Haereditatem instituire,
Erfgenaam Stellen. W.Gr.

M. ANTHONI SMYTERS.

gelycken, klappenden, subtylen, mallen, tuymelenden, licht-
veerdighen, passerepaspeelder, spottighen, wackeren, lich-
ten, danffer, springher.

Nomina Propria

Haer (Piscis g.n.) ^H *al marts zoo heyt als Haerdy, Oud.*
3. nov. 58.

HAeck. Bytenden, vergulden, verroefsten, ghespighen,
vrouwen, gheslotenen, byghevoechden, yseren, krom-
men, omgh. kromden, ghedraeyden, visch, treck, schippers,
sleyphaeck, bef, handt, scherpen, ghetanden, dregh.

Haen. Dachminnaer, ghekanden, ghekroonden, trot-
sen, gheborstelden, onkuysschen, wecker, ghepluynden, ghe-
spoordden, yverighen, nydighen, gheklauden, wackermaker,
morghenwecker, ghebaerden, voghelaer, leeuwen-schrick,
hinnevoocht, kamp, ghelubden, lonckenden, vorst des ghe-
kanden, volcx, wederraker, nachtwaker, landmans wre-
werck. *zy kokkel (cucurrius) zie hier Woort.*

Haerman. Haerulieghe, krackeelder, pleyter, roeper,
quellenden, heeffchen, twister, baffer, procesdruyer, subtylen,
moelycken, verteedere, gheltquisters, klappaert, ongheru-
sten, zackdragher, kyver, nadenckenden, neerstigen, bekom-
merden, wakenden, onvrolycken, bezighen, koppighen, van-
ghere, neerstighen, ervarenen, loofen, archlistighen, wistryc-
ker, proceszocker, schalcken, moeden, kryghelen, twistzoec-
ker, bleecken, schelder, obstinaten, kywenden, zorchvuldi-
ghen, solliciteerder, elendighen, onrechtveerdigen, valschen,
betrecker, rappelleerder, futselboeckzocker, boosen, erghen,
stryder, wederstrever, bedriegher, overallooper, snapper, lo-
ghenaer, haerzoecker, wistrycker, onwetenden, onbeschaem-
den, vervolgher, horsselaer, tweedrachtighen, grimmighen,
verbondtbreker.

Haersnoet oft Bandeken. Spantsel, gedraeyt, vrouwen,
saeyen, sijden, linnen, smal, wit, dun, breed, hanghende, wol-
len, zacht, ghecoleurt, gheschockiert, ghevlochten, gouden.

Hise. Vreesachtighen, lichtloopenden, bontenvoet, leger-
houdenden,

E P I T H E T A V A N

bondenden, bassbewaerder, Wilden, droevigen, archlistigen, bloeden, dracyenden, haeghbondenden, gheoorde, voorleeghen, vliedenden, vervaerden, bevreesdaen, loosen, veerdighen, rosachtighen, vruchtbaren.

Dit Dier is zeer gemeyn, slaept altyt met openc oogen, twelck hy wt vreesen doet, want syn natuere leert hem niemandt te vretouwen, dan op de rasheyt syner voeten: Voorder is dit Dier zoo vruchtbaer, dat alhoewel dat de moeder jonghe zuyght, datse vol jongen is, en laet daeromme niet 'tmanneken te zoeken ende ontfanghen. Men acht dat onder alle Dieren, gheen zoo swaetgheestich en is als de Hase, leeft ten langhsten maer zeven jaren, voornamelycken het manneken.

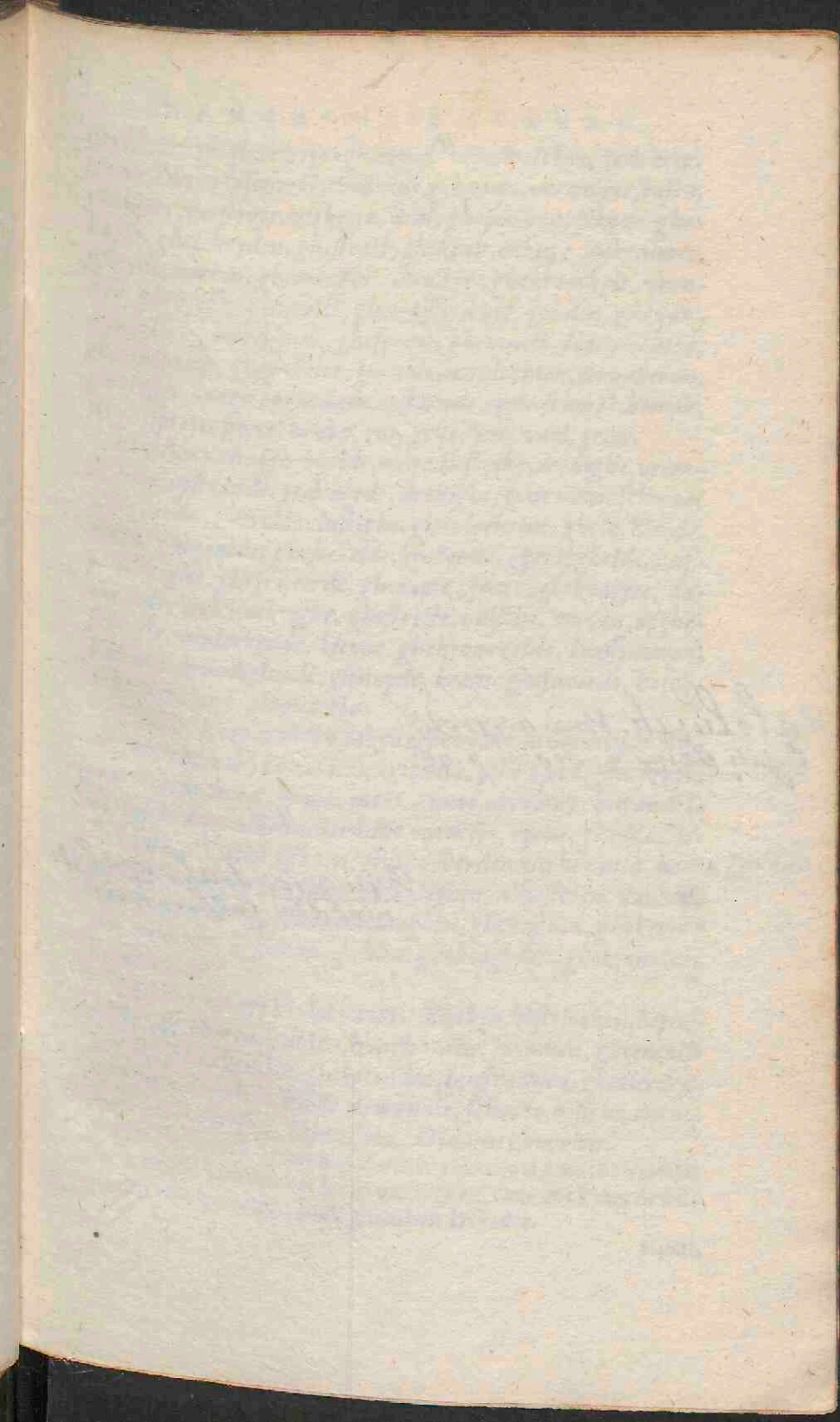
Moeder Hesticheyt. Stortende, gheweldighe, veerdighe, licht-
Verwaer veerdighe, du'zinnighe, roovende, onbelesde, rassche, ghe-
King vlogheide, neerstighe, korzele, onverwachte, yverighe, vyert-
in alle ghe, onvoorzienighe. subyte, verrassende, loopende, lichte,
zaken. voordereude, spoedighe, vliedende, verhaestende, ghebreve-
Mercurij ne, Mercurische, gheveerde. onbezinnede.

Haer. Heymelycken, blinden, hooft, ongheluckighen, moeyelycken, zonderlinghen, brandighen, bedecten, ingewortelden, rasenden, onsterffelycken, twistmakenden, dullen, verborghenen, vergiftighen, growwelycken, bittermoedighen, ziet Nydicheyt.

Haghe. Doorne, ghetacte, dicke, bosch, groene, stekende, stercke, wilde, lommetachtighe, doorndraghende, verborghene, hooghe, duystere, doornachtighe, brem, ghevlochten, gheschoren, ghebloemde, bloeyende, stekel.

Haghel. Harden, yseren, witten, schadelijcken, steenachtighen, dichten, grouzamen, sneeuachtighen, kouden, spertelenden, kletterenden, gevrosenen, bevrosenen, dismen, dichten, winterschen, boeren-vyant, verdervenden, rasschen, droevighen, ronden, tempeestighen, krakenden, wyngaertverdervere, ongestuynden, ruyschenden, cristalynen, slach, slaenden.

Hayr ofte Haer. Ghekrolt, vliegghende, zacht, ghefriseert, kruyn, top, ghebonden, ghevlochten, hangghende, ghe-
 luyt.

Halelujah. Vond. h. j. 1711.
Cyach Singin, Joann. p. 96.

Burinsti Hals der Lufft
modis collum uti

M. ANTHONI SMYTERS.

lame, lock, gh-streelt, jongh, opgestreken, wolcken, gedraeyt, schein, dun, opgeschorst, drillende, geknoot, verwerret, bosch, ghekoort, verstroyt, verkeert, mal, gheschoren, schoon, ghebuyft, ghescheyden, ghestreect, ghekrolt, onkuys, gekemmet, scheyde, narren, gh-menght, doncker, ghekronckelt, vrouwen, ghek'offet, ghewolct, ghetreffijt, knys, gonden, ghevonden, vlock, blinckende, ghespreyt, ghemaect, doorvlochten, gheelachtich, ghepalleert, ghehult, ontvlochten, wv allende, ghetroffet, langh, opghedaen, opstaende, opgheschorst, blondt, wghespreyt, swert, bruyen, ros, gryjs, wit, vael, grau.

Hayrlocken. Ghekrolde, moye, lieflycke, aerdighe, vriendelycke, opstaende, gedraeyde, drollighe, gwreven, schoone, hanghende, gherolde, lustighe, ghevlochtene, ghele, blonde, malle, ghegomde, ghestreelde, krollende, gheringhelde, quispelachtighe, ghefriseerde, ghenopte, jente, gheknootte, daverende, wolckachtighe, ghestricte, valsche, wyven, opgheschorste, aenlockende, kleyne, ghekronckelde, Ionffrouwen, baerden, kronckelende, ghetoyde, krans, ghesnoerde, boschachtighe, knys, ghemaect.

Halle. Koop, vleesch, laken, ghevolte, aenkomende, wijde, aenroepende, zoetelaers, kramers, overvloedighe, fruyt, graen opene, broot, groen, moes, groote, openbare, bewandelde, visch, aenvallende, overdeete, ontdeete, opene, gierigaerts.

Hals. Witten, effenen, ghemarberden, verhevenen, hoo-^{gallum.}ghen, vetten, ghevelesden, vollyvighen, albafteren, dunnen, rancken, teederen, schoonen, langhen, ghebageden, gheketenden, yvooren, kessemen, gulden, ghebooghen, ghekyonden, bepeerden.

Halsbandt of Halscieraet. Rycken, kostlycken, bepeerden, dierbaren, gulden, hanghenden, schoonen, gheemailleerden, blinckenden, gheketenden, Ionffrouwen, ghecierden.

Hamadryades. Edete, nymphale, schoone, bossche, amoureuze, vluchteressen, Diaensche, Dianens ghevolch.

Dat zijn bosch-Nymphen, die hier voortijds gheacht werden, datse met de boomen het leven ontfinghen, ende oock met de zelve storven, sy worden oock ghenaeamt Dryades.

EPI THETA VAN

Hamel. Zoeten, bleetenden, vetten, ghehoornden, springenden, woldraghenden, ghekrolden, vrolycken, blooden, smeeckenden, ghemeften, ghelubden, ghesneden, schoon: n, grooten.

Hamer. Harden, arbeydighen, sme, smits, goudsmits, smedenden, Vulcanis, stijven, grooten, swaren, yseren, hogen, plompen, wel, moock. *stijve, lillende, donllende*

Hamme ofte Hesper. Vette, smakelycke, ghelardeerde, warme, gheroofte, pantagruelsche, wynprickel, ghezouten, vinnighe, Westphaelsche, Oostersche, verssche.

Handel ofte Hand. linghe. Ghewichtighen, moeyelycken, swaren, quaden, nootdringhenden, noodighen, aendringhenden, hazardensen, periculeusen, koopmans.

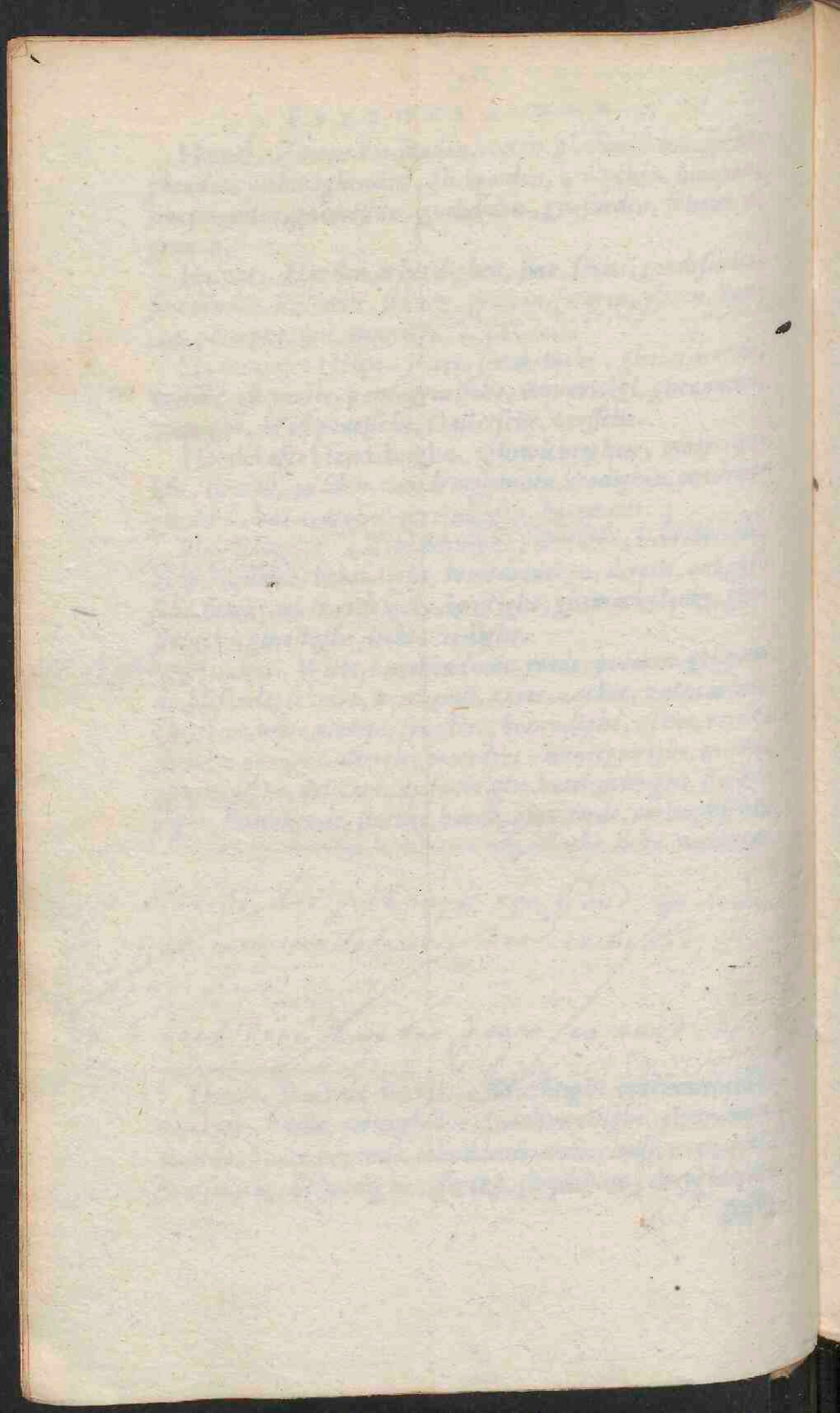
Handelinghe. *Albedryvighe, wakere, verroerende, koop, bequame, behendighe, brootdroncken, dertele, onkryfsche, wacke, edele, redelycke, konstighe, ghemackelycke, geestelycke, gheestighe, lichtveerdighe.*

Zie Nahant Handen. Witte, huyshoudende, roode, yvooren, grijpende, blofende, schoone, werckende, zoete, zachte, zachtachtighe, te:re, vette, plompe, spinsters, behendighe, effene, ryzne, swacke, gierighe, dertele, moorders, wraeggierighe, milde, ghemoeyighe, delicate, diefachtighe, haeckachtighe, slibberighe, smeeckende, stercke, harde, gheweerde, oorlooghsche, arbeydighe, streelende, wrecke, minnelijcke, holle, wackere, platte, marbere, doende, gheaderde, behulpelijcke, langhe, deernen, breede, padtachtighe, bequame, stoute, verkleunde, victorieuse, wrghestrecte, ghewapende, rechtveerdighe, ghetrouwe, zorchvuldighe, mededeelende, opene, kletsende, ghevouvene, swacke, vrouwen, bloote, lichte, volle, furieuse, verhevene, machtighe, sneeuwritte, albasten, zenuachtighe, roode, vernielende.

Handt. Rechter-handt. Machtighe, ontemmelijcke, wackere, harde, oorlooghsche, hoogmoedighe, ghetrouwe, wreede, stoute, bevende, schuddende, victorieuse, wrekende, vreeselijcke, behendighe, stercke, strydtbare, dreyghende, gysse

Handen. Sy haalen haer oon sprong uyt het hert, sy zyn de 7. takken mit vrugt beladen, die kluax werken voortbrengt, en welke t geaugte onstindelyc maakt; sy zyn de springbronnen van t geyven der Sweet der holden, en van t eeuwig anker der wysen. Grac: Gut: p: 207. Lees vixidre.

S. Barcelona. de Ladder tot Italië, het pakhuys van Goud, de heere
Schappelycke wijzen: Hien moet men verſchryven met een band, die
op de Schandens In ierd. Graec. Lat. p: 227.
Leon, en Bungal. hebben te veel deel van den geest en aand der

M. ANTHONI SMYTERS.

eyffelycke, ghewapende, dootslaende, bloedighe, arbeydighe, werckende, mooraerffe.

Handtboom. Behendighe, timmermans, handelycken, behelpelycken, arbeyders, stercken, stijven, langhen.

Handtdwale. Rouwen, hanghenden, smallen, langhen, drooghen, schoonen, fijnen, dunnen, zachten.

Handtghift. Blyde, nieuwe, lieflycke, vriendelycke, ghe-luckighe, ongheluckighe.

Handthave oft Handtriem. Krommen, ghekromden, behulpelycken, sterke, vast bondende, overwelfden, gedragden, hanghenden, ghekrooeten, sluytende, gheyserde, omghekromden.

Handtkuffet. Devoten, eenvoudighen, ootmoedighen, eerbaren, eerbiedenden, nijghenden, strypenden, knielenden, steenschrabber.

Handtschoenen. Gheparfumeerde, slechte, lustighe, aerdighe, zachte, ghewrochte, Ionffrouwen, gheverwede, dubbele, ghevoederde, moye, ghemusquede, ghecierde, doorsneden, rieckende, bonte, verssche, Ionckers, gheborduerde, verzachtende, ghemoeyighe, ghebackelde, gesneden, bequame, gheparfomeerde, excellente, witte, ghebreyde, leiren, hondentleiren, edele, vrouwen, ghecierde, ghecivette, ghesrenide, gheguispelde, groene, sijden, gheboorde, ghepaerde.

Handtschrift. Bekende, onderteekende, verbindelycke, wroobilgeerde, waerachtighe, kennelycke, gheschrevene, betalycke, vervallene, onderteekende, valsche.

Handtreecken. Onderschryvelycke, ghewoonlycke, pitzier, onderschreven, wdrukelycke.

Hanckam. Verbevenen, dreyghenden, gheguispelden, growelycken, rechten, hooghen, doorhackelden, ghetanden, dicken, kroonachtighen, ghehoorden.

Hanghel ofte Hael. Hanghenden, swerten, langhen, haeckachtighen, gheschakelden, gheschuerden, blinckenden.

Hannen ofte Hinnentaster. Blooden, zotten, ghehouwen, slechten, koeckoeck, schandighen, bottekroes, belachelijcken,

E P I T H E T A V A N .

lijcken, tafel-orient, armhertighen, bevreessen, vreesachtighen, verachtelijcken.

Hannibal ofte Annibal. *Kloecken, belt, wreeden, schalcken, onoverwinnelijcken, Lybiaen, Carthaginefer, grootmoedighen, strijtbaren, bescheydelijcken, moedighen, oorloogsblixem, vechtachtighen, strijdere, barbarischen, loosen, wagher, waechhals, voorsichtighen, stouten, stercken, machtighen.*

*Stantseken
Zie' onder
Kattin.*

Hy was Almicars sone, diemen bynaemde Barceus na de nam van synen stamme. Doen hy 26 jaer oudt was, was hy bequaem ter oorloghe als Overhoofd te heerschen, hebbende alle de volkomentheden ende gaven die een Opperveldtheer noodich waren te hebben: VVerdt ghekoren te ghebieden over den Cartaginischen Legher teghen de Romeynen, die hy erf-vyandt was, want noch een jonck kindt wesende, syn Vader (die hun hoofd-vyandt was) dede hem by cede beloven, dat zoo haest het synē ouderdom toeliet, teghen de Romeynen zoude oorlogen, het welcke hy ghe-daen heeft, ende tot hunnen grooten nadeel: Maer ten lesten heeft Scipio den Africaen hem vefscheydenmael overwonnen, ende bedwongen de vlucht te nemen by Prusum, Koninck van Bithynien: De Romeynen begheerden dat hy hun ghelevert werde, 'twelcke hy vetnemende, ende ziende dat syn huys omcinghelt was met de vacht vanden Koninck om hem te vanghen, ende hem over te leveren: liever dan hy in syner vyanden handen quame, doodde hem zelve met verghift, na dat hy 70 jaer oudt was.

Haren-kleedt. *Stekende, rou, quellyck, monincx, verstervende, stamynachtich, penitentien.*

Harinck. *Magheren, drooghen, buck, witten, pekels, zachten, vollen, ydelen, maetkens, puyck, brandt, labbeken, krom, zee-manna, versilverden.*

Hy leeft alleen by 'twater, is alijdt met hoopen by een, ja zomtijts met zoo groote hoopen, datmen hem niet vanghen en kan. Hy en is zoo haest niet wt den water, ofte hy en sterft, om de groote wammen ofte vischkaken die hy heeft, hy is vet en zacht van vleesch.

Haringhe ofte Ophalinghe van windt, dorre, brandighe, swerte, quellycke, ophalende, verharende, vervollendt, zomerighe, sonnen, vyerighe, hitrighe.

Haruo

Hant. (Zie Rechtsrhant)
van de hant stieren, Oud. Br.

Handen ha. len ha. ^{p. 78.} oorsprongke uit het hart
En zyn de takken met vrucht bezaaden, die
hart werkin voortbringt, en welke t'gerucht ony
sterfelyk maect: Zie zyn de springbronnen van
t'fuyb. rste sweet der helden, en van t'eenig
anker der wysen. Gracien. Brit. p. 207. dit ver dit.

Hartshoren wie't het lyf, dat doot lagh in vrygheden
Vond. B. of p. 103.

Harte of Hertze is h't voornaimste deel, de
grond van alle de anderen, en de fonteyn der
Levens. Hertepunt, Micro, of Apex cordis.
Start of Herte sluting, Systole.

Haspel. 7 leit hem als een haspel dwers in
dijn buik. Ond. Brdm. 28. Hy heeft dijn haspel
700 gederacit, p. 46.

M. ANTHONI SMYTERS.

Harmonie ofte Gheluydt. Welluydende, zoete, accordevende, lustighe, overeenkomende, lieffelycke, excellente, musicale, blyde, Pythagorische, troostelycke, verblydende, maerhoudende, ghetalhoudende.

Harnas, ziet Rustinghe.

Harpe. Spelende, klinghende, luydende, gheslaghende, zoete, zinghstere, Davids, gulden, Orpheus, welluydende, lustighe, ghehoornde, zoetluydende, musicale, stemmatighe, opghespande.

Hurpce. Gulsighe, wyyle, wreede, hongherighe, verbongerde, roovende, vileyne, berooversche, onverzadelycke, boose, ghebuycte ofte dickbnyckighe, leckere, stinckende, inslickende, besmettelijcke, wonderdierighe, ghevloghelde, slockerighe, gierighe, lichte, vlieghe, inswelghende, onreyn, strophadische.

Die zijn wonderlijcke voghelen, met aensicht als een jonghe dochter, haeckachtige, banden, ende enen wt nemenden grooten buyck, ende alijt hongherich wesende.

Haselier. Ghetacten, verschen, lommerachtighen, gheschorenen, graeyenden, notendraghenden, dichten, krommen, wilden, bosschen, vochtighen, ghebladerden, hagen, vrien.

Hasewint. Iaghers, vyerighen, yverighen, onvermoeylijcken, steghen, obstinaten, rasschen, wackeren, rasloopenden, krachtighen, quellycken, lochten, volghenden.

Havene. Bossche, ghemeyne, ganckbare, koopmans, kaey, zekere, koophandelaers, verzeerde, bezochte, aenzettende, waterrycke, bewandelde, breede, revieren, wijde, diepe, zeebake, bequame, aenkomende, rijcke, vaste, drooghe, bevaerlycke, begheerde, ghehoopte, opene, vreedzame, kromme.

Heere. Edelen, machtighen, gheautoriseerden, statigen, aedtschen, leem, eyghenen, gheerden, heerlijcken, eerwerdighen, oppersten, grooten, prachtighen, Ioncker, eerbaren, hoogmoedighen, gheweldighen, deuchtzamen, ghevreesden, onoverwinnelijcken, hoogheachten, moedighen, vermaerden, treffelijcken, kloekdadighen, trouwen, excellenten, ghebiedenden.

*Stuurwylke Cant. 10
Luydenatum 6
art.*

EPI THETA VAN

biedenden, stonten, kryghs-heldt, kloecken, hooghen, ontme-
melycken, eergierighen.

Hebe. *Iunonische, hemelsche, Alcidis vrouwe, gediens-
stige, jonghe, schoone, Goddinne der jonckheyt.*

Sy was Iunoni dochter ende de Godinne der jeughet: Om hare
grootte schoonheyt wille, dede Iupiter haer dienen als proeffiere
by de Goden, maer om dies wille dat sy eens (sliberende) alzo
ghevallen was datmen hare schamelheyt zach, benam hy haer die
bedieninghe, ende stelde Ganymedes in hare plaetse: Daer na
troudele Hercules in den Hemel.

Hebrus. *Sneeuwighe, rijcke, tracische, vermaerde, gou-
de, klare, stercke, koude, ghehoorde, ghele, schrymende.*
Is een riviere in Thracia, welcke zeer vermaert is, om dies
wille dat ouder het zandt goudt ghemenght ghevonden wordt.

Hecate. *Gheb-ylichde, diamirische, dryvoudighe, dry-
hoofdighe.*

Diana werdt alzo ghe-naemt, om dies wille datmen haer hon-
dert slachofferen offerde. Sy wordt dryvoudich ghe-naemt, om
dies wille datmen se dry souveraineyten toeschreef, in den Hemel
was sy de Mane, op d'Aerde Diana, ende inde Helle Proserpina,
ofte oock om dat sy dry hoofden gehadt heeft, te weten de rechte
zijde een peerds, aen de sincke zijde een hondts, ende in't mids-
den een wilde mans hoofd.

Hector. *Grootmoedighen, Troyaen, strydbaren, kloee-
ken, onbarmhertighen, vechtachtighen, strydere, kryghs-
man, vromen, bloetgierighen, wreeden, Priamidischen, on-
ghenadighen, aldermachtichsten, Phrisiaenschen, stercken,
ghevreesden, moedigen, Troyens eere, woedenden, rasenden,
stonten, oorlooghschen, ridd'lycken, trotsen.*

Hy was Priamus sone, den kloeckiten van alle de Troyaens,
want zoo lange als hy leefde heeft de stadt Troyen onwinnelijck
gheweest: Hy hadde by syne huysvrouwe Andromache eenen so-
ne, ghe-naemt Attynactus, welcken werdt van Vlisfe doet hy de
stadt inghenomen hadde, van eenen hooghen toren afgheltoonen.
Hector na dat hy hadde ter doot ghebrocht Protefila, Patroclus
en veel meer andere, weid'thy zelve door Achillum ghedoodet,
die hem drymael dede sleypen rondtomme de stadts-mueren van
Troyen. Ten eynde kochs Priamus van Achillis voor eene som-
me

Heelkonst. Chyruis,
gia

Heg, Hegge. Daar de Heg't Caizeri is, zal
Amir Quillin overspringen. De Staats van Soe
p. 42.

Heiligen. Dit leven den Heiligen t'overwegen is als eenen Stok
vrij gedienstigh den genen, die als pelgrims na het heylig Jern
zalm wandelen: een heylzame antrenje voor alle Slaauwigheid
des gemoots: eenen spiegel om den zielin vlekken te kennen: eenen
onselbaare weghwijzer in alle onwegen van des weerdels doolhof:
eenen vermaakelyken Lusthof voor den inwendigen mensch: een
verquickende springende boone voor heylgeerige herten: een schoo
le voor d'overvaxene: een licht voor alle blinden. Vond: Held: Gods:
Voor:

het ongenade des licht, daer Phenubyns hien weren met dub-
bele vleygelen al bevende voor t'zyn heerlykheid bedekken.
Vond: H. d. l. kerk: p. 4.

Stefanus, of de H. Steven. De eerste Martelaer. Vond: Bess: p. 170.

me ghelts het lichaem syns soons, 'twelcke hy heetlijcken dede begraven.

Heerlijckheyt, ziet Staticheyt.

Hakel. Scherpen, vlasters, ghetanden, dichtsen, groven, spin, kemp, vlas, fijnen.

Heldt. Koemoedich, grootmachtighen, ridderlycken, kloecken, straffen, wreeden, onverwinnelycken, furieuusen, schalcken, loosen, hoogmoedighen, strijtbaren, behendigsen, hantzamen, dapperen, moedighen, vechtachtighen, woesten, wilden, stouten, voorsichtighen, waechhals, deuchtzamen, vermaerden, zeevarenden, avontuerder, Iononischen, halven Godt.

Helena. Schoone, Griecsche, Spartaensche, Iuppins dochter, ryndarische, overspeelstere, behendighe, schandelijcke, wellustighe, onkuyssche.

Iupiters dochter, ofte van Tyndareus, ende Leda. Sy werdt om hare groote wtmemende schoonheyt van vele bemint: Noch heel jonck wesende, werdtse van Theseus ontschaect, diese daer na overleverde aen Castor ende Pollux haer broeders, haer gheen onrecht ghedaen hebbende. Daer na werdtse ten houwelijcke gegeven aen Menelaus Koninck van de Lacedemoniers. Ende Paris Priamus sone, die wonderlijck schoon was, verliedde op haer, al zoo dat hy na Griecten reyde, ontschaecten se, haren ritan absente wesende: het welcke oorzaak was van de Griecksche oorloghe teghen de Troyanen.

Helicon. Gheheylichden, musen-hof, plaetse der Nymphen, berchachtighen, Boëtiaenschen.

'tIs eenen berch in Boeotia by Thebes, Apollo toegheeyghent ende aen de Musen, welck daeromme Heliconniten ghenaeemt worden.

Heliogabalus. Epicureis vercken, onkuysschen, wellustighen, wreeden, schandelijcken, gulsighe, elendighe, vronachtighen, luxurieusen, epicureischen buyck.

Deisen was de sone van Antoninus Caracalla, ende van Soemida, den zelve door subtijle middelen van syn grootmoeder werdt Keyser, leefde in alle wellusticheyt ende onkuysheyt, was zoo tot vrouwen gheneghe, dat hy wilde dat syne pispotten van synen goude ghemaeckt wierden. Men zegt dat hy vier jaer Keyser

was, ende dat hy in een privact ghedoodet werdt, daer inne hy de vlucht genomen hadde, ende dewijle syn lichaem niet weder door gat en konde daer hy langhs inne ghekomen was. Hy wert over de ghemeyne Tournoy-plaese ghesleypt, ghelijck oft het eenen dooden hondt gheweelt ware, ende voorts gheworpen in den Tyber.

Hells. Duystere, inslockende, afgrondische, donckere, kuyliche, diepe, verblindende, duveliche, elendighe, swerte, hatelycke, onvederropighe, grouvelijck, onzalighe, onderaerdighe, verschrickelijcke, wandelplaetse, luye, verdoemelijcke, gapende.

Hellebaerde ofte Bijle. Hellebardiers, moorderse, langhe, Amasonische, Scytische, kryghs, scherpe, harden, beslaghenen, ghepunte, dreyghende, stercke, oorlooghsche, gevaerlycke, verveerlycke, machtighe, puntighe, onbarmhertighe, S. rgeants, ghovlamde, ongheluckighe, bebloede, bloedighe.

Helms ofte Helmet. Stormhocdt, binckenden, vergulden, vreeslijcken, verschrickelijcken, dreyghenden, ghekamden, stalen, verstaelden, harden, schutvryen, oorlooghschen, ghevederden, ghegraveerden, ghedrevenen, gepolijsten, lichten, metalen, ghekammet, verveerlijcken, trotsen, gh. puntens, ghespijckerden, swaren, bepluynden, klaren, staenden.

Hemde. Ghewrocht, wit, gh. frons, ghelobt, gepeerekt, ghebieft, kinder, omghekeert, ghefriseert, lampers, opgestreelt, ghepallert, ghelikt, ghestict, schoon, gheboort, wollen, cottoenen.

Hemel. Ghesterreden, straelachtighen, openen, grooten, goddelijcken, sterren, cristalen, overwelfden, hooghen, blauwen, blauachtighen, der Goden stoel, klaren, lichten, blinkenden, donckeren, duysteren, vasten, breedden, vlammanden, wanckelijcken, veranderlijcken, sneeuwighen, donckeren, draeyenden, Godts Palleys, schynenden, veelverwigen, sterrendraghenden, hellen, gheboochden, reghenenden, ghecouleurden, brandenden, windighen, grootsten, sterrenvouten, donderenden, appelgraaven, wolckachtighen, Spherischaes, sone Saturni, wrecken, wrekeren, gunstighen, oneyndelijcken,

verlijck

H.

Het onbeweegbax Hof. Vond: Lucif: p: 32. Zie Mengel: p: 25.
 het over engelt huis. Id: Altraeng: p: 121. het Hemels blaue gewel:
 p: 159. Het Straelicht Hof. Id: Bespug: p: 22. Gods tunkoize
 daken p: 74. S. Hemels blaevue tenten p: 109. Het stangewel:
 p: 111. Staxnetransen p: 126. Het stralichtkleet. Joann: p: 16. Het
 ongemeeten dak, dat al de werelt dekt. Heerlyph: Kerck:
 p: 35. Wyftekend ruin. p: 77. het gestaant Coenra Anton:
 p: 275. Het hoogste Kroon dex kooxen Vond: Opper: Maegded. Een
 gesteende tent, die van hyacynthien schimmeret. Enz: Hek: Sw: p: 8.
 Het helder blaue. altuerg: p: 15. Englenstar Lucif: p: 54.

Hilf dir dinstenisse. Vond. Hirt. d. r. K. p. 26.

Hilfwoorden. Opilic
riat

Hindrick. Hendrik. v.
Hilfwoorden. Hendrik.

5.
vel
re
vel
4

Hennin klokken. Pepans gloriunt.

Peil niet te hoog, om voorge dingen,
Een tal van gheen bejegeninge;
Toon steeds een Christelighen bejegeninge;
Een Meedichheit in goet bejegeninge;
Routwilt, die tal hart liet.

F
R
A
N
S
E
P
P
O
E
R
A
E
T

Lakdooft op de Voorsstraat
Cincura Marcis
Taytaurifati.
Van Dulle in de Zulostraat
Concionibus.

M. ANTHONI SMYTERS.

verlichtenden, lichtghevenden, verhoogden, gheschilder-
den, Saturnischen, beroerlycken, milden, ziel-rust.

Henri de Valois, Koninck van Vranckrijck. Oude gheslachte der Troyanen, wel beminden, tweeden Augustus, des Weerelts lief, goedertierenen, nieuwen Caesar, konst beminner, de liefde aller staten.

Heraclitus. Weenenden, donckeren, elendighen, Physiciaen.

Desen Philosophooph weende altyts als hy wt synen huysse ghinc, ghelyc ter contrarien Democritus altyts loech. Om dies wille dat den eenē hem liet duncken dat alle des menschen doen schein elendich, ende aen den anderen belachelijk te wesen.

Heraut ofte Krijghs-bode. Konincklycken beroependen, stouten, verkledden, dreyghenden, ghemachtichden, lofsen, subrylen, verveerlycken, wackren, welsprekenden, eerbaren, gheveesden, trotsen.

Herberghe. Ghantecerde, ghemeyne, vermacde, aenkomende, vrolycke, behuysrade, zoete, groote, opene, bewapende, passeerders, bekende, ghetrouwe, bir, wyn, pis, reguliers.

Hercules den Thebaen, onsterffelycken, 'tquaet verdryvere, stercken, onoverwinnelycken, Alcmenisone, hemel-dragher, stryder, deuchdelycken, grootmoedighen, ontentmelycken, Tyinthiaen, grooten, pijn verdraghere, Reusen-dooder, oorlooghs-blixem, grooten heere, halven Godt, doorluchtrighen, edelen, Jupiters gheslachte, Griecschen, amourensen spinner, Aoniaen, staende hayr hebbende, monsterdooder, victorienfen, verveerlycken, glorieusen, beroemenden, onverveerlycken.

Hy was Jupiters sone, en van Alcmena, om syne groote sterckheys wille ende deucht werdt hy in 't ghetal der Goden gerekent.

Herder. Vee, schaep, veldtachtighen, armen, vernederden, nederighen, wakenden, boerschen, verbluysterden, snoonden, ongeachten, verdragenden, arbeydighen, sluyter, zorchvuldighen, groven, onghemanderden, ongheschikten, bewaarder, traghen, boerachtighen, ghetrouwen, kee, slechten, bezighen,

E P I T H E T A V A N

ghen, volgher, berchwoonder, wandelaer, veldt, schuyffel-
laer, ruyspijdragher.

Hordertle. Lustighe, zoete, spinstere, jonghe, wackere,
kloecke, zinghende, eenvoudighe, moye, vriendelycke, boer-
sche, schoone, vrolycke, slechte, blyde, traghe, malle, aerdi-
ghe, dorper.

Herdicheyt. Diamantsche, rouwe, onbrekelycke, rootz-
steensche, vaste, steenachtighe, moeyelycke.

Herdicheyt, Strengheyt ofte Strat heyt. Botte, onhan-
delycke, harde, barbarische, wreede, onaerdighe, hately-
ke, bittere, sware, grove, onghenadighe, onbeleefde, rouwe,
onwetende, onverstandighe, nieuwe, vreemde, onmensche-
lycke.

Herdneckicheyt. Vaste, obstinate, volhardighe, trots-
ghe, verstocte, stantvastighe, harde, koppighe, moedighe, on-
veranderlycke, steghe, styfzinnighe, quaetwillighe, verhar-
de, moerwillighe, fantastycke, krughele, partydighe, ketter-
sche, stootende, versmadelycke, spytighe, verachtelycke, we-
derspannighe, stoutmoedighe, rebellighe, zonderlinghe, bit-
tere, wederstrevende, mytmakersche, verdoemelycke, on-
ghchoorsame.

Hefft. Pestighen, veranderlycken, catarrusen, vrucht-
barighen, rycken, vochtighen, wynachtighen, onghezonden,
koortsachtighen, vrucht-voortbrenghenden, komischen, kou-
den, overvloedighen, zieckelycken, appelbrengenden, blader-
loofen, boomryser, boomblotenden.

Herodorus. Een Griecx Historischrijver, Prince der
Ioghenacs, Halicarnassiack, edelen, fabelachtighen, Vader
der Historie.

Herodes. Wreeden, boofen, overtreder, barbarischen,
Idumeenschen, ouden, spotter, Koninck der Ioden, moorder,
tyran, elendighen, nydighe.

Antipaters sone den Idumeaen : In't zeste Jaer des Rijck Au-
gusti, werdt Koninck der Ioden verklaert, na dat hy wtgheroeyt
hadde alle die, die dese eere rechtelijcken toequam : Hy doodde
synen eyghenen sone, om datmen achte dat hy den beloofden Mes-
sias

WELHEM, die uit de 'Kedem' my d'eerne de g.
 Ik zie dat de Cuthien van in 't d'eerne de g.
 Afsluipen in 't oer voort, gelijk gy doet voor 't oer.
 Gy my, die Uw. P. 100. N. doakt in 't oer ma.
 En 't oer zal uit zucht van 't W. die blinde BLOEDE.
 Myndichgen is in 't W. die blinde in goen gemodde.
 VERWINNAER zyt Gy my naar 't W. die blinde in goen gemodde.
 Ik dult met 't oer, dat ik dus bij 't oer uw naemin.
 C. die blinde is 't W. die blinde in goen gemodde.
 O! tabb. Gy doet aan my, doet my noch 't oer blinde.
 Rusthoudt zou my aers voort elk 't oer blinde.
 Yshoudt is op myn zult. In 't oer naar 't oer blinde.
 Niet w. die blinde, w. die blinde in goen gemodde.
 W. die blinde oer blinde, 't oer blinde in goen gemodde.
 Endaer ik in 't oer 't oer blinde in goen gemodde.
 Lef by my gantsch g. die blinde in 't oer blinde in goen gemodde.
 H. die blinde, die blinde in goen gemodde, in goen gemodde.
 E. die blinde, die blinde in goen gemodde, in goen gemodde.
 Maet ik 't oer die blinde in 't oer blinde in goen gemodde.

VI
 C
 T
 O
 R
 Y
 N

Herte. Zie Harte.
 Herte die Harte

Hersenvlies (het dunn.)

Pia mater. Tunicis mening.

— ns aderverruik-
ling, of hersens groef-
nêlze. Pepus Choroides

— vllizin. Meningis
Cerebri, matris.

— du onder loot. Ein hert in
10. Ein hert onder dit
freekin, Vind. Verg. p. 138.

Zie ook Harre.

Hertsopvindingen in
slagaders, Diastrals.

M. ANTHONI SMYTERS.

was zoude wesen. Hy dede oock dooden alle d'onnoofele kinderen te Bethlehem, die twee jaren oudt waren ende daer onder, om dat hy vreesde syn Rijk te verliefen, door dien dat kortst na de geboorte onses Heeren Iesu Christi, de V Vijfe wien Oosten te Ierusalem quamen zoeken den nieu ghebornen Koninck der Ioden, om hem te aenbidden: Eyndelijcken hy Iterfelendelijcken in't zeyen en-dertichste Iaer syns Rijcx.

*Prorok
26:14.*

Herre eener deuren, yseren, draeyende, leden, piepende, knerssende, beroerlycke, vaste, tierende, stercke, lichte, ghemackelycke, gheweldighe, sware, steunende, beslaghen.

Heriodus van Boetien, arbeydigen, Ascreaenschen, Boerenpoet, Cumaenschen.

Vas een oudt Griecx Poet, gheboren tot Cuma, om dat hy opghewoedt was in een Dorp, ghenamt Alera, wordt ghemeyntlijcken ghenamt den Ascreaen. Hy ist die eertt van de landbouwinghe gheschreven heeft, ende daer na is Virgilius hem ghevolcht.

Herffenen. Denckachtighe, droomende, sware, korzele, vochtighe, teere, koude, cattarachtighe, scherpe, goede.

Herttelinck. Drooghen, ghebradenen, geboterden, dunnen, korebrekighen, gheweyeten, nicubackenen.

Herte. Teer, levendich, diep, t'levens oorspronck, woest, blijde, droevich, benaut, goet, ghewillich, herboren, onherboren, vleeschelyck, gheestelyck, versteent, ghebroken, oomoodich, arm, gheneghen, goerwiltich, boos, nydich, valsch, verbittert, mimich.

*Hertsoort
Curcul
cordis
Kull. Cot.
dis fovea.
Lactis
Pirichon
Hertich
Basil, Caput
Cordis.*

Herteken oft Spellekuffeken. Ghespeltet, maechden, kleyn, vrouwen, naelden, moy, gheborduert, hanghende, acrdich, stuweelen.

Hert oft Hinde. Vliedende, licht, verwaertachtich, jache, ghele, edel, bosch, lanckhalsich, roode, wacker, loos, loopende, ree, haeghboschs, vervellet, bruyen, arch, dwalende, hoorndragende, ghende, vluchtende, ras, wildt, ghetact, loopachtich, bloodelichtvoetich, vleesachtich, onat.

*Le hit voor
na mist
dide, de
alle di an
gert, en d
fontyn des
Cort. p.
Meso m.*

D'oude Historischrijvers zegghen, dat 300 jaren na Casars doot een Hert gevangen wiert, daer des Keyfers wapen gegraveert stondt op den halsbandt, met dese woorden CÆSARVS MESSORVM.

FECIT: Vvaer wt dit spreekwoort ghesproten is CERVIVS.

EPI THETA VAN

NGS ANNOS VIVERE. Oock hoe een Hert ouder wordt, hoe het meer van de Hinde bemint, ende hy hittigher wordt.

Hertsweer. Smertelycken, droevighen, smertenden, quellycken, verslindenden, knagenden, bloedighen, ghepassiden. *Ziet Busse van't Huis. C. 10.* Heupe ofte Dijghc. Het dicke vanden beene, ronde, daerende, vaste, rondkens, witte, rootachtighe, harde, verhevne, hooghe, vette, dicke, vleesachtighe, ghevelesde, reygers, boefachtighe, effene, glatte, malsche, moutere, billen, ghemogzighe, kussenachtighe, gheronde, tweelinghen.

Heushyrt. Eerbare, belcesde, courtoyse, borgerlycke, welvoogende, welstaede, gemeynsame, steetsche, welgemanierde.

Heyden. Afsgodendienaer, onghelooovighen, hertneckighen, onghetrouwen, supersticieusen, Christen-vyandt, hatellycken, vreemdlinck, wysgierighen.

Heylighen ofte Santen. Zalighe, verheerlycte, ghecanoniseerde, triumpherende, patroonen, verkorene, gespredestineerde, levende, dienaers Godes, onsterffelycke, gheluckzalighe, beghenadichde, hemelborghers, vergode, levendighe, verhevne.

Heyr ofte Heyrkracht. Oorlooghs, machtich, strijbaer, wreedt, strydende, verschrickelyck, groot, rasende, onoverwinnelyck, moedich, trots, gheschiet, ghewapent, sterck, vreesfelyck, droevich, bulderende, vluchtich, vierkantich.

Heyrt. Warmen, verstorvenen, keucken, afschachtighen, beetten, verbranden, vyer, vuylen, reynen, ghekeerden.

Heyturf, ziet Russche.

Hick. Tweevoudighen, dubbelen, quellycken, langhen, ghebrokenen, hickenden.

Hijacint. Ziet Hya. C. 10. Hielen ofte Verfenen. Ronde, kleyne, korte, vluchtighe, vluchtighe, onbeschaemde, kark, scherpe, ronde.

Hypothec. Was onder. Hans. W. Gr. stad. Hierusalem. Heylighe stad, vermaerde, goddelijcke, Salomons, de Palestynsche, cere, oudt, hoovaerdighe, volckrijcke, edele, excellent, rycke, tbesochte, eerlijcke, Davids stad.

Hypirbolt. Grootprecking.

Hypotheful. Onderst. Knoopgyschil.

Dele

Hauptackee, Rami Blaci.

Hauptbrn. Os Ischiur, Epindicis. — oder, Vina Jf
Schial.

Häusheit Laus Ant. p. 10. Häusch ist
quasi Hofsch. Zu Kilian. under Hofsch.

Hinken. Det pairt (paire) hinkt, Oud. Brn.
p. 44. Ziet de plaats in licht der wagen buur
te spoor.

M. ANTHONI SMYTERS.

Dese edele Palatijnsche stadt, die den Turck nu besit, was van Godt ghekoren, om aldaer gheert ende ghedient te worden, daer inne hebbende doen houwen door Salomon eenen Tempel heel magnifijck, ende daerom (zoo Eusebius zeyt) na hem ghenaeamt is. Niet teghenstaende d'oorloghen, de verwoestighen ende verdestrueringhen, welcke onghehooflijck zijn, dese excellente stadt overkomen, is evenwel het graf onses Heeren Iesu Christi in sijn gheheel ghebleven, ende werdt als noch bewaert door Religieusen van Franciscus oorden.

Hinden ofte Herten rhee. *Wackere, bosch, vluchtende, gulfighe, slechte, lichte, verveerde, dwalende, wilde, raslopende, ghehoornde, schouwe, oude, ghestadighe.*

Hinne. *Vette, legh, eyer, nutte, kloek, teere, ghekamde, kakelende, legghende, broedt, tamme.*

Hinnebezien. *Stekende, ronde, zoete, purpurachtighe, haegh, keirnachtighe, wilde, veldtsche, bosch, roode.*

Hipocrijt ofte Gheveynsden. *Devoten, ghekaptten, ouden, slechten, verachten, popelenden, supersticiousen, ghepavernosterden, schijnheylighen, druypensigghen, tande loosen, piymstryckenden, smeeckenden, mompelenden, na-apende.*

Hipocritie, ziet Gheveynstheyt.

Hippocrates. *Prince der medecynen, gheleerden, vermaerden, onnavolghelijcken, oppersten Medecijn, voorzeggher, wonderbaren, Goddelijcken.*

Hy was Discipel van Pythagoras, ende gheboren in t Eylandt Co, heeft dese eere ghehad, den eersten gheweest te hebben, die klaerlijcken van de medecijne gheschreven heeft, ende reghelen daer van ghegheven: Syne Boecken zijn (na de doot Aesculapio, sone van Apollon) 500 jaren verborghen als vcloren gheweest, sterf in t 104 jaer syns levens.

Hippolyta. *Moedighe, manachtighe, threciaensche, barbarische, mannewijf, Amazonische, wreede, oorlooghstere, stryfbare.*

Dese Vrouwe was Koninghinne van d' Amazonen, dewelcke overwonnen wesende in den strijdt van Hercules, gaffe Theseus ten wijve, die by haer eenen sone wan, ghenaeamt Hippolytus.

Hippolytus. *Elendighen, kuyschen, vreemden, The-
saenschen,*

EPIHETA VAN

scuenschon, beschaenoden, Amazoniaen, jagher, reynen, straffen, onnooselen.

Hy was Theus ende Hippoliten sone, hy hadde eenen grouwel van het bywoonen der vrouwen, en bekommeide hem niet dan met ter jacht te gaen: Maer Phedra syne stichtmoeder in d'absentie van synen Vader verliefde op hem, ende ziende dat sy hem tot haren onkuysschen wille niet en konde verwillighen, maecte haren man wijs dat hy haer hadde willen verkrachten. Het welke Hippolytus vernemende, klom op synē wagen, nam de vlucht, doch de peerden den waghē omstortende werat van hun gedoot.

Historie. Waerachtighe, weerdighe, gbedenckweerdighe, weerde, heerlycke, Roomsche, levende, onsterffelycke, profijtelycke, oude, schoone, vurmaerde, aerdighe, France, Duytsche, ghemeyne, ghedachtenissen, Cronycken, spreken, schar des menschen leuen, vertelstere, ja v-beschryfftere, eerweerdighe, tydinghbrenghstere, kaelhoofdighe, welsprekende, waerheyt moedere, excellente, der tijden ghetuyghe, ghedachtenisse der ouderdommen, spiegel, meesterse der jaren.

De Historie is ghetuyge van den tijdt, de memorie des ouderdoms, meesterse van de jaren, het leuen der stervende, het tafereel van de menschen, ende den spiegel van d'onwetende: Sy is ghenventert tot profijt van de teghenwoordighe, ter eere van d'overledene, ende tot leeringhe van die noch worden zullen.

Hitte. Smertelycke, brandighe, glinsterende, levende, groote, werm, vyerighe, ovens, krachtighe, rasende, hondts, hemelsche, vlammente, dorre, brandende, ontstekende, gheweldighe, ontsinnighe, onblusschelycke, Vulcaensche, somer drooghende, koortsighe, hittighe, heftighe, scherppe, ziedende, verstickende, vochtighe, bernende, verteerende, stralende, verstandende, overvloedighe, quellighe, sonnen, sware, swaerke, reuck-wtwerpente, verdrooghende, krancke, stappe, dorre, wterste, traghe, verbluysterende, krachtighe, gheweldighe, ontstekene, swerte, zolffere, helche.

Hoek. Achter, verborghenen, kleynen, donckeren, dry, gestorenen, bequamen, wtweechschen, drystere, lommer, ach, rishen, schuyl, kack, slyck, schijt, pishoeck, kyck, vif.

Dij hqik
 tyt hoekje
 rachin, Oude
 Brdm. p. 7.

Hoek.

De Bewaarsdr van de deugt der doorluchtige Mannen,
de getuigen van de misdaeden der boozin, in wt Lande
stier van het gehele menscheelyke geslacht, &c. &c. &c.
meer van in Brants Voorr. Hist. der Reform. 1. Deel.

Hofdanigheid (Qualitas)

Hofgrootheit (Quantitas)

Nergens dan in't Hof kan een Leuws zyne
kracht beter beproeven; een Tijger zyne
wreedheit; de Wolf zyne gretigheid; de Vd
zyne geveinstheit, en de Liddar haere on-
dankbaerheit. Grac. Crit. p. 100.

M. ANTHONI SMYTERS.

Hoek-kamerken of Secret. Kamerken alleen, ver-
borgben, duyster, wtenweghe, doncker, secret, klein.

Hoed. nichtheyt. Merckelycke, voornaemste, vermaert-
ste, veranderlycke, edele, eerbare, principaelste, opsichtich-
ste, merckelycke.

Hoep, zint Reep.

Hoere. Schoone, loofe, bordeels, courtiſane, onbeschaem-
de, leckere, onkuyssche, oneerbare, ontuchtighe, stoute, loopste-
re, wuyle, schelmsche, guade, openbare, slibberachtige, wanc-
kelbare, dertele, besmette, onreynne, drilſtere, wulpsche, over-
dadighe, bysusters, ghemeyne, allemans, malle, snoode, ghe-
kamerde, kanckersche, gronwelycke, pockighe, weereltsche,
schalcke, opghetoyde, smeeckende, elendighe, ledighe, moeke,
ravotten, roffiaens, zondaresse, blijde, in't leuen zittende,
gheschende, gheteckende, wtsinnighe, Roomsche, opgebla-
sene, hoovaerdige, hoochmoedighe, lustighe, lieflycke, vrien-
delijcke, Italiaensche, vermaerde, hoerachtighe, aenlockende,
onreynne, fraeye, vunste, opghetoyde, diefsche, diefsachtighe,
guytsche, onghetoyde.

Hoereerder ofte Hoerenjagher. Onkuysschen, zondaer,
boofsen, maechden-schender, loofsen, snooden, vronachtighen,
quaden, wellustigen, schandigen, doortrapten, hoerenvoocht,
pockighen, schrambeckighen, schelmschen, bordeelbrock,
onverlaten, overlastigen, maechden-dief, vrouwen-schender.

Hof. Quellijcken, swaren, drooghen, quaden, kichen-
den, kouden, inhalenden, longherknagghenden, gheweldighen,
beswarenden, sluymighe, pijnlijcken, kick,

Hoeve. Landt, pacht, profijtelycke, boeren, vruchtbaren,
bewoonden, dorper.

Hof. Keyfers, Princen ofte Heeren, Konincx, beroemt,
goede, gleeften-moeder, hooghe, gheweldich, weeldich, hoo-
vaerdich, hoochmoedich, opgeblasen, heerlijck, statich,
wulpsch, staten, kostelijck.

Hof ofte Tuyn. Kruydt, lust, aerdis-paradys, groenen, *Zie Buijn*
vermakelijcken, begraesden, rieckenden, bebloemen, ghe-
hof
capytten.

E P I T H E T A V A N

rapyten, vruchtbaren, vrucht dragbenden, bedauden, be-
 tenen, moes, ghemesten, schoonen, lustighen, medicinalen, be-
 spinnekopten, huyshoudenden, lachenden, bearbeyden, vier-
 kanten, gheschietten, verlustighenden, blijden, bequamen, ge-
 spitteden, ghewieden, krieck, appel, peer, verbeu, henden, ge-
 plaveyden, effenen, ghebouweden, bloeyenden, beplanteden,
 gheplotterden, behaechden, verborghenen, bezayden, bebla-
 derden, gheluckighen, opghetoyden, ghespickelden, byen-
 ghevoeckden, begroefden, doorspitten, gheschilderden, ghe-
 cierend, groeyenden, vruchtbrengbenden, delicaten, bedau-
 den, gheproportioneerden, omgravenen, omtnynden, bevrucht-
 den, omhaegghden, beboomden, omgrachten, omwaterden.

Zie Knotholck. Conynen, vossen, diepen, leeuwen, wolven, kuylach-
 aechrich, engh, smal, doncker, bossich, ombeschaduwede,
 slanghen, myssen.

Holofte Speloncke. Kuyt, verborghen, zeker, doncker,
 eenich, lommerachtich, versteken, eenich, dieve, spelonckich,
 secreet, duyster, diep, swart, blint, verweghen, heymelyck,
 ghesloten, onbekent, verholen, wtghegraven, ghehoort.

Hollandt. Zoete, waterrycke, tshiprycke, meloghe-
 vende, koeweydende, bolle, turfghewende, moerachtich, wey-
 landische.

Holof. rnis. Tyran, hoovaerdighen, kloecken, heldt,
 krijghsman, gheveesden, barbarischen, wreedden, furicus, m-
 alenden.

Homagie
Manscheit
W.Gr. R. 17
 Hy was Overveldtheer van't Krijghs. heyr des Koninck Ne-
 bucadnesars, ende in syne dronckenschap van de kloecke Iudith
 ter doot ghebracht.

Homerus. Poeten, Godt, Godt der poëste, Achilles,
 trompette, swirniaen, Godtlycken, vermaerden, Griecx
 Poët, dronckart, blinden, fabelachtighen, gheleerden, sta-
 righen, onsterffelycken, Prince der Poeten, Iliaden, Anten,
 luytropsenden, onnavolghelycken, grooten, gheruchtighen.

Vas eerst ghenamt Melesigenes, is den excellentsten Poët
 gheweest van alle de Griecksche Poeten: en heeft desen naem ge-
 kregen.

Homologatie. B. 4 in t. 17. Toestant.
W.Gr. R. 17

Stokkin. Zit Blenthokkin.

Stolader. Vena cava.

Holliken. Loculi.

Hollighedin Brins-
Ventriculi Liberi.

Holligheit van't been, Sinus ossis. Van't hard-hier,
Sinulus, dura meningis.

Homoeologia. Præcipua
loosheit valde sicca.

Hondigt. o. in in h't invout: in't hondigt
Schrtdwln, Oud. Brdmt. p. 79.

Honistum. Braamlyk, Lietlyk, Braif

Hontstanden. Diaty Ranini, Ocularis.

M. ANTHONI SMYTERS.

Arighen, om dat hy blindt was: men zegt verscheydelyck van de plaetse syner gheboorten, men en heect gheen zekerheyt daer van beschreven. Plinius zegt dat hy ghebooren is int Eylandt van Ios, ende daeromme meest vermaect en voor waer ghekouden.

Hondtsdaghen. Brandende, beete, wreede, dulle, smerende, somer, ongheworde, koortsighe, glinsterende, Icarische, ghesterrede, bondt, ziedende, onstekene, dorre, zieckelycke, bernende, schadelijcke, roode, hittighe, vyerighe, dorstighe, pestighe.

Honich. Zoeten, zoetgeurich, ghelen, boonichzeemighen. *ghesterrde, g. yk zy doer. koffinde.*

Hondt. Bassenden, ghetrouwen, loopenden, ghequispelden, obstinaten, verhongherden, jaghers, jacht, leckeren, georden, quellijcken, wacht, waghenden, camusin, brack, gheplachten, ghespichelden, swerten, vyerigen, ghespoorden, veerdighen, stercken, souffelaer, vuylen, opsnapper, graaven, kerzelen, dullen, rasenden, ghevloitten, ghelen, volghenden, gheschoren, water, stercken, dogh, truckenden, machdighen, wackeren, bytenden, furwusen, wreeden, blaffenden, janckenden, huylenden, queker, arghen, periculensen, stouten, witten, rasschen, traghen, huys, hongherighen, gierighen, gulfighen, keffer, prijje, haestigen, natuerieckenden, stommen, kloecken, lustighen, taneyten, stegen, berders, verschrickelijcken, rouwen, zorchvuldighen, verflinder, rekel, knibbelenden, habbelenden, huyswachter, moedighen, vleyaert, leeghen, langhlijvighen, ys, grimmenden, ghepaerden, spillioen, wachterrouwen, eysschenden, ghestreepen, lichten, speur, swaren, ghemarberden, windt, krygh, jock, snapper, magheren, ruighen, bitfighen, suetvoetighen.

Hongher. Grooten, bleecken, onverdraghelijcken, verhongherden, droevighen, quactradenden, ghebreckelijcken, nootdrustighen, bassenden, winnemenden, wtersten, gierigen, flockerighen, elendighen, langhen, gulstighen, rasenden, mageren, onverzadelijcken, wreeden, verflindenden, schadelijcken, listvindenden, zorchvuldighen, harden, onversoenighen, moeye-

moeyelycken, knaghenden, meesterse der konsten, gapenden, in stockerighen.

Hooft van een wildt swijn, leeuwen, beyren, beesten, dieren, verveerlyck, grouwelyck, ghetopt, vergrootwelt, vre. ssellyck, ron, stekende, dreygende, recht, verbasende, luy paerde.

Hooft eens menschen, hayrich, groot, koppich, swaer, licht, recht, ghehoort, eerbaer, eerlyck, schoon, hooch, kala, ghedeet, ontdeet, bloot, rosschen, ghekoperrout, ghekroet, wit, menschelyck, ghelockhayrt, weerdich, goet, quaet, grijs, dick, aensienlyck, schuddende, maegden, divers, ghebult, ghetoyt, lanck, ghecier, fantastyck, styfachtich, styfhallich, korsz, kort.

Hooftpeulinck ofte Oorkussen. Zacht, ghepluynt, overhanghende, zoeten, rust, luyaerts, langhen, kussenachtich, donsen, ghemoeyich, langhen, welgevulden, zachten, ghecottoenden, ghelen, lochten, ghepluynden, smallen, delicaen.

Hooftstuck. Subtyl, excellent, Apellischs, zonder ghevelyck, goddelyck, onnavolghelyck, bearbeyt, konstich, Vulcanischs, wonderbaer, volkomen, volmaect, mirakel, doorwrocht, volbrocht, behendich, stout, voornaemste, niet omverghelycken, wonderlyck, zonderlingh, wtghезondert.

Hooghheyt. Opperste, heerlycke, groote, diepe, berchachtighe, excellente, weerdighe, onmatelycke, hemelsche, blyckelycke, alderhoochste, wonderlycke, verhevene, hoovaerdighe, Hertoghen, doorluchtighe, grootse, grootmoedighe, onbeklimmelycke, des hofs, konincklycke, monarchische, keyserlycke, goddelycke.

Hoop ofte Tas. Vergaderden, grooten, opghehoopen, ghelthoop, onghestaltighen, verzamelden, overvloedighen, zamenghebrachten, ghetasten, ghehevelden, vollen, aerdien, meest, dichten, byeenvergaderden.

Hoovaerdighe. Opgheblasene, spytighe, veronweerdighe, trotzighe, poffende, beroemighe, vermetelic, vermetighe, menschen-beul, verheffende, levens, goet dunckende, vermoeden

Hooftheadrats hants.
Vina Cephalica.

Het Hoofd is het paleis
van d. Ziel, indi kroon,
waer van zyn maghe uit
gaet. grac. Brit. p. 109.
Vindt Zie Voothoofd.
Rotdi-Loenhoofd. H. 11
tenhoofd.

Hooftheadstak (D. 11)
Rubus Vine Cephalica
profundus.

Hoofstletter. Lettera may
subscula. M.

Hoogepriester. Hofpriester
gijge drikt zigenaer H. En Godes
Joek, die u draecht als middelaar
H Om tussehen Gode en menschen Gode
te papieren. Vond. Zepht. p. 64. Lees p.
55. fig. 14.

Horologi. Zie Vond. Joannes. p. 68.

"Gelijc een uurwerk wigt het Strykrat omme
"Het Sneh-^{er} bodemrat; het bodemrat, ^{dryft} gestrijft
"In Syni snelle vaert, het kroonrat komt ^{bevoort}
"Het kroonrat door zyn drift het Strykrat om
"Het Strykrat d' onrust dryft ^{komt voorin} geduyrige heen
"Zoo houdt de spoorzorg nu den Koninglyken Mint
"In onrust.

Hovaerdij. Zie myn. Antikk. p. 10. of lieve
"De maer hirop. Is Hovaerdij. Hovaert. Aert
"van 't hof. In die biternisfe noemt het Hovaert
"in Hont. Gr. p. 175. wat ordinar: Mer zulk
"hoerlykheit in Hovaerdij En.

Zy bevoemt zih wegens haer edelheit, welk
zy zelve mit den hemel deede nederdaelen, en
zeide, dat de menschen zonder haer dez beest
gelyk zouden wezen. Grac. Ertu. p. 132.

Die onder of by en met Nydegheit.
Hovaerdij is een lufde tot zyne eige grootsheit
Vond. Biv. voord. lufif.

M. ANTHONI SMYTERS.

de, moeyghe, grootfighe, arme, verachtweerdighe, booschmoedighe, pompeuse.

Hope. Bedrieghelijcke, yd. le, valsche, twisselachtighe, *Bij Omz. t. in 4 Hoop*
 traghe, verraderlijcke, zotte, onzekere, smeeckende, betoovert *gelyk Hoop*
 rende, gierighe, loghenachtighe, verleydende, vordisterte des *Kloot; Naar*
 arb- yts, vaste, ondanckbare, troetelachtighe, moeder der ydel- *Note; Ten*
 heyt, verwachtte, langtroevende, quellycke, b. ulinne des le- *Hoof; nove;*
 vens, ongheduldighe, wistryckende, zaedt des quaets, zorchvuldighe, ruyme, licht veerdighe, begheerlijcke.

Hoppe. Opklimmende, laxerende, ververffschende.

Horatius. Calaberschen, herpenaer, versmaden, gheleerden, bytenden, vol heerlijcke spreucken, Lyrischen, klaer sprekenden, Latynschen, vyerighen, yuerighen.

Desen Poet is dien, die onder de Latijnen de lesers het meeste contentement gheeft, ghelijck in syne wercken ghenoechzaam te speuren is. Hy sterfte in Roomen ondt wefende 63 jaren, maecte Augustus tot synē erfgenaem, die hem heerlijcken liet begraven.

Horde. Rugh, tralien, diepe, reenen, ghespalcte.

Horen. Krommen, heeschen, luydenden, jaghers, post, ghedraeyden, langhen jacht, scheeven, gheslingherden, klinghenden, koeyen, herts, boex, een, etc. stercken, ghepunte, dreyghenden, beesten, zorghelycken, ghetacten, voorhoofdighen, dorren, gaffel, weerbaren, verbevenen, ghekromden, stoet, gheklouenen, kinck, dubbelen, rechten, styven.

Hovelinck. Blinden, dooven, stommen, trotsen, loghenaer, vrouwenvolgher, wanckelbaren, onbeschamden, eergierighen, onschamelen, ervarenen, schalcken, loosen, ghevrynsden, wistrycker, bedriegher, wellustighen, ondanckbaren, hoov aerdighen, shosfspongie, vleyaert, vermomden, roemere, smeeckere, aenlockere, quellycken, vrolycken, bootsighen, veynsenden, zorchvuldigen, ouden aep, vrouwen voocht, opghetoyden, weertelischen, lustighen, doortrapten, mutsdraghenden, netteboef, grootfen, hofs-vrient, gheparsumecrden, spotter, klappaert, ghecierden, achterklapper, ontrouwen, gekanden, onknysschen, vermomden, gabberaer, verhangerden

EPI TH E T A V A N

van officien, schaemloosen, welsprekenden, toeghemaeften, opgestreelden, ghehayloeten.

Hovenier. Gierighen, openbaren, hatelycken, niet Paclitcre.

Hout. Hardt, timmer, koolhout, brandt, ghetimmer, quast, rieckende, geschaft, schaffelyck, bernende, drooch, stinckende, schadder, aderachtich, gh. hoopt, verrot, meluwn, rootachtich, klap, fassiel, stronck, nut, onnut, bequaem, wisch, ebben, eycken, wilghen, essen, abeelen, etc. roubastich, ghewert.

Hout-mijte. Ghetaste, fassiel, wisch, buecken, eycken, wilghen, ghedecte, onghedecte, ghehoopie, breedt, hooghet, vergaerde, ghepylde, opghehoopie.

Hout-werck. Kostelyck, blinckende, schoon, rijk, dierbaer, ghewreven, ghepolyst, schynende, reyn, ghereynicht, d'eer vanden huysse, gheciert, doorarbeyt, distich.

Houwelijck. Heylich, lieflyck, vriendelyck, reyn, eerbaer, ghetrou, heerlyck, wettelyck, onbesmet, vast, t'zameninghevoechde, onscheydelyck, verzacmt, ghemaect, ghezeghent, gheheyliche.

Hoy. Gras, ontbonden, ghezont, ghebondelt, ghebusselt, rieckende, ghekapt, ghemaeyt, oudt, herfst, na, hardt, drooch, voedende, ghetasset.

Hoy-bondel oft buffel. Dicke, ghemaeyde, sware, ghebonden, ghegraende, korenachtighe, gheelachtighe, styve, strooachtighe, zaedrghevende, lustighe, voeder, voedende, naboyighe.

Hulde. Dienstelycke, onderdanen, plichtighe, schuldighe, trouwe, ghehoorzame, onderdanighe, ghetrouwe, dienstbare, herkennelycke.

Hul-ylt oft Hul-ghetuych. Behendich, kleyn, ghebnyght, ghekopt, sluytende, vrouwen, bequaem, dun.

Hulpe. Behulpelycke, bequame, gunstighe, bestandighe, Goddelycke, batelycke, onderlinghe, troostelycke, welgheteghene, haestighe, krachtighe, vertroostende, handireyckende.

Hul

Huickelaer, Loon in streeke van deerden, Job VIII. 13-20.
in XIII. 16.

Huick. 2°. Bunt in huick.
Oude Huick der slangi, Stu
nida.

Huishouden. Oud. Brdmer. p. 60.

M. ANTHONI SMYTERS.

Hulsel. Aerdich, vriendelyck, lieflyck, vrouwen, bruydts, ciarlyck, moymakende, Ioffrouwen, maechden, tustich, roosenverwich, gouden, Baghynen, Nonnen, bepeerelt, gheciert, welvoeghende.

Hullt. Stekenden, haeghachtighen, bytenden, altyt even-groen, bitteren, stercken, knopachtighen, wilden, overeyntstaenden, buyghenden, taeyen, dichtren, gladden.

Desen boom is altyt groen, syne bladeren zijn de lauwer bladeren ghelijck, een weynich breeder, vetachtich ende stekende, syn schorsse is groen, daer van maectmen lijn even ghelijck als van den kruidlijnen.

Huis. Woon. Vry. Nider. Slaghtigh. Sligh. Niderigh.

Hutte. Klyne, leeghe, ghegaette, ontdeffe, arme, landt, snoode, ondenghende, slechte, boeren, schapers, veldt, berders, beroerlycke, nederighe, strooen, enghe, rieten, benaude, onbewoonlycke, half-ghebrokene, koude.

Hu-rlinck, ziet Knecht.

Huylinghe. Furieuse, brullende, vreesfelycke, bevende, ghebrokene, roepende, grouwelycke, wyvelycke, verbasende, kletterende, scherpe, klagende, kermende, zuchtende, droevighe, heessehe, eysselycke, smertelycke, rochelende, verschrickelycke.

Huys. Woon, bewoonlyck, voghel, bemuert, onbewoont, *Zij Huis, gast, verborghen, raedt, stadt, konincklycke, vry, vrients houden, open, heerlyck, herberghich, ghevenstert, hoochmoedich, Schabl.* ghewarzenschat, treffelyck, heeren, boeren, borghers, sterck, goet, ghezondt, hooch, oudt, bouwallich, wyjn, hoeren, kack, back, lochtich.

Huyshouder. Voorsichtighen, zorchvuldighen, neerstighen, vlytighen, goeden, quiden, wakenden, vreedzamen, zorchvuldighen, wijfen, zorchdraghenden, redelycken, toezienenden.

Huysraedt. Huyshouder, schoonen, kleynen, kostelycken, rycken, noodigen, excellenten, ontellycken, huysfelycken, reynen, wtghelesenen, bequamen, blinckenden, glimmenden, nieuwen.

Huit. Cusis.

K

Hyacin-

E P I T H E T A V A N

*Hyacinthus. Purpuren, rood-n, schoonen, blofenden, zoe-
zen, æbaliſchen, lieflycken, roodtverwighen, Salaminifchet,
edelen, teeren.*

Vas een zeer ſchoon kindt, op't welcke Apollo verliefde, en
alzooy hem met dat kindt oeffende met eenen ſteen te heffen,
doodde hy't. Ende om te bewiſen hoe leedt dat het hem was, zoo
veranderde hy dat in een bloeme, daer de twee eerſte letteren van
des kindis naem opgheteekent itaen.

*Hydra Lerneaens. Ghehoofst monſter, wederbarende,
troef, ſchadelyck, ſerpent, monſter-dier, vruchtbaer, grow-
welyck, fenijnich, overvloedich, miſmaect, ghetact, ſlangh-
achtich, vermeerderende, hinderlyck, ryck in ſyn verlies.*

Dit was een Serpent dat Hercules ghedoot heeft, zoo de Latij-
nen zegghen, was van zulcken aerdt dat een van ſyn zeven hoof-
den afgehouden wefende, groeyden itracx twee andere in die
plaetſe.

*Hydra. Swert, krommende, boos, blau, fenijnich, dooden-
de, water, laagh, vuyl, Lybiſch, onghekromt.*

Dit is een Serpent dat zich in't water houdt, is evenwel zoo fe-
nijnich als het alderfenijnichſte Serpent van alle Serpentes. Syne
lever ghezouten ende bewaert, is de beſte remedie voor die van
besmet zijn.

*Hylas. Ionck, ſchoon, teer, kindeken, aerdich, forſfich,
vriendelyck, Hercules.*

Vas de ſone Thyodomantes, die om ſyne wtneemende ſchoon-
heyt van Hercules zoo bemint was, dat hy hem in Colcos met
d'Argonanten voerde. In Myſſia zijnde, zondt hy dit kindt met
een kruyck om water te halen wt den vloedt Aſcani, water ghe-
ſchept hebbende, was ſy hem te ſwaer, in manieren dat die me-
nende opte heffen, viel zelve in't water en verdronck. Dit heeft
de Poëten ſtoffe ghegheven te verciereu, dat de Nymphen hem
wech ghevoert hebben.

*Hymenæus. Blijden, bruylofts-ghezelle, reynen, tnyl-
draghere, veyldragher, amoureuſen, hoawelycx-bandt, ghe-
kranſten, ſchoonen, eerbaren, ſmeeckenden, aenlockenden,
luſtigben, tortsdragher, aerdigben, bruyloftſchen.*

Bachus ende Venus ſone, ofte van Vranie, was den eerſten die
zekere bruyloften in zettede, ende daeromme voor een Godt ge-
houden. Dit woordt verſtaet men oock, te beteekenen de lof-
zanghen

Ein Hyacinth verdrieff den dampf die 4 bröden verblaff.
Vond. B. ff. p. 101. L. 10. verdit.

Hypothet. Ouderstelling. 2. raopgefeh.
Werkmocht gefeh.

Hypofop.
D. Hypofop. Ruimt de borst van kille vochtigheên.
Vomel. Bijsp. p. 102. Zie verder.

M. ANTHONI SMYTERS.

zangen diemen ter eeren van den Bruydegom ende de Bruyt zinghet: oock wordt het zomtijds verstaen voor de bruyloft zelve.

Hymne ofte Lofzanck. *Heylighe, triumphelycke, lofselycke, goddelijcke, gheheylichde, eerbare, glorieuse.*

I.

IA. *Ongheweynsden, onbedrieghelycken, vasten, zekeren, gheweynsden, tweesinschen, dubbelen, eenvoudighen.*

Vant als den ja tweemaal achtereen ghesproken wordt, als ja, ja, dan verstaet men, neen, ghezeght te zijn.

Iacht. *Lustighe, edele, kostelycke, profijelycke, schalkke, veldt, bosch, vermakelycke, subtyle, wildernissen, verbeughende, jaghers, arbeydighe.*

Iacchus. *Ghehoornden, veyldraghere, wyngighen, ziet Bacchus.*

Dit's een van Bacchus namen, die alzo ghe-naemt is, om dat als men hem dienst oft sacrificie dede, datmen niet en dede dan huylen ende roepen: zomtijds wordt dit woordt voor den vijjn verstaen.

Iaer. *Licht, draeyende, ghebroken, vliedende, wanckelbaer, weeck, florerende, bloeyende, dominerende, heerschende, kort, lanck, onghewaerlyck, haestich, doorloopende, weer-gekeerde; bescheyden, ghezettet, onwederroepelyck, afgaende, haest verleden, volle, achtervolghende, vervolgende, loopende, ras, navolgende, doorslibberende, traech, veranderlyck, vliegghende, ghevloghelt, omslingherende, swack, wederbarende, vruchtbaer, onvruchtbaer, veranderlyck, onghestadich, overlevende, verkeerende, wederkeerende, groene, onrype.*

Iaer-ooeck. *Ghedencckweerdich, ondt, lanck, Brabants, Vlaens, Hollants, Frans, heerlyck, Chronyck, Historisch, Konincx, onsterffelyck, ghedencckweerdich, Duytscher.*

Iagher. *Inventerenden, doorloopenden, dwalenden, arbeydigghen, bosch, ghezetten, loopenden, smeeckenden, bestighen, loosen, rasschen, listighen, natrachtenden, brackenleyder, bootsighen, avontuerenden, lanckmoedighen, koppighen,*

E P I T H E T A V A N

haestighen, wackeren, vlijtighen, veerdighen, bondervoeder, welsprekenden, schalcken, stouten, speurboudenden, spiesdragnere, ghepylkokerden, vroechopstaenden, neerstighen, pijckdragher.

Ialoursheyt. Nadenckende, beulinne, bleecke, droevighe, quellige, quellijcke, pricklende, stekende, elendighe, quellende, bekommerde, valsche, dulle, ongheduldighe, onghelukkighe, snoode, blinde, verblinde, bytende, zorghende, ongherechtighe, koude, wreede, oude, vuyle, harpije, bedekte, aerds kindt, brandende, moeder van alle quaet, verborghene, liefden-dochter, ende van nydt, wtzinnighe, voorzeghster der droefheyt, ziedende, nydighe, boose, den vleghel onser fantasijen, liefhebberse, grammighe.

Al den hertsweet onser daghen
En verdriet, is niet zoo veul,
Noch zoo pijnlijck om verdraghen,
Als der Ialoufijen Beul.

S. Ians kruyd. Roodt ofte roodtachtich, bloedich, ghetacke.

S. Ian Evangelist. Godes Chronijck-schrijver, schilder des Hemels, meest-gheminden Discipel, Apostels ghezelle, der Maghets neve, Christi neve, kercken Propheet, Secretaris Godes.

Ianuarus, ziet Loumaendt.

Ianus. Tweevoorhoofdigen Vader, ouden, alleszienden, Goden Vader, tweecaensichten, voorsichtighen, twijffelachtighen, Roomschen, oudenman, tweehoofdighen Vader, Prince van't menschen gheslachte, wijngaert-planter, bouliedich, wetstellich, Godtsdienstich.

Desen naem komt van een Hebreus woordt Iayn: twelc wijn is te zegghen. Hy regneerde in Italien in den tijdt vande goude weerelt, ende dat de menschen eenvoudich en rechtveerdich waren, die hy leerde hoe sy koren zaeyen zouden, ende wijngaert planten, ende vande vruchten offeren ende soberlijck noodtdruft nemen. Nu desen Ianus was den Patriach Noé, die de Heydenen hielden

Jakob. d. Worstelair. Patruarch. Aartsvader. Vind.
Bijpluy. p. 170.

Raadt ter daet op den Hondersten Predikant

Vint zuvverin gemoede in om geen' naam tie ba
 Techt zick myn Staetten wilsch t' Belvif, t' Co
 Raadtg'evung t' allen kant, laet v, o KERK' g'lyk
 E! Logo in JUBELMAN, v'woudigh gentsch
 Christenheit toon' uit stem, dat Hy zyl en
 Hy zy den Boandrg, die opzyn tyden dondirt
 Ticaantwappelen, o' nien' haet' stem' nout
 v'woudirt.

VIF NEERLANTS KERKEN, die voor GODT f' Hoop
 Toon v' den Raed' der KERKE in t' h' d' d' d' d'
 Raed' v' den Hondert man, d' en' Hooffman
 En wil mit d' and' ften wils, waer Hy wil
 Christelike in Liefde voor den v'v'v'v'v'v'
 Heb acht v' houden voor, g'lyk t' v'v'v'v'v'
 Toon Onpaet' g'lyk v'v'v'v'v'v'v'v'v'v'v'
 Lagerwely op de Voorst.
 Tinctura Morris.
 ad Collos' g'lyk v'v'v'v'v'v'v'v'v'v'v'

V
T
R
E
C
H
T

M. ANTHONI SMYTERS.

hielden voor een Filosooph ende een Meester in de Godtheyt op der Aerden. Sy schilderden hem met twee aenghesichten, het een voor ende het andere achter, om dies wille dat hy twee weerelden ghesien heeft, die voor ende na de Deluvie gheweest zijn.

Iarbas. *Ammonitsche gheslachte, Getuliaenschen, amonrens, Libiaenschen Prince, onbeschaemden, kriegsheldt.*

Defen Getulischen Koninck, sone van Ammon, ofte van Jupiter, ende Garamanta de Nynphe, oorloochde tegen die van Carago, om dat hy wilde ten houwelijcke nemen Dido hunlieder Koninghinne, daer sy niet in en woude bewillighien, maer ziende dat syle zoo benauden ende met vyanden omcinghelt werden, dwonghen sy haer dat houwelijck t'accepteren: 'twelcke sy niet wederleggen en konde, gheliet sy haer al oft sy een sacrificie doen wilde over het graf van haren overledenen man Sicheus: 'twelck van hun vercregen hebbende, liet sy een groot vyer maken, waer inne sy haer zelven verbrandde.

Iason. *Den edelen, meynedighen, Thessalinischen, onghetrouwen, grootmoedighen, bedriegher, stouten, schoonen, eedbreker, trotsen, boosen, verrader, avontuerder, stercken, kloecken, vromen, ontrouwen, onoprechten, hoereerder, strijtbaren, vagabonden, yverigen, swermenden, valschen, vreemdelinck, vermaerden, hoovaerdighen, moedighen, kloeckmoedighen, onverschrickelycken.*

Hy was de sone Æsonis ende Polymele, ofte van Alcimedede. Hy met zommighe andere jonghe mannen namen voren 'rgulde Vlies te halen, het welcke hy vercreech door de subtijle middelen die Medea hem gaf, dewelcke wesende de dochter van de Koninck te Colchos, die zoo zeer op hem verliefde, datse haer zelven gheheel ende al hem overgaf, vercreech by hem twee kinderen, die sy namaels noch doodde, doen sy zach dat hy haer verliet om Glauca des Koninck Creonis dochter te trouwen. Iason beminde oock Iypisila de dochter van den Koninck Thoante, daer hy dierghelijcke ontrouwe aen bewesen heeft.

Jaspis-steen. *Dierbaren, groenen, blauwen, purpuren, rossen, gheelachtighen, gheeffenden, doorluchtighen, schoonen, effenen, groenachtighen, blinckenden, moyen, aerdighen, in-sarnaten, kostelycken.*

Dit's den naem van eenen kostelycken steen, waer van ver-scheyden.

*D. gro. in Jaspis stult d. bloot bron vande vrouwen.
S. 5. v. d. d. v. d. B. 1. p. 101.*

E P I T H E T A V A N

ſcheyden ſpetien zijn, ende worden op verſcheyden plaetſen gevonden, den beſten laſpis, die ſyn verwe meest treect na het purpur, daer na den incarnaten, die rooſenverwich is, de derde ſoort ziet ghelijck een groene Eſmeraude.

Ibenboom oft Ibenhout. *Doodelyck, doodende, fenijnich, ghegraende, periculenſen, altijt groen, booſen, Cyrnaenſchen, peſtighe, vyandt, ſchadelycken, ongheluckighen.*

Deſen boom (in't Latijn ghenaemt *Taxus*) is den ongheluckichſten, die d'aerde voortbrenght, ende is zoo fenijnich, dat zoo iemandt zich onder ſyn ſchaduwe te ruiten ofte te ſlapen leght, bevint zich zeer qualijck, ende in perijckel te ſterven.

Icarus. *Dedaliſchen, elendighen, ſtouten, onbeſuyſden, onbedachten, ghevloghelden, zotten, ongheluckigen, onvoorſichtighen, zeeſchen, hoochvliegghenden, onbeleefden, vermetenen, onghehoorsamen, vliedenden, ghevederden.*

Hy was Dardali ſone, met de vloghelen die ſyn Vader gemaect hadde, welckemet was te zamen gheplact waren, vloghen ſy beyde wt het Eylandt Creta, daerſe in ghevanghen waren: Maer om dat Icarus te hooch vlooch, ſmolten ſyne vloghelen door de hitte vander Sonnen, ende viel inde Zee, die van hem den naem behouden heeft d' Icarische Zee.

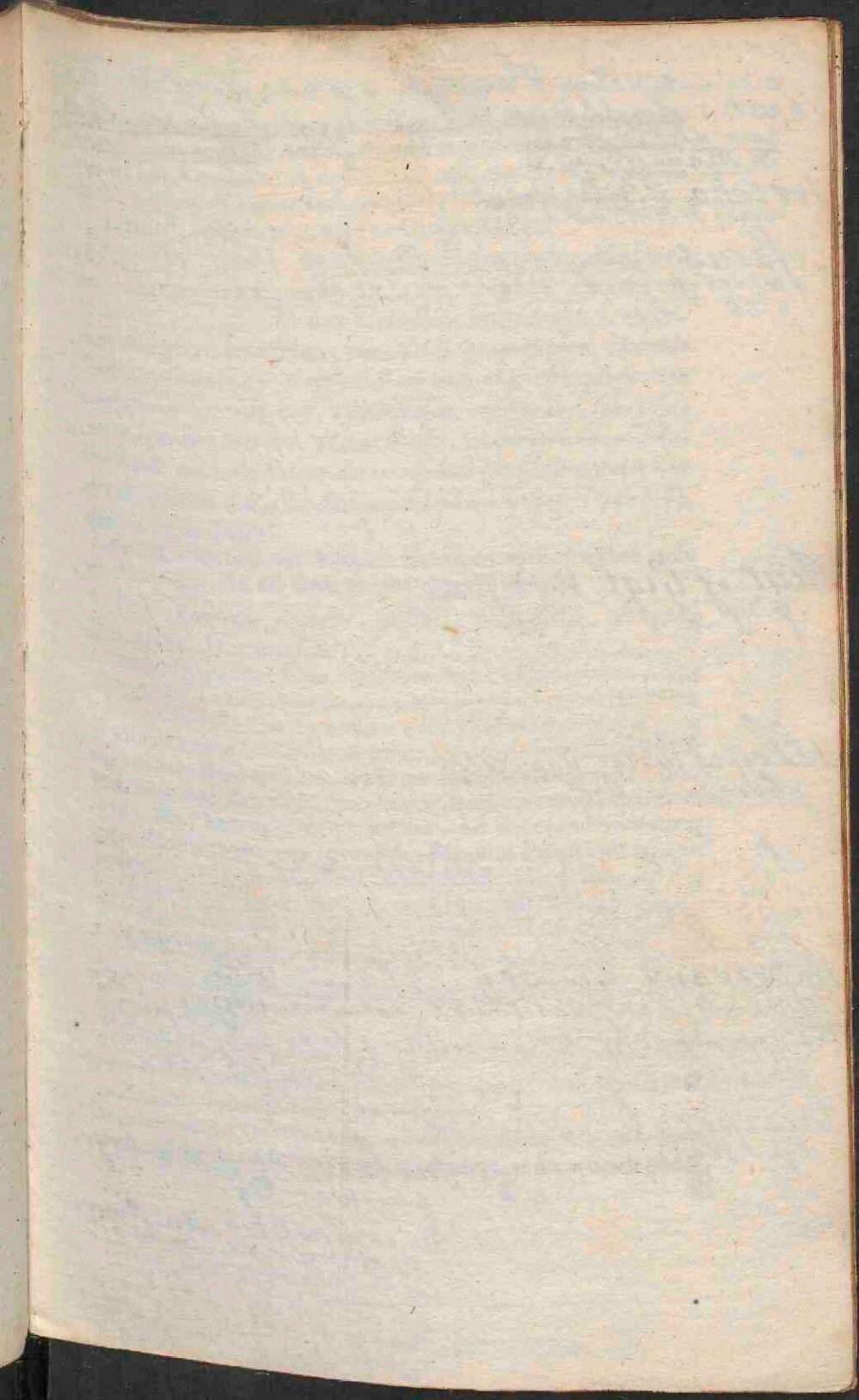
Idæi. *Hooghe, verborghene, Platonische, imaginatie, heymelycke.*

Dit zijn inbeeldinghen van de deelen der dingen, die wy in onſe ziele drucken, worden zomtijds oock ghehouden voor de dinghen zelve.

Idioot. *Slechten, mallen, onvernuyftighen, belachelycken, wylen, zotten, onbequamen, botten, armen, onaerdighen, groven, donckeren, rouwen, onghelcerden, ezcl, onverſtandighen, onghemanierden, boerſchen, plompen, onzedighen, dorperſchen, veelsprekenden.*

Idomeneus. *Kloecken, ſtouten, Cretiaenſchen, ſtrijdbaren, minoiſchen.*

Koninck van Creta, was ſone van Deucalion, ende Neve van Minos, alzo hy oorloghe ghevoert hadde teghen de Troyanen, weder na ſyn landt keerde, overviel hem een tempeest op de Zee, zoo wtermaten groot, dat hy de Goden beloofde, zoo hy ghezont over mochte komen, hun het eerſte dat hem onnoecten zoude, wilde

Jeremias. Vrooyprediker. Vond. Zoon van 't booghe
g'weert & a' respri. stidelyk g'flacht. Hierl. K. p. 12.
Jeptha. Zeehafrige hult. Lantvroegt. Reicht in Velt
heit dit. Hierl. Vond. Opdr. J'pt. T'ly van Josif
in Manasse, p. 35.
Jericho. Hier Frydebaer. Jericho; de koninglyke Stat.
Vond. Hierl. d'v. K. p. 49.
Jesaias. Euangelische Profitt, Vond. Amos 2000.
Hierl. K. p. 18. D'eer. van Koningsbloet, Johana
p. 35.

Jigt of Gigt. Vond. Joann.
p. 390

Illegitimi. Onwettigh
gebortin, W.Gr.

Illiquida. Onklare Schulden, W.Gr.

Imperium. Vaberting.
Imperium medium. Op
pirvill. W.Gr.

Impossibile. Ondoeluyk

Impetrant. Verzoeker. Aenlegger. W.Gr.

Immeubilin. Ontilbare goederen, W.Gr.

In commercio. Wandel-Preapaces. Dit wort
Handelbaar. W.Gr.

witten niet beuren may
gen. W.Gr.

Incorporali. Onleuam,
Eyk. W.Gr.

Inclus. Binnen in Gigt
p. n. W.Gr. Lig.

In compositie. In samen
Onfangen is, t'indt bi
sehe begheven van een
Misdait van 's Heft w. g. g.
tot 'n overinkomst
akkoest voor z'keren
van penning. n. onfang
W.Gr. R. g. g.

M. ANTHONI SMYTERS.

wilde offeren. Nu 'ghebeurde dat hem synen Sone d'eerste tegen quam: ende om dat hy dien wilde opofferen, werdt hy van den synen wt syn Koninckryck verdreven, ende vluchte in Calabren, daer hy een stadt bouwede, by 'thoofte vande Zee Salentini.

Ieught, Ionckheyt, ziet na Ionghelinc.

Ihesus Christus. Den Messias, Zalichmaker, Nazarener, Ghezaifden, Koninck der Ioden, Priester, 't Goddelijck Woordt, Verlosser, der menschen soen, kruysdragher, oppersten Propheet, middelaer, onnoofelen, ghepassijden, Davids Sone, welbeminden, sterffelijcken, ende anst'effelijcken, den eersten der levendighen, victorienfen, voor sprake, scheydtsmuur, goeden Herder, 't Lam Godes, wederoprechrer, Maria Sone, wederbrengher des menschen gheslachts, zalicheyt des menschen. Leen wt den huysse Iuda, den wortel van Iesse, den mensch Godes.

By dese voorschreven Epiteten machmen noch voeghen ende ghebruycken, die, die Godt toegheschreven worden.

Ilia. Romulus moeder, vestale, onkuysse, onreync, Roomsche, Dardanische. *Incrimintum Ryzing*

Anders ghenacmt Rhea, Numitors dochter Koninck van Alba-tien, na dat Amulius Numitors oudtste broedor hem wt syn Rijck verdreven hadde, ende synen sone oock ghedoodet, op datter geen gheslachte meer na blijven en zoude, 't welck na het Koninckryck teghen hem staen mochte, dedese met ghewelt als een vestale maghet bewaren, dewelcke (zoo hem in eenen droom gheopenbaert was) Mars bevrucht zoude hebben, oft door eenich onbekent man, baerde twee sonen, ghenacmt Romulus ende Rhemus: Om welke oor zake Amulius haer dede levende delven, ende de twee kinderen in den Tyber worpen, die niet teghenstaende behouden werden, ende oudt gheworden wesende, deden hem oock dooden.

Inct. Bijtenden, stercken, swerten, ghegonden, vasten, *Indimne*
loopenden, vloeyenden, dicken, doordringenden, rossen, blind, *Indimnitas*
kenden, blecken. *Indimnitas*

Indien. Oost, West, rijk, welricckende, vruchtebaer, *Indimnitas*
swert, barbarisch, groot, ghepeerelt, wydt, verre ghelegghen, *Indimnitas*
kostelijck, wonderlijck, wtenweghe. *Indimnitas*

Indien is het Oostquartier, aen de grensen van Asia, ende streckt zich zoo wydt, datmen't voor het derdepaert der weerelt houdt,

E P I T H E T A V A N

dit groot Landtschap streckt van der Sonnen opganck langs d'Oosterliche Zee, nu ter tijdt ghenacmt Catai, na 't VVesten langs den vloedt Indo, daer van het den naem ghenomen heeft, ende tot een bepalinghe dient, ende Zuydwaerts langhs d'Indische Zee na het Koninckrijck Cambayo ende 't gheberchte Taurus, dienende tot frontieren Noordwaerts. Dit Landt is zeer vruchtbaer, twee-maels vruchten in't jaer ghevende, groeyt veel canneels, pepers, ende andere medecinale ende welriekende specerijen, even ghelijck het gheluckich Arabien ende Aetiopien, 't gheeft oock over-vloedighe peerlen ende kostelijcke ghetentent.

Inghewant. Diep, vet, bevreest, vuyl, versaelijck, roockende, roerende, daverende, levende, warm.

*Hoort Ende
Lastering
W.G.*

Injurie. Schimp ofte smaetwoorden, woorden, lasterlycke, overdadighe, moeyelijck, loghen, onverdraghelijcke, snoo-de, dreyghende, bittere, roepende, beerende, smertelijcke, wt-ghespoghe, twistighe, onaerdighe, nydighe, quellijcke, onver-wachte, onverdiende, schandelijcke, ondraghelijcke, blasphemische, onbehoorlijcke, oneerlijcke, straffe, boose, grouwe-lijcke. *Bekrumping.*

*Insinuat
Vidi
pagin
nam
in solv
On
om
gr.*

Iode. Devoten, ghereeckenden, teeckendragenden, bert-neckigen, besneden, woeckenaer, Babylonischen, denckenden, wockerenden, ghelen, ceremonieusen, ongeleerden, ongeloo-sighen, bleecken, loefsen, dienstbaren, verstroyden, supersti-tieusen, bleeckverwighen, scrupuleusen, rijcken, koppighen, quaden, dwalenden, ghelighierighen, voorbuijschen.

Io, Inachis dochter, werdt zeer bemint van Iupiter, die om sy-nen wille van haer te verwerven, dat het Iuno niet ghewaer en werde veranderde in een jonghe Koe, maer Iuno de waerheyt vander daet vermoedende, gaffe in de bewaernisse van Argus, die hondert oogen hadde. Iupiter vernemende dat Io zeer verstoort was teghen desen quellijcken bewaerder, dede Argus ombrengen door Mercurius: Nu Io hare eerste wesen wederghekegen heb-bende, ende in Egypten ghekomen wesende, wette in grooter ee-ren ghelouden, om dat sy d'Egyptenaers de letter-konst leerde, ende wees haer hoe sy d'aerde zouden bouwen, bezaeyen, ende broodt backen, in voeghen dat sy se achteden van den Hemel ghe-maect te zijn: na haer overlijden gheacht voor een Goddinne diese-lis noemden.

*Intervener
Gim-
Stad
G.
in
By
gedain
het
over
ing
W.G.*

*Interlocutoir. Ein vonnis van den Rechter Instra-
tuschin hit begin endt einds van een Proci,
waerby eenigal ordri du raingaindi gesevte
wordt. W.G.*

*Interruptie. afbrink van een Proci. W.G. in
in
don
af.*

Indirecte. Door om
Weg. W.Gr.

In fraudem creditorum.
In verhooring van de
Schulderen, W.Gr.

Inductie is, wanneer de
Schuldners voor eenen
Rechter worden geroepen, om
te hooren aen te doen, om met
hunnen schuldenaar op te
gaan tot handelen, W.Gr.
R. Jur. Dringel. Drang.
W. Jur. Dringel. Drang.

Inhibitie. In Clausula
Suspensiva.
Inzetting, Epitaphis. M.

In persona. In (sua non uit.) eigen hoofde. W.Gr. R. Jur.

Insolvent. Onvermoogen, om te betalen. W.Gr. R. Jur.

Insolvent. Onvermoogen, om te betalen. W.Gr. R. Jur.

Instantia. Vervolg van

Rechtspleging. W.Gr. In

stantie, 2de. Rechtsvervolg. p. 47.

2de. R. Jur. Tweede instantie, Tweede kennis van

in scriptis. Schriftelijk. W.Gr.

Insufficiens. In het

Insufficiens. In het

Insufficiens. In het

Insufficiens. In het

Insufficiens. In het

Insufficiens. In het

Insufficiens. In het

Insufficiens. In het

Insufficiens. In het

Insufficiens. In het

Insufficiens. In het

Insufficiens. In het

Insufficiens. In het

Insufficiens. In het

Insufficiens. In het

Insufficiens. In het

Insufficiens. In het

Insufficiens. In het

Insufficiens. In het

Insufficiens. In het

Insufficiens. In het

Insufficiens. In het

Insufficiens. In het

Insufficiens. In het

Insufficiens. In het

Insufficiens. In het

Intestato. (26) Door Verst. v. W. d. Groot
Inl. - Prakt. (26) Door Verst. v. W. d. Groot

Intimatie. Is bini b. k. n. m. a. c. h. i. n. g. d. o. o. r. l. a. s. t. d. e. s.
Rechtors van iet te zullen ordonnieren, te z. y. dat
de geene, an wie die geschiedt, in rechten ver schijnt
ofst niet. W. G. Regist.

xxx
Inventarium. Beschryving van goederen. In
Inventaris. W. G.

Inventaris van goederen, is een Register inde beschryving
van goederen, dat in een Register wordt opgevoerd. W. G. Reg.

Joannes (de Doopst) Boetg. Zant. Vond. Joann. p. 10.
afgezant Gods, p. 15. Hierbaer voor Messias. p. 10.

Leest van 't verbondt, p. 30. Liefste Speelgenoot
van 's hemels bruidgom, p. 105. Morgenster
re voor Lee van de leon in 't heiliche. p. 15. Zacha
rias Zoon, p. 63. Woestynier, p. 15.

Inventaris van Stukken is een Register of
beschryving van alle de stukken van een proces, waer
op 't oordeel mit letteren worden aangeveeren.

Job. Di. Sydraimheit, Vond.

Jonas. Boetprediker, Vond. Boetprofet, ld. Jonan
p. 43.

xxx

Introducctie van Appel is, wanneer
de Groot words aangeveeren, ende enq. braght
te wylt te nien ten dagen geschieden mat. W. G.
Regist.

M. ANTHONI SMYTERS.

Instrument musicael. Welluydende, zotluydende, orgel, ⁽¹⁾
accorderende, blydt, vrolyck, lustich, resonnerende, zoet,
lyfelyck.

Intitulatie. Naemghevinghe, hoost, opgheschrevene, ⁽²⁾
epigrammische, hooghe, blyckelycke.

Inventeur ofte Vindere. Scherpsinnighen, subtylen, won- ⁽³⁾
derlycken, eersten, vermaerden, doorknouwenden, Athenien-
schen, nieuw.n, spitsvindighen, denckenden, bouweester. *Inundatio*
Overloop
van water
Wij.

Joncker ofte Jonckheer. Hoo vaerdighen, trofsen, jon-
gen, braverenden, gemusqueerden, frisch, fraeyen, moyaert,
doorhackelden, doorsnedenen, ghekyolden, vrijere, ghepar-
sumerden, mall.n, spotter, jocker, statighen, hoochmoedi-
ghen, kloecken, gheestighen, ghelockhayrden, danssaere,
lichtvoet, blyden, vrolycken, wreeden, stueren, opge-
blasenen, courtsaen, beleefsaen, bragherenden, edelen,
poppen.

Ionghelinelck ofte Ionghen. Opgheblasenen, ontemme-
lycken, zorachtighen, onstraffelycken, onberispelycken, zelt-
saem, quistachtich, wilt, verdoenachtich, verteerder, hooch-
moedich, wreet, sterck, jonck, begheerich, veranderlyck,
speelder, onkuys, vleyaert, korsel, pluymstrycker, grimmich,
beroemer, curieus, sorchvuldich, wijfachtich, spotter, pocher,
pryselycken, hoereerder, verwonnen, zotten, verdoender, on-
gheestadich, ketser, schermer, leerlustighen, nieukrachtigen,
ongbeloovighen, bordeelbrock, deughniet, verleyt, stont, on-
leerbaer, jonck, Adonisch, gulden, blifenden, rosch, lustich,
wacker, amoureux, ghekrolt, schoon, fris, aerdich, wulps,
trois, moy, edel, broot droncken, dertel, ziet Joncker.

Jonckheyt oft Ieught. Malle, oncerbare, behendighe,
schoone, veerdighe, groene, domme, ontemmelycke, gulden,
onbescheyden, botte, onervarene, bloeyende, onkuysche, wel-
lustighe, amoureuse, ongebondene, edele, onmachtighe, ghe-
krolde, onghematichde, slechte, oploopende, bulderende, on-
ghesichte, verleydende, furieuse, vrolycke, onghemanierde,
wulpsche, lichtveerdighe, zoete, onbeschacnde, stoute, onge-
duldighe,

Jordach. ^{K 5} Zie, schoon quailyck, de ^{duldighe,} volgende p.

EPI TH E T A V A N

duidighe, verdorven, onghestadighe, vriendelycke, teere, onbeleefde, trotsse, wanckelbare, minnelijcke, liefhebbende, boelachtighe, dolla, heete, stercke, swacke, onvoorsienighe, blinde, dertele, hoovaerdighe, ghenuechlijcke, diepsinnighe, begheerlijcke.

Iossemyne. Welriekende, Witte, verdrooghende, verzevende.

De bloemen van dese plante zijn welriekende ende wit gelijk witte violieren, en onder andere eyghenschappen doet sy de stuymen lossen, die vuyl ende grof zijn van d'oude lieden die van kouder natueren zijn.

Jordane. Een reviere in Iudeen, schoon, vermaerde, vermakelijcke, lustighe, zoete, Israëlijsche, Hebreeuwse.

Dit's den naem van een reviere in Iudeen gheleghen, nemende haren oorspronck wt dē berch Emath, van twee Fonteynen, d'een ne ghenaemt Hasor ligghende aen de rechte, d'ander Machari, aen de sincker zijde.

Iosue. Kloecken, heldt, Wijsen, ghevreesden, victorieusen, stercken, excellenten, Capiteyn, ridderlycken, leydt staerder Israëlieten.

Anders ghenaemt Oseus, was de sone Nun, wt den gheslachte Ephraim, hy richtede 'tvolck Godes 27 jaren, dede onder hem beven alle de Philittijnsche Koninghen ende die van Mesopotamien, alzo dat hyer 32 hem onderdanich maecte, ende oock zoo veel Koninckrijcken: Van de 600000 mannen die wt Egypten trocken, is hy alleene met Caleph in't landt van beloften ghekommen: Hy was 110 jaer oudt als hy sterf.

Louffrouwe. Edele, moye, toegemaecte, rijcke, bepeerelde, pompeuse, ghebulde fraeye, propre, jente, ghetoyde, ghekrolde, gheblanchette, hoovaerdighe, proncxtere, gheperuqueerde, ghelobde, weereitsche, gheapproende, ghebedende, trotse, gheperfumeerde, schoone, lustighe, gheestighe, ghepaleerde, vrolijcke, teere, dunne, rancke, bequame, zoete, nighende, troetelachtighe, vermomde.

Iris. Thaumantidische, gheschockijerde, wolckachtighe, lochtrighe, gheverwede, vochtrighe, waterghevende, wanckelbare, gheschilderde, Lunonische, voorzeggende, lichte, gekromde.

De Spyltinde, Vond. Herb. Kk. p. 13.

Josef. Der Jongelingen Spitzel. Vond.

Josias. De godzalige. Vond.

Josua. De Leidsman. Vond. Tweede Heirvorst
des joodschen volks, Van Tid Vooth. p. 29.

Ironia. Sch. sp. S. 111.
Spraak. Sch. 111.

Jubilfeest. Vond. B. ff. p. 102. Het zeventiende
Leek.

Judas Machabeen. De Voorrecht. Vond.

M. ANTHONI SMYTERS.

*kromde, gheboghene, haestighe, nevelachtighe, Junons bod-
d., kromme.*

De Poëten zegghen dat sy Thaumantes dochter ende Junons bodinne was. Om de waerheyt te zegghen, dit en is maer den Reghenboghe die men in de locht ziet staen, die maer een weder- schijnfel van der Sonnen-Stralen teghens de wolcken is. Nu als sy verstaen met Iuno de locht, en zegghen dat Iris de bodinne is, sy willen daer mede beteekenen voorzegghinghe van reghen, be- teeckent oock zomtijts den Reghenboghe.

Italien. *Gheweldich, ghebedende, vruchtebaer, hoo-
vaerdich, rijk, getempert, volckrijcke, metaelrijcke, schoon,
vruchtenrijk, vermaert, Saturnisch, lustich, oorlogghs,
edel, gheluckich.* *Het airische Parady.* *Vondt Hoorl. K. p. 78.*

Ithijs ofte Itile. *Trafiaen, onnooselen, droevighen, Is-
marischen.*

Hy was Tereus Koninck van Traciens sone, ende van Progné Pandion Koninck van Athenens dochter: Dewelcke zoeckende te wreken dat haren man haer sutter Philomele geviolert hadde, hieu dit kindt in stucken, ende gafft hem te eten: Van die tijdt aent veranderden de Goden haer in eenen Faifant-voghel.

Iudas. *Verrader, 't kindt der verderffenisse, gierighen,
boosen, verdoemden, borse dragher, elendighen, ongherechti-
ghen, smeekenden, wanhopenden, desperaten.*

Vas gebynaemt Iscarioth, een van de twaelf Apostelen, door ghiericheyt ghedreven, verkochte ende leverde onsen Zalichma- ker Iesus Christus aen de Ioden, voor de somme van 30 pennin- ghen, die sy hem gaven: elcken penninck was 3 sz 6 groot onses ghelts weerdich: Daer na berou hebbende van syn misdaet, wan- hoopte, verhingh zich zelve.

Iudeen. *Heylighe, 't Rijcke Iuda, Syrisch, vruchtebaer,
Idumeensch, rieckende, Canaeesche, vermaerde, Christe-
nen, Davids huys.*

VWordt oock Canaeesch ende Palestina genaemt, is een Lant- schap van Syrien, ende alzo ghe-naemt van Iuda, Jacobs eerst- geboren sone. Dit Landt is in grooter achttinghe, om datter de Patriarchen in ghewoont hebben, ende de Propheten Godes heb- bender hunne heylighe prophecijen verkondicht, ja zelfs den ee- nigen Sone Godes heeft de menschwerdinge aldaer aengenenom.
Dit landt is oock overvloedich in alle dinghen, noodich tot des menschen

*Judicatum. Gewyde. Dat het gewyde voldain
Judicatum sijn. Dat het gewyde voldain
wirdt*

E P I T H E T A V A N

menschen leven, hier voortijds brochtmen wt dat Landt den besten balsam, die in de weerelt te bekomen was.

Ludith. Reyne, eerbare, eerlycke, schoone, deuchtsame, victorieuse, grootmoedighe, kloecke, heldinne.

Sy was weduwe, dewelcke behendichlyck den kop af hieu van Holofernes den Opperveldt hooftman van't Assyrische Heyr. Gheleest hebbende 105 jaer, stierf: van de Ioden zeer bekiaecht, ende met grooten pracht begraven.

Iulius. Veranderlycke, heete, warme, somersche, brandende, ontstekene.

Is den naem van een Somer-maendt, welke alzo ghe-naemt werdt ter eeren van Iulius Caesar, in dewelcke hy ghebooren wert, was voor die tijdt Quintil ghe-naemt.

Junctura *Iuno. Keyserinne, overvloedighe, behulpelycke, zoete, yverighe, jalouische, offenooghsche, oude, statighe, moeder, klapachtighe, stoute, Saturnische, beleefde, Goddinne, bruyloftighe, gunstighe, Princesse d's Hemels, Konincklycke, Troyaensche vyandinne, heylighe, groote, almachtighe, Koninghinne, Scepter draechstere, Samiaensche.*

Vas Saturni ende Ops dochter, sulter ende huysvrouwe van Iupiter, sy wordt ghe-naemt de Goddinne van de Koninckrijcken ende van de rijckdommen, heeft vele andere namen, na't ghene dat de Poeten droomen datse de menschen gunstich is. De zelve ghe-naemt hebbende na de hulpe diemen van haer verwerft. De Physicienen verstaen door dit woordt de locht.

Iupiter. Olimpiaen, donderenden Godt, Vader der Godden, blixemenden, Saturnischen, almachtighen, grootmoedighen, Idaischen, heere des tempeests, dreyghenden, luydonderenden, onoverwinnelycken, Lybiaenschen, amourensen, eeuwigghen, grouwelycken, wrecker, goedertierenen, gherechtighen, Dodneensch, Cretischen, Hemels Koninck, milden, straffen, stier, verslinder bloedtschandighen, Phrygiaens, vriendelycken, onkuysschen, zoeten, almachtigen, Monarch, vader, sone, Cybele, grooten heerscher der hemelen, goetwillighen, Capitoliaenschen, gunstighen, scepter dragher, onden, alzienden.

Daer zijnder vele gheweest die desen naem ghehadt hebben, maer desen (zoo de Poeten zeggen) was van Saturnus ende Rhee ghege.

Judiciúm. Rechtspleegings Recht. W. Gr.

Judicialt. Oordt. ligh. Oordt. llyk.

Judicatum. Het Gevysd.

Jukbeen, as jugale.

Juramenti delatio. Stelling der zaken ter d' d' d'
cedt.

Juridicialis. Rechtspraak

Jurisconsultus. Rechtsgeleerde. W.Gr.

Jus agendi. Recht om
te v'lsken de nakoo
ming van t' gunt toege
zelt is. W.Gr.

— Canonicum. Geestelyk recht. W.Gr.

— Civile. Burgerwet. Burgerrecht. W.Gr.

— Decimarum. Trendrecht. W.Gr.

— Deliberandi. Recht van bevaedt. W.Gr.

— Dominii vel quasi. Inschult. W.Gr.

— Feudi. Leenrecht. W.Gr.

— Gentium. Volkerwet, Volkerrecht. W.Gr.

— Hypotheca. Recht van onderpant. W.Gr.

— Inmittendi. (van) Inbalking; inankering

— In personam sive creditum. Inschult

— in rem. Beheering. W.Gr.

— Libelli. Recht, dat t'n Erfpacht er weder

aen een ander v'rgunt, om di vrucht is

van het goit te g'neuten. W.Gr.

— Luminibus non obscurandi & profficitus. Vrij

licht, of vrij g'zicht. W.Gr.

— Non altius tollendi. Bilic van hooger limi
meting. W.Gr.

M. ANTHONI SMYTERS.

ghegencert, die in eender baringhe met Iuno ghebornen werdt, in't Eylandt Creta opghevoedt by de Cureten in den berch Ida, zonder dat he Saturnus wiste, om dies wille dat hy alle syne kinderen verslondt. Nu Iupiter groot ghe worden wesende, en zien- de dat synen vader hem wilde ombrenghen, verjoech hem wt syn Koninckrijk, en deelde met syn broeders de heerschappije van de gheheele weerelt: Hem viel tot syn deel den Hemel en d'Aerde, aen Neptunus de Zee, aen Pluto de Helle, daer na nam hy Iuno syn suster ten wijve, daer van is ghekomen Vulcanus.

Iupiter by de Poëten wordt verstaen Godt, het Element des vyers: andere verstaen, den Voortbrenger aller dingen. Iuvenalis. Welsprekenden, bytenden, vermaerden, Roomschen, Satyrischen, Aquineeschen.

Desen Satyrischen Poëet geboren van Aquinea, is te Roomen zeer gheacht gheweest, mer steert oock ghepresen te worden boven alle die getraecteert hebben, zoodanige stoffe te beschrijven.

Iuweel. Onschattelyck, kostelyck, ryck, dierbaer, weerdich, bruydts, vermakelyck, gheemalleert, glinsterende, bepeerde, ghesteenten, ghesterret, klaer, gouden, eerlyck, hanghende, bagghen, aerdich, schoon, orientals.

Ixion. Meyneedighen, elendighen, Thessalischen, trouweloos, boosen, ontrouwen, vermetenen, onkrystsschen, ongheluckighen, strooper, dwalenden.

Vas Iupiters sone, troude eene ghenamt Dié, diens vader ghenamt was Deionus, die door het verraet syns Schoonsoons, elendelijcken sterf in een groot hol, twelck vol brandighe kolen ontteken was. Den grouwel van dit feyt maecten Ixion zoo hatelijck by de Goden ende by de menschen, dat hy eenen langhen tijdt ghingh dwalen, niemandt vindende die hem ontfingh. Ten lesten erbarmde Iupiter syner, ende zuyverde hem van dese misdæet, dede hem in den Hemel komen, alwaer hy zich eens zoo vol zoop ende droncken maecte van der Goden dranck, en zoo vulde met hunne spijs, dat hy zich zelve liet duncken ende zoo vermeten werdt, dat hy Iuno zochte t'onteeren, waerom sy haer zoo vergramde, Iupiter te kennen gaf, die om de waerheyt van der daet te weten, nam een wolcke, daer van hy een beeldt maecte dat Iuno zeer gheleek. Ixion synen onbehoorlijcken wille met haer volbrocht hebbende, werden de Centauren wt hun geboren. Derhalven, Iupiter hem niet moghende dooden, (om dat hy van der Goden spijs gheheten hadde) zondt hem al levende in der

*Jus patrie potestatis. De groot ende Helle
 zond. rling. maght des vaders over de kinderen
 ord. r zyn hand staende. W. Gr
 personali. la. Penult. W. Gr
 pot. sonarum. v. d. d. l. yke. g. foal. c. n. is. d. r. m. d. n.
 Ph. d. W. Gr.*

Ius Pontificium, Pausfelyke rechtin. Wgr.
Posseffionis. Beherting. Wgr.

E P I T H E T A V A N

Helle, ende hem met handen ende voeten doen binden aen een eewichdracyende radt.

K.

KAey. Behavende, lustighe, breede, wijde, bewandelde, reuieren, openen, gheklasside.

Kaeyt. Dit onder dit streekin.

Kulck. Witten, levenden, wittenden, witmakenden, ongheluschten, bytenden, bereyden, brandenden, roockenden, bestreken, met selaren, bernenden, ouens, stryck, plackers, konstighen.

Ky kack. Luachas charis.

Kampernoelien. Leckere, fenynighe, koude, vochtighe, onriype, onsmakelycke, voose, zorghelycke, rondkens, ronds, haestghegroeyt, versche, paddenstoel.

Kart. Dit is in de plaats in de kaart.

Men vindt veelderley Kampernoelien, maer de plompe en dicke zijn de beste, zommighe zijn fenynich, voornamelijck die wt eenighe verrottinghe groeyen.

Kancker. Ongheueselycken, ghemanden; inetenden, verteerenden.

Kant, zoo het is à graco kávdas (oculi angelus) dus met lede gevoegt; en geest dit dan de plaats te kennen, daer men de ooggen sluit, en door het oog sluit, en de ledere nistien doet: dies te recht ledich den.

zighen.

te lynn Kattin. 2 ghedir hampe. scho. van aar. tt testin. Ond. Brdorn. p. 3.

Katte. Mauwende, lauwend, tamme, ronckende, grauwe, gheplacte, muys, droeve, huys, veruaerlycke, bloode, rat, sendoot, schoone, bedelachtighe, swerte, diesachtighe, ghebaerde, aschviyfterse, kleyne, gheduldighe, ghespickelde, malle, minne, springherse, streelstere, tuymelerse, luygende, streelerse, benepen.

Kauwoord. n. Langhe, ronde, witte, flesch.

De Kauwoorden zijn bequaem om wijn in te behouden, om olie ende andere waterachtighe ofte druypende dinghen, ghelijck men in vaten en kuypen doet. Men doet des V Vinterts de Citroenboomen, met haer rijs, om dat sy van natueren een contrarieteit hebben, de koude te verhinderen, diese zonden moghen beschaighen.

Kecke

EPI THETA VAN

Helle, ende hem met handen ende voeten doen binden aen een ewichdraeyende radt.

K.

Kaars. Lit.
onder den
freeskin.
by raackh.
duidic.
chartid.
Kattisid.
Tehin plarr.
in't karsin.

KAey. Behavende, lustighe, breede, wijde, bewandelde, revieren, openen, ghekassijde.
Kulck. Wuten, levenden, wittenden, witmakenden, onthebluschten, bytenden, bereyden, brandenden, roockenden, bestreken, meselaren, bernenden, ovens, stryck, plackers, konstighen.

Kampernoelien. Leckere, fenijnighe, koude, vochtighe, onriype, onsmakelycke, voose, zorghelycke, rondkens, ronden, haestighegroeyt, versche, paddenstoel.

Men vindt veelderley Kampernoelien, maer de plumpe en dicke zijn de beste, zommighe zijn fenijnich, voornamelyck die wt eenighe verrottinghe groeyen.

Kancker. Ongheneselycken, ghemanden; inwendend, verteerenden.

Kant. Broodts, bacht, grooten, dicken, knaghenden, harden, dijckers, arbeyders.

Karper. Bevruchten, vruchtbaren, dicken, zachten, vochtighen, graetachtighen, gheschelfferden, schelfferachtighen.

24
taayn Katten.
ghelot hand.
Schoon in air.
tit tastin.
Oud. Brodm.
p. 3.

Katte. Mauwende, lauwend, tanme, ronckende, grauwe, gheplachte, muys, droeve, huys, verwaerlycke, bloode, ratgendoot, schoone, bedelachtighe, swerte, diesachtighe, ghebaerde, aschwyfsterse, kleyne, gheduldighe, ghespickelde, malle, minne, springherse, streelstere, tuymelerse, luymende, freelerse, benepen. *Kauwoorden.*

Kauwoorden. Langhe, ronde, witte, flesch.

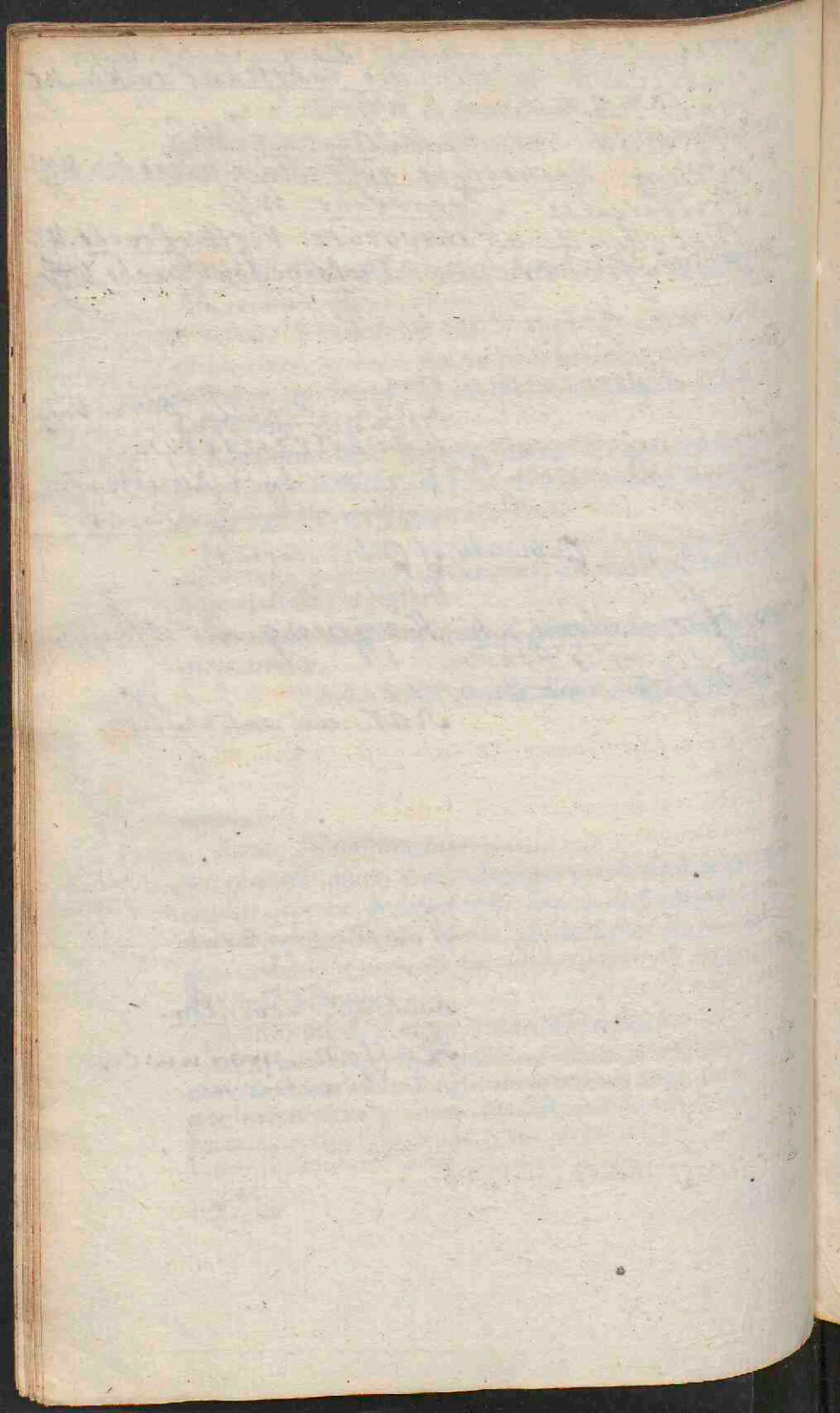
De Kauwoorden zijn bequaem om wijn in te behouden, om olie ende andere waterachtighe ofte druypende dinghen, ghelijck men in vaten en kuypen doet. Men dect des V Vinters de Citroenboomen, met haer rijs, om dat sy van natueren een contrarieteyt hebben, de koude te verhinderen, diese zouden moghen beschaighen.

Kecke

Jus privatum. Byzonder Burgerrecht. Wgr.
 publicum. Wettin, des Landstant rechtin. Wgr.
 reale. Beheering. Wgr.
 rei vindicationis. Airtad. Wgr.
 ritum. Reechtelijke gestalte der zaakin. Wgr.
 Scillicidii. Dropprecht. Wgr.
 Succedendi ab intestato. Voorfuirrecht. Wgr.
 Superficiarium. Huus-gebouw-recht. Wgr.
 Judicatum. Het Geveys; Geveysde.
 Junctura. Voeging.
 Kaleb. D. Santvastige, Vond. Kaek. Mapilla. Blin. Vuigi
 Kain. Esse min, ch, in. Kaekbeenderin.
^{mouder.} Precedit - Tort Kairt. Spil - Lauttraist.
Stuyrecht. Kaitz. Pilorum locus.
 Kamerling. (a Cubiculo, of Cubicularius) Kap, kappit.
 Kapsion. Mit den Kap, Kapsing. Zie Afkapp.
psol d. d. new o. d. l. m.
min, Oud. Brdrmt g. Kat. Zie onder Slim.

Kasse, Capsula.
 Katrol. Trochlea.
 Kattin. matruon,
kolben, turin.

M. ANTHONI SMYTERS.

Kecke ofte Parte. Spel, loofe, oorlooghsche, snoode, schelm-
sche, arghe, bedrieghelijcke, vriendelycke, schalcke, ver-
raders.

Keer. Veerdighen, lichten, draeyenden, rechten, stercken,
Weerhaecx, haestighen, wendenden, wakeren, rasschen, *zug.*
dubbelen. *dit Verkeeren. En ondir Nek.*

Keerskorf. Dunnen, witten, slechten, langhen, teemen,
stercken, hooghen, enghen, smallen.

Keerffe. Vlammende, lichte, traghe, verlichtende, dun-
ne, rancke, teere, ruete, witte, wassen, ghele, Minnebroeders,
brandende, lichtende, donckere, langhe, nacht, washt, pass,
stralende, klare, morghen.

Keghelen. Staende, rechte, ronde, blijde, neghentallighe,
langhe, omghevallene. *Kegelsche, Conica, S. St.*

Kele. Inslickende, breede, opene, hooghe, aderachtighe,
diepe, gapende, vochtighe, langhe, luydende, holle, instocken-
de, gulfighe, inswillighe, aessenende, stockerighe.

Kes. Verharden, klot, platten, vetten, koe, duynen, zoe-
semelox, gheronnen, nieuwen, witten, groenen, teeren, scha-
pen, versschen, ouden, ronden, vierkanten, parmeisaen, Hol-
landschen, ghelen, rotten, maeyachtighen, gheledden, Tes-
selschen.

Keirnen-steen van pruymen, kriecken, perzen ofte ande-
re vruchten, harden, pruym, olyve, abricoten, keirnachtigen,
amandel, daden, kleynen, druyven, voortbrenghenden, dun-
nen, ronden.

Kelder. Diepen, vochtighen, donckeren, wijn, bier, onder-
aerdighen, ghewelfden, hollen, verdiepten, droevighen, kyl-
achtighen, lochten.

Kelderweeder. Wijnproever, fleschdragher, voor snij-
der, veerdighen, besighen, dorst ver slagher, drinckenschenc-
ker, wijntapper, ganymeden.

Keimp oft Hennep. Gheswinghelt, ghebooft, spinbaer,
ghebekele, ghewronghen, bindende, ghekoordet, stinckende,
gherotten, gheblowet, ghevleghek.

Keicke.

In't Engelsch Church,
Grace Kuyper, d. d. 1692 p. 6.
Zin Rabus B.

EPIHETA VAN

Kercke. Christen, alghemeyne, Catholycke, gheloovighe, oude, Evangelische, zalighe, ware, goddelijcke, d'arcke Christi, Roomsche, onsterffelijcke, heylighe, eenvoudighe, yverighe, Christelijcke, strydende.

Kerck-gheboden ofte Ondertrouwe. Solemnele, feeste-lycke, Sondaechsche, openbare, bruylofts, wtverkondichde.

Kercken-dienst. Yverighen, Godes-dienst, zekeren, curieusen, ouden, loffelycken, eerbaren, solemnelen, ghevierden, ghewoonen, loodtschen, Christelijcken, superstitiens- by-gheloovighen, zuiveren.

Kerckmeester. Dienstwillighen, zorchdraghenden, eerbaren, ghetrouwen, kerckenvoocht ofte momboor.

Kercken-roover. Grouwelycken, stouten, boosen, schelm- schen, di. fachtighen, afgryfselijcken, onzalighen, roovenden, hatelijcken, verachtelijcken, strafweerdighen.

Kerck-hof. Ghebult, droevich, lommerachtich, ghe- kruyst, breed, eensaem, rouplactse, droesplactse, opene, een- voudich, ghemeyn, rust, doorgraven, vet, grouwelyck, door- den, menschverflindende, verschrickelijck, Christen-slaep- stede.

Kerffen-kruyd. Water, fonteyn, verssche, groene, re- vier, ghesonde, voorjarighe.

Daer zijn veleleye soorten van Kerffe, die inde loopende wa- teren ofte fonteynen groeyt, voecht haer ghemeynlijck by de wa- tereppe ofte pungen, in't eerste zijn de bladkens rondt, ende wanneer se groeyen, worden se ghehackelt ghelijck de Roquetten bladeren.

Ketene. Ghedraeyde, harde, stercke, gheknoopte, dichte, onghen, boey, rammelende, doorknoopte, gheknorde, sware, ringh, bindende, onwonden.

Ketterije. Obstinate, opinisch, Ariaensche, verdoeme- lycke, vervloecte, verdomde, stoute, dootslaende, onghelucke, blinde, kerckenpeste, boovaerdighe, boose, koppighe, mon- stersche, smeekende, schadelijcke, vleeschelijcke, vernuft- volghende, moeder der godtloosen, overghegheven, onghen- bende.

Karmazyni Koss. Hoofs Ged.
p. 208.

Ktuhin. (Lokind in voorigter Druck) Achtig-
Benning- Kilder- ^{ook} Maget- Viltt Schraelt, ruy,
mē, looz, Rook-berookte, rookindē, ruimē, ruy,
lē, warmē, warmindē, zwart, geſtoff, civē,
soort, viltt, zoort, wro. t. Stink-

Nieren, Dentes molaris, maxillaris.

Keijfslagader. Arteria Suralis.

M. ANTHONI SMYTERS.

bondene, partijdighe, oprocrighe, ongheloovighe, waenwijse, vermetelycke, fantastijcke, twistvoedstere, sectarische, pestilentiale, horsseloofse, scheurmakighe, rotten, oorlooghverkonderse, twistzaeystere, nieuwe, onzalighe.

Keule. Kruydt, stercke, bittere, rieckende, arendraghende, hof, groene, wilde, ghebloeyde.

Keyser. Caesar, Augustus, onoverwinnelycken, machtighen, strijtbaren, roemweerdighen, Roomschen, hoochmoedighen, stouten, grootmoedighen, wackeren, kloecken, ontimmelycken, triumphanten, heerschenden, Monarch, weerdighen, oorlogher, overwinner, victorienzen, ghevreescden, oversten. *Keizers vrient willen blyden. Oud. Brdmit p. 45*

Carolus. Onoverwinnelycken, grootmoedighen, moedighen, kloecken, krygher, gheleerden, vrede-vader, oorlogher, stouten, veerdighen, stantvastighen, machtighen, deuchdelycken milden, Roomschen, vromen, eersten, Keyser, wackeren, subtylen, zachtmoedighen, eergierighen, ghevreescden, victorienzen, hoochmoedighen, triumpherenden.

Keyserrijk. Hoochste, machtichste, vermaert, hoochweerdich, ghehoorsaem, oncyndelyck, bloeyende, rycks, aldermachtichste.

Kieckendief, ziet Wouwe.

Kiecken. Piepende, ghesloten, jonghe, teere, kleyn, ghebroede, voorjarighe.

Kindt. Lief, teer, wel bemint, troetel, jongh, schoon, edel, kleyn, zoet, ghemint, welgeboren, weert, vet, lieflyck, vriendelyck, stamelende, weeck, zacht, poppen, ghebakert, ghewonden, fraey, ghezoocht, ghespeent, levende, wacker, sterck, voedster.

Kinder-doecken. Kinder, windel, witte, wolle, breed, lakene, spis, neers.

Kindtsheyt. Leuchdighe, schreyende, eerste, schreuwende, ghebakerde, onnoofele, zeeverende, malle.

Ki-yler. Peerds, ziet Breydel, sluytende, yseren, temwende, hardt, benauwende.

E P I T H E T A V A N

Kinne. Langhe, scherpe, ghekloofde, breede, gheputte, hanghende, ronde, daverende, korte, ghebaerde, dicke, gulden, appel, ghevorte, hellende, zachte, kromme, troetelachtighe, troetel.

Zie Bonthut Kulte. Vrecke, gheslotene, secreet, leiren, schrijn, doot offer, b. slaghene.

Kiltmaker, ziet Schrijnwercker.

Kirtelinghe. Wellustighe, brootdronckene, vriendelycke, lustighe, amourensche, grillighe, stekende, zoete, malle, onkuysche, lachende.

Kittlach
Clytoris

Kijver oft Kijvinghe. Twistighen, oproerighen, klaghenden, klachtighen, kysachtighen, grooten, korzelen, onredelycken, onverstandighen, qualysprekenden, quelllycken, keeckachtighen, onderlinghen, wijsachtighen, scheldenden, tistematich, woorttwistighe.

Klatgix
Arnklaey

Klacht. Droevighe, biddende, vermanende, karmende, smeekende, beklaghelycke, betranende, sware, treurighe, elendighe, zuchtende, deerlycke, medelydende.

Klappacit. Loghenachtighen, quelllycken, moeyelycken, poffenden, onverdragelycken, quaetsprekenden, lasterlycken, bytenden, hatelycken, loghenzaeyer, onbeleefden, zeeverenden.

Klappinghe. Gheklap, quellighe, loofe, zoete, klapachtighe, moeyelycke, verdrietighe, verdrietelycke, zotte, veelsprekende, wijven, onnutte, confuysse, loghenachtighe, oneerlycke, oorlockende.

Klater. Zilveren, verblydenden, kinderspel, ghetanden, klaterenden, klinckenden, tydverdryver, kinderkortswijl.

Klauwe. Kromme, haeckachtige, leeuwe, grijpende, roovende, pijnende, eysselycke, vreeselycke, verblindende, wreede, vattende, bytende, stekende, raffche, veerdighe, hakende, dieffche, pooten, schrabbende, gekromde, scherpe, gheweldighe, grijpende, dertele, valcken, bepluynde, rouwe, smeekende, scherpe, krauwende, leckere, hayrighe, vleyende, rafste, ghevaerlycke.

Kleer

Kinfpieren, in Tong-
Muskuli Genioglossi
— in Tongdenfpieren,
— Geniohyoidi.

Mijn vriende Slechts: ook toe de pot } oud. Brdm. p. 45.
& P. wys als kant, de kist in 't plot
te merkelyk, dat onder anderen de twee kisten
van Bakchus by de Grieken genoemd zyn Kis. 04.
Zie D. Hönig: Ned. Poët. p. 121.

Klairen, Melanocanthin.

Klank der uersprake, Ac-
cintus.

Klapvlezen. Bischoffs
mijterwyze, Valen Cae mi,
tralis. Ma. wyze, Lunarts

EPI THETA VAN

Kloproede. Swacke, langhe, gheknobbelde, eycken, baste-
lieren.

Kluchte. Aerdighe, bootsighe, ydela, ghenuechlycke,
blyde, fabel, belache, ycke, ghemeyne, loghen, spottelycke,
schimpighe, raesbollyghe, verwytachtighe.

Kluytenaer. Ouden, gebaerden, droeven, een samen, bleec-
ken, gherompelden, bedinckere, devoten, eenvoudighen, lang-
gebaerden, wortelaer, armen, kalen, ghepaternosterden,
bedelend n, boschwoonenden, wandelaer, werelt hater.

2. 1. 8 hier, 200
Hier, 200
Knecht, Oud
Brarmt. 60
Knecht. Ghedienstighen, plompen, botten, ootmoedighen,
b sighen, Ionckers, slavighen, kocx, onderdanghen, noersti-
ghen, dienst, dienstbaren, schencker, kelder, kamer, huys,
ghehoorsamen, doenden, arb. ydenden, boerachtighen, boeren,
volghenden, mallen, jonghen, slechten, eenvoudighen, onbe-
hendighen, groeven, ghetrouwen, slachvreesenden, loonsuch-
zighen.

Knevelbaerdt. Langhen, ghedraeyden, ghequispelden,
ghekrolden, Turschen, gekronckelden, baerden, verwerden,
rossen, gblen, spuish. yrighen, katers, ghestyfsden, borst-
achtighen, overhanghnden.

Knick metten hoofde, spotters, mistrouwenden, weygher-
venden, beroependen, dreyghenden, verachtelycken, belache-
lycken, versmadelycken.

Knij Knie. Buyghende, ronde, ghebuychde, onder, zenuach-
tighe, ghevouvene, vette, demoedighe, verdemoedende,
biddende.

Knij Knieschijve. *Patella*
Zenuachtighe, struyckelende, vaste, knob-
belighe, ghespannen, strunckelende, ghevouvene, vouwendes,
vernederde, ootmoedighe, biddende, sackelende, verootmoet-
dichde, styve, vette.

Das's de knijp
op's nacht
flot. Oud
Brarmt. 57
Knip. Harden, stijven, voorhoofds, smertelycken, roff-
den, stercken, drooghen.

Koop. Bindenden, dichten, ghesloten, stercken, on-
ontbindelycken, vasten, nauwen, ghewonden, moeyelycken,
ghem. nglden, ketenen, strick, Minnebroeders, wevers, Hor-
cules

Knoopen van de Strung, Modi
Umbilici

Knothollen, Lia.

Kloot (alias testis) Kloo, Kloot. Zu Kilian. in
 tändchfirs, Gnididimidul. klotti, klonti. Die kloot
 in Leit noch nicht, Oudaan
 Klootbeurje. Scrutum. Brdmt. p. 56.
 — rak. Scrutum.

- * Knabbelin
- Knäegen. ng.
- Knakunon.
- * Knappin.
- Knarsfen.
- Knarsfen.
- Knippel.
- Knivelan.
- Knibbelen.
- Knien, knien.
- Knieren. Plingin.
- 2 Knikkeerin.
- 1 Knikkebedin.
- Knippin.
- Knosien, Ver.
- Knos. ton.
- Knokhin, Knokkelin.
- Knollen, Ver.
- Knootin.
- Korvin.
- Knottin.
- Knuffelen.
- Knurvin.

Knüchungsflag
 — adit.
 — Spitz, Mu

Kloot (alias testis)
tend. h. s. s., Epididix
Klootbeurje Scrot
— Zak. Scrotum

Knijt buigs flaghadix, Artoria Popitla.
— ader, Vena Popitla.
— Spitr, Musculus Suppoplitus.

Knooel. Condylus.

Wolven Boden.

M. ANTHONI SMYTERS.

oules, doortrocken, dobbelen, stijven, verwerden, omwonden
 gbedraeyden, vasthoudenden, dicken, aenghebechten.

*Tijndar Bies
 of Bies.*

Koek. Tarwen, heeten, boeckweyt, ghebotcrden, zoeten,
 zuucker, zachten, leckeren, kinder, peper, klippel, mennisten,
 knap, ronden, kermis, breedden, backers, nieuwe-jaer, gekruy-
 d'n, smakelycken, beheunichden, oly, panne, kryydt, eyer,
 zem-len, b-eten, boonen, pastey, ghersten.

Koekoeck. Roepere, somer, luyen, bastaert.

Koelte. Vochtighe, lammerachtighe, zoete, avondt, doo-
 vighe, dompighe, morgben, ver-versschende, vermakelycke,
 blad-ren, huycrighe.

Koetswigen. Lichten, geulegelden, rasschen, welrollen-
 den, heeren, gedeften, moyen, hoochmoedigen, waggelenden,
 ledighen, gheweldighen, ruyschenden, gheyserden, beslaghe-
 nen, b. hanghegen, swerten, Duytschen, leiren, fluweelen.

Koesteringhe ofte Opvoedinghe. Behonichde, zoete,
 zoete, voedslyhevende, aenlockende, vetmakende, vleyen-
 de, voedende, lieflycke, bedrieghelycke, aenlockende, be-
 streelde, ghevanghene.

Koker, zict Pijlkoker.

Kole. Levende, swerte, brandende, onstekene, roode,
 bernende, heete, vyer, gheblasene, glinsterende, roockende,
 ghedoofde, verdoovende, torf, hout, bosch.

KOLVE, KOLF.

Koninck. Machtich, hoochmoedich, oppersten, mil-
 den, kloecken, ghezasfden, vermaerden, scepterdraghenden,
 grooten, ghebiddenden, vercierden, heerlycken, statighen,
 pompeusen, kryghs-heldt, achtbaren, vromen, strydtbaren,
 victoricusen, verwinnenden, dreyghenden, trotsen, moedi-
 ghen, ghescepterden, onoverwinnelycken, gevreesden, Goden-
 kint, kroondraghenden, triumpherenden, verschrickelycken,
 e-rgi-righen, Monarch, kostelycken, wysen, gheluckighen,
 ontemmelycken.

Koninckri,ck. Weerelts, bloeyende, ryck, machtich,
 Monarchie, benijt, wytsreckende, edel, groot, vermacrt,
 overvloedich.

E P I T H E T A V A N

Zie Heelkonst.

Konste. Eerbare, musijcken, vermaerde, subtyle, spitsvindinghe, goddelijcke, konstighe, bearbeyde, gheleerde, zonderlinghe, studiense, bedrieghelijcke, behendighe, edele, natuer-dochtere, diepzinnighe, Jupiters dochter, overalloopende, arbeydighe, vercierde, duystere, curieuse, profijtelijcke, eerweerdighe, wonderbare.

Konstenaer oft Ambachts-man. Gheestighen, ervarenen, arbeydighen, beroemder, behendighe, klappaert, vercierder, handw. rcker, snooden, onghachten, meester, scherpsinnighen, kloecken, wackeren, vindere, vroeck-opstaender, doenden.

Vrije-konste. Wtnemende, schoone, volkomene, nutte, Mathematische, subtyle, scherpzinnighe, edele, eerlijcke, eerbare, vinderse, zekere, arbeydighe, vermaerde, onderwijfende, loffelijcke, pruisweerdighe.

Koolkooper. Swarten, leelijcken, onghemanierden, onbeleefden.

Koopmans handelinge, oft Koophandelinghe. Grootte besighe, moeyelijcke, sware, lastighe, onghemackelijcke, aerdighe, zorgghelijcke, excellente, arbeydighe, perijckeleuse, bekommerende, bekommerlijcke, hinderlijcke, schadelijcke, quellycke, zorchuuldighe, arbeydighe.

Zie zyn ande Koorden. Ghedraeyde, bindende, scheeps, gheknoopte, *koort, Oud* strick, kempen, verwerreds, pranghende, tuyer, stercke, *Proddm.* stijve, ancker.

Koordeken oft Touken. Snoer, ghevlochten, tres, kuifpel, plat, freny, mont, geschackiert, goude, dicht, vast, snoer, zilveren, hanghende, ghewrocht, sijden, ghedraeyt, gheweven, doorstrickt, ghesp, ghemaect, moy, lang, dun.

Kop ofte Drinckvat. Wijn, galden, diepen, langhen, ghebruycten, lachenden, breedten, schoonen, zilveren, vergulden, blinkenden, gheemalleerden, hullen, lieflijcken, overdecten, hooghen, gouden.

Koper. Blinkende, k'aer, kinckende, gheel, schijnen-
de, l vende, glinsterende, verroest, krakende, krysselende,
knerfse.

Konscientie. Vollinh. hieze
Konfienti, Hordl. der Richte,
V. p. 4.

is d. Vervulling van de na-
tuur, als haer tweede Schep-
sel: zy volbringt haer;
zy verfiert zy overtreft
zich haer. L. v. v. d. G. m.
E. v. p. 162.

Kook. op of aen den.

Koorden, Chori: korden,
fat.

Kooten, Tali.

Kop. Worchtuig van kop,
p. in. Scarifcor.

Koppelwoort, *vox composita*. Ms.

Koren (*far*) Koor de (*cho*)
ri)

Korting. Voorafkorting. Aphar. 515.

Koude wintirkille. Vond. Altyhm. p. 13.

Kwab, kwabbe.

Kwadi. *Goumatus*?

Kwack. *gewack*.

kneersfelende, hardt, blont, laydende, gheinsterende, Covintisch, Weerklinghende, ecrachtich, aenlockende.

Koppe. Laet treckende, ghebuycte, ghelafen, klevende, ghezette, hoorne, dobbels, blootreckende, tennen, hals, pijnlycke, aenghehechte, vlammente, ontsbekene.

Korri. Ghevolochtenen, brem, teenen, broot, kers, keers, biesen, byen, diepen, obly, draf, mout, marcet, heys, vuygh, rozyns, naey, lotery, vischkorf, wyden, bloem, appel, bedel, enghen, ronden, cabas, salact, warmoes.

Kostelijckheyt. Overvloedighe, heerlycke, hoovaerdighe, groote, overdadighe, onmatelycke, onmanierlycke, banketten, onnoodighe, blyckelycke, eergierighe, teere, konincklycke, hoochmoedighe, princelycke, prachtighe.

Koullens ofte Boexens. Doorjnede, langhe, moye, gewrochte, opgheblasene, ghemaecte, wollen, ghevulde, Duytsche, gheboorde, doorhackelde, ghekoorde, opper, neer, slodder, ghestichte, linnen, ghevoederde, ghesnipperde, ghetrockene, ghebreyde, cars, yen.

Koutere van eenen ploech, scherpen, krommen, snijden, den, ghetanden, styven.

Koutinghe. Ghekout ofte r'zamen sprakinghe, fabelachtighe, vrolycke, schrickelycke, ghecierde, blyde, lustighe, ghemeynsame, besnedene, spytighe, schimpighe, drollighe, bootsighe, onderlinghe, ghestoorde, ghecoloreerde, verborghene, secreete, wyse, sententienuse, malle, eerlycke, oneerlycke, wyven, klapperyen, belachelycke, kinder.

Kracht. Gheweldighe, stercke, heftighe, dreyghende, stijve, zenuwen, groote, rouwe, maedighe, strenghe, haestighe, wonderbare, wonderlycke, ongheloovelycke, furieuse, sware, bespringhende, stoutmoedighe, wtneemende, vyerighe, yverige, Reyzen, machtige, onwederst aenlycke, worstelaers, hoochmoedighe, onoverwinnelycke, Samsons, groeyende, fortighe, hernomene, strijtbare, mannelijcke, hyghende, vromc, volkomene, blyde, Titanische, oorlooghsche, ontemmelycke, stijve, temspeestische, danderende, temmende, Hercule'ssche, ex-

EPIETHETA VAN

cellente, Davids, kloecke, helden, vyerighe, keyf. vlycke, men-
schen, aendryvende, dooraringhende.

af Kruyden
soogt
roepst.
Kruen. Vriendelycke, hoochvlyghende, Indische, roover,
leckere, voorsichtighe, Wintersehe, voorzeggere, wakende,
reysende, lochtliuende, verslindende.

Kraeye. Bonte, swerte, snaterersse, ghekapre, voorzegg-
stere, ongheluckighe, karicnde, quetterende, beesche, behendi-
ghe, oude, Wintersehe.

Kranckneyt. Swacke, zieckelycke, bevende, strunkelen-
de, bekommerlycke, teere, gh swacte, onmachtighe, elendige,
onghevallycke, oude, schuddende.

Kreest. Rooden, kruypenden, eerselinghsgaenden, revie-
ren, zeeschen, veelvoetighen, ruyfchen, scherpstekenden.

Hedersche
Antm. g.
dicht. p. 99.
Krickel. Zingenden, klickenden, haverachtigen, struyck-
schen, samer, schadelycken, swerten, velt, huys, krickenden,
zorghelouf. n.

Kruipelen. Mismaecten, binckenden, troetelenden,
Vulkanischen, waggelenden, kromvoet, krombeen, korteknie,
scheeven, kortvoet, springenden, mancken, stompvoet, schud-
denden, Vulcanis sone, huppelenden, steltendragher.

Kriecke. Zoete, roode, zachte, swerte, ronde, schoone,
rijpe, delicate, lustighe, amperachtighe, blofende, morwe,
Spaensche, bruyne, kortghesteelde, gheblutste.

Krijghs-man. Oorlooghs, stouten, braven, trotsen, vech-
ter, Mars-kindt, onvertsaechden, kloecken, hoochmoedigen,
ghewipenden, opzhernsten, dootslagher, gheweldich, krygen-
den, wackeren, dreyghenden, furieusen, vrecken, pyckdragen-
den, wreeden, moedighen, oorloochs-ghedruys, onghenadigen,
doorhackelden, victorieusen, veerdighen, onverwinnelycken,
edelen, gheveesden, onbarmhertighen, stercken, ontemme-
lycken, hoovaerdigen, rechten, hupschen, bulderenden, scher-
mor, avontuerder, wackeren, lichtmoedighen, onghestuy-
den, moetwillighen.

Krijghs-rock. Yseren, dichten, lysbemaerder, gulden,
swaren,

Krackbein, Cartilago.

Krathebeensplittin.
Zu Borstbein-inn.
Musculi Thyroidi.

Kroon. Corona.

Kroonader. Vina Coronaria ventriculi.

M. ANTHONI SMYTERS.

swaren, ghegraveerden, harden, schentwrijen, gheprobeerden, Vulcanijſchen, oorlooghs, gepolijſten, vergulden, ſwerten, ghevoederden, ſchubachtighen.

Krijghs vroomheyt, ziet na Vromicheyt.

Kriſtalijn. Blau, blinckende, reyn, glasachtich, zuyper, effen, ysachtich, wit, Indiſch, glat, ſneeuwich, berghs of de montaigne.

Krijt. Wit, root, zacht, Enghels, Luycks, ſteenachtich, meelachtich.

Kroes ofte Beker. Diepen, gulden, duyſteren, zilveren, platten, hooghen, ghevoetten, breedten, gheknorden, ghedopen, verhevenen, ghegraveerden.

*KROES des Marcs. Steen
makhus.*

Kruycke. Water, ghebuycte, groote, brooſſche, ſteenen, dicke, ronde, gapende, wijn, korthalſighe, wijde, hooghe, gheoorde, azijn, olie, bier.

Kruydt. Groeysaem, zoet, teer, groen, groenachtich, rootachtich, ſlecht, krachtich, zaeft, effen, ghepeerelt, verſlenſt, bitter, van eenen dach, ſterck, deere des velts, ſerpentijns, ſchadelijck, groeyende, gheſchockiert, ghekrolt, rieckende, ſenijnich, verſch, dun, ghebloemt, bloeyende, velt, ſchoon, groenende, moes, gheverwet, lachende, voorjarich, ghezont, zoetachtich, bedant, medecinael, doof, onnut, boos, verplant, verſtiect, wildt, hergroeyende, malsch, zonderlingh, vruchtbaer, blan, luſtich, lieflyck, onvruchtbaer, vael, ſpade, ſmakelijck, vochtich, wighedout, kruydeken, kruydelyjn, lief, raten, katten.

zu. Bouyckert.

Kruyme. Morſele, kleyne, dunne, broots, ghemorſelt, harde, vallende, gheworpene, afghebrokene, witebroots.

Kruys, ziet op de letter C.

Kudde. Kriellende, ontellicke, ghemeeynten, vergaderde, dicke, viſch, groote, ſtercke, overvloedigen, byeengebrotte, dwalende, geweldde, ſchaeps, verckens, offen, koeyen, eenden, gheyten, binden, gansen, herten, bocken.

Kudſe. Harde, moorders, wreede, gheyserde, beſlaghene, doorſlaende, kromme, Herculeſſche, ſware, ghepijnde, verſchricke-

EPI TH E T A V A N

schrickelycke, gh:knodsde, gheboochde, gheweerde, weer-
achtighe, stercke, rouwe, hontslaghers, offendryvers, Wilde-
mans.

Kuyt. Stillen, duysteren, donckeren, woesten, rootzachtig-
ghen, lommerachtighen, eysselycken, onbewoonden, eensamen,
diepen, mosachtighen, vochtighen, beschimmelden, openen,
rwe, holighen, droevighen, verborgbenen, kelderachtighen,
groenen, gheverweden, bemosten, versweghenen, vuulen, ghe-
graveerden, berchachtigen, natten, verschrickelycken, weer-
galmenden, ondergraven, roockenden, verveerlycken, krom-
men, af, ryfselycken, onbewoonelycken, hollen, verduften,
stincenden, kouden, Wildernissen, rottenden, slyckachtigen,
zorghlycken, wonderlycken, leeuwen.

Kulste ofte Deck-bedde. Ghecottoent, Winters, warme,
ghestichte, deckende, vloekighe, wollen, vaste, sijne, Tuernout-
sche.

Kussen. Zitte, zacht, ghepluynt, zoet, wit, oor, vier-
kant, hardt, pronck, vloeken, kaf, leyn, hals.

Kuype. Diepe, Wijn, Wijde, gapende, ronde, opene, ghe-
bonden, gherecepte, bade, perssen, was, vleesch, verwe, brot,
melck, boter, dichte, ondiepe.

Kuyper. Besighen, arbeydighen, dronckacert, vroech-op,
neerstighen, kelderkuyper, behendiggen, stercken, klappenden,
gheruchtmaken den.

L.

L Acker ofte Lacker-tonghe. Delicaten, flockenden,
Lack-spit, schatellecker, telloorlecker, keuckenbewaerder,
slickebrock, snuffenden, snuffelschappraey.

Lachen. Vriendelycken, amoueux, aenlockende, zoet,
zot, mal, vrolyck, aenghenaem, zuyccker-zoet, smeeckende,
Sardonisch, gracieux, onmatich, tooverich, verzoet, blydt,
schoon, Godendrancx, bootsich, bytende, betoovert, tranende,
spots, onmanierlyck, minnelyck, bedriegelyck, gheveynst,
knorrende.

Lachin-

Kuip. quoddam dolium.

Kuitbeen. Fibula:
— Sper. Musculus Pi-
ronalis.
— Slaghader, Arteria
Subtilis.

Kuistingen. Gefilde
tyd. in Swaerdt. Den koop
Jehat moet betaalt wor
den. W. G. R.

Laeg. zu Leeg.

M. ANTHONI SMYTERS.

Lachinge. Blyde, schetterende, lange, spotsche, schreuwende, luyde, groote, inde hant slaende, volcx, aerdich, bevende, onghemanierde, onmatighe, overvloedige, kloppende, grenickende.

Lachisis, *ziet* Paræ.

Lackey. Neerstighen, ghevloghelden, ghedienstighen, klappenden, spottere, voorderslycken, ghecouleerden, volghen, livrey dragher, opgheschorsten, toegherusten, schalcken, ghyrachtighen, lichten, veerdighen, loopenden, stercken, wakeren, wulpschen, Buscaïschen, Sassenen, voerloosen, brootdroncken, lichtveerdighen

Ladder ofte Leere. Afdalende, langhe, hooghe, boochvryckende, brant, ghesportte, rechte, stijve, sware, stercke.

Lactpoeder. Vlammende, vyerghevende, dun, poederachtich, swert, subtyl, ghegraent, fijn, ras, ghevaerlyck,

Lais. Corintische, trotse, vermaerde, schoone, onkuysche, diere, kostelycke, hoovaerdighe, wellustighe.

Dit was de vermaerite Hoere die binnen Corinthen was, om haer schoonheyt wille zijn de rijkste van Griecken-landt tot haer gekomen, maer sy en ontfingh niemant dan die haer gaf wat sy begheerde, daer wt het spreek-woordt den oorspronck heeft: Dat elck een tot Corinthen niet gaen en mochte. Demosthenes ghehoort hebbende van deser zonderlinghe Hoeren schoonheyt, quam te Corinthen, ende ziende dat Lais hem eyschte 10000 dragmen om eenen nacht by haer te slapen, antwoordde: Ick en koope niet om 10000 dragmen een berouwen.

Laken. Wollen, gheweven, ghevolt, nut, gheschorer, huysmans, gheverwet, gheperst, noodich, scharlaken, ghecouleurt, profijteluyck, Enghels, onghewerwet, bereyt, ron, onghewolt.

Lam ofte Lammecken. Zoet, mal, speelachtich, vet, draghende, wol, melckzuyghende, teer, vreesachtich, bleetende, ghekragt, bloo, ghehoort, swack, swacxkens, jonck, stootende, vrolyck, slecht, springhende, teerkens, locker.

Lampe ofte Licht-vat. Lichtende, klare, nacht, cristalynen, schoone, vyer, blinckende, stralende, roockende, verlichtonde,

E P I T H E T A V A N

zende, gheolide, schijnende, vlammente, bevende, hangbende, aerden, tennic, koperen, drybeckighe.

Lampraesken. *Teer, jonck, delicaet, aerdt, duynen, wildt.*

Lamproye. *Blauachtich, sibberachtighe, glatte, lange, ghegaette, neghenooighe, fistelachtighe, slymachtighe, voorjarighe, ghaplacte, slyckerighe, klevende, Zee-eghele, leckere, vischachtighe.*

Deien vilch houdt zich in de Zee ende in de Revieren: want in de Lenten komt hy in de Revieren, om synen roghe te schieten ende keert dan weder na de Zee. Hem worden vele namen ghegheven. Hy leeft ten langhsten twee jaren, voedt zich met water ende slijck: synen roghe gheschoten hebbende, wordt hy dorre, ende sieft allenskens, kleeft zich zomtijts zoo vast aen de Schepen ende teghen de rootzsteenen, dat het onmoghelijk is hem af te trecken, ende daeromme van zommighe ghenaemt Zeebloedzuigher.

Lancie. *Oorlooghsche, langhe, stijve, moorders, daverende, dreyghende, gheluckighe, ongheluckige, stercke, wreede, wreetsiere, rechte, gheschaefde, beslagbene, scherpe, ghepunte, doode, victorie, bevende, krijghsche.*

Lancieraigner ofte Lancier. *Stekenden, scherpen, ghewapenden, staenden, steghen, vasten, stedehoudenden.*

Landtschap. *Groen, schoon, plat, gheschildert, lustich, velden, vermakelyck, effen, recreatif, verlustighende, fraey, gheheuvelt, boschachtich, vruchtbaer, bergachtich, valeyachtich, waterachtich, morafsch, weltierich.*

Lanteerne. *Lichtende, ziet Fackel.*

Laomedon. *Troyaen, meynedigen, bedriegher, Ideaenschen, bedrieachtighen, wtstrijcker.*

Koninck van Troyen, Priamus Vader, hebbende de Goden Neptunus ende Apollo gheweyghert haren salaris te betalen, van dat sy hem hadden gheholpen de stadt Troyen te bouwen, werden zoo ghehoort, dat Apollo hem de peste zondt, ende Neptunus liet de Zee zoo hooch verheffen datse vloeyden tot in de stadt, ende werdt door de VVaerfegghers ghezeght, dat dit niet verzoent en mochte worden, ofte de Borgheren alle jaer moesten een Maghet offeren om van een Zee-monster verflonden te worden, hetwelcke

Landwinnig' is een gonsie, van de Rijkkamer
verkregen, om tot kennisse van het Hof van Land, die
in niet te laag onschuldigh begaen hi' te vrij g'ley
te geven. W. G. R. R. R. R.

Laschwoort. Vopcompag
Lijfa. Moon. Zie O. in de
Lasfehng.

Limant een zwaari schult
Lasf leggen, Oud. Kermit

Laudemia. Hirrgewaeden. W. Gr.

Laudum arbitrale. Uispraak van goede
mennen. W. Gr.

M. ANTHONI SMYTERS.

welcke sy deden, ende 'tlot ghevallen zijnde op de Dochter van den zelve Laomedon. Hercules daer voorby gaende, hoorde haer karmen en schreyen, hy en verloste haer niet alleentijck, maer hy bracht het Zee-monster ter doot: Laomedon tot vergeldinge presenteerde hem dertich peerden, waer van Hercules hem beaanste, zeggende dat hyle ontfanghen zoude 't syner wederkomste vande reyse om 't gouden Vlies: Maer als hy weder quam, weygherde Laomedon hem die te gheven: waerom Hercules zoo gheetoort werdt, dat hy de stadt Troyen plonderde.

Lap. Ouden, schoen, vodden, vuyien, quaden, versloten, schuer, ontnaeyden, verlaptcn, onnuten, lak n. n, linnen, verschurden, ghebrokenen.

Last. Iock, swaren, harden, gheladen, onverdraghelijcken, moeyelijcken, quallycken, swarsten, ghetrouwen, ontdelijcken, bekommerden, ondraghelijcken, vollen, hardelijcken, slaesschen, krommenden, bedroevenden, ghenadighen, afgheluyden, ootmoedighen, onghenadighen, ontslijcken, tyrannischen, Pharaonischen.

Lutter. Schadelijcken, versmadelijcken, ornemenden, schimpighen, oncerbaren, faemroovenden, verwytachtighen, nijdighen, verachtelijcken, begheerighen, onverdienden, valschen, achterklappighen, versurden.

Latona. Schoone, Titanische, vrucht bare, jonghe, vriendelijcke, aenghename.

Vas Cei Titanis dochter, werdt van Iupiter bemint, kreech by haer Apollon en Diane in eener dracht, waerom Iuno jalours zijnde, zondt haer het Serpent Python, 'twelck niet en rulle haer te vervolgen, tot dat sy quam by haer sulter Asteria in 't Eylandt Ortygienna, 'twelck na die tijdt Delos ghehaemt is gheworden, alwaer Apollo ghekomen wesende, doodde dit Serpent.

Larouwe. Sachte, malse, teere, ghecrolde, leckere, groene, konde, cabuys, krop, dicke, gheslotene, verssche, verslenste, ghele.

Ouder alle hof-kruyden is de Larouwe de meest bekende, ende oock de beste, door dien datter gheen kruydt en is dat beter bloet maect: Tis goet voor de maghe, reynicht den buyck, en maect melck, ghekooft wesende, gheeft meer voedsel.

Laweyt ofte Vermakinghe. Lijflijcke, spacerighe, morghenston.

E P I T H E T A V A N

ghenstondighe, zoet, verweckende, blijde, ghematichde, lustich, bruylofts, lachende, speelluydens, edel, musicael, trommende.

Lauwerboom. Groenen, ghebladerden, Prophetischen, ghewijden, triumphanten, onsterffelycken, verwinner, Thesalisaischen, edelen, gheleerder, groenenden, gheleerder lof, rieckenden, Phoebus taek, dichten, vreedz, amen, krakenden, altyts groenen, Parnassischen, ghebladerden, gheschorenen, ghe kroonden, d'overwinners eere, Phebaenschen.

De Laurier is altyt groen, ende heeft eene zoo grooten eygenschap, dat plantende eenen Lauwer-taek in een bezaeyt velt, allen 'ghebrant koren vergadert zich op syn tacken, ende bevrijdt alle het koren van dit quaet. De Romeynen droeghen 't tot een teeken van blijschap ende victorie, en is den geordineerden loon die de Musen hunne beminners gheven. Den Laurier werdt van den blixem niet gheslaghen, ofte 'ten zij een teeken van toekomstende groot ongheluck: ja oock men houdt voor zeker dat het huys daer Laurier in is, van den blixem niet beschadicht en wordt.

Leda. Schoone, vruchtbare, Griecsche, Spartaensche.

Sy was de dochter van Thestia, ende huysvrouwe van Thindarus Koninck van Laconien. Iupiter bemindese zoo zeer, dat hy zich in een Swaen veranderde om met haer te verzelfschappen. Vvaer van sy daer na twee eyeten baerde, wt het eene werdt gheboren Polux ende Helena, ende wt het andere Castor ende Clytemnestra.

Leden. Lichamelijcke, krachtighe, stercke, machtighe, arbeydighe, wel-ghemaecte, ghevlesde, delicate, reedere, guelende, macht-hebbende, swacke, onmachtighe, lamme, schoone, sware, plompe, zieckelijcke, volle, booghende, oude, vervallene, ghekromde, menschelijcke, fraeye, mannelijcke, natuerlijcke.

Ledicheyt. Sachte, luye, duyvels oorkussen, onachtsame, traghe, slaperighe, zondenvoedstere, langhzame, ongheluckighe, zoete, vuyle, smeekende, schandelijcke, onkuyssche, niet-doende, zondareffe, guelende, bedroefde, zonden-moeder, bedroevende, treurighe, bloode, lantersantighe, kleynmoedighe, luyfighe, quaetradende, verderffelijcke.

Leegh-

Laurier
Di' heilige laurier verdubbelt onze krachtin,
Vorward'is het ingewant, schijpt vrolyke gedachtin.
Vond. B. ff. p. 102.

Ledikant. Oud. Brdm. p. 103 schryft Ledikant. ^{dit is}
by my ~~gegrasped~~ dit bygeplakte

waarin de ledem een een kant, maeken
Lede kant. Quasi kant, angulus, hoek voor de leden, ten ruste, Lidmaat Q.
of ledemaete, is een maat, een gerel onder andere leden. Zoo is Lidloos, by Kilian
Mences, practium, manuicium, Loom voor de leden, daar de handen met haer
leden, de minste niet onder zijn. Lidwater, water in de leden.

50. HOVAERDij. Stofaerdij. Stofaent. Aent van't stof. In die betekenisse neem
het hoof in Wen: gn: p: 375, wat onderaen: Met zulk eenre beenlykheit en hovaerdij
Etc.

Leeg (dit Kistboek Kilian.) Zie onder Heg.

Leeraeren. Vond. Joann. p. 29.

M. ANTHONI SMYTERS.

Leeghde. Diepe, oormoedighe, holachtighe, putachtighe, drystere, helsche, oneyndelycke, verworpene.

Leelijckheyt, ziet Mismaectheyt.

Leelijckheyt. Grouwelycke, mismaecte, vuyle, onaerdighe, wonderlycke, ziet Monstcr.

Leem. Kl. yachtighen, handelycken, vochtighen, zachten, dryfsachtighen, stercken, vetten, dorren, deeghashtighen, lymacotighen, gh. kneeden, pottbackers, merchachtighen, ghearbeyden, klewenden, leemplackers, plackachtighen.

Leenman. Edelen, heerschen, rycken, eerbaren, redelycken.

Leer-jonghen. Ionck, nieuwen, onwetenden, slechten, onverstandighen, botten, vlijtighen, plompen, stueren, ghe-willighen, zorghe-loosen.

Leersen. Wyde, gheghespte, bequame, wel-passende, gevette, leiren, visschers, ruyters.

Leerskens. Dunne, Spaens-leiren, moye, doorsneden, ghepickerde, slechte, bezane.

Leetwesen. Mishagende, betaent, beschreyt, smertich, hert, dootlyck, droevich, quellyck, verdrietich, zorchvuldich, ghepassijt, moeyelyck, langh, doerlyck, zuchtende, bleeck, klaghelyck, schreyende, begheert, penitenti, boeteveerdich, snydende, hatelyck, elendich, versuchtende, hertelyck, hickende, gheweldich, bedwonghen.

Leeu. Beesten-koninck, edelen, Africaenschen, wrec-Val hovar
den, furienzen, stinckenden, schorsten, traghischen, brullen-dy. Vond.
den, briesschenden, rosschen, onghetenden, ontcommelycken, Lucif. p. 60.
spitshayrighen, inslockenden, stouten, onghedulighen, moe-tyt. d. Gilt
dighen, wilden, onmenschelycken, onbarmhertighen, dieren-dit. Grac.
prins, bulderenden, trottyghen, verwinnenden, verslindenden, Brit. p. 132
verwerreden, hersseloosen, korzelen, hoochmoedighen, tieren-lyn. mit
den, stoutmoedighen, verveerlycken, machtrighen, grouwe lycht in
lycken, Lybischen, hyghenden, vollyvigen, ghekrolden, root-lycht
achtighen, hoovaerdighen, grimmenden, onkruyschen, vrees-zit. Gidich
selycken, vlammoogighen, wackeren, rasschen, onhandelycken, theat. Swit.
groeten, p. 12.

EPITHETA VAN

grooten, gheweldighen, wassten, vergramden, rochelenden, bittighen.

Men vindt tweederleye aerdt van Leeuwen, eenighe zijn wel ghesatsoencert ende kort van lijve, de manc ghekrolt ende ghefrifeert, zijn oock veel blooder dan die lanck van hayr, effen ende onghekrolde, want dese leste en achten hun lijf niet. Aristoteles zegt, dat de Leeuwinne vijf jongen in haren eersten worp voort brenght, ende alle jaren d'andere worpen een min, ende na datse zoo verre komt daer maer eene en heeft, houdtse op, ende en krijghet gheene meer. De jonghen zijn in't eerste ghelijck een kleyn stukken vleeschs, ende niet groater dan een VVezelken, ende en roeren hun niet eer voor datse twee maenden oudt zijn, noch en gaen nauwelijcx voor datse zes maenden en zijn. Zommighe hebben gheschreven, datmen vier wt eenen Leeu kan krijghen, ghelijck wt de steenen, zoo heet is hy van natueren: daer wt komt het dat, met gramschap ontsteken zijnde, hy zoo rasende ende verhit wort, dat hy daer van sterft. Om hem schrick aen te doen, ghebruyctmen een radt ofte wiel van eenen waghcn ofte karre, want hoe wreedt dit Dier is, nochtans verschriect hem het draeyen van't wiel: hy vreesst oock te zien de Hanen, die hun vederen en sporen bereydt staen om te kampen, ende noch meesst het Hanen ghekraey, maer boven al vreesst hy het vier.

Leeuwerck-voghel. Schetterer, lustighen, ghekanst, dertel, lustich, blyden, Lenten-voghel, quekerken, Springher, gekopt, zoeten, edelen, wackeren, vrolycken, vroeghter, locht, hoochvolghenden, klimmer, teeren, somer-trompetter.

Dese voghel is van natueren, dat hy gheerne de versicheyt vanden dagheraet ontfanght, ende den dauwe op syne vloghelen voelt, die itreckende langhs d'aerde, als dan met d'eerste stralinghe der Sonnen hem in de locht beghevende, vlichelende allenskens hoogher ende hoogher. De mannekens zinghen heel wel, wesende d'eerste trompetters die ons den Zomer verkondighen.

Legh-penninghen ofte Legh-ghelt. Een somme, rellende, ghele, roode, kopere, blecke, ghedruete, blaffaerts, ronden, reken, contour.

Legher ofte Heyrlegher. Ghewapenden, oorlooghischen, stercken, opgherechten, machtighen, strijtbaren, verschrickelicken, vreesfelycken, furieusen, dreygenden, grouwelycken, schadelijcken, vyerighen, gheschieten, krielanden, trotsen, verder.

Leeren. Men leent den kinderen te recht eerst spellen, dan leeren. De spelken maecht luttens tot eenre greep; de leerkunst lett in greepen tot woorden, en woorden tot zinnen. Leeren verschilt niet van spreken, dan dat het lyden en wijze het voor schrift volgt, daer het spreken van en aen wijze gedachten gehouden is. Om wil te leeren, moet en wel gheheeren zijn. De Welschuyding. Wellaerends- en Welspraec, hendskuner hebben een onderling verbaen, en de twee laatste een reek naar van bant. die wel las, wel sprake, en sprake hy wel, hy leest wel.

Leeren. Men krygt een den beelt van eens anders gedachten en bedentingen, spreken geeft het van de zyne. Hiervan daer leeren maey wat onegentliker van oudt. Ruod: 62. Moyses heet schelmfruk zelf uit zyn gericht te leeren. Maer ik heb't leven was ik daer in Warzenans plaats geweest en het had rekend. gegaan) uit bullen en pan pinon willen leeren, al zeit en Simonid. Top: t'gewest. d' drukt het mer k' alwa regin de op het weeren. Het op w' l' overaest Het git op't w't woudt t' allen best gelezen. do schijn badriecht, g' nil bedwogen weeren. Had ik, ut andere oogen, over de bes. vonden dan de kanten lang was, moogin zien, zonden de mantel huik naar den Hof w'nt, of met alle u' w' winden te lauten waaien, ik woude ma'k aen't spel, den getyt hebben, en mer een ronden mont van ronden O begonnen, en wou mees het op zyn beenen hebben, in een tweervoetige lett. d' bygerdegh. dat recht is, zeit men, moet recht weeren. Dat onrecht is, moet m' onrecht leeren.

2. Onderwaenigh is van gelyke betekenis met onderhavigh, onderhevigh, lyke Kilrade. Dit beide stelt. Wat zal stavigh of stevigh; wat wanigh zijn. Havigh en hevigh is, geloofd ik, hien een en het selve, als in hammen en kommen. Havigh van have (= goddixen, opes) zal gegoedt betakenen, iemand die have en goede besit. Zo Dan Wanigh, die waeren (merces) te koop heeft, een koopman. Den Beiden worst. Len met wisselvalligh en onrekenheden. Goederen en waeren syn onreken. Onder waeren en have is luk en onluk. Zo is de onrekenheit met het gebeinlyke, in dit woort van den koopman onleent.

Lezen het schilms stuk
uit zyn gezicht, Oud. Brdm.
p. 62. Zie by my p. 5.

Legale Onderzetting.

Legatarii. Makingbeurders. Wgr.

Legatum. Making. Wgr.

Legatum. Options. Making van keur. Wgr.

Legatum. Bevelen die de Onderzetting of de hielden. Wgr.

Legitime. Wettighge Goornid. Wgr.

Tutoris Legitimus Wettige Voogder. Wgr.

Leli. Gelyk de Leli, van die Zeilsteen over streekt.
Din aert des Zeilsteens volgt, in uit drukt
Vond. B. Sp. p. 142. door haer tekin.

Lellen a. n. t. oor, Oud. Brdruwt p. 10.

Leon en Burgos hebben te veel deel van
den geest in saert der Berglieden; een groot
volk in alleen besigh met haer ellenden
grac. Critic. p. 224.

Den
Heere in Meester

Schoonhoven

Griscit sab pondiri Palma.
De Palm groeit sterk in lichte,
Ook tegen 'zwart' in wight.

o Braave Man in Meester ter goe Praktijk
Gy waart my ten moment een wisse blyke
Van GODTS bestrif op myn gedaen ble
En ook houd dit toch in uw goe gedach
Om onzin GODT by 'l ook hooghe t'acht
Gy wurdet myn hulp, 200 ras, 200 rap,
200 kee.

M. ANTHONI SMYTERS.

verder venden, gheschiet, oorloghen, schuddenden, ghestelden, ontdecken, yffelycken, nedergheslaghenen, ghetenten, verdoenden, ongeordineerden.

Lene. Vaste, onderhoudende, ghestaete, teghenhouden-
dende, behulpelycke, ondersitte, voornaemste, bestandighe,
strocke, kromme, ghebnychde, gheschraechde, welghevoech-
de, schraechachtige, gheschoorde, hooghe, welgesitte, styve.

Lelie. Witte, zilverachtighe, bloeyende, ghespeende,
schoone, bleecke, ghecouleurde, opene, lachende, voorjarighe,
gheciende, groeyende, konincklycke, wittende, gheschilder-
de, roodachtighe, groenende, groeyende, hooghestangde,
zoete, welriekende.

Gheen Hof bloeme en groeyt zoo hoog als de Lelibloeme,
want zomijds staet hare stanghe over de dry cubitus hooghe,
hangt aen een teer halsken, niet sterck ghenoech om zulcken
hoot te draghen, hare witticheyt gaet alle witticheden te boven,
oock en isser geen plante die meer vermeedert dan de Lelie plan-
te, want een wortelken brengt meer dan 50 bollekens voort.

Lenner. Spaensche, snijdende, verstaelde, schoone,
dreyghende, kryghs, stercke, puntighe, gheremperde, blinc-
kende, kostelycke, moorders, gheslepene, gheschaerde.

Lendenen. Stercke, styve, graveelachtighe, warme,
lastdraghende, stranghe, kreupela, swacke, ziet Leden.

Lenten. Nieuwen-tyt, zoete, groene, lieflycke, lustighe,
blyde, verblydende, aerdige, lachende, vermakelycken, aen-
ghenamen, versoetten, schoonen, krachtighen, groeyenden,
verlustighenden, bloeyenden, ghesonden, vochtighen, smeec-
kenden, ghetemperden, goedertierenen, behaghelycken, beu-
ghelycken, verheughenden, verheughelycken, vochtigen, kor-
ten, delicaten, jonghen, vriendelycken, groenenden, verlusti-
ghenden, ghetophayden, nevelachtighen, douachtighen, wa-
terachtighen, voortgaenden, vernieuwenden, voorjarighen-
Leter. Goetwillighen, studieußen, toehoorenden, gheleer-
den, wackeren, wakenden, vrient, vreedtzenamen, onpartijdi-
ghen, goedertierenen, curieußen, d. uchtzenamen, konstlieven-
den, godtvruchtighen, waerheyt-beminnenden.

Leet. - Zie Voorleest

EPIHETA VAN

Lessenaer. Hooghen, boeckdragenden, studi-bewaerders, klynen, studiosen, verhevenen, bekueden, wistekenden, draghelijcken

Lertargie. Verghetelijcke, slaperighe, slaepachtighe, slapende, koude, vochtighe, slaperichmakende, sluymachtighe, witsinnighe, sware, ledighe, vaeckerighe, verstyfde.

Dit's een maniere van ziekte, die de patient maect zonder mermonie vande verledene dingen, ende swaerlijck slapende, met veranderinghe des gheests.

Lethe. Helfche, verghetelachtighe, vredelycke, vreedzame, vredighe, in t slapene, grouvelucke, elendige, droevighe, wreede, vaeckerighe, kermende, bloedighe, onvoorlichtighe, onbestadighe, lichte, ongheluckighe, ghemeyne, donkere, duystere, swerte, slapende.

Zoo men de Poeten ghelooft, is dit eenen vloedt komende wt dei Hellen, welckers water doet de ghedachtenisse verliesen van allen tghene datmen oyt ghedaen heeft in dese weerd: oock nemense meesten deel dit woordt voort de doot.

In M. v. l. g. C. d. w. d. M. k. l. l.
 Letteren ofte Boeckstaven. A B C. gheformeerde, ghedructe, geschrevene, capitael, ghemeyn, ronde, loopende, staende, liggende, Corsiye, M. diane, Augustijne, Romeynsche, Italiaensche.

Leven. Catywich onghereghelt, slibberich, vergauckerlyck, kort, onghewallich, afghepaelt, verdrictelyck, blijde, beschaduwet, langh, sober, elendich, smeekkende, verlenght, eensam, by, zeltam, zassem, tocht, borgherlyck, boers, delicaet, vlytich, zorchvuldich, neerstich, pijnlyck, swaermoe-dich, onnoesel, wellustich, ongheschied, ceuwich, tydelijck, aendachtich, onlustich, sober, verlaten overghegheven, armstrongh, goet, quaet, daghelycx, doende, gheluckich, ongheluckich, swack, onwederroepelyck, dwalende, bedrieghelic, haestich, onghestadich, sterffelyck, droef, onzeker, treurich, quelende, wechvli ghende, teer, ghevanghen, we-reits, zorchvuldich, onvast, klaghelyck, vliedende, blint, arbejdende, behaghelyck, bekommerlyck.

Lever. Heete, begeerlycke, ziedende, aderen-oorspronck, lijf.

Litteryetzitting, Mr.
tathjes. Moons.

- Requisitoir. Brieven van onderling behulp, waerby
in Rechter wordt verzocht, om wilt te werken een
Vomis, by een ander Rechter gendezen. W.G. Regist.
- Van Attache. Ainhangbrieffen, die aan een Vomis
van een ander Rechter worden gehecht, in
haren uithouding. W.G. Regist.
- Van de Generale Intrelacting, om zoodaanige
Vomis te geven, als de Ingezeeten en van ons land, te werk
te leggen. W.G. Regist.
- Van Beurte. Die Beurte.

Leverder. Dit van dit kruut by Vond. B. spreg. p.
102 onderaan.

Levervleügel, Lobus
Hepatis.

Lex naturalis. Aangt,
boort wit. W.Gr.

positiva. Gezevi W.Gr.
W.Gr.

Leugen is de gemeene
oorsprong der turken
Grac. Crit. p. 119. Oude
Zoon van de boosheit;
Springkadiet aller vanden
huden; een harpy, die alles
vergiftigt; een slang
mit veete hoornen; een
Protheus mit veete ge-
dachten, en een Bria-
reus, die met hoedert
handen slaet. Lees
der G. Gracian. Crit. p.
132.

Liberi naturales. Speelkinderen. W.Gr.
nati ex prohibito concubitu. Over-
wonnen kinderen, W.Gr.

M. ANTHONI SMYTERS.

lief-hebbende, verstopte, verdorvene, witte.

Leverkruydt ofte Zilverkruydt. Witachtich, hayrachtich, bitter, bleeckachtich, schoon.

Leughen ofte Loghene. Loghenachtighe, ydele, gevondene, lustighe, fabelachtighe, versierde, vermakelycke, onnutte, lichtveerdighe, beuselachtighe, klappernyen, loose, schalcke, spot, zotte, vlieghe, duysche, rabauische, bootsachtighe, guychelaersche, kluchtighe, ghenuechlycke.

Le-vlas. Zacht, ghemoeyich, bruyen, kempen, ghedrayde, licht, ghebooct, gheswinghelt, huysbouders, ghebekelt, slecht, wit, stuyvende, Vlaemsch, Littausch, Oosters, hellich.

Leye ofte Schalie. Swerte, fijne, effene, glatte, blauwe, gheweerde, Luysche, Henwiersche, Oostersche.

Leydtsman. Wijsen, ervaren, kloecken, stouten, eersten, zorckvuldighen, generalen, alghemeynen, voorsichtighen, wechwisser, voornacmsten, gheauthoriseerden, dansleyden, den, voorganger, zekeren, verskerden, regeerder, trouwen, wijsenden, gheleydenden, t'huysbrenghenden.

Libanus. Eenen berch, rieckenden, Phenicischen, sneeuwighen, kalen, Syrischen, saffranen, dennenboomen, behuysden, cederdragghenden.

Desen Berch scheydt Phenices ende Galilea van een, heeft een bosch met zeer hooghe boomen, twelck oock Libanus ghenaemt is, vele denne, mait, ceder ende van andere kostelijcke boomen overvloeyende, daer de heerlijckste edificien in Iudeen van ghetimmert zijn. Desen berch beghinnende achter Tyr, streck zich tot in Damascō, is zoo hooch, datter alijt sneeu op leght, ja zelfs brenghen de sneeu van daer in Tyr om de drancken te ververfschen in den Zomer.

Libertijnen ofte Vrygheesten. Vrouachtighe, vleesche-lycke, naturalisten, Godts verachters, epicuralisten, wellustighe, onkuyssche, schandelycke, zondaers, onbeschaemde, vuyle.

Libyen. Africaensch, wildt, ziedende, monsterachtich, onvruchtebaer, dorre, brandende, zandighe, drooghe, swerte.

VWordt anders ghenaemt Africa, heeft den naem ghekreghen, zoo men acht, van Libs Koninck van Moritanien, die dit Landt

E P I T H E T A V A N

overviel ende hem onderdanich maecte, het is een breedt Landt, brandende van hitte, twelck zeer zandachtich is, daer inne verlerleye volckeren woonen, alle ten wildt leven leydende, den meesten deel onder de blauwen Hemel woonende.

Lycambius. *Boosen, trouwbreker, ongheluckighen, eedtbreker.*

Hy hadde aen den Archilocho Poëet beloofst syne dochter Neobole te wijve te geven: ende daer na ontzeyde hysse hem. V Vaerom de Poëet zoo ghestoort was, maecte zuleke schampdichten teghen hem, ende diffameerde hem zoo zeer, dat den armen Lycambius door schaemte zich zelve verhingh.

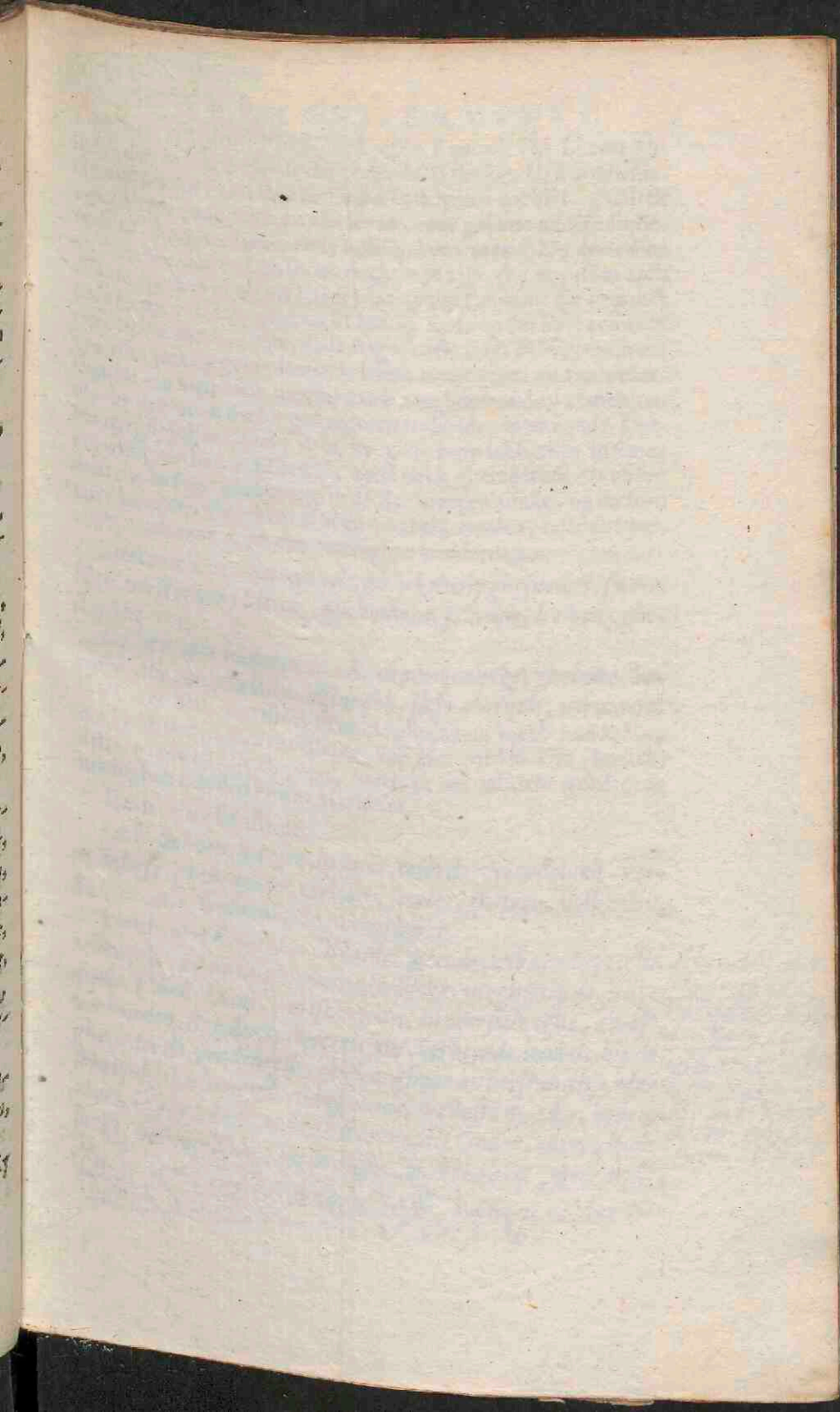
Lycaon. *Onbeleefden, onmenschelycken, bloetgierighen, Lydende Arcadiaen, Wreedden, Weerwolf.*

V Vas Pelagus sone, Koninck van Arcadien, den welcken om dat hy ghewoon was te dooden alle die hem quamen besoecken, ende dat hy syn beste dede Iupiter oock desghelijcx te doen, veranderde hy hem in eenen VVolf.

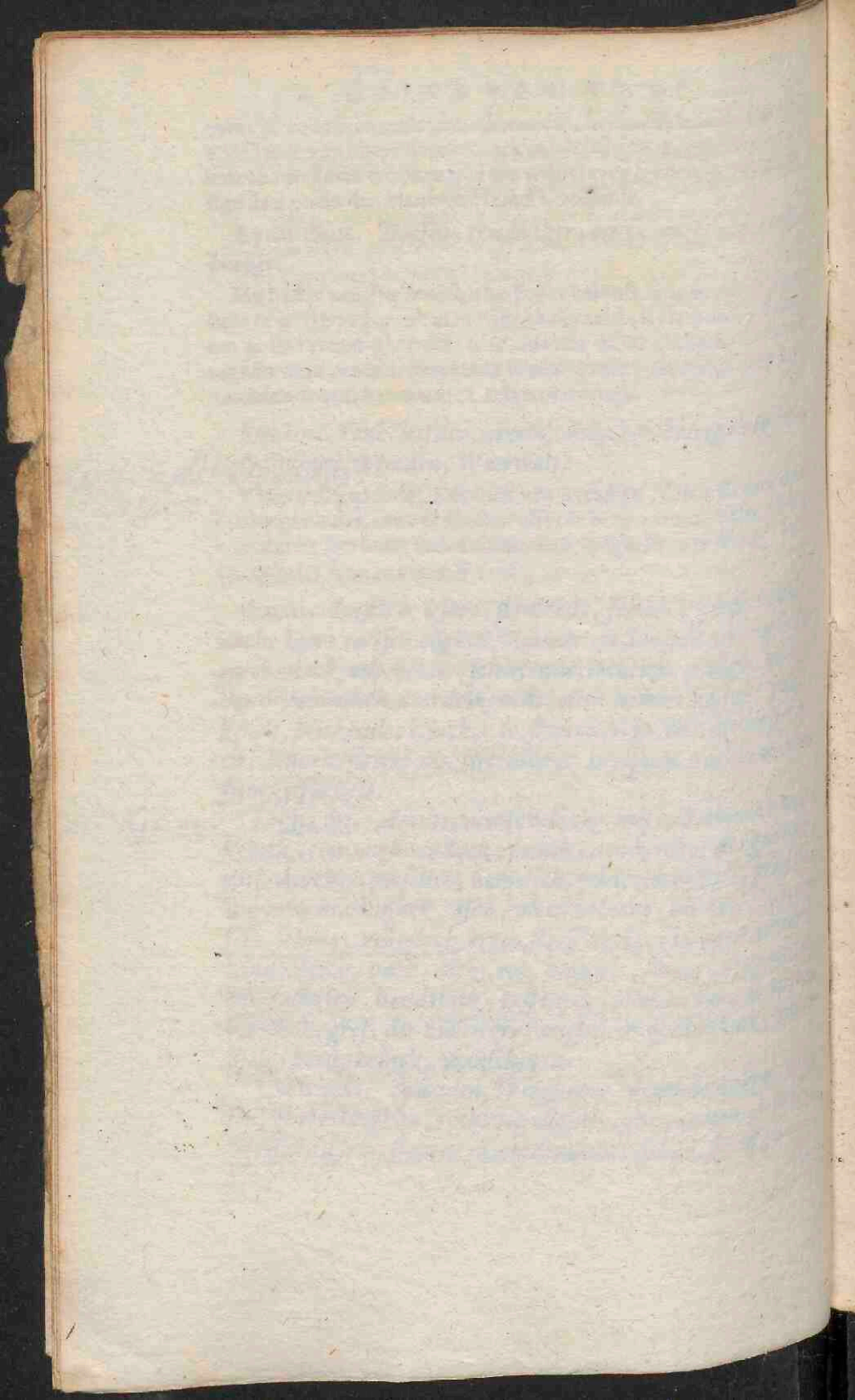
Licht. *Lustich, klare, stralende, schoon, glinsterende, nacht, keers, tortsen, ooghen, vlammente, lampen, vyer, gheheel, groot, vlackende, helder, schietende, lochtich, pecken, brandende, levendich, doordringende, olien, hemels, zuyver, rookende, blickende, blinckende, sterren, ruy, wit, verlichtende, Sonnen, swierende, swermende, heylsaem, verblijdende, stonckelackels.*

Zie Kilian. **Licham.** *Aerds, menschelycke, misvallich, vergankelyck, teer, onghewallich, swack, den kercker des gheests, zielskercker, poeselich, hemelsch, ydel, zieckelyck, prijck, wormen, madensack, asch, vleeschelycke, aerdachtich, infect, schoon, wellustich, broos, sterffelycke, geproportioneert, zenuachtich, vast, dick, rou, hayrich, swaer, vergaderet, vleesachtich, handelyck, tastelyck, plomp, bot, kranck, bloodich, grof, der zielen gras, onghesont, ghewoelyck, roerlyck, beweghelyck, wanschapen.*

Lycurgus. *Spartaen, Weeghever, deuchdelycken, wijfsen, gherechtighen, rechtveerdighen, ghetrouwen, edelen, voorsichtighen, stouten, Laedemoniaenschen, straffen.* 117

E P I T H E T A V A N

verschalckende, straffe, onghenadighe, onbeleeftde, felle, ver-
winnende, vogheltraghe, grootfche, hoochmoedighe, stoute,
bemegehelycke, aendryverffe, loofe, stoock-uyer, ongheluckige,
zoovenerffe, lichtveerdighe, schalcke, zuyvere, puere, schiet-
sterre, bezorghende, zorchvuldighe, vleyende, arghe, konsten
moeder, onmedelijdighe, teere, weereit-regerster, krancke
stercke, behonichde, vlieghende, Goddinne, onkuysfche, be-
driechtere, pylkokerdraechtere, ghevolgelde, wanckelbare,
benydende, jaloursche, yverighe, wilde, hoo va rdighe, ghe-
weldighe, blyde, pluymstryckende, flatterende, b. fenijnde,
zoet-bittere, onomhalycke, brandende, oneerlycke, rasende,
hertneckighe, meyncedighe, ongheduldighe, arghe, wyffche,
teere, elendighe, troubrekerffe, onghestadighe, loghenachtige,
ongheschiet, onghemanierde, ghebedende, rebelle, onrecht-
veerdighe, veynsende, ontsinnige, ondankbare, zoete, mach-
tighe, natueren-kindt, vriendelycke, onverfoenighe, der Go-
den meesterffe, schandelycke, wistrygstere, kindtsche, wellu-
stighe, boosachtighe, onschamele, onbschaemde, der steden-
regente, onvermowelycke, goddelycke, doove, begheerighe,
moeder vande zorghe, belymde.

Lieflijckheyt. Amourensche, zoete, vriendelycke, aer-
dighe, behaghelycke, smeeckende, aenlockend, bedrieghelyc-
ke, kittelighe, begeerlycke, kleyne, leckere, delicate, vrouwen,
wellustighen, ghesuyckerde.

Lijm. Stercken, weecken, klaren, bruynen, vlietenden,
vetten, doorschynenden, klemmighen, vasthoudenden, hat-
den, slyckachtighen, stinckenden, visch, kistmakers.

Lindenboom. Swacken, rieckenden, teeren, zachten, vou-
wenden, boogghenden, handelycken, wtghespreyden, lammet-
achtighen.

Lijnwaet ofre Linnen. Hollandts, Slesfchs, wit, reyn,
sijn, delicat, rieckende, bequaem, ghe vrouwen, ghedienstich,
ghereet, rou, gram, gheraeybraect, onghebleydt, schoon, vey-
ghende, gheweuen, dun, huys, cieraet des huys, ghesins, droo-
gi ende, aerdich, ghevermet, ghewast, geschoren, gwrocht,
ghe

Lier. Het gort 200 glet, als
ten Lier, Oud. Ardant. 50.

Licht (Lavis) Zit onder Pla,
viere.

Lijfmoeder. utrus.

Liquida. Klaere schulden. W.Gr.

Liquide. Zonder moeite. Effen. W.Gr.

Lisfebon. d. o. ft. bij
volked in rykste stat
van spanje. in den der
drie meest beroemde
havens van Europe.
Graec. Brit. p. 220.

Liet (lof)lyk. Vond. Salom.
p. 11.

Lijfmoeder. Gallus. W.Gr.
Wzi. Itals.

Literarum obligatio. Schryfelyke Toezegging.
W.Gr.

Litigien. In geding staen. Locatio. Verhuuring. W.Gr.
d. j.

Locus. Plaats.

Locaet. Plaatselyk. W.Gr.

M. ANTHONI SMYTERS.

ghesponnen, kenneppen, ghestreept, gheverwt.

Lippen. Tweelingen, voorwallen vande kus, roode, zachte, vochtighe, blofende, zotte, behonichde, teere, coralynsche, natte, bevende, daverende, troetel, bosachtige, gapende, purpuren, vriendelycke, lachende, blyde, Moor.n, smeeckende, amoureuze, ghekoene, hooghe, hanghede, dicke, breede, Weghepuyde, pimpelpeers.

Lions. Een stad in Vranckryck, stercke, straffe, vreemde, vliedende, oude, edele, Francen-bolw.rck, volckrycke, koophandel-rycke, sijden-rycke, frontier-staat, onwinne-lycke.

Lyre. Singstere, hanghede, arme, bedelaer, blindemans, suaterse, livynsche, ronsaersche, dommelende, holle, kromme, ghewelfde, melodieuse, thebaensche, ghehoornde, Apollische, stootende, verdrayende, rasende, omghekromde, tragische, schelpen, speelstere, amoureuze, yvooren, zoeslydende, bescheelycke, aerdighe, blyde, verblydende.

Lis over Lee. Lelie, Lis.

Listicheyt. Looshey, schalcke, loofse, boofse, listighe, vossen, bedrieghelicke, barieckachtighe, slimme, subryle, oorlooghsche, soherpsinnighe.

Lijster. Veghel, haegh, gulsighe, stockerighe, berchsche,

Livreye. Edelmans, veehverwighe, heeren, versheyden, ghelycke, oorlooghs, grootighe, kennelycke, bruylofts, ghekruyste, veldt, vyer-voecken.

Licht ofte Lucht. Subryle, roodachtighe, klare, beroer-lycke, reghenachtighe, vochtighe, doordringbende, reyne, duystere, ghedronghen, natte, nevelachtighe, helle, besmette, onreine, onreynsame, stinckende, donckere, zuuyere, dicke, droevighe, sware, haghelachtighe, sneeuachtighe, wed-erblinckende, mistighe, ledighe, drayende, overtrocken, lichte, rassche, waterachtighe, bekommerde, ghesonde, onghesonde, verstroyde, wanckelbare, wolckachtighe, koude, weecke, dryp-ende, quade, verdorven, bedorven windighe, roerende, bruy-achtighe, ghetemperde, dunne, ghematichde, zotte, ghemeng-

Lis. Procees. Twist. Wer.

Litis con. testatio.

Is, wanget partye ty, wederzijden hare

zake door

zich in an- twords rech- telyk hebben

voordrae- gende de- rechter dat- door eenige

kenninge van- dien begin- te hysen.

W.G.R.

Litis pro- dunt de ju- wannet in

zake, te roe- ken voor een- ander in, beh- ter voores

de- toringdet een- weese zacht-

W.G.R. Regest.

Van ginge- een v. t. van ginge- zake. W.G.R. Regest

M. 4
in daer noch is hangende
W.G.R. Regest
Van ginge- een v. t. van ginge- zake. W.G.R. Regest

EPITHETA VAN

de, pestighe, aeffemachtighe, barachtighe, purpurverwighe, bittighe, goede, vergaerde, doorgringhende, hoochgespannen.

Loeinghe ofte Huylinghe als de kocyken, grauwelijcke, heessche, verschrickelijcke, droevighe, beerende, verveerijcke, galmende, afgryfselijcke, cysselijcke, waergalmende, weerbassende.

Lof. Vermaerden, ydslen, benyden, zoeten, grooten, merkelycken, schynenden, eergierighen, weerdighen, eenwighe, moedighen, eerlijcken, triumphanten, edelen, victorieusen, vliedenden, begbeerenden, hoochmoedighen, prysweerdighen, oorlooghscen, broot dronckenen, dertelen, heerlyck n, onsterfelycken, ghehoopten, moeyighen, roemighen, moetevenden, broosgheduerighen, goddelycken, smeeckenden, zinghenden.

Lontmer ofte Lomber. Koele, verssche, verborgbene, lieflijcke, bladren, duystere, dichte, herberghighe, luye, rustghevende, traghe, beweghende, vaeckerighe, zoete, binderlijcke, slaperighe, vreedtsame, volghende, zachte, groene, begraesde, donckere, daverende, vliedende.

Longher. Opwerpende, zachte, gheswollene, bloedighe, Windighe.

Lonte ofte Lemmet inde lampe, cotoenen, lichtgewende, lampen, wutte, beolide, ghezodene, ontstekene, brandende, keerffen, drooghe, lichtende, stinckende, ghesponnen.

Loock. Gheknopte, dicken, ghekanten, stercken, rieckenden, witten, wilden, ghetant, velt, knop, brandende, stinckende, hayrighen, rouwen, langhen, groenen, scherpen, windighen.

Loon oft Salaris. Verdienden, vollen, weerden, vergeldenden, gheluckighen, zalighen, betalenden, ghenoegenden, voldoenden.

Loop ofte Loopingh. Aenvallende, heftighen, haestighen, lichten, onghetoomden, veerdighen, vliegghenden, raschen, styven, awalenden, stercken, slingherenden, hughenden, vyerighen, wackeren, greytighen, haestenden, gheweldigen, ghevogelden, neerstigen, ernstigen, posten, lackeyen.

Loos

*Lombard
Tafelhou
den. Wejr
Rijg.*

Loochtning, Negatie.

Loozen. Zie Kiliaam in Verwaerloozem.

Los-in-Scheidbaar, Absolutus & Separabilis.

Loth. Het zout van Sodoma, Vond.

Lotting. Vond. Hercul. H. p. 44.

M. ANTHONI SMYTERS.

Loosheyt. Schalcke, bedriegelycke, subtyle, oude, scherpsinnighe, archlistighe, wackere, gheexperimenteerde, spitsvindighe, behendighe, verborghene, kryghs, wtstryckers, stratagemische.

Loot. Kout, droevich, swaer, dun, handelyck, gesmolten, swertende, dick. *het loot, als loot of t' hert. Oud. ~~Ardrutt. 6. 6.~~*

Los, Lince ofte Losch. Gheplacte, ghespickelde, vluchtige, scherpsziende, vreemde, stuere, Lybiensche, gemarbert.

Dats eenen aerdt van Katten, wildt ende groot gnelijck eenen Luypaert, dese becke is wonder scherp van ghesichte.

Lot. Avontuere, veranderlyck, toegheeyghent, onghestadich, bleecke, ongheluckich, ghevallen, onbuighelyck, wreet, begheerde, benydde, elendich, onrecht, twyffelich, bygevalle, onbarmhertich, tooverich, hatelyck, onseker, wanckelbaer, contrarie, lasterlyck, pijnlyck, beleeft, quaect, onstantvastich, blind, boos, kranck, swaer, gheweldich, krachtich, slibberich, bedrieghelyck, loopende, perijckeleus, ghedestmeert, onversienich, godtlyck, doncker, onverdraghelyck, avontuers, ontmoetende, wanckelbaer, gheluckich.

Louwe. Visch, slymighe, glatte, zeeverighe, slibberige, slymachtich, vochtich.

Leeft ende voedt zich by water ende slijck, derhalven sy haer meest houdt in de poelen, stille en staende wateren. Dese visschen lecken malkanderen dewijle sy met zeever bedect zijn: Men zegt dat de ghequetsten Snoeck zich teghen de Louwe wrijft, en door dien middel syn wonde ghenefen wordt.

Loumaendt. Slotel des Iaers, koude, ghevrosene, ysighe, sneeuwighe, donckere, luye, dobbelmutsdragende, onvruchtbare, wintersehe, versnoterde.

Lucanus. Statigen, gheleerden, excellenten, tragicschen, Spagniaert, Histori-poet, sententiusen, trompette, Roomschen, Anneus.

Vas gheborn te Corduben in Spagnien, Neve van den gheleerden Seneca, hy is een Historisch Poet gheweest, zoo zeer gheacht als synen Oom, hoewel hy jongher was. Hy heeft heerlijcken in versen beschreven den inlantchen krijch tusschen Cesar ende Pompeus heeft oock veel andere wercken ghedicht, die

E P I T H E T A V A N

niet in't openbaer ghekomen en zijn: Om synen k'oecken gheeft wille heeft hem Nero by hem ontboden ende gunstichlijcken van hem ghetraecteere: Maer dewijse hy mede was van de conspiracie diefe met Pisonius besworen hadden, dede hy hem dooden, gaf hem den keur wat doot hy begeerde te lierven, 'twelck was door het aderlaten.

Lucretia. Eerbare, reyne, schoone, denchesame, onsterffelijcke, spieghel der ruyckbeyt, Roomsche, vermaerde.

Sy was de huysvrouwe van L. Tarquinius Collatini, in haer huys te Collacen wetende, wert in eenen nacht gheweldichlijcken verkracht van Sextus Tarquinius, den sone van L. Tarquinius, die men den hoovaerdigen noemde den zevenden ende leiten Koninck der Romeynen, hy was haer mans Neve, die doen ter tijdt in de belegginghe der stad Ardea was. Sy en konde zoodanige oneere niet verdragen die men hare eerbareheyt hadde aenghedaeen, oock niet willende dat andere vrouwen haer van overspek mochten beschuldighen, klom des morgens in den daghaer opeen wagen, ende quam te Roomen ghekleedt in't swerte, een mes verborgen hebbende onder hare kleederen: Na dat sy aen haren Vader (in tegenwoordicheyt van hare vrienden) vertelt hadde het onghelijck ende onverdraghelijcke schande haer geschiet van Sextus Tarquinius, dien sy ontfanghen hadde als bloeetverwandt van haren man, nam sy dat mes en stack haer zelve in de borste alzoo datter d'eerlijcke doot na volchde: Om het welcke te wreken, de Romeynen verdreven haren Koninck, ende verkosen twee Raedtsheeren, onder wiens regeringhe harer ghemeynen staet vier hondert ende tzeftich jaer ghesfloereert heeft.

Lust, ziet Begheerte.

Luyicheyt. Droomachtighe, onachtsame, verstijfde, traghe, ledighe, verkleunde, hatelijcke, afschuyfsterfche, aroeven, niet doende, slappe, leeghwaghen, langhsame, quelende, versuymelijcke, dralende, suiselende, vergapende, vertoewende, slapende, slaperighe, nalatighe, versuymighe, slaep-lievende.

Luypaert. Wreedden, Africaenschen, rasschen, gheklauweden, Livischen, blauwen, loosen, zinnen-vyandt, gheplacten.

Africa brengt dit wreedt Dier voort, ghegenereert van eenen Leeu ende een Panthere: daer zijnder die groot zijn, ende oock klyne,

Luk, Links Luk. G. P.
Aenst. op Amst.

Luctum Levens. Winst.
Loving. W. J. r.

Lukas (d' Evangelist) B. v.
genoot van Paulus, Vond. B.
Sp. p. 170.

Lutro. Eenigh goet losen.
W. J. r.

Lutro. zu Inlyen.

Lustren. Quin gauschaal is zoo net in't lustren, Oud.
Oud. B. d. m. p. 65.

Lurf, Lurve. Iemant by d'
Clrv. v. r. v. t. v. Oud. B. d. m.
p. 46.

Macrologia. Tatoring. Sprak van

Madrid is niet niet
dit punt der Monarchy
waer alles goets uit re
mend gevonden wort.
Guares but maar dat
dit quet op een hoog
trap is. Grac. Brit. 820,
225.

Maig. Ventriculus. In Ma
A

M. ANTHONI SMYTERS.

Kleyne, de grootste strijden teghen de Simmen ende Herten, ende teghen de beesten die men noemt Orygis, de kleyne noemtmen Lincen, die zijn der Hasen vyanden: sy hebben ghelijcke ooghen ende kleyne van hoofde, maer verscheyden van couleure, want de jonghe zijn roodt van huyt, ende de grootste zijn blau ende gheplact.

Luyse. Vuyle, schandighe, netenachtighe, fielen-ghelt.

Luyter, ziet Blinckinghe.

Luyte. Zorchvuyantsche, zorchbenemende, harmonieuse, gulden sprekende, melodicuse, rammelende, vermakelycke, verlustighe, resonnerende, musicale, ghesnaerde, roemende, versoete, verluste, tafelghezelische, yvooren, schoone, vergulde.

M.

MAecht. Stercke, Reusen, onghetemde, gheautoriseerde, overste, ontemmelycke, krachtighe, groote, hoo-vaerdighe, trotsche, hooge, opperste, onoverwinnelycke, onoverwonen, kloecke, konincklycke, volle, wapenen, keyserlycke, vreeselycke, Hercules, moeyighe, krieghs, oorlooghs, Sampsons, rycke, volkomene, furieuse, heersche, wt nemende, eergierighe, autoriteyten, statighe, eerbare, machtighe, volle, onstienlycke, weer dige, gheerde, hoochste, ghemeene, openbare, hoochmoedighe, opgheblasene, heerlycke, beroemde, rechtelycke, slibberende.

Maagd velt, Hymn.

Maghet. Jonghe, reyne, maghet, b. schaemde, zoete, malte, teere, ootmoedighe, schoone, zuivere, blaode, blofende, wits, zachte, eerbare, dertele, aerdighe, schaemachtighe, hou- bare, vreesachtighe, stoute, rancke, vriendelycke, inye, trage, goedertieren, zedighe, beleefde, ghemanierde, ongheschende, poselachtighe, rycke, loddelycke, smeeckende, edele, lustige, amoureuse, lieflycke, opghschorte, jonghe-dochter, ongheschende, groeyende, godt vruchtighe, rype, houbare.

Maeghdom. Maechdelycken, reynen, ghebeelen, on- ghebrokenen, dochterlycken, onbesmettellycken, bewaerden.

Maeghden-

EPITHETA VAN

Maeghdenschender. Schelmschen, furicusen, onbe-
rechtighen, stouten, roovenden, listerlycken, ongetrouwen,
ghewelighen, gheschenden, onreynen, oneerbaren, overwel-
dighen, schanaighen, onghenadighen, strafweerdighen,
guytichen.

Maeghdelijcken staet. Reynen, onthoudenen, Reigi-
sen, Priesterlycken, Monicken, Baghyenen.

Matr. Maeyers. Kromme, ghekromde, arbeydighe, korensij-
Mont. ders, gras pickers, bo-rachtighe, swetende, verbrand, bezi-
ghe, halfnaecte, onledighe, werckers, veldt, hoy, Oostersehe,
Ooghstsehe, daechwerckers.

Maghe. Graghe, gervighe, hongherighe, verteerende, op-
worpende, rispende, suymachtighe, koude, hitte, verstopte,
quade.

Maeldenier. Tserkramer, ghesorteerden, ghestoffeerden,
kramers, voorfienen.

Maeltijt ofte Bancket. Vrolycke, bereyde, heerlycke,
bruylosts, kostelyck, toeghemaeft, konincx, excellent, wy-
ghericht, overvloedich, overdadich, eerlyck, to bereyde,
vermaert, bruydts, vry, kostvry, lustich, festelyck, volle,
twynmael, montvaghende, ghedronghen, sober, mayber, blij-
d, weder, will-kom, vrolyck, ghenoode, wel-onthaelde, ghe-
roepens, vermakelyck, hooraerdich, festelyck, ziet Feest.

Maent. Draeyende, manen, sebricket, lichte, slibbe-
Stondt. gende, rollende, onwederroepelycke, omgaende, volghende,
Mont. nachtrvolghende, vliedende, wederbarrende, wanck lbare,
Mont. ghevlogheide, verganckelycke.

Magdelieve-bloeme. Schoone, weerde, edele, tnylkens,
Matr. lustighe, eere, Indische, wighelofene, roode, blofende, ghespic-
wyrt. kelde, witte, zuivere, twyn, veldt.

Linnard. Maghe. Holle, ledighe, gapende, inslickende, opene, bas-
sende, verflindende, diepe, verhongherde, inswelgende, ydele,
verdouwende, vastende, wolffche, verteerende.

Magitraet, ziet Overheyt.

Magneet-steen ofte Zyl-staan. Swerten, harden, sub-
tylens

Mackfel wordt overal gevonden. Ik vinde een werkwoord bij Oude Du: soo hier
zekerlyk afgeleid, *ontmaekelen*. Zoo schryft hij, en spreekt van dien *Goet*,
god t.w. die mede aldus, voor deuren, *ontmaekelt* (zoo roudt de schayven) is
aellacht wierdt en geschonden.
Mackfel is iets, dat van den Maeker zyne gedaente kreets heeft en volvoert is.
Men kan men geen verdere werkdaet hier aan eynen, dat men doen zoudt, wan neer
men *Mackfelen* wilde gebruiken. Een *Mackfel* kan niet anders onderwerpen
dan van zyn form en gedaente bevoeft te worden, en dat is *ontmaekelen*,
even gelyk *ontdoen* dien zin heeft. Maar waekom geen *ontmaeken*? Omdat die
het tegengestelde van *maeken* of *beretten* (legare) is

afgeleaten in *Mackelaer* heeft het wel en te recht van *Mackelen*. Is die van *Mackel*,
dan was het *besmetten*. *Mackel* is *macula* by Kilian. *ontmaekelen* is toch van
Mackfel. *Mackelen* moet of van *maeken* (dat mede by Kilian: door transfigere
wordt uitgeleit) by verdere bezigheit van eenen tuschen twee genoemen zijn; of het
zoudt, by uitlating van de *s* van *Mackfelen* konnen koomen, als wilde men hier
het looven en bieden en handelen over *Mackfels* uertvoeren.

Som. (By Kilian: Aliquis, quidam et Aliqui. nonnulli.) maar kan het die
betekenen by Oud: Bx: sos. Nu ziet men Som de sraalen haerd. schoonheit
daelen etc.

Matgader, Vena Ges
Legrica. SMYTERS.
— By p. Gela, Pepsagus.
— Flagradtr Artoria Podlaca.
— Zenuwt, Nervus Stomachicus.
— Openingen, Orificia vetriculi.

Maiken. Zie Afmaeken.

Maeling. Van een maeling
weggedreerd. Oud. Bx: smit.
p. 22.

Maitanden. Dintus molaris
ris, molitoris.

Maen. d'Erstgeboore, Vend. Maegdebr. p. 35.

Maet. Kilian. Maete (ma)
(sura) Daar heijet t maete
met de knollen. Oud. Bx: sm.
p. 56.

Maen. Voorzitter van den nacht, Sted. houdster
"Van de zon, ^{in dat de zon is} Straalachtige Spiegel der goddelijk
heit, is daer tegen de Maen het afbeeldsel des
"menschen, hebende met over een hooring met de
"aarde, dan met den hemel. Graec. Critic. p. 31 & 32.

Malachias. Dezes, die
laetst in der Profecie,
is van de Profecy genoot
vermaen schrift. Van
Til Voorh. p. 29.

Maleficio ^(ix) ~~is geseid~~ door blykelyke misdad
W. G. ^(ix quasi) Misdadts gelyc door W. G.
ing. W. G.

M. ANTHONI SMYTERS,

tyl. n. yf. trecker, steenachtighen, nahalenden.

Manomet. Valfchen Propheet, verdoemden, fchalcken,
Subtyl. n. bedrieghelycken, growwelycken, *Subtyl. n.* Arabi-

fchen, booen, ervarenen, bedriegher, loofen, roover, di f.

Vas de fone van Abdola Moralip ende van Imena, beyde Af-
godendienaers, wt den gheslachte Ifinael, die Abrahams vaffaert
was, is dien die eenen vervloecten Alcoran aen een ghelapt heeft
wt alle de verfcheyden opinien der menschen, doet hem achten by
de Turcken voor een groot Propheet ende vriendt Godes, doemlic
hun onwederfprekelycken onderhouden 'tghene hy haer by ghe-
fchricte heeft naghelaten, als een heylighe wet ende ordonnantie.
Delen menschen bedriegher werdt gheboren in den Iarc 620 in
een ftadt van 't gheluckich Arabien, la Megue genaemt, iter in 't
Iaer 683 ende werdt begraven te Meldinne Talnabi.

Hoochheit, Spuwerantient. W.G.
Majesteit. Koninklycke, Princelycke, Hoffelycke,
heerlycke, Keyferlycke, statelycke, heylighe, verweerdighe,
weerdighe, ghevoerde, excellente, gheheylighe, groote,
machtighe, opperste, gheeerde, onoverwinnelycke.

Makelaer. Middelaer, bedriegher, archlistighen, klap-
paert, sweerder, wyuproover, warenkenner, onderwinder,
meyneedighen, tonghenfpeelder, beufelverkooper.

Makere-l. Vifch, ghespickelen, vasten, blinckenden,
dicken, ghevelefsden, ronden, blauwin, lekeren, ghewolcten,
voorjarighen, April-vifch, overvloedighen.

Male. Sware, dicke, groote, ghevette, noodighe, langhe,
gheladene, gheghespte, handelycke, moeyelycke, bagagie,
draghelycke, bahu, lichte, gheslotene.

Mallich-ye. Blyde, vrolycke, wellustighe, hoerfche, we-
fennighe, moye, lieflycke, zoete, kintfche, openbare, luxurieu-
fe, belachellycke, brootdronckene, moertzens.

Malta. Een Eylandt, eylandifche, onvruchtbare, beha-
vende, onwinnelycke, stercke, bolycrck der Christenen,
berchachtich, dorre, rieckende, honichryck.

Dit Eylandt is kleyn, ende stercker dan vruchtbaer, want het
is vol rootzftenen die fchrickelycken hooch zijn: in maniereo
dat zonder Sicilien (twelck niet verre van daer en leght) zoude
dickmael in noodt wesen by ghebrecke van victuaille, maer de
vrucht-

E P I T H E T A V A N

vruchtbaerheyt van het een Eylandt komt d'onvruchtbaerheyt van het ander te bate, want 'tghene zoo arm van nootdrufficheyt is dient tot een bolwerck ende bewaringhe van den rijkdom van het ander. Onder den Hemel en zijn gheen kruyden noch bloemen krachtigher noch betet rieckende, dan in't aerdtrijck van Malta, 'twelck veroorsaect heeft (niet zonder reden) dat zommighe ghemeint hebben, datse Melite genaemt gheweest is, om dat tet zoo zeer goeden honich gheeft, door dien dat de bloemen zoo wel rieckende zijn.

Mamme.

Mammen ofte Borsten, Teere, gheperste, melck-ghevende, witte, melckachtighe, voedende, ronde, gheswollen, kanckerachtighe, hanghende, roode, schoone, ghekroonde, slappe, volle, gheknoppe, sneeuwighe, gheputte, ghezoghene, ghetepelde, aderachtighe, opgheschorste, zoete, ghevolde, delicate, vrouwen, poefelighe.

Man. Gheestich, wysgieren, yverigen, ghetrouden, achterdenckenden, vrouwen-vooght, redelyck, eerlyck, wijs, neerstich, goet, eerbaer, vroom, Godes, sterck, ondt, jonck, schoon, bruyt, leelyck, gheleert, slecht, vrou-mael, liefdighe, vrouwe-liefhebber, wtmuntyghe.

Mane. Waffende, halfronde, scherpe, puntige, ghepunte, lichtende, helder afjaende, groeyende, volle, nieu geboorde, bleecke, zilverighe, dwalende, der maenden moeder, schoone, onghestadighe, lichte, versilverde, schynende, donckere, vlieghende, roodachtighe, nachtsche, tweeboornighe, dolende, wanckelbare, Phæbus suster, des nachts-cieract, koude, witte, reyne, dubbel-gheboorde, zuivere, windighe, vrouwe der duysterheyt, secreete, stralende, d'eere vande swijghentheyt, duysterachtighe, veranderlycke, donachtighe.

Boven alle andere Planeten is sy de leste en naest d'aerde: Sy is wonderlijk in haren loop. Endymion was den eersten die ghelat heeft op de verscheydenheyt van haren omloop: Men verliest oock dat hy op haer verlief was.

*Mari
Kring
Halo.*

Brood d. Manna ofte Hemels-broodt. Goddelyck, zoete, honich-Engelin zoete, hemelsche, Gods-spjse, voedende, zuckerighe, onsterffelycke, roodachtich, delicaet, lekker.

Nazianz. Marber. Herr, bleek, Spartaensch, kout, effen, glat, gep. p. 2. *antikin.* p. 104. *Vredig broot* Vond streep. *altdag.* p. 15. *Licht broot* p. 26. *Het Joodsch* *Wolfsyn banket* p. 70. *der Stammen kong* *met* p. 90. *de spys der Engelin* *in d'ht broot van* *het Paradijs* p. 99.

Mamtakkir, Ramsi man
marri.

Styis mans gedrag, om over een
Bali zult met eenen spring
te riddin. Oud. Brdm. p. 17.

Mandatum. Lastgeving;
Lastaivairding. M. G.
Jurie. Dagh. G. L.
of Mandat. int. W. G.

Manifeston. Zit
Manifeston.

Mankop. Hier . . . wordt de slapp in 't bekentilgevoet. n.
Vond. B. G. p. 102.

Mannroedt, Membrum
virile, penis, verge,
~~viril~~ ~~penis~~ ~~verge~~

Mant. Door de manden
vallen, Oud. Brdm. 42.

Mandement: compulsoir. Dwangbreving. Is een daghceel, waarby een Gerechteskryver wordt gedwongen, om iemant een Afschryft van vommise of dingtaalen te geeven. W.G.
in kas van Afschryftantfje. Zie Afschryftantfje.

cüratio. in kas van guarand. Zie Guarand.

in kas van Indemniteit. Zie Indemniteit

in kas petitoir. Zie Petitiorium.

om actie te institueren, is eene daggefel, waarby iemant verzoekt, dat een ander, die hem laet verluiden iet tot zynen laste te hebben, 't zelve rechtelyk zal hebben in te brengen.

van Lesfje. Daggefel, om zyne luy schulders te moogen daegen. Zie Lesfje.

penaël. Daggefel mit boudwangs
waarby iemant van wogin his Hof, op eeni grootte
Goete wordt verhoeden iet te doen.

van Complainte. . . . . in zachen
van nieuwigheit, waarby iemant verzoekt hi
stelt te worden in zyn voorgaende bezit, dair hy
uit geraekt is.

van Arbitris . . . . waarby een schult
eischer doet daghvaerden verscheiden zyne
Schuldenairs. W. G. H. G.

van willigh Dekreet. Zie Dekreet.

Van Immisfje in de possessie, is een
Dagheel, waarby iemant verzoekt ingelaet te
worden tot his bezit van eenige goedeten.

van Maintinue is een Dagheel, waarby
iemant verzoekt gesterkt ende gestyft te
worden in din bezit, dat hy hijsen

Van Rijsf is ein . . . . waarby iemant
verzoekt tegen eenige misgreepin ofre verzuim
hijsfelt te worden in zynen voortigen staet.

Van Raewactie. Zie Raewactie.

van Spolie is een . . . . waarby iemant
die van iets betoelt is, verzoekt al his zelve
weder ter hant gestect magh worden.

van Cassatie is een . . . . waarby ie
mant verzoekt, dat iet by din Rechter vermen
ticht zal worden, als: Hantschryft, B. Costen.

Markus (Evangelist)
Reisgenoot van Kijfas, Voud.
Bijspitz. p. 170.

[A large, rectangular piece of aged, yellowed paper is pasted over the bottom half of the page. It contains faint, illegible handwritten text in a cursive script, likely a Dutch or Flemish manuscript. The text is mostly obscured by the paper's texture and fading.]

M
Preept, g
kende, g
verhard
J. r penten
Schnert.
werk lein
Men v
steen, dat
groen vo
'ghene w
Man
Mara
modder
diepen, a
vighen.
Marc
den, oud
sterret, v
verrotte
verzinn
Man
ghe, ghe
ne, weer
edele, en
Marj
Mars
stouten,
trotsen, k
den, gro
bloedigh
onversoe
der wicke
dighere,
straffen,
baren, ra

M. ANTHONI SMYTERS.

Preept, ghespickelt, gheplact, gheteeckent, ghepolyft, blinc-
kende, gheverwet, gecouleurt, wit, blau, bearbeyt, kostelyck,
verhardt, verandert, ghesfigureert, groen, edel, ghedruct,
serpenten, reyn, schoon, ghewolct, gheeffent, gheplaneert, ge-
schert, doorwrocht, azuren, numindischen, hoovaerdigen,
verkleunden.

Men vindt zoo velerleye spetien ende couleuren van Marber-
steen, datmen't niet wel en kan beschrijven : Maer men houdt het
groen voor het rijckste ende het kostelijcke, voornamlijcken
tghene wt Macedonien komt.

Mantel, ziet Kleedt.

Marasch. Slickachtich, dooven, ghebiesden, zachten, *Zie Mar-
russch.*
modderighen, waterachtighen, stymachtigen, vruchtbaren,
diepen, dreckighen, wilghendragenden, perijckelcuseu, voch-
tighen.

Marck ofte Signet. Zeghel, ghedruct, zeker, verschey-
den, oudt, ghegraveert, blyckelyck, gheteeckent, natel, ghe-
sterrert, weerdich, volkomen, gheplacte, ghedenckweerdich,
verrotet, heeren, heerlyck, verheuen, inghedructe, wapen,
verzinnert.

Maria. De moeder Iesu Christi, maghet, schoone, heylighe,
ghezeghende, Nazarensche, moeder ende maghet, reyn-
ne, weerde, verhevene, eerweerdighe, onbeulecte, zalighe,
edele, onbesmeete.

Marjoleyne. Vrije, rieckende, edele, groene, Ionffrouwen.

Mars. Den Godt der oorloghen, oorlooghschen, wreeden,
stouten, machtighen, gheysden, hoochmoedighen, sellen,
trofsen, krygher, wt sinnighen, moeyighen, bloetgierigen, har-
den, grouwelycken, ontemmelycken, verderver, destruerder,
bloedighen, hatelycken, gheweldighen, sweertdraghenden,
onversoentlycken, oproeyghen, couragieusen, doot slager, won-
derlycken, onmenschelycken, lam looper, blinden, veronweer-
dighere, grammes, boosen, maytmaker, droeyighen, harden,
straffen, verstoorder, kloekmoedighen, bloetvergietter, stryt-
baren, rasenden, gheverreeden, vergrimden, onoverwinnelyc-
ken.

E P I T H E T A V A N

ken, bulderenden, donderenden, hoovaerdigen, ghestoorden, vreesfelycken, huttighen, stercken, heerschenden, bebloeden, schadelijcken, onghenadighen; roover, wreken den Godt, onbarmhertighen, schromelijcken, onschromenden, machtighen, gheweldighen, onvermowelijcken.

De Voorouders hebben gheloofd dat Mars, de menschen in d'oorloghe gunstich geweest is, ende hem voor eenen Godt daet van te zijn ghehouden; Oock versieren de Poëten dat hy sone van Jupiter ende Iuno zoude wesen: ja van de zelvighe Iuno die door Flores raedt, die als sy een kruydt ghesmaect hadde, 'twelck hy haer wees, bevrucht werde. Sy zegghen oock dat na dat Mars Iuno beken hadde, sy Vulcanus baerde: by dit woordt verstaet men dickwils d'Oorloghe.

Martialis. Een en Poëet, bytenden, gabberaer, onkwyschen, ghenuechlijcken, bootsighen, gheleerden, Bilbisch en Epigrammer ofte dichter.

Vas een Latijns Poëet, een Epigrammen-dichter in Spagnien te Bilbil gheboren, noch jonck wesende reyde na Roomen, waer hy om d'aerdicheyt syns geests by den Keyser zeer gheacht wert. Onder andere wert syne poëterije by den Keyser Vero zoo gheachtet, dat hy hem synen Virgilius noemde.

Martirific. Bloedighe, bebloede, wreede, deerlijcke, zalighe, sware, gheduldighe, smertelycke, stantvastighe.

Maf. Bourgoensche, weerdighe, arbeijdsche, bevaerlijcke, Trichtsche.

Neemt haren oorspronck wt twee plaetsen, d'een wt eenen Berch gheleghen tusschen Bourmondte ende S. Thibault, by het Landtchap van Loreynen, beghinnende te Boztiel: het ander spruyt van onder de mueren van Nieuwkaesteel, aldaerse haren naem beghint te nemen, alzo dalende door Nederlandt in de Zee.

Mastboom. Hooghen, lichten, lammerachtighen, rowwen, rechten, tranenden, rieckenden, berchachtighen, stouen, ghekroonden, ghekrolden, pestachtighen, gheslachtighen.

Marc. Ghelijcke, effene, zekere, onzekere, breede, volle, ghetelde, gheproportioneerde, behoerlijcke, overvolle, quade, overlopende, afghestrekene, musicicale, timmermans, Geometrische, verskens, rymers.

Mutz. Ghele, ghewrochte, biesen, teenen, vijghekorven

Warm

Mas, Maske. Vond. hiefz
Mas, H: H. der K. p. 5.

Mast. di mast herv in. Qua.
Brdm. 2s.

Mathesis. Wiskunst. S. 2s.

Matthias, de priestorlyki Kampion, Vocal

Matthiq. Stoffi, W.Gr.

M. ANTHONI SMYTERS.

Warme, strooen, schoone, behendighe.

Mausole. Een vande zeven Wonderen, ondt, kostelyck, beerlyck, wonderbaer, begravinghe, Cariaens, excellent, boovaerdich.

Het graf vanden Koninck Mausolus, 'twelck was 25 cubitus hoog, omringht met 36 pilaren, was zoo kostelyck ghebouwt dattet ghetelt wordt onder de zeven VVonderen der weerelt.

Mauwinghe. Katten, kinder, langhe, growwelycke, guellycke, lauwinghe, schreyende.

Mecenas. Mildten, der Musen voedsterheer, leckeren, Roomschen, dertelen, der Poëten voorganger, konstlyfhebber, der Musen huysheer, vermaerden.

V Vas een Rooms Ridder van d'afkomst der Hetrusche Koningen, ende een van des Keyzers Augusti meest beminde, den welken de Studenten zoo gunstich was (voornamelyck der Poëten) dat noch op den dach van heden, die de lieden tot de studie onderhoudt gheven, worden met desen naem ghenamt. Men zeght dat hy den eersten was die in syn maeltijden ghebraden vleesch van Ezelkens ende oock gheroost vleesch gaf, dar's te weten, dat hy ghezouten Ossen-vleesch rooete.

Medaille. Oude, antycke, roeste, Roomsche, Keyserlycke, onsterfelycke, zonderlinghe, kostelycke, inghedruete.

Medea. Colchidsche, tooverersse, onkuyssche, growwelycke, broeder-dootstere, onbeleefde, kindt-dootstere, moedighe, vluchstere, Iasonische, wreede, boose, wysinnighe, betooverende, swertekonstnerssche, rasende, vergiftighe, fenynghesstere, woedende, growwelycke, oude, boosachtighe, wreestere, barbarische, hemels-vyandinne, moorderesse, onbarmhertighe, furieuse, der Goden rasernye, onghelude, opvoerighe, kolle, voorvluchstere, schadelycke, subryle, ongheluckighe.

Sy was Ateus Koninck van Colchos dochtere, verbaefdelijcken van Iason met ghewelt wech ghevoert, hem den middel ghevende hoe hy lichtelijcken 'tgulde Vlies bekomen mochte, het welcke nacht ende dach van den niet slapenden Dracck bewaert werdt: Twelck ghedaen hebbende, vluchteste met haren Vrijer in Griecken-landt, ende ziende dat haer Vader haer vervolchde, sy ontbede haren broeder Absirtus ende stroyde de stucken over

E P I T H E T A V A N

den wegh, op dat hy zich bekommerde die by een te verzamelen. Daer na van Iason verlaten wesende, doodde beyde de kinderen die sy by hem hadde, ende maecte door hare tooverije dat Glauque, de dochter van Creonti, die Iason ghetrouwt hadde tot syn tweede huysvrouwe, met haren Vader diefe meynde te helpen levendich ghebrant werden, met oock het Konincklycke Paleys. Iason met overgrootte droefheyt bevanghen zijnde, doodde zich zelve.

Medecijn. *Ervaren ofte experten, vrouwen, aesculapischen, gheleerden, veerdighen, wackeren, lanckmoedighen, edelen, Apollos soon, zorchvuldighen, neerstighen, lanckghebaerden, oudt, noodighen, nootwendighen, wijzen, voorsichtighen, Hipocrates discipel, menschen-beminder.*

Medecijne. *Ghelt-konst, nutte, Phebeaensche, ziet Dranck.*

Medelijdenheyt. *Beweghelycke, barmhertighe, beklaghende, Christelycke, behuysame, broederlycke, miserabele, zoete, smeekende, goedertierene, liefdenwecker, droeve, betruande, gheneghene, smertelycke.*

Medusa. *Grouwelycke, Gorganiaensche, Phorcidaensche, in steen veranderende, wonderdierighe, gheslangher, vande, hatelycke, ghehayrloste.*

Sy was een van dedry Gorgonnen Phorcus dochter, boven dat sy zeer schoon was van aensichte, gulden hayr, (twelck men zeght dat Minerva in Serpente had verandert) maecten haer noch schoonder: alzo dat die haer aensaghen, werden op haer zoo verheft, dat de Poeten dichten, sy in iteenen veranderden.

Mead. *Nutten, rooden, verwers, profijtelycken, roemen, zeeschen, bitteren, conleurghevenden, Erfortschen.*

Meister. *Gheleert, straffen, ontzachelycken, voortreffelycken, aenvangher, eerbaren, harden, ghebiedenden, regjerenden, stuern, deghelycken, statelycken, Docteur, voorsienighen, ghemantiden, heerschenden, der tongen-konstenaer, amptsplichtighen, tonghen-konstighen.*

Meesterle. *Hoovaerdighe, roepende, quellijcke, gheeerde, heerschende, schoone, trotsighe, amoureuse.*

Meeten. Megera. Grouwelycke, wreede, Scygiaensche, rasende, afgrijp.

Ach Wellikraelge rust van Lighvennoegde zielon,
 Die nyt noch Spyt des Hoofz versteunnat haer zoete vree!
 Wien zongen wyder niet en weiden, dan haer vee.
 De luster, daer zich t Hof niet moeden om beslommeren,
 Weegt u natuure toe, en is voor u bekommeren.
 Gy zocht door honger en door dorst uit dranks en spijs,
 De lust van t Hof, gelokt door zo veel lekkens;
 Het Hof door drinken, dorst, en honger zoekt door t eeten,
 En jaegt de lusten voor, u zyn ze toegesmeeten;
 t Lustzoekend Hof ontvlien de lusten, daer t om sloofz;
 Gy vollycht de natuur, wy zien haer oer t hoofz.

Hof. Leet het voorgaende.

Thor of Thun. Een afgods die Oude Sassen deeren landen, die ze (Donsucht)
 aanboden in offerhanden deden, een S. Willebrord haer onzer Heilantsleer
 verkonidghde. Zy geloofden, dat Hy, als en offerhanden en dienste, Him tin een
 e warden gedaen, schoon en bequaem weder vreesgedaen gaf, en het graen
 en allealder vruchten overvloedigh deed wasfen, en din port en andere smett.
 lyke zichten afkeerden: Maer, dat Hy vringnamt zynde. Quaez weder, Promte
 vinnicht. Hy eigende Him alle wesen eenen dagh toe, die wij Donsdagh,
 de Tweedien, Deonin en Wlandins Thorsdagh, of Thorstagh, en de Engelsen
 Thurstay noemen. Hy wordt beschreeven en uitgebeelt, zittende in eene
 groote zael. in volle Heerlykheit, aen t voeten einde van een Gedeekt Bed,
 de, hebbende op zyn hoofz eenen Gouden kron, en daerom rontom

215.
Meenen. Deere plaats heeft haeren naem van de Monophiens, waer
onden Zy stont, ontleent, en is van outs Nemoticum genaemt geweest:
Zy is gelegen op de Leie in de Kastelnye van Kortrijk, 5 mylen van
Rysfel; is van geen wyt begriip, en er maect een dorp geweest, wanneer Ha,
lewyn, nu als een voorstaz van deere vestinge, ten deele afgebrant, gaov,
tor was; en heeft eentz maer een quast ten wybruggge gehadt; zy is
in het jaer 1570 (van de Waelen) den Prins Willem van Oranjen afge,
vallen) ingenoomen zijnde, door den Heer van Montignij met eenemuur
is omtrokken, en den 22 Octob: 1579 door de krygsbenden van den Staet
wederom bemagticht: in den jaere 1583 is zy van den Hartogh van Par,
ma ingenoomen, nadat de Staetsen, om Brugge te dekken, het hadden
veel deten, en met bolwerken, gesterkt: in het jaer 1585 is zy bona tere,
mael afgebrant, en door de Franschen in het jaer 1645 onder bedingen
ingenoomen; wederom van de Spaenschen den 16 Aug: 1646 onder het gezagh
van den Marquis de Carazana, met 5000 mannen beklommen, oven
nompelt, bemagticht en uitgeplundert. Zy heeft een Buur- of Paro,
chickerk en 2 Kloosters, als een van Kapucyners Monniken, en een van
Augustyners Nonnen. Zy is door de Franschen 1678 ingenoomen, en by
de Vrede, tor Nimmegen gestooten, hun gelacten; ja is door de Zelven,
tor eenden sterkste vestingen van Europa gemaakt, en nu den 22 Aug:
aer de 1706. aan de Nederlandenen met capitulatie overgegaen.

Medicamenten. Gin. middelen. Wj. R. gitt.

Medici. Geneezers. J. V. St. Mede. of meeëgach. D.
man spreekt zoo wil hit
gijn him tegengact, als mee
gact. Oud. Bitmt. p. 64.

Mideweten (Conscientie) Deere opidbaard
me van Godes wege, wat recht zij, Van Til. N. N.
Voort. p. 95.

Medium. Midditbaard.

M. ANTHONI SMYTERS.

afgriffelycke, helsche, vyandinne, Plutonische, hatelycke, oude, beserpente, achrontische, straffe, omhulde, boose, furieuse, slanghighe.

Sy is eene van de dry Helsche Furien, die de Poëten versieren wt Acheron ende den Nacht gheboren te wesen.

Meil. Wit, ghemalen, ghecalandert, dick, zacht, voedende, meelachtich, dun, gunsterende, backers, mal, ghezifzet, ghebuyelt, stuyvende.

Meymaendt. *Lustighe, lieflycke, vrolycke, vermakelycke, koelen, groenen.*

Meyneedighen. *Valschen, verraderighen, onghetrouwen, vrijer, lichten, schelmschen, troubrekenden, schandelycken, hatelycken, stouten.*

Melaetich. *Ghepuysten, infecten, onreynen, lazerighen, vuylen, schouwelycken, mydelycken, ghescheynden, verdorven, mismacten, ghelutecckenden, verworpenen, heeschen, besmetten, verachten, elendighen.*

Melancolije ofte Treuricheyt. *Verschromde, droevighe, zorchvuldighe, knaghende, vergramde, bittere, vergulde, quellycke, duystere, moordende, furieuse.*

Meleager. *Wreeden, des grooten Oeneus kindt, lichtvoetighen, Calydonischen, moedighen, Maurotiaen, Oenidschen, fatale, oft van Godt gheordonneerde.*

Hy was Oenei sone, Koninck van Calydonien, ende van Althea, dewelcke zoo haest als haer kindt gheboren was, dochte haer dat sy dry Parquen, dat zijn Goddinnen, over 'tregiment van alle dinghen die te gheschieden staen, die eenen ieghelijcken synen tijdt van leven schicken, zach by een vyer zittende, houdende een vlies in hare handt, 'twelck een teecken was dat haren sone niet langher dueren en zoude dan dit vlies, ghelijck het oock geder broeders, wert sy daer inne zoo vertoornt, dat sy wtzinnichlijcken gram wesende, dit vlies in't vyer werp, het welke verbrant zijnde, vondt zich Meleager verdwenen.

Melck. *Zoete, wit, voedende, gheronnen, ghekornen, botser, dicke, gherappede, lau, beroomt, reyn, borsten, dunne, gestolt, doorghedaen, smakelyck, sneeuwit, vrouwen, kocyen, gheyten,*

EPI THETA VAN

ghyten, peerden, etc. blan, bezaent, afgeblasen, boterghende, kees-melck, honichzoete, zuer.

Melicerta. Ionghen, Atheniansidischen, kindeken, Thebaen.

V Vas de sone Athamantis, Koninck van Theben, ende van Iuno, welke in een furie hem houdende in hare armen, sprongh in de Zee, ende werden beyde van de Zee-goden ontfanghen, aizzo dat Melicerta verandert werdt in Palamon en Iuno in Leucothea.

Melodije ofte Zoet gheluyt. Vrolycke, aengename, zoet klinghende, zoetghesonghene, Enghelsche, klinghende, Godtlycke, Musicale, ziet voorts aen Harmonije.

Meloene. Zoete, zuysterighe, ghele, smakelycke, volle, ghekeirende.

Meluwen. Wormachtighe, schadelijcke, boon, nietende, houtkerf.

Godacht, *Memorie*. Levende, vlytighe, veerdighe, gheluckighe, zalighe, vaste, goede, beylighe, vruchtbare, loffelycke, eeuwighe, ghedenckende, onde, subtyle, diepsinnighe, cenwickende, inghedruete, zonderlinghe, onsterffelycke, v. v. verschte, Wilde, vlieghende.

Menaden. Witsinnighe, wynachtighe, springhende, dulle, huppelende, malle, huylende, bacchische, furieuse, loopende. Dit waren Priesteren Bacchus Altaer dienende, alzo ghe-

naemt, om dies wille, als sy hem offerden, schenen te witsinnich te wesen.

Menander. Konincschen, amoucusen, gheleerden, edelvolden, Atheniensch, smeeckenden, aenlockenden, vrolycken, liden, welsprekenden, Ionckerken.

Hy was een Comics Poët, van Athenen gheboren, Theophrastus discipel, aerdich van gheelte, ende tot vrijen zeer gheneghen, hy werdt zoo zeer gheacht dat de Koninghen van Egypten ende Macedonien hem met Ambassadeurs ontboden, ende met een Zee-armade tot syn bewaringhe, in hun Landt te komen.

Menelaus. Catiyghen, Spartaenschen, Mycenaenschen.

V Vas Koninck van Sparten en van Aëropes, ofte van Plisthenis, ende broeder van Agamemnon, troude Helena Jupiters ende

Menen. *Zie Meenen*.

Leden

Milkadit. Vina Lactis.

Melioramenta. Kost in, gedaen tot verbetering. Wgr.

Melis: Vand. Bsp. p. 102. ^{bonde}
Het brein, de lever, & hart, van Zwaeerigh. en ont
Bedanken voor haer deugt de froostende Melis.

Vond. De Spieg. p. 88. In de 4de verd.:

Een Schildhouder van die nimmermeer genies.

En onder mijn vernisf alle andre schieds deelen.

Zie ook p. 132. de klein^e werelt, Heil der Kerk.

p. 6. Zit die menschen bedorven natuur aindig

Bekehrden van Graec. Critic. p. 17, 18 in 19. de Broet

hiet p. 41. Lynmaet^e staat by Job V. 2.

In malem partim: ledder is een verslindende Wolf
v'een tegen den ander verbittert. gr. Brit p. 100
Zit wat er zij van p. 61 — 66 in p. 240 n. 24.

M. ANTHONI SMYTERS.

Ledes dochter, hare ontfchakinge, in het afwefen van haren man, twelck Paris (de fone van Priamus aenrichte) was deenighe oor-zake van het gheheel verderf van Troyen.

Menghinghe. Verwerrede, ongheschiede, verstoorde, verfeheden, twistighe, overuloedighe, onghoordineerde, ftrytbare, vechtende, oorlooghsche.

Menfche. Sterffelycke, verganckelycke, onghewallycke, droom, swacken, weerhaen, wanckelbaren, onghestadighen, roock, riet, aertschen, boomen-blad, elendighe, belachelycken, leerbaren, weeckachtighen, schoonlyvich, groot hertich, behendich, godtachtich beeldt, loghenachtighen, oorlogher, krygher, stercken, vollyvighen, groven, grof van leden, acrt klomp, milden, medelydenden, madensack, voorbygaenden, ydelen, kleyne weerelt, begaefden, onvolmaecten, redelyc ken, dachreyfer, zondich, beeldt Godts, vergodden, fnooden, ghespraeckzamen, vleeschelycken, gheestelycken, inwendighen, onberboren, wedergeboren, arbeydighe, ghebreckelycken, berwesent, onberwesent, edelen, ghezelschaps, fchepfel, Heydens, aerdighe, weerelts, voeghelycken, mannelycken, flym der aerden, wandelbaer, fchalcken, subtylen, veranderlycken, zinnelycken, Adams kindt, fcherpsinnighen, fpietsvindighen, verderffelycken, naeften, behendighe, verfmadelycken, verachtelycken, Fortuynen poppe, eerbaren, beleefden, zieckelycken, eergierighen, koppighen, wrecken, lichtveerdighen, onstantvastighen, doenden, zoeten, kint des tydts, zachtfinnighen, moedighe aerden, onreynen, waterfleffche, vliedenden, verdwynenden, levendighe, fchadiuwe, listighen, behendighe, smerten-flave, onstercken, roof des tydts, swack-element, treurgheestich, eenzelligh, balfturick, krioelich.

Mercurius. Cylleviaen Atlas neve, welfprekenden, wy-fen, lichten, roedragher, befpieder, voghel, Menaliaen, At-landtschen, Vader der goede gheesten, ghevoghelden, loo-penden Godt, jonghe, eloquenten, Arcadischen, bode, wt-loggher, Ambaffadur, vertaelder, Heraut, Heeren-bode,

*Mennen. Zuden
Wagen.
Loudt ik
Zoo Coif
Wagen
nib. Ouch
Brdrmt. p.
72.
Van alle de
Wondervol
voor de
mensch gen.
fchapen, id
de mensch
het wonder
lykheit. U
de. Erithe.
p. 101.
Mensch
Cmet hand
diken
wink
Schonker
krenken.*

*(mit mon
bularen,
gellen,
honten,
kallen,
proctien,
praetia,
kallen,
roep en
dich voban
y. n. 2
ra. n. 2
B. n. 2
v. l. o. k. n. 2
2. w. l. n. 2
L. n. 2
L. n. 2
L. n. 2
L. n. 2*

for out of the, n. d. u. d. g. n. 2

E P I T H E T A V A N

Post der Goden, dief, ghevedderden, Iuppins sone, bedriegher, snellen, reysfer, loosen-voghelvangher, Nomiaenschen, Cyllenidischen, oratiedoender, voghel zonder voeten, der dieven meester, Lygiaen, der koopliën godt, lyerenvinder, ghepluynden, swiërenden, overalloopenden, loosen, schaackachtighen, is te zegghen welsprekentheyt oft eloquentie.

Merch. Inwendich, zoet, teer, besloten, wij, vet, zacht, loopende, vyerbeminnde, schrande. *Zie Ruggen*

Merct. Openbare, weke, groote, versochte, opene, koopplaetsen, volckcrycke, koopmans, jaer, peerde, offen, vee, vercken, welghevulde, bewandelde, Francfortsche, Lioensche, vrye, vermaerde, gheprivilegerde, appel, peer, fruyt, etc.

Merctveldt. Groot, wydt, weyle, breedt, open, ontdekt, vierkant, volckcryck, koopsterck, vry.

Mereminne. Amycleaensche, zangstere, zoete, smeeckende, bedrieghelijcke, Acheolidsche, Siciliaensche, verleytster, onvliedelycke, boosachtighe, lichte, zoetsinghende, tooveneresse, Zeesche, overalloopende, swiërende, knoopende, vermaerde.

Merrie. Breetrugghighe, aerdighe, onghetoomde, lochte, jonghe, amoureuse, packdraghende.

Mes. Snydt, broot, ghepunter, ghewettet, snijdende, gheslepen, zorghelijck, dreyghelijck, dreyghende, scherp, verstaelt, scheer, breed, hou, krom, krock, boter, snoey.

Melthoop oft Melli. Vetten, vruchtbaren, verrotten, swerten, des gaerdens ziele, strontachtighen, vuylen, slycketighen, vermakenden, vochtighen, stillen, swaren, verachten, dreckighen, rottenden, onreynen, slymachtighen.

Metael. Gheel, aerden, mynen, ron, gherafineert, kostelijck, ruyck, aderachtich, swaer, gulden, aerds, hardt, afschachtich, ros, blinckende, klinghende, klinckende.

Meter. Vlytighen, zorchvuldighen, neerstighen, teller, subtylen, matendragher, Arithmetic soon.

Metfere. Neerstighen, vlytighen, bouwere, truwelverend, n subtylen, moorte, kladder, bekalden, stouten, behendighen.

Mergachtigh Soep. Suën Merk. Charact. Moon.
cus midel lands.

Meriteeren. Verdiend. W.
ge Requis.

Merkeltje. Sierre Charact
ristica. - Klein - Vocal lyp
factoristica.

Mit clausus. Apm er.
Mit aphora. Byspreek.
Byspreek verm.

Mit u stals. Ver choping.
Mit onomid. Ver u g ing.

Mit is. Ma sp ing.
Mit et is mus, Bi g ui g
ing.
M

Metus. Vari. Vreze. W. Gr.

Meubelen. Tilbare goederen. W. Gr. Regist.

Micha. de Vertoonit, Vond.

Middelgader, Vice Mediana
Middelpunt, Centrum
Middelgeschots adr, Vice
Medicistina
Middelshot, Medicistina
num.
Middelrif, Diaphragma
Middelvuk, Thorax

M. ANTHONI SMYTERS.

dighen, arbejder, plaestoraer, strycker.

Mevius. Ongheteerden, achterk'apper, onwetenden, nijdighen.

Dit was een onwetent Poëet, in de tijden van Virgilius ende Homerus, die van gheen van beyden bemaent en was, om dat hy hunne poeterije laeterde, ende daer mede verhoopte hy vermaect te worden, ende eere te behalen.

Meulder. Bemeelden, wakenden, dief, nachtwerckenden, winnen, bestovenen.

Meulen. Draeyenden, ghevolghelden, gheveirden, Wint, water, ros, mostaert, schors, smout, oli, bresilt, hout, onghestadighen, omkeerenden, malensteendrayenden, veldt, stamp, pampier, vol, slijp, koper, slach, smisse, quairen, omloopenden, welgheveerden, poeyer.

Meulener. Visch, wuylen, onsmakelycken, gratigen, koppighen, groothoofdighen.

Meulensteen. Ronden, swaren, grooten, plompen, rouwen, slicken, drayenden, mostaert, molen, steenighen, harden, geweten, ghescherpten, handelycken, ezels, ros, kyachtighen, blauwen, perssenden, calander, poeder, verdruckenden.

Mickingae. Rechte, eenoogighe, merckende, opmerckende, zekere, vaste, langhe, kromme, scheeve, stille, gryssende.

Midas. Phrygischen, gheoorde, botterick, rycken, gierighen, tyran, elendighe, begheerlycken.

Middach. Klaren, heeten, wollen, sonneschijnenden, schaduen, lichtenden, helderen.

Middelaer. Behulpelycken, gunstighen, goevertorenen, vreedzamen, kloeckzinnighen, vredes kindt.

Middelmaticheyt ofte Middel. Zinrycke, subtyle, goede, rycke, begheerde, curieuse, nutte, behendighe, middelige, behulpelycke, nootzakelycke, brootwinnende, arbeydighe, inventie, ghetemperde, loffelycke, ghematichde, voldoende.

Middernacht. Donckeren, duysteren, stillen, ziet Nacht.

Miere. Huyshouderisse, kleyne, kloecke, ontedighe, werokende, slavighe, arbeydende, wyse, voorsichtighe, graengarstere.

*Middeltrap of Virgrooting
Gradus van de Mevius.*

E P I T H E T A V A N

gaertere, zorchvuldighe, neerstighe, scherpe, swerte, subtyl-
te, schalcke, kloeckzinnighe, voorsienighe, politijesche, veer-
dighe, rassche, lastlydende, teere, barmhertighe, roodachtighe,
knagherse, vlytighe, gauwe.

Mildicheyt. Konincklycke, heerlycke, milde, quistighe,
volle, groote, beleefde, onwtsprekelycke, ghemeyne, openbare,
overvloedighe, ghedynckweerdighe, blyde, vrolycke, verspreyde,
aenghename, willighe, roepende, volhandighe.

Milo. Crotonischen, machtighen, offen-eter, gulsighe,
Ableten, onverwinnelycken, verslinder, stercken, rouwen,
krachtighen, inslockere, inswelghere.

Desen was zoo sterck, dat welende in d'openbare Olympick-
sche plaetsen, daer hy met syne rechte bloote vuyt eenen Stiet
door sloech, den welcken hy op syne schouderen droech rontom-
me die plaetsen zonder moede te wesen, ende op dien dach at hy
dien heel ende al op. Tghebeurde dat hy eenen half-ghelovenen
boom met syne handen wilde van een splijten, syne armen bleven
daer tusschen ghenepen, alzo dat hys niet weder wt trecken en
konde, werdt van de wolven ghegheten.

Minerva. Griecsche, reyne, Palladiaensche, ghewapende,
Wijse, welsprekende, stadtbewaertere, gheleerde, zinnighe,
machtighe, Tritoniaensche, kryghvoertere, maghet, zoete,
Iupiters dochter, Phrygiaensche, behendighe, verschricken-
de, attische, strytbare, stercke, inventeerster, Troyaensche.

Men zeght dat dese Minerva de stadt van Athenen den naem
heeft ghegheven, inventeerde olie te maken, datse de konste ghe-
vonden heeft de wolle te bereyden, ende de weverije, met noch
veel meer andere konstige dinghen, alzo datmense voor een
groote Goddinne heeft ghehouden. Ende om dat alle hare inven-
tien den oorspronck namen wt eenen goeden ende wijzen gheeft,
heeftmer een fabel van ghedicht, zeggende datse wt Iupiters
hersenen gheborn was. De Griecken noemen haer oock Pal-
las, om den pijl die sy in hare handt houdt, bereydt als oft sy die
schieten woude. Met dit woordt wordt oock verstaen de wijs-
heyt ende de voorsichticheyt.

Minos. Cretischen, Helsen-richter, straffen, Euro-
praenschen, rechtveerdighen, Iuppins sone, onderoragher,
ondersoeker, vernemer, onverbiddelycken, criminelen
wreeden,

Mücterismus. Begueiching

Mücterismus. Laäpung

Minderung. Zit Vor

Minoris etas. Minderung
richtigheit. WGr.

Minores. Onbejant de ween
Zin. WGr.

Milt, Luz, Solin.

Miltader der kant, Salvatiella manus.
tak, Ramus Sploniaceus.

Miltwyzt Spiritie, Museum, Ein Mennair, b. lidig
Et Splonidi.

wasint zich zonder
inlicht te netmin op de
nigh gtdog, mit mit
degen, maist mit een doot
d'ingende blihsim, gerd
uet de pylker dirle
de, in door salouze ge
smeedt. h. r. c. p. 7
74

M. ANTHONI SMYTERS.

Wreeden, stueren, onghenadighen.

Hy was Iupiters ende Europa's sone, der Creten Koninck, hy was den eersten diefe dede leven onder het jock van wetten, ende om dat hy zeer rechtveerdich was in syn leven, de Poëten zeggen dat na syne doot men hem Rechter in de Helle maecte.

Mijne. Zilver, goudt, yser, koper, loot, ten, kolen, diepe, roode, aerde, zolffere, metalen, holle, quickzilvere, steen, albasten, kool.

Mijne ofte Springh-werck. Poeyeren, verborghene, zorgbelijcke, ondergraven, ghevaerlijcke, verderffelijcke, springhende.

Minnaer ofte Vrijer. Ghepassiden, quelenden, half dooden, droevighen, bedroefden, heymelijcken, ghezonden, welvarenden, danssenden, versch, fracy, frisch, troetelende, zotten, troetelaer, beroemer, hoo vaerdighen, elendigken, gheestighen, klaeck verstandighen, mallen, stueren, straffen, vrolijcken, blinden, verblinden, wisnarigen, stommen, bepeysenden, droeven, onghetrouwen, dertelen, Cupidos krijghsman, gheschockerden, beestachtighen, brootdroncken, koppighen, lo ghenachtighen, trotsen, luxuricusen, moyen, fracyen, gheparfumeerden, afghesnedenen, ghelobden, braggherenden, pronckenden, slechten, armen, suffenden, jonghen, fantastycken, peynsenden, ghespraeckzamen, ghemeynzamen, propren, jenten, edelen, danssaert, onkwyschen, vrolijcken, blijden, lustighen, bedriegher, weereltschen, treurende, treurighen, meynedighen, beleefden, teeren, ghekrolden, vermoedtachtighen, vrouwen-vooght, opgeblasenen, rymmaker, refercyner, gheestighen, wispeltuyter, ongheduldighen, wilden, dob belen, milden, blooden, zotten, onzekeren, gichtighen, bestreelden, vergulden, ghekræchden, ghedienden, slave, welgbeleerden, gaepstock, gapere, zoetsprekenden, moy aert, ver volghonden, wackeren, poppe, catijvighen, eenzamen, groetenden, wandelaer, laweyer, laveyer, weerwolf, dollen, rasenden, onzuiveren, ghecierden, overgheghevenen, bevallycken, behagelijcken, minnelijcken, brootdronckenen, dertelen, zoetkoghien.

E P I T H E T A V A N

Minnebroeder ofte Minrebroeder. *Armen, slechten, bedelenden, schoonvader, ootmoedighen, grauwen, barvoets, Franciscaen, ghekoorden, ghekapten, devoten.*

Minotaurus. *In schanden gheboren, half man half os, Wreedden, doolhoviſchen, tweebedaentighen, Cretiſchen, Wonderdierighen, miſmaecten.*

Pasiphae de huysvrouwe van Minois den Koninck van Creten, haer vermengt hebbende met eenen Stier, baerde dit wonderdier, half mensch half os, het welcke door 't ghebodt van Minois besluten werdt in den Doolhoof, daermen 't opvoedde met menschen vleesch: alzo besproken, dat die van Athenen jaerlijcx zeven van hare kinderen daer toe gheven zouden. Nu het derde jaer het lot ghevallen wesende op Theseus Ege sone, door middel van een klouwen garens dat Ariadne hem gaf, doodde hy zelve het wonderdier, ende ontlep't.

Minute ofte eerste Copije. *Bezabberde, eerste, gheapostilleerde, onderteckende, wtgheschrabde, wtgheschrevene, ghecopieerde, ghegrosseerde, gheroeyeerde, verbeterde, ghecasseerde.*

Myrabelaen. *Kruydt, delicet ghezwyckert, swert, versterckende, vleesch, laxerende, zonderlingh, swaer, ghezontheyt, Indischen.*

Daer zijn verscheyden Specien van Myrabolanen, ende alle zijn different, in forme ende in eyghentschap: maer de swarte die wt Indien komen zijn d' excellentie: Mefuus zeght, dat de ghene diese veel ghebruycken, worden in hare krachten onderhouden ende ghesterct in natuerlijke hitte, in manieren dat sden ouderdom verspaeyen, makende een levendighe verwe, verdrijvende alle stanck des lichaems, sy verheughen de mensche ende stercken 't herte, de lever ende de maghe zijn oock goet voor de hemorroïden, ende om de hitte ende tcolera op te houden.

Mirakel. *Krachtich, groot, wonderlijck, wonderbaer, vreemt, Godtlijck, subtyl, verwonderende, haestich, noyt ghesien, heyligh, onghewoon.*

Myrrhe. *Indischen, rieckenden, Arabischen, gomachtighen, druypenden, Egyptischen, bitteren, vetten, tranenden, Sabiaenschen, Aramatischen.*

Min Spier in, Minnaars,
Scheren. Muscula Amator
vi.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several paragraphs and is too light to transcribe accurately.

M. ANTHONI SMYTERS.

Den boom daer den Myrre wt druypt, is vijf cubitus hooch, ende zeer doornachtich. Onsen Myrre komt wt d'indien in Egypten, van daer brenghmen die in Alexandrijen over de roode Zee.

Misbruyck. *Valsch, bedrieghelyck, onwetende, ydel, quaet, verouder, kindt der onweteneht, kostelyck, oudt, verleydende, boosachtich, onverbeterlyck.*

Misdaet. *Schuldighe, onrechte, lichte, zondaers, groote, leelycke, straffelycke, strafbare, schandelycke, sware, onwysse, vergevellycke, hoost, schadelycke, bestraffelycke, zondighe, schelmjsche, verdoemelycke, vileyne, verwytellycke, nadenckende, doodelycke, dootsweerdighe, ontschuldighe, grouwelycke, bedreven, ongheluckighe, wrekelijcke, wrevelmoedighe.*

Milddigher. *Bleecken, droevighen, verbaesden, snoeden, bevenden, wreeden, verbiddelycken, onverbiddelycken, versteenden, ongherechtighen, bedencken, barden, guelenden, ghevanghenen, onbarmhertighen, straffen, droevighen, wederstrevenden, onbeweelycken, gunstighen, daetzamen.*

Mishaghen. *Quellyck, droevich, schadelyck, hatelijck, lasterlyck, pynighende, onverdraghelyck, moeyelijck, hinderlyck.*

Mismaeetheyt. *Leelycke, wonderdierighe, beestelycke, mismaecte, onlieslycke, vlee, grouwelycke, vreemde, zonderghedaente, beschamelycke, eysselycke, paddelycke, oneerbare, lichamelijcke, kreupele, Vulcanische, vreeslycke, Reusen, ghebulte, verschrickelycke, onghesafsonneerde, rouwe, verachte, schandelycke, leelyckende, ongheverwede, merckelycke, onghemanierde, onschickelycke.*

Misnoedicheyt. *Vuyle, ziet Kleinmoedicheyt.*

Misenus. *Trompetter, Aeoliaen, oorlooghschen, boorn.*

Aolus sone was Hectors Trompetter, na wiens doot, volchde hy Aeneas in Italien: Beroepen hebbende de Zee-goden teghen hem te trompetten, werdt van Triton verdroncken: maer Aeneas hem vindende, dede hem begraven in eenen berch in Italien, die men daer na Misenus noemde.

Mispe-

E P I T H E T A V A N

Mispelen. *Morwe*, rijpe, zuerachtighe, ghebaerde, spade, scherp.

Mitt. *Wintersche*, duysteren, vochtighen, kouden, huiverachtighen, quaden, catarachtighen, ricken, vuylen, donkeren, stinckenden, schadelijcken, troublen, stickenden, pestighen, infecten, boosen, hinderlijcken, dempighen, natten, droeven, nevelachtighen, luchtighen, swerten, verdonckenden, gheuaerlijcken, lommerachtighen, vruchtshender, lichten, optreckenden, vallenden, slyckcrighen.

Mistrootstichyt. *Droevighe*, deerlyck, zuchtende, quelycke, beklaghelycke, rouwighe, betraende, sware, verdrietighe, elendighe, weenende, schreyende, smertighe, bedroefde, beklacchde, roepende, wijvelycke, benande, ghequelde, quellende, swacke, gheswacke.

Misval, ziet Ongheluck.

Mytore. *Abts*, kostelijcken, bepecrelden, hooghen, weerdighen, gulden, Bisschops, rycken, eerlijcken, ghecienden, vol edel ghesteenten.

Mitridates. *Koninck van Ponti*, der Romeynen Keyser, kloecken, vyandighen, koppighen, grooten, gheweldighen, hoochmoedighen, overwonnen, stouten, moedighen.

Hy sprack twee en twintichderleye spraken, hadde oock ghebiedt over zoo veel Nationen, gaf redene ende antwoorde op elck een van dien, in hū eyghen sprake: Na dat hy Bithynia ende Capadocien overheert hadde, nam hy ooc in Asia ende Phrygia, Paphlagonia met Macedonien: daerenboven hadde hy veel oorlogheteghen de Romeynen, van welcke Pompeius Opperveltheer was, wiens Legher Mitridates gheheel versloech: Eyntlijcken synen lone Parnace oorloochde teghens hem, die besprongh hem in een Kasteel, den welcken ziende omringht te wesen, nam verghift inne, twelck hem niet en mochte hinderen, door dien hy remedien gebruyct hadde daer mede hy bevrijt was, derhalven liet hy hem de kele afsteken, ende sterf.

Mneimosijne. *Der Musen-moeder*, zoete, Pieridische.

Dit was een Nymphē wt dewelcke ghesproten zijn de neghen Musen: dit woordt beteckent zoo veel als Memorie, ende doet dat de Poēten veynsen datse moeder der Musen is, om dat der konsten Schar komt ende wordt bewaert door de Memorie.

Mod.

Mixtio. Vermenging. W. G.

Modus. Ein ordot. W.G.
Middit. Mat.
Modo (Sub) Mits gefeld.
mate, W.G.

Moeradit, Moediradit, Saphina.

M. ANTHONI SMYTERS.

Modder. Insecten, still n, vnylen, dreckighen, diepen, grondighen, zachten, morwen, natten, slyckerighen, swerten, gbedekenden, gheschorsten, moerachtighen, slymachtighen.

Moeder. Zoete, minne, schoone, stief, voedende, zuy-^{zuy-lijck}ghende, vruchtbare, goedertierene, weerde, lieve, barmhertighe, zorchvuldighe, weduwe, vriendelycke, bezorchde, beminde, liefhebbende, malle, zotte, beste, groote.

Moeder-kruyd. Gbesteret, wildt, rootachtich, velt.

Moedt. Moedighen, wanckelbaren, lustighen, ghenegenen, laetdunkende, krachtighen, stouten, slappen, mannellycken, nederen, krychs, mismoedighen, eenvoudighen, onveranderlycken, edelen, ontstekenen, wederstrevenden, ongemden, grooten, onoverwinnelycken, hoovaerdigen, vryen, trofsen, willighen, wreeden, onhandelycken, overmoedigen.

Moeyelijckheyt. Quellighe, begheerende, versoekende, dringhende, moeyelycke, onbeleefde, booffsche, ongheduldige, oneerbare, hatelycke.

Moeyte ofte Stade. Goede, bequame, vrye, luye, rustende, ledighe, vertoevende, wistellende, vreedzamyghe, verwachtende, verhinderende, blijde.

Moerbezien. Swerte, zote, onrype, zuere, woese, Witte, roode, blofende, vroeghe, bloedighe, laxerende, ghekeirende, wjnachtighe, purpuren.

Den Moerboom is den lesten van alle andere gemeene boomen die vruchten gheeft, derhalven d'oude hier voortijds noemden hem den wijsten van alle andere boomen: De Sijde wormen worden van syn bladeren ghevoedt, gheven den boom dese Epitheta.

Wormen aes, lommerachtighen, tragen, spaeyvruchtigen, ouden, wijfen, luyen, langhzamen, brooffschen.

Moës. Kruyd ofte beere, warmoes-kruyd, teer, roode, laxerende, groen, breet, ghemeyn, bosf.

Moesele. Ruyspijpe, vaeckerighe, ruysfchende, ronckende, harde, zoete, heeffche, dommelenende, rommelende, opgheblafene, gheswollene, luydende, blijde, boersche, vrolycke, zack-pijpe.

Mof.

E P I T H E T A V A N

Moffle. Ghevoederde, bonten, rouwe, warme; Winter, landt, flurweelen, gheboorde, ghebordnerde, moye, cassa, sattyne.

Moyaert. Hoovaerdighen, hoochmoedighen, magnifijcken, trotfen, heerlycken, pronckenden, oorlooghfchen, roemenden, edelen, ghecierden, gheparfumcerden, ghekrolden, gheplockhayrden, jonghen, poppen, opghetoyden, amoureuſen, mallen, quiftighen, welluſtighen, dollen, braggherenden, opgheblaſenen.

Moyſes. Wetghever, excellenten, Hebreer, Theologiſchen, ſtamelenden, waerachtighen, ghehoornden, Godsvriendt, ootmoedighen, rechttere, moedighen, ghetrouwen, berder, ghehoorzamen, wetſtelder, leytſman der Iſraeliten, vaſtere.

Mol. Aerden, aerdkruypere, blinden, ſcherphaorenden, wroetenden, ſchadelycken, aerdtſchen, valen, ſwerten.

Moly. Een kruyd, goddelyck, Arcadiſch, Mercuriaels, heelende, zalighe, heylzaem, Cyllenifch.

Na het zegghen van Homerus, dit is een kruyd dat men in't Landt van Arcadien, op den berch Cyllenus, ende langhs de riviere Penca vindt, heeft eenen ronden wortel, ſwert ende dick gelijk eenen ajuyn, bladeren als Zee-aluyn, witte bloeme. Den zelve Homerus zeydt oock, dat dit het beſte kruyd is onder alle de kruyden, ende dat de Goden het deſen naem ghegheven hebben. Mercurius heeft het gheinventeert. Voorder is het de beſte remedie teghen alle tooverijen.

Momboorſchap. Sware, ghewichtighe, elendighe, wetelycke, zorchvuldighe, moeyelycke, teſtamentelycke, ongherufte, pynlycke, bekommerlycke.

Mommer. Vermomden, fantaſtycken, drollighen, boofſighen, bedrieghelycken twiſſelachtighen, gheveynſden, behanghenen, loghenachtighen, valſchen, nachts, dobbelaer, onkwyſſchen, verborghenen, zatten, lichtvoetighen, gheliquiſtenden.

Mommerije. Nacht, moye, welluſtighe, welluſts ſchaduffe,

Lidsman der Hebreer Vond. B. sp. p. 167. di gē
trouwe, Joann. p. 34. Memfijpleeg, Hebr. d. d. kerk

p. 12.

De groot. Moes. draeft als gants profiet vooruit,
Wij gēver, Godstolcken, pen van't Heilige B. sluit
2. 9 Hooghstein, Heerugh in Verloss. d. d. Hebr. v. d. s.
Vond. B. sp. p. 163.

Monopoli. Inkoop van eenige waer in, om diert
te maken. W. Gr. Regist.

M. ANTHONI SMYTERS.

duwe, lustighe, malle, zotte, vrolycke, twiffelachtighe, stomme, kostelycke.

Monarch. Opperste, machtighen, Keyserlycken, ghebiedenden, Scepterhoudenden, grooten, ondwinghenden, ontemmelycken, stonten, edelen, conquesterenden, doorluchtighen, moedighen, hoochmoedighen, milden, stafdraghenden, onverwinnelycken, kloecken, Konincklycken, ghevreescden, kryghs, strytbaren.

Mondt der Waerheyt, sprekenden, rooden, coralen, zoe-^{le die groot}
ren, minnelycken, ronden, zuykeren, welzegghenden, roodt-^{st. p. 100.}
verwighen, lachenden, welsprekenden, klapachtighen, vocht-^{st. 210.}
righen, natten, gapenden, vriendelycken, witlegghenden, roo-^{gravi. p.}
sen, schoonen, gheklovenen, smeeckenden, zachten, aenloc-^{205.}
kenden, schreuwenden, behonichden, openen, vleyenden,
scheldenden, gulsigghen, klappenden, leckeren, kussenden, groot-^{Zie onder Ino}
ren, heylzamen, loghenachtighen, der loghenen. ^{ten.}

Monster, ziet wonderdier.

Monster, ziet Stael.

Moorder ofte Dootslagher. Wreedden, grouwelycken, verraderlycken, schelmachtighen, overvallenden, fellen, barbarischen, ongheluckighen, verborghenen, listighen, sterfelycken, stropdragher, strafweerdighen, galghenlap, galghenaes, raven-aes, onghenadighen, overlastighen, bloedighen, hatelycken, dootsweerdighen.

Moorderije, ziet Doodinghe.

Mooren. Swerte, Barbarische, ghekooete, dickelippenwilde, beestachtighe, onverstandighe, onredelycke, verbrande, bloetgierige, bloetdorstighe, vreeselycke, eysselycke, zeltsaem, vreemt, wonderlycke, naecte, verveerlycke, afgrijselycke, Lybische, offenooghighe, ghekrolde, witte, ghele.

Mopius. Thessaliaenschen, Propheet, voorzegger, Phebeaen, waerzeggher, hoovaerdighen, beroemer.

Vele hebbender gheweest die desen naem voerden, den eenen was een Vaerzeggher, d'andere van 'tghetal der Argonauten, Ampycis sonen, ende van Chlorida Orchozenas dochter, de derde Appol-

E P I T H E T A V A N

de Apollos sonen, hem zelyven achtende beteren VVaerzegghet dan Calchas, dieder met hem om twistede.

Moortele. *Leemachtighe, witten, kalck, strooachtighe, swaren, zandtachtighen, vochtigen, harden, bindenden, kleyachtighen, dicken, gruyachtighen.*

Moortiel. *Ghehouden, ronden, hollen, diepen, enghen, steenen, marberen, houten, wryf.*

Morpheus. *Namakere, fantasten, droomen-dienaer.*

De Poëten hebben eenen Godt versiert, diese zeyden President te zijn in de verscheyden fantasijen ende gedaenten van d'inbeeldingen die ons te voren komen in den slaep, hem noemende Morpheus, het welck een ghedaente ofte hoedanicheyt beduyt.

Mosch. *Ghekrolt, spitsheyrich, schadelyck, kael, teer, vochtich, zacht, groenachtich, ghequaestet.*

Most. *Opstygenden, versschen, niemven, zoeten, zoetachtighen, lekeren, vrouwen-lust, veerdighen, wijnachtighen, eersten, zuyckerzoeten, ziedenden, springhenden, rooden, konichzoeten.*

Mostaert. *Stercken, bitteren, bytenden, fijnen, dicken, scherpen, traenachtighen, lustmakenden, brandenden, neusnypenden. ⁵⁷ Wat is'tn ding is mostert? Oud. Bredm.*

Motte ⁵⁷ of sie Schieter. *Duysentvoetighe, grauwe, quellycke, verssche, wackere, zilververwighe, raslopende.*

Mier. *Witten, ghevensterden, vasten, ghekorsten, middel, scheyt, bestreken, ghebiten, gheplasterden, ghewitten, ghemeynen, rechten, staenden, bultachtighen, ghekapten, ghedecken, staets.*

Muyl of sie Neus van eenige beeste, *camusen, platten, rickenden, ghekrootten, korten, ontsteken, verheuen, ghebockelden.*

Muyl-ezel. *Francen, stercken, ghezadelden, rughdragghenden, slaefken, steghen, leeghdragghenden, fantastijcken, machtighen, traechtredenden, botten, gheorden, slochten.*

De Muyl ezels komen van eenen Ezel en een Merrie: dit Dier is onghelooftlyck sterck te arbeyden, het blijft twaelf maenden in syns moeders buyck, oock worden se ghegenerert van een Peerd ende

Mortis causa. Ter zachte
des doots, W.G.

Mosfel. By de Rechters leggen de mosflen. Oud. Br.
46.

Mosfel. Zie (dat echnr hier
wijzen maik) Mosfel. de
eerste v. tra. vester des 1000,
Schin vol. 45. Van Jul. Vongh.
p. 20. Groot. W. 10. 1. 1. 1.
p. 31. Bederman d'r H. 1. 1. 1.
wn.

Munks- of Munnik kopswijze Sperin, Musculi
Lucallary.

Mit gelyke munt betaald
Oud. Verdm. p. 6. 1788 vint
gladde munt in de hand 1788
Verdm. p. 47.

M. ANTHONI SMYTERS.

ende een Ezelinne, maer de beste Muylpeerden komen van de wilde Ezels ende de Merrie.

Munninck. Ghereghelden, eenzamen, eenvoudighen, devoten, aendachtighen, religieusen, godvruchtighen, besloenen, armen, penitenten, reynen, heer vader, slechten, ghe-tijdenleser, klooster, bedelaer, prediker, gensen-vyandt, ghe-kruynden, schuddeboller, ghevensterden, studiensen, ghe-leerden, ghekaptien, lanckrockighen, langheroecten, veyten, ootmoedighen, gheschorenen.

Munninckerije. Maechdelycke, Conventen, devote, klooster, aendachtighe, d'r Monincken palleys, ondt, rycke, vrentrycke, secrete, liefden-huys, caritatyf.

Munte. Kruydt, wilde, rieckende, groene, lieflycke, subzyle.

Munte. Konincx, Keyfers, Heeren, valsche, ghelt, ghepriviligeerde, gbeschroyde.

Muys. Knaghende, kleyne, swerte, belachelycke, dief-pruyt. sche, rassche, vruchtbare, schadelijcke, gierighe, veldt, aerdt.

Dat zijn velerleye aerdt van Muysen, waer van de voortbrenghinghe zeer wonderbaer is, door dien sy ontfanghen zonder manneken, alleenlijcken het zout leckende ontfanghense. Aristoteles zeght dat een ghevanghene Muys in eenich vat vol gheriste, zonder wt ghelaten te worden, hadde in korten tijdt 120 jonghe Muyskens voortghebracht.

Muytmaker, ziet Oproerighen.

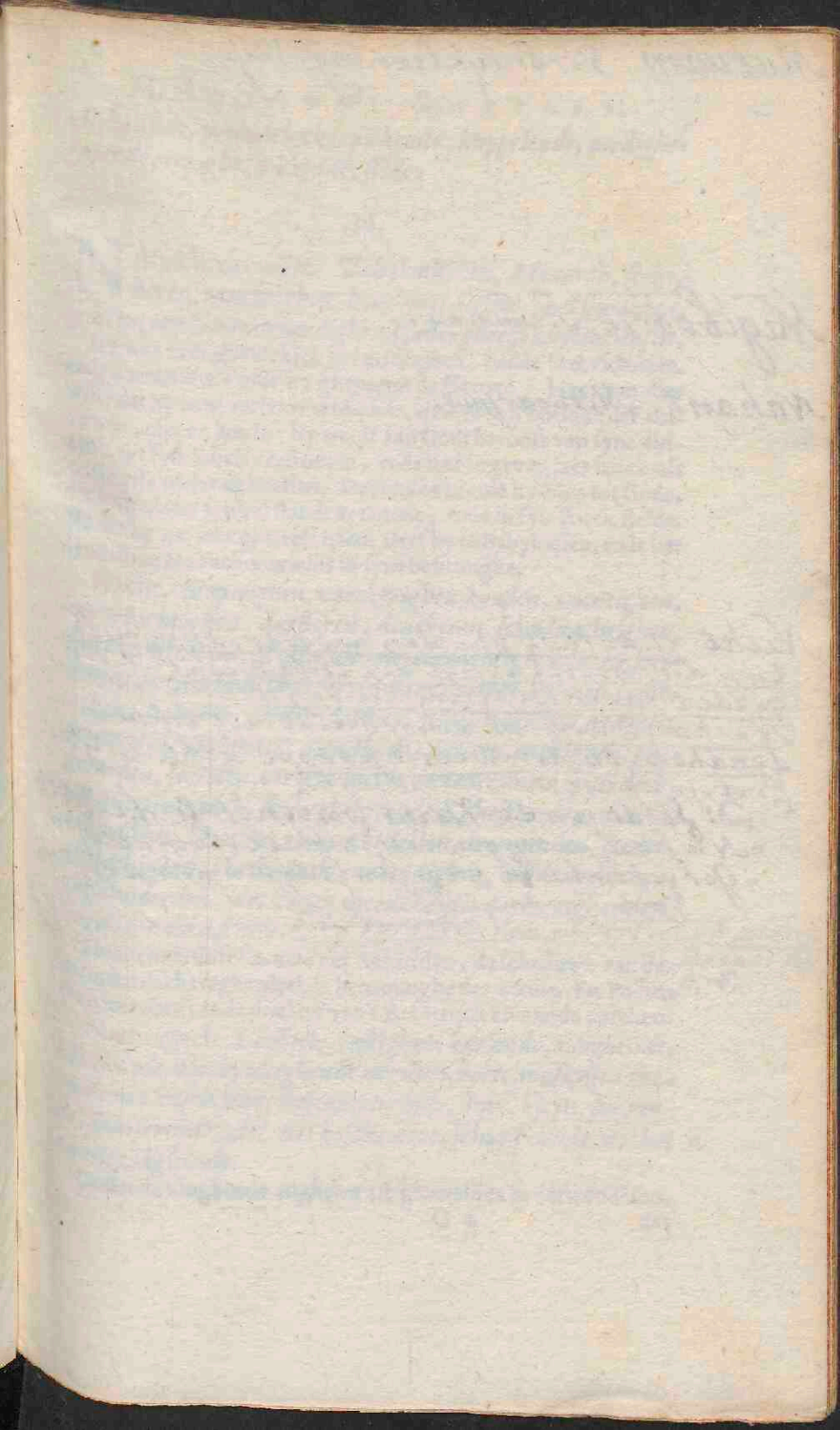
Muscaet-noten. Oliachtighe, rieckende, harde, herte-lycke, aschachtighe, Indische, zuyverende, versterckende.

Muskelaet. Rieckende, scherp, zoet, liefden-prickel, confortatif, wellustich, verblydende, kostelijck, Indisch, dierbaer, wtnemende, Iouffrouwen, parfumrende, delicaet.

Men vindt velerley Muscus, maer alles wordt ghegeeteert in den navel ende klootkens van zeker gedierte, twelck bykans een Gheytken ghelijct, die maer eenen hoorn en heeft, is zeer groot van lichaem: wanneer dit Dier in syne hitte is, vande hitte derzelheyt swilt hem den navel, den welcken vol wordt van zeker grof bloedt, ende swilt ghelijck cene apostumatic, duerende dien tijdt dit Dier en eet noch en drinct, dan en doet niet dan wentelen op d'aerde zoo langhe tot dat hy synen zweer doet bersten, daer

wi kom

Mutuum. Verbruýkleening. W. Gr.

Nagiboorte. Scundoia.

Nahant. Mitacarpus.

Nacht is de rust van den arbeid; de verlichting
der meesten, tyt des stilzurgens in van
goeden raedt: wa.rom die van den dach de
Nacht niet voor den zinnel beeldt der beschei
dendheit en der weetinschappe achten. G. m.
Erit. p. 27 in 20.

De gleden van de Nacht wa. door het searlicht v. l.
» Nu freil in top gevoert, in hingk van wederzijden
» Getoet tin halve wege, om langzaam neer te gelyden.
Vond. Joann. p. 66.

vlichelende, vriendelycke, pickende, huppelende, aerdyghe
gapende, eenighe, wakende, stille.

N.

NAbuchodonosor. *Babylonischen, Monarch, strij-
baren, machtighen, hoochmoedighen, Assirischen,
grooten, trotsen, hoovaerdighen, Godes gheessel, victorieusen.*

Hy was zeer gbeluckich in't oorloghen, hadde veel victorien,
ende daeromme wordt hy ghenaeamt de Grootte: Maer om dies
wille dat hy hem verhoovaerdichde, ende dien d'oorfake des zel-
ve was, niet en kende: hy werdt van Godt berooft van syne zin-
nen, wt syn Rijk verftooten, ende leefde zeven jaer lanck als
een beeste onder de beesten. Daer na bekeerde hy hem tot Gode,
die hem weder syn verftandt verleende, ende in syn Rijk stelde.
Na dat hy 40 jaer gheleest hadde sterf hy te Babylonien, ende liet
synen sone Nabuchodonosor in syne besittinghe.

Nacht. *Slapryghen, vaeckerighen, kouden, vochtighen,
huyverachtighen, duystren, donckeren, schaduachtighen,
natten, rustmoeder, stillen, blinden, danachtighen, luyen, ster-
lichten, liefdenbootschapper, swerten, diepen, kalmen, liefte-
lycken, stommen, aerden-dochter, verghetelycken, traghen,
droevighen, minnaers dienstbode, dooven, mistighen, ghe-
sterreden, secreten, verwaerlycken, vreedtzenamen, overdeck-
zen, overtrocken, sterreghe kroonden, ghestoorden, spaden,
onkuysschen, bleecken, rooden, bedecten, droomenden, spaden,
gheluckighen, gherouwen, arbeydighen, verdrietelycken,
gheschilderden, des vaecx moeder, des dachs teghendeel,
nevel, Chaos dochter.* *Eene Voedsel van ontrichte ziden,*
Brants Poë.
p. 16.

De nacht is de schaduwe des Aerdtrijcx, de schaduwe van den
dach, des dachs teghendeel, de beneminghe der Sonne. De Poëten
verfieren dat sy is de dochter van't Aerdtrijcx en vande parcken.

Nachtegael. *Lieflyck, lustighen, karcende, zinghende,
vliegghende, voorbyvliegghende, aerdich, zoete, musicalen, me-
reminnen, bosch, moy, lief, quetterende, stom, kleyn, fluyten-
de, scherterende, edel, des boschs-eere, schryffelende, wilden
zanck zinghende.*

Onder de zinghende voghelen ist grootelijcx te verwonderen,

EPITHETA VAN

dat eene zoo luyden stemme, en zoo melodicus wt een zoo kleynen lichaem komt, ende synen aessem zoo langh kan houden. Ghemeynlijk leggen sy eyeren in't beginsel van de Lenten, ende meesten deele zes. VVanneer de hitte hun overvalt, veranderen sy van stemme ende vederen, niet meer zingende: Eyntlijcken des VVinters en zietmense niet, want sy vliegghen elders.

Nacht sloot
zie onder
Knip.

Naelde. Broose, kortbrakighe, puntighe, werck, klare, dunne, stekende, rancke, teere, sijne, kleyne, neerstighe, subtyle, linnewerckstere, doorstekersse, naeystere, Ionswrouwen, caputmaecstere, priemachtighe, Milaensche, Spaensche, broederder, pack, huysbouwtstere.

Nacht, Sitten

Naenken, ziet Pigmai.

Naghel ofte Spijcker. Punteloos, scherpen, ghekromden, ghekrootten, ghehoofden, krommen, haeckighen, stercken, plompe, stompen, ghespijckerden, dunnen, ysren, stalen, vergulden.

Naghel der handt. Teeren, scherpen, grijpenden, krasfenden, halfonden, haeckachtighen, dunnen, stijven, krauwighen, langhen, breedten, krommen, gheboochden, vreedten, witten, begheerighen, onghekorten, stercken, vuylen, boeren, rouwen, harpers, gheplacte, gheklovenen, ronden, gheweldighen, gheronden, nyen ofte nieuwen, korten.

Nayaden. Water, onthulde, revieren, bacrechtighe, lieflycke, amoureuse, water-koninghinnen, malle, blauachtighe, vliedende, aerdighe, schoone, vochtighe, Dat zijn water-Nymphen.

Narcissus ofte Narcisse. Schoon, lieflyck, troetelich, blotsends, Cephisidisch, roodachtich, ghelockhayrt, schalckloos.

De sone Cephisi ende van Liriopa ofte Miriopa, was een jonck kindt, wtnemende schoon, na dat het veel Nymphen vermaecht hadde, die op hem verliefte waren, voornemelijk Echon, den welcken eens syne schaduwe in't water ziende, werdter zoo op verliefte ende meynende hem te hebben, verdronck zich zelfs in dat water.

Nardus. Zoetrieckenden, Stirschen, obyachtighen, ghe-

Naeijen. Zie Doornaeijen.

Naimloos (het) Biein, B. h. v. s. c. h. t. r. e. c. t. u. s.
Os innominatum. Vlieg, Naimvallie. G. l. u. s. M. R. e. h. t. e. r.
Tusca innominata. Naimv. d. e. r. G. e. l. l. e. g. e. n. i. s.

B. h. v. s. c. h. t. r. e. c. t. u. s. Zie Voorn. G. r. o. e. t. n. a. f. g. e. l. l. e. g. e. n. i. s.
Nom. h. e. t. w. o. r. d. d. e. S. e. q. u. e. n. t. i. e. G. e. m. e. i. n. t. P. r. i. v. a. t. e.
L. y. d. i. G. r. o. e. t. n. a. m. W. V. o. l. u. n. t. a. t. i. e.
V. o. r. k. e. l. l. e. g. e. n. i. s. A. f. g. e. n. o. m. i. n. a. t. i. e.
W. i. t. t. e. n. O. n. d. e. r. l. e. b. a. r. e. O. n. d. e. r. l. e. b. a. r. e.
S. e. n. e. d. b. a. r. e. G. e. l. l. e. g. e. n. i. s.
P. r. i. v. a. t. e. G. e. l. l. e. g. e. n. i. s. V. o. o. r. w. o. o. d. i. g. e. n. i. s.

Namptiferenis eenige penningen, daer om gesheet
wordt die l. e. e. s. c. h. t. o. n. d. e. r. B. o. r. d. i. g. e. n. t. t. e. r. h. a. n. t. t. e. j. u. l.
en zoodat de zake by eendelyke vonnisse afgedaan
wordt. W. G. R. g. e. s. t.

Namptisfement. Hantvalling. W. G. R. g. e. s. t.
Na- of Naeryver is die
wil om zyn g. l. l. e. f. t. v. o. o. r. w. i. r. p.
uit gevaer van leet of
schennis te berryden, welke
het lepadin mit sterke
roeringen g. z. e. t. Van Tel
Voorh. p. 66. Zie verder van
Goats Naeryver.

Narcis, die bronnen mint, verdroogt de vaegt de bron.
Vond. B. sp. p. 102.

Narratit. Verhaalijng
Vertelling.

Verandering. die in de Q i Gottes dochter, Vond
Natuur voorvallen, duin B. B. p. 21. in ongoddel
heit, dan tot hare Langden, en afgodin, p. 22. de wit
reghet; het gien bewijst, de nature is eene on
lebrs grac. Enac. p. 30. besjnerde overtuigst.
Wat ons te doen of te
Latin fract. Franc. Naz
ana. p. 66.

Navoet. Miratar fus.

Nauta. Eenschipper, Wijf.

Nauticum. fenus. Isodemiry, Wijf.

Nazittel. Postpositio.

Nazetting. Patagogic. Moan.

Nederduitsche Tail.

Onze ronda spreek, Rab.

1692 den 2 den. Harvan moag,

tyk: goet rent, goet zuiv sch.

Necessarium. Noodlijf
Noodzakelijc.

M. ANTHONI SMYERS.

len, Tyrolifchen, welriekenden, vochtighen, zalvighen, Af-
fryfchen, bloeyenden, Indifchen, fpecerijen.

Den oprechten Nardus groeyt in Stirien by Oostenrijck, in't
Graeffchap Tyrol, is dun ende kleyn van plante, heeft incarnate
bladeren met ghele bloemen, men ghebruyct alleenlijcken den
wortel ende de ftanghe, die beter riecken dan de bloem, ende
daer in is oock de meeste kracht ghelegghen.

Narre. Herffeloofen, vroljcken, wifinnighen, lichten,
hanneken, mallen, gheroepen, befotteden, aerdighen, bot-
ten, onbefchaemden, flechten, verbaefden, onnutten, verach-
ten, opgeblasenen, bootsighen, bemeeiden, beftouenen, korze-
len, quaden, ghekovelden.

Narricheyt. Zoete, vriendelijcke, malle, lieflijcke, be-
lachelijcke, verheughende, bootsighe.

Natiero. Stercke, milde, voortbrengende, werckerffe, *Steinende*
wijfe, acnporrende, voortdringende, aengheboorne, aenloc- *Vond. Altiary*
knde, grootdadighe, onbebbelijcke, voorsienighe, behendi- *p. 9. Zuynen*
ghe, alder-moeder, voorsichtighe, zorchvuldighe, goedertie- *at. wif. p.*
rene, wonderbare, zeltsame, onsterffelijcke, ghemeyne, goet- *67.*

dadighe, behulpelijcke, neerftighe, goede, ghedienstige, wer-
kende, groeyende, zorchdraghende, broosche, wibottende,
vruchtbrengende, vruchtgehevende, krachtighe, ghewel-
dighe.

Navel. Kleynen, knoopachtighen, ronden, lieflijcken, *Navelady van*
Navolghinghe. Nabootsighe, konftighe, subryle, fcherp- *Umbilicis*
finnighe, lichte, naghemaecte, nydighe, na, bearbeyde, ghe- *Zu. Navel*

volchde, vervalfchte, behendighe. *Neemen. Zu. Afneemen*
Nectar. Smakelycken, zoeten, zuyckerighen, rooden, bac- *Nitmit*
chifchen, wynachtighen, edelen, welriekenden, Godtlycken, *Ablativus*

Hyleaenfchen, honichachtighen, behonichden, zoetghesuyc-
kerden, roodachtighen, delicaten, hemelfchen, verzoetten,
kofftelycken, zoetloopenden, onsterffelijcken, gheluckighen,
Idalifchen, vloeyenden, zoetachtighen.

De Poeten verziere, dat den Nectar is der Goden dranck: by
dit woordt wordt oock verftaen alle andere loopende zoeticheyt.

Neerlaghe. Grootte, overwonnen, ongheschie, treffelijc-
ke,

Navi kruut, *Cotyledon*, *Saghadir*, *artoria Umbilicis*,
Navi ftring, *Umbilicis*, *Catalis*.
Navi kruut bladers, *Sida*
Cotyledonis.

E P I T H E T A V A N

ke, vluchtighe, schrickelycke, desoorderlycke, verstroyde, verjacbde.

Neersticheyt. *Haestende, voorderende, spoedighe, veerdighe, zorchvuldighe, rassche, beboorlycke, voorsienighe, curieuse, vlytighe, behendighe, wackere, loopende, studieuse, abele, bequame, zorchdraghende, lichtveerdige, posten, nootzakelycke, ghevloghelde, onghestadighe, ghestadighe, ghe-*

Negato *durighe, arbeydighe, werckende, subtile.*

rid Actio. Nemesis. *Goddinne, Adrasteesche, wreecst re, wreede,*

Ein ont, *machtighe, straffe, kale, straffende, placchtere.*

kinnende Jupiters dochtere, ende van den Noodt, straffe de menschen
Act u. Wy van hunne misdaden, ende loondese van hunne weldaden. Sy wort Adrasteesche ghenacmt, om dat Adrastus Koninck van Aiges den eersten, haer eenen Tempel dede bouwen.

Nepenthe. *Aerdighe, moye, zoete, rieckende, blijde.*

Dit's een kruyd twelck in Duytsche sprake, noch gheenen anderen naem en heeft, welckers sap dese kracht heeft, dat met wijn inghedroncken, verdriift de melancolie. Den wortel nuchteren ghedroncken met water, is goet voor die hunnen adem niet wel en kunnen halen.

Neptunus. *Koninck van de Zee, ghebiedenden, ouden, Saturnischen, Zee-godt, aerd-omringher, der Winden Vader, tempeestighen, blauwen, Meduses temmer, schildpad-dighen Godt, aerd'voordrijver, windighen, Zee-regeerder, dryvorckdrager, baerachtighen, baer-opworper, diepen, Koninck van de Zee, onwederen, schuymenden, dreyghenden, Waterighen, furieusen.*

Neptunus sone van Saturnus ende Ops, als de weerelt ghedeelt werdt onder syn broeders, viel hem de Zee ten deele, ende daeromme draecht hy de drytandighe vorcke tot eenen Scepter. Dessen naem wert hem ghegheven doe hy Godt van der Zee gemaect wert. Amphitrité was syne vrouwe, van welke hem verscheyden Nymphen gheboren werden, oock gheholpen wesende van Apollo, boude hy de mueren van Troyen.

Nereus. *Gheweldighen, schuymenden, blauwen, ouden, Tethyden, windighen, Zee-godt, Oceaenschen, diepen, grooten, zeyldragher, vreemden, vagabonden.*

Negotius (2) gestis. Nehemias. De heilige
Uet onderwondt. W.Gr. Bouwmeest. d. Vond. M. d. d. d.
der Rabbinen, B. Spetg. p. 105.

Nefastus dies. Ein dach, als men geen recht spreekt.
Ein recht zwijgdach. W.Gr.

Nek. Omant den nek keerd, = Toe keerd. Out. Bratom.
p. 72.

Nikadiv. Vina cervica,
lis. - Flaghadiv, Artoria
cervicalis.

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header.

Second line of handwritten text.

Third line of handwritten text.

Fourth line of handwritten text.

Fifth line of handwritten text.

Sixth line of handwritten text.

Seventh line of handwritten text.

Eighth line of handwritten text.

Ninth line of handwritten text.

Tenth line of handwritten text.

M. ANTHONI SMYTERS.

Sone van't Ocean ende Tethys (zoo Hesiodis zeght) is eenen Zee-godt, die by syn vrouwe ende by syn suster vele Nymphen ghehad heeft, die huns Vaders naem voeren, ende worden Nereyden ghenaemt: zomtijds Nerée wordt voor de Zee verstaen, Nereyden. *Malle, vochtighe, waterverwighe, zangsters, onkuyssche, groenachtighe, schipperssen, gheschiederde, groengrauwe.*

Dat zijn Zee-Nymphen met menschen aensichten, Dochteren van Nereus ende van Dorida.

Nero den Tyran. *Wreeden, onbarmhertighen, ongherechtighen, hoo vaerdighen, trotsen, boosen, moederdooder, bloetschandighen, hatelijcken, ondanckbaren, kalen, schandighen, begheerlijcken, onbeleefden, onmenschelijcken, bloetgierighen, wellustighen, elendighen, furieusen.*

Hy was de sone Domitij ende van Agripina, de dochter van Germanicus, die Keyser van Roomen was van syns Moeders wegghen: gheduerende d'eerste vijs jaren syns Keyserrijcx, was hy zeer liberael, goedertieren ende beleeft: ja zelfs verbeterde hy de quade gewoonten, modereerde d'overvloedicheyt van onkosten, ende ordonneerde vele goede wetten: Maer kortst daer na vergettende de Keyserlijcke weerlicheyt, ontdeckte syne boosheyt, ongheluckighe begheerlijckheyt, giericheyt, ende wreetheyt, men zeght dat hy bloetschande met syn Moeder dede, ende daer na dede hyse dooden. Hy doodde Crispijn synen sone die hy by syne tweede vrouwe hadde, en den man van syn derde, om haer te hebben: Syne eerste vrouwe die oock ghenaemt was Octavia, Britanicus, Seneca ende Lucianus, en konden niet verhinderen dat de bloedighe wreedtheyt van desen elendighen mensche int werck niet ghestelt en werde. Dat meer is, hy stack de stadt in brandt, twelck zes daghen en zeven nachten langh duerde, ende desen Tyran was op eenen toren dat aenslende, ten lesten sneedt hy hem zelve de keel af, in het 32 Iaer syns ouderdoms, na dat hy gheheerschet hadde 13 jaren ende 6 maenden.

Nesca. *Schipperse, Nymphische, Nereidische, Doriaensche.*

Dese Zee-Nympe was een van de Dochteren van Nereus ende Dorida.

Nest. *Voghel, piepende, ghetadben, hollen, lichten, ver-^{zijl}onderhevener, voorjarighen, zoeten, kleynen, behendighen, be-^{stinken}.*

EPIHETA VAN

pluynden, hooghen, gheroofden, welghemaeften, hanghen-
den, staenden, strooen, hoender.

Nestor. Ouden, wiften, welsprekenden, goede Vader,
voorsichtighen, Geryniaenschen, eloquenten, Melidischen,
grifsaert, kloecken, welzegghenden, rijpen, kaelkoppighen,
Nelischen, wel-wiften.

Hy was de sone van Neleus en Clorida, is een kloeck krijghs-
man gheweest, een man zeer goet van rade, in manieren dat hy
ghekomen wefende met d'andere Griekische Princen in de bele-
gheringhe van Troyen, 90 jaer oudt wefende, ofte na het zeg-
ghen van Ovidius 300 jaren. Agamemnom zeyde openlijcken,
dat om die te destrueren ende te verderven, en behoefde hy maect
tien Nestoren: Vant boven syne groote voorsichticheyt die hy
met den ouderdom vercreghen hadde, was hy zoo welspreken-
de, dat syn sprake zoeter als honich wt synen monde vloeyde.
Euridice de dochter van Clymenus was syn vrouwe, waer van hy
hadde zeven sonen ende een dochter.

in 's menschen Met. Voghel ofte visch, listich, bedrieghelijck, ghevloech-
Cyf, Omint ten, jaghers, fijn, subtyl, ghedraeyt, garen, ghespannen, wif-
Enidw schers, ghescheurt, ghebroken.

Nttadit Netel. Netelende, brandende, scherpe, stinckende, wil-
Vina Epiphora brandende, onnutte, stekende, veldt, heete, ghekertelde.
Nitmaegde Netteboef, ziet Pluymstrijcker.

Gastro-epiphora Neve. Overleyenden, toekomenden, nakomelinck, broe-
Nitryze ders sone, oft susters.
Netvles Neuse. Gheschorsten, schoonen, slaepwachter, hande-
du Kapis lycken, verbevenen, Cardinaels, bockel, domphoornighen, ef-
son. fenen, platten, camusen, snuyvenden, besnotten, macheren,
rancken, langhen, inghevallenen, druyp, havix, snuffel-
spotters, narren, scherpen, ghecarbonckelden, bepeerelden,
rooden, stinckenden, gerimpelden, ghemaeften, Papegaeyen,
gherobynden, pockighen, pocuttighen, ghekneusden.

Neusgaten. Roockende, opene, groote, tweelinghen, ghe-
dronghene, camuse, snottighe, vuyle, snuffelende, dobbel-
scherpe, holle, ghewapende, hayrighe, vlamminghe, assen-
de, rieckende.

Nijdicheyt ofte Hatinghe. Bleecke, vuyle, yverighe.

Nydichtit in Hoairdy zyt twee oirzal, onde,
kin of ainstrookst (durt is ainstrookst) van
din afgry slyken tweedraght in oorloge. vord.
Bir. voor Lucif. Zyt ik bylander.

Umant in 't nitt vordn. Oud. Brdmet p. 69. trilkid 69.
Zie Wonderrett.

Nydigheid is een hartstid van eens anders
g. Ch. Vond. voor du f. f.

oude, denchtschaduwe, vervloecte, vermaledijde, brandende, wreede, koppighe, grouwelycke, boose, hittighe, furieuse, elendighe, cariyvige, arme, droevighe, verborghene, dreygende, hondtsche, dog ghen, hatende, blinde, achterklappighe, lasterlycke, missig ghende, ghezellinne der deucht, onzalige, schadelijcke, hoovaerdighe, onbeleefde, ongerechtighe, loghervindende, onverzoenlijcke, moeyelijcke, veroude, doodelijcke, wraeggierighe, ghebroyden, diepen, innighen, hardneckighen, hatelicken, vyantlijcken, twistighen, bittermoedighen, scheeloochische.

Niere. Hoerachtighe, luxuriense, natuerghevende, dubbel, gheveefde, hanghende, gheschorste, zadighe, lendenachtighe.

Nieuwicheyt. Moe, blijde, lustighe, aerdighe, vreem-
*Niet. er was niet om
 niet, Oud. Brdom.
 p. 46.*
 de, schadelijcke, wtghelesene, wtghezonderde, onghewoonte, wonderlycke, wonderbare, vermakelijcke, brootdronckene, zoete, edele, onghewoone, wellustighe, voorjarighe, monsterdicighe, schoone, onbekende, aenghename, bloeyende, loffelijcke, verwonderende, miraculeuse.

Nieumaren. Begheerde, zekere, onzekere, blijde, overghebrochte, verborghene, boden, aenghename, verwachte, aenghebodene, verwonderende.

Nijl. Een reviere, stroomende, stercke, vruchtbare, barende, hobbelende, vruchtbrengende, slymighe, Egyptische, vermaerde, wylloopende, Ethiopische, rycke, overlopende, besproeyende, nedervallende, vlietende, diepe, gheluckighe.

Deze vermaerde Reviere scheidt Africa van Asia, Zuydtwaerts besproeyt sy het Æthiopische landt, daer sy van her komt ende den oorspronck neemt, voorts haren loop naer het Noorden nemende, laeft het landt van Egypten, dat overvloedich en vruchtbaer makende: Eyndelijcken valt ende verliest haer in de Zee met zeven inganghen.

Sy vliedt na d'Zee door zeven monden,
 Haer oorspronck heeft noyt mensch ghelvonden.
 En t'Zomers heet, haer water klaer
 Gheheel Egypten maect vruchtbaer.

Nymphen. Schoone, amoureuse, malle, ledichgaende, aerdighe, bossche, onthulde, blyde, vrolycke, fraey, lustich, gheestich, vriendelycke, lieffelycke, revierighe, vreesachtige, volhayrige, zoete, barachtighe, onder-aerdighe, fonteynsche, der Musen ghelinnen, Nereydische, waterverwighe, groengrauwe, vochtighe, onkuyssche, vleysterssen, waterdocht. rs, water-koninginnen, ghelofthayrde, witte, Oceaensche, Zeesche, edele, dertele, voerloose, zasseme.

De Bosch-Nymphen noemtraen Dryaden, ofte Hamadryaden: die van de berghen Oreaden: die van de wateren Naiaden ofte Nevonden.

Nijpinghe. Smertelycke, quellijcke, sluytende, bytende, pijnlycke, stekende.

Nijptanghe. Bytende, t'zamendouwende, sluytende, sterke, langhe, nijpende, vasthoudende.

Noach. Noë. Den Patriarch, Wyngaertplanter, goeden, ouden, *d'outste* eersten Wyngaerdenier, tweeaensichtighen, weereltbouwer, *Schipp.* enden Ianus, Godt-vreesenden, Arckenbouwere.

Vond. van Hy was Lameths sone, 500 jaer out wefende, genëereerde Sem, *d'in heerde* Cam, ende Iaphet, hy was een rechtveerdich man, Godt vreesende, die hem oock bewaerde van den Zondtvloet, met syn vrouwe, *voor huy* kinderen, ende hunne huysvrouwen. Hy plante eerst den wyngaert: maer niet kennende de kracht van syn vruchten, wert hyer *hem* droncken van: *kundigen* *in een* *verruft* *gen* *laht* *auw* *gehoud.* *Aelst. Inl. Zedek. p. 31.*

Nonne. Maecht, zuyvere, beslotene, slechte, eenvoudighe, Godt-dienstighe, schoone, ghepaternosterde, klooster, devote, devotighe, zoetsprekende, gheprofesside, zieckenbewaerstere, curieuse, schuddebolstere, heylighe, ghewijdde, oormoedighe, nederighe, smeekende, beschaemde, reyne, zoeze, ghemanierde.

Noodt oft Noodtwendicheyt. Wtersten, noodtwendighe, lesten, nutten, konsten-moeder, ghedronghenen, strenghen, kloeckzinnighen, nauwer, armen, ghebreckelijcken, droevighen, elendighen, gheweldighen, dringhenden, strafsen, druckenden.

Noorden windt. Reghenachtighen, Wolckdrijvenden, oproevig

Noom Kool. Oud. Armt p. 57.

Nyft, de Swarte, Anson. p. 257. de Nydighheit.
Noemts. Nominativus?

Nom. in. Benaming, M.

Note, Noot, Muzyk- of
-toon. Vond. Opdr. Madrigal
Fr.

Novatie

Novatio. Schulvernieuwing. Verandering van
een voorgaande schuld in een andere schuld-
verband. W. Gr.

Novalia. Airgenomment
Land. n. W. Gr. R. G. R.

Numerus. Geraal. Mass.
Spreekwoord. n. Gr.

M. ANTHONI SMYTERS.

oproerighen, rootzenbeweeger, konden, koutachtighen, grouwelycken, Zee-verfoorder, haestighen, ysachtighen, vreeslycken, voortdrijvenden, yverichblasenden, drooghen, nevelachtighen, dorren, stuytmighen, gheweldighen, trotsen, Windighen, schuyffelenden, brullenden, buyachtighen, stercken, trotsighen, styven, sneeuachtighen, wintersehen.

Notarius. Ghetrouwen, voortveerdighen, secreten, instrumenteschryver, openbaren, scherpzinnighen, diepzinnighen, veddervechter, pennelecker, bezighen, neerstighen, beleeften, verbondtmaker, contractsluyter, toevoorder, tongenkunstighen. *Beampste schryver, W. G. Beampste schryver*

Note. Olyachtighe, harde, smakelycke, quade, bittere, hasel, niet dooghende, ronde, ocker, gal, krayt, holle, lichte, stercke.

Noteboom. Ouden, breedten, openen, schadelijcken, groenen, ghetacten, verbreyden, vruchtbaren, lommerachtighen, bebladerden.

November. Slachtmaendt, koude, droevighe, versnoerde, verstijfde, huiverighe.

Numa. Vreedtzamighen, rechtveerdighen, Richter, Religieusen, goedertierenen, ouden, Godt-vruchtighen, Sabinaen, Weghevere, voorsichtighen, Romulus erfghenaem, eerweerdighen, onsterffelijcken.

Vas geboren van de Sabijnen: hy was den tweeden Koninck van Roomen zeer gheneghen tot der Goden-dienst: Hy regeerde syn volck met zulcken justicie, gherechticheyt, ende hielt hem zoo wijfelijk teghen syne Na-bueren, dat binnen synen tijdt te Roomen gheen oorloghe en was noch eenigen tweedracht, ende na dat hy 40 jaren gheregeert hadde, sterf hy.

Numantia. Een Landtschap, onoverwinnelyck, kryghs, begaefde, eerweerdich, hoovaerdich, ontemmelyck, moedich, gheluckich.

Numiden. Beestachtighe, grouzame, wreede, onhandelijcke, herders, kryghers, ontemmelycke, Africanen, grove, rouwe, leechgangers, onghebreydelde.

Dit volck zitten te peerde, diese niet en brey delen noch toomē,
maer

E P I T H E T A V A N

maer alleenlijck dwinghen met een toeyken, sy en ghebruycken noch regel noch reden, wet noch eenighe costuyme, levende een beestelijck leven, ghelijck als de Poëten de menschen vander eester eeuw toe schrijven. Niet teghestaende, hebben eenen Koning die hun ghebedt, dien sy zulcken eere bewijzen ghelijck de beesten van natueren eere bewijzen die de weerdichste onder hun is, die van ghelijken aerde zijn. De meeste oeffeninghe onder han is ter jacht te gaen, ofte op hun dieverije, maer dry ofte vier dagen in een plaetse blijvende. Hunne vrouwen zijn tamelijcken schoon, bevallijck ende vriendelijck, waer over sy zeer jalours zijn: door dien datse hare wanckelbaerheyt kennen.

Nutticheyt. *Bequame, profijtelijcke, openbare, noodsaekelijcke, vruchtbare, betamelijcke, eerbare, blyde, ghemeyne, menigherleye, groote.*

O.

O Beliske. *Vierkanten, puntighen, ghepunte den, rechten, ouden, Roomschen, vermaerden, Egyptischen, boovaerdighen, onnutten, kostelijcken, verhevenen, wistekenden, wimuntenden.*

Dat's eenen steen zeer hoch verheven, ghelijck eenen breeden doel, onder vierkant, al hoogher en hoogher verminderende al lenskens tot aen 't top, is evenwel veel minder dan de Pyramiden. Hier voortijds de Koninghen van Egypten dedense maken elck om strijdt, men zieter noch op zommighe plaetsen te Roomen.

*Verbindt, Obligatie, Notariale, bezeghelde, schuldighen, schulden, brief, dwinghende, eysschende, autentijcke, ghepasseerde, ge-
wilt, hypothecueerde, betelijcke, ghecontracteerde, ghecondition-
Schulden, neerde, verbondene, bundighe, liquide, vaste.*

Wijr.
Oceaen. *T groot Meyr dat den Aerdt bodem omringht, Vader, Zee-godt, buyighen, diepen, vochtighen, narten, breed-
den, voeder, krommen, vlietenden, groote, verder ver, Koning van de baren, vloeyenden, overalloopenden, kalen-
wonderdierigen, murmurcenden, schaymachtigen, vrucht-
baren, zee groenen, grangroenen, barighe, muytincerder, gol-
wenden, Wyde, vreemde, wispouwende, volle, onmatelijcke,
onmanierlyck groot, onbedecte.*

De Poëten makē van den Occaen eenen Zee-godt, sone van den Hemel

z. Is ten ronds. O. Ind. Broden. 43.

Objectum. Inricht. Prof.
ff. W.Gr.

Obligations ex consensu. Verbintenissen, die
door overkomst voltrekken worden. W.Gr.

... ex quasi contractu. — gelyk of
daer toezegging ware, ontstaende door wet of
ding gelyk overkooming.

... quae re contrahuntur — die door
zacht overgelyving voltrekken worden. W.Gr.

Stineren. B. kooming.
W.Gr. Regest.

Occupatio. Voorhoeringe.
October.

Offendens. (d'non) Van iemand, die in
Agiertigt heeft, niet te beschadigen. W. Gr. 30

Officiers. Amptluiden. W.
Gr. 20.

M. ANTHONI SMYTERS.

Hemel ende van Veita, en Thetis man, ja oock de Vader van alle de Revieren ende Fonteynen: Maer eyghentlijk met dit woorden Oceaen, verfactmen de groote Zee.

Octroy. Toelatinghe, vergunnet, mildt, verbiddeijk, *Gunning.*
Willich, gheconsenteert, profijtelyck, ghebeneficeert, *Konst vato*
nincklyck, gunstich, Keyserlyck, Princelyck, Heeren. *Lants O.*
verheit. W.
Ode ofte Zinghinghe. Saphonische, ghetallighe, Pin-
darische, schoone, zoete, Thebaensche, aerdighe, edele, Lyric-
sche, lustighe.

Dat zijn alle kleyne ghedichtfelen, die bequamelijck ghezou-
ghen moghen worden.

Oedipus. Ongheluckighen, onzalighen, elendigen, blin-
den, Thebaen, boosen, vader slagher.

Sone van Laius, Koninck van Thebes ende van Iocasta, werdt
(noch een kleyn kint wesende) opghewoedt by Phoibas, Koninck
van Corinthen: by gheval te Thebas ghekomen wesende, om dat
hy geen van syne vrienden niet en kende, hy doodde synen Vader,
ende troude syn Moeder. Namaels vernemende wat quaet hy be-
drennen hadde, stack hy hem zelfs dooghen wt den hoofde, ende
bande hem zelve ghewillichlycken te Athenen, om aldaer syn le-
ven teyndighen.

Oeffeninghe. Arbeydighe, ghezonde, gheduerighe,
lustighe, vaste, studieuse, profijtelycke, konstighe, lofbare,
aenzoetende.

Oelters. Gheschelpre, leckere, voorjarighe, zoete, ver-
sche, smakelycke, ghafrijtte, delicate, ghekruyde, vochtighe,
Zee, levendighe, zachte, waterachtighe, ghezoutene, pek-
el.

Qever vande Zee. Soutachtigen, havenachtighe, schuym-
achtighen, steenachtighen, keyachtighen, Zees, waterkanti-
ghen, vochtighen, slyckerighen, woercklinckenden, schuyffe-
lenden, zuchtenden, krommen.

Offerhande. Devote, milde, aenghename, heylige, ghe-
offerde, toeghewijde, ootmoedighe, Christelycke, ghezeghen-
de, openbare.

Oye. Teedere, bleetende, zachte, zoete, ghehoornde, huy-
verighe, vreesachtighe, profijtelycke, stercke, camuse, vette,
vrucht-

E P I T H E T A V A N

vruchtbare, woldraghende, schaecken, onreyn, veruuerde, vuyte, ziet Schaep.

Oyevaer oft Ouwevaer. Reysenden, vreemden, barmhertighen, ouden, klapperman, wysen, springhenden, schrankelenden, langhbeenighen.

Oker. Ghelen, mynen, Athenischen.

Oli in t
vuur, Oud.
Brarm.
p. 3.
Olie. Zoeten, groenen, groenachtighen, dunnen, smake-lycken, vetten, dicken, ghekeirenden, lichtenden, welriekenden, Provenci, blauwen, lampen, oljven, glinstrenden, smeerighen, klaren, honichachtighen, lyn, raep, noten.

Vaerle Olyf
boom, blaet
rin, anton
god. p. 99.
Olijfboom. Ghebladerden, evengroenen, altyt-groen, levenden, gomachtighen, vredeboom, ghetacten, vreedtzarrighen, antonighen, spapen, Palladischen, lommerachtighen, ghekronden, dichten.

Caro schrijft ende zeght, men moet d'Olijfboomen planten in plaetsen daer veel Sonne-schijn is, recht teghen't VVesten. Men zeght oock datter zulcken vyandtschap tusschen den Olijfboom en den Eyck is, dat sy by malkanderen gheplantet wesende, doen malkanderen iterven, in korten tijdt vergaet den eenen ofte den anderen. Desen boom is de Goddinne Pallas toegheeyghent.

huyfjohn
Oliphant. Stercken, grooten, krachtighen, vleeschachtighen, Indischen, grouzamen, wreeden, onhandelijcken, botzen, leerbaren, Arabischen, machtighen, vryen, verschricke-lycken, oorloosen, yvoorghevenden, ghetanden, wilden, ghetemden.

Hy is den grootsten onder de beesten, van natueren is wreedt, groufaem, wildt ende onhandelijck, maer laet zich lichtelijck temmen, wesende zeer leerbaer, wt syn backhuys groeyen twee tanden van yvoor, welcke zomtijts meer dan neghen voeten lanck zijn: men zeght dat ghelijck de Hertten hunne hoornen alle jaer vallen, ende dan weder groeyen, alzo ist oock met des Oliphants tanden.

Olympia. Grootte, alderhoogste, klare, Atlantische, vlammende, hemelsche, stralighe, ghesterrede, hemeldraechstere, grootte, hooghen, beysden, wolcken, draghenden, grootsten.

Dat is enen Berch zoo hoogh verheven, dat d'inwoonders dien den

Oktelader. Vna Apil,
Beris.

Oktobir. Wymacht.

Omdraeijer (kleine). Trochantir of Rotator
^{minor.} Omdraeijing. Gyruus, Anfractus.

De onderlinge Ommeegang is de dochter van
de roeding, moeder des weetenſchaps; ontkenning
der Ziele; Samenkooming der herten; keten der
vriendſchap, wezenlijk ^{vermogen} in natuur
lyke bezigheid der menſchen. ~~Vide~~ Graec. Critic.

Omzetting. (Metathesis)

M. ANTHONI SMYTERS.

den Hemel noemen, het welcke de Poëten oock doen, om die zelvighe oorfake. Hesiodus zeght dat de Musen daer inne gheboren zijn, ende Plinius zeght dattet in Helicon is gheweelt. Oock wort met dit woordt Olympia verstaen, den Hemel, het generael, ofte het alghemeyn.

Olijve. Groene, bleecke, Athenische, spade, vrede dragende, zoete, Provinciale, oliachtige, heylige, ghevelesde, knopachtighe, langachtighe, swertende, giftachtighe, droessachtighe, levende, Palladiaensche, vruchtbare, smakelycke, groenende, groengrauwe.

D'Olijven zijn ghestichtet van keirne, olie, vleesch, ende gift, het welck is een menghinghe die een bitterheyt maect: Den Olie groeyt in d'Olijve van't leue van Oostmaent tot half September, ende van die tijdt aen haer vleesch ende keirne nemen haren was. Als eenen grooten reghen na een droochte komt, verrot d'Olijve, ende en gheeft maer gift, die d'Olijve swert maect.

Olimboom. Breeden, dichten, hayrighen, Wyngaertvriente, berchachtighen, ghebladerden, gh. tacten, hooghen, rechten, ghekromden, lommerachtighen, looverachtighen, grooten, wijden, ghestrecten, lochten, openen, verspreyden, stercken, ghezetten.

Onganck ofte Omwandelinge. Wijden, grooten, ronden, circkel, breeden, swierenden, krommen.

Onhellinghe. Lieflycke, vaste, zoete, zachte, innighe, weevoudighe, gunstighe, smeeckende, druckende, blyde, vriendelycke, onkuyssche, kussende, zuchtende, wellustighe, beleefde, ghedouwen, onderlinghe, willekomene, langhe troetelende, nauwe, behaghelycke, minnelycke, bewallycke.

Omphale. Lydiaensche, schoone, onkuyssche, moedighe, Hercules lief.

Sy was Koninghinne van Lydien, daer Hercules zoo zeer op verliest was, dat hy (om haer te behaghen) hem zoo vernederde, dat hy voor haer garen spon ghelijck een vrouwe.

Omloop des Hemels, ofte revolutie, volghelycke, roerende, omghelopenen, onghestadighen, Spherischen.

Onachtbaer, ziet Snoode.

Onachtsaemheyt. Luwe, droomende, slaperighe, ondanckbare,

EPIHETA VAN

danckbare, traghe, ledighe, affcheuyfterighe, onzorchvuldighe, verachtweerdighe, waerloose, sloffighe.

Onbedachticheyt. Zotte, ghewillighe, moedighe, jonghe, stoute, malle, vrymoedighe, rassche, veerdighe, blinde, onvoordachte, furieuse, lichtveerdighe, onbeleeftde, stortenende, qualijckbedachte.

Onbeleeftheyt. Verachtelycke, onbeschaemde, zotte, onwysse, oneerbare, moeyighe, trotse, onheusche, hoovaerdige, versmadelycke, onstichtelycke.

Onbequaemheyt. Verachtelycke, ongheschiede, botte, zotte, dwase, vreemde, teghenstrydende, teghenstrydighe, grove, qualijckvoeghende, belachelycke, bespottelycke, ongheloovelycke, onwetende.

Onbelichaemtheyt. Stoupe, spytighe, vermetele, onschamele, loghenachtighe, vrypostighe, lichtveerdighe, boose, opghelafene, beroemighe, wederstrevende, bordeelsche, hoerachtighe.

Ondanckbaerheyt. Hatelycke, moeder van alle zonden, snoode, onachtbare, growwelycke, vermetelycke, onkbare, d. uchts-vyandinne, hoovaerdighe, ongheloovelycke, trotse, verghetelachtighe.

Onderdanicheyt. Subjecte, dienstbare, dienstelycke, nederighe, ootmoedighe, bedwonghene, natuerlycke, ghehoorzame, moeyelycke, slaeffsche, elendighe, gheneychede, hoofsche, verdrietelycke, ghewillighe, onghewillighe.

Onderfaet. Vermaerden, serbaren, ghedienstigen, plichtighen, gheneghenen.

Onderfoecker. Neerstighen, scherpen, vyerighen, yverighen, curiusen, ernstighen, diepsunnighen.

Onderfoeckinghe oft neerstich Onderstaen. Curiusse, zorchvuldighe, behendighe, loose, moeyelycke, archlistighe, ervarene, starighe, smeekende, schalcke, ernstighe, ghe-danckweerdighe, overal, overdraghende, doorkyckende, langhe, sware, studiense, toeluysterighe, arbeydighe.

Ondervraginghe oft Onderfoeckinghe der pijnbanck, heyme

Ontsaelde wijst. Infini-
tus, Infinitus.

Onderste Buik, Abdo-
men Indis
Indis

Ondeelbaerheden, Indis

Onderbuik, Hypogastrium

Onderblik, Stomachus

(Dwarsst.) Muscle Abdo-
minis transversalis.

Onderlinge Ontfang-
gang, Ginglijmuis.

Onderbuksader, Vena Sty-
pogastica, - Slaghadit, Ar-
teria Stygogastica.

Onderkoning. Deze naam wri alles zeggen,
in de banden van 't Corin, en gaet voor een slag
van de kiste y-dijheid. Arac. Princ. p. 72.

Onderzoeken. Zie Geest.

Zie Onder spit van 't
Ond. Brdmnt 22.

Ondertuschenribbige : Slaghadit. Arteria
intercostalis inferior.

Ongespaerde Adit. Vina Argyros, Sine pan.

Onderw²arigh (cont'd) Aud. Brarm. p. 69.

Indeugt of gden. In hiervan verſcheiden
wigig laff. In hult by Grac. Critic. p. 224.

M. ANTHONI SMYTERS.

heymelycke, ziele van 't proces, criminele, dooſe, wreede, neerſtighe, ſcherpe, harde, overghedraghene, decreete, onderſochte, belaſtede, ghedachvaerde, heftighe, gheweldighe, pynbaenſche, rouwe, beulſche, voorgheghevene.

Onderwijſinghe. Zinrycke, vrye, leerende, ſtudieuſe, zelyheſonde, onde, moeyelycke, gheoeffende, kindertlycke, ſtraffelycke, diepzinnighe, klare, arbeydighe, profijtelycke, trooſtelycke, wanghelaovighe, wtgheſochte, verſtandt-voedende, wechwiſfende.

Onderworpinghe. Ghewillighe, ſchaemhaſtighe, bidende, verwonnen, deerlycke, vernederde, ootmoedighe, Rechters, bedwonghene.

Onere. Schandelycke, verwyctelycke, berispelycke, beſmette, vuyle, leelycke, ontdeckelycke, onverbeterlycke, verſmadelycke, merckelycke, groote.

Onghehoorſaemhey. Moetwillighe, twiſtmakighe, trotſe, elendighe, onbehoorlycke, oproerighe, quaerwillighe, ſcheurmakende, verraderlycke, trouweloof, onbeſchaemde, onbegravellycke, onghetrouwe, perijckelene.

Ongheluck oft Miſval. Haeſtich, onverwacht, onverhoets, by gheval, twyffelachtich, onghehoopt, droevich, quaet, wonderlyck, vreemt, toegheſchict, onverſienich, ongheluckich, reghenſpoedich, onvliedelyck, wreet, arm, miſerabel, miſkomende, verhaeſtende, ſchelms, vreeſſelyck, toe gheeyghent, kranck, droef, ſchadelyck, ongevallich, grouwelyck, beklaghelyck, overvallende, deerlyck, toebereyt, onverſienich, ghewaerlyck, periculens, hardt, wreet, ſwaer, verveerlyck, deerlyck, gheweldich, groot, onſlippelyck.

Onghemanierthey oft Onbeleeſtthey. Botte, rouwe, zotte, ongheſchicte, barbariſche, boerſche, qualyck voegende, ezelsche, ongheleerde, qualyckſtaende, dorpsche, plompe, onbequame, grove, laudaerſche, onvoeghelycke, dorper.

Ongherechtricheyt. Boofe, tyrannighe, quade, laſterlycke, wreede, ſchelmsche, onrechte, onredelycke.

Ongheſtadicheyt. Wijven, lichtveerdighe, ydele, wankelbare,

EPIHETA VAN

kelbare, weereltfche, onghestadighe, boerachtighe, vlieghe-
de, swacke, veranderlycke, weerhanighe, onstantvastighe,
ondraeyende, wanckelighe, haestighe, onvaste, buyachtighe,
roerlycke.

Onghetempertheyt. Ongbeordineerde, overdadighe,
onmatighe, onkuysfche, wellustighe, ghepasside, jonghe, on-
ghereguleerde.

Onkuydt. Swert, schadelijck, onnut, ghegraent, sla-
perich, arendraghende, koru verderf, dronckenmakende,
vochtich, slaperichmakende, verderffelijck.

Onkuisheyt. Rasende, jeuchden, zachte jonghers, dra-
tele, broot dronckene, zotte, vleeschelycke, openbare, vrije,
pietlycke, wellustighe, hoeren, schandelycke, ghepasside, blind-
de, overvadighe, verdoemde, vrouachtighe, schadelijcke, bor-
deelsche, weereltfche, oneerbare, beestelycke, overmatighe,
smeeckende, verguifende.

Onnooselheyt. Slechte, bleecke, kinderlycke, reyne,
zuypere, ontschuldighe, religieuse, goedertierene, vrzedtsa-
me, innighe, simpele, consciencieuse, eenvuldighe, lammeren.

Onrecht oft Ongheijck. Lasterich, schadelijck, on-
rechtveerdich, onverhalijck, irrepairabel, onvriendelijck,
quaet, mishagelijck, onverdragelijck.

Onschuld oft Verontschuldighinghe. Moge, beveste-
lycke, vergramde, rechtveerdighe, redelycke, valsche, logen-
achtighe, ghevondene, versijde, veerdighe, ghereede, oot-
moedighe, waerschynende, bedrieghelycke, vleyende, ghe-
zochte, botte, belofde, wtstellende, subryle, voorghevende.

Ontrakteit. Onmachtighe, swacke, zieckelycke, ver-
leende, lelamighe, oude, krancke, quelende, treurighe, wt-
reerende, pockighe, zuckelende, stronckelende, stercynighe,
gichtighe, krancke, bevelende, schuddende, wrghteende,
wijvelijcke.

Onthalinghe. Vriendelijcke, smeeckende, aenlockende,
gunstighe, minnelijcke, zoete, bedrieghelycke, ootmoedighe,
houffche, goedertierene, seestelycke, goethertighe, goetwillighe.

Onregelmatig, tr.
regul. Chris, Moon

ontbeerend. Defectivus.

Ont. Veel werkwoorden zijn er dus ge-
worden, of dier toe gemaakt door ont, die
in het oet sprongh. tyke dus niet zijn: als
ook Ontleeden, Ontvreescht, Verde
by Out. Prdrmt p. 103.

Ontfanging. Sonderlin.
g. Gincklymus.

Ontuchtigh leevn. Word verbeeld door een
vrouw, die volmaaktlyk schoon was, en in alle
haire Bestittingen. Fijn en volgens het hof;
wier voorhoofd glad en helder, wel vet teel
blank was, enz. Lees vordix en haer uitswet
king. By Grace. p. 227 en vervolgends.

M. ANTHONI SMYTERS.

ghe, lieflycke, eerlycke, beleefde, goede, lachende, vrolycke, blyde, onzoete, strenge, delicate, onvriendelycke.

Onthoudinghe ofte Abstinentie. Matighe, sobere, wrecke, eerbare, gierighe, profijtelycke, vastende veertich daghen.

Ontlastinghe. Onslaninghe, veerdighe, haestighe, korte, nootzakelycke, machtighe, lichtre.

Onnoetinghe. Ongheluckighe, onverwachte, haestige, rassche, onvoordachte, bootfighe, onghehoopte, ghecx.

Onverstandt. Onmoesel, slecht, zotten, jonck, onbedacht, onwetende, ezels, botte, beestelyck, obstinaet, wonderdierich, boos, blint, oorzake van veel quaets, miserabel, moeder der dwalinghen.

Onvruchtbaerheyt. Onvruchtbare, dorre, maghere, wilde, rootzche, arme, velts, ledighe, zandtachtighe, berchche.

Onwed-r. Gheweldich, roodtachtich, wreedt, windich, eysselyck, dancker, ruyschende, heftich, dobbel, tempeestich, haestich, langhduerich, slibbrich, quaet, droevich, sterck, grouwelyck, krachtich, overlastich, winters, selbaghelende, onmenschelyck, ghevaerlyck, ras, onvliedelyck, deertlyck, elendich, wonderlyck, schuyffelende, verdrietic, hardt, donderende, blixemende, ongheluckich, verduysterende, vyerich, furieux, onghevallich, brandende, slaende.

Onwed-r in Zee. Tempeest, windich, Zees, schuytmich, gheweldich, licht, haestich, ghevaerlyck, schadellyck, golvich, onverbiddelyck, opgeblasen, grootvloedich, grouwelyck, rasende, onverdraghelyck, schipbrekich, afgrijsetlyck, heftich, furieux, stuytmich, sterck, swicrende, buyende, stortende, watergolvich, teghenspoedich, contrarie, pyntlyck, schippers vyant.

Onwetenheyt. Ezelsche, doove, beestelycke, nydighe, blinde, obstinate, monstersche, duystere, botte, voedster van allen quaet, boosachtige, rouwe, grove, zotte, elendighe, donkere,

ere, jaloursche, onwysse, onerdarene, dwalingher moeder,
licht-gheloovende.

Onwysheyt. Slechte, zotte, jonghe, qualijck bedachte,
onwetende, kindische.

In't oog
Loop. d. O.
B. d. m. t. g.

Ooghe. Der zielen-venster, ghensterende, goddelijcke,
schoone, klare, zuchtende, liefden-prickel, lachende, zoete,
malle, barmhertige, blinckende, diepe, teere, beleefde, vlam-
mende, loerooghijge, zorchzame, levens-fackel, tooversche,
brandende, roode, delicate, scherpe, lichtende, amoureuse,
subtyle, smeekende, liefde-wooninghe, wanckelbare, gra-
tieuze, vochtighe, blixemende, vlickerende, liefden, inghe-
drongene, alziende, vreeselijcke, verradische, wakende, wac-
kere, der ghedachten bode, bespiedende, gheweifde, hemel-
sche, verborghene, verslindende, koppelerisse, vleeschelijcke,
ontstekene, groene, witte, inghehoalde, lonckende, stratende,
blauwe, klaerziende, bedrieghelijcke, natte, ghetrouwe, ster-
ren, door dringhende, reyne, moorderisse, gheswollene, der lief-
den bode, drillende, roerende, pinckende, draeyende, dobbel-
vyer, daverende, onkuyssche, tranenvloedt, veerdighe, sche-
merende, aenlockende, tranende, delicate, schaemachtighe,
trompette des herten, ghepasside, dobbel-sterren, leckere,
merckende, nijdighe, ziende, ofte besende, aenziende, ghe-
trouwe leyders, leytman, ghepeerelde, schalcke, opene, on-
zuyvere, purpuren, curicusen, ziengierighe, appel, levende,
dreyghende, sterighe, gierighe, begheerighe, winckende,
gunstighe, draeyende, schele, losse, bruyne, dwalende, opruyst-
de, verghistighe, sonnen, peerlen, pruystende.

Ooghenblick. Haestighen, kleynen, korten, langhen,
haest verloopenen.

Ooghschellen. Rassche, sluytende, ooghdeckende, ghe-
bayrde, ronde, wipuytende, dicke.

Ooghenwincklinghe. Subtyle, treckende, hoerachtighe,
onkuyssche, zoete, smeekende, traghe, lieflycke, bodinne, ne-
dirgheslaghene, tranen, deerlycke.

Ooghst. Ghelen, voedenden, ghemaeyden, overvloedi-
ghets

eene Verkoopning van eenen Schuld naivs goederen
die begonnen, ende te hove voltrucken In ordt. Wtj.
Regist

Oogen zingmathe van twee waterachtige en kristalijne
lyne rooghtheden, Gr. Frut. p. 47. Zyn de godd. Lyke
Liadmatten van den mensche. Gracian. 107. Ertic.
192-197. Lieden, die maar een oog hebben, Zyn
noyt gevind iets recht te doen, Grac. Frut. p. 226
Z. W

Oogappel. Pupilla.
— Klier. Glandula pu-
pillaris.
— hoeken. Canthi, Angu-
li oculorum
— Bewegende Zenuwen,
Nervi oculos motus.
— Schillen, Palpebrae.
— Scheelhairen, Cilii.
— Luchters, Muscula
palpebrarum Elevatoris.

Oryglies. Hardt. Tunica dura.

Oor. Zit Buitenoor.

— kleet, Parotis.

— tje, Auricula. Hirt. Cordis Auricula.

— Stym. Cirumin Auris.

— kōf, Aurium Alveart. 1. 7.

— vliet, Meninge, Stymen aurium.

— Wynrank, Stip.
10

M. ANTHONI SMYTERS.

ghen, vollen, vergaderd.n, blyden, verblijdenden, dorrens,
graenghevenden, zaetghevenden, milden, drooghen, rijcken,
terweghevenden, goeden, herfsten, vruchtbaren.

Ooghvlecke ofte Schelle. Witte, witachtighe, ooghen,
binde, duystere, schemelinghe, dunne, dicke.

Oom. Vriendelycken, stueren, donckroogighen, straff.n,
barden, strenghen, quetlycken, vaderlycken, moederlycken,
kijvenden.

Oordeel, ziet Vonnis. Onderscheydich.

Oorden. Oorlooghsche, gheordineerde, ghestalde, ver-
anderlycke, onveranderlycke, geschichte, goede, quade, slach,
kryghs, vierkante, drykante, gebrokene.

Ore. Ronde, luysterende, curieuse, delicate, teere, hoo- *Zie ond. 1*
rende, lichthoorende, reshte, slincke, ghetrouwe, secreete ofte *Tellen.*

belende, opene, kleyne, gheestighe, neerstige, veerdighe, leer-
willighe, half root, half witte, toehoorende, hanghende, ghe-
borte, dunne, dicke, ligghende, gheklouene, vleermuysighe,
holle, hayrighe, langhe, Ezels, Oliphanten, staende.

Oorkullen. Zacht, ghepluynt, pluymen, zoet kussen-
achtich.

Oorloghe. Chaos dochter, bloedighe, bloedstortende,
moordische, dootslaende, furieuse, harde, hofsighe, bitterighe,
grouwelycke, kerckbrekende, periculouse, ghevaerlycke, yse-
renstorm, bebloede, beulinne, schadelijcke, verschrickelijcke,
onghenadighe, onmenschelycke, verdervende, beestige, boose,
hatelijcke, dulle, quetlycke, beschreydelijcke, beweentijcke,
felle, oproerighe, obstinate, wreede, stercke, neerstighe, roo-
vende, droevighe, verwerrede, swart, besmettende, diefsche,
inlandsche, dreyghende, langhe, overdadighe, kryghsche,
doodelijcke, bloetschandighe, ontstekene, twistighe, vreesse-
lijcke, gheweldighe, krachtighe, avontuersche, brandende,
wyantijcke, schadelijcke, eysselijcke, twyffelachtighe, felle,
machtighe, barbarische, tweedrachtighe, dertele, rasende,
ongheluckighe, onverdraghelycke, onverzoentijcke, beweent-
lijcke, slendighe, strydende, smertende, onbarmhertige, ver-
stoorend.

E P I T H E T A V A N

stoorende, bedroevende, moedighe, vermalcedijde, oproerighe, onlydelijcke, nijdighe, confusijve, onghenadighe, wreecstere, vreemder, onrechtveerdighe, pestighe, verdrietelijcke, roegheeryghende, teghenspoedighe, verflindende, hatelijcke.

Dele Epitetes gheven genoegh te kennen wat vruchten d'Ootloghe voort brengt: Nochtans heeft het my goet ghedocht dese verskens daer by te voeghen, op dat den Leser wetende hoe langh wy met d'inlandsche oorloghe in dese Nederlanden beswaert geweest zijn, hy met ons beschreye den elendighen staet daer wy inne gheselt zija.

Daer Oorloogh komt, verderft sy Landt en Steden,
Recht lijt gewelt, men houdt noch wet noch zeden,
Men brant, men rooft, den Lantman wort verjrecht,

En Godes dienst verstoort,

Men schat en quelt den Borgher boven reden:
Trouw' heeft gheen plaets, Iusticie wort bestreden,
Elck is benaut, elck een beweent en klaecht

Der oude lieden moort.

Van Vrouw' en Maechden schenden men veel hoort,
Veel Weduw'n en veel Weesen armoed' lijdent:
Van honghers noot men sterft aen elcken oort:

O Godt wilt ons bevrijden.

Oorsake ofte Fortuynne. Kale, goddinne, moeyelijcke, werckende, lydende, haestighe, hayrige, bequame, viedende, onvermaecte, tydighe, slibberachtighe, ghevallighe, beyden- de, rassche, onghestadighe.

Hier voortijden hebben de Romeynen, d'Oorzake voor een Goddinne gheacht, die afschilderende met ghevloghelde voeten staende op eenen ronden bol, het voorhoofd volhayrich, ende achter kael. Daer mede bewijsende hoe lichtveerdich ende onghestadich d'Occasie is: VVanneer sy haer presenteert moet waerghenomen worden, want anders en blijft ons maer het leeuwelen, die altoos by ende onrent haer is.

Oost. Sonnen opganck, Orientalen, Indischen, Slammighen, rooden, warmen, vruchtbarighen, overvloedighen, rycen, bepeerelden.

oortzackilyk, Lauſalis.

Openingen der Malge. Zie Malgsoening
van't h. St. Zie Herisope

Oppassen, als een Vink. zie Vink.

Opperbuik, Epigastrium. - sader, Vena Epigastri-
ca. - slaghadit, Arteria Epigastica,

Opperkhoof, Sinciput. - hoofsbirn, Os Sincipiti

Opperkhuit, Epidermis, Cuticula.

opspannen. Hem schen noch werks genoeg
kercht in opgespannen. Oud. Brdm. p. 70.
Zie by my p. 3. kracht is het van de Weefsel
weefsel, en is by gebelven, het geen Ouders hiet
Brdm. p. 7. in de twelt eerste r. zelen. De
hem by't B. houdet van onker beidant en hiet
werks genoeg kercht in opgespannen schen D

M. ANTHONI SMYTERS.

Ootmoedicheyt. Overgheghevens, onderdanighe, zoe-
te, slechte, zachtsinnighe, blood-, biddende, kintsche, kinder-
lycke, nedrighe, vernederde, arme, verachte, beswaerde,
armertighe, snoode, begheerende, eenvoudighe, verzoc-
kend.

Ophoudinghe. Aflatinghe ofte wistellinghe, roovende,
wegstelde, verdrietighe, verdrietelycke, langhe, ver-
langhe.

Opinie. Voornemen, zotte, vermetele, ghepuffels, ver-
stoffe, verharde, hertzettighe, ydele, valsche, oproerighe,
duistere, ghemene, oneenighe, valsche, daghelysche, te-
ghenstrydende, teghenstrydighe, contrarie, vaste, nadenki-
gh-, opgheblasene, bedrieghelijcke, veranderlijcke, koppighe,
hoovaerdighe, dwalende, verkeerde, twyffelachtighe, aen-
stootelijcke, ergherlycke.

Opperte ofte Top van eenich dinck, hooghe, wist ken-
de, wijkende, puntighe, ondede, spitsighe, tald rhooghe,
ste, kale, troefighe, wterste van tgeberchte, wolck dragende
scherpe, verhevene, t foppe, t alderopperste.

Oprechticheyt. Eenvuldighe, maechdelijcke, heylighe
gheheele, reyne, onnoofle, innighe, kinderlycke, eerbare, vol-
komene, zonderlinghe, ghesadighe, Christelycke, zuivere
Oproer. Rebellen, muymakenden, inlandischen, ghe-
meynten, elendighen, schadelijcken, jammertijcken, geruch-
tighen, verbondenen, oorloogh-roepstere, onbeluckygen, ghe-
conspireerden, weerspannighen, nieuwen, verweeten, beswaer-
den, boofden, quaden, haestighen, beklaghelijcken, droeven,
leeatwessenden, borghers, zinnigen, roependen, schetterenden,
schreeuwenden.

Oproerighen. Muymakenden, rebellen, weerspanni-
ghen, turbulenten, twistighen, hittighen, heftighen, klappen-
den, keecker, krackeelder, quellycken, opgheblasenen, twist-
zoeker, koppighen, moeyelijcken, hatelijcken, onhande-
lijcken.

Opschriete. Tytel, leselyck, moy, hoofst, blyckelijck,

Opmerkinge is hier: Letz quart pothor, heren: maer
2. darum, echtix hiorwil, door min er Opspanning
by in al u het zoo verri geharm, dat het garm
2. spanning stact, daer wor de min nigh in fl lagh
2. is icht, het h er zij af gewe er.

Oppositie
Tijl
Wij
niet de Gen
aede Wijn
nien die
a. l. g. g. r.
in t. t. t. t.
t. t. t. t. t.
R. g. u. t.
T. g. e. n. j. t.

EPITHETA VAN

letterlyck, lofhenachtich, ziet Tittel.

Oragniappel. Provencialen, zoeten, gontghelen, begoerden, lustghevenden, wijnachtighen, schoonen, ververschenden, rieckenden, zueren, halfzoeten, zappighen, dorstverslaenden, Adams appel, spruytenden.

Oragniboom. Appeldraghender, sonne-beminner, zecren, delicaten, lustighen.

Oragni-verwe. Droove, onghelyckende, ghele, treurighelivreye, gheelachtighe.

Orakel. Raedt ofte antwoorde Godes, heyligh, twyffelich, ghebiedende, droevighe, Phebeanen, vast, gheloovelijcke, voorzegghighe, goddelijcke, tweezinnighe, Delphische, ontfalycke, zeker, Deliaensche, ghezeghent, yverich, waerachtich, toegheschiet, Propheetische, Appolonisch.

Redenwoord
Woorden
voord
in
pleton
doit
W
Reden
af

Orateur. Welsprekenden, behonichden, eloquenten, goedden, Ciceronischen, ghematichden, gheschieten, verbidde-lycken, gheweldighen, welter spraken, welter talen, welbercyden, Demostenischen, Ambassadeur, luyt spreken- den, welghelverden, stouten, pertinenten, wtsprekenden, gheleer- den, persuaderenden, gheweldighen, krachtighen, beschee- delycken, subtylen, scherpsinnighen, vermaerden, excel- lenten.

Virtuog.

Oratie ofte Wtsprake. Ghelcerde, ghedichte, statelijcke, deghelijcke, langhe, vloeyende, welghesprokene, koninghiane, aller dinghen, vrije, verklarende, bearbeyde, bedienelijcke, ghecierde, gheverwede, bescheydene, aengename, gheschiet, deghelijcke, frayze, lasterlijcke, veerdighe, korte, langhe, vernepene, gunstighe, bereyde, heftighe, qualijckvoeghende, ongheschiet, Advocats, doorluchtighe, bootsighe, gheduer- ghe, handelijcke, heerlijcke, zoete, klare, twyffelachtighe, wanckelbare, krenpele, voorbedachte, schetterende, sporti- ghe, smadelijcke, ghematichde, rijke, gheeffende, woord- rijke, redenrijcke, gheweldighe, bebloemde, verwerrede- Orateur, Ordonnantie, ziet Edict.

Reden
af
Reden
voord
in
pleton
doit
W

Oratio, *Reden*, *Reden*voering, *Virtuog*. *Reden*ning.

Ordo. linckling.

Organum. Werktrüg. Moon.

M. ANTHONI SMYTERS.

Wtsinnighen, wreker, elendighe, bertelycken, ongheluckighen, Agammenonist oft Agammenoniaen, vervaerden, droeven, oproerighen.

Hy was Agammenons sone ende van Clytemnestra, den welken willende wreken dat syne Moeder (die van Aegistus onderhouden werdt) synen Vader hadde doen dooden, dedese beyde dooden: Om welck grouwelijck feyt hy wtsinnich werdt, ende en werdt niet weder ghezont voor ende al eer hy in den Taurickschen Tempel van Diana gheweest ende aldaer ghecoffert hadde, waer Pyladus synen ghetrouwen ghezelle hem bracte.

Orghel. Onghelycke, vrolycke, verblydende, klincken-
de, musicale, heessche, melodicuse, gheschiet, sluytende, gekaste, schoonlydende, godtlycke, gheblasene, vergulde, wistekende.

Orghel. Musicalen, Orpheus kindt, speler, fantastycken, kloockzinnighen, konstighen, excellenten.

Orion-sterre. Winter-sterre, reghenachtighe, wreede, tempeestighe, sweertdraghende, vochtighe, nevelachtighe, duystere, Neprunische, jacht, waterachtighe, blinkende, overlafstighe, droeve, voorzeggende, bleecke, dreyghende, ghesferrede.

Orion-sterre is den naem van een sterre, die, wanneer se begint te verschijnen, ist groot onweder ende tempeest.

Oriethia. Schoone, Erichtidische ofte Orichtedensche, Noordsche, Attische, wechgevoerde, Pandoniaensche, Atheniaensche.

Sy was Erichteus dochter, Koninck van Athenen, waer op den Noorden windt verliest wesende, ontschaectese, ende voerde se in Tracien; wt haer zijn gheboren Zethe ende Calais, die met d'Argonauten in Colchos voeren ende verjoeghen de Harpijen, die Phinea quelden.

Orpheus. Traciaen, Harpenaer, zoetlydenden, musicien, ouden, vermaerden, betooveraer, Vader der zanghers, vermaeristen, vernacmsten, lanckhayrighen, Hooghepriester in Thracien, smeekenden, acnlockenden, Apollineaenschen, behonichden, zoetklinghenden, ouden Priester.

Orpheus Apollons sone ofte van Oeagre, ende Calliopa, ofte van Polymnia, door syn zoet ghezangh, ende met syn Harpen ge-
lyyt.

E P I T H E T A V A N

lyyt, beweechde hy de vogelen en wilde Diëren: ja oock de bofschen ende steenen, stilde de winden, dede den vloedt der wateren stille staen, ende veel andere onghehooflijcke dinghen. Tweeck de Poëten verfiert hebben, om te bewijfen dat hy het onghefchick tot volck civilijcken ghetticht heeft.

Orpiment. *Verwe, rooden, mynen, vlammiighen, sublijken, dunnen.*

VVordt in d'aderen der aerde ghevonden, het welcke zoo wel rou als ghebrant wefende, is zeer brandich, eveewel door 'tvyer wordt verubrijlt. Men ghebruycket om 'thayraendes menschen lichaem te doen wtvallen: maer zoo men het langh daer laet op ligghen, verveit het.

Orcus. *Swert, spijtighen, trotsen, grouwelijcken, afsrijfelijcken, ongheenaedighen, stuyghischen, dwyfteren, bleecken, belfchen, droeven, donckeren, lommerachtighen, verveerlijcken, verflinder, wrecken, barelijcken, diepen, nydighen, harden, eiendighen, Acherontidischen, huiverighen, onveranderlijcken, wonderdierighen, beroerden.*

Is van d'Ouders ghenacmt gheweest den Godt der Hellen, hem noemende Pluto ende Dis, zomtijds verstaense daer mede de Helle. *29. W. S. in. als ock nu. in.*

Os. *Steerken, machtigen, grof van leden, arbeydenden, steghen, vasten, swaren, botten, vierkantighen, arbeydighen, ghehoornden, sweetsenden, korfelen, dicken, vollijghen, traghen, weydt, ghemesten, blarenden.*

Osiris. *Iuppins sone, Egyptischen, zinrijcken, Waerzegger.*

VVas de sone van Iupiter ende van Niohe, Photoncus des Koninx van Arges dochter, daer hy int besit quam, hy troude Isis, diemen anders noemt Io, de dochter Inachi, den eersten Arghefchen Koninck. Ende om dat Osiris ende syne huysvrouwe die van Egypten vele dinghen leerden, zoo hielden syse beyde voor Goden.

Ossenstouwer ofte Ossenweyder. *Luyen, snooden, welt, batten, wackeren, rouwen, slechten, traghen, onwetenden, langhzamen, gheduldighen.*

Othomans. *Turcische Keyfers, kryghers, vermaerde, vreedde, stoute, hoouaerdighen, trotse, roovers, loofse, archlijfiche,*

Orthograpia. Spelling

2
Oude. x. suetheit, Vond.
Bier. voor Jephth.

M. ANTHONI SMYTERS.

ghe, onoverwinnelycke, eergierighe, Christen-vyandt, stercke, kloecke, grootmoedighe, helden, oorloghers, ghebidders, machtighe, overwinners, conquesteerders, onghenadighe, arbydighe, wrevelmoedighe, wreetmoedighe.

Alzo hebben vele Keyfers in Turckijen ghenaeamt gheweest, ter oorfake van Othoman den eersten van dien naem, die kloeck ende moedich was.

Othuis. Moedighe, Reusken, stercken, Neptunischent, hoovaardighen, trotsen.

Vas Neptunus ende Iphimedia Aloi huysvrouwen sone, broeder van Ephiatis, welcke ziende datse beyde maer negen jaer oudt (zoo de Poëten zegghen) en waren, ende wonderlyck groot ende sterck, werdender zoo hoovaardich op, datse berghe op malkanderen droegghen, om de Goden te bestrijden, tot dat Apollo met syne schichten hare stouticheyt met der doot strafte.

Oude-man. Kyfachtighen, kneuterighen, leelycken, groeven, onghemanierden, Nestoriaen, vrecken, karigen, ghe-rompelaen, roeper, swaren, rasenden, fantastycken, grilligen, droomighen, zueren, stueren, onvriendelycken, versnóterden, sluymerenden, onghewallighen, sukelaer, drupneusighen, gie-
righen, schuddebolter, preutelaer, mompelaer, murmureren-
den, katarreusen, onghenuetlycken, grysen, grysaert, ziec-
kelycken, straffen, kyver, eerlycken, schalcken, bewenden, schuddenden, fantaserenden, schatvergaderer, lassen, moe-
den, machteloos, vermoeyden, luyen, tragen, swacken, druy-
per, onghenakelycken, sterccynighen, zuffer, kalen, kind-
schen, curiusen van toekomende dinghen, onstercken, straf-
fen, steghen, ghebrokenen, lanckhopighen, blooden, vreesach-
tighen, bevroesden, onweerdighen, spijtighen, versmaadden,
temporiseerder, anxtyghen, zorghenden, benauden, zorch-
vuldighen, kouden, verzuften, verzotten, quelenden, wtdroo-
ghenden, se-lammen, stock, harden, versletenen, walgher-
vrechtverdryver, quellighen, eyghensinnighen, ghemelyc-
ken, scherpen, bitteren, gryfse, rouwen, plompen, botten,
kreupelen, onmachtighen, eerweerdighen, verlemden, ver-
minsten, harden, verdrictelycken, Wittebol, kaelkop, krom-
men,

E P I T H E T A V A N

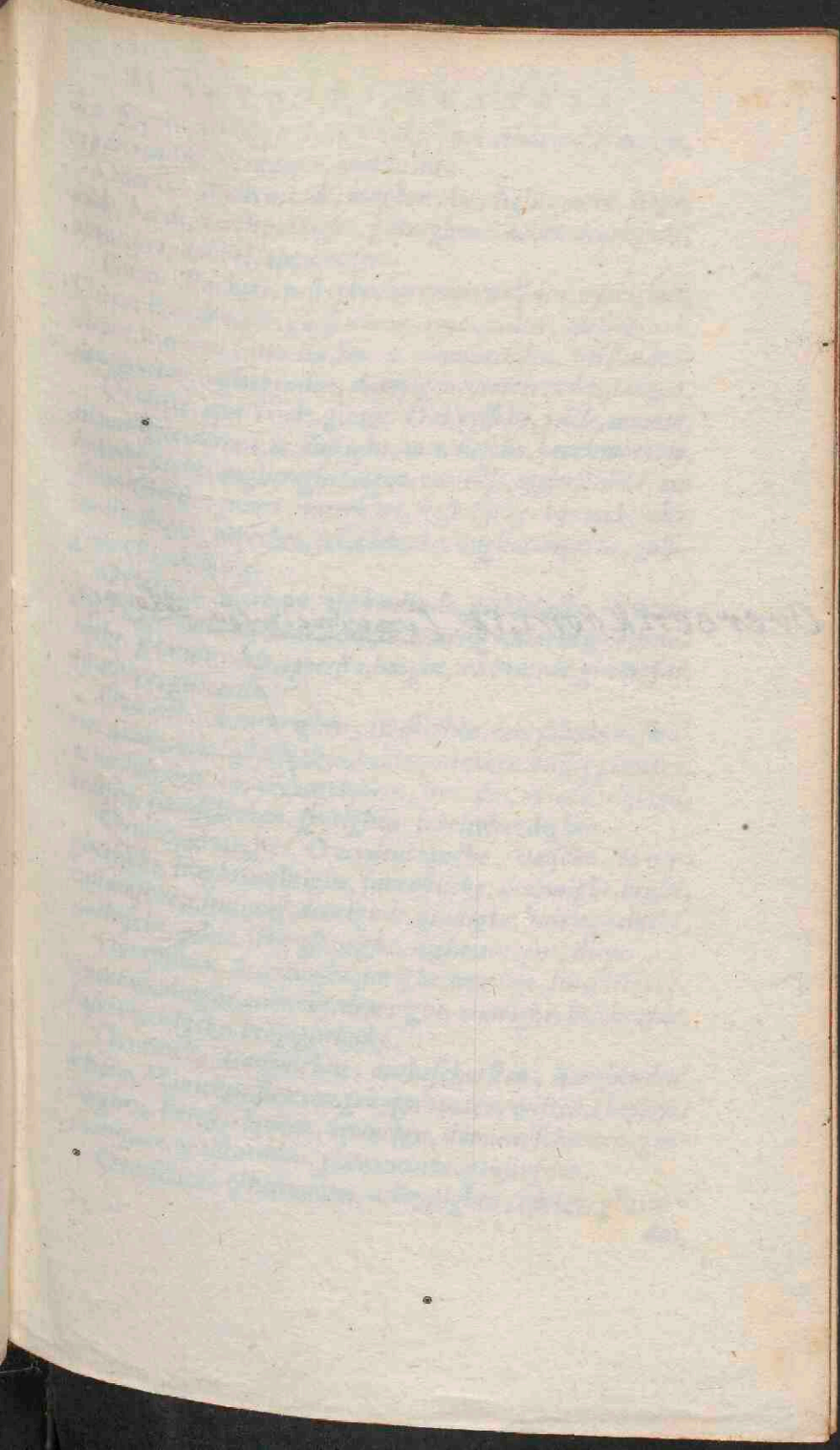
men, bultighen, hoester, berisper, karighen, vreesfelycken, eysfelycken, tuchtighen, schaduwte des doots, melancolycken, peyser, statighen, stemmighen, bekommerden, babbelaer, zandeloos, klapper, ghedenckenden, wysen, onzedighen, kranken, elendighen, wroeger, vermoeder, bontdragher, ghepelsten, koppighen, koutere, ripen, ervarenen, experten, ghewelfden, voljarighen, oudt vanjaren, aschvuyster, torfielaten, verstorvenen, afgegaen, buckenden, roodtooghigen.

Ouderdom. Vallenden, slabberachtighen, subberachtighen, verganckelijcken, vliedenden, onwederroepelijcken, keereenden, omgaenden, achtervolghenden, bloeyenden, tydelijcken, tydighen, bepluynden, omdracyenden, boochzamen, buychzamen, afgaenden, veranderlijcken, wederkeereenden, nakomenden, verdwynelijcken, verdwynenden, beklagelijcken, swacken, slappen, herbarenden, ghevloghelden, navolghenden, rollenden, verledenen, wanckelbaren, gerimpelden, onwederhalijcken, onontvliedelijcken.

Oudtheyt. Witte, onnutte, zuckelende, leelijcke, karijvighen, grimmighe, zure, stucere, droevighe, peynsende, kromme, buckende swacke, arme, antijcke, ledighe, vreedtzamighe, onghemeynde, sobere, brooffche, klaghende, quellijcke, droemighe, slaperighe, gheerde, moeyelijcke, vallende, traghe, lanckzame, onvruchtbare, schoonheyt-vyandt, onghelukkighe, langhe, verstijfde, waterste, heylighe, gherimpelde, ghekromde.

Oudt-wijf. Tandeloofse, twistmaecstere, bleecke, verstorvene, afgegaene, gheloyde, buckende, ghekromde, gherimpelde, hatelijcke, quellijcke, leepoogighe, lastereuse, gheveynsfde, hypocriete, bemeelde, deluwe, schaleke, onreynne, besmette, zeevercrisse, besmuysterde, koppelerisse, kale, toovercrisse, aepinne, nijdighe, ghebaerde, boose, furieuse, quade, vuyle, preuvelerisse, babbelerisse, ghevilde, archlistighe, stamelende, belachelijcke, mismaeete, ghebroke, quelachtighe, kochstere, hoesterisse, spinstere.

Oudekleer-koopet ofte verkooper. Loofen, klappen-

Overeenkomst. Convinctia, Moon.

M. ANTHONI SMYTERS.

den, stopper, verlapper, hantwercker, vernieuwer, hermaker,
reparerenden, vernayer, voddraer.

Ouders. Welbeminde, maghen, bondtghenooten, lieve,
oude, harde, zorchvuldighe, gheneghene, achterdenckende,
opvoeders, dobbel, opqueeckers.

Oven. Backers, pasteybackers, overwelfden, vyerighen,
heeten, brandenden, gheslotenen, roockenden, ontstekenen,
diepen, warmen, levenden, hollen, vlammenden, verslinden-
den, grooten, inslockenden, dampigen, verteerenden, langhen.

Overdaet ofte Ydele glorie. Onkuyssche, ydele, onnutte,
onmoedighe, dertele, wellustighe, weereltsche, hoochmoedige,
hoovaerdighe, ongheregheldighe, curieuse, ongheschiede, on-
ghemanierde, groote, oneerbare, kostelycke, konincklycke,
moetwillighe, onrechte, schadelijcke, onghetemperde, guls-
ghe, vleschelijcke.

Overheyt. Eerbare, ghebiedende, goddelijcke, eerweer-
dighe, gheauthoriseerde, overste, weerdige, machtighe, heer-
lycke, stomme, edele, opperste, hooghe, vermaerde, ghemeyne,
openbare, gheeerde.

Overlait. Krachtighen, twistighen, moeyelijcken, swa-
ren, quellijcken, lasterlijcken, beklaghelijcken, misssegghenden,
woordelijcken, onverdragelijcken, wreedden, verachtelijcken,
troesen, smadelijcken, spytighen, scheltwoordighen.

Overlegghinghe. Overdenckinghe, valsche, te ver-
gheeffsche, lenghenachtighe, fantastijcke, droomighe, beusel,
visioensche, zienlijcke, denckende, quellighe, bedrieghelijcke,
nachsche, ydele, scherpsinnighe, inghetrockene, diepe.

Overlijden. Stervinghe, jarighe, wruaert, smertelijcke,
avontvliedinghe, eerlijcke, droevighe, eenwighe, beschreyde,
beschreydelijcke, beklaghelijcke.

Overrock. Canonicken, opgheschorsten, hanghenden,
korten, Monicken, swerten, gekapproenden, witten, ghepoyt,
langhen, Priesterlijcken, eerlijcken, dunnen, schoonen, ghe-
vrouwenen, welstaenden, ghewrochten, ghestijfden.

Overletter. Ghetrouwen, arbeydighen, edelen, gheleer-
den,

E P I T H E T A V A N

den, welzegghenden, scherpsinnighen, verstandighen.

Overvallinghe ofte Betrappinghe. Loofse, bedriegelijcke, onverwachte, verborghene, schalcke, snachts, haestighen, kryghs, periculense, onvoorstenige, archlistighe, heymelycke.

Overwinner. Gheluckighen, te bovengaenden, overtreffenden, moedighen, trotsighen, voorspoedigen, triumphanten, hoovaerdighen, helt, vermaerden, ghckroonden, lauwericdragghenden, voornaemsten.

Overvloedicheyt. Onnutte, groote, overvloedighe ydele, wellustighe, heerlycke, pompeuse, grootighe, vruchtbaer, blyde, rycke, vlocyende, baerachtighe, ruyme, volle, overvolighe, bovenmaren, onmatighe, vruchtbarighe, milde, volkomen.

Overspel. Onreyn, zondich, smettelyck, quaet, boos, schelms, schandelyck, opeerlyck, onkuys, hatelyck, verborghen, bedrighende, wanckelbaer, schoon-voortdoende, wacker, nachtlievende, schalckachtich, subtyl, verachtelyck, eedtbrekich, eeren schendich.

Ovidius. Poët, subtylen, scherpsinnighen, pluymstricker, flatteerder, smeeckere, zoetrymenden, minnelijken, schrijver, liefden-leydtsman, handelycken, amourensen, Roomschen.

Desen Poëte is ghenoech bekend, dewijle syne boeckcn daghelijcx in onse handen zijn.

P.

PAchtere ofte Pachtenaer. Accuysaer, ghierighen, openbaren, Konincx, Lantpachters, hatelycken, sneetter, ghchaetten, onbarmhertighen, borgbers-verdriet, rouwen, tribuytenaer, Publicaenschē, onverbiddelycken, zorchvuldighen, werckelycken, tollenaerschen, wackeren, moeyelycken, onghenadighen, quellijcken, besighen, Lanterfantigen, arbeydighen, boerachtighen, neerstighen, boerschen.

Pachtenaer. Straffen, bytenden, onhandelycken, wreeden, grouzamen, stueren, harden, rouwen, scherpē, droevighen.

Overfchrijden. Het zij de
ryk die overfchrijden. Oud.
Brdm. 73.

Overfpringen. Zie onder
hleg.

Oxel. zie Oksel.

Pacta antenuptialia. Huwelyke Voorrechten
W.Gr.

Pactum. Verbontinis.

Pactum de non petendo. Toezegging van schuld
niet te eischen. W.Gr.

— personale. Toezegging, strekkende op zik
ker mensch. W.Gr.
— Verbontinis.

Pact (Par) de Zinunpact, Spierinpact.

M. ANTHONI SMYTERS.

ghen, bitteren, quellycken, trotsen, dwecrsen, hatelycken, Ca-
thoufchen, moeyelycken, ouden.

Pack. Gh-laden, swaer, onmatelijck, weghende, ghe-
wichtich, massiff, lastich, plomp, ondraghelijck, ghebonden,
moeyelijck, verdruckende, groot, quellyck, swaerwegende,
arbejders, onveraraghelijck, bewonden.

Packhuys. Breedt, rijck, overwelst, wijdt, havenna,
droock, doncker.

Padde. Gh-swollene, ghebuyt, vette, groene, zorghelijc-
ke, tandeloose, fenijnige, doodelycke, zeeverende, wyle, kruy-
pende, springhende, marassche.

De Padde heeft veel dinghen in haer, die zeer fenijnich zijn,
gude doende menschen sterven, te weten, haer snot, zeever, pisse,
ende haer bloet. Ende hoewel sy gheene tanden en heeft, noch-
tans en laet sy niet te verghiftighen dien, die sy bijt met haer tant-
vleesch, twelck scherp ende hardt is, ende doet haer speecksel
doordringhen in't ghene datse ghebeten heeft.

Pael ofte Staeck. Water, myl, scherpen, ronden, onbe-
roerlycken, aenghebechten, ghetouweden, hoeft, stercken,
landis, streghers, gheleyden, opgherechten.

Paellenen. Hooghen, beloken, Christen, Israelitischen,

hoochrijts, goeden.

Pagie. Edelen, gheschackierden, ghediensighen, vol-
ghenden, eerbaren, rasschen, wackeren, heeren, dertelen, ghe-
coloreerden, pitsachtighen, neerstighen, brootdroncken, ghe-
dienstighen.

Palais. Konincx, heerlijck, excellent, wonderbaer, oudt,
groot, eerbaer, kostelijck, eergierich, overvloedich, wtgheno-
men, gulden, hoovarlich, ghewaghenschotte, trots, stout,
verhevene, marberen, ghetorent, Keyfers.

V Vanneer dese plaetse ghenomen wordt voor de dinghplacse,
zoo behelpt v met de navolghende Epiteten.

Borsepletter-plaetse, gheruchtmakende, tierende, elendich,
tempeestich, bekommert, zuiverborse, twistighe, kyfachtighe,
bedwinghende.

*Peert.
Belyt, zit ondt
tinken
zy Annich
zy nigen
zy brad/cht
zy hangst
woordingh of
N. l. d. u.
zy. Toechio
naken.*

E P I T H E T A V A N

Pales. *Groote, boersche, vruchtbare, Goddinne, gewijde berchachtighe, veltfche.*

Dit was de Goddinne vande Herders, die alle jaren haer offerden op den 12 dach der Mey-maendt, op dat het haer gheliefde haer vee te bewaren voor ziekten, ende van de VVolve niet beschedicht en werde, ende oock dat het vruchtbaer mochte zijn.

Palinurus. *Slaperighen, schipper, Iasfaenschen acrdt, slapere, ontslapenen, stierman, Iasidschen.*

VVas de sone van Iasius, Gouverneur van t Enecus schip, in t welcke in slaep ghefallen zijnde, viel inde Zee, ende vier daghen daer na werdt hy (van de golven ghedreven zijnde) in de haven Velin ghebracht ende alzo ghesalveert. Maer de Nabueren van dat landt, meynende eenen buyt by hem te vinden, bespronghen hem, ende na datse hem ghedoot hadden, wierpen sy hem wedert in de Zee.

Pallas. *Wise, oorlooghstere, gheleerde, maghet, knysche, der soldaten leydtvrouwe, Minervische, Atheniaensche, Reusendoostere, strydbare, machtighe, ghewapende, kloekmoedighe, straffe, voorsichtighe, furieuse, ervarenere ter oorloghe, Iuppins dochter, pylдраechstere, zinrycke, scherpsinnighe, gheweldighe, Goddinne der oorloghe, Traciaensche.*

VVordt oock ghenaeamt Minerva, Iupiters dochter, (ende na het zegghen van de Poeten) wt syne herffenen gheboren, is gheacht geweest de Goddinne der wetenheyt ende van alle leeringen. Desen naem is haer ghegheven, ofte om datse opgevoedt geweest is in een Eylandt in Tracien, ghenaeamt Pallas, ofte om datse den Reuse Pallas dooddede, ofte om d'andere reden die in t verhalen van Minerva, daert v. l. lesen mach.

Dat de Dact, Palm der handt, holle, schoone, slincker, rechter, kleisfende, witte, breede, teere, scepterdraghende, ghemarteldt, natm. in, wort anders en, smeeckende, roode, harde, ghestreepte, zachte, gheweerde.

genoemt. Die Vond. Bijsp. p. 103. Altes worden.

Palmboom. *Indischen, ghebladerden, groenen, gheluckighen, Candischen, edelen, victorienfen, Egyptischen, eerbaren, bloeyenden, triumphanten, daverenden, Wijnachtighen, lommerachtighen, bladerachtighen, Idumeeschen.*

De vruchten van desen boom zijn Daeyen, wt dewelcke de Mooren, Indianen en andere volckeren wijn persen als sy versch ghepluct zijn, die sy ghebruycken na dat sy ghezoden is, op dat hy

Palm. Metacarpus. - Spir. Musculus palmaris.

Pamptlona is den eeuwige grond van vlt
Schik Grae. Brit. p. 222.

Panding is den Aanvang van den Proceſſ
door het (quanſuis) nemen van pant, om die
ſich daarop te doen. W. Gr. Regiſt.

Pandkeering is de tegenweer van een
Verwidder, die zich tegen de voorſe. pand
ding ſtelt, en alzoo antwoorde. W. Gr. Regiſt.

M. ANTHONI SMYTERS.

hy niet zuer en worde. Den Palmboom in Italien en draecht geen Dacyen, maer sterft onvruchtbaer: ende die in Spagnien zijn al- tijt wreet, ende en worden nimmermeer rijp. Desen boom is van dien aerdt, hoe meer men hem neder druet ofte hoemen hem meet wil veruederen, hoe hy hem meer verhooght ende recht. Twelcke oorfake is, datmen de victoricuse Helden met Palmacken ver- eert, om daer mede te bewijfen hare stant vasticheyt ende hooch- moedicheyt.

Pompoen. Zoete, groote, langhe, vochtighe, dicke, zoet- rieckende, groene, witte, koude, dichte, delicate, ghele, wa- terachtighe, ronde.

Pan. Ghehoornden, berghighen ofte berchwooner, Arca-
 dischen, der Herderen Godt, boschachtighen, bockenvoet, *Een schoon
 afbeeldt
 ding zie
 by Vond. in
 Indr. voge
 Leeuw. ind.
 p. 4.*
 Dryaden-vreesse, boerschen, dubbelhoornighen, geytenvoet
 Arcadischen, Menalischen, wilden, bockighen, rooden, ver-
 vaerden, vreesachtighen, lichten, veltchen, Lyceaenschen,
 rouwhayrighen, vlichelenden, mallen, sluytere, schuyffelacr.

De Poëten versieren dat Pan den Godt der Herderen was, ja van de geheele weerdelt, schilderen hem alzoo dat hy de Sonne, Mane, de Locht, ende alle wat onder des Hemels ronde is, ghelijct. Sy zegghen oock, dat hy gheboren was wt het zaedt van Penelopes Vrijers, ende dat hy d'eerste geweest is die de sluyte inventeerde.

Pandora. Malle, zotte, besmette, grouwelycke, maghet, boose, Vulcanische, excellente, van Godt veroordende.

Hesiodus zeght datte d'eerste vrouwe was die Vulcanus maec- te, aen dewelcke (door Iupiters bevel) elcken Godt tghene hy het weerdichste hadde, vereerde. Ghelijck Venus de schoonheyt, Pallas de wijsheyt, Mercurius de welsprekenheyt, ende d'andere Goden dierghelijcken: in manieren dat om dier oorzake haer den naem Pandora ghegheven wert. In die tijden leefden de menschen zonder zorghe ende zonder arbeyt, om dat het Actdrijck zonder dat sy bearbeyt wert haer alle nootdruft voort brochte: Sy en wa- ren nimmermeer zieck, sy en verouden oock niet. Maer Iupiter gaf Pandora een var in handen, daer inne ghesloten waren de ziec- ten, den ouderdom, de zorghe, ende zoodanighe andere ghebre- ken ende onghelucken, daer na zondt hyse aen Epimeteus, een slecht mensche diese ontfingh, die ontfanghen hebbende, opende hy dat vat, vervullende de gheheele weerdelt met de drogherije, ghelijck voren verhaelt is.

E P I T H E T A V A N

Pandt. Bewesen, keftelycken, meubelen, verobligeerde vrouwen, zekeren, hypothecken, verborghenen.

Panne. Braedt, breede, kencken, frijt, handelycke ghevoorte, kiffende, beroefte, qualyckrynde.

Pannekoecken ofte Struyven. Leckere, zoetachtighe, vette, ghebackene, ghezuyckerde, delicate, b. meelde, bouisch-zoete, ghesmeerde, gheboterde, smeerachtighe, lochtghebacken, dwane.

Panther-dier. Gheplatt, wildt, grouwelijck, Africaens, ghespickelt, wreedt, gheverwet.

Dit's een wilde witte beeste, zeer wreet, vol swerte placxkens, ghezaeyt ghelijck ooghsken: synen reuck behaecht alle andere beesten, maer syn grouwelijck ghesicht verschriecte, alzo om die te betrapen ende vanghen, verbercht syn hooft, 'rhoofst ende 'tghesichte om leech houdende: Daer en is gheen onderscheyt tuschen den Panther ende den Luypaert, dan dat hy witter is.

Panfier Pantfier, ziet Krijghs-rock. *Itte schubbligh Panfier vord. d. l. f. p. 54*

Pantoffel. Ghekorsten, warmen, vrouwen, Louffrouwen, atrdighen, triypen, leiren, fluweelen, ghewoederden, winter, gheboorden, breeden, hooghen, gheborduerden.

Pap. Voedende, morwe, weecke, meelachtige, dicke, witte, zoete, kinder, lymachtighe, ghezuyckerde, gheklomterde.

Papegaaey. Indischen, groenen, smeekenden, gheschilderden, stommen, hooch, bezetenen, leerbaren, klappenden, vriendelycken, schuyffelenden, lieffelycken, krombeckighen, konincklycken, grauwen, groenen, schoonen, edelen, vreemden, raren, troetelaer, vrolycken, zinghere, wyminnet zelsamen.

Desen Voghel wordt wt Indien ghebracht, is ordinaerlijcken gheheel groen van pluymen, wtgenomen eenen rooden halstinct. Hy conterfeyt der menschen sprake, ende zeght al wat men hem leert, is een groot liefhebber van wijn, ende is vrolyck dien ghedroncken hebbende, synen kop is zoo hardt als synen beck, in nieten dat als men hem leert spreken, slaetmen hem met een koperen ofte yseren roedeken op de kop, anders en zoude hy 't niet ghevoelen. Als hy om leeghe vliecht dan haect hy met synen becke ende steunt gheheel daer op tot dat hy syn voeten ghezet heect, welcke

Parrotlyb, Piricranium?

Paradoxon. Wonderroot.

Paragoge. Byzet.

Paraphernale godderin, die in Huisvrou
tot hare eige Depositie houdt. WGr. Regist.

Pardon is in ginst
of in ginst van den Prins
waardoor hy de straff (op
denige misdad. vallende)
quyt schilt. WGr. Regist.

Pardon de balt
Bevrijden van
wederspreken. WGr. Regist.

M. ANTHONI SMYTERS

welcke, als oock syn beenen, zeer teer zijn. De Papegaey is zeer listich in het maken van synen nest, om hem te verzekeren van de Serpenten die syn vyanden zijn.

Papier. Wit, journael, dun, gheel, sneeuw wit, effen, ghepolijst, ghelijmt, schrijf, beschreven, copieer, druck, grau post, kladt, blau, grof, hardt, fijn, dick, schoon.

Paradijs. Hemelsche, zalighe, onsterffelycke, schoon, heerlycke, oneyndelyck, ewighe, heylighe, aerdt, lustige, zielhaven. *Het welck Vond. in h. van Lucif. Dorsch of. Hier*

Twas een plaetse op Aerdtijck, wincende, ghenoechlyck, ende aenghenaem, aen alle zijden omcinghelt met loopende wateren ende reyteren, daer onse eerste voorouderen inne woonden. Nu wordt met dit woordt verstaen het ewighe leven, welcke is de plaetse van alle vreucht ende zalicheyt.

Parca. Wreede, nydighe, moorderssen, swerte, overlastighe, ghe, bleecke, felle, gherimpelde, hoovaerdighe, hatelycke, dootverwighe, onmenschelycke, spinsters, verraderssen, spijrighe, onverbiddeleycke, oude, ongherechtighe, trotsighe, straffe, vyandinnen, ongherechtighe, grauvelijcke, onghenaedighe, schadelycke, Stryziaensche, Wreesters, quade, afsgrijfelycke, verksinsters, onbarmhertighe, droeve, van Godt geordineerde, gheweldighe, boose, nacht-dochters.

De Poeten zegghen dat de Parca ziju dry in ghetale, te weten Cloto, Lachesis, ende Atropos, ende versieren datse Hecebes ende dochters van de Nacht ziju. Syn noemensse ooc Fataelsche dochters te ziju, om dat sy des menschen leven spinnen, ende daeromme spinsters ghenaeamt.

Paris. Phryziaen, onghetrouwen, Troyaen, blonden, Koninx kindt, Priamidschen, overspeler, soldaet, amourousen, Dardanischen, gheparfumeerden, onkwysschen, Ideaen, Troyens sackel, oordeelder der liefden, vrouachtrighen, bedriegher, elendighen, wellustighen, ghemijterden, trouwbreker, half-man, van Godt veroordenden, bloetschender, trouwen, schutter.

VVordt oock anders ghenaeamt, Alexander, Priamus den Koninck van Troyen ende Hecubas sone : Syn moeder ghedooft hebbende datse een tortse zoude baren, werdt haer vaude VVackerzeggher

*Dorsch of. Hier
vnt. van Lucif.
door die zint
adrs. in op
dit gix. v. van
p. 14. J*

E P I T H E T A V A N

zeggher ghezeyt, dat het kindt daer sy mede begort was, oorzaak van 'tverderf vande Troyanen wesen zoude. Het welcke Priamus vernemende, zoo haelt als syne huysvrouwe van 'tkindt verlost was, gheboodt hy synen dienaer Archelaus, dat voor de beesten te worpen. Maer Hecuba, beweecht eensdeels door moederlijke gheneghenthey, als oock om dat 'tkindt zoo wt nemende schoon was, dede het secretelycken opbrenghen door de Herders op den berch Ida. Nu Paris groot ghewouden wesende, verliefde op een jonck Meysken Pegala ghenacmt, anders ghenacmt Oenone, wan by haer twee kinderen, die verliet hy : daer na werdt hy zeer verliest op de zonderlinghe schoonheydt van Helena, welke hy wech voerde, 'twelck oorzaak was van 'tverderf vande stadt Troyen ende de bloedighe oorloghe. Eynlijcken hy die een wt nemende excellent Schutter was, schoot zoo behendichlijcken Achilles in den Tempel, dat hy daer van sterf, ende hy zelve werdt ghedoodet van Pyrrhus den sone van Achilles, ofte wel van Phisectetes.

Parckement. *Wit, vac, stif, hardt, langduerende, rood, dun, maechden, schapen, kalfs, hoorn, klaer, ghelymt, ghekryt, ghekalct, blinckende.*

Parijs. *Een stadt in Franckryck, Weerelts Koninginne, groote, weerdighe, ontemmelycke, konsten-moeder, nieuwe Pandore, schoone, gheleerde, koopstadt, zonder ghelycke, vermaerde, overvloedighe, goede, edele, wonderlycke, alderrijeste, oud, hoovaerdighe, volckrycke, Konincx-stoel, bloeyende, lostycke, Weerelts cieraet.*

Parisiannen. *Loose, hoovaerdighe, koppighe, valsche, gheweldighe, moedighe, loghenachtighe, schalcke, oproerighe, ankrystsche, helers, kryghers, strytbare, verschrickelycke, Scythen, machtighe, furieuse, booghschieters, vliedende, ooyloghsche, ridders, ridderlycke.*

Parlement. *Parijs, 'tcieraet van Franckryck, eerweerdighe, 'tgeheerde, statich, opperste, heerlyck, ghevreesde, eerbaer, richterstoel, ghemeyn.*

Parnasus. *Gheheylichden, hayrighen, dubbelberghighe, n, vorckachtighen, Musen, heylighen, tweehoornighen, hooghen, sneeuwighen, Phebeaenschen, berschachtighen, godaelycken.*

Paradiastoll, Verschnitt.

Paranthefis, Imredung.

Paronomasia. Lackir. Zie Wsch.

Partije advorfe. Tegen Partyfchappien.
dingtr. WGr. dighed WGr.

M. ANTHONI SMYTERS.

Dir's eenen Berch in't Landt Phocide, met twee foppen, waer van 'teene gheuaemt is Thitoreus, ende 'andere Hyampus, hy is de Goden Bacchus ende Apollon toegheeyghent: zommighe zegghen oock dat in dien Berch de Mufen gheboren worden.

Parthenope. *Amoureuſe, ſchoone, Syreniaenſche, zingſtere, ſmeeckende, aerdighe, zoete, aenloekende, liſtighe.*

Sy was een van de Mereminnen die hun in de Zee begaven van rouwe, om dat Vliſſes met ſyne medeghezellen voorby ghevaen waren, ende met hunnen zoeten zanck niet en hadden konnen verblijden. De ſtadt Napels heeft eerſt deſen naem ghehadt, om dat ſyn lichaem aldaer begraven werdt ghevonden, alzoo dat Parthenope zomtijds verſtaen wordt voor Napels.

Parthenopæus. *Kloecken, moedighen, Arcadiaen, oorlooghſchen, jonghen, vyerighen, krijghsman, ſtonten, ſtrijtbaren.*

Mars ſone, van Medalippa ofte Melcagra ende van Atalanta, noch jonck weſende was in d' oorloghe van Thebes, daer na wert hy ghedoot in de belegheringhe van Troyen.

Parthen. *Loofe, ſchalcke, hoovaerdighe, obſtinate, koppighe, valsche, moedighe, gheweldighe, loghenaers, ſubtyle, oproerighe, onkwyſſche, ſecrete, ſtrijtbare, verſchrickelycke, Scythianen, machtighe, furieuſe, ſchutters, vlieders, krijghers, ruyters.*

Dit van Parthen hebben hunne afkomſte van de Scythen, welke zoo kloesk ende gheluckich ter oorlooghe waren, dat ſy beſtrijdende de Romeynen, (niet teghenſtaende die de gheheele weerelt overheerden) hadden groote ende victorieuſe overwinninghe over hun. Men ſchrijft hun oock toe de Monarchie van Orienten, als oft ſy de heerſchappije ende het Keyſerriek met de Romeynen ghedeelt hadden. Plinius zeght oock, datſe veertien Koninckrijcken onder hunne ghehoorſaemheyt hadden. Sy ſtrijden al loopende te peerde zittende, ofte vliedende, veynſen zomtijts de vlucht te nemen, om hunnen vyandt te beſpringhen, zoo hy in eenighe deſoorden gheraect. Dit volck en acht noch goudt noch zilver, nochrans ſyuen welluſt zoo onderworpen, dat de veelheyt der vrouwen by hun ghemeyn is.

Partrijs, ziet Veldthoen.

Pafiphæ. *Minodſche, der Sonnen dochtere, overſpelighe, onkwyſſche, wonderdierdraechſtere, Gnoſiaenſche, bloeſchentſtere,*

EPIHETA VAN

Schentstere, onbeschaemde, onreynne, vileyne.

Der Sonnen dochtere ende Minos huysvrouwe, Koninck van Creten, (zoo de Poëten versteren) was op eenen Stier verliest, welcke, door de behendighe middelen van Dedalus, werdt in een honten Koe ghesloten, ende alzo haren wille volbrocht: Vve dese grouwelijcke vermenghinghe werdt den Minotaurus ghebooren, die half mensch half os was, die in den doolhof vā Creta door Theseus ghedoodt werdt door den middel die hem Ariadne gaf. Servius zeght dat het Minos Grefsier was diemen Stier noemden, waer op Pasiphae verliest wescnde, verkreech haren wille van hem in Dedalus huys.

Pasithar. *Goddelycke, d'eerste bezafde, smeeckenden.*
Dit's den naem van een van de dry Liefden, anders ghenacmt Euphrosina.

Paspoorte. *Affsheyt, brief, vrije, gheteeckende, gunstige, gheprivilegeerde, verzeerde, volkomene, lastvrije, losse, tolvrije.*

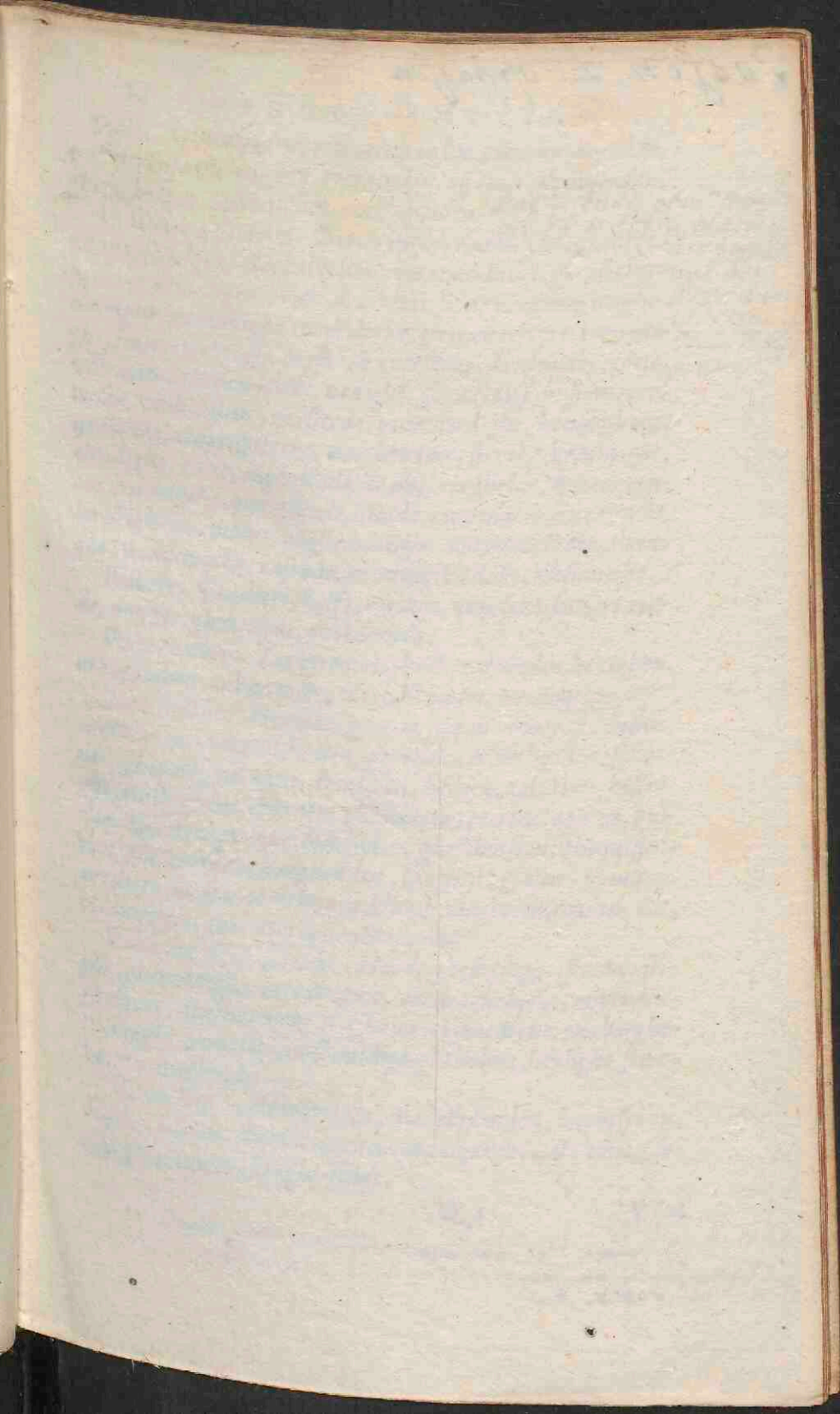
Pasquille. *Wtzinnighe, beroemde, vermaerde, Roomsche, doove, oude, onroerlycke, marberen, blinden, stommen.*

Alzoo is ghenacmt een oudt marbeten Beeldt te Roomen, daer men ghewoon was op te placken ofte aen te hechten de spreuken, kluchten, booten, rijmen ende andere inventien van spottemijen, teghen de voornaemite der stadt, ende daeromme alzulcke schimp-schriften worden Pasquillen ghenacmt.

Passagie ofte Doorgauck. *Openen, bewandelde, ghemeynen, twyffelachtighen, quade, verkeerde, afkeerende, gheswaren, ghemackelycken, moeyelycken, eenighz, heymelijcken, listighen, bezijden, openbare, slyckerighe, aengheteeckende, ordinairische, beslyete, ghebroken, betreden, ghebaende, ghevaerlycke, allcmans, ghewoonlycke, scrupuleuse, kruys, vreesfelycke, onde, heyrstrate, voertganghers, rechte, doorgaende.*

Passement. *Freny, Frans, Italiaens, breedt, smal, sijden, fluwoelen, sattynen, koorden, boort, ghemenght, bebedich, sijn, moy, ghecoleurt, doorluchtich, aerlich, verscheyden, ghewoven, kostelyck, ghemaect, ghetandt, licten, trefsen.*

Passen

Passen. zu Oppassin.

M. ANTHONI SMYTERS.

Passer. Ghemetenen, rechten, ronden, rondmakenden, vasten, onfaelleerlycken, toeganden, effeyen, draeyenden, ghereghelden, Spherischen, omkeerenden. *Dat is met g'lin' passer*
 Patient's ghechts. Beroeringhe, quellinghe, gheuege-
af te w'lt' in, ma' d' uitkomst
zal hit
Best doen
w'lt' in
Oud. Br' in
p. 22.

ne. menschelijcke, daghelysche, veranderlycke, gheestelyc-
 ke, vrye, onmatighe, blyde, armhertighe, vreesachtighe, ghe-
 durighe, w'zinnighe, twisselighe, gheconterfeyte, toevalli-
 gh:, smertelycke, gheveysse, beroerlycke, doodelycke, zoete,
 verzoette, ghematichde, zedighe, gheweldighe, bystere, ver-
 weete, verborgen, versierde, overvloedighe, bevanghene,
 quelllycke, aengrypelycke, aenghename, stercke, krachtighe,
 elendighe, zotte, onghestadighe, onghereghelde, wreede, on-
 ontviedelycke, pynighende, blinde, toovenaers, betooverde,
 haestighe, minnaers, ongheduldighe, ontemmelycke, stren-
 ghe, wonderlycke, rasende, machtighe, dulle, wisinnighe.

Past. yc. Ghedotte, kalfs, kiecken, venesoen, leckere, ron-
 de, warme, ghekruyde, ghehoorde.

Pasteybacker. Leckeren, obtybacker, doenden, bezighen,
 arbejdighen, cabarctier, vleeschbrader, ovenkiycker.

Paternotter. Devoten, getten, jassen, yvooren, ronden,
 cristalynen, vrouwen, kryalen, ghetelden, blinckenden, schoo-
 nen, gheparfumeerden, ammeren, beenen, zilveren, hollen,
 gheemailleerden, ebbenen, ghegacten, peerlen, azaten, gul-
 den, kostelycken, gheteeckenden, gheschorsten, ghequissel-
 den, ghesnoerden, banghenden, langhen, glafen, blauwen,
 aerdigen, moyen, porceleynen, klaren, marberen, rooden, Ca-
 cidonischen, ghecoleurden, albafteren.

Patientie ofte Ghedult. Harde, ghestadighe, stantvastig-
 ghe, gheweldighe, vreedtzame, verdraghelycke, onverdra-
 ghelycke, deuchdelycke, traghe, lanckmoedighe, verborghe-
 ne, langhe, onnoofse, onschuldighe, gheledene, heylighe, ster-
 ke, verdraghende.

Patroclus. Menoetiaan, medelydenden, lecrooschen,
 ridder, edelen, doorluchtighen, manlycken, Achillis ghe-
 zel, ghetrouwen, kryghs-heldt.

E P I T H E T A V A N

Was de sone van Menoetius ende Stenela, werdt met Achillis by Chiron opgebracht, 'twelck oorfake was dat sy malkanderen zeer beminden, alzo datse te zamen in de belegheringhe van Troyen reysden, daer hy Achillis wapenen aenghedae hebben- de, kampten teghen Hector, ende werdt op die plaetse verflagen. Twelck Achillis vernemende, niet teghenstaende hy voorghenomen hadde niet meer ter oorloge te trecken, om dat Agamemnon syn Lief Brisia wech ghevoert hadde, wert hy van andere opinie: Nam andere wapenen van syn moeder Thetis, die Vulcanus ghesmeedt hadde, ende trock na d'oorloghe, daer hy niet en rustede ofte hy en hadde met alle geweld de doot van synen goeden vrient ghewroken.

Patrimonie ofte Vaderlijck goet. *Kostelijcke, rijke, aengheersde, blijde, vele, naghelatene, vaderlijcke, moederlycke, verstorvene, testamentelijcke, ghezette.*

Pau. *Hoovaerdighe, Junonische, blinckende, kostelijcke, ghesteerte, konincklycke, schoonen, moedighen, ghekamden, nydighen, rondsteertighen, gheschilderden, spytighen, trotsen, onkuyschen, Inachischen, ghespieghelden, ghewelfsteertighen, bepeerltsteertighen, gheveerden, pralenden, siere.*

De Pau kroect d'eyeren die de Pauwinne leght, niet willende dat sy haer bekommere die te broeden, derhalven leght sy d'eyeren des nachts, ende verborchtse voor de Pau, den welcken zoo onkuysch is, dat als hy maer een ofte twee wijfkens en heeft, valt hy die zoo moeyelijck datse niet ontfangen en konnen noch eyeren legghen. Defen voghel is Iuno toegheeyghent.

Pavillioen ofte Veldtkoetsse. *Lustich, overdeet, gulden, heeren, besloten, moy, veldt, ghespannen, overwelft.*

Paus. *H. Kerckenhoofd, devoten, godvruchtighen, Aeerts-godt, Roomschen-bisschop, Godvruchtighen, Hemels-poortier, Stadthouder, gheeerden, Stadthouder Godes, oppersten Herder, ouden, Opperpriester, S. Pieters Stadthouder, Godts dienaar, weerdighen.*

Paulus, S. Pauwels. *Apostel, wtverkoren van, arbcydighen, ghegheesselden, Rooms borgher, deuchdelijcken, ghesteenichien, gode Christi, der Heydenen doctoor, voorbeeldt des levens, ende leeringhe, goddelijcken stimmermeester.*

Peck. *Dun, oliachtich, berstachtich, sarachtich, dick, schrijver, Vond. Bijv. voor Luff. Allet, ootmoedighst, in wylt, Filosoof, die in den dirden hemel ja in den paradyse, ter schone volli Opam ditend. p. 8*

*Paucitas partium. Klein
delijkheit. — achter Woord
Kleindelgheit.*

Vondt schryft te recht: Pau weljoenen, Heerlyk.
dir. p. 16.

Blijden van de wet in eer der Fariseen. *Hyf. h. p. 10*
Dit als een flinger van Gods hand gedreht,
mit zyn roch hilt ijdré beeld zoudt vryplettén
der Roomsche en Ceste Monarchy.
Thapler, Scholier van Gamaliel, de eere der
Rubbynen, *Bi. p. p. 176.* leerder der Heidenen,
In. van Petet in Pau.

Pteroglyktnde, Piriformis.

M. ANTHONI SMYTERS.

swert, traech, hardt, zacht, lijmachtich, loopende, druppende, Indisch, ron, soheeps, traenachtich, vochtich.

Pecktraect. Ghewasten, ghedraeyden, schoenmakers, gheterden, ghepekten, ghebersten, swerten, kleuenden, ghesponnen, bindenden, gheborstelden.

Peerd. Oorlooghs, moedich, licht, edel, ronckende, sprin-^{Zie onder} ghende, krieghs, gevedert, vjerspouwende, smeeckende, trots, ^{stinkin.} ghewreven, temmelijck, groufaem, wreedt, onhandelijck, sweetachtich, ghebardeert, ghewapent, schoonvoetich, teugheldraghende, gheciert, aerdich, veerdich, wacker, strijdtbaer, haestich, vliegghende, omspringhende, vyerich, yverich, schuymende, levendich, stuyvende, roockende, fraey, moy, lichtvoerich, begbeerich, gierich, roerende, ghemaent, lanckbayrich, ghebarnast, stampende, stout, jaech, dertel, buspelende, hoochmoedich, vluchtende, dreyghende, ghezadelt, verschrickelijck, zuiver, sterck, doorluchtich, geroskamt, dravende, omdracyende, haestich, weerdich, ghendopt met sporen, bequaem, machtich, krachtich, dat hem wel zadelt, gheestich, vlijtich, snel, omgaende, meulen, lastdraghende, furioux, stede, ren, rughdraghende, ghevloghelt, groufaem, vollyvich, straf, stuer, post, treck, ongheluckich, der menschen slave, neyende, stallende, pissende, behavert.

Peerd-tuyflicher. Bedriechachtighen, onbeschaemden, sweerder, doortrapten.
Peerdts-vlieghe. Vuyle, hommelande, swerte, ghevloghelde, veldt.

Pegasus. Vliegghende, ghevloghelt peerdt, Meduseaens, licht, rugh-gevlogheli, Neptunisch, wacker, gheveddert, Gorgonischs, Meduses gevlogelden sone, Bellerophoniatens, vluchtich, ghepluynt.

Men zegt dat het een vliegghende peerdt gheweest is, sone van Neptunus ende Medusa, ofte hy was alleenlijck gegencreeft van Medusis bloedt, die Perseus doodde. Dit peerdt slaende met synen voet op den berch Helicon, deder de Fonteyne Pirenx wt springen: Met dit peerdt bracht Bellerophon het wonderdierich Chimera omme.

E P I T H E T A V A N

Peire. Zoete, langhe, zuere, steenachtighe, blofend, zappighe, smakelijcke, tanghere, harde, machrouwe, wilde, ronde, malse, dorre, waterachtighe, roode, haeste, vroeghe, spade, ghele. *Wolvt van Peirsvortigt.*

VV y hebben velerleye Peiren, 'twelck te langh zoude zijn te verhalen, welckers vericheydenen namen zijn ghenomen, oft van die dese eerst van ander quattieren ghebrocht hebben, ofte na de plaetsen daerse groeyen, ofte oock na de teekenen ofte colouren, oft na het saysoen datse voortkomen. Nu dewijle datse alle vericheyden zijn, men oordeelt na den smaeck, ghelijckmen d'Appelen oordeelt.

Peirle. Kostelijcke, Indiaensche, sijne, dierbare, witte, zonderlinghe, cristalyne, rycke, blinkende, zilveren, schoone, Indische, bleecke, wighel sene, ghezochte, ronde, orientale, effene, langhe, klare, wighezochte, aerdighe, reyne, edele, vrouwen, ringh, verhevene, sware.

De weerdicheyt van de Peirlen is gheleghen in de witticheyt, dicke, rondicheyt, glatticheyt ende swaerte. De Peirlen die niet aluynachtich, maer schoon van water zijn ende klaer, zijn de beste. Men zeght datse in de Peirle-moeder groeyen, die haer opent om den Hemels dau t'omfanghen, haer dienende tot een zaedt, daer wt groeyt de Peirle, zoo groot ofte zoo kleyn als de druppe daus die de Peirle-moeder ontfanghen heeft. Oock zijde klaer, doncker ofte bleeckachtich, na de dispositie vanden tijdt.

Peirle-moeder. Zilverachtighe, slymighe, schelpachtighe.

Pekel. Zouten, vuylen, vetten, slijmachtighen, roffen.

Pelgrim. Devoten, dwalenden, reyssenden, vreemden, ghetrouwen, vreemdelinck, bedelenden, verren, passerenden, ghestaefden, gheschelpten, onbekenden.

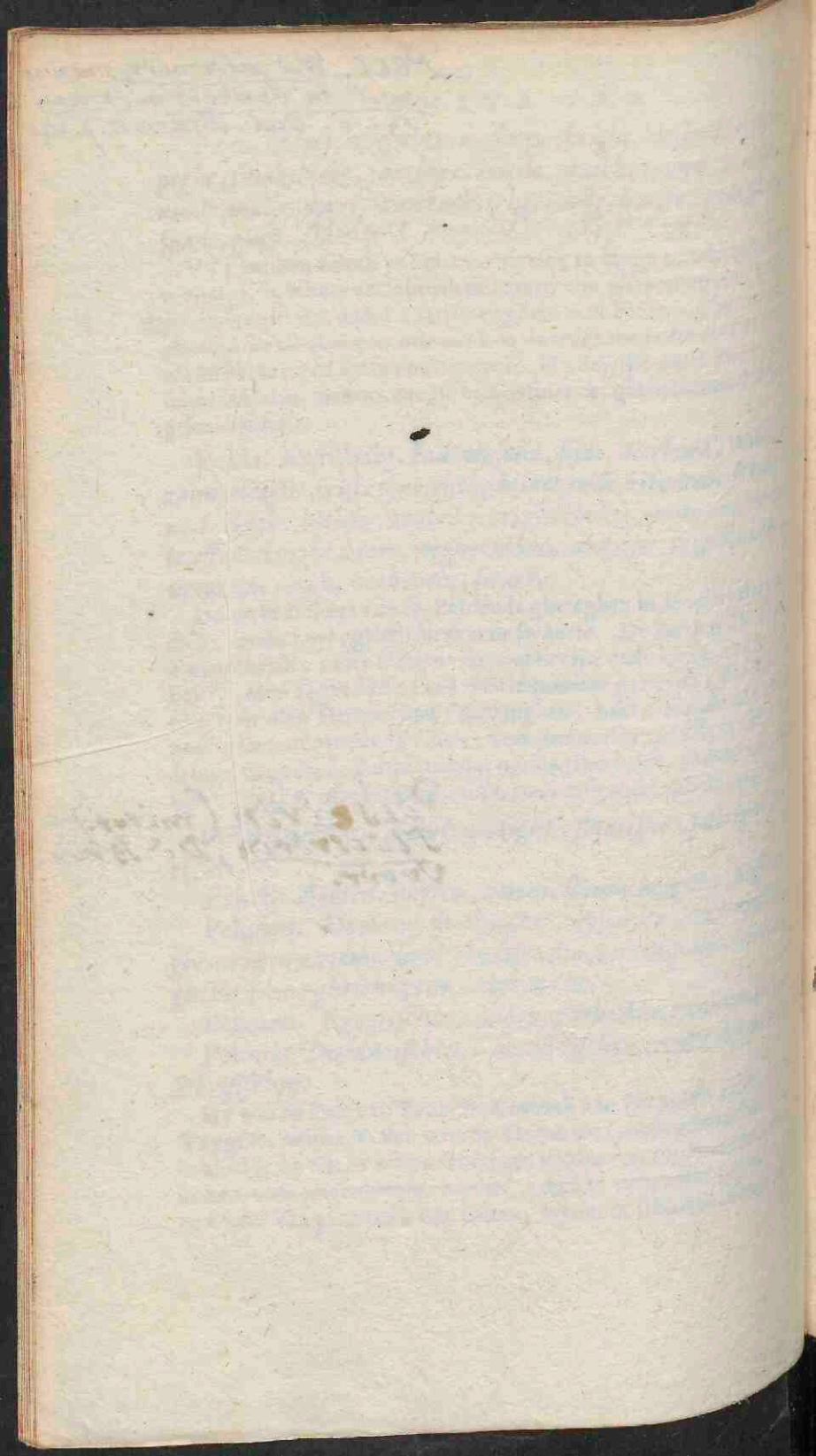
Pelicaen. Egyptischen, eenigen, ghebedden, zuchtenden.

Pelops. Dardanischen, Tantalidischen, trouwbekenden, Phrisischen.

Hy was de sone van Tantalus Koninck van Phrygien, ende van Taygete, wiens Vader eens de Goden tot synent ghebet berche hebbende, op dat hy hunne Godtheyt beproeven zoude, dede hem koken, ende presenteerden hunlieden dien te eten, maer niemant en wilder van proeven, dan Ceres, dieder de slincker schouder

Peil. Wat wlt nitt, tot wat
peil de Gootheit nitt kan
ryzen. Oud. Boekm. p. 14.

Puisjevin (mitor.) :-
Puisjevin, De Bruin
Verr.

M. ANTHONI SMYTERS.

van greep, alzoo dat Iupiter die Pelops weder levende ghemaect hebbende, zettender een van yvoort aen. Daer na Pelops een man gheworden zijnde, oorlooghe teghen Oenomaus, om syn dochter Hippodamia ten houwelijcke te verkrijghen, daer hy zeer op verlieft was: hem verwonnen hebbende, hy beloofden hem die te gheven, op conditie dat hy haer in't loopen met den waghen overtreffen zoude: VVaer toe Pelops beweechde Mytilus, Oenomaus V Vagheuaer, op dat hy teere berderkens die lichtelijck Oenomaus aen maecten, 'twelck hy dede, in voeghen dat Oenomaus op den waghen zittende, den waghen brack, ende hy vernorselt, alzoo kreech Pelops Hippodamia ende het Koninckrijk van Eliden.

Pels. *Pelteryje, zachten, slechten, verachtelijken, armen, verwerwenden, bonten, swerten, zoeten, teederen, winter, delicaten, blinckenden, fluwoelen, dobbelen.*

Penelus. *Griescchen, kloecken, Bocotiaen, stouten, strytbaren.*

Desen wart die des nachts in de destrudie van Troyen, Chorus doodde, meynende Cassandra te secoueren, die zommighe Griecten met den hayre sleypen wt den Tempel Minerva.

Penelope. *Icariaensche, zuivere, garouwe, Griescche, prijsweerdighe, eerbare, schoone, listighe, denchdelijcke, zure, sture, neerstighe, vlytighe.*

Sy was de dochter van Icarus ende vrouwe van Uliesses, eenen spiegel van reynicheyt en eerbaerheyt. Als sy (haren man twintich jaren absent wesende) van velen tot oneerbaerheyt versocht, sy hieltse daer mede in hope ende bedroochse, hun belovende hunnen wille te volbrengghen, als het rapijt-kleedt datse onderhanden hadde te maken, zoude volmaect zijn. Sy dan schalck wesende, des nachts ontuaeyde 'tghene sy in den dach ghenacyt hadde: in deser manieren werdense van haer in het verlangghen ghehouden, tot dat haren man rhuys quam. Den welcken daer van ghewaerschoot wesende, kleedde zich als een bedelaer, ende alzoo van haer ontfangghen, hy doorstack alle de verlangghende Minnaers.

Penne. *Schryf, zoete, scherpe, stijve, gansen, swanen, klercx, schryver, gulde, grove, sijne, rassche, lichte, gheleerde, veerdighe, edel, vliegghende, schilder, wackere, smeecken, de, zachte, slappe, teere, vaste, scherlighe, ghestoorde, beschrifte.*

EPI THETA VAN

Pennemes. *Suijdende, fcherp, ghewetter, edel, zoet van snede, gheslepen, pennesnyder, puntich, aerlich, vlimmich.*

Penninck Godts., *arespenninck, drinck, pot.*

Penseelbloeme. *Dunne, violette, ghele, witte, blauwe, edele, aerdighe, schele.*

Pensioen oft laer-ghelt. *Schuldighe, swaer, daghelycx, beneficiael, erfelijck, tydelijck, konincklijck, rentelijck;*

Penffen. *Vette, zoete, werme, teere, vroeghe, vuyle, snoode, ghezouten, glatte, slymighe, verschoude, ghebacken, ghevlochten.*

Pentafilea. *Strijdtbare, manne-wijf, furieuse, rasende, wissinnighe, Amasonische, wreede, oorlooghsche, moedighe, kloecke, rijckzinnighe.*

Sy was Koninghinne van d' Amasonen, succedeerde na Orithia, ende was zoo strijtbare, darmense geleeck by den stercksten man die men hadde moghen vinden, in manieren dat sy niet en vreefde de Troyanen te hulpe te komen met een groot Heyr. Plinius zegt datse de hellebaerde eerst gheinventeert heeft.

Pentheus. *Zotten, stouten, Echionidschen, hoovaerdighen, Thebaenschen, elendighe, trotsen.*

Vas de sone van Echion ende van Agave, om dies wille dat hy Bacchus sacrificien verachtete, werdt in stucken ghehouwen van syn eyghen moeder, ende door syn susser ghetransporteert in de Bacchische furie.

Peltser oft Peltier. *Voeyeraer, ambachtsman, lapper, bontwercker, ziet Velblooter.*

Pelias. *Wakenden, Thessalinischen, Aesons broeder, Neptunischen.*

Vas Koninck van Thessalien, ghegenereert van Neprunus ende Tyra de dochter vanden Koninck Salmoneus, den welcken vreesende de sone Iason syns broeders sone, racdde hem de voyagie van Colcos te doen, om 't gulden Vlies te halen, hopende dat hy niet wederomme van daer gheraken en zoude. Eyndelijcken werdt hy van syne eyghene dochters ghedoodet, door 't raden van Medea, die haer wijs maecten dat door desen middel hy weder in den eersten fleur syns ouderdoms komen zoude.

Peper. *Bytende, stercken, swerten, bitteren, Indischen.*

*Peoni helpt de nier, in boomt de raamghont,
Vond. 2. p. 102.*

Penszak. P.ritonæum?

Per capita. Zie Capita. Consequantia. Stipul.

Perferre poenam. Breukin voor eijn misdact
M.Gr.

Petiphrasis. Omspraak.

Perimere. Dooden, te niet doen. W.Gr.

Periodus. Zinftot. Meem. Volzin, Wsk.

Petiphrasologia. Zwaat Omspraak.

Permutationes. Reuylingen. W.Gr.

Peroratio. Beflucwing. Zienafdoening. Bifluit

Petersona. Pirfpon.

Per stipulationem. Door vraagen van d. i. e. e. e.
in antwoort at van d. i. e. ander. W.Gr.

Per stirpis. By kluften. W.Gr.

M. ANTHONI SMYTERS.

langhen, groeven, graen, ghestooten, witten, bresilli, gherimpelden.

Peper groeyt op kleyne rancxkens ghelijck wijngaert ende windekruydt, hechtende teghen de boomen en onvademen de planten die hun naeste zijn om hun daer aen te houden, hunne bladeren als Ciuroenboomen, het Peper staet met torssen ghelijck wilde wijngaert, doch zijn de greynen dichter ende vaster gesloten, ripen in de maendt October. Dan laetmen 't drooghen in de Sonne op Palmen rijs tot dat het swert ende gerompelt is, twelck gheschiedt in min dan dry daghen. Belanghende den langhen Peper wast op anderen aerdt van boomen, ende dese vrucht hanght ghelijck schelpkens aen malkanderen als Hasenoten, wesende langh ghelijck wormen, doch en verandert nimmermeer van forme.

Perijckel. *Zorghelijck, schadelijck, doots, droevich, onbedacht, onvliedelijck, ghevarelijck, ongheluckich, Zees, schipbreklich, teghnspoedich.*

Perillus. *Ongheluckighen, subtylen, wreeden, konstigen, werckman, zuuycken, elendigben, onmenschelycken, onbarmhertighen, Cecropiaen.*

Vas een Smit te Athenen, die zich wreeder toonde dan Phalaris den Tyran, in't inventeren van eenen metalen Stier, om die (ter doot verwesene) in te braden, op dat alser ruyver onder ghestooft werdt, men daer gheen medelijden mede en kreghe, want als de Patient luyde schreyde, gaff een gheluyt als eenen brullenden Os: Doch hy wiert gheloont voor synen arbeyt, zoo hy verdient hadde, want hy werdt eerit zelve daer in ghesleken ende verbrandt tot een proefftuck van syn inventie.

Perrijs. *Warme, leckere, sneppen, onkuyssche, loose, delicate, goede, stryve, bloode, ghemallide, haestighe, alleenwesende.*

Plinius verhaelt ongheeloovelijcke dinghen van d'onkuysheyt van desen Vogel: den welcken bedect syn eyeren met lichte dunne aerde, ende en dectse nimmermeer daer hysse eerst geleyt heeft, noch in een plaetse die hy meynt veel bewandelt wordt. Zoo den Voghelvangher recht toe na synen nest gaet, het wijfken veynst de kreupele, ende een weynich op vlieghende, ende daer na laetse haer neder vallen als ofise eenen vloghel ghebroken hadde om den Voghelaer t'amuseren, ende hare Perdrijskens tijdt te gheven om te vlieden, ende alzo den lagher bekommerende met op en neder

te vlic.

E P I T H E T A V A N

te vliegghen, hem van den nest te keeren, wanneer 't Pertrij's gheem jonghen en heeft ende datter gheen perijckel en is, leghtse haer in de waghenspoor op haren rugghe, haer bedeckende met eenen klont aerden, diese met hare klauwen vast houdt om niet ghemack te rusten. Men zeght dause 16 jaer leeft.

Pertle. *Wijn, druckers, laken, lynwaet, huyck, dringende, vaste, visel, stercke, sluytende, kryptende, calander.*

Pelte. *Doodelycke, dooden, koolycke, brandende, wreetsyche, zorghelycke, vyerighe, gheweldige, besmettelijcke, koortsyche, menschen-vyandt, loodtverwighe, overvallende, zuytverflindende, vyandelijcke, droevighe, elendighe, vuyle, dreghende, verraderlijcke, haestighe, hatelijcke, boose, moorddijghe, grouwelycke, bloedighe, gheweldighe, schadelijcke, straffe, scherpe, rouwe, donckere, swerte, carbonckel, quade, verschriekelijcke ghemeyne, omghenadige, moordende, schouwelycke, slapende, rasende, dulle, verhevene, onverbidelijcke.*

Phaethon. *Stouten, mallen, Clymeaen, stoutmoedighen, elendighen, onvertsaechden, der Sonnen soon, dolenden, verdronckenen, presumptucusen, opgeblasenen.*

Hy is de sone van de Sonne ende van Clymena, hy verkreect eens van synen Vader verlot den wagh en te mennem, maer niet wetende de maniere hoemen die stieren moet, hy zoude de gheheele weert verbrant hebben, hadde Iupiter hem met synen blixem niet wigbestooten: Doen viel hy in de reviere Po, daer hy verdronck. VVordt oock met dit woordt verstaen *Omstekinghe oft Branden.*

Phalaris. *Tyran, Wreeden, Siciliaen, elendighen, onmenschelycken, gheleerden, onbarmhertighen, ongheluckighen.*

VVas der Agriantijnen Koninck, wonderlijcken wreedt, om dat hy genuechte nam in de veelheyt ende verscheydenheden van instrumenten die bequaem waren (de ter doot verwesene) te pijnighen. Eenen Perillus quam by hem, hopende eenen grooten danck van hem te krijghen ende gheloont te worden, maecten eenen metalen Stier, onder den welcken het vyer ontsteken wesen de, d'arme Patienten die daer inne ghesloten waren werden ghebraden: Maer door bevel van den Tyran, stack men desen aerdighen

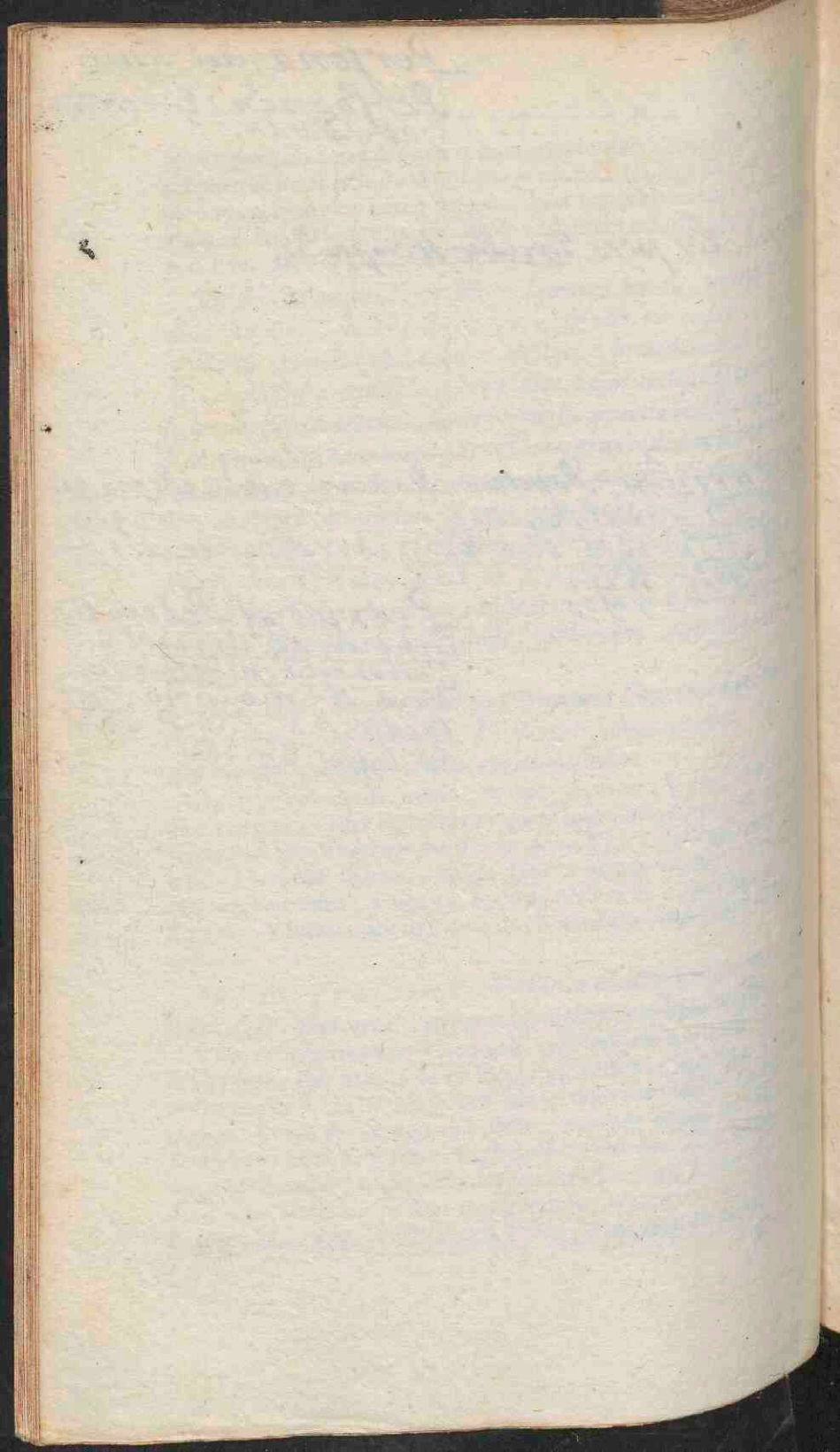
Persona. Zie Testari.

Petfoornin. Eerste, Tweede,
de, Dierde.

Heterophilus petri. Torcular Heterophilis.

Petitorium. Petitoir. Raeuwte eisch; als een eisch,
Scher yet raewlyk, en sonder te vorin datr oorde
recht gesproken te hebben, is eyschende als zyn
Eynde goet. W.Gr.

Petrus of Peter. Hit
Licht der 12 Apostelen.
Christ holt. Altesherde.
Vond. H. v. l. K. p. 46. Bethy
Saidor, inh. P. in P. Prins
der Apostelen, Wad.

M. ANTHONI SMYTERS.

gen werckman daer inne, ende dede hem proeven van de pijn die hy andere woude doen lijden. De Gheimeynte oock niet langher konnende verdraghen de wreedtheyt van Phalaris, bespronghen hem, ende hem in desen metalen Stier ghefloten hebbende, na dat sy hem eerst de tonghe wtghesneden hadden, deden hem al leuende syne daghen daer inne eyndighen.

Phalaeus. Zoete, edele, aerdighe, amoureuſe, liedekens, ſmeekende.

Dat zijn verſen van elf ſyllaben, alzo ghehaemt, om datſe Phalaceo gheinventeert heeft.

Pharao. Hoovaerdighen, hoochmoedighen, trotſen, verharden, Egyptiſchen, Wreedden, ongheluckighen, onzalighen, verhopenen, Iſraelyts-vyandt, Koninck van Egypten, moedighen, ſtraffen, Godts-verachter.

Her volck Godes onder de ſlavernije ende dienſtbaerheyt van den Koninck Pharao werdt jammerlijcken gheplaecht: Maer ten laetſten Moyses hunnen Vorſt ende Leydiſman verloſtense, ende door de ſtercke handt Godes werd. Pharao ende alle ſyn Heyr die de Kinderen Iſraels vervolchden, in de roode Zee te zamen verzopen.

Phaſis. Colchidiſche, aldergrootſte, ghebrughde, goluende, barende, breede.

Dit's een Reviere in Colcos, over welke liggen 120 bruggen.

Phœnix. Eenighen, gheverveden, onſterffelijcken, edelen, blinkenden, gulden, eenich-voghel, ghecierden.

Den Phœnix voghel is den eenighen voghel, ende den edelſten onder alle de voghelen der weerelt, men zeght dat hy zoo groot is als eenen Arent, blinkende om den hals als goudt, ende voorts ghelijck purpur verwe, eenen blauwen ſteert doorvlochten met andere pluymen als rooſen, op ſyn hooft ghekamt ghelijck een bosch van pluymen. Oudt wesen, maect hy ſynen neſt van Caſſhout ende van wicroock-rancken, dien vullende met welriekende dinghen, daer ſterft hy op, ten eynde wt ſyne beenderen en kicken. Deſen voghel leeft 660 jaer, ende wardt Phœbus opgheoffert.

Philomela. Droevighe, Pandions dochter, voghel, klappeye, Prognis ſuſter, ſtamme dochter, klachtighe, Attickſche, Atheniaenſche, ſchwyffelende.

EPITHETA VAN

Ziet wat van Terreus gheschreven is.

Philosooph. *Wijsen, Aristotelis discipel, subtylen, ghebaerden, goddelycken, Pythagorischen, gheleerden, duyfsceren, hemelschen, eerbaren, grooten, deuchden-leeraer, stantvastighen, ouden, doorluchtighen, Platonischen, contemppleraer, studiosen, wijsheyt-beminner, spit zinnighen, diep zinnighen, Stroschen, statighen, vermaerden.*

Pholotophije. *Rationale, edele, onde, troostelycke, die gheests medecijne, diepe, ducht same, morale, der zeden, vruchtbare, goddelycke, hooghe, natuerkennende, eerveerdiche, natuerlycke, redenstersche.*

Phineus. *Ongheluckighen, Agenors sone, tranenden, betraenden, rycken, blinden, voorzeggher, Thraciaen, elendighen, Agenoridschen, waerzeggher, Bithyniaen.*

Dit was eenen Koninck in de Bithynische landen, ende in Paphlagonien, een man die heel expert was in't voorzeggen van toekomstende dinghen: Ende die, om dat hy de menschen te veel van de secreten der Goden gheopenbaert hadde, werdt een stelijcken van Iupiter met blindtheyt gheslaghen, daer na ghepijnt door de Harpijen, dewelcke als hy meynde te eten quamen sy op sye spijle ghevallen ende verflonden die zomtijds gheheel ende al zomtijds lieten sy hem een weynich behouden, maer zoo verstant ghemaeft door hun aenroeren, dat niemant den stant verdragen mochte. Ten laetsten Zerha ende Calais kinderen van Boreas, die in de lucht vloghen ghelijck de voghelen, die machtichschap van Phineus waren, medelijden met hem hebbende, vervolchden zoo strengelijck dese Harpijen, dat syse zouden in stanten hebben ghehouden, en hadde een stemme wt den Hemel die Harpijen niet meer wederomme en zouden komen om Phineus te quellen.

Physicien. *Die de natuerlycke dinghen verstaet, natuerlycken, curieusen, zinnelycken, zinrycken, speculerenden, experten, ervarenen, onderzoeker der natueren, Philosooph, doorgronder, studiensen.*

Phlegyas. *Lapithischen, elendighen, Mars kindt, ongheluckighen, furieusen, grimmighen, ongheluckelycken.*

Physica. Naturwiss.

Grasschriften
G^ottukigen in Zaligen
Ew. Ew.
Blasius PAUW,
GODTS
Afgelosten Predikant
in de
Gemeente
van
WESTBROEK

Signatum presentis uel pro
I

Ein Paauw, die zien moge naar zyn
In allen eueyken Eeude,
En ieder mensch voer wel t'ouen
Is in diez Oede neyge
En vrient van alle onnoos. Die van
Lief st. zich hooren wyte in
Ter redding wt des st. avr. keluwin.
Zyn houdet oogen zien met
De Kerk wist st. de sprekken ho. de
in leede uit Bybel in wt Boeken
Wt Paauw wil kinnen na zyn doot,
Gai, waer st. zat, gelyk ein Pharis
En zocht st. hied in Gaf doch niet
Maer by zyn Boeken, klein
En zult st. in veel stachen ho.
St. leefde in letteren, men
En haer Wauke, als de
Met Kousk, om zich an GOD te
Beyagt, en met een styl, en fact, die
Kort tegenspreking uit de Bybel boeken

M. ANTHONI SMYTERS.

Hy was Mars sone, ende Vader van Ixion ende van Coronida Nymphe, was Koninck van de Lapithen het Thessalis volck, den welcken ziende dat sy dochter verkracht was van Apollo, strack betoert met gramschap, stack synen Tempel te Delphos in branten VVaer door Apollo ghestoort wesende, doodde hem met schickten, ende zondt hem in de Helle, daer hy ghepijnicht wordt in deser manieren, dat hy zit onder een groote steenrootze, bereyt om te vallen, ende Phlegyas vreeit altijts datse op hem vallen wil.

Phoebe. *Maecht, Latoniaensche, bleecke, jagheresse, bossche, vergulde, pijlkekerdraeckstere, zuivere, maent ston- dighe, dolende, Titanische, roodt achtighe, zilverighe, voch- tighe, der maenden moeder, lichtachtighe.*
Alzoo wordt ghenaeamt Phoebus suster, dat's te zegghen Dia- na ofte de Mane.

Phoebus. *Gheleerden, Cynthiaen, gheloeft hayrighen Godt, schoonen, dolenden, inghespannen, Latoniaensch ghe- slachte, hayrighen, Deliaen, der sterren Vader, blonden, Cyriaenschen, alzienden, der Troyanen vriendt, goddelijc- ken, bestraelden, klaren, gulden, Titanischen, voorbedieder, lauwerkransdragher, Parnassidischen, vyerighen, rooden, roodenden, grootghetalighen.*

Dit woordt beteeckent Apollon, den sone Iupiter ende Latona, ende broeder van Diana, anders ghenaeamt Phoebus.

Phorcys ofte Phorcyn. *Zee-godt, Neptunischen, Va- der vande Gorgonen, Corsidischen.*

VWas Neprunis ende Tootas sone, Koninck van het Eylandt Corfa ende Sardaniën, den welcken van Atlas overwonnen wesen- de in een Scheeps Armade, ende van de baren onderghedreven, syne medeghezellen die't ontkomen waren: men zeght dat hy een Zee-godt gheworden was, oock daer voren geacht ende gheert, wi het ghetal syner kinderen was Medusa.

Phorciden. *Oude, gherompelde, Gorgonen, grouwelijc- ke, Witte.*

Met desen naem zijn ghenaeamt Phorcys zes dochters, waer van de dry werden d'oude ghenaeamt, om dat sy gheboren zijnde met wir hayr, d'andere Gorgonen, om datse zoo grouwelijcken ghe- daente hadden.

Phyllis van Tracien, *elendighe, Rodiaensche, onghedul- dighe, amourensche, rycke, moedighe.*

E P I T H E T A V A N

Vas de dochter van Licargus, Koninck van Fracien, als Demophoon Thecus sone weder vā d'oorlogeder Trojanē keerde, sy ontfinc hem zeer beleefdelijck als ofte' haren man gheweest hadde, haer eerst beloofst hebbende, dat na dat hy syne gaemeyne huys-zaken beschieft zoude hebben, hy haer zoude trouwen. Demophoon dan verrocken zijnde, en Phyllis ziende dat hy op den bestemden tijt niet weder en quam zo hy beloofst had, om de verhinderinge die hem ophielde, Phyllis wt ongedult vande liefde die sy hem droech, ebbe van te grooten hertsweer overwonnen, mynende datse bedroghen was, verhinck haer zelve, en werdt verandert in eenen bladeloosen Amandelboom. Daer na Demophoon weder ghekomen zijnde, ende alles verstaen hebbende, omhelde den bloek van dien boom, den welken (als oft hy ghevoelt hadde de komite van synen Bruydegom) kreech terstont bladeren.

Picard anen. Gh trouwe, rouwe, botte, bitigh:, koppigh:, stoupe, yverighe, trouwe, haestigh:, moedigh:, opinat:

Pij:. Rouwe, hayrighe, winter, werme, langhe, dicke, schipp rs.

S. Peter. Galileeschen, sleuteldraghers, Godes bode, zont daer, Prince der Apostelen, kloekmoedighen.

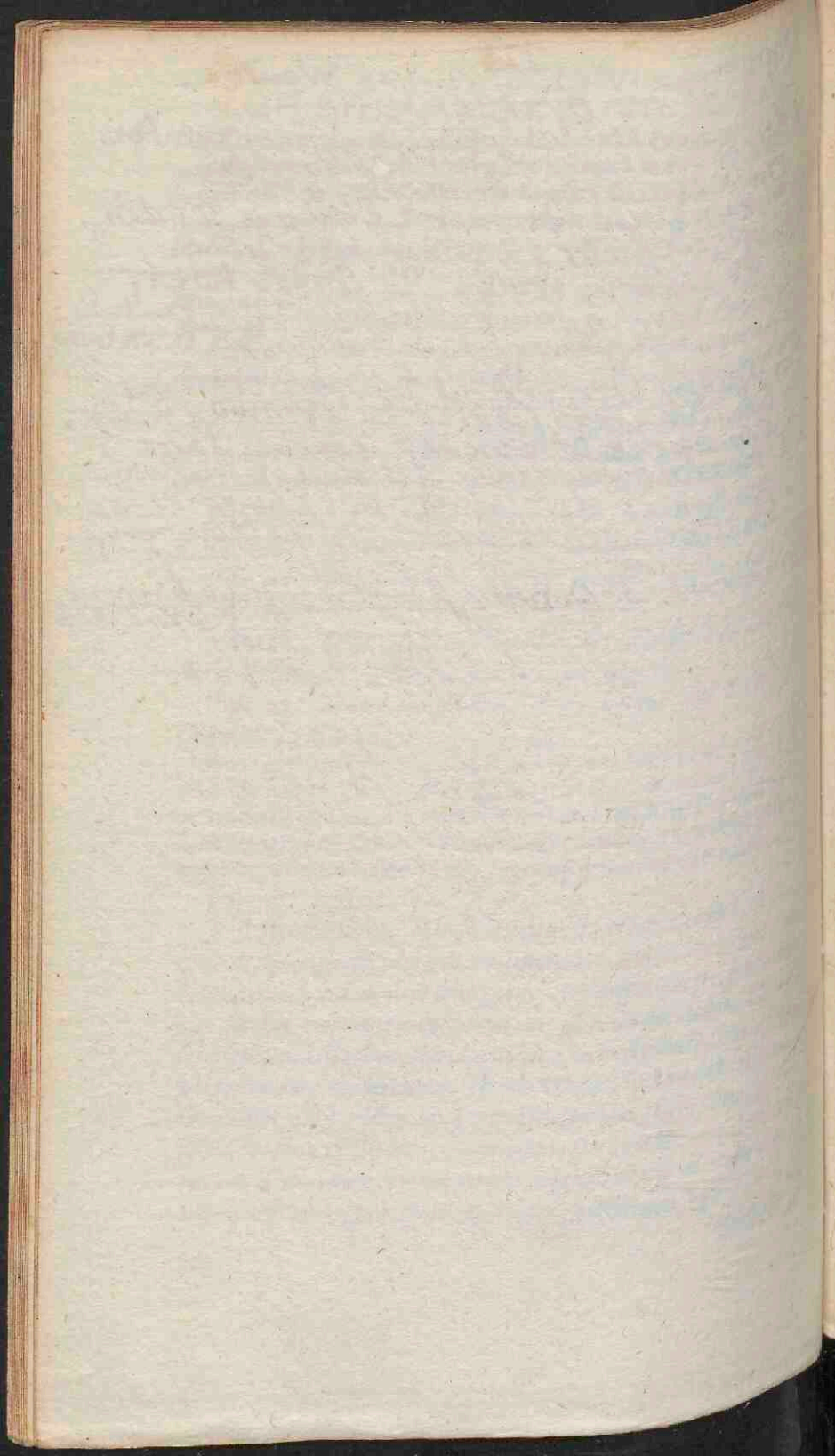
Pignai. Naenkens, Dwerchskens, kleyn:, der Kranen vyandt, In-diaensche.

Men zegt dat de Pignai ofte Naenkens menschen zijn van een elleboge hooch, die niet over d'acht jaer en leven, ende dat hune vrouwen tot hare vijf jaer kinderen baren. Sy strijden gemeynlijcken teghende Kranen. Plinius zeght datse op d'Indische gheberichten wonen: ende Strabo zeght op d'wierste van Africa.

Pijcke, ziet Lancie.

Pijl ofte Schicht. Gheschotenen, scherpen, doodelijcken, moordenden, gheweldighen, rasloopenden, ghevederden, oorloghs, wreckenden, doordringhenden, sterffelijcken, styghende, serden, onoverwinnelijcken, krieghs, daverenden, doorschotenen, haestighen, ghevolghelden, onwederhalijcken, dooveterden, toegheschotenen, schadelijcken, Vulcanischen, ghefenynden, verstaelden, langhen, quetsenden, gheloyden, gheslepenen, schuyffelenden, bioedighen, ghevaerlijcken, geweldighen, Turcschen, kletterenden, ongheluckighen, rasschen, moordersschen, ghebusselden, bioeten, bebloeden, koker, verghisfen,

De DEUGT van **Werk** in van **Woorden**
 Lat in die **OVERLEEDENS** Bloot
 Die **Jy** zoo veel **Wetenschappen** vnodt,
 Die **Jy** natuurlyk **buik** vordt.
 Op't **goddelyk** metst, g'zet
 Heijt **Jy** **goddelyk** met **leed** zyn **leiden**,
 En **stauf** in **godt** (in **geloof** het) **heden**
godt **leiden** vrolyk in **godts** **wet**.
Jy **de** **keus**, o **ja!** **der** **medumlyke** **Boeken**
Zy **houwen**, **wil** **gebruikt**, in **doot** in **hel** **verholken**.
 Ein **Vrouw** **betrout** **dit** **lyk** **met** **trauen**;
 Ein **Sontar** **schreit** **om's** **VADERS** **Raadt**;
 Ein **Erdle** **MAEGSCHAP** **trauen** **laet**.
 Ein **Vrient** **zet** **zyn** **g'eluk** **ook** **trauen**.
W **eg** **is** **dit** **strik** **in** **labben** **wag**,
S **om** **mensch** **duwing** **in** **zich** **wong**.
P **ur** **worm**. **De** **purworm** **jest** **dylen**, **dit** **van** **beruynis**
 G. V. d. Vond. B. f. p.
 p. 103.

M. ANTHONI SMYTERS

ghiften, Wreeden, stekenden, stitsenden, harden, beslaghenen, Cretischen, vliegghenden, gbedrueten, lichten, scherpen, ruyschenden, snellen, Scytischen, ghelooden, vallenden, gevlamden, quaden, periculouf, dolenden, stekenden, swacken, bont, Weerbottend, n, doordringghenden.

Pilaer. Hooghen, machtighen, stercken, marberen, vasten, staend, n, verhevenen, opgherechten, gheheelen, langhen, gulden, gouden, gheschilderden, ghemarberden, yvooren, zekeren, dicken, ronden, onbeweghelijcken, doorstreepten, schoonen, fassen, wond, rlycken, tegenhoudenden, onderstutrenden, effenen, glatten, blinkkenden, ghespickelden, mach-

Pijlkoker. Pijldraghers, opgheschorsten, lichten, kraken- den, vergulden, lustighen, Iaghers, gheschilderden, gherouwen, Amazonischen, hangghenden, dreyghenden, vollen, Scytischen, voorzienen, Phebaeischen, Sagittarischen.

Pimpernelle ofte Bevernell. Ghekerrelde, groene, ghe- kamde, salacts, ghekarfde.

Die kroydt is van eenen ieghelijcken bekennt ghenoech, want men dat ghemeynlijcken in't salact doet: zommighe Medecijnen achten t zeer, om dat het bequaem is teghen de pettilentiale koortsen.

Pijnbanck. Smertende, harde, gheweldighe, waerachtighe, onder vraghende, quellende, straffende, pijnighende, fort- serende, vraghende, benauwende.

Pijnboom. Berchschen ofte berchachtighen, verhevenen, wilden, dichten, stouren, spits hayrighen, rechten, gam- achtrighen, hooghen, ghezegghenden, ghetacten, bezidragghen- den, bosschen-zere, appeldragenden, rieckenden, Cybelischen, gheblacyden, hayrighen, groenen, rouwen, Zee, vetten, Re- vier.

Desen boomen is velerleye aerdt, welcke na de verscheyden- heyt der climaten ende gheleghentheden, brengen hun hout ende vruchten. De Duytschen achten de berderen van desen houte zeer, voornamelijcken die wit van bezien zijn, ende wel riecken- en niet alleelijcken om de marberinghe, die zeer schoon is, maer

EPI TH E T A V A N

oock om datse wel riecken. Desen boom wordt Cybele toeghe-
cyghent.

Pinceel. *Dun, schilder, fijn, effen, zacht, ghemoeyich, verlichters, zoet, colour, behendich, schi derende, werck, scherp, grof, rou.*

Pindarus. *Thebaen, Lyrischen, statighen, Dyrceae-
schen, Grieck, sententienfen, onnavolghelijcken, vermaer-
den, goddelijcken.*

Pindarus Thebaens Poëet, Prince der neghen Griekische Ly-
ricke versen, hy was zoo wt nemende fraey daer inne, dat Hora-
tius van hem verhaelt, dat zoo iemandt bestaen wilde hem te vol-
ghen, zoude een gheheel onmogelijck dinck willen bestaen. Men
zegt dat hy een ghezangh tot lof van den Godt Pan ghemact
heeft, daer dien Godt zulcken behaghen in hadde, dat hy 't zelf
op de berghen zongh. Als de Lacedemoniers de stadt Thebes
plonderden, sy deden hem die eere aen, dat geen meniche syn huys
aentroeren en wilde om te plonderen. Valerius zegt dat hy stief
in een kindts schoot, twelck hy wtermaten lief hadde.

Pylad. s. *Hertelijcken, Strophiaen, ghetrouwen, ghebet-
len vriendt.*

Sone van Strophius Phocos, beminde zoo hertelijcken Ore-
stes, die syn moeder Clytemnestra d'overspeelttere doodde, dat
hy om synent wille sterven woude, in manieren dat onder d'op-
rechte vrienden, is dese vrienttschap de voornaemste en d'eerste.

Pylares ofte Pylariden. *Vliegghende, ghevloghede.*

Dat zijn groote vliegghen, hebbende vier voeten, diemen vindt
in't Eylandt van Cypren, van zulcken aerdt, datse in't vyer leven,
ende sterven zoo haest als sy daer wat van zijn.

Pynier. *Kryghs, oorlooghs, gravenden, armen, elendi-
ghen, stercken, gheschockierden, gravers, mijners, hucken-
de, krommen, rouwen, onbarmhertighen.*

Pyne. *Bittere, smertelijcke, droevighe, zinnelijcke, door-
nighe, onverdraghelijcke, harde, moeyelijcke, zuchtende, be-
klaghelijcke, bezuchtelijcke, onwtsprekelycke, sware, ziecke-
lijcke, catarrische, groote, deerlycke, troostnoodighe, troost-
behoevende, troostweerdighe, verargherlijcke, gheduerighe,
furieuse, zuure, wreede, bezuerende, scherpende, straffe,
krachtighe, benauwende, bloedighe, beweentelijcke, beschreye-
lijcke.*

Pyl. Ein gevedert hout, Vond. Sturuf. v. d. w. p. 37.

Pylnait, Sutura coronalis.

Pineas, de priesterlyke helm, Vond.

Pynappelklier, Glandula Pituitalis.

Pyppe. Canalicu lict.

M. ANTHONI SMYTERS.

lycke, veroude, onzekere, st. kende, nipende, zorghelycke, ondraghelycke, rouwe, grove, onghetelycke, ingh wortende, tormenterende, quetend, quallycke, elndighe, onmatighe, sleercynighe, korte, ongheduldighe doodes, brandende, vye-
 righe, verdrietelyck, pockighe, h. feighe, straffende, gheem-
 lycke, somme, doove, blinde, hatelycke, haestighe, doodende,
 mart. riserende, langhe, onverwachte, colycke, ghepasside,
 iraghe, wyvelycke, grouwelycke.

Pype. Olie, wyn, Rynsche, Fransche, Spaensche, bodem-
 loose, ledighe, ghebondene. *Zie Elligboogspijp.*

Pypken, ziet Fluyte.

Pypken. Stroo, swack, dun, blaes, balm, langhe, pipen-
 de, ronde, slechte, lichte, maghere, ghele, veldt, krakende,
 dorre, drooghende, kjoopende, orgel, voghelaers.

Pypere. Aerdighen, bedrieghelycken, smeekenden, vo-
 ghelaers, loosen, schuyffelenden, boorsighen, zoeten, archlisti-
 ghen, mallen.

Pyramide. Trottighe, excellente; hooghe, steenen, Eyp-
 rische, wonderlycke, hoochgh. punte, ghewynbraude, ydele,
 Phariaensche, breede, hoovaerdighe, ghepunte, vermaerde,
 wonderlycke, kostelycke, malle, Indiaensche, verhevene,
 ledighe.

Dit's een vierkante masse, die zeet hoogh verheven is, altijt
 verminderende in topgaen, tot aen 'tloppe. In Egypten zijnder
 vele: maer dry voornaemste, die de gheheele weerelt door ver-
 maert zijn, om dat sy ghezien konnen worden van alle zijden dat
 men daer aen quam: de grootste ende hoochste die daer was, was
 van Arabesken steen ghemaeft, ende men zeght dat 300000
 mannen twintich jaer besich waren om die te maken.

Pyrrhe. Griecschen, Achilliaen, Fatalen, Aeacidischen,
 Scyriaen.

T'vordt oock ghenaeint Neoptolemus, Achillis sone, ende van
 Deidamia Lycomedis dochter, werdt alzo gheheeten om dat hy
 gheel hayr hadde. In de plonderinghe der stadt Troyen doodde
 hy Priamus met synen sone Politus, hy dede oock dooden Polyx-
 na op het graf haets Vaders Achillis, ende behielt wat tijds An-
 dromacha voor syne huysvrouwe. Daer na verliet weseude op

EPIHETA VAN

Hermionna Menelaus ende Helenas dochter, gaf hy Andromacha
aen Heleninus Priamus sone. Maer Orestus die Hermionne eer-
sten ghetrouw hadde, leyder op toe ende doodde Pyrrhe.

Pille. Klare, trouble, grauvelachtige, verdrovene, bleec-
ke, deluue, vuyle, rassche, vette, dunne, smertighe, ghepiste,
witte, drabbighe, rosse, onklare, stille, goudt, ziele, bloedighe,
schuymighe, roods, bruyne, ghele, stinckende, vochtighe.

Pythagoras. Onsterffelycken, Sanischen, geleerden, ver-
maerden, Philosoph, Musicien, goddelycken, beklagheleij-
ken, beklachden, Maesarrenschen, wed. rgh. geboren.

Vvas gheborn in't Eylandt Samos, Maesarchus den Goud-
smits sone ofte Iuwelier, een van de meeste Philosophen van sy-
nen tijt, excellenten Mathematicijn ende VVetghever. Hy ghingh
eerst in Egypten, ende daer na in Babylonien om d' Astrologije te
leeren, van daer keerde hy na Creten en Lacedemonien, om de
kennisse te hebben van de wetten Lycurgj en Minos, die in dien
tijdt floreerden: Daer na doorreysende Italien, weidter zoo wel
onthaelt, dat het volck twelck tot overdaet zeer gheneghen was,
door syne autoriteyt ende leeringhen, schichten hun tot een beter
borgherlijck ende gheschiedt leven. Eyndelijcken quam hy tot
Metaponten, daer hy syn daghen eyndichden tot groot leed: wesen
van d' inwoonders, dewelcke om te betuyghen hoe groot sy hem
achteden, maesten van syn huys eenen Tempel, ende eerden hem
als Godt. Hy was eerst van opinie, dat de ziele van den eenen
mensche veruoer in den anderen.

Python. Opgheblasenen, grouwelycken, ouden, afryfse-
ken, Waterverwighen, reuse, leemachtighen, slyckerighen, vi-
lynen, besmetten, zorghelycken.

Men zeght dat Python was een Serpent van onghelooftijcke
grootte, van 't slijck der aerden ghegenereert, na de deluue van
Deucalion, ende dat Apollo, van dat het gheborn was, dat dood-
de, derhalven Pythiacu ghenacmt. Oock voor Python wort ver-
staen de Verrottinghe.

Plakg. Placcaat. Aengheslaghen, schandt, lasterlijck, gheli-
Bivelin. belleert, kort, lanck, vroech, leselyck, openbaer, hatelijck,
van 3 dant. schimp, daghende, schandaet, gheplact.
Houfain. Plaest r. Witte, zachte, rouwe, treck, zalf, heel, corosif,
W. Jr. R. y. verzachtende, swerte, gulde.

Piancke. Smalle, daverende, slap, effene, steunende,
rouw.

Plattſijlyke Voegwoordis
doel is van Moem.

Plantsoen. Voud. Hout
dit K. p. 23.

Plavieren. De Witten kuerden
Zoo licht op't schailblat als plavieren.
Hiervan licht plavieren zoo gemidd, als licht. *plavieren*

M. ANTHONI SMYTERS.

ronave, stellighe, stellingen, overhanghende, ghemarberde, sch. dder. n, gheschaefue, effene, ghewerde, harde, aennen, ycken, styven.

Planeetsterre. Klare, schoons, blinckende, reyne, lich-
rende brandighe, zuivere, stralende, glinsterende, gheinste-
rende, schijnende, verlichtende, omloopende.

Plante. Gevoede, levende, jonghe, ghewortelde, ver-
plante, verzetze, nieuwe, kale, vruchtbare, ceere, kracht
hebbende.

Plasrighen. Haestighen, gheweldighen, vochtighen,
buyenden, wolckighen, korten, sperrelenden, kouden, sterc-
ken, rasschen, nevelachtighen, voorjarighen, lauven, val-
lenden.

Plate ofte Zandplate. Periculouse, hinderlycke, schade-
lycke, zorghelycke, zandtachtighe, opghehoopte, driffighe,
schelfferachtighe, keysteenachtighe, rootzsteenighe.

Plato. Den goddelycken, Cecropischen, wonderbaren,
gheleerden, Wiffen, deghelycken, Athenischen, diepzinni-
ghen, welsprekenden, Prince der Philosophen, Socratischen.

VVerdt eertijds Aristoteles ghenacmt, door Ariston, om dat
hy zeer breede schouderen hadde, hy was te Athenen gheboren,
op den zelve dach van de gheboorte van Apollo, in't Eylant De-
los: Bovent dat hy de kennisse hadde van alle konsten, heeft zich
voornemelycken tot de Philosophije begheven. Socrates Discipel
gheweest hebbende, by den welcken hy zoo wel profiteerde, dat
men hem daer na noemden den Goddelijcken Plato, ende den Ho-
merus van de Philosophen, die zelve zeyden (om dat hy zoo wel-
spreekende was) dat by al dien Iupiter wilde Griecx spreken, het
zoude platenijckelijck moeten wesen. Hy sterf 81 jaer oudt we-
sende, van een ziekte die men noemt voetsleercijn.

Plattijnen ofte Klompen. Moe, houte, hooghe, sware,
beslagbene, aerdighe.

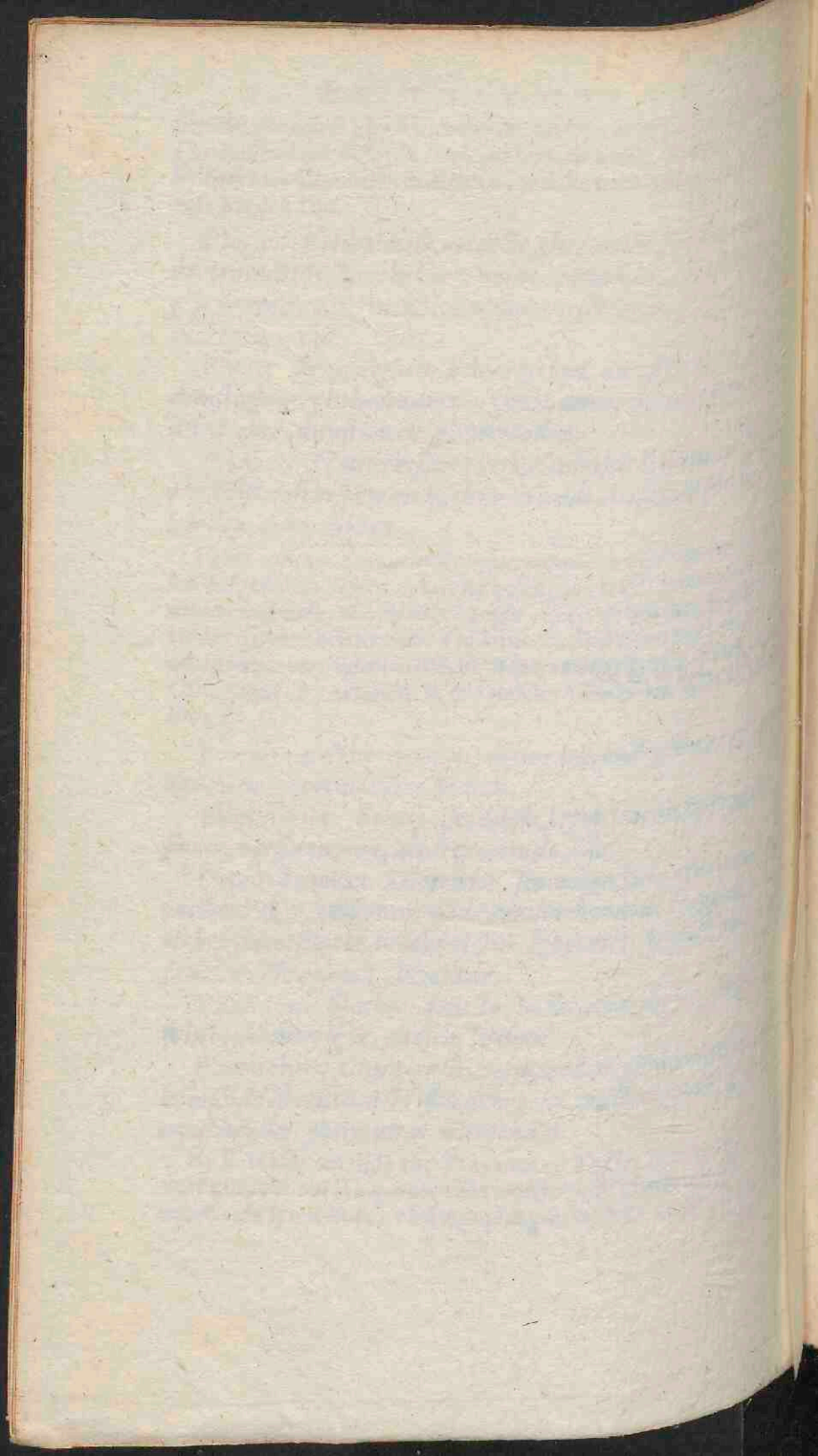
Plaveyfel ofte Vloerfel. Effen, oneffen, koudt, hardt, ghe-
marbert, plat, steenen, astericken.

Plautus. Ouden, bootsighen, elendighen, comijoschen,
stottere, plaeyeraer, armen, ghebrekelycken, welsprekenden.

Delen comijckelchen Poet is van alle de Latijnsche den boot-
sichten

Platonasmus, onnodigh guregh.

M. ANTHONI SMYERS.

nus: waeromme hy van den Raedt gheceert werdt, ende in Sclaven-
nien ghezonden, met een ghebodt aen alle de Gouverneuren van't
Landt, gheen dingh te werck te stellen, zonder synen raedt.

Pluto. Saturnischen, swerten, helschen, grouwelijcken,
wreedden, onbarmhertighen, wtzinnighen, roovere, Godt des
afgronts, verschrickelijcken, Koninck van de ryckdommen,
ghierighen, donckeren, trotsen, onverbiddelijcken, Elysaen,
vlammend. n. duysteren, straffen, Clymneaeschen, Koninck
d. r. duysterheyt, harden, Stygischen, onverzoenlijcken, over-
dadighen, zolfferighen, onderdaerdigen, Helshen koninck.

Saturnus ende Ops sone, was Iupiters broeder, ende van Nep-
tunus, dewelcke als sy de heele weereit deelden, hy die de jongste
was viel hem dit V Velt quartier ten deele, 'twelck heel by d'water-
ste Zee gheleghen is, waer wt de Poëten ghedicht hebben, dat de
Helle hem ten deele ghevallen is. De Latijnen noemen hem Dis,
dat's te zegghen Rijckdommen, welcke alle begrepen ende vet-
borghen ligghen in de holen des Aerdtrijcx. Men zeght dat Pro-
serpina syn luster was.

Pocken. Ongheluckighe, elendighe, Napelsche, France,
Spaensche, kruypende, hatelijcke, hoerachtighe, verdoelt,
grootte, sleercynighe, ongheneselijcke, hatijcke, quade, ontste-
kene, Lazaris dochter.

Pockhout. Vreemt, Indiaens, medicinael, bitter, riccken-
de, heylich-hout, verdrooghende, herstachtich, ghezont, poc-
kendranck, massif, opperste remedie.

Het wordt wt Indien gebrocht, zoo wel wt Oost als wt V West-
Indien, des is dryctleye. Dit hout is wonderlijcken goet voor de
pocken, het beste is het ghene dat versich ghesneden is, ende wit,
zoo wel van buyten als van binnen, zonder kloven ofte sple-
ten, dat dicht, swaer, welrieckende, scharp ende wat bitterach-
tich, gheheel zuiver ende niet wormstekich.

Pockighen. Een die de pocken heeft, opgeblasenen, que-
lenden, bleecken, sweerighen, schandighen, magheren, sweet-
achtighen, neusloosen, mismaecten, droevighen, hoerenjager,
onkwyschen, onschamelen, elendigen, smertighen, selammen,
puystighen, wagghelenden, schuddenden, bevenden, ghe-
schenden, verdorvenen, catarachtighen, vreeselijcken, eyss-
lijcken, zieckelijcken, treurighen, ghelitteckenden, catyvi-
ghen.

EPIHETA VAN

ghen, verweloesen, zeeverenden, smertighen, ghebochelden,
rachlinden, deluwen, ontveesden, kankerighen.

Poexkens. Kinder, swevende, puystighe, ghepl. etc.
drooghende, schorffighe.

Uitbreiden Poet. Redelyck n stichtelycken, vermengde, Esopi'sche,
Breiden van I. ydischen, Cilidischen, ghelauwerden Sybarischen, Cypre-
di gedaech sen, oorkittelighen stadighen, verbeeldenden, beredden, lust-
Ehrighe d remmenden, ghemoestillenden, gafricken, goddeleycken
Warmhaffighe gheheylighden, Welzeggghenden, beuselaeer, Facteur, comiken
Heldich. V. d. ofie tragicchen, amoureuxen, edelen, ydelen, ghleerden, bij-
B. v. voo tend: n, bootsighen, lofpost, welsprekend: n, Propheet, prophe-
Palam. teren: n, furienusen, eeuwighen, Phoebus sone, nutzoet: n, mal-
len, geheylighden, gheest, schilderige-beminner, zurricken,
lydroepers, der Musen Priester, Musijk-beminner, Pal-
las soldaet, curieusen, lauwerknaower, zangher, voedsel der
neghen gh'susters, heylighen, fabel'dichter, Pieridschen, der
Goden dienaer, waerdighen, bedieder der Goden, welsing-
den swane, Wroeper van den lof, Apollon sone, der Musen
woeder, der Goden vriende, Heroische, trompet, edelen,
Hemelskindt, troetelaer, Parnassischen, aendachtighen,
gheestighen, versierder, diepgrondighen, vernuftighen, werc-
kelycken.

Poegniaert. Kortten, breedden, langhen, scherpen, moor-
ders, bloedighen, periculensen, doodenden, styven, hinder-
lycken.

Poel. Slyckerighen, drabbighen, stilstaenden, stincken-
den, breedden, vuylen, vochtighen, slapenden, hollen, veldt-
modderighen, paddighen, moerighen, braeckighen, pestighen.

Po: l ofte Staend: water. Breedden, wijden, diepen, stil-
len, visch, slyckerighen, blauwen, kouden, go'wenden, vocht-
righenden, slaperighen, opworpenden, staenden, vlietenden,
hollen, watten, vloeyenden, hangghenden, stymighen, ontdeck-
ten, levenden, fonteynen, reghenachtighen, schuymenden,
stinckenden.

Poeterije. De konst van versen te dichten, versen, lu-
stighen

Poëtzij: Wetlige, Vond. Opdr. Secund.

Poëtzij: Volprent

Pouiten van Officië zyn zooda'nige ^{pointen}
als den Richter, door zyn tusschenfpreeken, die
eenin oft den andren belast te bewijzen na
naar ondirrechting. W.Gt. Rijst. II.

Police van Assurance. Verzekering. W.Gt.
Rijst.

Polityke Ordonnantie. Polityken. Zie Staat
Lanbrecht in stollent, kundigen. Ein Polityk
W.Gt. maakt zich zek, tot de
meddelpunt, en de yaatsche
werlt tot zyn ontrek, tot de
airzende, hoe de gansche werlt
miebrucht worde, elc maet de
voordel daerdoor zich kan to hoorn

Pollicitatio. Belofte. W.Gt.

Polyfyndeton. Verkoppeling.

M. ANTHONI SMYTERS.

stijghe, zoete, grove, malle, gheleerde, kitteliche, schoone, ver-
cierde, amouruse, goddelijcke, Homerische, onkuyssche, boot-
sijche, heerlycke, Heroische, edele, lustige, aerdighe, konink-
lijcke, fabelachtighe, vrolycke, tragysche, statighe, diep-
zinnighe, Ronsaursche, Marotsche, smoeckende Satyrische,
busselachtighe, onsterffelijcke, ghematiche; duyster-

Policie ofre Stadts regiment. *of lib. v. Staatkund. of bur. gelyke Staat. W.G.*
Wijse, gherechtighe, vreedtzame, rechtveerdighe, re-
d. lycke, openbare, gheordineerde.

Pollux. Oebaljaen, Ledis sone, Tyndaridschen, behen-
dighen, Laconischen, onsterffelijcken, Amycleaenschen,
kloecken, schermer, Ledischen, Spartaenschen, krygher,
bertelijcken, loofen, handighen.

Iupiter ghewondt wesende van de liefde van Leda, veranderde
zich in een Swane, om haer tot synen wille te verkrijghen, ende
wt syn zaedt werdt Pollux ontfanghen, den welcken ziende synen
broeder Castor, door het consent van Iupiter, ghedoot te wesen,
deelde hem mede van syne onsterffelijckheyt.

Polymnia. Zoete, Thespiensche, zanghstere oft zan-
ghersse.

Dit is een van de neghen Musen, alzo ghenaemt, ter oorzaken
van de groote memorie.

Polyphemus. Eenooighighen, wreedden, gulsighe, dronck-
kaert, Neptunis kindt, moeyelijcken, Sicilien-grouwel groo-
ren, blinden, afrijfelijcken, stercken, Siciliaen, groven, Act-
naen, Cyclopschen.

Vas een van de Cyclophen. Neptunus ende Toosis sone, zeer
groot van lichame, ende woonde in den berch Atna: hy en hadde
maer een ooghe in't midden van syn voorhoofd, ende leefden by
menschen vleesch. Op eenen tijdt dat hy droncken was, maecte
Vliffes hem blind: hy bevinde zeer de Nymphe Galatea, hy zien-
de datse hem verachtete, en meer bevinde syn jonghe kindt Acis,
speet het hem zoo, dat hysse met enen steen doot wierp.

Polyxene. Zuyvere, Priamidische, Troyinne, moedighe.
Als Achillis op Polyxene verliest was, beloofde de Troyanen,
dat hy den Legher van de Griecken zoude doen vertrecken van
hunne Stadt, zoo men hem die tot een vrouwe wilde gheven: Het
welck

EPIHETA VAN

weick sy veynsden hem te bewilligen, in voeghen dat hy hun ver-
trouwende, en in den Tempel van Apollo wesende, om de Doch-
ter te trouwen, werdt hy met eenen pijl doot ghelchoen. Sy, om
toeghebodt te volbrengnen (zoo't scheen) van Achillis, werdt op
syn graf onthalt, ende tot ghetuyghenisie van hare reynicheyt,
dat itervende sy acht nam, dat in t vallen hare schamelheyt niet
ontdeet en werde.

Pompoen. Zoetachtighe, zuyccker-zoete, vochtighe,
grootte, dicke, zoetrickende, koude, dicke, delicate.

Is van natueren koudt ende vochtich, verweect quade humen-
ren, voornamelyck alse niet wel ghedigereert en wordt in de ma-
ghe, alzoo datte een ziecke verweect, die men Cholera ofte Ghech-
zuchte noemt.

Pomone. Fruyt-goddinne.

Pomp-usheyt. Prachtighe, grootte, victoriense, heerlyc-
ke, weereltsebe, hoovaerdighe, bereyde, toeghemachte, ydelc,
keninklycke, trotsighe, eergierighe, moedighe, guude, rycke,
overdadighe, triumphante, eerlycke, statighe.

Pondt. Ghewicht, swaer, teghenwichtich, weegh, loo-
den, hanghende, oprecht, valsch.

Poortael. Gheschrynweret, heerlyck, gheberdweret,
Heeren, moy, statich, kostelyck, hoovaerdich, magnifick.

Poorte ofte Dure. Ghegrendelde, ghespicde, vastt,
stercke, ghewarvelde, gheboomde, sluytende, toeghedane,
gheyserde, krakende, klincket, wincket, ghespyckerde, ghe-
sloten, ghebarreerde.

Poot, ziet Klau.

Poppe. Moye, edele, aerdighe, schoone, lustighe, lief-
lycke, ghetoyde, kinder, Ioffrouwen, fraeye, propere.

Popliet. Ghetorsten, tranenden, waterachtighen, gheblit-
derden, gomachtighen, witten, cottoenachtighen, hooghen,
gheshockierden, bebladerden, blauwen.

Porceleyn. Kruydt, koudt, vochtich, sleypende, verkoer-
wende, slymachtich.

Porphiersteen. Aderachtighen, ghespickelden, schoo-
ren, rooden, Egyptischen.

Den Porphier die wt Egypten komt, trect na het roode, ende

Portugys. Nooit heeft hy (is hy) voor zo die
of om dit ind yegain, dog is bars van airt.
Graec. Critic. p. 220.

Poorter. Pylorus of Janitor. Poortradet, Vine portae.

Poos (pausa) by Omzet-
ting; anders Poze di
Voud. Maegedr. p. 22.

Porus belarius. Galpyp.

Presenteerin. Overboudigh zijn, W. G. R. R. R. R.
tatit doen. Is in rechts. Lyken Voorflaet
dodij van wt, waarm *Ed. I. H. E. T. A. V. A. N.*
Staan. W. G. H. e. Christelycke, heerlycke, gheleerde, weerdighe, hefighe,
Rigist. A. bearbeyde, wtghesprokene, statighe, gheestelycke, goede,
Evangelische, yverighe, ghepredicte, Catholycke.

Preservatiji. Medecinael, hertelyck, ghezonde, krach-
tighe, haestich, zonderlingh, beschermelyck, opperste, noo-
dich, lijf-bewaerster, ghezondt houdende.

Preident. Opperraedtsheer, statighen, ghedenckweer-
digben, wijsen, icieraes des raedts, ecrweerdighen, eerbaren,
den Godt van 't Hof, ghevreesden, ouden, gheleerden.

Priamus. Dardanischen, Koninck van Asien, mach-
tighen, Troyaen, heerlycken, Laomitidischen, schoonen, rijc-
ken, heilt, krygher.

Sone van Laomedon, Koninck van Troyen, die door Hercules
gheplondert werdt, die oock Laomedon doodde, succedeerde syns
Vaders Rijck, na dat Hercules wtghekocht was: Hy repareerde
de Stadt zo wel, dat hy niet alleen en scheen Koninck van Troyen
te wesen, maer oock van geheel Asien. Ende op dat hy syne vyan-
den te beter mochte wederstandt doen, hy maecte verbondt met
Cisseus Koninck van Fracien, syne dochter Hecuba te wijve ne-
mende, by welcke hy 17 kinderen kreech, ende 33 by syne by-
wijven ofte concubijnen: wt dese Hecuba werdt gheboren Paris,
die Helena ontschaecte, waeromme de Griecken 10 jaren lanck
de Troyanen oorloghe aen deden, gheduerende de zelve (toen
dat de Stadt Troyen ingenomen was) alle de kinderen, ende oock
Priamus zelve werden omme-ghebrocht.

Priapus. Rooden, onkuysschen, der tuynen Godt, ouden,
Lampfacidschen, vrolycken, wt spruytenden Vad. r. schanden-
lycken, rootmakenden, Koninck der generatien, bacchischen,
amoureuken, onreynen, hoerachtighen, beschaemden, antyc-
ken, vylen, hovener, ontdecken.

Was de sone van Bacchus ende Venus, is als een Godt van de
tuynen gheert gheweest, door de supersticieuse antiquiteyt, had-
de syuen Tempelte Lampfaden, een vermaerde stadt in Helles-
ponten, daer men zeght dat hy gheboren was. Men offerden hem
den Ezel, om dat hy hem wilde vermenghen met de Nymphe Lo-
tis, die op 't gras lach en sliep, by ongheval maecte den Ezel daer
Silenus op reedt zulcken gherucht, dat sy wacker wordende luy-
de riep, ende met hare handen stietse Priapus van haer, daer alte
de medehulpers zeer mede lachten.

Prima investitura. Afgift-brieven. W. G. R. R. R.

Præfidiæ Curia. v. Hof, daer de Stat houdt
zyn zitplaats in h. Hof, door Præmi. Loon. W. Gr. Regist.
gains g. noemt het Hof, Pro
vinciabl van Holland, W. Gr.
Reg. I.

Præfident. Voorzittende.
W. Gr. Regist.

Prævaricatio. Slimme
gang. n; als yemant aen
twee zyden dient. W. Gr.

Prætor. d'Oppreter te
Romen. W. Gr.

Præmatici. Practifyns.
W. Gr.

Præxis. Practiek, rechtsvordringh, rechts-pleging.
Uytwerkinge. W. Gr.

Præcium. Koop-schat. W. Gr.

Præll. in Bloim-

Princijelike in Tongspieren, Musculi. Prijelike
E. Princijelike Birk in Tongbierspieren,
Peyloceratobothyoidea.

Princijelike uitsteek,
fil. Proctopus schlotheimi, Midstarrin der g. flachten
du. spindtroom van Gode. M.
Joas. Wagh. in. 77.
p. 131.

Principium. Beginnend. Principalis. Sadekate
Beginnend. op de Voorste, dige. W. Gr.

Privatum. Onder de h.
W. Gr.

Probatio Artificialis,
Stuurvat, Kuchst. Stuur,
1777.

E P I T H E T A V A N

wtgheroepen, avontuers, gheleyt, gheoordeelt, hanghende,
gheaccordeert, onderricht, ydel, gunstich, oversten, eysschen-
de, ordinaris, extraordinaris, civil, wederopgheworpen,
ghekruyst.

Een oudt man goedt, eens aen het Hof verzochte,
Dat het besluyt, en 'tvonnis voor het recht
Van syn proces: Kort en ghelubt zijn mochte.
Wier op den Raedt t'ontbieden hem bedochte,
En w'ten woud', wat lubben was ghezeght?
De man heeft hun syn meyningh wtgheleght,
En zeyde: Ick heb verkregen voor veel jaren
Een vonnis langh; doch zijn daer wt ghebroecht
Processen veel, veel onkost en beswaren,
Ia meer dan al de weerde van myn goedt:
Die ick verzoeck, dat men my prononcere
Een vonnis dat niet meer en generere.

Processie. Heerlycke, devote, openbare, generale, ver-
waerde, weerde, volckrycke, ordinarise, extraordinarise.
Een G. magt, Procureur. Archlistighen, subtylen, gheltsnapper, van-
tighde, wghere, arbeidighen, loosen, besighen, ghesubstitueerden, spits-
vindighen, proces-vindenden, zorchvuldighen, ghetrouwen,
Welmaght, wackeren, neerstighen, plaeyaert, klapper, quellenden, ghe-
quelden, ongherusten.

Proefstuck. Goet, voldaan, zeker, merckelyck, getuycht,
ghervisiteert, vast, waerachtich, ghetrou, gheprobeert
Proevere. Fleischdragher, wynproever, credenceerder,
neerstighen, doenden, spyskoopere.

Prohij ofte Voordeel. Woekenaers, verkregen, be-
quaem, bearbeyt, nut, oorboor, vruchtbaer, inghebrocht.
Prognosticatie. Astrologischen, onzekerer, voorzeg-
ghinghe, loghenachtighe, waerzegghende, Nostrodamsche,
lieghende, voorzegghende, prophetische.

Prolixiteyt. Lanckheyt van woorden, mildheyt, langhe,
grootte, moeyelycke, onghenuechlycke, verdrietelycke, hars-
lycke.

Kant zyn. In, och! myn liefdi ziet: 't water weeten!
 O. laet my wot, daer k val te stuf, by 't geuten in!
 Root my doen bin zoo niet, onschuldigh goden. O. laet
 Nul conding is voor my, gelike hit was voer die
 Een nultendot bin k niet, die Dingsken ja gelyken
 Lustheerichheit is my heel zuiver afte lieten.
 In hoof geen GODTS. A. F. oot on Echtevichheit.
 Alwat my linden is, was tot 't gheheeren.

B
R
E
D
A

Procedeerende porfornie
Dingscluidin. W. Gr. Regie.

Processen. Gedingen. W.
 Gr. Regie.

Prodigijs. Twist goet. W. Gr. Prodigij, quibus bonpauis
 int. dictum est. W. Gr. Prodigij, quibus bonpauis
 W. Gr. Prodigij, quibus bonpauis

o GODT! myn GODT! o mensch! wie hoordt van zyn
 dat gy zoo vrot op; de klote is half
 Maen! juist dwonk 't Wyffe lief hart Koffte als
 En tolle most ik quansus! om kuysserheit bin niet
 Want waerelyk! de klote hat ze O. laet al gelyken
 Gely mij o! Lijfsaenheit, myn GODT! ten lede. W. Gr.

Promissio. Toezegging. W.Gr.

Pronuntiatio. ^{W. 20.} Uitspraak, Uitspreking, Uitspraak

Proportio. Evenredigheid,

^{S. W. 20.} Propositio. Voorstel - Stelling.

Proprietas. Eigenschap. Eigentlykheit. Eigentlykheit

Prorogative van Jurisdictie is een verlossing
uitsprekking van den recht-dwang, wanneer
iemand zich onderwerpt eenen Rechter, die in
andere niet onderworpen is. W.Gr. 2. 1. 1.

Prothetis. Toezet.

Profodia. Uitspraak, M.

Protopoptia. Perfoondering

M. ANTHONI SMYTERS.

lytke, walghelycke, overvloedighe, onnoodighe.
Prometheus. Klaechachtighen, quelenden, elendighen,
Iapets sone, ongheluckighen, dief, waerzegghere, gheknevel-
den, ghebondenen, straetschender, droevighen, loofen, heyl-
lichvuer-roover, Caucasyschen, wyfen.

Vas Deucalions Vader ende Iapets sone, om dat hy het vyer-
wt den Hemel gheitolen hadde, werdt aen eenen berch valt ghe-
maect die ghenaeemt was Caucasus, daer eenen Arent alijt syn le-
ver klatende: ende op dat syne pijn eeuwichlyk dueren moch-
te, groeyde des nachts zoo veel lever weder aen als den Arent in
den dach verslonden hadde. Na dat hy langhe dese elende hadde
gheleden, ende Hercules met Iason reyfende door Scythien om
t'gouden Vlies te bekomen, passeerden (door t'bevel van Iupiter)
daer voorby, ende ontbonden hem, na datse eerst den Arent ghe-
doot hadden met pijlen.

Proserpina. Koninghinne vande Helle, hoachmoedighe,
reyne, spytighe, Hellsche, Plutoniaensche, hatelycke, wreede,
grouwelycke, Stygiaensche, nydighe, dryhoofdighe, Siciliaen-
sche, wechghewoerde.

De Poëten makende dese fabel, zeggen dat was de dochter van
Iupiter ende Ceres, die Pluto wech voerde alzo sy besich was
met bloemen te plucken: zommighe verstaen met desen naem de
Maen: oock verstaet men daer mede het zaedt van de vruchten.

Prophecije. Goddelycke, Hemels voorbode, toekomen-
de, twiffelachtighe, voorlopende, voorzegghende, Astrono-
mische, wonderbare, onzekere.

Prophheet. Heylighen, Godes, waerachtighen, loghen-
achtighen, ouden, valschen, gheinspireerden, ghekeylichden,
ghewijden, wtleggher, voorzegghenden, zekeren, vasten,
Secretaris Godes.

Prophetij. Ghelycke, onghelycke, ghemerene, rechte,
passende, effen, ghelimeerde.

Propoost, ziet Redene.

Protheus. Wanckelbaren, monsterighen, toobenaer, on-
den, Egyptyschen, Zee-godt, groengrau, hemelverwighen,
twiffelachtighen, wonderlycken, voorzegghachtighen, O-
ceanschen.

Protectie. Schut. Wgr. Rijst. Oceano

Protisteeren. Richt bwa.r.d. Wgr. Rijst.

Propositi van
Zyner. In Riv.

E P I T H E T A V A N

Oceaens ende Thetys sone, was, na der Poëten versterkinghe eenen Zee-godt ende een groot Propheet van Neptunus, die hem alzoo veranderde in forme ende ghedaente gheleijck hy wilde om bequamelijcker te bedrieghen die, die tot hem quamen om toekomende dinghen te vernemen: Maer om van hem iets te weten, moest men met geweld hem handen ende voeten binden, doen kreech hy weder syne natuerlijcke ghedaente, ende verkondichde de toekomende dinghen aen die die't van hem begheerde.

Protocol. *Formulacr, voorschrift, copy-boeck, nuntien, notarialen, minuyt-boeck, Secretarisen lesse, bequamen.*

De 17 Proviucien. *Verre, eerbare, moeyelycke, bouwe-lycke, vreedzame, sware, koophandel-rycke.*

Proviue ofte Voorraedt. *Huyselycke, bezorchde, noodighe, beneerstichde, bequame, tydighe, goede.*

Provost. *Rechtveerdighen, Rooderoede, eerbaren, ghebiddenden, machthebbenden, gheweldighen, harden, straf-fen, crimnaelen.*

Praymen. *Oude, ghele, roode, purpure, groene, vyerliche, witte, sl. ere, damaste, bosch, wilde, langhe, zoete, zuete, scharlaken, ronde, harde, wynachtighe, zachte, vaste, daeyen drooghe.*

De beste zijn die van Damas, daer van sy den naem ghekeregen hebben, sy purgeren het Colica, ende maken bequamen kamerganck als men se tet, maer daer na stoppen ende houden den kamerganck op.

Psalm. *Dauids, troostelycken, blyden, vrolycken, lofzoetghezonghenen, musicalen.*

Vond. Matg. 6. p. 29.

Purper. *Verwe, Tyrisch, roode, roodtverwende, ghecolurt, peerts, delicaet, dierbaer, konincklycke, edel, bloedich, eerbaer, ryck, Turcx, excellent, violet, prachtich, blydt, zweetermich, heerlyck, blinckende, Parijs, bloetroot, vlam-mich, verlichte, doorluchtich, gheschildert.*

Puncte ofte Pinne. *Priem, scherpe, ghestepene, verstaal, stalen, yseren, doodelycke, stekende, dunne, verheuen, moorders, trots, bloote, naelden, schelfferende, pylen, ghestofferde.*

Pure. W. Gr. 2. p. 1.

Holl. n. diepen, gapenden, openen, Waterachtighen, borne.

Puut, Puur. Zuiv. W. Gr. 2. p. 1.

Proverbum. Wyze
Provisi van Justitie. Zie
Mandement

Publicatie. Afkondiging. W.Gr.

Publicatie. Afkondiging
W.Gr. Registr.

Punt. Zie Middelpunt.

Pupilli. Onbejaarde
Wazen. W.Gr.

Pupillariter substitutio.
By uiterste wille zyn jonge
kinderen vervangen. W.Gr.

Purgatio moris. Verfchoo-
ping van vertoeren; Suspens-
ing van verfoeyn. W.Gr.

Purge civil. Zie Manda-
ment, om actie te institueren.

criminel is een
Dagheel van het hof, wiet by
uittant, die van een misdact
berucht is, die schelut endt
ein eegelyk daghvare, om
daarvan quod p. d. d. d.
te worden. W.Gr. Registr.

Qualitat G. Gedaanten, S. V. St. Hoedatnighheit.

Quaesen. Zie Kilian. in onder Voorsestaart
of steert.

Quaestio. Vrag; Voorstel. 7
W. Gr.

Qualitas Eene Hoedatnighheit. W. Gr.

Quasi dominium.
kielyki eygindom;
doms gelyk. W. Gr.
boorzpenz van Lyfracht.

M. ANTHONI SMYTERS.

borne, enghen, Wyden, ronden, donckeren.
Puymitteen. Lichten, Witten, spanciachtighen, gebranden, Vulcanischen, berchachtighen, Siciliaenschen.

Alle die wonderlijcke werckinghen der naturen onderzocht hebben, zegghen alle dat den Puymitteen niet anders en is dan dat het ghebranden steen is die men in de hollichey van de berghen vindt, wordt oock met menichte ghevonden in Vulcauus berch, ofte den berch Gibel in Sicilien.

Puyn, ziet Gruys.

Puyste. Verhevene, roodachtighe, gheswollene, Wind, dicke, smertende, sweerende, quellijcke, blinkende, pijnende, zuyle, swertachtighe, pest, pockighe.

(Lobus)

Q.

Q Vabbe, Fisch, slibberachtighen, leelijcken, gheplackten, bruynen, leckeren.

Quackels. Onhandelijcke, doorvliegghende, bitterighe, vreemde, botte.

Defen Voghel is kleyn, ende en vliecht niet zeer hoog in dit Landt, maer vliecht neffens d'aerde, is zeer greetich na het groen koren ende tarwe koren.

Quackzalver. Snaeraer, stoffer, klappaert, bedrieghelijcken, subtylen, zotten, bedriegher, spotter, gheckenverleyder, stuytvas, voxswentzer, boosser, verachtelijcken, versmadelijcken, quychelaer, passerapaspeelder.

Quaerte. Quaertspel, wite, blijde, gheschilderde, avontuersche, verluystert, glatte, vrolijcke, Rouwaensche.

Quaetheyt. Schandelijcke, groote, uileyne, grouwelycke, onmatighe, onmanierlycke, ongheoorloofde, onghegeschitte, onbedachte, eysselijcke, wreede, stonte, vreemde, straffelijcke, bloedighe, ongheluckighe, schadelijcke, voornemelijcke, afgryfselijcke, ongheoorvighe.

Queppel ofte Peire. Ghebaerden, ghelen, zueren, riekenden, wilden, appelachtighen, ghecottoenden.

Quellinghe ofte Quellagie. Groote, sware, bittere, droevighe, smertighe, wreede, hards, droeve, versmadelijcke. Vollinhove schryft duollaf Sizzie, Hart. 2e
dit Rechr. p. 2.

ke, verdrietelycke, jammerlycke, onverdraghelycke, deerslycke, dootlycke, vermoeyende, moeyelycke, weereltsche, beagelycke, zickelyck, lichamelijcke, daghelycche, straflycke, gheestelycke, nestighe, krachtighe, gneduwighe, quillighe, zorghoudighe, quelende, verdrietighe, verdorrende, knaghend., onontvlicaelijcke, doodelycke, hatelycke, prikkelende.

Gitschil.
 Quistie ofte Sware vraghe. Duystere, verwerde, twijfelachtighe, verborghene, verhinderlycke, subtile, curieuse, omwimpelde, scrupulose, van importantie, van weerden, arbydighe, dwersse, zorghelycke, onghemackelycke, periculouse, korte, spitsvindinghe, diepzinnighe.

Quickzilver. Subtyl, wit, ghesolueert, mynen, roerend, beweghende, doordringhende, zuiver, periculus, loopende, goudts-vriendt, onstille.

Quickzilver is het zilver zeer ghelijck, maer het is nimmermeer stille, want het is loopende ghelijck water: des is tweedele, het eene is zuiver, ende het andere niet, het zuivere worde in de metael-mijnen gevonden, het onreyn onder het vermilloen, het is des goudts vriendt, om dat alle andere metalen daer overswemmen, ende het goudt zinct onder. Eyndelijcken het is verghift om te drincken, door dien dat syne swaerte het ingewant des menschen knaecht.

Quintilianus. Redenaer, gheleerden, starighen, Spagniaert, vermaerden, leerkonstighen, rethorijckelycken.

Spagnien heeft ons desen Rethorizijn voort gebracht, een vermaert Philosoph, den welckē de Keyser Galbus mede te Roomē bracht, daer hy de Schole ophiel, werdt daer wel ontfanghen om syn groote wetenheyt, hy heeft acht Boecken ghemaect van de stichtinghe der Oraticen-konste, welke zes hondert jaren verloren waren, ende werden ghevonden in een Monincken Klooster door Pogus Florentinus, wesende in den Raedt van Constans, en die hebbende doen copieren ende corrigeren, brachtse in Italien.

Quintilis. Stouten, straffen, berispen, hatelycken.

Quintil Varon was een man, die gheerne der Roomsche Poëten versen las, ende oordeelender vrijlijcken van: derhalven worden Quintilis ghenamt, die stoutelijck van het studieux werck van eenen anderen oordeelen.

Quis

Dutysieur. 2^e Bonr.

Quota (de) litis. Van een deel te hebben in
een geding. Wdgr.

Rabarber vaerjt de gal. Vond. Biff. p. 103.

Rachen. Pharynx.

verwydende Spieten, Musculi Spharyn-
pharyngei, en Stylopharyngei.

optrekkende, Musculi Cephalopharyn-
gei
sluiter, Musculus Sphincter gula en
oesophagus.

M. ANTHONI SMYTERS.

Quispel. Sprenggh, besprenggh, ghedrayden, langhen, dichten, reynighenden, raeggh, hanghend. n. swaren, heerlycken, sijden, ghecolourden.

Quitgoxt ofte Ghilde. Broodt dronckenen, mallen, blinden, wellustighen, leechgaenden, jonghen, bordeelbrock, lichten, vryen, veriatenen, wittebroots-kindt, stouten, vrysprekenden, jeuchdighen, onbeleefden, onbeschaemden, verlorene, schafu, tachtighen, milden, gulstighen, goet verteerder, weereltschen, trotsen, verquisten, overvloedighen, onverlaten, onverlatenen, zondighen, slampamper, zotten, dansser, luxurieuus. n. kindt, versnoeyere, vronachtighen.

Quitantie. Vrye, liquide, gheteeckende, mondelijcke, Schepen, gheschreven, onderschreven, notariale, *Wgr. Rij. II.*
Quitteerin. Tin goed. scheldin. Ontstaen. *Wgr. Rij. II.*

R.

R Abaut, ziet Boeve.

Rachel. Jacobs huysvrouwe, eerbare, Scha:pherderffe, de moeder Iosephs ende Benjamin.

Sy was de tweede dochter van Laban ende huysvrouwe van Jacob, langhen tijdt onvruchtbaer, maer kreech ten lesten twee kinderen, het een ghenaeint Ioseph ende het ander Benjamin.

Radijs. Stercken, bitteren, somers, rond. n. kouden, dieken, wilden, langhen, ghestekenen, klaren, krommen, scherpen, nopenden, rooden, ghesteerten, gheschotenen, ghetacten.

Raedt. Voorzichtighen, zalighen, profijtelycken, goeden, wissen, rijpen, Catonischen, discreten, voorbedachten, gezonden, voorzogghenden, goddelijcken, behulpelycken, waerschouwend. n. leytzman van voorsichticheyt, onveranderlijcken, voorghenomenen, statighen, heerlycken, lofweerdigsten.

Raedt ofte Raedts-gheselschap. Keyserlycken, eerbaren, ouden, statighen, hooghen, eerlycken, voorw. s. n. voorzienighen, machighen, gheauthoriseerden, oppersten, eerweerdighen, gheveesden, wotghewenden, recht dornden, gerechtighen, vergaderden, hoochweerdighen, strege. i. grootmoedighen, ghehulden, gekosenen, Magistrate. n.

S 3

Raedts-

E P I T H E T A V A N

Raedtskamer ofte Dinghplaetse. Oproerighe, gherocht-
makende, beslotene, rechtelycke, quellycke, authentie, trou-
blighe, vermaerde. Rechters.

Raedtghever ofte Raedtsman. Statighen, rechtveerdighen, wijzen, onvertsaecheden, ripen, straffen, eerbaren, harden, gherechtighen, eerweerdighen, gheleerden, onbeweghe-
lycken, Wetghever, wethouder, onbarmhertighen.

Raedtslach. Compact, accoort, oproerighen, verbondenen, ghevaerlycken, verborghenen, Monopolischen, onghoorlof-
den, boosen, schelmschen, ghesworenen, schadelijcken, beslo-
renen.

Rakette. Ghepeest, ghespannen, welghedraeyt, speck,
kers, handelyck, bal.

Raketten-kruydt. Edele, groene, heete, lieffelycke,
amoureuuse, hoerachtighe.

Dit kruydt is ghemeen ende oock wildt, maer worden beyde in
de saladen ghegheten, ende om dat het verwermt, men en eet niet
veel zonder datter Latuwen bladeren by ghemenght zijn, alzo
wordt syne groote hitticheyt die tot luxurie verweect, verkoelt
door de Latuwe.

Ram. Tandeloos, stooter, bleetenden, weldraghenden,
suycker, lichten, rouwen, hayrighen, wyder, ghehoornen,
ghewolden, dertelen, onkuysschen, verteurder, doordrin-
ghenden.

Rancke. Wyingaert, kromme, druysdraghende, knop-
achtighe, ghebladerde, ghesnedene, hersnedene, ghebottede,
ghebonden, ghezuyverde, vruchtbare, ghesnoeyde.

Rantsoen. Roof, swaer, onbetalyck, verlossende, beten-
lyck, redelyck, kryghs, lijfbehoudende, groot, zolts, kos-
telyck.

Rape ofte Ruve. Limosinsche, stercke, ronde, koude,
beminnersse, groote, wilde, bittere, bijtende, langhe, scherpe,
rouwe, klare, kromme, kromachtighe.

Men zeght dat in Savoyen worden Rapen ghevonden die elck
100 ponden weghen. Matthiolus in syn Commentarien zeght dat
hyer ghezien heeft die 30 ponden weghen, welcke waren langh
ende roodt. De Rapen groeyen gheeruc in koude Landen.

Raluactie is een recht
Een aincael, die voor geen
andere recht te vouten heeft
gebeurt, ende geen eigentlijc
ken naam in hies. Wyt.
Regist. II.

Ratiocinatio. Overbaat. Reenschiklykheit.

Ravenbekswijze Uitsoeksel. Procces.
coracoides.

M. ANTHONI SMYERS.

Rapier ofte Sweert. Snijdende, moorders, wrekende, vāsende, bloedich, wreede, langh, ghepunt, dreygende, oorlooghs, welghetempert, doodende, menschmoordende, gheweldich, overlastich, klaer, blanck, kryghs, edel, vlammende, verstaet, daverende, Spaens.

Rasheyt. Ghevloghelde, haestighe, neerstige, veerdighe, styve, loopende, ghevederde, ghepluynde, roerend, licht, posten, vlieghe nae.

Rascrije. Dulle, wreede, barbarische, gheweldighe, ontstekens, vlammende, droncken, felle, Tyrissche, oproerighe, vorigh: vergramde, verveerlycke, ghevaerlycke, grimmighe, zotte, grouwelijcke, ziedende, wtzinnighe, moedighe, ongebondene, onbedwonghene, ghepasside, beestighe, gheanimerde, scherpe, onredelijcke, moeyighe, blinde, ontentelijcke, tempeestighe, brandend, afgruselijcke, rouwe, huttighe, schymend, schymbeckende, koppighe, bulderende, vergramde, beroerde, verbitte, herffseloose, rumoerighe, ongeadaighe, onghematichde, wtzinnighe, heftighe, krachtighe, overlastighe, onverlatene, ongheduldighe, oorlooghsche, obstinate, oproerighe, onbarmhertighe, overdadighe, rasnede, beroerde, bleeckmakende, onverzoenighe, schadelijck, duttelijck, droeve, onghebreyledde, overgheghevene, elendighe, verworene, ghewapende, gramme, periculuse, droomende, furieuse, ghedrevene.

Rat. Ondraeyende, draeyende, wanckelbaer, roerlijck, wiel, beslaghen, onghestadich, omkeerende, licht, krakende, wacker, krom.

Ratte. Wacker, rassche, schadelijcke, erghe, knaghende, loofse, boofse, hatelijcke, swerte, diefsche.

Rave. Swerte, heessche, hongherighe, pryighe, verhongherde, krochelende, snapstere, voghel, verslindende, ongheluckighe, voorzeggende, oude. *Zy nuyschen.*

Plinius zeght, dat Hesiodus schrijft, dat een Kraeye leeft negen mael zoo langh als een mensche, een Herwier mael zoo langh als een Kraeye, ende de Rave dry mael zoo langh als het Hert. Voor-

EPI TH E T A V A N

der, een Rave alleen onder alle de voghelen, weet datse ongheluck
brenghen.

Reagal. Swere, fenijnich, bitter, bleeck, verstorven, sterf-
felyck, Wilde, verghiftich, boos, doodelyck, dootbrenghen-
de, bleeckachtich, bleeckblau.

Recepte, ziet Dranck.

Rechter, ziet Richter.

f. Gerechtich Recht. Rechtveerdich, straf, wreet, wetghewonde, hey-
ndert d. l. lich, vedelyck, Keyfers, Goddelyck, civil, menschen, ghe-
schreuen schreuen, Canonincx, ghemeyn, wettelyck, ghelyck, goet,
een recht eendigh, oudt, Heeren, ghewoonlyck, kiyvende, ghetrou, Richters, on-
vaerdigh ghebreyckelyck, eerveerdich, doncker, bezonder, gheheylicht,
gheue ghyben, wanckelbaer, speciael, twyffelachtich, radende, ghe-
lych wesen.

huize vol Rector. Academischen, vermaerden, Weerdighen,
markt vol wisen, voorzienighen, gheleerden, Politycken, Hooft van
g. recht Academie.

godts heilich Red. Lijckheyt. Diepzinnighe, voorstaende, mensche-
W. T. P. 1706. p. 25. lycke, hooft, koninghinne, bedachte, raedtsvrouwe, meesterf-
1706. p. 25. se, koppighe, voorsiene, natuerlycke, veranderlycke, sware,

Recre moeyelycke, besluytende, verscheyde, verontschuitbare, voor-
dentie is, wann. genomen, menschen-leermestere, gherechtighe, zonder-
ein Richter linghe, leytvrouwe, ghelycke, mannelycke, rechtveerdighe,
romant washeyt ghelycke.

to. wy. 11 Reden ofte Propooft. Ghemeyne, goede, sententien, ver-
het voord. standtvoedende, diepgrondighe, vernuftighe, oorkittelighe,
van het ghevoechlycke, wanschickelycke, nut, onnut, achtervolgen-
midt d. l. de, vervolghende, ghebrokene, moeyelycke, voorgenomene,
tyd d. l. vrouwen, lichtveerdighe, statighe, vrolycke, bootfighe, ver-
W. R. 1706. p. 11. anderlycke, verscheyden, amouruse, t'zamen sprekende, ver-

Rddt gaderde, spots, voorbedachte, korte, langhe, tafel, disch, ach-
neerind. vereenvolghende, stryt, verborghene, tweezins, bondighe, on-
Ratiocin betamellycke, onghehoorte, vreemde, omloopende, statelycke,
natwes. schoontalighe, ryckzinnighe, tucht.

Ride Ree, ofte Hoop. Rondan, scheeven, ghekrooften, ghe-
chinnat. oratio negativa. angetroogde, subjan, wouteden
oratio negativa.

Refutatio. Woordelegging

Reauditio is een Bedoel van een Vonnisfe van
de Commissarisfen, zittende op de zalf, ald. de
vold. Vergadering van den Raad. W. Gr. Rij. II.

Rectio à contractu. Standelbrau W. Gr.

Reciproquē, Onderling.

(Rechtzinnigh) Hy spreekt. . . . die met de rechter,
zinnigh spreekt.

Recommandatie is, wann'er een schultt-eij
schet zynen schuldinar, by andere bekominde zyn,
die met de heer oorzak v. d. d. vast wil hol,
ald. W. Gr. Rij. II.

Riconventie is in indireisch, die in gedatq,
die (zonder daggeel te behooren) doet zig als dien
g. h. n., die hem doet dagwaerdin.

Redin (di) purft geen ander werktuig, dun de
forak; als verder Gracian 12. 7. Critic. Zy is een
natuur van t licht. Zy is gelijk een fyne diamant
naer den hard, ondir het lyden en de armoede
den glans daer van vermeerderende: een zeil,
ald. die de noorden vande deugt tot haer voor,
wiep heeft. Grac. Critic. 189-93.

Redoublement van't
int reel is, wanneer din Reductio. is, als, door de
Gedaagde, in zaken van Bedoel ald den Stort, van den
lyke voor stelt, dat uit for alk, by geede manner
hy 2. 1. in het bezit ge dain, die selve wers gebracht tot
is. in dair. wil het gunt ge de manger hadden be,
9. 1. worden. hoor in te lyggin. W. Gr.
Red. R. d. s. s.
Red. d. r. y. k. v., Rhetor.
Red. d. r. y. k. v., Rhetorica.

Refuseren. Verwerpen. W. Gr. Regist.

Refutatio. Wierlegging.

Regelmattigh, Regularis. Zie Oort-

De Regen geeft aan de aerde haer vruchtbaer-
heit; De Winden koomen haer zuurheit in Grae.
Critie. p. 53.

Regres. Verhaal op aen-
dienen. W. Gr. Regist.

Recht. Schuldigt. Gewrotigt.

EPITHETA VAN

Keyser oft Reyflichter. Deur, wel-ontfanghenen, Wilkenomenen, moeden, bovenmatē, dwalenden, Pelgrims, vreemden, vreemdelinghs, onbekenden, dorstighen, vermoeyden, overarbeydenden.

Religie. Heylighe, eenvoudighē, eenighe, ghemeyne, conscientiese, onde, vrije, Christelycke, Apostolische, wyerighe, Goddelycke, Catholycke, ghelouygher, ceremonieuse, ghebeyllichde, openbare, gheadmitteerde, gheoorloofde, Lutherische, Roomsche, Ghereformeerde, Ministische.

Reliqua
Het
Kort, dat
umant by
Plot van
rekenen
Schuldigh
Blyf. Wy

Reliquien. Overgheblevene, weerdighe, ghekassede, heylighe, rijcke, devote, bepeirelde, onde, afschachtighe, verebene, kostelycke, gulde, schoone, stofachtighe, scrweerdighe, verstorven, opgheslotene, bedecte, ontdeckte.

Remedie ofte Bate. Helpende, gheneselycke, behulpelycke, goede, vaste, zekere, stoute, bequame, verzochte, gheprobeerde, vliedende, excellente, welgheleghene, ghezondmakende, opperste, teghenwoordighe, haestighe, stadighe, staensvoetsche, heelende, opgheleghde, eerste, laetste, ghezondene, hertelycke, blyde, medecinale, zonderlinghe, sterke, machtighe, zoete, troostelycke, subtyle, zuiverende.

Renpe. rdt. Vliegghende, oorlooghs, licht, wacker, lichtveerdich, stoute, machtich, sterck, kryghs, lancieren.

Rente ofte Chijns. Iaerscharighe, grondt, jaerlycke, Heeren schuldighē, eenwighe, verstorvene, onlosselycke, erf, los, woekers, aengheerfde, patrimoniale, loopende, verstorvene, daghelijche.

Reparatie
van
is
stelling van
alle
lyk
umant
toeghe
vr bod
en in
zyn

Repetitie. Herhalinghe ofte herzegginge, lieflycke, tweevoudighe, dobbele, gheduerighe, herzegghende, hatelycke, onnoedighe, herdane, veranderde.

Requette. Ootmoedighe, supplicerende, biddende, debruycke, moeyelycke, quellycke, lastige, ghepresenteerde, smeetkende, Rechters, toeghelatene, gheaccordeerde, klaghelijcke, beleefde, onbeleefde, overgheghevene, stoute, schimp, aenhoudende, verzoeckende, vervolgende, eerlycke, ongeschifte, gheschrevene, gherechtighe, redelycke, buyten-propooste, be

Representatie is plaersvulling, want d' Afkoomelingen in de plaats van haren (hunne) voorzaten tot een erfgenaam mogen koomen, W. Gr. Rijst.

Relatp. Mit een opzicht
ergens op. W.Gr.

Relief, Relief. Herstelling, Gr.
Stelling, geh. W.Gr.
Regist.

Relatio. Onderlinge Opz
zicht tuschen eenige ding
Verhael van verichting. W.

Repetitio. Herhaling.

Remis, Remis. Is de gony
set van een Pijns, waar by een
der een man slaag geduen
hoof, zyni Oraffe wordt
afgevon. W.Gr. Regist.

Remissi d' bittlerin. Br
vin van vergiffenis. w. d. d.
Spreekin. W.Gr. Regist.

Repudiatio. Verlating.
W.Gr.

Renovatie is de tweede
Ainmaning, die een Deur
wardir doet ain den gein
die ein Vonnis tot den
nadeel heift. W.Gr. Regist

Replijk met meddelin is de tweede Schrijftuur van
ain Euscher, waer mede hy des gedaegde antu
woort wed. leit. W.Gr. p. EN V. Bor is ein Verzet, wair
by ein gedaegde Verzoekt ont
staigin te worden van den Richt
bank, dairvord, hy givt op sin is,
en (om) gezondin te worden naer
zynin d' gelyschin Recor. W.Gr.
Regist.

Res. Lactin.

Inalutabilis, Onwan, Rim ratam habiri. Dat de
de Bairt. W.Gr. zachte gista diegt weerd.
ditigose, Dingta liq. id. Salvam fore
Malka dadi, Torquater dit Voegt zyn weer in zal
trouw. id. dit Voegt zyn weer in zal
prop. dier Rictg habira, Vit. dit Voegt zyn weer in zal

Restituendo (di)

Van gele of Bizit wedt

He geerin. W.Gr.

Herstelling.

ultra dimidium

Recht.

van verkortinge over

Recht. dat zyn van

Retractus. Nastring.

Recht. in doordring.

W.Gr.

Recht. in doordring.

Restitutio.

Recht. in doordring.

Reus. Gewoogai.

Recht. in doordring.

Reukzinuwiz. Nivri odoratorii.

Recht. in doordring.

Retroacten zyn de lairste

Dingta liq. id.

Revocatio. Herroepingu.

Recht. in doordring.

Intrickinge. W.Gr. andit

Recht. in doordring.

Revocatie.

Recht. in doordring.

Revisi is een Herziening

Recht. in doordring.

van seenen Misflagh, die

Recht. in doordring.

in een geuyde van den

Recht. in doordring.

hoogsten Rechter geert

Recht. in doordring.

wordt begaen te zyn. W.Gr.

Recht. in doordring.

Rigist. Et adryker.

Recht. in doordring.

Rhetorica. Rederykhoust.

Recht. in doordring.

Riproche is een schriftuur, waerby iemand di
 gelyken van zyne wederzijgt in di hem zegghe
 strafte. **ANTHON** **WOLFF** **REYS** **Wolff** **REYS**
Requeste is een verzoekbrief, waerby iemand zyn
 antwoordinge, gheappostilleerde, veerdighe, klaghetijcke, **6. g. g. g. g.**
Resolutie, ziet Beiluyt. **Rederijkunst**, **ninge den**
Rethorijcker ofte Rethorizijn. Welz egghenden, wel- **Hout bekint**
 sprekenden, gheschikten, eloquenten, welberedenen, goet, **macht. W.**
 edelen, excellenten, zedighe, subtylen, ryckzinnighen, **St. Regist.**
 kloecken. **Requeste** **Civil**. **Huisch**
Revolveren, ziet Afwijcken. **verzoek. W. G. Regist.**
Reuck. Goeden, smakelijcken, welriockend n, vermaelt **in**
 kelycken, verquicken, Egyptischen, wellustighen, scher- **schuldmaet**
 pen, versterckenden, scherp, wtneemenden, kostelijcken, **gegeven**
 zoeten, zueren, verhenghenden, verblydenden, vochtighen, **wordt, om**
 ciwatten, smeekenden, lieflijcken, saffranen, behaghetijcken, **zyn bitan**
 Castorianen, stercken, krachtighen, lustighen, Ionffrouwen, **ling te doer.**
 wyuen, Assyrischen, hemelzenuwighen, wynachtighen, **W. G. Regist.**
 balsemen, hertelijcken, zoetriekenden, amourusen, vrien- **Relta**
 delijck n, wieroox, gheweldighe, roosen, parfumeer sel, mus- **blisfemen**
 kel, zoerachtighen, aengenamen, Arabischen, Goddelijcken, **is een Vitr**
 Hemelschen, zalfachtighen, Indischen, bloemen, blyden, **kearing**
 delicaten. **Rechter**,
Reusen. Stoute, vermerene, boose, oproerighe, wonder- **waerby hy**
 Lycke, fortighe, wreedtmoedighe, wrevelmoedighe, groot- **den dien**
 ghestaltighe, grove, ghebeende, blixemende, onbarmhertige, **egger hit**
 winnighe, vervloecte, minsterdierighe, stoutmoedighe, **stelt in kas**
 groote, botte, hooghe, trotse, Siciliaensche, bestoven, wreede, **hart heffde**
 grauvelijcke, afgruselijcke, hoovaerdighe, moedighe, furieu- **in het vried**
 se, machtighe, nedervellende. **delertus b**
Rhea. Vruchtbare, der Goden moeder, onsterffelijcke. **zit. W. G.**
 Is de Dochter des Hemels ende van der Aerden, wordt oock **Regist.**
 anders ghe-naemt Cybela, waer wt (zoo de Poeten versieren) alle
 de Goden ghe-generereert zijn.
Rhodes. Een Eylandt, vermaert, edel, klaer, gulden,
 Phebeaens, vruchtbaer, Colossische, schoon, Zee, ingenieur,
 edel, Sonnen-eylandt.
 Het Eylandt Rhodes, eertijds ghe-naemt Ophiusa, Athrea,
 ende noch andere meer verscheyden namen, legt in de Zee Car-
 patia, alzo ghe-naemt gheweest na eenen Koninck Rhodus ghe-
 naemt,

EPIIHEYA VAN

naemt, ofte na een Dochter ghenamt Rhodon ofte Rhodia Apok
 los Lief. Dit Eylandt is voortijds groot gheacht gheweest, zoo
 wel om d'edelheyt desselfs, als om datter gheenen dach en komt,
 hoe duyster hy zij, ofte de Sonne en laet haer zien, ende oock om
 de kloecke Gheesten die daer gheboren zijn. Daer was eertijds
 een groote Colosse opgherecht van metael, een zoo wtnemende
 stuck werck ende zoo wonderlijck, datmen't een van de zeven
 VVonderen der weerelt acht. In't Jaer 1522, tot sehande van de
 Christen naem, is Soliman den Turck daer meeter over gewor-
 den, niet teghenstaende dat de Christen Ridders hem een onghet-
 loovelijck wederstant ghedaen hadden.

Richter. *Stadighen, straffen, onverbiddeijcken, wijzen,
 rechtveerdighen, gherechtighen, scherpzinnighen, richten,
 criminelen, onbeweechlijcken, scheytsman, onghenadighen,
 harden, rechtdoenden, goeden, grouwelycken, onoverwinne-
 lijcken, gbeleerden, vromen, heylighen, waerachtighen, droe-
 vighen, ghetrouwen, trouwen.*

Ridder. *Kloecken, stouten, edelen, strijdbaren, gheve-
 penden, dolenden, grootmoedighen, waghere, kruys, Mal-
 tafchen, ghebieder, ghecierden, wackeren, oorloochschen
 ghekammer, moedighen, ervaren, behendighen, onoverwin-
 nelycken, Hectorijchen, trotsen, Alexandriaenschen, onge-
 tenden, Achillischen, doorluchtighen, wel ter wapenen
 woerdighen, gheveesden, victorienschen, oorloochs-donder,
 bequamen, denckdelycken, Keyserlycken. Ziet voorder op
 M dta.*

Ridderfpoor-bloeme. *Swerte, purpure, zachte, voor-
 jarighe, ghecolourde.*

Riet. *Teeder, vochtich, ghepluynt, lanck, bevende,
 swack, levende, waterich, licht, groen, marasch, windt-
 spel, revierich, sloots, onghestadich.*

Rydere. *Peerdt, post, lustighende, jaghende, vervol-
 gher, onmoeyelijcken, ghevederden, neerstighen, loof.n. sub-
 tylen, vermoedenden, arbeydighen.*

Ryckdom. *Grooten, verganckelijcken, begheerden, be-
 njden, verderffelijcken, afgaenden, ydelen, elendighe, hoo-
 waerdighen.*

Ribbin. Onichti Costa
Wöhe, Spuria Falga.

Ribbenylitz, Plura.
— Senun, Nervus Costalis.

Rift. 2° Midd. Crift.

M. ANTHONI SMYTERS.

vaerdighen, tyrannighen, valschen, onghestadighen, baredycken, gierighen, machtighen, heerlycken, bezorchden, gouden, subberachtighen, weerelts, tydellycken, zorchvuldighen, vliedenden, leyen, vruchtbaren, eerbaren, ouden, trotsen, ghelts, vermaklycken, smeekenden, naelockenden, gulden, ontallycken, gheluckighen, ongheluckighen, pronckenden, Konincklycken, abundanten, gheltgierighen, Veneetschen.

Rijckdom wordt ghenacmt Dochter van zorghe en van droefheyt, der vleyaerts ende pluymsrijckers moeder, Voedsterisse van alle quaet, Amaltheis hoorn ijuweel der eeren, de peirle van weerdicheyt, het opperste gheluck, de prickel van de gierigaerts.

Ryghnestel. Langhen, ghecolourden, dunnen, ronden, vrouwen, aerdighen, sijden, ghefrizeerden.

Rymer. Straet, dichter, onwetenden, zotten, brabbelaer, onghelerden, onbequamen, onaerdighen, hoovaerdighen, rymkens-makere, kreupeldichter.

Rymken. Poets, maethoudende, ghenuechlyck, ghetaelhoudende, schimp, ziet Veersken.

Rimpele. Oude, ghetrockene, vuyle, ghefronste, ghebultse, leelycke, dobbel, ghevouwen, voorhoofst, veruuyde, ghelobde.

Ryn. Reviere, gheloornden, breeden, diepen, Duytschen, stercken, stroomenden, nederloopenden, krachtighen, krommen, schyven, berchachtighen, wechdrijvenden, verslindenden, vsighen, steenachtighen, dreyghenden.

Is een van de grootste Revieren in Duytschlandt, nernaende haeren oorspronck in Switserlandt heel by de stadt Chur, een Bischoppelycke stadt, ghelegghen tusschen 'thoochste gheberchte dat men noemt Alphen Den berch wt welcken den Rijn ont springht noemt Strabo Adulfa, heeft twee oorspronghen, waer wt twee stroomkens spruyten, sterck vlietende door d'engicheyt der dalen tusschen het gheberchte, welcke zich vergaderen een mijle van Duytschlandt ontrent dese stadt Chur.

Rinck. Gouden, ghesteenden, gheemalleerden, blinkenden, eerlycken, ghecolourden, ronden, gheschockierden, schoonen, bepeirelden, moyen, gheverweden, trou, lustighen, edelers.

EPIHETA VAN

edelen, welghemaecten, handt-cieraet, zeghel.

Riſpe, zitt Rupie.

Riviere. Water, barende, ſchipdraghende, bevaerde, be-
vaerlycke, ſlangkromme, eylandighe, doorloopende, kromme,
zandachtighe, ghehoornde, licht, ſtercke, ſchoone, blau-
we, kindt des lochts, loopende, ſchuymende, vochte, verſin-
dende, viſchachtighe, kromloopende, ſtrenghe, ſtroomende,
ruyſchende, waterighe, gheſwollene, ſlykachtighe, voeden-
de, overloopende, zavelachtighe, ſlibberende, vermaerde,
gheweldighe, edele, inſwillighe, profijtelycke, draeyende,
dryvende, levende, zoete, wiſpouwende, vlietende, grootach-
tighe, diepe, ondiepe, traghe, zachtloopende, klare, havnach-
tighe, draeyende, natmakende, begraeſde.

Robijn. Vlickgrenden, blakerenden, wyerighen, orient-
len, rooden, brandenden, vlammenenden, koſtelycken, Indi-
ſchen, rycken, ſchoonen, blinckenden, levenden, onſchatt-
lycken, ſtralenden, koſtelycken, edelen, glinſterenden.

Roch. Overvloedighe, vruchtbare, ſtekende, gapede,
breede, gheplatte, ſproetachtighe, Zee, gheſt. vrede, waſte,
gheſpickelde, rouwe, dryſtertighe, ſlymighe.

Rock. ^{ſurica} Gheknopten, palt, gheſchackierden, gheboorden,
ſwerten, langhen, kryghs, gheſtreepten, ghekapoenden, iſt-
ren, gheployden, langployghen.

Roede ofte Garde. Kletsende, barcken, rijs, tackighe,
ſwacke, groene, nieuwe, verſſche, dunne, tere, ryſen, bogende,
gheſnoeyde, rechte, kleyn, groote, langhe, ghetaete, opgehete,
ven, giſpende, ronde, wacke, draghelycke, dreyghende, ſchou-
vaghers, willighe, linſſen, ſlechte, gheeffel, dappers, beul-
rechte, boſch, kinder.

Roef van een Schip. Overwelfden, breeden, grooten,
kleynen, hollen, vreemden, ſchippers, geſlotenen, ſluytenden.

Roelandt. Den furieuſin, hoovaerdighen, avontuerder,
hoochmoedighen, riddertlycken, oorloochſen, vermaerden,
ſtouten, belt, ghevreesden, amoureuſen.

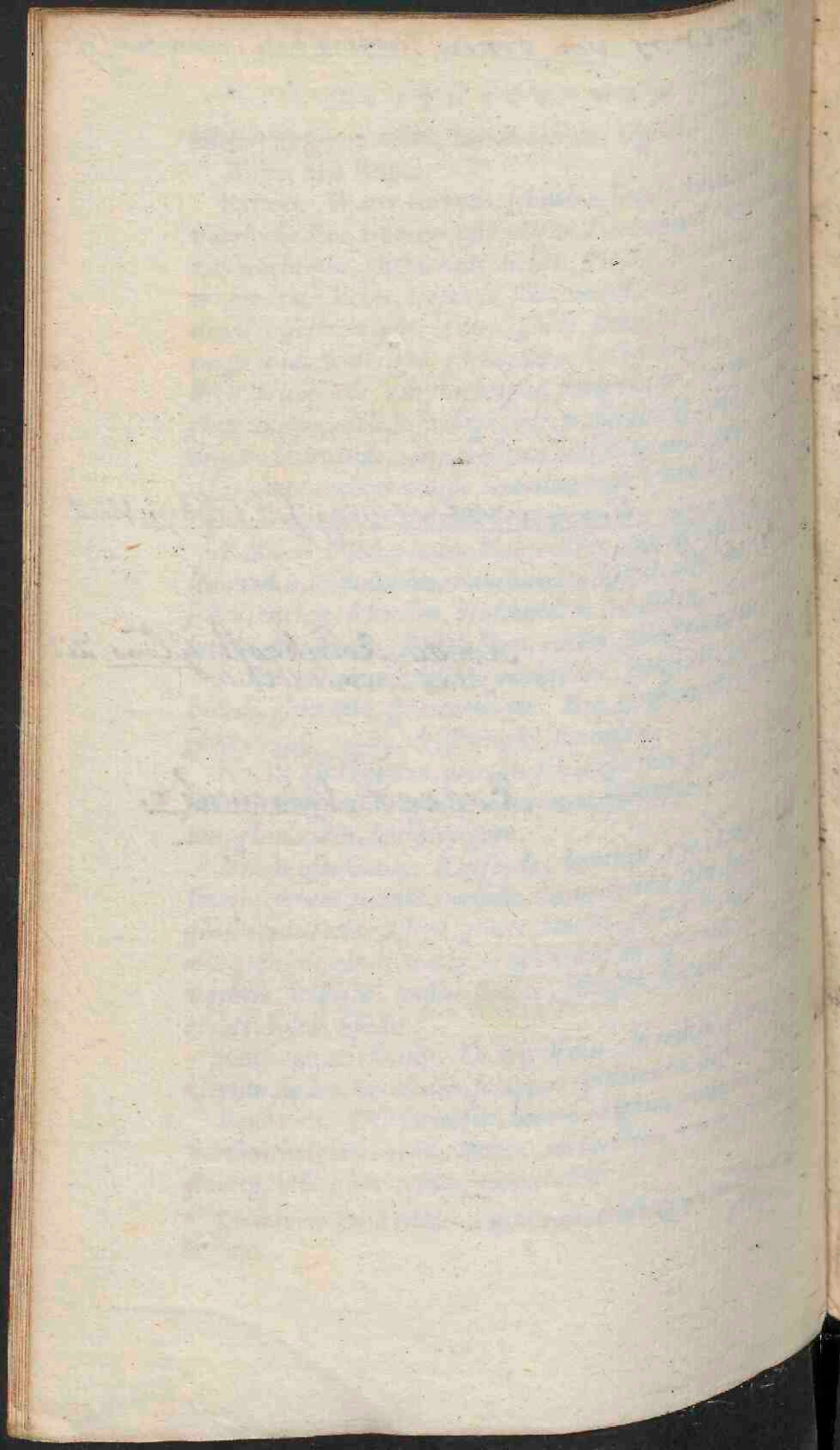
Dit was een Frans Ridder, van den machſchappe van Carlos
Magnus

Rinoceros, Van tor en ontsteking, Vond. Lúfif.
p. 60.

De gloeiende Robia vertoort vergiftet traken, Vond.
Bijf. p. 101.

Roede-, Roênhoofst, Glan. Zie
Mannenvatde.

Roepet. Vocativus c.

M. ANTHONI SMYTERS.

Magnus, zeer gheacht om syn voorzichtigheyt ende kloeckheyt, den welcken op't laetste rafende dul werde, overwonnen welende van liefden-ongheduldicheyt.

Roemdragher. Hoovaerdighen, vermetelen, Trasonischen, opgeblasenen, heerlijcken, trotsen, prachtighen, Hoovelinck, hoogmoedighen, stemmighen, onverdraghelijcken, logh-nachtighen, zotten, moeyelijcken, waingheestighen.

Roep. Ghemeynen, verboden, loopenden, klappaerts, nijders, trompetten, hoornblasers, openbaren, rasschen, lichten, sweerelts.

Roepinghe. Verschrickelycke, klaghende, schreeuwende, luyde, schetterende, klinckende, schreyende, droevighe, huynde, verweerende, krusschende, grouwelycke, oproerighe, verbasende, weerklinckende, smadelijcke, schimpighe, schandelycke, dreyghende, klaghighe, jouwende, armhertighe, brullende, braesschende.

Roet. Zinck, doodende, ontsteken, vyer slaende, moorders, verborghen, veerdich, ongheluckich, kryghs, doodelyck, verschrickelyck, verraders, gheweldich.

Roest. Scherpen, rouwen, quaden, swerten, rotten, bijzenden, insetenden, knaghenden, vuylen, besmetten, besmeuzerden, besmeuzden.

Roet oft Zoet vande schouwe. Swert, roockich, berooft, vuyt, bitter, schonwen.

Roetiaen. Bordeelhouwer, loghenaer, ankuyschen, onreynen, verachten, koppelaer, looscn, schalcken, zoetsprekenden, ongheluckighen, moeyelijcken, lastighen, smeeckenden, ongheschieden, onverlaet, overdadighenden, sweert draghenden, schelmschen, guytachtighen, vrouwen-schender.

Romeynen. Kryghs, trotse, hoovaerdighe, Albanische, statighe, eergierighe, oorloofschce, ontemmelycke, heerschen-de, weereldwinghers, Aufonianen, ghevreescde, onuerwin-nelyck.

Eer dat de stadt Roomen ghesticht was, d'Albanoyfen hadden eenen Koninek ghenaemt Phocas, bewoonde dat Landt. Ende om datter gheenen zoo kleynen Historischrijver en is, ofte hy en vermaent

EPITHETA VAN

maent van de kloekheyt ende mannelijcke daden des zelven, en zal daer niet veel van schrijven: oock om dat het elcken bekend is, hoe dat de gheheele weerdit voor haer gheveert heeft.

Romulus. *Klaecken, Rooms-stichtere, Kryghs-helde, Mavortiaen, tweelinck, machtighen, broeder-dooden, Martialen.*

Syn Vader is onbekent, was Rheas sone, de dochter van Numitor, een vestale maghet, hy was eerst Koninck ende stichter van Roomen, dewelcke ghebouwet wesende, isser twilt ghereken tusschen Remus ende hem, om des naems wille van der Stadt, om dies wille datse tweelinghen waren, ende men niet en wiste wie eerst ghebaert was. Nu om questie te vermijden, hebben gheacordeert, datse elck op eenen verscheyden berch zoude klimmen, ende dat die grootste vleghe voghelen zoude zien, zoudende den naem gheven. Dat gheschiedde Romulus, ende volgbes kortst daer na hy synen broeder doodde, om dat hy tot syner verachtinghe over de mueren van der Stadt gheklommen was. Ten laetste alleen ghebleven zijnde, regneerde 38 jaren.

Ronckere. *Snorckenden, aessemenden, slaperighen, Gependen, snuyvenden, droomenden.*

Rondasle. *Lijf-bewarende, stercke, beschermende, gulden, holle, oorloochsche, harde, schent-vrije, overdede, dende, vaste, slincsche, ghedamaskineerde, vergulde.*

Rondeelken. *Ghedicht, ghestelt, edel, tellende, ghespeden, neghen-reghelich.*

Rondicheyt. *Ghelycke, roerlycke, effene, Hemelsche, Gloofsche, Spherische, volle, onvaste, dicke, draeyende.*

Ronsart. *Frans Poëet, d'eere der Poëten, grooten, waerden, Harpenspeelder, Goddelijcken, Musijckbeminner, gheleerden, Prins vande Lofzanghen, Apollos sone, schildder, yebeminner, Lyrischen.*

Den alder gheleersten ende konstrijcken M. P. Ronsart, was een Edelman van Vendosme, in den beghinne bespot van d'onwetende, is nu ter tijdt van eenen ieghelijcken zoo gheacht ende bemint, voornamelijcken van die, die hun der Poëterije verstaen, datter niemant en is ofte hy moet zegghen dat hy den eersten onder de Fransoyfen is.

Dit volynde, doch achttyg, Ligh, vind. ik achtty
tyt. 1666
dat van J. van Nibevleens Anslagh op Am,
sterdam, verraicht, door K. G. P.
" Ik heb u sin gedaen,
" God wil ik noit in dacht
" Dits' anslach te verstaen:
" Ik heb u sin gedaen.
" Nu kond gy wel verstaen
" Dat ik myn vrund in acht:
" Ik heb u sin gedaen,
" Dat ik wat anders dacht.

M. ANTHONI SMYTERS.

Roock. Swerten, dicken, donckeren, lichten, ydelen, grooten, schouwen, dampighen, gheduerighen, blinden, wolgkenden, beeten, verdwynenden, droevigen, quellenden, springenden, verspreyden, traenachtighen, verblindenden, verdwyferenden, nevelachtighen, zolfferachtighen, moeyelijcken, achtvolghenden, lauwen, afschachtighen, vuylen, viltynen, stinckenden, hoochvliegghenden, dwyfteren.

Roodicheyt. Bloedighe, schaemachtighe, vyerighe, purpuren, brandende, kinderlycke, levendighe, vlammende, schaem, roosen, rozijn, verwighe, onghestadighe, bloode, reyne, blofende, incarnate, cramosijne.

Rooi. Gierighen, gheweldigghen, wechghevoerd, elendighen, droevighen, kryghs, quaden, wreeden, dieffschen, schandighen, vyantlycken, stouten, nijdighen, veerdighen, schelmischen, fortighen, gheplonderden, haestighen, rycken, kostelijcken, heerlycken, slaeffschen, afghenomenen, afghewerten, gheroofden, ghestolenen, ghevungghenen, ghecregen, vercreghenen, aenhangghenden, dienstbaren, schoonen, wechghewerden, straetschenders, vyants, buyt, vergaderden, gheladenen, nieuwen, onversienighen, ongheluckighen.

Rooivoghel. Ydelen, hongherighen, gierighen, voorzegghenden.

Koomen. Hoofst der weerelt, hoovaerdighe, triumphante, oudt, heerlyck, Romulusch, edel, machtighe, vermaerde, wecretis-cieraet, Pauselijck, groot, wonderlyck, wots.

Roose. Rode, vrije, voorjarighe, winter, Cypersche, gheknopte, weirreckende, blofende, schoone, zoete, incarnate, Cinabrische, vroeghe, liefden-ruyckerken, purpuren, ghespeende, ghezonde, verssche, verstenste, eghelentier, Hofseere, hoerachtighe, gheeerde, bloeyende, daghelysche, blofende, wuwe, gheparfumeerde, musculiaet, lieflycke, reuckghewende, dochters-eere, doornachtighe, ghehaerde, der liefdespel, opene, ghesloten, dauwighe, lustighe, wilde, voorjaerzeere, gheschilderde, roodachtighe, verheughende, dunne,

*De Roos, di Koningin der bloemen, ^{muscaet,} frukt hit
In hart
In Caput. Vond. B. sp. p. 102. Zie in Lees v. v. d. r.*

EPIHETA VAN

muscart, verlichte, ghespickelde, delicate, Idalifche, zachte, gheboorde, dobbele, veelbladerighe.

Men vindt velerley Roosen, van velerleye coeluren, reucken van vele, weynighe, ende van breede bladeren, d'ene zoeter reekende dan d'andere : Maer generalijcken moet men de Roosen in weerden houden, niet alleenlijcken om hare schoonhey, dat die tuynen ende hoven versieren, maer oock om datse zeer bequaem zijn tot medecijne, ende tot oorbær des menschen leven. Dese bloeme wordt v enus toegheeyghent.

Roosen-boom. Bosch, vrien, wilden, doornachtighen, rooden, purpuren, gheknopten, ghetacten, zoer reekenden, haechachtighen.

Roosemarijn. Bloeyenden, ghebloyden, ghebladerden, reekenden, hofs-ere, dunnen, edelen, ghetacten, wortelachtighen, wilden, dichtten, wiroockighen, tylachtighen, bleeckachtighen.

Rooster. Ghetraliden, yseren, verwarmenden, ghegeerden, ronden, appel, vierkantten.

Rootse. Steen, onghenakelijcke, harde, rouwe, scherps, verborghene, vaste, areyghende, doove, Caucasiaensche, oneffene, stomme, Zee-bolwerck, schants, onvruchtbare, wofste, wilde, eenzamighe, moeyelijcke, troese, sterke, holle, wischachtighe, ghelouwe, sware, priculense, verhevent, hooghe, bemoschte, onberoerlijcke, dicke, ghehoorde, hanghende, bedrieghelijcke, onghemackelijcke, keyachtighen, bemerden, schifferende, puntighe, ghepunte, schadeijcke, verdrukende, vaste, domme, koude, haechachtighe, berchachtighe, veruuerlijcke, diamantische, lommerachtighe, natuerenwonder, zienlijcke, wonderlijcke, styven, sochtighe, grouwelijcke, eyffelijcke, afgryselijcke, dicke, schepbrekighe, oude, levendighe sware, onbewoonlijcke, onberghelijcke, neerdalende, steyghen, boschachtighe.

Roover. Moordadighen, listighen, gierighen, dooflagher, overdadighen, gheweldighen, overweldigher, schandelijcken, loosen, schaleken, haestighen, plonderaer, vermomden, onzalighen, galghenlap, gheracybraecten, elendighe, besp...

D. Rosmarin verfrist
Geheugenis in Gein, dat als voorheen wist.
Vind. Bisp. p. 102.

Rug van't darmbeen, Dorsum Ossis Ilium?

Ruggemerg, Spinalis medulla.

Rugspitren. Zie Borsobeen. - Breedte
Musculus latissimus dorsi.

M. ANTHONI SMYTERS.

bissider, onghenadighen, schelmschen, vyandtlycken, kryghs, verzeischapten, bloedighen, vrybuyt r'schen, onghenadighen, ghestaefden.

Roovinghe. Vyandtlycke, gheweldighe, schelmsche, archlistighe, stoute, nachtelycke, beymelycke, plonderighe, machaoms, haestighe, periculose, dochters, kryghers, onzkeoorofde.

Rosbar. Zachte, ghemackelycke, hanghende, overweefde, lonckers, souffrouwen, kostelycke, swi rende, daverende, gheslotene, verhevene, ghedeete, wagghelende.

Roietiel. Roodtachtich, lysverwighe, blinkende, wijnachtich, roodt, bloosende, liquide, biosdich, roodtmakende.

Rolijnen. Zoete, korte, lanck, kleyn, torsch, korf.

Roskam. Ghetanden, wryvenden, rouwen, scherpen, ghekerfden, verroesten, klaterenden, bestorvenen.

Rot ofte Verrottinghe. Schimmelighe, wtgheslaghene, infect, b. smettelycke swerte, versticht, verdusie, wormstekighe, grafs, menschelycke, stinckende, oude, verdorvene, pestilentielle.

Rouwe. Deoevighen, wivaerts, bedroefden, afgeieghden, beweenden, bitteren, deerlycken, doodes, swerten, grooten beswaerlycken, beschreyenden, wtersten, onverzoe-nigh, ondraghellycken, verdrietighen, beweenlycken, swa-ren, elendighen.

Ruel ofte Smeer. Vet, smeerich, zacht, wit, keers, ofsen, verckens, ghweect, schacps, beyren, etc.

Ruyghe. Packdragghenden, rouwen, ghebeenderden, ghebrokenen, roofdragghenden, merchachtighen, stercken, ghekyomden, hollen, scherpen, ghevouwenen, bultachtighen, gheboghenen.

Ruyghstrangh ofte Steertbeen. Arbeydighen, styven, ghebeenden, lendenachtighen, machtighen, rugghenryacht, packdragher.

Ruyte van ghelas ofte steen, vierkante, ghehoeete, venster, ghepaste, ghelassen, klare, ghehoode, cristalynen, inghezette,

E P I T H E T A V A N

gherente, ghekaste.

Kuyte. Kr. ydt. Butters, groene, wilde, terehsche, krachtighe, scherpe, ghevaerlycke.

Ruyter. Wackren, vlichelenden, peerdt, mincr, schiltknecht, edelen, stont'n, trotsen, swerten, strygbaren.

Rupf. Kruypende, klummende, langhe, doorklovene, wormsche, guiden, schadelijcke, vyandinne der boven, vruchtverderfster, bladeretende, boomschentstere, kool-schentstere.

Sy groeyen op de bladeren van de kruyden, en voornaemlickeu op de koolen. Om te verhinderen datse niets in de boven en verderven, moet men de zaden van 'tgene dat men zaeyt in huysloock ofte in dondelbaer-water weycken, sy en zullen nimmermeer op de kruyden die van dat zaedt groeyen, komen.

Ruyn. Nedervallende, elendighe, ghekrooete, haestige, tempeestighe, beklaghelijcke, oude, deerlycke, droevighe, woeste, stortende, groote, cysselijcke, arme, krijg'sche, onvruchte, onaerdig, plotsighe, mismaeete, grouwlijcke, schadelijcke, struyckelende, afgruselijcke, zorghelijcke, toegheschitte.

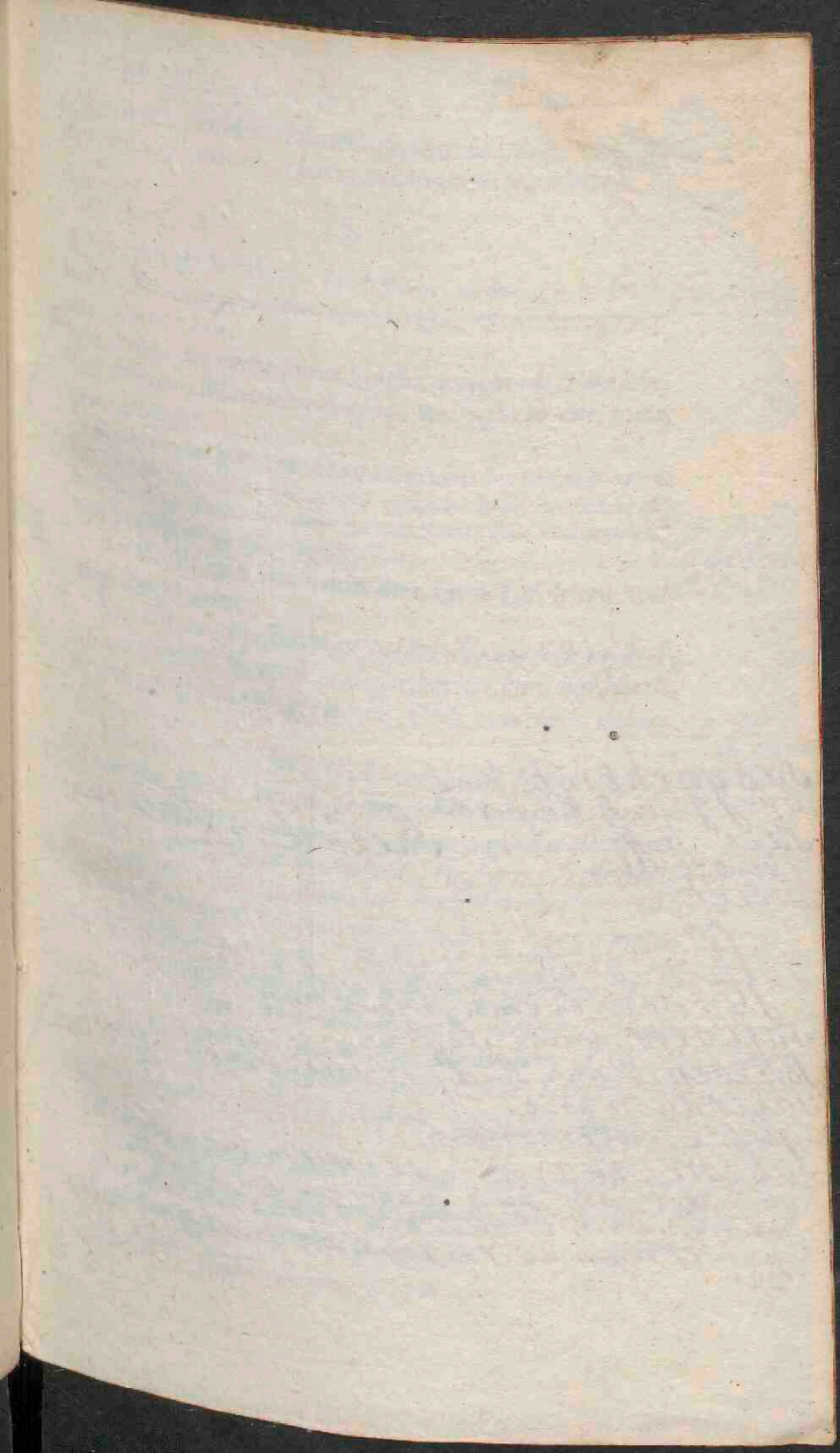
Ruyspijpe, ziet Moesete.

Ruite. Vreedzame, zoets, ledighe, stille, gheluckighe, afchouft, risse, lieflijcke, zekere, luyt, slaperighe, behagelijcke, gheluckzalighe, gheluckzalich, yts sust'r, blygherde, ghestoorde, zachte, blyde, smeekende, vred.-beminende, leven-ghewende, aenghenam, wellustighe.

Ruiningh. Welvoorziene, scheeps, kostelijcke, verscheyden, oorlooghs, kuyghs, ruyme, dierbare, stont'e, ghebruynerde, sterck, blinkende, ghepolyste, sware, klare, dreyghende, ghegraveerde, ghuasterende, ghestoffeerde, vergulde, kinckende, krakende, bloedighe, verroeste, borst, glansende.

Rus oft Hextorf. Groenen aerden, graes, vierkenten, wyden, grooten, barden, doelschen, hoochen, ghetasten.

Kuytes. Smarte, lanciers, carabijs, furieuse, onverbiddelijcke, stont'e, kuyghs, tempeestighe, barbarishe, opgheruyfte.

Satgachtich. Vond.
Spdyg. 8° En. p. 203.
Saei (Stoffe) waerran Saehal, en Saer van
Stontskobbin.
Saeriet.

Saffir. De blaewindi. . . . . hier vol in vliet ge
zie verder by Vond. Bispuy. p. 101. neest.

Safloers, wilde Saffraen.

Saizoen. Moornin Poët. p. 13. Saerzoen, in Selders.

Sakerdairn hout.

Sagade. Saekmanter.

Salamanka. Hier de wett. in onderwys
bimaeit min zich meer om Advokaeten
als menschen te maken: hier is een wapen
plaats tegen de Rykdommen, Grac. Critic.
221.

EPITHETA VAN

ghewoenschothe, bruyloft, dans, bereyde, heerlycke, Konincklycke, lichte, hooghe, koude.

Salaman Salamander. Ronden, gheplacten, fenijnighen.

Is een kleyne beeste met vier voeten, zeer ghelijck d'Egdisse, hebbende het lijf vol placxkens als sterren: dat Dier is zoo kout, dat in het vyer komende, blussicht dat, ghelijck oft het ijs waer, syn fenijn is zeer periculeus.

Salet

Sali, *Sari*, *Sari* Salomon. Den wijfen, vreedzamen Koninck, mach-
tighen, Hebreer, onstreffelicken, vriendelicken, van Godt
beminnt. ~~de Wycht is. Vond. Wycht d'inghe~~
~~ninge, Volbrach. H. d. d. Licht. p. 3.~~

Vas Davids ende Barzabeis sone, regneerde over gheheel Is-
rael, na syns Vaders doot, in't 4 Jaer syns Koninckrijcx, boude
hy den Tempel Godes in de Stadt Ierusalem: hy hadde 700 wij-
ven, ende 300 concubijnen, daerenboven beminde hy de vreem-
de vrouwen, door welckers raedt hy een Afgoden-dienaer werd.

Salomon

Salpeter. Ghevrosen, stofachtighen, ghezolffert.

Samaer

Sammeyouwen. Nazarener, Godes, Godt-ghewijdden, vyandt der
Philisteen, machtighen.

Sammel

Samen Manuez sone, was den laetsten Richter in Israël, ende rechtede
20 jaten, hy was zoo krachtich ende machtich, dat hy met een
Ezels kaecx-been 1000 Philistijnen versloech: maer verliest we-
sende op Dalida, ontdeste hy haer, waer in syne kracht befordt,
twelck oorfsake was dat hem de Philistijnen ghevanghen namen,
ende hem syn ooghen wt staken. Ten laetsten deden sy hem wt
der ghevanghenisse, ende staende tusschen de colommen van het
huys, daer vergadert waren byna 3000 mannen, greep de co-
lommen ende dede het huys op hun ende de hunne yallen.

Samt

Sandel Santen; *Sant* Heylighen. *Sant Jan*; *Sant Jerein*.

Sankedrin

Sant ofte Savel. Gheel, wit, swert, stofachtich, voch-
rich, baerachtich, zantachtich, zavelachtich, nat, slijckach-
rich, dun, stuer, rorende, onvruchtbaer, koudt, ontellick-
reyn, drooch, verwoest, rondt, rollende, ledich, schuip, strant,
klaer, steenachtich, hardt, kleyachtich, gulde, sijn, bruy-
swaer, zuiver, graveelich, dor, Zee, vloedt, vlot, drijvende,
drif, vrcemt, barende, nat, kuyachtich, grondt, visch, vryl-
gheilende, naect, roerlyck, overvloeyende, ontelbaer, schuer,
blinc.

Santory, *Centauria*.

Salvator Jean. W. G.

Salvation is in Schriftuur
waarby iemand zyn Leven gien
tuigen in haer (hun) zeggend goet
maakt tegen het waak in van
zyn partij. W. G. D. G. G.

de Spreek Schryver, p. 2.

Saluw van troonie. Hoofst. Heer. Gr. p. 102.

Samenzetting. Composessie. Moon.

Sammereus. Zie het woord by Winfhotin.

Samenbindend de Volgwoorden. Conjunctionis
Populative.

Samenvoegend. Conjunctivus.

Samenslikking. Constructio.
Trukking. Grasis. Moon.

Samuël. De Profeetische Rechtv. Vond. Godt.
vrucht Rechtv. in Profeet, ld. Johann. p. 114.

Samson, de Stirte, Vond.

Saragosfa. Overvloedig: hoofstad van de
ragosa, moeder der koningin; groote kolon
des geloofs; Catholyk in heilighdom. n.
heilyke in gebouwen: is bevolkt met yon
de lieden zokker bidrog, maar dit wint
van wdegen de hooydravendheit met seer
gebuijgzaam in seker zyn. Graci. Ent. p. 221
in 222.

Sargie, zekere wolle stoffe. Zie Halmaes Woorden
Sarren. Hoofst. N. H. p. 74.

Satan.

M. ANTHONI SMYTERS.

blinckend: stof, waterachtich, koperachtich, ron, grof, reyn ontdeft, loopende.

Sap ofte Sop. Voedende, zoet, wtghedonwet, confortierende, portagie, spijzen, onryp, vleesch, ziecken-spise, lau, dick, substantiael, zuer, onsmakelyck. *Hier van Sapgroen.*

Saphier. Orientalen, blauwen, blinckenden, gheplattend. Dar's eenen kostelijcken steen, blau van coeure, ende zomtijts purpurachtich, maer zelden: men acht hem niet bequaem om te graveren, om datter zekere graenkens inne zijn van cristalijnen weerkens. Men houdt de blauwe kostelijck en voor de beste, ende mannekens.

Sapph: Zoere, Lesbienne, de tiende Musa, amoureuse, Poëtinne, zinrycke, weert-gheachte, achtbare.

Twas een Vrouwe zeer geleert in der Poëten konlke, vinderste van de Saphische versen: tot haerder eeten hebben de Romeynen een beeldt opgherecht van Porphiersteen, kottelijcken ghewrocht.

Sara. Isaacs moeder, gheryouwe, ghehoorzame, oude, schoone, Abrahams Wyf. *d' A. r. s. moeder, Vond. Hierb. K.*

Vas een van de schoonne Vrowend'r weerelt, Abrahams ghetroude, hy dewelcke hy (100 jaer oudt wesende) ghewan eenen sone, die sy Isaac noemden.

Sardanapalus. Vronachtighen, Assyrischen, Wellustighen, bloeden, spinner, mannen-vrouwe, onknyffschen, ledighen, schandighen.

Hy was den laetsten Koninck van Assyrien, ende den dertichsten na Nino, alzo ghecortompeert, dat hy in vrouwen kleeden ghekleedt wesende, ghingh daghelijcx by de hoeren die met den spintrock zaten en sponnen, ende gaf elck haer take. Die van Assyrien hier inne vererghheit wesende, deden hem d'oorloghen aen onder 'r gheley van Arabasce, die te voren synen Lieutenant was, ten laetsten Sardanapalus overwonnen wesende, vertrock in syn Konincklijcke huys, daer hy een groot vyer dede maken, daer inne hy zich zelfs met syn rijckdommen in wierp. Door desen middel succedeerde Arabasce en transfereerde het Koninckrijk aen de Meden.

Sardyn, Sardin, Sardis, Lucif.

Sat: Sater: Malten, naecten, lichten, Wellustighen, gheoor-Lom my zid den, zotten, ghehoornden, half-beest, gheytentvoert, Goden's gi. Zu Win roover's, Schot in om, der Boom.

EPI TH E T A V A N

roovers, gheplatts, rouwhayrighen, krolhayrighen, overlastighen, vluchtighen, wonderdierighen, blyden, dertelen, lichtveerdighen, lichtvoetighen, borchwoonenden, overdadighen, dullen.

Satijn. *Blinckende, sijden, zacht, schoon, sijn, moy, Cyprus, aerdich, ghemoeyich, ghegomt.*

Saturnus. *Hoochweerdighen, gulden, vluchtighen, ouden, oudt, almachtighen, maeyenden, Vader, kalen.*

De Poëten versieren dat Saturnus sone des Hemels ende van d'Aerde was: door den raedt van syn Moeder, sneer syns Vaders klooten van 'tmannelijck ghelit, ende wierpse in de Zee, ende het schuym daer van ghemengt met het water, Venus ghegenerect werdt. Desghelijcx zegghen sy, dat hy den oudtiten is van de Goden, ende dat van syn vrouwe Ops Iupiter gheboren wert, die hy daer na wt den Hemel joech. Sy gheven oock wt, dat in synen tijdt de gulden Eeuwe was, zelfs oock dat alle dingh ghemeyn was, ende dat de velden niet afghepaelt en waren. Ick hebbe ghesen in de Historien, dat Saturnus Celvis sone wt syn Rijck van Creten verjaecht wesende, door Iupiter syn sone: nam syn toevlucht tot Ianus Koninck van Italicu, die hem niet alleenlijcken ontfligh, maet nam hem in't ghezelschap syns Konincklijcken daer hy namaels regneerde.

Sauce. *Zuere, scherps, dicke, dunne, smakelycke, delicate, appetijte, zoete, zuycere, gheconfijte, leckere, honichachtighe, ghekruyde, berryde, ghemengde.*

f. Sali. Savie, *Ghezeghent-kruydt, rouwe, harde, rieckende, ghetacte, werme, medecinale, witte stoppende.*

Is een brief Sauvageude. *Bescherm ofte Bevrjdt-teecken, zekere, van het overzekert, onbrekelyck, ghetrouwe, Konincklycke, gunstige Hof, waerby uittnant ghe, momborische.*

in die Hoop Scepter. *Konincklycken, machtighen, ghevreesden, Overheerslycken, heerschenden, heerlycken, gulden, hoopden, woorde verhevenen, statighen, victorieusen, eerbaren, dreygenden, ginoomden, kinstyden, kostelycken, yvooren, hoovaerdighen, prachtighen, tegn alle Schabelle. Platte, effene, bequame, zat, vierkante, dra*

dadelyck ghelycke. *Schade. Draevighe, achterdeelighe, lasterlycke, onlustighe, hiet. W.*

Gr. R. g.

Satijn
Hoofdst.
Gr. p. 170.

Saterdag, Saturdagh, Moonen Zaterdagh.

Satisfactio. Leefring, of gemoethebbing. Wyl.

Saus. Dus schryft Hoof in 140 br. Dus moet dan ook zijn
Sausfietje
Sausboom. (Oxyacantha.)

Savelboom.
Saul of Sauwels. De tuimelgeest van een
b. w. in verfochten Saul. Vind. 3. 4. voor
Sicif.

Pavoorikool.

Scema. Gefralte.

Schael. 2de Schale.

Schaimterleug. Co. pha alæ.

Schale. De Schaal glyft net in 7 huise hangt
Oud. Boek. p. 64. At Schaal hangt in twyff

M. ANTHONI SMYTERS.

lustighe, onbequame, schadelijcke, merklijcke, onwcerha-
lijcke, gheinteresserde, pynelijcke, overvallende, toegheey-
ghend, dobbel, schipbrekighe, smertelijcke, ongheluckighe,
toekomende, arme, verdorffelijcke.

Schaduwe. Hetsche, duystere, donckere, dwaalnde lichte,
grafs, stomme, vliedende, vreesende, ydole, droevighe, eeni-
gh, onastelijck, ledighe, bloedloose, onhandelijcke, swerte,
vreedisame, verveerlijcke, zandighe, begraven, blinde, ma-
ghere, bleeckmakende, elendighe, vliegghende, koud, nachts,
verschrickelijcke, bleeckverwighe, verdwinnende, Plutoni-
sche, bedriegherisse, grouwelijcke, dwaal-asodt, eysselijcke,
afgrijpselijcke, Acheronte.

Schaeckberdt. Effen, ghetceekent, dam, schoon, speel-
zaf, Heeren.

Schaemte. Schaemachtighe, reyne, roode, roodachtighe,
eerbare, kindertijck, zedighe, ghecolourde, bloode, vrye, on-
noosle, droevighe, bleecke, vreesachtige, schandige, maech-
delijcke, vreesende, schendighe, schoone, verborghene, kind-
sche, vliedende, hatelijcke, blofende,

Schaep. Zoet, platneusich, teeder, weydende, vuyl,
vruchtbaer, woldragghende, vreesachtich, armhertich, blec-
tende, profijtelyck, swack, ghehoort, ghevilt, gheschoren,
vet, magbor, zacht, besnot, beklad, wollich.

Schaeps-koye Vuyle, nutte, overvloedighe, wijde.
Schalck. Loosen, doortrapt: n, ouden, ervarenen, smee-
kenden, boosen, slimmen, ghewissen, onverveerden.

Schalckheyt. Loosheyt, subtile, doortrapt, verrader-
lijcke, bedrieghelijcke, glatte, stoute, vleynde, listighe, arch-
listighe, boose, schelmsche, doortrapt, oude, betrapende, wt-
stryckende, versierde, gevonden.

Schale. Zilveren, wyjn, verblijdende, opene, ghedopte,
diepe, gulden, goude, verheughende, ghebuyctte, holle, ghe-
decte, wijde, breede, hooghe, heerlijcke.

Schalmey. Schetterende, speelmans, luydende, vrom-
ge, heffsche, brullende, dommelende, rommelende, ruysschen-
de,

E P I T H E T A V A N

de, blyde, melancolise, wrekende, bruylofts, ghehoorde, door-
hoorde, lustighe, wellustighe, klinckende, klare, kromme,
trompetsche, maect-ghevende, noornachtighe, ghebrayde,
ghewronghene, oorloochsche, brieffschende, gheswollen, kalle,
doove, ziet Trompet.

Schaloegnien ofte Kleyn ajuyn. Stercke, bytende, wint-
dighe, appetijt-makende, aerdtachtighe, kleyne, scherpe,
eet-lustighe.

Schandael, ziet Erghernisse.

Schande ofte Oneere. Dobbete, onzerlycke, schendighe,
schadelijcke, lasterlycke, hatelijcke, toghenachtighe, m. r. r. r.
lycke, besmettelijcke, onteerde, borderlyche, openbare, on-
wyselijcke, droovighe, lasterlyck, nasleppende.

Scharlaken. Purpuren, levende, blan, Cardinaels, roodt
asuren, Turcx, rijck, kostelijck, peers, Parijs, heerlyck, edel,
prachtich, heeren-dracht, dierbaer, sijn, eerbaer, schoon, Re-
geerders, Raedts-lieden.

Schanfle, ziet Kattel.

Schans-korf. Aerden, vasten, verhevenen, grooten,
hooghen.

Schat. Ghelt, verschimmelden, overvloedighen, onbe-
kenden, begravenen, verborghenen, ouden, Indischen, groo-
ten, gevondenen, scer ten, vergaderden, ghedelfden, zelt-
zamen, ghepotteden, ontslycken, kostelijcken, zilveren, ghe-
floenen, bedelften, beminden, eergirighen, bewaerden, dier-
baren, weerden, gouden, Konincklycken.

Schatter. Gherechtighen, bequamen, rechtveerdighen,
redelijcken.

Schatkamerken ofte Cabinet. Welgheciert, lustich,
liefelyck, verborghen moy, ghesloten, vrouwen, bequaem, be-
hanghen, schoon, kleyn, gheschiet, vergult. Louffrouwen, edel,
pronckende, amoureux, kostelijck, verciert, aerdich, opghe-
schiet, toebereyt, lommerachtich, doncker, secret, vermaa-
kelijck.

Schave. Effenmakende, timmermans ofte schrynwerc-
kers.

Schamtheit der Frau,
wön, Vulva.

Scheele. Vitus Hüll. (zit
Kilian.) Verfchil. Gefchil.

Scheidbart, Separabilis. On-Instp.
Scheidbart, On-Anhangf. ls. Affp.
Separabilia, Instp.

Scheidung, zur Schriftsch.

M. ANTHONI SMYTERS.

kers platte, effene, behendighe, handt, handelijcke, voorloopende, treck, ghekromde, scherpe, lijst.

Schavot. Openbaer, ghemeyn, hooch, breed, over d. Et, treispels, merckelijck, welghewolct, bloeairch, tancel, toon, Ap:n, ghetapjt, verheven, hoochstaende, overal-zionde, sp:l, Rechters, Rethorijcx.

Scheide. Ydele, hanghende, holle, yvooren, bewondenz, breed, kost. lycke.

Scheet. Donderenden, blyden, ticrenden, furwusen, gheweldigben, schetterenden, stouten, t. mpreestighen, styven, harden, stinckenden, windighen, blasenden, luyden, klinc-kend, n, quseckenden, b:stern, trotsen, borte'enden, rasschen, benanden, piependen, krakenden, kletterenden, beymeycken, wiggedronghen.

Scheydinghe van een. Distincte, deelen, onderscheydelijcke, wigheslotene, particuliere, gbedeelde, vaneengestelde, wigheleijene, verre, wijde.

Scheit. Nypende, snijdende, dobbelc, gheslepene, schapen, verstaelde, droocischeerders, behendighe, bytende, schaerfe, knip, lynwact, scheit, wercklien, dack, kleermakers, barbiers.

Schelle. Boon, appel, petr, penle, verckens-spjise, groenc, quade, onnutte, raep.

Schelmerijs, ziet Qu:etheyt.

Schelpc. Ghebuychde, holle, Zee, ghehoorde, dicke, peirle, roode, corale, harde, ghescholpte, schelffer, styve, plaire, ghewolcte, rouwe, dicrbare, ghepunte, ghekeperde, stekende, ghebuycte, ghekronckelt, klinc-kende, schuym, ghestreepie, Indische, holle, ghetande, gheknobbelde, gulden, gheboghen, diepe, ghemarberde, gheschedderde, blinc-kende, ghegootte, gheschilderde, vergaderde, langhworpighe, ghebulte, ghedraeyde, vervu:de, afghekapte, oneffen, dicke, peirle-moeder.

Schene. Ronde, ghefatsonneerde, edele, schoone, scherpe, opgheshortte, ghekoussbande, maghere.

Sche-

E P I T H E T A V A N

Schepen. Eerbaren, deghelycken, statighen, vermannen, wyfen, borghers, rycken, notab. len, eerw. rdigen, lancke moedigen.

Scherleye. Dille, kervele koude, veldt, doodelycke, vrgghifighe, periculeuse, droeve, quade, stinckende, groent, fynighe.

Schermer. Wackeren, overweldigher, kloecken, behendighen, sweertspelder, stouten, rustighen, stercken, sweertdragher, springhenden, Mars-kindt, abelen, snellen.

Schermtuinghe. Harde, furieuse, rasende, grouwelycke, periculeuse, haestighe, stercke, doodelycke, gh. waerlycke, oorloochsche ghew. ldighe, bittighe, lichte, haecbgeschietes, musquettiers.

Schout. Gheweldighen, krachtighen, stijven, harden, rasschen, haestighen, stercken, booch, verdighen, wackeren, voetbooch, schutters, heftighen, snellen, levenden.

Schoute ofte Spruytinghe van de boomen. Levende, ghewortelde, niemve, teere, weghekomen, wtschietende, groeyende.

Schickinghe Gods. Begheerde, almachtighe, onvledelycke, hemelsche, blinde, verborghene, onbekende, harde, quade, onzekere, wreede, dryghende, droevighe, straffe, onveranderlycke, bedrieghelycke, twyffelachtighe, haestighe, eysselycke, oude, ontemmelycke, gheweldighe, natuerlycke, overweldighende, toeneyghende, dochter Godes, onv. rbeddelycke, schadelijcke, ongherechtighe, elendighe, verdervende, onrechtverdighe, jammerlycke, wrecke, onverwachte, versindende, smertelycke, beklaghelijcke, onbyggelycke, doove, onbarmhertighe, grouwelycke.

Schickinghe ofte Stouwinghe. Curieuse, bequame, rycke, ne, gheschiede, hupsche, moye, behendighe.

Schiffinghe. Sc. ildeken. Wapen, gulden, blinckende, ghelassuert, ding is Heeren, moyen, edel, gheschildert, verstaect, schentvry, boel, ding, ver, len, verveerlycken, scherpen, ghehoorden, weerbaren, be, dilling, slaghenen, Vande goeder in, ons b. d. d. s. on, der di. M. d. e. r, g. n. a. i. m. i. s. W. G. R. R. o. g. a. r.

Schiff. Zie Knij. Schiff. Schil.

Schenken, In een' quaidin sein: Lömant teer vlight
in' kogel, Oud. Alders.

Schildvormige Krackebottenspier in der
Aorta des Menschen, Musculi Scirho thyroidei.

M. ANTHONI SMYTERS.

Schilder. Konstighen, excellenten, wimmighen, inven-
ven, Appellischen, lozhen, edelen, tronien, naecten, Landt-
schappen, inventie, Bosschafien, perspectivien, beelden, Histo-
rien, volgher, conterfeyter, copyen, principalien, blyden, lich-
ten, doorluchtigen, vermaerden, versierich, gheruchtichden.

Schilderij. Idale, sprekende, verlichte, schoone, koste-
lijcke, ghecoleurde, levendighe, doode, blauwe, doorluchtige,
niefsnuffighe, swigende, Poëtische, stomme, dichtkonstige,
konstige, stomme, roode, aerdighe, animerende, levensscha-
duwe, aerdighe, verhevene, kloecke, actroev, beweghende.

Schildt ofte Beuck laer. Lyf bewarende, swaren, bree-
den, Barcelonischen, stercken, ghegraveerden, dicken, ro-
den, vergulden, beschermeden, blinckenden, ovaelschen,
gherpunten.

Schildknecht. Edelen, wackeren, behendighen, eerba-
ren, ridderlycken, rydenden, peerd-reegerder, townoyer,
lustighen, bequamen, vlicheleden, dapperen.

Schildp. Idale. Slijmighen, smeeckende, gheschelpte,
schelpighe, gheschilderde, swartachtighe, ledighe, traghe,
ghebuycte, delicate, traechtrèdende, overwelfde, smeeckende,
yooren, kromme, ghekromde, holle, Phebeaensche.

Plinius zeght datter zijn vierderleye aert van Schildpadden,
eenighe leven op't Aerdrijck, andere in de Zee, de derde in het
slijk ende modder, de vierde leven in't zoete water. Onder alle
voghelen ende vischen die eyeren ligghen, sy alleen heeft nieren,
tmanneken een mannelijk lidt, ende twijfken oock het hare, sy
verzamelen ghelijck de beesken die levende Dieren genereren.

Schimnel, ziet Garstheyt.

Schimpreden. Spots, krenpele, smadelijcke, schietende,
schampere, lasterlycke, lachende, bittere, quade, nydighe,
bytende, scherpe, gheoorlofde, roeghelatene, spotsche, schalc-
ke, vrolijcke, twistighe, onvriendelijcke, belachelijcke, ny-
pende, kysachtighe, vrije, listighe, boosighe, gheesche, qua-
lijck voeghende, quade, ghevaerlijcke.

Schijn. Valchen, bedecten, gunstighen, ghecierden, kla-
ren, laet dunckenden, blyckelijcken, hooghen, kennelijcken,
dit onder op d. voorgt. Bladzijde. open-

E P I T H E T A V A N

opnoaren, mercklycken, ooghschijnelycken, waerformighen, moedighen, hoovaerdighen, eerlycken, heerlycken, stoutmoedig en moeyen, lijslycken, lustighen, aenghenamen.

Een voorkomende
Doorkijst
grac. Brit
p. 3.

Schip. Varende, zeylende, diepgaende, bezeylt, Zeepeerdt, breec, ghetout, opberust, swack, voortvarende, ghe-rooft, koopvaerders, drijvende, ghepeet, oorlooghs, visschers, karveel, gheareven, licht, ghekalfaet, ghemastet, meers, bezeylt, langh, der baren-spel, versien, staf.

Schipbrekinghe. Ghvaerlycke, ongheluckighe, sebedelycke, deerlycke, omwreders, groote, tegensspoedighe, droevighe, elendighe.

Schipvaert. Periculeuse, Zee, langhe, verre, moeyelycke, vreemde.

Schipper. Vreesachtighen, bevenden, bleecken, roepervreckn, bloodn, kloecken, wakenden, bekendighen, wysen, ervaren, verbaesden, quellycken, expertn, onzekeren, rouwen, Charonischen, barbarischen, ghetrouwen, stouten, elendighen, landlooper.

Schijve. Ronde, ghesneden, dunne, kleyne, platee, dicke.

Schocken ofte Schockinghe. Bevende, dauvende, aardighe, hertelyck, kittelighe, stootende, wackere, rouwe, stijve, edele, heftighe, verroerende, bequam, wag gheierende, bendighe, golvende, veerdighe, rassche, blijde.

Ziet hant
Schoon

Schoenen. Ghezoolde, swerte, sluwede, beslijete, leiren, trypen, doorsneden, leeghe, gheoorde, ghesnoerde, lackeghe, enckele, ghekorste, klickers, Spaens-leiren, vetleiren, droevighe leiren, poleuyten.

Schoelapper. Ouden, wylen, armē, lappenden, nasjenden, hantwerker, onghemanierden, onaerdighen, draectwerker, leirbyter, leirtrecker, bekrosenen, dobbels, ghepickeerde.

Schoen-zolen. Breede, lappen, ghenacyde, ontnacjete, platte, verlapte, ghekorste, vetleire.

Schole, Universtat, yt, Academie. Groote, gheleerde, Philosophische, studieuse, vermaerde, goede, ghevolte, leerrende, eerbare, heerlycke, goede, vrykonstighe, gheleerde, littere.

Ein Groot Schip magh men noemen De Schrik der
vyanden, in' voorvechter der winden, in hit jok van
den Ocean, Graec. Critic. p. 88.

Schongelen van Schaelen, Oudains Brodm.
p. 63.

Schorpioten. Het Scorpioten verwarmt in
driftt hit water neer, Vond. Bissp. p. 103.

M. ANTHONI SMYTERS.

Letterkonsten, openbare, Theologische, Parvysche, Leydsche, Lovensche, etc. Accad. mische, kinder, Colegiaeliche.

Scholier. Studicusen, jonghen, leerbaren, gheleerden, zedighen, zoner. inghen, diepsinnighen, gheduldighen, ghedurighen, arbeydenden, wackeren, neerstighen, zorchuldighen, toeluysterenden, ziet Student.

Scholle. Platvysch, zachte, zoete, dicke, slymighe, glatte, klevighe, zeeverighe, slackerighe, vochtighe.

Dit's eenen winnemenden Visc, is boven swert, ende onder wit, is vast van vleesch, ende wat lijmachtich, derhalven niet haelt verdorven.

Schommelcock. Vetten, koeck, wuylen, besmeurden, swerten, bekrosenen, onreynen, snooden, spuwender, verachten.

Schoolmeester. Spiegel der jonckheyt, leeraer, onderwijser, b. straffer, neerstighen, koecken, patientighen, lanckmoedighen, kinder-vreesse.

Schoonheyt. Spytighe, jonghe, levende, zonderlinghe, dochters, oogenspieghel, wreede, onhandelycke, Goddelycke, Wighelofene, verm. tele, winnemende, ydele, hemelsche, groot-sche, hoovaerdighe, darbelysche, louwere, natuerlycke, lustighe, menschelycke, klare, doodende, Enghelsche, blinckende, hoofstuck der natueren, wyvelijcke, doorluchtighe, stoute, wonderlycke, verlydende, grypende, begheerde, edele, moye, zyvere, effene, onweerdighe, troetelachtighe, excellent, rycke, heerlycke, Nymphische, maechden, Helenische, Lucretiaensche, blinckende.

Schoorsteen ofte Schouw. Swerten, roockenden, enghen, warmen, brandenden, vlammanden, hoven, berootten.

Schoot. Vrouwen, zoeten, lieflijcken, diepen, moeders.

Schorftheyt. Zeerighe, vuyle, rappighe, ruyighe, oude, quade, inerende, krauwagie, knaghende, jeuckende, korstige, quellycke, vyerige, loopende, dicke, beschamelijcke, kinder, zierachtighe, jeucken.

Schorste. Groene, moschachtighe, blinckende, levende, rouwe,

E P I T H E T A V A N

vrouw, schelfferachtighe, teedere, weerachtighe, harde, of
ghepuyste, ghestreecte, hayrighe, dunne, teere, bittere, de-
kende, ghekerfde, vleeschachtighe, opene, gheklouene, ghe-
schelde, boom, effene, kromme.

Schotel. Ronde, br. ede, grootte, platte, gheoorde, diept,
tinnen, witte, goeteckende, keucken, spysdraghende, klare,
gheschurde, patteel.

Schotlandt. Koudt, berchachtich, eylandisch, vischacht-
tich, wilde, walghevende, onvruchtbare, zandachtighe,
metalich.

Schotlan. Edelen, kloecken, sellen, rossen, veerdighen,
hoogmoedighen, Noorw. eghschen, oorlooghschen, strydt-
baren, nydighen, straffen, wreeden, grousamem, onbinder-
lycken, schoonem, wackeren, wantrouwighe, slofsachtighen.

Schouderen. Breede, sterke, ghemarberde, platte,
witte, ghemuscu'eerde, hooghe, machtighe, harde, roode, ef-
fene, grove, styve, Arlandische.

Schou-plaetse. Hoozaerdighe, wonderlycke, breede,
kostelycke, ~~wonderlycke~~, wyde.

Cesar welende opperite Heere in Roomen, dede eene bou-
wen, welke was van 73 treden lanck, ende 125 treden breed,
elcken trede gheteekent op vijf voeten, omgrijpende vier arpen-
zen betimmerd, zonder het ledighe in't midden, daer plaetse ghe-
noech was om 20000 personen te zitten.

Schraghe. Hooghe, b. b. rderde, huys, leeghe, afraende.

Schreeu. Luyen, kletterenden, scherpen, eysslycken,
krysschenden, kinder, schandelycken, zwecklinckende, schijp-
per, weergalmenden, krytenden, wonderlycken, huylenden,
brullenden, oproevigen, weerklinckenden, grooten, bevindem-
overlastighen, vernieuwendem, haestighen, dreychenden, hif-
schenden, troublen, klaghelycken, klaghenden, hernemenden,
vermaerden, huylenden, tempeestighen, openbaren, verveer-
lycken, druckighen, blyden, lamentercadem, ghebrokenem
waterborst, zuchtenden, furienusen, galmenden.

Schrift, ziet Gheschrift.

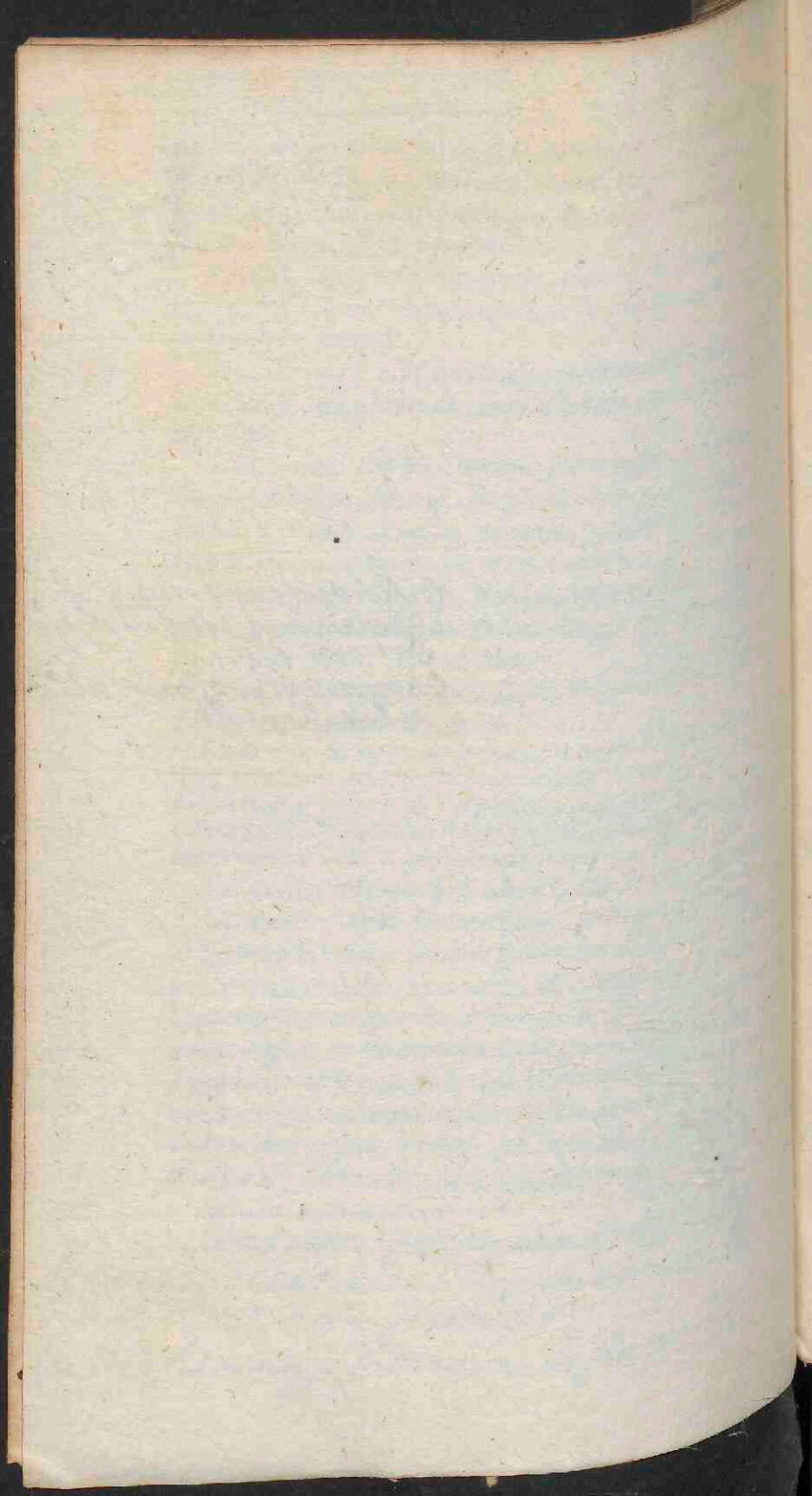
Schrijfkoker. Gheschilderden, langhen, ghequiffelden,

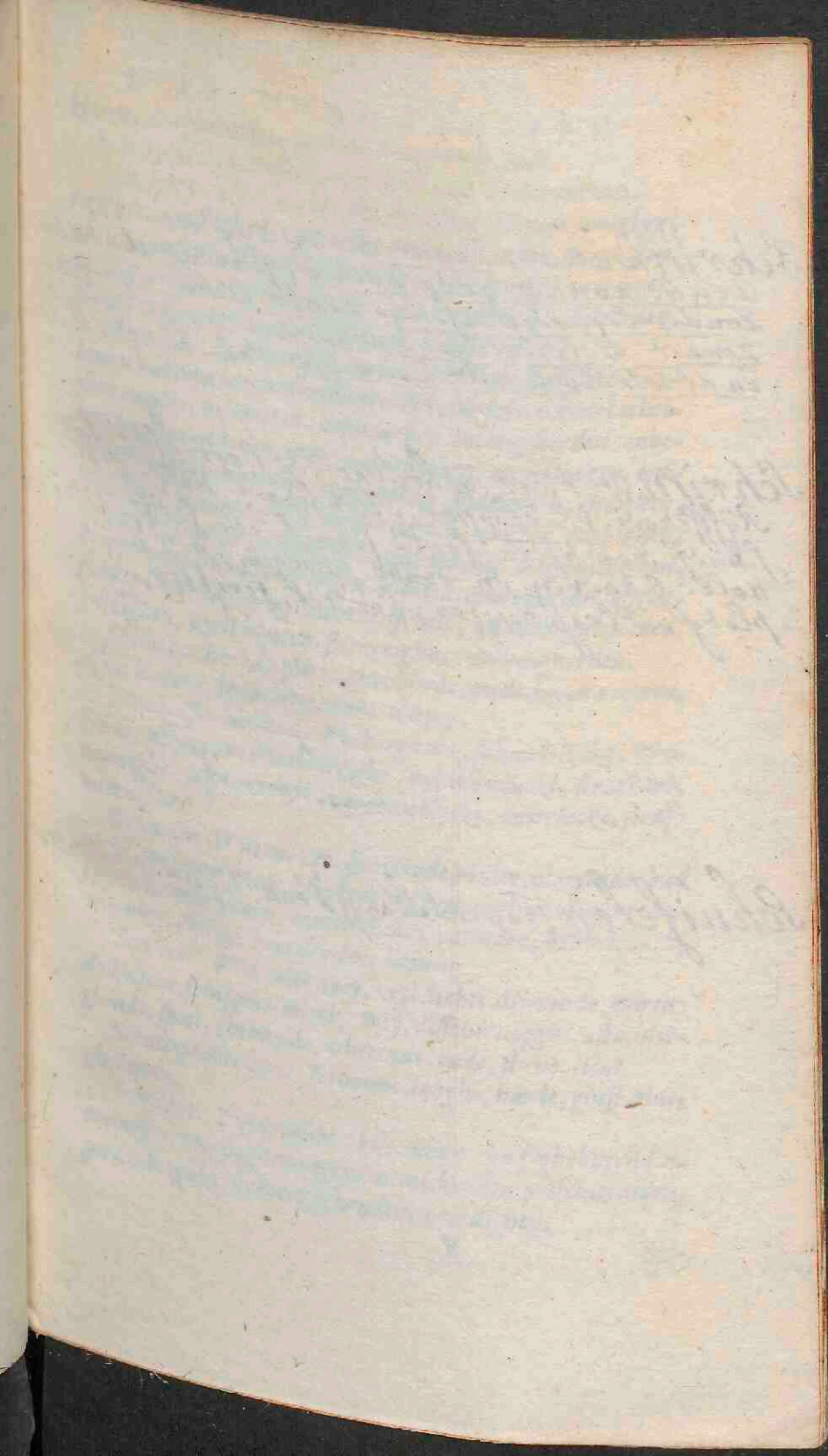
Schriftgoleerdin. Groormeesters
van de Wilt, Vond. Joann. p. 27.
Schriftscheiding. Distinctio in Scriprium

de Schouder's trichis, of
Schouder's, gelyk Oud. Keefe
Bodmer p. 72.
Schouder's blattspeer. Mus.
culus Scapulae.

Schriftuur, heilige.
in Bybel.

Schrijfkunst. Zonder deere zag men de
deugt zonder gedachtenis, schoone daad
Zonder lof, wdt in schays zonder licht, leere
Zonder besturinge, menschen zonder eem
En de wirtel zonder kennisse. Van Tul van de p

Schrijnwerker gebruikt een Gerrisschaaf,
Rijsschaaf, Veerlooper, Blok schaf, halve schaf,
schaf, een hiele styli schaf, een seryk blok
holle schaf van in ronde ploegen, een veer
plotz; Pleischuifier, borstel, seryk lap

Schuijelen (van den Slag) Lond. Joann. p. 10. 2. 5.

M. ANTHONI SMYTERS.

klercx, draghelycken, pennen, hanghende, inct.

Schrijnwercker ofte Kistm ker, ziet Timmerman.

Schrijver. Vedder, kloeckzinnighen, scherpzinnighen, raffschen, neerstighen, copieerder, toeluysterenden, wackeren, abelen, lanckmoedighen, arbeydigen, onderwyser, veerdigen, zorchvuldighen, ghetrouwen, pennenlecker, ghestileerden, gheoeffenden, ervarenen, kloecken, behendighen.

Schudde. Bedlaer, bevenden, raban, luyfighen, verlapten, rabanachtighen, versnoterden, schorften, bedelachtighen, vuylen, besmetten, besmeurden, besmuysterden, onbelesden, bevoddeden, armen, quellighen, moeyelycken, ontnaeyden, verhackelden, truggelaer, biddenden, ruyighen, krauwighen, omgaenden, verscheurden, naecten, rappighen, zackdraghenden, elendighen, betraenden, druypneusighen, knippertandighen, weenenden, blooten, ontrighenen, onghord.n, klee deloosfen, Lutraenschen, qualijck-bekleeden, gulzighen, borstblooten, stockerighen, verhongherden.

Schuere. Breede, platte, ghevloerde, wijde, koren, t armen, effen, boeven, landthuys, volle, dorper.

Schult ofte Mildaet. Verborghene, schandelycke, wrekende, offensive, barmhertighe, onbehoorlycke, strafbare, zondighe, schaemroode, verdoemelycke, oneerlycke, strafweerdighe.

Schuyin. Witten, zee, sweetende, rivier, vloeyende, barighe, opgheworpenen, zeeverachtighen, opgeblasen, opgeswollen, verhevenen, witten, kalen, rajenden, bobbelenden, warmen, dicken, knerssenden, lichten.

Schuyte. Veer, vlot, roey, zeyl, lichte drijvende, varende, helsehe, schippers, melck, wey, visschers, opgheruste vlieghende, speel, ghebnycte, vlietende, oude, stave, licht

Schuppe ofte Spa. Kromme, langhe, harde, ghestieldes, ghetande.

Schutter. Pyldragher, behendich, haf-gebuychden, oorlooghs, neerstighen, oogenden, mickenden, pulschietenden, preeachtighen, kokerdraghenden, veerdighen.

E P I T H E T A V A N

Scipion. *Africaen, ridd. ruycken, edelen, verwinner, stoutmoedighen, stant vastighen, wysen, kryghs-heldt, Ausoniaen, kloecken, trotsen, Roomschen, Afrycken-temmer.*

Te Roomen het alderedelste huys ofte familie van de Scipionen, heeft syn beghinsel van P. Scipio Patriciaens man, die den eersten Roomschen Capiteyn was, daer Annibal teghen streedt in Italien: was oock Vader van Cornelius, die den eersten ghebynaemt was Africanus, om dat die Natie van hem eerst overwoonen ende ghetemmet werdt. Den zelve, na dat hy vele exploiten ende kloecke seyten van wapenen ghedaen hadde, bleef ten lesten in eenen slach daer hy was strijdende teghen de vyanden des Keyserrijcx van Roomen.

Scythen. *Een Natie, barbarische, machtrighe, kryghs-helden, bloedtzierighe, wreede, ontømmelycke, beysde, botte, straffe, landloopende, wilde, koude, veldrwoonders, arbeydighe, vreemde, snere.*

Scylla. *Monsterdierighe, mismacete, quellijcke, ontijdighe, roovende, Siciliaensche, insloftere, Phorcidsche, zorghelijcke, blaffende, schipbrekijghe.*

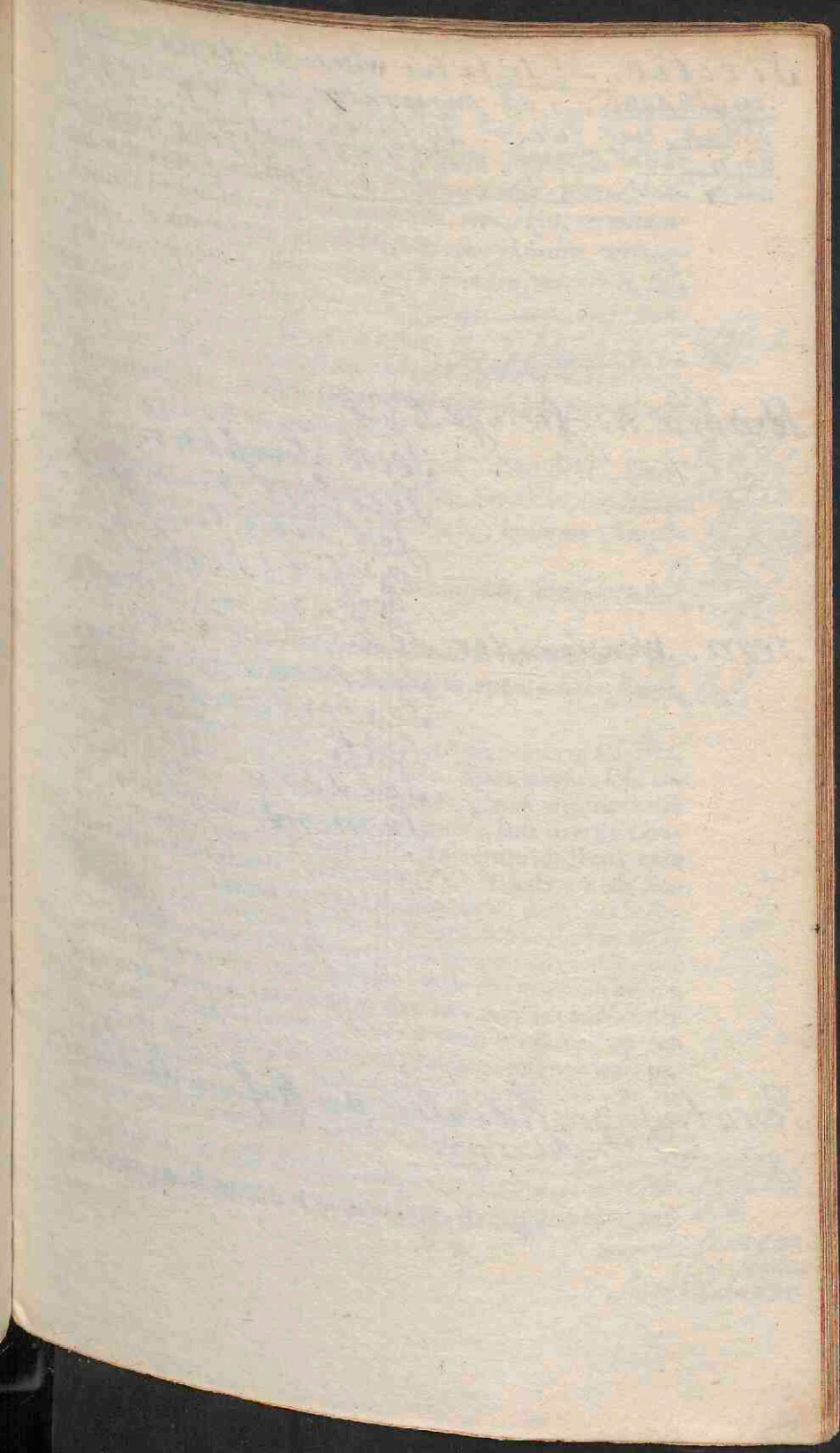
Als Circe vergramt wesende, door d'innerlijcke liefde zachtusschen Scylla ende Picus, die sy wtermaten lief hadde) betooverde de Fonteyne daer Scylla ghewoon was haer in te wasschen: Twelck sy niet wetende, in de Fonteyne tradt, ende haer meynde te wasschen, merete dat hare schamelheyt verandert was in eenen hondts mayl. Vvelcke mismacetheyt haer zoo mishaechde, dat sy op de zelve stonde in de naecte Zee sprongh: daer wt de Poeten versieren, datse verandert is in een steenrootze, die recht teghen over Charybde staet, welck is een periculouse plaecte voor die daer aenboort legghen willen.

Scythen-landt. *Koudt, ledich, ijsich, onlustich, sneeuwrich, bewoonlyck, onbewoonlyck, ghevrozen, machrich, onwinnelycke.*

Scorpion. *Krom, stekende, omghekromt, fenijnich, doodelyck, verveertyck, quaet, arch, knoopich, vyerich, schadeluyck, periculens, ghekrooete, dreyghende, growwlyck.*

Den steeck van dit Dier is zoo fenijnich, als het bijten van het Serpent, daer zijnder velerleye, maer die zeven knoopen in de steek hebben, zijn merckelijcken d'achtste ende de fenijnichste.

Scriptis (in) Schriftelyck. W. G. r.

Sicilië. Ds. trijt tot winst heeft de deceet
inginoomin; d's Inwoonders zyn noyt nog
blank, nog swart. Sy spreken seer veel
doen seer weinig, een gemeen gebrek onder
al die van Andalusiën, Graec. Critic. p. 221

Sembla uif feringe. G. G. P.

Sem, Seinschoot.
Seisfen. Moons Seisfen
fen; in ook Vondel's En.
p. 185. Zie Houft. Ward
boek.

Sem. Wirtvader. Sek.

Sekret.
Sekretaris.
Sekte
Seldery.
Sement

Senatus presidialis. Hof van Holland
gernaime Provinciaal.

M. ANTHONI SMYTERS.

Secretarius. Ghetrouwen, bezighen, stommen, zorch-
 draghenden, voorzichtighe, voortvarenden, veeraighen,
 konincklycken, neerstighen, eerbaren, eerlycken, eerweerdighen,
 ghedienstighen, gheduldighen, swyghenden, welzegghenaen,
 subjecten, schryvenaen, beminden, wackeren, discreten,
 beleefden, toeluysterenden, ghehoorzamen, diepzinnighen,
 ghegeederden, borzendragher.

Sette Partijdiche, stant vastighe, opdroeghe, opinische, scheurmakighe,
 verscheyden; Philosophische, periculuse, vaste, afgevallene, oneenighe.

Sane. Een Reviere in Vranckrijck, Parijsche, klare, profytelijke,
 vermaerde, Bourgoensche, Fransche, voedsters van Parijs,
 tweehoornighe, vischrijcke, kromme, slanghwyse.

Seloupe ofte lacht-schip. Ghevolgde, scheeps, lichte, ghevederde,
 styve, rassche, snelle.

Semiramis. Babylonische, vermaerde, manne wif, onkuyssche,
 pylkoker draghende, moedighe, overaadighe, stoute, schoone,
 boerachtighe.

Sy was de huysvrouwe vanden Koninck Ninus te Assyrien, doen sy zach dat na de doot haers mans, haren jonghen sone onbequaem was dat groot Koninckrijk te regieren, ende oock dat die van Assyrien niet ghedooghen en zouden datse overite Gouvernante wesen zoude: sy kleeedde haer als eenen jonghen, ende haer alsoo vermakende, verkreech sy de Majestature als Koninck. Dese Koninghinne was grootmoedich, datse haer bestdede om in eere haren man te boven te gaen, in voeghen, na dat sy door hare kloeckheyte het Koninckrijk vermeerderd hadde, dede ommueren de groote Stadt Babylon, ende zoo magnifickelijck repareren dat herte te verwonderen was. Liet oock in t midden der Stadt eenen Tempel bouwen Jupiter toegheeyghent, op den weicken (om syn grootte wille) de Chaldeen de sterren waer namen, ende observeerden. Men zeght datse zeer onkuyss was, ja zelfs haren sone verzocht om een byslapen, ende zoo verzoet op een peerdt, datse haer daer van liet decken.

S-neca. Welsprekenden, tongh-konstighen, gheleerden, sobren, gaddelycken, diepzinnighen, welzegghenden, me-

W. R. Rijk
da. d.
Sedert
Sedel
Seffin
Seffens
Sel.

Senebla
den
Senegro
Senilboom

EPITHETA VAN

morie-zinne, statighen, Philosoph, sententie-dichter, subtyl n.

Vas: e: Spagniaert gheboren van Corduba, een Stoisch Philo-
sooph, ende Neros Preceptor. S. Hieronimus heeft hem in't
gh. t. d. der Heylighen ghezet, om dat hy een zeer sober en abtti-
neriende man was, ende dat den H. Apostel Paulus ende hy dick-
wils aen malkanderen schrevē. Onder alle de gaven die hem Godt
verleent hadde, was hy wonderlijcken sterck van memorie, ver-
halende 2000 namen achtervolghens, alzo men hem die in oot-
den ghezeght hadde, ja stracx daer na, dat meer is, hy herhaelde
200 versen die 200 Scholieren hem ghezeght hadden, beghin-
nende van den lesten tot aen den eersten. Nu hy oudt wescnde,
dede den tyran Neron hem dooden, gaf hem te kiesē wat door hy
sterven wilde, alzo dat hy zich in eenen lauwen water badt liet
zetten, ende alle syne aderen gheopent wescnde, gaf den gheest.
Desen grooten Philosoph hadde eenen Neve, met dien zelven
naem ende toe-naem ghenamt, den welcken zeer vermaert ghe-
worden is, om dat hy in syn leven den eenighen tragijcksehen
Poëet was onder de Latijnen, derhalven zullen wy hem d' Epithe-
ten Cathurni toe eyghenen

Gedinkspreek. W. Gr. De gult. S. d' spr. d' k.
Sententie ofte Vonnisse, Statighe, Rechters, profyste-
lycke, ghewesene, scyndelycke, wtgheleghde, verklaerde, wt-
ghesproten ghedernckwerdige, tusschen-sprekende, droyster-
eerbare, eerlycke, korte bedekte, ghevaedtsel, ghemeynde, on-
relycke, spuisvindighe, diepzinnighe, morale, wysse, gulde,
ghemeyne, spreekwoordighe, godaelijcke, subtyle, Philo-
soophsche, ghevonniste

hij is p. 200
Serpent, Vrachtbare, Herfsche, pestighe, zielten-
ghevonden, ziet Herfst.

hij is p. 200
Serpent, Doodelyck, fenynich, swert, kruypende, koudt,
singherende, growvelyck, schuyffelende, periculeux, asfry-
selyck, sleypende, vyyl, bytende, langh, schadelijck, eyss-
gheswollen, aerdsch, arch, quaet, wreedt, tam, boos,
ghekant, ongheluckich, blanachtich, fenynich, yverich,
yverich, dreyghende, gheschelffert, verghifsighe.

Hier mede verstaet men, alle voeteloose kruypende beesten,
ofte die de voeten zoo kleyn hebben datse meer schijnen te kruy-
pen dan te gaen. Men vindt velerleye Serpentes, maer zijn alle se-

*Hier Serpent leert ons volghen te wylt, want
het ghewin van niet te wylt hoort: want
het legt een oor tegen d' aerde, en sloopt hie
andert mit hie eijnde van zyn staert. Gracian
p. 200.*

Secretaris. Zie Secretan
rius.

Serat. Conf. Zie V. en Separatio bonorum. Boedict
Cyanubr. gevoeding, W. G. G.
Sententie definitief. Sequestrum (Amsd) be
Eindoordeel. Eindr. Lijst. W. G. G. bevaerde hant. deude
nis. W. G. G. intkerlocutoir.
Zie dat.

Serapyn. Englobiednd. Vond. Biff. p. 3. 2. Seruis.
Sering (Bloem) Serqi. Seroen, zelf.
Srijant. Seremoni.
Serbaffy, Serzingen.
Serinthe. Serintje. Vond.
Virg. 4. 8. Lantje.
p. 80.

Sequestratie is, wan
niet eenigh gelt of uit anders
(waerom p^{re}dict abstract) in
de hand van etnien dierden.
worde g^estelt. W. Gt. R. gest.

Servitutes prediorum. Erfdiensbaatkheit

Sestigh. Moon. Poë.
592. Hoofst. 43. 67. in de
Frdm. 92.

Seuntè is een bevil vande
abstracten des Lande, waer by
ein schuldenaar wordt
vrijde te gien zynen schuld
eischt van vider vervolg
en gevangnisse. W. Gt. R. gest.

M. ANTHONI SMYTERS.

*Serpigh.
Serpighis*

nijnich, ende gemeynlijcken d'aerde verwe ghelijck, het hol daer-
se in woonen maikanderen betredende, omwringhen sy maikan-
deren zoo dicht, datmen eyghentlijcken zegghen zoude dat het
maer een Serpent met twee hoofden ware. Men zeght, wanneer
het een mensche ghebeten heeft, dat het van rouwe sterft, ende en
kruypt niet wederomme in der aerden, als onwaerdich daer inne
ontfanghen te worden.

Servys

Seulen.

Servette ofte Voorlaken. *Dunne, sijne, schoone, ghes-
vrochte, reyne, eerlycke, schouder.*

Sibyllen. *Waerzeghsters, voorzeghsters, Phebeaensche, maechden,
zuyvere, Propeterissen, onds, Delphiaensche, maechden,
voorbiedsters, verwaerlycke, gheinspireerde, ingheblasene,
Wyszeghsters.*

*Exel, dus
S. 112.*

De Sibyllen voorzeyden toekomende dinghen: Varonius tel-
ter tierre, te weten, de Persiaensche, Lybiaensche, Delphiaensche,
Cumeesche, Erythreesche, Samiaensche, Cumaensche, eyghent-
lijcken ghenaeamt d'Amaltheesche: ende door Virgilius Deiphobe,
Hellepontiaensche, Phrygiaensche, ende Tybutinsche, an-
ders ghenaeamt Albuneesche.

Sicilien. *Trinacrische, vruchtbare, eylandtsche, den
Romeny-zolder, graen-ryck, tarwen-veldt, fabelachtighe.*

Men acht dat Sicilien alzo gheuaeamt is gheweest, na een Ca-
pitelyn, die Sicillus hiet, die eerst in Latium woonde, ende maecte
hem dit Landt onderdaen met gheweldt van wapenen. Voor die
tijdt noemden't Trinacria, ter oorzaak van de dry wtlijcken-
de berghen, daer dit Eylandt mede in dry dalen ghedeelt wordt,
den eenen ghenaeamt Pelora is vol boschagie, den anderen streck
zich na 't Zuyden, den berch Pachyna, is vol tarwen, ende hout
ghewas, daer inne wordt oock Vee ghevoedt: den derden Maza-
ra, en kan nauwelijcx vruchtbare boomen verdraghen, maer is
vol tarwen ghewas ende roodt Vee, inne houdende den berch,
Lilybeus.

Sicilianen. *Zinrycke, loofse, bloetgierighe, onbarmhertighe,
ghe, onbetesde, bedriechachtighe, schaicke, listighe.*

De Sicilianen worden zoo ghenaeamt, welcke hier voortijds in
grootachtighe waren, ende ghehouden voor een listich ende
wreedt volck.

Sikkel: ofte Seysenc. *Haeckachtighe, ghetande, zagen-
de, gras, Saturnische, kromme, snydende, bytende, verroe-*

ste.

E P I T H E T A V A N

ste, gheboochde, ghekerfde, gheschaerde, ooght, affnijden-
de, scherpe, verstaelde, snydende, somers, omghekromde,
bequame.

Sidder Sidon. Ed. le, machtige, rijke, Tyriaensche, oude, visch-
Sier rijke, weerde, Phenitiaensche.

Sierael Dese Stadt is ghelegen aen de Costen van de Phznicische Zee,
was alzoo ghenamt na Sida, Belus dochter, ofte wel (zoo Iose-
phus zeght) van Sicheu, Canaans sone. Zommige zegghen datse
ghebouwet is door de Phniciansen, die om den overvloedighen
visch die in dat quantier ghevanghen wordt, noemde in hun
sprake Sidon.

Sijde Kattelijcke, schoone, zachte, bepeirelde, delicate,
zoete, Tyriaensche bequame, ghecouleurde, fijne, rouwe, flos,
ghekrolde, ghedrayde, dunne, cramosijnē, swerte, wonder-
werckighe, peersche, blinckende, stick, onghetweirende, pool-
gemaakt.

Silenus Silenus. Ouden, drincker, Arcadischen, stronckelenden,
Seywooden, dronckaert, schuymighen, bacchist, qualijck ghe-
zacklaen.

Simbit De tabulen van de Poeten leeren ons, dat Silenus is Voesterheer
ende Leermeester van Bacchus gheweest, ende dat hy altijt op ee-
nen Ezel zat. **Riep of Hengeldraet**, of gese-
Simme. Mismaeete, blootgat, loose, springhende, engher-
smeeckende, troetelende, leelijcke, wackere, lochte, ronhaver-
ghe, schalcke, tuymelende, babbelende, vuyle, wondrijck-
k, na-apende. **Van achter in van voort in**

Simpel Tgheheel gheslachte van de Simmen, treck na de ghelijck enisse
van den mensche, van aenzicht, neuse, ooren ende ooghschelen,
want gheen viervoetich Dier en heeft d'onder-ooghschelen, dan
alleen de Simme: wel is waer dat het manneken niet en heeft het
Sindu mannelijck lidt ghelijck een man, noch het wijfscen ghelijck een
vrouwe: inwendich is hun inghewant in alle syn deelen ghelijck
Singel in den mensche. De zorghelijckste onder de Simmen, zijn d'Apen
en Bavianen, maer de Simmekens ende Meykatten zijn de vrien-
Sint delijckste. De Simme heeft hare jonghen zoo lief, dat syse doot-
dient.

Siphus Siphus. Ongheluckighen, Aeolydschen, roover, boe-
sen, loosen, schalcken, subtylen, elendighen.

Hy was Aeolus sone, den schalcksten mensche dier oyt geweest
is. De Poeten zegghen, dat om syne schalckheyt ende bedroch sij
Sipresen Baick p. 95. **Sissen** Sissen

Sippe , pasjes pro. vin. **Sitrullek** of kaum...

Sirken , papen, als een musche. **Sitroen**

Siroop **Sitson** **Sister** (modius) **Sister** (clank) **Sitel** (eleon)

Puffer.
Puffilin, Sypilin, Silb.
Synagoog.
Synode.
Syns.
Synse, destilvink.
Syllatb. Silb.

Syntch docket. Verrant
gung.

Artoria Sacht
Slagader, Zu d. Dm. 180
Quartuschen
tueringend, inulgen

M. ANTHONI SMYTERS.

hy in de Helle, ende gheoordeelt dat hy moet eenen grooten steen op t'fop van eenen hooghen berch draghen: maect zoo haest als hy by het opperste vanden berch gheraect, valt den steen van boven neder, alzoo dat synen arbeydt zonder eynde is.

Slach. Gheweldighen, overlastighen, doodelycken, ghevaerlycken, weer, onverzienen, harden, stijven, vre selycken, furien, onvliedelycken, haestighen, moorderen, b'ftrighen.

*Zu Hoof
slagh.
slagh
d.w.*

Slachter ofte Vleseshouwer. Bloedighen, bebloeyden, ongh.nadighen, rouwen, wreedten, straffen, overlovere, hoochsprekenden, ghekranden, schimpighen.

Slachtoorden. Furieuse, ghewapende, krieghsche, vyerighe, trotse, schoone, ghehoornde, oorloogh'sche, moedighe, welghesteelde, welghemoede, ontremmelycke, machtighe, gheschiet, strydbare, onoverwinne'lycke, ghestaefde, vierkantighe.

Slaep ofte Vaeck. Verghetende, swaren, tusschen slapen en waken, zoeten, luyen, slibberighen, verstyfden, diepen, dooven, Goden-bode, weckelijcken, gheboeyden, traghen, droomen, waackerighen, beelid des doots, ghevanghenen, bevanghenen, bevanghenden, bleecken, zorchbroovenden, geewenden, harden, diepen, vrien-vader, aenlockenden, Propheet, menschen-voeder, ghezonden, zorch-ontbindenden, stercken, treckenden, ronckenden, vreedzame, blyden, nacht, overvallenden, stillen, ghebrokenen, zorghen-betooveraer, ydelen, lustighen, verharden, des nachts-kindt, bedrieghe'lycken, lichtveerdighen, ledighen, loghenachtigen, rasenden, donckeren, quelachtighen, slauwen, vochtighen, lieflycken.

Slaep-ziecke. Verghetelycke, slaperighe, slapende, konde, vochtighe, bevanghene sluymachtighe, wtzinnighe, sware, ledighe, verstyfde, verkleunde.

Slanghe. Bytende, slapende, qualijckziende, schadelijcke, periculense, vuyle, vreeselijcke, swerte, serpentische gruwelijcke, fenijnighe, wijn-innemende, listighe, loofse, schu'felende, boofse, koude, langhe, gheswollene, glatte, sleypstere, hage, blauwe, our.yne, doodelycke, kruypende, steert'sleypende.

E P I T H E T A V A N

Slave. Elendighe, verkochte, ghekochte, arme, ghevange-
ghene, gheketende, dienstbare, quetende, bleecke, onghelucki-
ghe, catijvighe, droeve, ghedaldighe, maghere, mismaecte,
door verwighe, zuchtende, klaghende, ghekerckerde, gebooy-
de, half-doodde, visschen-aes, verweloesen, gheyserden.

Slecke. Ghehoornde, huys draghende, schuymende, kruy-
pende, klimmende, ghescheipte, gherolde, zeeverende, sley-
pende, wyngaert, aerde, luye, traghe, draeyende, langzame,
schiltpadde.

Hoewel datter velerleyen aerdt van Slecken zijn, zijn nochtans
alle van ghelijcker natueten het onderscheyt datter tusschen we-
sen mach, is na de plaetse daer sy groeyen; want die in sonachi-
ghe ende op goede kruyden voortkomen zijn veel beter dan die
die in lommerachtighe ofte maraschachtighe plaetsen groeyen.

Slechtricheyt. Eenvoudicheyt, onschatcke, mall, vreed-
zame, eenvoudighe, naette, waerschynelycke, wijse, voorse-
nghe, boersche, plompe, vriendelycke, reyne, goedertierent,
kinderlycke, zoete, botte, dorp.r.

Slijck. Dreckich, modderich, klyachtich, wyl, swert,
stinckende, onreyn, aerdachtich, droomich, dick, vochtich,
kafachtich, klad, natten, zachten, morasschen, verrot, ghist-
achtich, klevende, strooachtich, hatelyck, vetten.

Slijckhofen. Rouwe, bekladde, bestijte, veldt, wijde,
aenghedane, boeren, aerdachtighe, kussen-beschermers.

Slinghet. Worpers, ghedraeyde, schuyffelende, stijve,
doodende, ronckende, worpende, perickeluse, ghewelaghe,
langhe, gheswinghe.

Zit Nacht Slot. Vast, rou, vertennet, verborghen, deur, maet, yse-
in onderen, grendel, stijf, krakende, verroest.

Slootmaker Swerten, arbydighe, wuylen, beroothen,
kreupelen, traghen, subtylen, behendighe, le-lammen, sme-
denden, wroeghenden.

Slyse. Ruyschende, vochtighe, loopende, behendighe,
Water.

Smaeck. Smakelycken, scherpen, verscheyden, reuck-
achtighen, quaeten, leelycken, lieflycken, lustighen, bitteren,
hopich.

Sleep. Hit trikt een slaapt
in / sleep na zich, Oud. Brms.
p. 45.

Sluitbeenader (onder-) *Vina Subclavia.*

Slim (doortragt)

Slim (obliquus) de kar, di
wagin gait slim, - mit regre.

Smaragd.

De vroslyk . . . . . ontwingt vdgief zyn kraacke
des vinder by Vond. B. Gp. p. 126.

Smetbrilt, Smetvigh Viz, Ad p. 126.

Snede. Zinsnede (Comma) Moon.

Snoer. Hlats. Id. vs (waer) Montsnair, of Snoer
(Oock den mont snoer by Oud. Brarmet. p. 126.)

M. ANTHONI SMYTERS.

bonich, zu ren, amp ren, serpen, lickeren, vuylen, stincken-
den, zorten, zouten, gorden, verscheyden, wynachtigen, riec-
kenden, vochtighen, vreemden.

Smoeckinge. Pluymstryckerije, vleyer, aenlockende,
zoete, bedrieghelycke, valsche, zinnelycke, ydelc, schalcke,
looje, troete, achtighe, vriendelycke, wyvelycke, wiffsch, be-
heunichde, isflicke, vleyachtighe, zortwoordighe, zotte, over-
daaghe, gheveynsde, loghenachtighe, hypocrytische, quet-
lyck, verradische, dienstbare, klagbighe, klappighe, huys-
verderighe, zoetsprekende.

Smit. Roockende, kloppende, arbejders, warme, heete,
ontstekene, gheblaesbalte, swerte, Vulcanische, smeden,
klinckende, yserbernende, gherichtmakende.

Sieppe. Blinde, borte, leckere, langhghebeete.

Smit. Kreupelen, swerten, bekrosenen, Vulcanus, sme-
dende, yser-smedende, leelycken, arbejdighen, berooften,
mismaecten, onaedighen, stercken, sonachtighen, ontleden,
groven, onghemauerden, berooften, rouwen, vuylen, behen-
dighe, leelycken, deuchdelycken, hantwercker.

Snaeren. Zenuachtighen, pezen, teere, klinghende, The-
baensche, styve, gulde, oneffene, ghenepene, zoete, luydende,
springhende, zingherissen, welluydende, musicale, hoochtoon-
ghe, melodieuse. *Men mocht de snaer niet roeren, Oud.*

Sne. ofte Sneeu. Wit, winter, kouden, smeltenden, berch-
achtighen, waterachtighen, ysaachtighen, kalen, Alpischen,
rollenden, noorder, dichten, verblindenden.

Snelheyt. Krachtighe, stercke, machtighe, gheworpene,
gheschotene, levendighe, zenukrachten, gheweldighe, beftig-
ghe, styve, moedighe, tempeestighe, waterbarighe, buyighe,
pijlen, stroomighe, schadelycke, schipbrekighe, veerdighe.

Snoeck. Langhen, vasten, delicaten, dicken, harden,
rivier-wolf, hongherighen.

Snof. Neusdruypenden, catarrighen, kouden, druypen-
den, quellycken, vochtighen, loopenden.

Suoodicheyt. Verachtelycke, onachtbare, leelycke, vuy-
le, ne-

EPIHETA VAN

le, nedere, onnutte, verworpene, ghemeene, onvruchtbare,
versmaedde, nederighe.

Snot. Langhen, vuulen, suotachtich, druypende, kinder,
ghedroocht.

Soberheyt. Onthoudinghe, abstinentie, arme, ghezonde,
zedighe, matelycke, wrecke, gierighe, huyselycke, spargighe.

Sodomij Sodomisch. Schandich, grouwelyck, hatelyck, bee-
Malme stelyck, vuyl, afgryselyck, Gomorische, bugghers, onzalige,
WDX. vervloecte, verschrickelycke, zondich.

Wat is het van Soldat. Kryghs, gierighen, wreeden, kloecken, moedi-
Stoof in ghen, dertelen, hoender-eter, hoender-dief, schrambeckigen,
M. d. u. p. sweerder, furicusen, voetknecht, dootslagher, opgeschreven,

D. De Jol Mars kindt, roover, avontuerder, wagher, waechhals, stou-
dats van ten, koppighen, loofen, trotsen, ghewapenden, overdadighen,
Egyptin overlaster, ongheschikten, overweldigher, Mars aerdt, con-

Schierlyk ragicusen, bequamen, oorlooghs, edelen, vechtenden, best oer-
Soldat men, krygher, wackeren, ongenadighen, ongheduldighen, oor-

loogvoeder, heldt, schildt dragher, wapendragher, vermoey-
den, plonderaer, voetganger, dienstbaren, leuenwagher, zelt-

zamen, wonderbaren, schelmschen, ontemmelicken, vecht-
achtighen, duk oppigen, berffeloofen, stercken, doorluchtighen,

mannelicken, slockerighen, bloetgierighen, hoo vaerdighen,
bebloeden, trommelvolger, buyt haelder, rouwen, machtighen,

dapperen, twistighen, betooverden, krackeelachtighen, wy-
buyter, pyck dragher, muskettier, ghestormhoeden, yverighen,
hittighen, landtlooper, vollyvighen, dreyghenden, barckebu-

sier, roer draghenden, rondassier, adelborct, hoekelighen.
Solphet. Brandende, Sicilischs, heet, blixem-vriendt,

Betuniaens, levende, blauwen, roockenden, stinckenden, mij-
nen, drooghen, Atnaenschen, vetten, subtylen, swertmij-
kenden.

Men vindt Solffer van velerleye verwen, zommighe is groen,
gheel, bleeck ende asch verwich. Belanghende den natuerlijcken
levende Solffer, die is asch verwich van buyten, ende van binnen
gheel, als men't breect ist blinckende ghelijck de vlieghen die by
nachte als vyer schijnen.

Solici-

Societas. Maatschap. WGr.

Sociniaenen. Ervyandin van Moyses Godheit.

Sokken. Moonen Lokken, oevengelyke Zakken. Die
Sprk. p. 69.

Solacismus. Wanfchick
lynheit.

Solidus. Hart. fevigh.

Solutio. Betaling. W.G.

per partit. B. by die l. l. d.
Solutio is een schriftuur, waerby iemand aen
wyst, dat hy voldān heeft het betuyg.
by den Rechter is opgeleit, of waerby hy een
voor de tweede maal teginspreekt. W.G. Rogest.

Som. Wat anders dan omme. See
Kilian: Aliquis, quidam; et Aliquis non nulli
Maer kan het dit wel bet. kind by Oud
Brdrmit 101. Nu zult men som de
Hairs schoonheits nederda.

Sommatie is de eerste
Vermaining, die een Dour
waer die D. t. a. in einin, die
een vonnis tot zyn nadiel
heeft, om het selve te vol-
doen. W.G. Rogest.

M. ANTHONI SMYTERS.

Soliciteur ofte Soliciteerder. *Wackeren, werckelijcken, bezighen, ervarenen, veerdighen, zorchvuldighen, verbeydenden, gheageerden, voordereenden, bejagher, beneerstighenden, quellenden, proces-beminder, subtylen, neerstighen, zackdragher, vervolgher, vroeck-op.*

Solon. *Salaminaen, Wetghever, Atheniaen, gherechtighen, wysen, recht veerdighen, Salamyn, Cecupiaen, benijden, vermaerden.*

Vas van Salamina gheboren, ende een van de zeven VVijse van Griecken, hy gaf die van Athenen veel VVetten, welcke hun wel gevelen, ende hy reformeerde die van Draconigera, om datse wat te straf waren : want (zoo Demadus zeyde) sy schenen veel eet met bloet dan met inck gheschreven te welen. Hy sterf in Cyproen 80 jaer oudt welende.

Sonmarie ofte Somme. *In't korte, korte, afgetrockene, Wgetrockene, capitale, hoofft, principale, kleyne, verkortede.*

Sophist. *Loghenacr, hoovaerdigen, roependen, roemachtighen, koppighen, bedrieghelijcken, voor-wysen.*

Sophist. *Subtyle, valsche, loghenachtighe, twyffelighen, bedrieghelycke, Dialectische, spitsvindighe, blinde, scherpsinnighe.*

Sonnet, ziet Klinck-vers ofte Versen. *Italiaens, maect* *Hoofs. Min.*
Dr. p. 2 in
in 25 Br.
*klinckende, trots, scherpsinnich, Frans, Nederduyts, be-
arbejdt, Ronsaerden, amoureux, maethoudende, aerdich,
subtyl.*

D'Italianen zijn d'eerste Inventeerders van de Sonnetten, de Fransoyfen hebbense zoo wel naghevolcht, dat het schijnt datser Inventeuten van zijn. De Nederlanders zijnder alreede kloeck inne, hoewel men die in de Nederduytsche sprake 10 jaren herwaerts noyt te voren ghesien en hadde.

Sorbonisten. *Gheleerde, Doctoren, Theologanten, vermaerde, Theologen, Kercken-pilaren, Liefhebbers, Kerters-vyanden, oude, der Ghemeynten licht, Predikaers, Bedieners des Goddelycken Woortds, Kercken-dienacrs, Studien.*

VVorden alzo ghe-naemt, woorzake van de voornaemste Schole te Parijs, ghe-naemt Sorbone : Is eertijts ghesondeert door

Soudy. Soudenier.
Sous. du Paus.

M. Ro-

EPI T H E T A V A N

M. Robert Sorbonne, een man van dier Professie, was een van die, die de Koninck Lowijs 'neette ghehoor gaf.

Spanje. Spagnien. Vruchtbare, metalich, rijk, weighevoet, ghezont, oorlooghs, groeyende, overvloedich, volckryck,

Spanjaert. Spagniaerden. Prachtighe, moye, trotse, heerschende, eerzuchtighe, Catholycke, wackere, kloeck, helden, sobere, krieghs-lieden, hoo vaerdighe, veerdighe, dappere, ghekegane, neerstighe, gierighe, ceremonieuse, quellycke, gheculighe, zoetsprekende, rycke, swyghende, stontmoedighe, onbarmhertighe, zuchtende, onverdraghelijcke, tyrannighe, vrouach-

Spannien. *zie OpSpannin.* Spancheyt. Wrecke, lydende, huysfelycke, sobere, ritighe, profijtelycke.

Sparwer. Wilden, mallen, pry-beminnenden, quellycken, verachtelycken.

Spatie. Wyde, ghemackelycke, tusschen, groote, vrije.

Specerije. Kostelycke, Indische, ghezochte, welbegheerde, wtghezochte, orientaelche, van verre ghekomen, riecken de, zonderlinghe, noodighe, Sophistische, dierbare.

Speck. Vet, magher, swaer, roodr, garst, ghezouten, vinnich, gheel, ongens, ghesneden, lardeer, huysmans, buken, bereyt.

Speecktel. Vuyt, zeeverachtich, vochtich, ghespoghtich, schuymachtich, sluymachtich, mosselachtich, onaedich, zeever, oneerbaer, ghezouten, zoutachtich, sluymich, besnot.

Speelwaghen. Openbaren, breedten, Roomschen, volckrycken, ghetapytten, openen, ontdecken, marberen, wyden, grooten, roependen, eergierighen, excellen ten, hooghen, aerdelighen, blyden.

Spelman. Vermakelycken, Comedien, Orpheischden, zinghenden, bootsenstelder, sluyrenden, bruylofts, spelendden, ghelach, instruments handelaer, musicalen, lieflycken, vrolycken, zoetspelenden.

Spelle. *Spicula, zookilian, nu m. t. y. spelt* Dunne, ghesloten, ghepunte, ghele, vrouwen, moye, styve, capproen, stekende, ghehoofde, Jonvrouwen, spelt.

Spanjaerden en Genu
Eens hebben groote trots,
Hic, Grac. Eut. p. 130.

Species. Gedaint in.
Komsingl. W.Gr.

Speciael. Byzondt. W.Gr.
Régist.

aele Procuratie.
Zondirlinge last. W.Gr. Régist.

Speculatie. Zinninwer
kinge. W.Gr. Régist.

Speldt, en dus verballit. Spelden, Oud. Brdmt. p. 54.
Op de nouw Spelden.

Speet, sijne, hooft, mon.
Speel. *Orde der Spelen p. 56. 4 Hoofde Spul is verbruut.*
Speel. Ghewoontlyck, zorch-benemende, vermakelyck,

blyde, verlustighende, mal, acrdich, wellustich, openbaer, on-
verdrityck, boorsich, spottelyck, zorchbrekende, smee-
kende, ghemeen, tooverich, verbeughelyck, lachende, apen,
kamer, hoerlyck, vry, onkuys, drollich, droef heyrweerende,
belachlyck, kluchtich, guychel, bespottelyck, Vasten-
avondt.

Speloncke. Duystere, wilde, bemoschte, vervaerlycke,
holle, legbe, donckere, gapende, koud, galmende, ghevaerlyc-
ke, diepe, diefsche, lommeractighe, verdufte, stinckende,
ghazoncken, ghersten, onbewoonlycke, beschimmelde, voch-
tighe, berchachtighe, dieren-huys, verborghene.

Sprete. Langhe, kapravens, danne, daverende, ronde,
schippers, rouwe, scherpe, gheschaeftde.

Sphere. Dracyende, ronde, roerlycke, bol, klootwyse,
Speut-hondt, ziet Brack.

Spyc-olie. Weltriockende, nardische, krachtighe.
Spie, ziet Bespieder.

Spyckerboor. Dracyende, behendich, timmermans, ge-
bantza m.

Spieghel. Crist alijnen, brant, blinckenden, stalen, schoo-
nen, ysen, ronden, verbevenen, weerschynenden, vrouwen,
perfecten, vierkanten, lustighen, vergulden, barbiers.

Spierinck. Witten, zilverachtighen, reynen, dunnen,
schoonen, leckren, rivier, klaren, gbezonden, voorjarighen.

Spielle, ziet Lencie.
Spille. Draeyende, volle, garen, lichte, ghedraeyde, spin-
sters, begarende, verwarde.

Spinde. Gheslotene, spys, versche, welverziene, ghe-
proviideerde.

Spinnekoppe. Vernustighe, behendighe, hooghe, han-
ghende, dicke, bebuyete, konstighe, wonderlycke, huyshout-
stere, senynighe, overhanghende, nette-breyderffe, spinstere,

byckachtighe, senynighe, spinnende, wackere, quellyc-
ke,

E P I T H E T A V A N

ke, wyyle, leelycke, yverighe, ghespickelde, ledighe, schalcke,
 Spintrock. Dunnen, rancken, spinsters, aerdyghen, lan-
 ghen, wol, vlas, zanghsters, wyven, dicken, gheroeten, huys-
 wyfs, poppen, huys, ouden.

*Spit. 2.
 Onderspit.*

Men zeght dat Pallas den spinrock inventeerde.

Splete ofte Klove. ^(Klona.) Gheklovene, opene, diepe, langhe, af-
 gryfselycke, gapende.

Splitte. Half opene, gheboolde, ghesnedene, gheklovene,
 holle, ghedeelde.

Spontie. Lichte, ghegactre, fistalen, zachte, ghemeyn-
 ghe, drinckende, dicke, slymachtighe, zee.

Spoock. Nacht, wispelende, araeende, schaduachtich,
 onghenakelyck, onghewoelyck, ontastelyck, bedrieghende,
 verschynende, verdwynende, loosen, onzienlycken.

Spoor. Hanen, haeckachtighen, styven, scherpen, ghe-
 kromden, halfhoornighen, halfgaffelighen.

Spor. Sickende, peerdt dryvende, prickelende, scherpe,
 ghebrande, ghesterrede, quellycke, ghepunte, stootende, lie-
 len, gu'de, ghetande, bloedighe.

Spottere. Boosighen, Lucanischen, zotten, mallen, be-
 deeten, smeeckenden, dwasen, onweten, snappere, geeyn-
 den, aenlockenden, quillenden, gabberaer, Democritischen,
 hatelycken, belachellycken, lasterlycken, lanckneusighen,
 vrolycken, arghen, wylen, lachenden, niet Gabberaer.

Sprak, ziet Reden.

Spreekwoordt. Ghemeyn, oudt, vrolyck, bly, zeker,
 daghelycx, notabel, dryvondich, schampich, bequaem, su-
 rentieux, ghebruyct, bootsich, spotters, passende, welgezegh-
 de, wys, filosofhael, zegghelyck, voornemelyck, gedacht-
 weerdich, ghedenckweerdich, statich, kort, degghelyck, mere-
 kelyck, Erasmiacens, onthoutweerdich, recht.

Spriet. Swyn, Iaghers, styven, ghestraelden, breedten,
 gheweldighen.

Sprinckhaen. Wackeren, vlytighen, veerdighen, kna-
 ghenden, rasschen, schadellycken, quellycken, biyden, veld-
 heeren

Springen. Ziet Oorspringen.

Spits van't hert, Mucro
of Apex cordis.

Spitswyzigh, Pyramida,
lis.

Spolium. Koot. W. Gr.

Spraek, woordin dit
woordin Dalinea

Spraekwijspact.

Spraekwijzen.

Spraekkonst zende
woorden voor tekenen van
onze gedachten uit, Van Sic
Voortb. p. 12.

Spreeken. Zie onder Tol,
H. r.

Ein' Stuck in Spring wagen
Oud. Bemt. p. 09.

Spruitlingen. 2. 5
Zelfs

M. ANTHONI SMYTERS.

beere, veldts, zinghenden, sirckenden, springhenden, vlieghenden.

Sy verder ven, ende doen groote schade in de kruyden ende allerleye granen ende koren, alzo dat sy in zommighe Landen eten ende knaghen in korte dagen alle de vruchten van het Acidtrijck. Sy genereren op't leste van het voor-jaer, ende sterven korts daer naer.

Sproeten. Gheplafte, leelycke, rossche, hatelijcke, kleyne, gbetceckende, quellycke, mismakende.

Sprockelle. Reghenachtighe, korte, des Lenten ghebuer, schrickel-maendt.

Spronck. Lustighen, veerdighen, aerdighen, staenden, *Zit ondt Man.*

plompen, staensvoets, Wackeren, lochten, loopenden, danssers, swaren, rasschen, huppelenden, haestighen, botten-den, lochten, vlieghenden, van boven neder, hooghen, blyden, styven, bedenden, blonden, stouten, veerdighen, gheweldighe, haestighen, stercken, furieusen, moedighen, vyerighen, yverighen, kryghs, ghedeysden, voorderen, verren, tuymel.

Spruyte. Siercke, frissche, zachte, aerdighe, bezayde, voortbrenggende, valsche, bloemdraghende, blyckelijcke, wure, natuerlycke, vruchtdraghende, vruchtbare, krachtighe.

Spijse ofte Kost. Smakelijcken, bereyden, leckere, goede, vredende, zonderlinghe, etelijcke, zoete, zuere, daghelysche, ghekoocte, delicate, ghebraden, pot, teere, versche, bewaerde, portie, zuerachtighe, bittere, maegh, ghebacken, begheerde, hongher, stoppende.

Spys-bewaerder. Welvoorsienen, doenden, bezighen, zorchvuldighen, Wackeren, neerstighen.

Spijt. Grimmighen, Wreeden, moeyighen, bitteren, trotsen, korten, onweerdighen, haestighen, grammen, sellen, toornighen, vergramden, dulkoppighen, verstoorden, gestoorden.

Spijticheyt. Moedighe, vermetele, trotse, hoo vaerdighe, felle, grootmoedighe, broot dronckene, grootfighe, wederspannighe, veronweerdighende, dertele, obstinate, zuere, stueren, onvriendelijcke, goetdunckende, ongehoorzame, beroemighe,

E P I T H E T A V A N

ghe, hoochmoedighe, wreeds, verachtelycke.

Stadt. Volckrycke, bemerde, stercke, rycke, schoone, edele, konstbarende, Paryssche, Antwerpse, Amsterdamse, Keulsche, etc. groote, florerende, Roomsche, wijde, vaste, beslotene, hoovacrdische, onwinnelycke, koop, vermaerde, machtighe, ontemmelycke, heerlycke, ghewapende, versunt, welghevoldte, ledighe, droevighe, verbaalde, hoeft, vrije, gevoldte, ghepolicyde, borgherlycke, vrije, keyserlycke, edelt, omwalde, omwaterde, Zee, koophandel-rycke, gheboort, konstrycke, volckrycke.

Staeck, ziet Pacl.

Stael ofte Monster van eenich dinck. Opgheoyde, lustich, ghecierde, generale, schijnbaer, schoon, toonende.

Stael. Klaer, snydende, hardt, sterffelyck, glinsterende, blickende, bloedich, moordadich, blinckende, wreker, wreedt, dreyghende, ghetempert, kinckende, krachtghevende, verschricklyck, weerbaer, dootslaende, wreecgerich.

Staelken van't laken. Ghesneden, naect, gheschroyt, kort, kleyn, ghekort, ghelycken, ghelycformich

*Staet
ziet Steet*

Staet ofte Heerlyckheyd. Kostelycken, milden, grooten, edelen, grootzighen, hoogenden, heerlycken, machtighen, hoowaerdighen, eerbaren, ghemeynz am n, openbaren, trotsen, excellenten, konincklycken, overvloedighen, te grooten, blycklycken, vermetelycken, triumphanten, verhoogden.

Staf ofte Schaepherders spriet. Krommen, langhen, gheknobbelden, gheknopen.

Staf. Bisschops kostelycken, Abten, krommen, ghekronden, zilveren, bepeerelden.

Stal ofte Stallinghe. Peerdis, ghesloten, wijden, peerden, woonste, logerende, mestighen, warmen, vertreck, zachten.

Stalknecht. Kloecken, wackeren, bezighen, Bretoenschen, Spaenschen, Duytschen, arbeydighen, oppgheschorsten, Palefrenier.

Stallichten. Blinckende, nachtvliegghende, springhende, vyerighe, verdwynende, malle, onstekens,

Ein Schoone Stat wordt genoemd het groot Bab.
(hoogelyke Rome) paleis der rykdommen
huylykste schouwburg der geidertheit en der
wapnen; werltlyk tot van den adel; algen
meene plaats des levens. Grac. Crit. p. 100.

Staat (Status) van't Verskil. Staatzack.

Staetkundigen, of Staetkunde. Zie Polijje
Stadtslieden, of Polityken. Hunne manieren
of Streehandelingen in het stof zie vid.
geeldt by Gracian Critic. p. 102.

Stam niderdaacht indt, Truncus descendens.

Thema Verbum Lat. Stammwort.
Stamwoort, Top Radicalis, Nomen primitivum
— klinkers.

Stap. Om zulk een' stap te doen, Aud. Brabant 7°

Stat (Zie Stad.)

Steeken Zie Versteeken

Stylus Quaestoris. Stoff. Steeksel. Zie Uitsteeksel.
Stave. Zie Boekstave.

M. ANTHONI SMYTERS.

Dit zijn Vliegghen, die des nachts schijnen, ende te zamen vliegghen ghelijck eenen vyerkloot.

Stampier. Brékende, draeyende, stootende, slaende, knickende, langhen, wt druckenden, perffenden, ghehoofden, stercken.

Stanck. Vuylen, dootlycken, schadelycken, walghelycken, rotten, reghenstaenden, walluyfighen, zueren, roockigen, boosen, bitteren, stercken, insecten, periculeusen, krachtigen, verouderden, verwuylden, haellycken, dooden, voosen, schimmel, verdrietelycken, vyantlycken, senynighen, privaets, pryghen, prijen, quaden, verdusten, moddighen, slyckerigen, poelen, vochtighen, vileynen.

Standaert. Klimmenden, kryghs, ghekruyften, vliegghenden, oorlooghs, ontvouwenen, dreyghenden, trotsen, fracyen, hooghen.

Stantvasticheyt. Zeker, vaste, onoverwinnelycke, verzeerde, beslotene, voorghenomene, blyvende, wijse, deuchtzame, moedighe, noodighe, onberoerlycke, volbardende, onbrekelycke, statighe, ghestadighe, koppighe, opiniaersche.

Staticheyt. Rype, strenghe, Philosophische, Cathonische, moedighe, hoovaerdighe, gherimpelde, Rechterysche, ghestadighe, stantvastighe, gheauthoriseerde, grove, trotse, heerlycke, opgeblasene, koppighe, Raedtsheeren, traghe, heerschende.

Steen. Harden, swaren, metselaars, back, rouwen, mar- Zie onder
Wentelen
ber, zarck, keyachtighen, oneffenen, kouden, morselachtighen, dooven, aerden-dochter, plaesterachtighen, stommen, plompen, hollen, grooten, voet, hamer zonder steel, albafter, berchachtighen, ley, stercken, molen, steenachtighen, rots, klappcy, key, toets, zeyl, kareel, kamighen, swerten, ghebroukenen, bruyfelachtighen, scherpen, holachtighen, berch, rollenden, diamant, kassistein, levenden, vyersteen, blinckenden, vasten, hoeck, vochtighen, vyer spouwenden, naecten.

Steen-put ofte Steen-mijne. Donckere, steenachtighe, swerten, overwelden, vochtigen, verdusten, ghovaerlycken, onder

Stam nē d. i. d. a. t. i. n. d. t. Truncus delectandus.

Thema Verbum Lat. Stammwort.
Stamwoort, Top Radicalis. M. Nomin primitiv
— klinkers.

Stap. Om zulk ein' stap te doen, Oud. Brdorst 7°

Stat (zie Stad.)   Stecken. Zie Verstecken

Stylus Quæstionis. Statt. Steeksel. Zie Wijfsteeksel.
Stave. Zie Boekstave.

M. ANTHONI SMYTERS.

Dit zijn Vlieghe, die des nachts schijnen, ende te zamen vlieghen ghelijck eenen vyerkloot.

Stamper. Brékende, draeyende, stootende, slaende, knickende, langhen, wdruccenden, perffenden, ghehoofden, stercken.

Stanck. Uuylen, dootlycken, schadelycken, walghelycken, rotten, reghenstaenden, walluyfighen, zueren, roockigen, boosen, bitteren, stercken, infetten, periculeusen, krachtigen, verouderden, verouylden, haellycken, dooden, voosen, schimmel, verdrietelycken, vyantlycken, senynighen, privaets, pryghen, pryen, quaden, verdusten, moddighen, slyckerigen, poelen, vochtighen, vileynen.

Standaert. Klimmenden, kryghs, ghekruysten, vliegghenden, oorlooghs, ontvoowenen, dreyghenden, trotsen, fracyen, hooghen.

Stantvasticheyt. Zekerde, vaste, onoverwinnelycke, verzeckerde, beslotene, voorghenomene, blyvende, wijse, deuchtzame, moedighe, noodighe, onberoerlycke, volbardende, onbrekelycke, statighe, ghestadighe, koppighe, opiniatsche.

Statichcyt. Rype, strenghe, Philoosoophsche, Cathonische, moedighe, hoovaerdighe, gherimpelde, Rechtcrssche, ghestadighe, stantvastighe, gheauthoriseerde, grove, trotse, heerlycke, opgeblasene, koppighe, Raedtsheeren, traghe, heerschende.

Steen. Harden, swaren, metselaars, back, rouwen, mar-^{Zie onder}ber, zarck, keyachtighen, oneffenen, kouden, morselachtighen, dooven, aerden-dochter, plaesterachtighen, stommen, plompen, hollen, grooten, voet, hamer zonder steel, albafter, berchachtighen, ley, stercken, molen, steenachtighen, rots, klappay, key, toets, zeyl, kareel, kantighen, swerten, ghebrokkenen, bryselachtighen, scherpen, holachtighen, berch, rollenden, diamant, kassisteen, lewenden, vyersteen, blinkenden, vasten, hoeck, vochtighen, vyerpouwenden, naetten.

Steen-put ofte Steen-mijne. Donckere, steenachtighe, swerten, overwelden, vochtigen, verdusten, ghovaerlycken,

EPIHETA VAN

ondergravenen, diepen, dieftieren, onderaerdighen, lommerighen, nutten, oorbaren, gruytsachtighen, ghediepten.

Steenrootze. Ghevaerlycke, periculense, verhevene, Zees, hooghe, ghepante, scherpe, onbroerlycke, schipbrekende, zorghelycke, vreeselycke, bemofschte, onbrekelycke, rootsachtighe, kantighe.

Steen-wech ofte Cassij-wech. Hooghen, platten, ghebaenden, straet, ghekassijden, verhevenen, aerdtachtighen, keyighen, effenen, ghecierden, breeden, lustighen, moyen, vasten, ouden, gheplaveyden, gheeffenden, ghesteenbrugghden.

Steenruyten-kruydt. Wit, dun, wildt, ghetact.

Zie Vosse
Sticht
of Stair
Stiert, ^{cauda} Hanghenden, langhen, wispelenden, quiff. l. waghelenden, roerenden, vliech, aghenden, Pauwen, ghedraeyden, smecckenden, gheschorsten, krollenden, scherpen, schuddenden, peerds, ghevorsten, dracyend. n. rowwen, ghekyomden, ghekronckelden, vleyenden, wip.

Steeticheyt ofte Manietlijckheyt. Zedighe, blijde, edele, eerbare, beleefde, vriendelyck, gheestighe, vermakelycke, bootsighe.

Steghelreep. Hanghenden, overwelfden, ghetraliden, ronden, dienstelycken, passenden, vasten.

Stekelbezien. Zuere, doornachtighe, ronde, groene, amperre, rijpe, zoete.

Stekelbezie-haghe. Doornachtighe, stekende, haghe, bytende, veldt.

Stekinghe. Doodelycke, scherpe, Serpents, bittere, styve, schadelijcke, moorders, haestighe, senynighe, bytende.

Stellio, Fenynich, eenzamich, doodelyck, kruypende, Serpentsch, bedrieghelyck, menschen-vyandt, huyschietstere.

Dit's een specie van Serpentes, waer van het vel dat het des Winters wtlaet, is een sonderlinghe remedie tegen 'ghebrecke, twelck men noemt S. Ians ziekte. Gheen Dier zoo listich om syne aenflaghen teghen den mensche te ghebruycken.

Stem me. Zoete, klinckende, harmoniense, luydende, ghe
duerighe

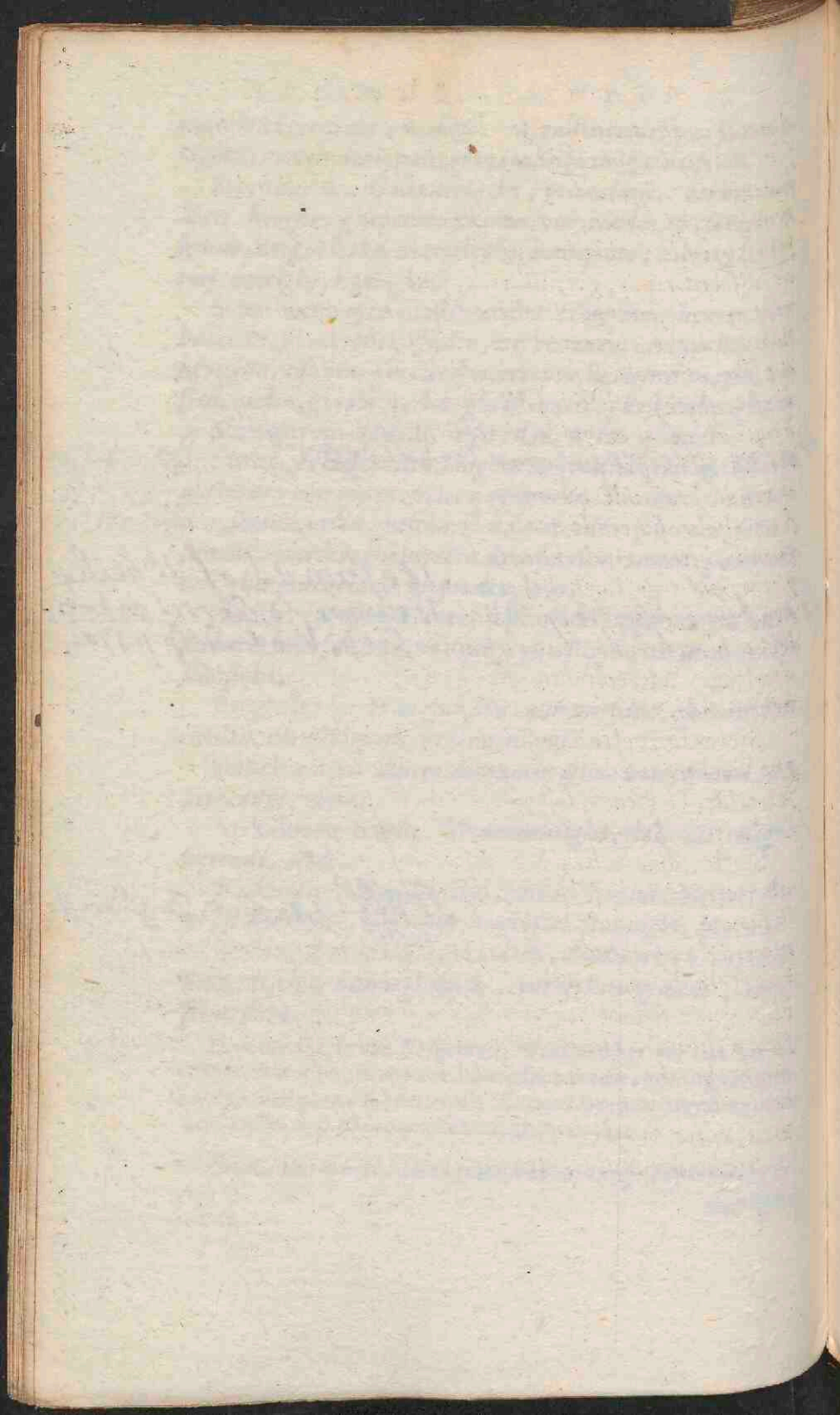
Staat, Steert (Syme) zu Sleep.

Sitgi Sleep, (Scapit)

Stefanus, of de heiligi
Steven, d' Eerste martijn
Caer, Vond - Bissp. p. 170.

Stelling. Zu Tuskenfor
ling.

duerighe, gheaccentueerde, bassende, trompette, scherpe,
 schrale, luyd; ghezonde, teghen-zinghende, weergalmende,
 snackende, vrye, furieuse, tonghen, murmurerende, ghebro-
 kene, stercke, valsche, wreede, grommende, melodieuse, heef-
 sche, pypende, verheuen, assenende, herhalende, accorderen-
 de, disorderende, ghesauleerde, sijne, gheprononceerde, kla-
 re, zuuere, stercke, vliegghende, snaterighe, stantvastighe,
 boovaerdighe, gheconterfeyte, verliefende, kleisende, vrien-
 delycke, gheheels, droevighe, huylende, levendighe, spijtighe,
 verstaenlycke, onderschydelyck; onvaste, verwerde, smeec-
 kende, blijde, gheueynsde, ghemaecte, bevende, reyne, knou-
 terende, schiessende, goede, quade, verspreyde, volle, bul-
 derende, brullende, Swanen, dunne, welsprekende, sijne, va-
 ste, valsche, sluytende, nederighe roepende, dreyghende, zin-
 ghende, betoovende, klingende, heerlycke, hoochmoedighe,
 ghearticulerde, Enghelesche, musicale, klagghende, verdwyn-
 nende, vliedende, ghematichde, aenlockende, klare, Godde-
 lycke, luydierende, wechdryvende, stalen, schetterende,
 deerlycke, Mereminnen, grove, vreeselycke, natreckende,
 behonichde, zilveren, woordelycke.

Sterckheyt ofte Kracht. Natuerlycke, krachtighe, jon-
 ghe, wackere, harde, woeste, zenuwen, levende, lustighe, ghe-
 wortelde, bloeyende, lustighe, blijde, subtyle, machtighe.

Sterfte. Swacke, menschelycke, grootte, ydele.

Sterre. Toegheschiet; blinckende, hemelsche, stralende,
 vlamme, lochte, klare, schierende, dwalende, vallende,
 lichtende, schijnende, heldere, dauachtighe, brandende, ver-
 marstte, voornaemste, alderklaerste, besworen, ontemme-
 lycke, glinsterende, vaste, nacht, verstoorde, gunstighe, root-
 blinckende, schadelijcke, verhevene, schijnende, avont, mor-
 ghen, zeltfame, vreemde, wonderbare, bevende, vyer vlam-
 mighe, hooghe, voorzegghende, beduydende, beteekenen-
 de, topsterre, ghinsterende, gheluckighe, ongheluckighe, Co-
 meer, witte, bruyne, gulde, nacht, bleecke.

Sterrenkijcker. Aenmerckenden, winnemenden, waer-
 nemer,

EPI TH E T A V A N

n mer, studicusen, vlytighen, neerstighen, voorzeggenden, droevighen, bepeysden, ghebacden, speculerenden, bepeysden, droomenden, voorzienen, twijfelachtighen, versusten, denckenden, loghenachtighen, zorchvu'dighen, news-wijsen, wakenden, vlytighen, voorzeggher, onzekerem, waerzegghenden, maenooghigen.

Stervinghe ofte Overlijdinghe. Onvliedelycke, gemeyne, droevighe, beklachde, beweende, zekere, onzekere, haestighe, smertelycke, onversienlycke, beschreyde, beweende, hert, verdrietenlycke, twijfelighe, verzekert, overvallende.

Stesichorus. Lyrischen, Himercaen, statighen, verblinden, Siciliaen.

VWas een Lyricx Poëet, gheboren te Himero, een Stadt in Sicilien. Doen hy noch een kindeken was, zegghen dat een Nachtegaelken hem op synen mondt quam zinghen: een voorzeggende teecken dat hy noch een groot Poëet zoude worden, ende alle die van synen tijdt te boven gaen. Men zeght oock, om dat hy d'ontschakinghe van Helena tot harer grooter oncere beschreeven hadde, werden hem beyde syne ooghen wt ghelteken: Maer na dat hy't wedertoepen hadde, ende wederomme tot haren lof gezonghen, werdt hem 't ghezichte weder ghegheven.

Stiefvader. Onrechtveerdighen, quaden, straffelycken, quellycken, onghenadighen, wreeden, boosen, moeyelycken, roepere, hatelycken.

Stiermoeder. Wreede, quade, wonderbare, vreeselycke, baffeude, onbarmhertighe, onbeleefde, harde, quellycke, ongherechtighe, onbehagelijcke, onaenghename, straffe, nijdighe.

Stier. Stercken, onghetenden, ontemmelycken, veldt, knicker, smeeckende, furicusen, trotsen, spytighen, wreeden, brullenden, dullen, jonghen, blarenden, roockenden, traghen, steghen, arbeydenden, vyerighen, moedighen, der herders eere, machtighen, hoovaerdighen, ghehoornden, dreyghenden, klimmenden, kryger, met alen voet, verhitte, stonten, arbeyder, blijden, vyerspouwenden, verslindenden, vluchtighen, springbenden, gheknochten.

Stier

sterven. Op zyn vreesheid is leggen, Vond. Insk. L. 1. 1. 1.
wind.

Strietbeen, Os Coccygis.

Stilus. Manier van
rechtsplegen in d. W. G.
Styl. Rechtsgebruik
-loop. Id.

Stil. Zie Gangere.

Stink. Die't niet te vroeg verlaet, breuit al d'ei,
erich stink, Cad. Brdrmet, p. 57. Dis die handel
Stinkt, p. 44.

Stip. Punctum. Moon.

Stipsnede, Comma cum puncto; Semicolon. Stip.
Zie Tweelingstip.

Stipulation im. Zie onder Stollen. Zie Bijstollen
Pet.

Stirpes. Zie onder Pet.

Stopper. Musculus obturator.

M. ANTHONY SMYTERS.

Stierman. Ervarenen, bleecken, schromonden, avontuerder, verbaefden, wiffen, fcheeps, fchipper, ghebiedenden, voorfichtigben, regierder.

Stijle ofte Manier van dichten. Zoeten, Athenifchen, vloeyenden, ftatighen, Roomschen, fchoonen, Franschen, lichten, romven, leegben, hoogben, bytenden, verfcheyden, ghewoonelycken.

Stijvicheyt, ziet Snelheyt.

Stillicheyt. Eenzamighe, alleen-levende, ghewackelijcke, ftudienfe, vreedzame, ledighe, ftille, ghekruyfte, veldt, gheluckighe, ghetemde, wrenweghe, wefende.

Stilheyt ofte Stilte. Vreedzame, vreedighe, ledighe, ftille, ghezette, gheluckighe, ghetemmerde, zoete, verzoette, gheftilde, zekere, ghepaeyde.

Stock. Steunenden, ftercken, ftijven, gheweenden, leyn, krommen, rechten, dunnen.

Stoel. Zit, zetel, hoogben, halfzonden, eerbaren, Richter, predick, verhovenen, yvooren, Leeracr, Philofoopks, Bifchops, Doftoors, openbaren, vrouwen, mans.

Stof. Swert, vnyl, verduyfterende, windich, dun, drooch, affchen, meel, doncker, onreyn, fonnen, fomer, blindt, verblindende, ftrooen, zandt, leyn, ftuyvonde, veldt, licht, vlieghende.

Stool. Priefters, ghewijden, langben, Priefterlycken, witten, ghekruyften, eerweerdighen.

Stoot. Schadelijcken, fmertelijcken, botten, kletterenden, hinderlycken, quaden, fcheeps, brekenden, onvoordachtigen, ftonten, quellijcken, ftruyckelijcken, quetsenden, belettelijcken, fuckelenden, ghv aerlijcken, ontmoetenden.

Stove. Warme, overwelfde, vochtighe, ghemeene, duyftere, baed, roockende, fweet, openbare, verdufte, drooghe, reyn, reynighende, dampighe, onreyn, vuyle, gheschilderde, nedere, roockende, berooete.

Stouticheyt. Krijghs, grootfche, veerdighe, vafte, verzeerde, buyige, vyerige, vermetele, edele, ridderlycke, fpytige, straffe,

Streek. Virgula. Moun.

Streek. Virgula. Moun.

String. Umbilicus.

Stramijn. Doorluchtrich, fijn, lichten, witten, klaren, smallen, rouwen, groven.

Strate. Passerende, slyck, zighe, neringachtige, betreden, ghemeyne, stHeeren, breedte, rechte, kromme, onghemackelycke, droevighe, duystere, opene, langhe, hooghe, gheek affijde, off-ne, oneffene.

Strengnicheyt, zint Hardicheyt. Bijtende, straffe, rouw, grove, scherpe, stuerre, doornachtighe, zuere, vreedde.

Strick. Geknoopsen, loopenden, schuyvenden, bindenden, harden, gheslorenen, vasten, strenghen, benouwendenden, bedricghebelycken.

Strijdt. Furienfen, schermselend, n, oorloghschen, Wreedden, harden, bertneekighen, h. lden, bitteren, gheweidighen, grouwelycken, woerdighen, heftighen, stouten, bloedighen, twiffelighen, dootlycken, onghenadighen, ghevaerlycken, hittighen, vyantlycken, sellen, krighelen, swaren, riederlycken, edele, twistighen, avontuerlycken, eerbar: n, deuchdellycken, innighen, quaden, kyvenden, krackeelighen, clendighen, kloecken, stercken, eerlycken, menschmoordenden, verschrickelijcken, moordadighen, deerlycken, zorgelycken, steghen, duerenden, donderenden, doodenden, periculoufen, vervaerlycken, bloestfortenden, martialen, gheduerighen, droevighen, beklaghelycken, brullenden, tierenden, huylenden, blixemenden, schetterenden, krachtighen, schadelijcken, bescheydenen, ongheluckighen, beschreyelijcken, oproerighen, veruloecten.

Stronck. Dooden, ouden, swaren, ontdecken, onnutten, ronden, knobbelachtighen, onbeweechlycken, onverroerlycken, hollen, dicken, grooten, kouden, stommen, stercken, onvernuftighen, half-ghegereuen, verratten, doormeluden, wortelachtighen.

Stroot. Onreynen, vuylen, stinckenden, harden, sweetenden, onnutten, insecten, keutelachtighen, ghedraciden, stompen, ronden, mestighen, overuloedighen, warmen, bier.

Stroo. Halp, kafachtich, drooch, kort, vuyl, swack,

krakende, licht, onnut.

Strop. *Harden, pranghenden, galghen, ghekroopten, sluytende, worghenden, hals, gheketenden, gheslotenen.*

Struys-voghel. *Grooten, Affricanſchen, wonderlijcken, ghepluymden, zotten, Etiopiæn, ras loopenden.*

Den Struys is byna den grootſten voghel, hebbende bykans de natuere van de viervoetighe beesten. Men vindtſe ghemeynlijk in Africa ende Etiopien, is hoogher dan een man te peerde, hy is raſſcher dan een loopende peerdt, hem behelpende met de vleugelen in't loopen, hy vliecht niet vander aerden. Als de laghers hem vervolghen, grijpt hy ſteenen in ſyne klauwen ende al loopende worptſe na de laghers, quetsende die zomtjids daer mede. Syne eyeten worden zeer gheacht, om datſe zoo groot zijn: van ſyn vederen maectmen plumagien. Heeft een miraculeuſe natuere, want dit Dier verteert in ſyn maghe alles watmen hem gheeft: Nochtans iſt zoo mal, dat het wel beſchermt meynt te zijn, wanner't alleenlijcken den hals verborghen heeft in eenen boom ofte haghe.

Stucken. *Danne, kleyne, ghesneden, ghedeelde, portien, ghebroke, ghebroke, beetkens, verſcheydene, ghelyckende, lap, ghedeelde, ghesneden, ghebroke, ghebroecte, ghesnipperde.*

Student. *Bleecken, gheleerden, ſuffere, koppighen, druypenſighen, zieckelijcken, ſwacken, quellijcken, ſwighenden, korzelen, treurigen, droomer, droezigen, denckenden, ſuymachtigen, romatijcken, plompen, botten, mageren, miſmaecten, dampich, ſterecynighen, onghemanierden, gherompelden, armen, konſtelievsden, ſcherpsinnighen, wakenden, diepsinnighen, ſpitsvindighen, ſchoolſchen, klercſchen, verſtandighen.*

Stuerheyt. *Strenghe, harde, walghelijcke, quellijcke, bittere, onvermakelijcke, ſtraffe, verdrietighe, leelijcke, groene, onrijpe, onghemanierde.*

Subjectie, ziet Onderworpinghe.

Suffig Suff. r. *Ouden, mallen, droomachtighen, onvermakelijcken, vaeckerighen.*

Sufficit Sulpitie, ziet Achterdencken. *Dit moet na achterdencken.*

Superficijs. *Vervulling door, W. gr.*

Superficies. *Flak. J. str.*

Supplex. *Huſtadt. W. gr.*

Suyc-

Struik, Truncus.

Subjectie. Onderwerping. W. Gr. Regist. Urrvat.
July.

Submissie is een verblyf, waerby iemand zyne
Zachtzinnigheit aen de wijspraek van goede Mannen.
W. Gr. Regist.

Subreptie ende Obreptie is quaelyt ende te
onrecht te kennen gedwin, wanneer iemand in
zyn verzoek de waarheit zwygt, ofte onwaarheit
voorstelt. W. Gr. Regist.

Subsidium (en) Ter noodt.
Tot onderstant. W. Gr.

Substantialis. Weezen,
W. Gr.

Substituere. Vervangen,
W. Gr.

Substitutie feudael, W. Gr.
Wanneer de gunst der Land overheit medebrengt, dat
wien of een ander, van zyn heere, bevelen magge ghy een
andere te doen. W. Gr.

Suprema Lura. Di. hooge Raet in Holland. W. Gr.

Swizen, waarvan Onbefeist.

Superfolution is een Schriftuur, waarbij iemand
inlyst, dat zyn party niet en hebbe voldaan
het bewys, dat him by den Rechter is opgeleet,
ofte waarbij eeni ripening voor de Hoede
maet wordt voorgeslagen. W. G. R. Regt.

Surceantie is een Opschorsing van kragt
van een gewysde voor zichder tyt. W. G. R. Regt.

M. ANTHONI SMYTERS.

Suycker. *Candys, Indisch, gherafineert, poeyer, broot, peirel, bancket, Arabisch, vast, wit, brayn, delicaet, Ambrosis, vet, syroopachtich, zoet, hardt.*

Men bienght Suycker van verscheyden plaetsen ende quartieren, maer het beste komt wt Indien. 'tGroeyt in rieten gheleijk sap dat stijf wordt, oock wel buyten teghen ghelijck gomme, bestende wt het riet dat te vol is van 'tsuycker sap.

Sultaen, Soliman. *Strijdtbaren, conquesteerder, der Weerelt machtighen, Mahometischen, Prince van Assen, Wreeden, tyran, onoverwinnelycken, moedighen, grootmoedighen, Christen-vyandt.*

Alzo is onlanghs ghenaemt den grooten Turck, wiens sone was Mustapha, volhardende in dē haet, die syne voor-Vaders van natueren tegen de Christenen dragen, heeft die van Malta vyantlijcken bespronghen, doch door de kloeckheyt van Gouverneurs zoo gheweldichlijcken afgeslagen, dat hy t'syner grooter schande ende schade synen Legher heeft moeten opbreken, verliesende synen tijdt, ende een groot ghetal van Genitzeren, ende de beste Bevelhebberen van synen Legher.

Superstitie ofte By-gheloof. *Valschen Godts-dienst, valsche, oude, onwetene, scrupuleuse, beancxte, bezorchde, ydele, Heydensche, onghereguleerde, Religie, ghebuerinne, buselijcke, vreesen-dochtere, vreesachtighe, waengeloovige.*

Supplicatie ofte Ootmoedighe bedinge. *Ootmoedige, klaghelycke, begheerende, gheweygherde, knielende, zoete, eysschende, excuserende, ontschuldighende, eerlijcke, betraende, beklaghende, generale, deerlijcke, goddelijcke, smeeckende, processen, devote, eenvuldighe, gheneychde.*

Suppositorie. *Langhe, puntige, zoete, laxerende, zachte, dunne, scherpe, behonichde.*

Surckel. *Sappighe, zuere, ampere, schaeps, ghelift, ronden, hof, wilden. Veltzuuring, Vond. storat. 2 Toez.*

Susanna. *Kruysche, schoone, stantvastighe, heylighe, deuchtzame, teere, spieghel der reynicheyt.*

Vas de dochter Helchie, en de huysvrouwe van Ioachim, een zeer rijk man, welcke om hare schoonheyt verzocht werdt tot onere van twee oude Richters des volcx, maer sy begeerde liever te sterven, dan hunnen te wille doen: Sy lieden dan, ziende hare

E P I T H E T A V A N

stantvasticheyt, beschuldichdende van overspel, ende volghende hunne ghetuyghenisse, werdtse ter doot veroordeelt. Maei door het oordeel van den Jongelinc Daniel (door Godes Ghecit verweert) werdtse vry ghelaten, ende de twee oude Boeven ghetraft met de zelve straffe daerse Susanna mede veroordeelt hadden.

Swackheyt. Teere, oude, onstercke, bevende, bleecke, quelende, stronckelende, krancke, zieckelijcke, ziet Weedom.

Swaluwe. Vreemde, quescstere, schreestere, Lentische, reytere, der bloemen bode, bevende, maraschachtighe, onkuyssche, lantloopstere, voorzoghstere; der Lenten bode, swermende, tuymelende, lochtighe, swicrende.

Swane. Witte, Witachtighe, Waterachtighe, schoone, Neptunische, verhongherde, zoetsinghende, reyserse, gusighe, stockerse, lustighe, delicate.

Swaricheyt. Vreeselijcke, grouwelijcke, twijffelige, groote, vliedende, haestighe, onbedachte, onverwachte, verschrickelijcke, verbasende, zorchvuldighe, koude, bleecke, droevighe, verborghene, heftighe, schadelijcke, schandelijcke, ongheluckighe.

Swaven oft Swaben. Krijghs-lieden, onkuyssche, woekerers, handelaers, overspelighe, ledighe, spinners.

Sweet. Klammich, sout, somer, bitter, b'loedich, stofachtich, druppel, onreyn, koudt; bearbeydet, afghedroochde, vuyt, klammich, arbeys, vochtich, swaer, pijnlijck, lauwe, afloopende, behychede, vloeyende, druppelende.

Swellinghe. Grootte, dicke, windtachtighe, opgeblafene, verheven, gheswollene, bultighe, ongheschiet, sweerende, ghebladerde, waterzuchtighe.

Sweepe. Ghedraeyde, gheessel, ghispende, gheknoope, smertende, wrekende, klesende, versmadelijcke, schryffellende, kromme, straffende, klapperende, dunne, gheschorste, handelijcke, luydende, waghemans, jaghende, voortdryvende, ghewronghene.

Sweert, ziet Rapier.

Sweere. Doodelijcken, diepen, onghenefelijcken, ontsterken, vuylen, besmeurden, besmysterden, ghevlaeten, ins
fekten

... of the ...

... of the ...

... of the ...

... of the ...

... of the ...

... of the ...

... of the ...

... of the ...

... of the ...

... of the ...

... of the ...

The first of these is the...
 second is the...
 third is the...
 fourth is the...
 fifth is the...
 sixth is the...
 seventh is the...
 eighth is the...
 ninth is the...
 tenth is the...
 eleventh is the...
 twelfth is the...
 thirteenth is the...
 fourteenth is the...
 fifteenth is the...
 sixteenth is the...
 seventeenth is the...
 eighteenth is the...
 nineteenth is the...
 twentieth is the...
 twenty-first is the...
 twenty-second is the...
 twenty-third is the...
 twenty-fourth is the...
 twenty-fifth is the...
 twenty-sixth is the...
 twenty-seventh is the...
 twenty-eighth is the...
 twenty-ninth is the...
 thirtieth is the...

M. ANTHONI SMYTERS.

setten, vochtighen, slyckerighen, verrotten, swerten, corosfi-
ven, puystighen, ghecorrompeerden, twiffelighen, rouden,
ouden, ontfennen, nieuwen, hollen, openen, ghedeelten, ont-
deeken, leelijcken, periculensen, enghen, harden, kanckerighen,
ingheghetenen, halfrotten.

Swijghentheyt. *Secrete, vreedzame, zedighe, stille, swij-
ghende.*

Swijghinghe. *Stomme, droomachtighe, nachtslaperighe,
vreedzame, rustliuende, kommerachtighe, gheduldighe,
opgheleghde, swijghende, der Musen vrient, nachtelijcke, be-
vredigbende, achterdenckende, duystere, bossige, stille, veyn-
sighe, nyders, droevighe, verborghene, Pithagorische, aen-
dachtighe, antwoorde der Wyssen.*

Swijn, *ziet Vercken.*

Swijnsriet. *Iaghers, breeiden, ghestaelden, stercken, stij-
ven, draghelijcken, daverenden, beslaghenen, machtighen,
swijn-doodenden.*

Switiers. *Krijghs-lieden, wyle, bekrosene, rouwe, vrije,
dronckaeris, ghetrouwe, grove, botte, stercke, Franschen-
vrienden, Cantonsche, onghenadighe, muytineerders, ghe-
schackerde, onvermoeyelijcke, vrome, stryfbare.*

Om d'onverdraghelijcke lasten die (de Hier) voortijds hanc
Heeren ende Landtgeeeders han opleyden, begonsten in't laet
1306 te revolteren, alzo dat het nu ghedeelt is in verscheyden
Steden die men Cantons noemt, te zamen verbonden ende veree-
nicht, en hebben roch Koninck, Hertoghe noch Prince, laten hun
met hun Verbondt ghenoege, 'twelcke hun te zamen houdt ende
hun Overheyt is. VVant hoewel dat sy verbondt met andere
vreemde Princen maken, dat en gheschiedt niet dan by ghemeyn
consent, op dat niemant van hun hem en ver vordere heerschap-
pije te hebben over synen ghebuere.

T.

TAbac ofte Gentiane. *Wilden, bitteren, krachtighen,
stercken, Illyricschen.*

Dese plante, wtermaten bittere, wordt *Gentianus Koninck van
Illy-*

E P I T H E T A V A N

Illyrien toegheschreven, ende in dat Landt wordt de beste gevonden, is daer oock eerst in't werck gheleght.

Tabbaert. *Eerbaren, langhen, ghevoeyerden, hanghenden, lossen, bonten, schoonen, Tyrnischen, camelotten, damasten, vliegghenden, purpuren, rou, enckelen, schuddenden, gonden, scharlakenen, hoovaerdighen, heerlycken, moyen, kerten, ghecolurden, swerten, lakenen, grofgroeynen, Wyden, doorluchtighen, ghesatsonneerden.*

Tabernakel ofte Tente. *Hutte, heylighen, gbedecten, overdecken, overwelfden, gheslotenem.*

Tack. *Swacken, ghevlochtenen, vrien, bloeyenden, zuiveren, groenen, lustighen, ghecnten, overeyntstaenden, ghebladerden, gheknoopten, gheweerden, teedren, groeyenden, openen, lommerachtighen, daverenden, bevenden, overvloedighen, krommen, ghemeyden, hanghenden, hayrighen, hooghen, vruchtbaren, vruchtdragenden, kletsfenden, ghekromden, gheboghnen, gheboochden, voorjarighen, ghewronghen, spaden, schoonen, stercken, geknorden, gestaeften, omgheboghnen, ghespreyden, verstroyden, oneffenen, ghekroonden, hooghen, booghachtighen, verbevenen, dichtren, rondem, Wyden, voortghezetteden, openen, doornachtighen, verworpenen, blyden, lauriers, ghesnedenen, bottenden, bebladerden, dorren, gherijsden, rysachtighen.*

Tafel. *Leckere, effene, vierkante, ronde, blyde, goede, wrecke, gheschedderde, voorziene, schoone, ghespysde, zoete, gbedecte, bancket, Nectariaensche, bereyde, ghestoffeerde, verziene, Ambrosine, lustige, bebloemde, delicate, geschaftde, wttreckende, ingheleghte, schick, credentie, treck, schuyf.*

Tafelberdt. *Rondt, vierkant, plat, bontem, tennen, schoon, wit.*

Tafelier. *Hays, tafelbroeder, ghemeynen, vriendt, ordinarissen, ghezal.*

Tafellaken ofte Ammelaken. *Lanck, ghebeelt, gheweven, wit, vuzyl, hanghende, breet, teiraet der tafel, ghesfrenit,*
ghe

Leent de samenkomst. Risbare Hut, Vand.
Hortl. d. Kirke p. 54. Gods hut, Orak. Chut, Bisp.
p. 502. Orak. Chut. - int., ibid. V. l. k. v. d. d.

Taelen. D. Latynsche is
noodigh tot wysheit; de
Spaansche algemeenide
Fransche zoo bescheiden,
en de Italiaansche zoo
welsprekende, Grac. Crit.
p. 65.

Tafelwyzigh, Trapezius, a, um.

Tak. Zie Buchtak. Hoofstaderstak.

Talletter. Littera Numeralis. Mom.

ghebloemt, gheruyt, damast.

Taf. reel. Levende, na'tleven, reyn, aerlich, verciert, gheciert, doorwrocht, blinckende, konstich, ghetrocken, oly, gheconterfeyt, wonderlyck, lustich, Appellis, principael.

Taffetaf. Effen, ghemoeyich, Gennes, opdraghende, sijden, dun, zoet-blinckende, slecht, enckel.

Talent. Ryck, gouden, oudt, gheel, kostelyck.

Dit was in d'oude tijden een stuck goudt, weerd ontrent 600 kroonen.

Tanden. Gheschiet, harde, bepeerde, effene, witte, bytende, dichtstaende, ghedronghene, oneffene, swertachtighe, glatte, knaghende, knauwende, scherppe, grimmende, nydighe, spuisighe, snijdende, verblindende, dorre, verschewende, gierighe, slockerighe, ~~snijdende~~, Olyfants, gheconleurde, reyne, zeyvere, knorrende, stercke, swacke, swerte, kanckerachtighe, albafteren, ghehoofde, gheelachtighe, veelghetalighe, etende, effene, dichte, waggelende, holle, losse, succuwitte, platte, schoelachtighe, gheslotene, effen, knapperende, knersende, knouwende, bacck, kies, oogb. *Zie Mailtandin.*

Tanghe. Nijp, gloeyende, harde, brandende, ghesloten, stercke, sware, nijpende, smits, vlammente, ghekromde.

Tantalus. Ongheluckighen, verhongherden, hongrigen, Phrygiaen, dorstighen, bedriegher, gierighen, elendighen, verrader.

Vas Iupiters sone ende van Plota de Nympe, was oock Koninck van Phrygien, den welcken willende onderzoeken de goddelijckheyt der Goden, die hy op een baneket ghenoodt hadde: Setten hun voren eenen van syn sonen t'eten, ghenaeamt Pelops, dien ghekooft hebbende: maer sy en wouder niet van eten. Ende tot straffe van dese grouwelijcke daet, de Poeten houden hem in de Helle tot de kinne toe in't water, ende zoo ras als hy buet na het water om synen dorst te ver slaen, vliedt het water van hem, alsoo dat hy niet een druppel daer van en kan gekrijgen: men zegt oock, dat rontom hem veel boomen staen gheladen met appelen ende andere vruchten, die hem hare vruchten tot aen syne handen brenghen, maer wanneer hy daer van plucken wilt, rechen hun de boomen strax overeynde, alzo dat hy aen de vruchten niet en kan reyccken.

E P I T H E T A V A N

Tantvleesch. *Ghetandet, onghetandt, babbelende, vast, sterck, krakende, knerffende, mondt, dicht.*

Tapillerije. *Lustighe, schoone, Turcsche, purpure, konstighe, ghecoleurde, zaen-cieraet, kamer, si den, Vlaemsche, ghewrochte, bearbeyde.*

Tarbot. *Breedten, platten, Zeca'schen, delicaten, vasten, schalcken, bruynachtighen.*

Tarquinus. *Hoovaerdighen, ongherechtighe, trotsigen, boosen, boechmoedighen, furieusen, onrechtverdighe, krygher.*

Hy was den zeventen ende den lesten Koninck van Roomen, om syne grooticheyt den Hoovaerdighen ghenaeint. Vvas den eersten die met gheweldt, zonder verkiefsinghe vande Ghemeente, noch autoriteyt vande Vaders, bezat het Rooms Koninckrijk, werdt daer na verdreven, ter oorzake dat synen sone Tarquinus Lucretia verkiacht hadde. Evenwel hy was kloeck ter oorloghe, ende brachte de Latijnen ende Sabijnen tot ghehoorzaamheyt, desghelijcx maecten hy de Gabijnen hem onderdoen: Voorder als hy het Capitolium dede bouwen, vondt men een menschen hoofft in't fundament, twelck sy beduyde dat Roomen de Hoofststadt van de gheheele weeretl zijn zoude.

Tartarien. *Duyfter, doncker, Plutonischs, kaudt, droevich, lommerachtich, diep, buyende, klaghelyck, oproerich, ongheluckich, verflindende, blecke, duyvelsch, onvriendelyck, helich.*

Dat is de diepste plaetse van de Helle, daer de schuldighe zielen meest ghepynicht worden.

Tarwe. *Ghele, melighe, voedende, ghemoeyde, Turcsche, Ceris gave, roffe, ooght, voedstere, beneveldc, swarc, verbluysterde, roode, menschen-vader, verstietc, somer, winter, voeder, ghezifte, afgh. sneden, zaedt, nutte, smakelijcke, noodighe, profijtelycke, ghewiede.*

Taxe *in* Teecken. *Voorbediedet, toeghecyghent, vervaerlijck, wonder, merckelijck, figuerlijck, hemels, notabel, schrickelijck, bediedelijck, ongheluckich, ooghenmerckelijck, bewijs, lieflijck, gheneycht.*

Tecni

Tapinosis. Verkleinerung.

Tautologia. Wiederholung. Zwischspruch.

Teelt der menschen. A. 17. Jnl. Zed. 4. p. 33.

Stelt. Genitum.

Tegenwyngadtrank van't oor. Anthelip.

Stirlingswys been. Os cuboides.

Tiken. ^{Kintpik} Mirktiken, Litera Pharacteristica
Signum. Zie Vraegt.

M. ANTHONI SMYTERS.

Teen. Voet, grooten, vuylen, krommen, stinckenden, plompen, exteroogighen.

Teene. Groene, ghedraeyde, vrije, dunne, bindt, kromme, korte, buyghelycke, zachte, swacke, ghewrongbene.

Teen-bolsch. Dicht, vochtich, vruchtbaer, leech, ghekopte, wassende, groeyende, groenende, profi, tebycke, waterachtighe, wtspruytende.

Teghendeel. Wederstrewendende, teghensrijdende, schadelijck, twijfelachtich, vyandich, verscheyden, wanckelbaer.

Teghenzettinghe. Gheformeerde, wettighe, verhinde- rende, belettelycke, tusschenkomende, nadeelighe, stilhoudende, excusablele, onschultbare, teghenwoordighe, teghendeeli- ghe, contrarie, redelycke, opschorsende, onfanghbare, aen- nemelycke, processen-zaed, dreyghende.

Teghenpoet. Ongheluckighen, deerlijcken, beklaghe- lycken, elendich, jammerlijcken, contrarien, rampzalighen, beschreyelijcken, verderffelijcken.

Teyle, Aerden, diepe, wijde, ronde, vuyle, breede, kack, onreyn, front, melck.

Teerlinghen. Hazardeuse, vierkante, kants, wanckel- bare, bedriyghelycke, springhende, loopende, twijfelachtighe, gheroerde, lieghende, onsekere, onghewisse, speel, schadelijcke, nachtverdrijvende, tydtverdrijvende, aenlockende, verbo- dene, periculense, fortuynen, spel.

Telephus. Mysiaen, Lyrnesiaen, Hinden, ghevoeden, Herculist.

Hy was Hercules ende Augen de Nymphen sone, van een Hinde opgevoedt. Hy, willende verhinderen dat de Griecken, die qua- men na Troyen om Helena t'ontschaken, datse aen syn Rijk niet aenlanden en zouden, werdt ghequetst van een hellebaerts slach die hem Achillis in syn slincke dyghe gaf. Na acht jaren, gheen remedie om syn wonde te ghenesen (volghende d'Orakel) quam hy by Achillis, door wiens middel hy gheheelijcken ghenesen werdt.

Tempeest. Gronnelyck, blixemende, hemelsch, dul-
sterck

EPIHETA VAN

Streck, Wreet, reghenich, stortreghenich, swaer, moordende, groot, haestich, gheweldich, bassende, zuyfende, Windich, dryfter, tierende, onwederich, onmaatich, furieux, verwaerlyck, turbulent, overlaflich, Zee, schrickelyck, aerdtfch, fchiphrekich, wuyt, ghevolghelt, periculeux, rafende, quats, vli:ghenden, wolcken, onverwacht, ongheluckich.

Tempel ofte Kercke. Heylighen, onbrekelycken, verhevenen, devoten, eerbaren, Christelycken, heerlycken, gheheylighden, Goddelycken, Wyden, breedten, overwelfden, Salomon, gheschilderden, marberen, hooghen, duypen, gewyden, vermaerden, kostelycken, vergulden, vercierden, weerdigen, Religieusen, klaren, lichten, grooten, gheerden, weerdighen, ouden, steenen-buys, ghemeynen, openbaren.

Temperinghe. Harde, fijne, stale.

Temratie ofte Bekoringhe. Twyffelachtighe, beproevende, proef, bedecte, duyvelsche, terghighe, archlistighe, verborghene, nachtelycke, zorghighe, satansche, liefden, prikkelende, curieuse.

Tereus. Traciaen, boosen, ongherochtighen, Biftoniaen, Martialist, wreeden, ongheluckighen, schandighen, onghetrouwen, onbarmhertighen.

Hy was Koninck van Tracia, sone van Mars ende van Biftonide Nympe, troude Progné de dochter van den Pandionus Koninck van Athenen, dewelcke hadde een suster ghenaemt Philomela, die desen Tereus ongheluckichlijcken verkrachtete: ende vreesende dat syne boosheyt ontdeckt mochte worden, hy sneedt haer de tonghe af: Maer sy stack met der naelde op lijnwaet het onghelijck dat haer gheschiedt was. Vaer over Progné verwticht wesende tot wrake, gaf hem synen eyghenen sone t'eten, ghenaemt Itys. Het welcke Tereus ghewaer wordende, trock sijn sweert wt de scheyde, ende vervolchde beyde de susters, die door der Goden schickinghe in't vluchten werden verandert, te weten Progné in een Swaluwe, ende Philomele in eenen Nachtegael: desghelijcx oock Tereus in een Hoppe, ende Itys in eenen Phaysant.

Termentijn. Syrischen, dunnen, berstachtighen, rickkenden, klevighen.

Termijn in zyn bescrevde tyden, waarop de in Tef of d'ardir van de gemin, dit pleit, dit of dat down moet. W.Gr. Rogus.

Tempel van Salomon: ^{de} ~~de~~ Konings Kerk Vond. Algein.
p. 342. Salomons geslacht, M. D. d. r. Kir. p. 20.

Tempus. 745.

Tempelwijzig, Mammardus, is behalven het voorstellen
Mag. L. L. d. r. van een exceptie oft i. V. d. r.
zet, ook peremptoerlykooft
ten principaete antwort,
d. r.

Testamentum. Volke
men uiterste wil. W.Gr.

Testari. Qui personam
habet testandi in iudicio. Ein-mondling gemaekt
Die op zyn eegent naem ding, te . . . . . W.Gr.
tael magh Voerin. W.Gr.

Testamentarii. Zitten
re. Voogden uit uiterste
ste will. W.Gr.

Testimonium pertinet
bere. Oorkonden.

Theoria juris. Rechts
kennisse. W.Gr.
Testateur. De Willig.
W.Gr. Regist.

Telſche. *Breede, hanghende, valckenaers, groote, gheslotene, ghelt, diepe, fluweelen, ſchoon, galden, gheborzede, ghedemaſquincerde, rycke, platte, ringh.*

Testament ofte Wterſten wille. *Ghemachte, vrywillich, vry, leſte, onbrekelyck, voorbedachte, wettelyck, ſolemnel, nunciſatif, verbael, met woorden, charitatif, geordonneert, loſſelyck, inofficioux, onbehoorlyck, niet van weerden.*

Text. *Letterlycken, zinrycken, gheſtelycken, zuyveren, onvervalſchten.*

Theatrum, *ziet Speelwaghen.*

Thebayden. *Arbeydighe, ſware, oorloghſche, moeyelycke.*

Dit zijn verſkens alzo ghe-naemt, om dat zommighe Poëten beſchreven hebben d'oorloghe van Thebes.

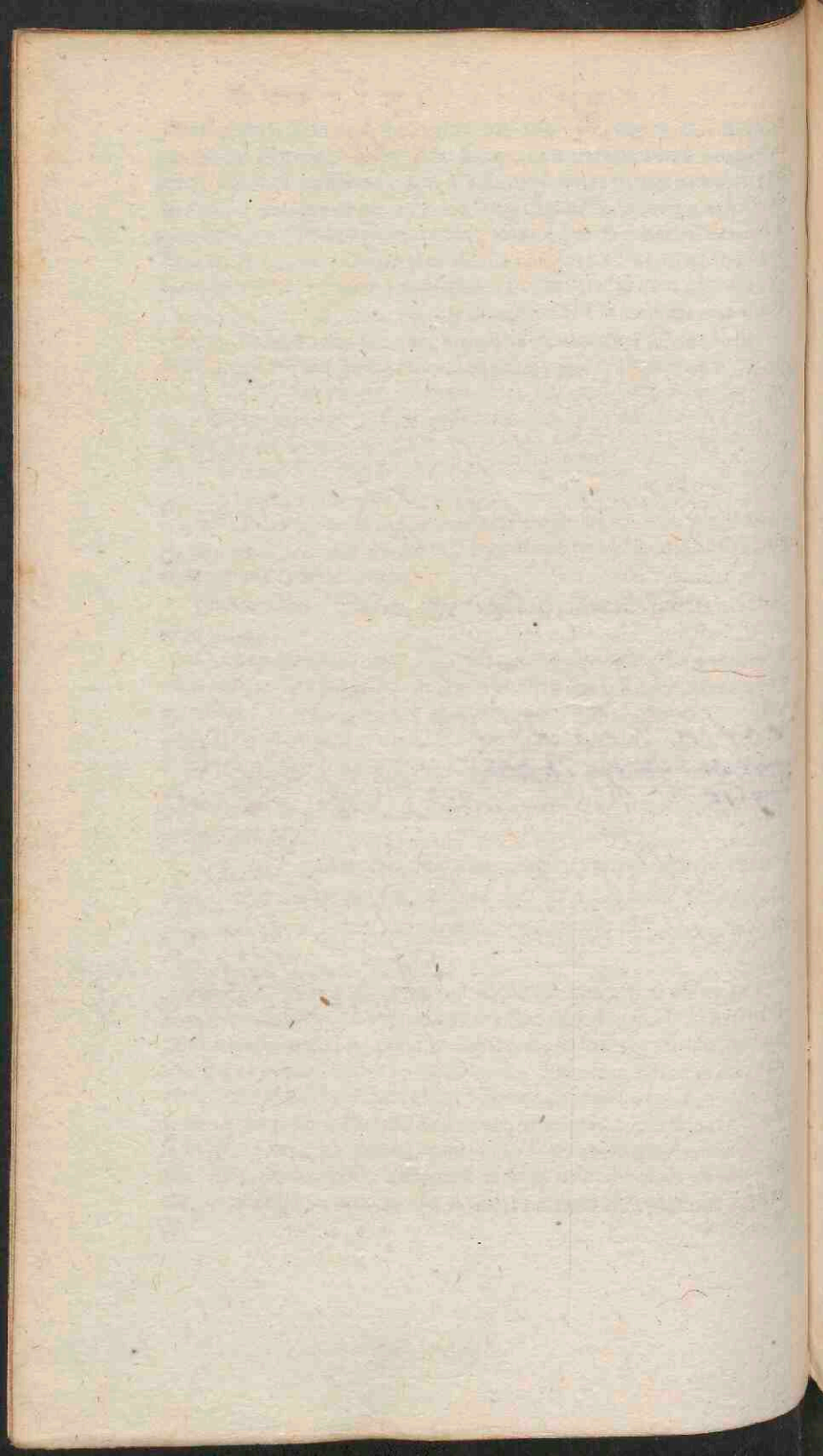
Thebe. *Behavende, oude, volckrycke, havenrycke, Agenoridsche, vermaerde, palmrycke, Cadniaenſche, ſchoone, Egyptiſche.*

Vele vermaerde Steden zijn met deſen naem ghe-naemt, vornaemelycken twee, waer van d'een in Egypten ghebouwet werdt door den Koninck Buſyrus, die 140 ſtaden in't ronde wijdt was, met 200000 flux, ende 100 poorten, alle heerlijcken gheciert met koſtelycke edificien. Daer is oock een gheweest in Beotien, die niet minder en was dan de Stadt Athenen, werdt geticht door Cadmus, Agenors ſone, in welke Bacchus ende Hercules ghebo-ren werden: voordere gheeft men haer dit voordeel, dat de neghen Muſen op den berch Helicon ghegenereert zijn, die daer heel by gheleghen is.

Themis. *Goddinne, oude, Prophetiſſe, Waerzeghſtere, vliedende, Beotrinne.*

Vas dochter van den Hemel ende van der Aerden, ſy en wilde Iupiter voor haren Bruydegom niet aennemen, vloodt in Macedonien, daer ſy van hem bevrucht werdt. Sy werdt voor God-dinne ghehouden, die de menſchen beval om alles wat redelyck was te bidden, hadde eenen zeer ouden Tempel in Beotien by den vloedt Cephyſa.

Themistocles. *Atheniaenſchen, kloecken, Neoclidischen, moedighen, Phreariaenſchen, hoochmoedigen, krychshelât, triumpherenden.*

M. ANTHONI SMYTERS.

kelijcken Stier, ende door Adriadnes raedt bracht hy ter doot
het Mouster-dier Menotaurus. B acht oock ter doot in Attica
Scyron, Procutus, en Scinin, dry straetschenders. Hy overwon
de Centauren, ende bracht tot syne ghehoorzaemheyt die van
Thebes: Pirithoe ende hy waren zulcke volkomen vrienden, dat
se beyde in de Helle daelden om Proserpina te halen. Aengaende
syn doot, men schrijft in zoo verscheyden manieren van, dat
het niet weerd en is hier te verhalen.

*Thetis. Nereïdsche, Goddinne met zilvere voeten, schip-
perse, vochtighe, natte, watergroenwerwighe, Peleydsche,
swierende, waterachtighe.*

Dochter van Nerea, was de huysvrouwe vande Thessalischen
Koninck Peleus, ende moeder Achilles: zomtijds verstaet men
voor dit woordt de Zee.

*Thymus. Kruydt, zoeten, lieflycken, spaden, riecken-
den, dichten, ghebloeyden, zoetrieckenden.*

*Thracia. Barbarisch, Scytischs, koudt, machtich, onef-
sen, onlustich, sneeuwich, oorlooghs, rouwe, steenachtich.*

Landt van Thracien, nu ter tijdt ghenaemt Romania, leght in
Europa, ende ghehouden voor een deel van Scythien, neffens Ma-
cedonien, hebbende aen de Noort-zijde de Danouwe, aen d'Oost-
zijde den Propontidus ende arm van S. Ioris, aen't Zuyden de
hooghe Mysia nu ghenaemt Servia. Dese werdt hier voortijds
Scythonus ghenaemt, daerna Thracia van den sonc van Mars,
zoo ghenaemt, ofte oock wt oorzake van syne rouwicheyt ende
stuerheyt: want dit Landt is moeyelijck om te bouwen, ende on-
bequaem tot voedsel van't zaedt datmen daer inne zaeyt.

*Thracianen. Wreede, ontemmelycke, krijchslieden, grof,
rou, stuer, arbeyt-verdraghende, stercke, oproerighe, grouwe-
lycke, groote, trotsse, strenghe, dronckaerts, ledighe, verghe-
telycke.*

Dit volck is rou ende grof, leven langh, gaen alle andere men-
schen in grootheyt te boven, hebbende een vervaerlijcke stemme,
ende een stuer ghesichte, maer het is zoo kloeck ende machtich,
dat zoo sy onder zich eens waren, ofte onder subjectie van eenen
Koninck, het zoude onmoghelijk zijn dat t'overwinnen. D'ou-
de Thracianen hadden een ghewoonte hunne kinderen openbaer-
lijcken te verkoopen, ende ghedoochden dat hunne dochters hun
zelven ten houwelijcke begaven met dien het hun beliefte. Sy
waren zinnelijcker over d'eerbaerheyt van hunne vrouwen, die

sy zelve om een groote somme metaels kochte van hunne vrienden, die op hun voorhoofden teekenende, in teeken van edelheyt, achtende d'ongheteekende voor kleyn ende gemeyn volcken: De ledichgangers ofte die niet en eeden werden zeer ghe-eert, houdende de dieverije voor groote deucht: ghelijck ter contrarien onder hunheden werden veracht, die hun tot de landbouwinghe begaven. Sy aenbaden Mars, Bacchus, Diana en Mercurius: Alleen sweetende ende eedt doende by Mercurius, dien sy als Hoofd ende Autheur van hun gheslachte ofte stamme houden.

Thresorier. Rentmeester oft Schatmeester, wel by gheldde, bewaerder, hoochmoedighen, gheldt-slave, gheldt sack, ontfanghere, wtghevere, koovaerdighen, subtylen, betaelder, onwecerdighen, dief, onghewillighen.

Tichde. Gh. buckene, breede, deck, platte, vierkante.

Tyber. Aufonischen, krommen, Roomschen, slibberighen, ghelen, periculusen, ghehoornden, Tuscaenschen, blauwen, stijven, furiusen, zandtrachtighen, Italiacschen, verhevenen, du pen, vermaerden, Latynschen, Romulusschen, swierenden, verre-loopenden, overloopenden, bevaerlycken. Dits de voornaemste Reviere van Italien.

Tydeus. Grieck, vermetelen, hoochmoedighen, kloeken, Calydoniaen, Oneidschen, ervarenen, trotsen, stouten, tempstighen.

Vas de sone van Oncus Koninck van Calydonien ende van Eriboea ofte Altea, den welcken by ongheval synen broeder Menalippum gedoot hebbende, vluchtete by den Koninck Adrastus wiens dochter hy troude, ghenaemt Deiphila: hare suster Argila was ghetrouwt met Polynicus, die hem zondt tot den Koninck Etheoclus als Ambassadeur, hem te bidden syne belofte te houden, ende syn broeder dat Koninckrijk weder te gheven. Maer Etheoclus loochendet, zeggende, hem dat niet beloofft te hebben. Vvaer over Tydeus vergriamt wesende, beriep hem tot strijde, met alle die doe ter tijt met hem waren, dewelcke hy overwon: Deshalven die van Thebes ghesloort wesende, leyden 50 jonghe mannen in een embuscade op den wech daer langhs hy weder keeren moeste, op datse hem ombrenghen moesten, maer ter contrarien hy versloechte alle, wtghenomen Macon, die hy wedert tot Etheoclus zondt, om hem die nederlaghe te verkondighen.

Daer

Thor of Thur. Ein Afgodt der oude lassen deen
zic Landen, die ze (Dordrecht) inbeden in offte
hand. in deden. der S. Willibrord haer onz's heil
Lands leer verkondighde. Enz. Enz. Die Balen
Beschryv. van Dordr. p. 70. in 79. En Lydius Verhoigt
Ned. v. l. fol. 5.

• Trophthongus. Drieklant.
Moon..

Tyt. Zie Verleiden. Volmactigantschviltiden
M. er dan volmactig voverleiden. Tor hoo
mindt.

Tytvoeging. Conjugatio. Moon. Zie Gelykvolciden.
of Gelykzeld. Ongelykvl. of Ongel.
J

d'Alfytende in alvordien De tijden zyn boos, Oud. B.
dende, Van het Voorn. die drmt. p. 33. de tydt 20.
Herd. p. 30 & 31. 't doer zien, p. 50.

Tyddicht. Chronosticon. M.

M. ANTHONI SMYTERS.

Daer na wesende in den strijt van Theben met Adrastus ende Polyneus, werdt zoo ghequettit dat hy daer van iterf.

Tijdt. *Altijdt-voortlopenden, veranderlijcken, afmacyenden, ouden, verghetelijcken, alles-Winder, teghenwoordighen, verledenen, toekomenden, onverbradelijcken, onwedderoepelijcken, alles-verflindenden, scherpen, ghierighen, nowelachtighen, vrient oft vyant, moeyelijcken, gbezeten, nieuwen, vernieuwenden, bequamen, ledigen, verlenghden, vliedenden, onbestadighen, veroorzacten, onghoorloofden, twijfelachtighen, oneyndelijcken, volghenden, ondanckbaren, armen, jammerlijcken, achtervolghenden, vorighen, voorleden, verloren, morgben, vroegben, verbeydden, vertoefden, voorghenomenen, vreden, twistighen, korten, langben, schoonen, klaren, helderen, springh-tijdt oft Lenten, vrecken, droevighen ruymen, achterblywenden, haestighen, wackeren, rouwen, lasterlijcken, saoden, loopenden, beslotenen, siwaren, bedecten, vli ghenden, vader der waerheyt, steets vernieuwenden, eeuwighen, stilw:derighen, zoe ten, vruchtbaren, onvruchtbarin, contrarien, verdrietelijcken, slijberighen, wanckelbaren, verghetelijcken, kgrien, Jfretenden, verschenen, nydighen, vergaenden, verdwynenden, tempeestighen, teeren, winter, somer.*

Tygris. *Felle, Hyrcanische, ghespickelde, onmensche-lycke, verflindenden, sp:itighen, trostighen, wackeren, ras- schen, verhongherden, furieusen, gheplacten, wreedden, grouwelycken, gheweldigben, ghetanden, rasenden, rouwen, gro- ven, lichtloopenden, gheschackierden, Indischen, lochten, Wilden, du'llen, verscheurenden, schuymenden, grozamen, onhandelijcken, ghierighen, slockerighen, grimmighen, Afri- caenschen.*

Den Tygher komt in Hyrcanien ende Indien, 'tis een Dier dat zeer te vreesen is om syns rassicheyts wille, 'twelck men ziet als men hem syn jonghen neemt, want de ghene diese jaghen, rooven ende nemen ghemeynlijk den gheheelen nest met hun, die alijdt vol jonghen is, ende loopen daer mede te post wech, met het wackerste peerd datse bekomen moghen, hebben oock vernieuwin- ghe van peerden op den wech om zekender wech te gheraken.

E P I T H E T A V A N

Maer als de Tygre weder komt (den Tygris en acht de jonghen niet) ende hare jonghen berooft, vervolcht sy den voetslap ende 't'ipoor van diese ghenomen hebben, dewelcke hoorende 'ghe-rucht vande Tygre, die luyde ghebeert, worpen een van hare jonghen op den wech, het welcke sy in haren muyl nemende, draecht het in't hol met een ongheloovelijcke raslicheyt, hoe swaer het oock zij: daerna keertse weder ende vervolcht d'andere jongen, die altijt vervolghende tot datse ziet datter gheen en middel meer en is om die te krijghen, ende dat diese hebben te ichepe zijn. Als dan ist eenen grouwel haer te zien rasen ende tieren op den oever, om het verlies van hare jonghen.

Tycke. Ghepluynde, zachte, wolachtighe, ghevlofte, ghestreeppe, dichte, vaste, sijne.

Typhcus. Stouten, machtighen, vermetenen, grooten, Reuse, vander-aerden-gheborenen, trotsighen, moedighen, hoovaerdighen, stercken, reusachtighen, Titaniscken, blixemenden, serpentenvoet.

Vas Titans ende der Aerden sone, eenen Reuse van zoo grooten ghestaltenisse, datmen zeght dat hy 100 handen hadde, den welcken om dier oorzake d'oorloghe aennam tegens Jupiter, die hem met synen blixem in't Eylandt Inarima joech.

Tyrius. Purperrycke, delicate, onvaste, weerdighe, onde, wellustighe, schoone, Pheniciaensche, edele, kostelycke, Cadmeaensche.

Vas voortijds Surus genaemt, is een Stadt in Phenicien zeer vermaert, ende is een Eylandt geweest wel 700 treden in de Zee liggende: Maer als Alexander de Grootte die belegheit hadde, leyde hy daer zoo veel bolwercken en bedijcte zoo de Zee rondomme het Eylandt, dat de Stadt in vast landt quam te ligghen, wt het welcke diy andere groote Steden hunnen ootpronck nemen, te weten Bisarta, Tripoli in Barbarijen, ende de groote Carthago, die tegen de Romeynen krijch gehouden heeft, om de Monarchie van de gheheelc weerelt. Ia oock het Eylandt Calis, 'twelck bykans van de weerelt afghescheyden is, ende door middel van de Thyrianen volckrijck gheworden. Niet teghenstaende nu ter tijt den naem van dese vermaerde Stadt bestaet in de verwerijen van het purper, datmen aldaer maect.

Timmerman. Behendighen, bouwer, arbeydighen, klein-teraer, stonten, konstighen, waechbals.

Tin.

Tyrus *Hir purpurlyke.*
Brants Poëz. p. 154.

Tyt. Verleiden, Præteritum.
Onvolmaecht verleden, Præter. Imperf.
Volmaecht gantsch verleden, — Perfect.
Mer dan volmaecht Voorverleden — Præter.
plus quam perfectum.
Toekomendi, Futurum.

Tytvolging. Conjugatio. Gelykloendi of
geregeld, Regularis. Ongelyk. of
neregeld, Irregularis. ref. in m. of 200

Titel (A. p. p.) Naam.

Titulus onerosus. Ein lastige Ainkomst. W. 100
w. gr. Lucrativus. Ein Ainkomst zonder g.

Tin. Wit, Engbels, klinghende, zilverachtich.

Tyrā. Ongbenadighen, wreedden, overtreder, trotsen, boosen, grouwelijcken, onredelijcken, onbeleefden, eergierighen, quaden, ongherechtighe, verdrucker, hoovaerdrighen, onrechtverdighe, gheluckighen, onverdraghelijcken, bloedighen, heerschenden, grouwelijcken, verdriemelijcken straffen, onbescharmden, onghetoomden, bloegierighen, nydighen, afgryselijcken, onhandelijcken, vreeselijcken, ghierighen, elendighen, stouten, ontoevluchtrighen, schrickelijcken, prachtrighen, onmatighen, onbarmhertighen, opgeblasenen, onverbiddelijcken, hatelijcken, Neronischen, wellustighen, Tytel. ^{Teitel.} Ouden, nieuwen, bezegelden, instrumentelijcken, wysenden, gheautoriseerden, originalen, authentijcken, verbligeerden. ^{Teitel.}

Tithon. Migdoniaen, ouden, Phrygiaen, grijsen, kalen, grijsaert.

Laomedonis sone (zoo de Poëten dichtes) noch jonck ende schoon wesende, Aurora hadde hem zeer lief, ende voerde hem wech: Hy genereerde by haer Memnon, welckers doot vernemende, hy alreede gheheel oudt zijnde, werdt verandert in eenen krekkel.

Tyeelen. Eerbare, eergierighen, opschriftelijcken, weerdighen, ydelen, gheciurden, vermaerden, smeekenden, heerlijcken, ghequalificeerden, magnifijcken, hoovaerdighen, ghezochten.

Titus Livius. Roomschen, Paduaen, Anthenoriden, Historischryver.

Ghebooren in de Stadt Padoa, welcke Antenor ghebouwer hadde, heeft ons een Historie naghelaten, van de geschiedenissen van de Romeynen, die niet alleen gheleerdelijck, maer oock waerachtelijcken beschreven is.

Tityus. Trotsen, reusighen, grooten, verveerlijcken, vileynen, onkuyschen, schandighen, elendighen, hoerenjaghet, overspeler.

Den sone van Iupiter, om dat hy Laona verkracht hadde, wert van Apollo ende Diana met pijlen ghedoodt, ende daer na in de Helle, zoo langh als hy was ghereet, ende men zeght dat hy met

Eeretytels.

Geleert, zot geleert, doorgeleert.

E P I T H E T A V A N

syn lichaem vier bunder landts bedekt, ende aldaer knaecht herden Gier eeuwichlijk synen lever: is oock te zeggen een korenhal.

Tocht ofte By-leven. Profijtelycke, lijfrente, ghewillighe, curieuse, vreedz. amighe, toehoorende, eerbiedighe, leerwillighe, onzekeren.

*Toedik
kin. Z. 1. on.
Pot.*

Voelatinghe. Onghoorloofde, schadelijcke, onghewondene, dertele, voerloofse, fassenz, zelsame, ongheschicte, onghoordineerde, onbeoorlijcke, onkuyfche, blinde, overdadighe, onstant vastighe, onbescheyne, zotte, zotachtighe, onghereghelde, ongheduldighe, onmatighe, vrije, quellighe, zondighe, ontemmelycke, subtyle, brootdronckene.

Toehoorder. Luysterenden, Willighen, ghewillighen, curieusen, vreedz. amighen, toehoorenden, oorbiedigen, leerwillighen, goet hertighen.

Toeverl.

Toevlucht. Zalighe, ghemeyne, zekere, bequame, gheluckighe, behelpelijcke.

Tol. Opghezettene, Heeren, Konincen, rijcken, ghemeynen, openbaren, hatelijcken, swaren, schuldighen, opghestelden, subjectten.

Tonghe. Dertele, vochtighe, natte, swicrende, smeeckende, verraderssche, klappende, loghenachtighe, wel sprakende, veerdighe, behonichde, leckere, zeeverende, zinghende, ghesuyckerde, vette, stamelende, stoute, dicke, lasterende, hackelende, profijtelycke, schadelijcke, orateurs, behendighe, vermetele, onghewondene, heelende, ongheweydelde, onghetemperde, ghevarelijcke, haperende, zoete, betooverende, doortrockene, roepende, moysprekende, sprekende, luye, sneedselighe, lichte, rijcke, elegante, gheslepene, gulden, ghesenynnde, levende, scherpe, leckere, dunne, witte, vilcyn, langhe.

Tongbeen

Tonghe-visch. Leckere, zee, harde, dicke, delicate, witte.

Tongriem

Tonne. Diepe, ghereepte, dicke, drooghe, koopmans, langhe, bodemloofse, wyn, bier, ghebuyete, sware, handelijcke, ghekinde, ghespiede, ghespyckerde.

Tongbeens

Tonneken ofte Vaetken. Rondt, wyn, kleyn, ghebuyet, d'aghelijck, wel bekimmert.

in Tong

Spicaken, *Musculi Piratoglossi.*

Tongriem

Franum Linguae.

Toom,

Tobias. de godverrijzende
Vond.

Totgeevende, Discretivus. Totgeeving, Concisio. M.

Totlaetendē wijze, Con-
cisivus modus.

Totvallige, Accidentals, lit.
tirs. M.

Gedachten zijn te loven, is gime in de behant; maar Oudach,
h. f. p. 52 Prdromit. Men geeft geen tol van denken
Zie de plaats onderaan, in h. d. is f. r. h. e. n. wat hy doers
h. f. t. van Zeggen, spreek in den denken.
Tonder. Vond. Joann. p. 58.

Toledo. De Koninginne Isabella seide, dat
sy sig noyt onweerdiger vond dan in deese
stad, vol geleerden. Lits virdit van d. n. r. d. n.
d. w. z. r. plaats Grac. Crit. p. 223.

Toonbroot. Outerbroot, Vand. Altairg. h. p. 67

In des menschen geeste
een wil om te schaffens
het lichaam door zyn dode
vlyke geest in beroort
in daermit zyn geest
een in weerflagh ontzet
Lees v

Toom, ziet Brevdel.

Toorne. Brandenden, rasnden, wrekenden, furicusen, haestighen, hitighen, wreeden, rasschen, gheweldighe, opbulderenden, bloedighen, sellen, ontstekken, grimmighen, haestighen, ongheduldighen, wreeselijcken, moedighen, dreyghenden, batelijcken, onghereydelde, tempeestigen, ontensmelycken, vermetelijcken, schuymbeckighen, onstillijcken, vyerighen, vlammenenden, meesten, schadelijcken, krijghs, vraganden, bloedighen, droevighen, ophevecken, hitighen, nederstortenden.

Toovner. Betoooverenden, bedrieghelijcken, grouwelycken, Chaldeecken, prentelenden, waerzegghenden, sterrenkijcker, duyvel-aenroeper, besweerder, quellycken, onzalighen, duyvelschen, voorzeggere, ydelen, ceremoniusen, achtenden, gokelaer, boosen, loghenachtighen, periculusen, droevighen, supersticieusen.

Toover-konste. Verborgene, loghenachtighe, bedriegelijcke, grouwelycke, natuerlycke, voorzegghighe, onghewickighe, heymelijcke twyffelachtighe, onsekerre, Persische, swerte, Philosophische, Platonische.

Toroaitres was den eersten Inventeur van de Toover-konst, legghende die te wercke in't Landt van Persen.

Toovererife. Oude, medeaensche, helische, popelende, boose, wrasczgerighe, spytighe, grouwelycke, betoooverende, arghe, onthulde, furicuse, prentelende, koppighe, quellycke, stoue, bedrieghelijcke, duyvelsche, swarte-konstnerisse, onbeschaeude, behendige, rasende, verwaerlycke, duyvelinne, denckende, peynsende, toemst draeytere, schandighe.

Tooverije. Boose, supersticieuse, duyvelsche, periculuse, ghevaerlycke, moeyelycke, verploecte, grouwelycke, bedrieghelijcke, besworene, ongheluckighe.

Top des hoofis. Ghekrynt, verheven, schijnbaer, eerwerdich, gheloeft, hooghen, ontdecken, ghedecten, koppigen, ghehoornden, wtstekenden, twyffelachtighen, hoeft, kael, grysen.

EPITHETA VAN

Toppe ofte Tolle. Dracyenden, kinder, wordel, ghesweepten, gheworpenen, verstaelden, kleynen, ghedrevenen, kinderst, scherpen, styven, ghebuften, ghekoorden.

Toren. Klock, wacht, booghen, spytighen, doorluchtighen, trotsighen, merck, ghekruysten, spytighen ghelooden, loyen, ghedecten, steenen, scherpen, gh. gaelderijden, slomp, heerlycken, stercken, hoovaerdighen, onnemenlycken, onbeklimmelycken, dick, wistekenden, omwalden, besiermelycken, ronden, verhevenen, doorluchtighen, bespie, wacht, overalsinden, eysslycken, verveerenen.

Torsch. Druyven, bezien, keirenighe, dichten, gegraeden, wynachtighen, purpuren, zachten, delicaten, ghedronghenen, ghebladerden, edelen, zoeten, blauwen, rijpen, vergaderden, dichten, gheslorenen, hanghenden, gheverveden, rooatachtighen, honichachtighen, lustigen, Bacchus, Godendranckighen.

Tortelduyve. Reyne, vriendelycke, denckende, ghetrouwe, ronckende, heesche, overalvlioghende, spytighe, bevende, zoete, klaghende, aerdyghe, vrije, wilde, vette, ghepooite, dertele, gulsighe, velt, delicate, trouwe.

Tortie. Lichtende, brandende, bernende, verlichtende, ghensterende, nacht, klare, stralende, bruylofs, langhe, gombachtighe, blinckende, roockende, ontstekene, stinckende, verborghen, vyerighe, zolfferachtighe, heerlycke, eerlycke, schijnende, vlammente, wassen, swertmakende, roockende, aliekerende, langhe.

Tournoy-spel. Trotsich, statich, steeck, openbaer, breed, ontdeet, stuyvende, stoffich, dertele, verbeughende.

Touwe, zaet Coorde.

Traagheyte. Langhtzame, luye, onachtzame, langhe, susfelighe, sware, ledighe, snoode, bloode, slappe, teeghwaghenighe, ezelsche, veronachtzaminghe.

Tragedie. Beweende, catijvighe, morale, droevighe, bloedighe, moedighe, statighe, beklaghelycke, opgeblasene, donderende, bebloede, sententiusse, gheweldighe, deerlycke, trots

Totum. Ein geheel. WGr.

Tractaat van Trivis. Bij
Stant. Verdragh. WGr. Rey.

Traditio. Livering. WGr.

Traductio. Volwinding. Trankliertje, Caruncula
Volwind. Lacrymalis.

punten. Puncta lacry-
malia.

Transactio. Dading,
Willigh virdragh. W.Gr.

Transitp. Verwandelin.
W.Gr.

Traditio. Actrat.

Transport. Ovrigift. Op.
draght.

EPITHETA VAN

kelenden, stijven, harden, langhen, twijffelachtigen, naspeu-
renden, verzeekenden, vryen, diefichen, ghezeten.

Trechter, *Treiter* ofte Dryvoet, *Vasten*, *yseren*, *staenden*, *openen*
koken.

Tribunaal *Hooge rechts plaats*. *W.G.*

Tribuyt. *Retalycken*, *subjecten*, *contelycken*, *pacht*,
ghelt, *jaerlycsche*, *onsterffelycken*, *onderstandighen*, *by*
stants, *behelpelycken*, *vermeerdrenden*, *groeyenden*, *schul*
dighen, *opgheleyden*, *befwaerlycken*, *daghelycschen*, *profij*
tellycken, *schadelycken*.

Triumphie. *Hoovaerdighe*, *eerlycke*, *heerlycke*, *feeste*
lycke, *glorijuse*, *edele*, *blyde*, *grootte*, *weerde*, *victoriusse*,
hooghe, *gheheylichde*, *kryghs*, *schoonz*, *gheluckighe*, *ghe*
erde, *magnifijcke*, *Keyserlycke*, *moedighe*, *alderhoochste*,
vermaerde, *doorluchtighe*, *lauverier dragende*, *ghekroonde*,
verwinninghe, *vernacmfte*.

Troch. *Wighehoolden*, *verckens*, *vermakenden*, *vastem*
vollen, *verzadenden*, *boeren*.

Troffel ofte *Truweel*. *Vryl*, *arbejts*, *krom*, *ghekyomt*,
plat, *behendich*, *handelyck*, *kalckich*, *metfers*, *klaer*, *vlytich*.

Troyen. *Oude*, *ongheloofige*, *hoovaerdighe*, *Neptunisch*,
machtich, *sterc*, *oorlooghs*, *hartneckich*, *meyneedich*, *Pirry*
gys, *elendich*, *groot*, *wonderlyck*, *Dardanisch*, *fatale*, *an*
tyck, *Phebeaensch*, *onghetrouwe*, *Hectoriaensch*, *Priami*
disch, *ghierich*, *Goddelyck*, *heerlyck*, *Laomentids*, *volck*
ryck, *vermaert*, *Griecken vyandt*.

Trommel. *Trommelende*, *kleyn*, *kinder*, *lustighe*, *dra*
ghelycke, *ronde*, *ketel*, *moffen*, *gheschilderde*, *slaende*, *luy*
dende, *verschrickelycke*, *kryghs*, *heesche*, *holle*, *dommelende*
de, *lichte*, *ghespannen*, *weerklinckende*.

Trommellagher. *Kloecken*, *wackeren*, *konstighen*,
ruffighen, *slachvolghenden*, *trachthoudenden*.

Trompet. *Moetghevende*, *luytlinckende*, *oorloogh*
lycke, *kryghs*, *klare*, *heldere*, *zilveren*, *tronighe*, *stoute*, *krom*
me, *ghedracryde*, *vervaertlycke*, *langhe*, *strytbare*, *bloetghie*
righe, *metalen*, *heesche*, *holle*, *slaende*, *moedighe*, *blasende*,
luydes.

Trommel
vleit, *Trom*
pani mied
Trana.

Triuking. Zie Samintotta,
king.

Trope of Triuwe beduudt in di' oud. Duitsch
taal een Straftvärken, eene zeug, die geméin
lyk veel jongen hebben. Simon V. Lecler. Batav.
Mus. p. 6.

Troonen. Limant op zyne zyde. Vond. Lust
p. 25.

Tropi Verborum, Orationis, Woort-Sprek
wijzen.

Tulp. Zie in loos verdir Vond. Besp. p. 97.
De schoonste in dierste bloem, waerop oort
Eyn rusten.

Tusschenstelling. Paranthetis. Moan.

Tusschenwerping. Intersectio. Mo. Zed 20
alleen by makendit bij Moanens Kunst
woorden
Tusschenscheidsel, Intersectio.

M. ANTHONI SMYTERS.

Luyde, ghewronghen, schetterende, wreeselycke, heerlycke, langhe, grootmoedizhe, verschrickelycke, verbasende, buyghzame, verzilverde, luydende, weergalmende, hoochklinckende, aenteydende.

Tromie. Roode, vyerighe, Bacchus, cramosijne, ghereekende, wreede, leelycke, straffe, ontfellycke, valsche, malle, zotte, sproetighe, mismaeete, ontstekene, queillycke, deerlycke, grouzame, zuere, lachende, vriendelycke.

Troost. Behulpelycken, troostelycken, vriendelycken, ghenadighen, graciensen, gunstighen, bequamen, vreesbenemenden, zorchbrekenden, verstandighen.

Trooster. Zachtsinnighen, zoeen, vriendelycken, beleefden, graciensen, begaefden, goedertierenen, roedelydenden, gheneghenen, bertelycken, vriendt.

Trouwe, ziet Gheeloove.

Turbatie. Stoornis.
w. d. R. 1. 1. 1.

Turcken. Mahometische, ongheloovighe, Sarazijnen, wreede, besnede, snoode, ongenadige, quade, machtige, krijghers, supersticieuse, bonden, valsche-Godes-dienstige, Orthodoxen, barbarische, dreyghende, wreede, stoute, vryschutters, boese, grouwelycke, Christen-vyanden, straffe, behendige, wackere, dappere, politycke, waechhalsen.

De Turcken (die dit woordt onder hunlieden haten) zijn ghekomen van de Parthen, wt het Landtschap ghe-naemt Turckestan, eertijds ghe-naemt gheweest Aria. Sy volghen de Religie (zoo men die alzo noemen mach) die hun den verduyvelden Mahometh gheleert heeft, ende volghens die moghense veel vrouwen hebben, ende zoo veel concubijnen als sy voeden kunnen, nochtans de kinderen van d'eene als van d'andere erven ghelijckelijck in huns Vaders goet, wtghenomen dat twee dochters maer zoo veel en erven als eenen sone, die oudt wesende 7 ofte 8 jaren wort besneden met heerlijcke ende groote pracht in syn Ouders huys. Sy en ghebruycken gheen wijn, maer eten wel druyven, ende drincken moit, voorder sy en eten gheen Vercken-vleesch, noch van eenich Dier dat ghetict is. Alle vijf jaren vastense vijf weken achtereen, alzo datse des daechs noch eten noch drincken, noch en beslapen hunne vrouwen niet: Maer van dat de Sonne onder gaet tot des morgkens datse opstaet, hebbense hunnen lutt, en zuten minnermeer dan teghen d'aerde, het zij om t'eten ofte te drincken

Turkous. Vond. B. 1. p. 101.

De rom. sche Turkous verhaugt gezicht in moit.

EPIPHETA VAN

drincken, noch oock in hunne Kercken ofte andere plaetsen, ghelijck by ons de Kleermakers zitten. Onder alle Natien ter werelt, onderhouden sy d'oorloogh-disciplinen, ghebruyckende in alle zaken goede policijen, si enghelijcken si affende d'overtredders. Sy zijn zeer gierich ende perfidieux. Eyndelijck heeft hunnen Mahometh een Helle ghebouwet, ende veel Paradijfen ghelicht, na desen leven te belitten, wellust-plaetsen, in welcke hy zeght dat gheen vrouwen komen, ghelijck sy oock niet in hun Kercken en komen, om datse niet besneden en zijn.

Tuyken ofte Rieckerken. Rieckende, schoon, moyt, moy, ghebonden, bloemen, gheschildert, zoet, lustich, ghecouleurt, lieflyck, voorjarich, vermakelyck, roodachtich, dach, zoetrieckende, verblydende, hupsch, Lenten, edel, amoureux, gheschockiert, bruyts, verheughelyck, verurenghenden, blydt, groen, ghewronghen, nien, ghesterrert, Iouffrouwen, bloeyende, blau, smeeckende, aenlockende.

Tuysschere. Verquistenden, blyden, vrolycken, moyen, kanssenworper, aerdigen, stouten, bootsigen, stercken, geycheleer, passe-repas, vertoerder, edelen, avontuerder, swerder, vloecker, banner, wistrycker, gierighen.

Tweedracht ofte Twist. Bloedighen, ouden, vyantlycken, haderenden, hatelycken, oproerighen, grimmigen, quaetwillighen, nydighen, ghewapenden, twistighenden, kysachtighen, scheurmakenden, knorrenden, schadelijcken, oplooppenden, botten, mallen, woorden, moeder van allen processen, hayrachtigen, oorlooghschen, verderffelijcken, doodelijcken, omstootenden, furieusen, onmenschelijcken, zorghelijcken, periculeusen, voedster der oorloghe, onbarmhertighen ongenadighen, Scepter-benemenden, lasterlijcken, beklagelijcken, schandelijcken, smertelijcken, vileynē, quellijcken, vergramden, vergrammenden, ghestoorden, heftighen, bitteren, oncenighen, krackeelighen, vyandighen, gheweldighen, hooftsweirighen, strydenden, roependen, bulderenden, doodelijcken, belachelijcken, knenterachtighen, dweersdrijvenden, overdweers-ziende.

Twijffelachticheyt. Dnystere, twijffelighe, Sophistische, bedrieg

Tutela mit cura. Voogdijc of mondborgſchap. Wgr.

Tutores. Voogden. Wgr.

Tutum. Vrijg. Wij.

Tuumvlaeg. Voor Kam^{er}
huur.

Twalfvingerigh. Zie
Darme.

Twelcklanken. Diphthong
gi. Moon.

Twedlingſtip. Colon. M
Moon.

Valencen. Een vroolyke bloeyende, en
eidli^e Stat, maar haer Inwoonderen Licht
in ongestadigh. Grac. Bret. p. 222.

Vangen idmant in zyne eige woord. Oud. Bredm.
73.

Vactens houwen, Zet het Woort.

bedrieghelycke, blinde, swere, bedrieghende, onzekere, stry-
dende, wederstrevende, loofse, dweersche, slimme, woeste, on-
ord. nelycke, tweedrachtighe, bekommerde, verbaefde, ver-
struete, verwerrde, teghenstrydighe, Philosophische, won-
derlycke, veranderlycke.

Vacantiën. Rijkz. zuygdagen. W. Gr. Regist.

Vaders. Goede, oude, kale, grise, eerwerdighe, wijse,
voor, Patroonen, eerbare, gbedenckweerdighe, volch-
weerdighe, voorganghers, jonghers-spieghel.

Vaeck, ziet Slaep.

Vaendragher. Bequamen, stonten, aerdighen, stercken,
wackeren, furienfen, moedighen, kringher, onvervaerden jon-
ghen, couragieusen, voorgangher, voortredenden, edelen, be-
springher.

Val. Haestighen, periculensen, zorghelycken, gevaer. *Mit zult
to by in de*
lycken, plompen, hooghen, subyten, vallenden, omstortenden, *val. Oud.*
wederstortenden, quaden, smertelycken, quetsenden, mar- *Brodam p.*
telenden, doolycken, onverdachten, moordadighen, onghel. *46. Zie*
luckigen, swaren, dapperen, schadelijcken, verderffelycken, *ut val.*
onvoorsienighen, struyckelenden, plotsighen, schrickelycken. *Naarmal.*

Valck. Edelen, voorby-vlieghenden, lustighen, hupschen,
wackeren, blixemenden, gheleerden, veldt, hoochmoedi-
ghen, Reygher, moedighen, loofen, schalcken, ghetenden,
lichten, borten, vlugghen, plompen, gheroepen, wandelaer,
Gier-valck, gheafden, ghetemt, hyghenden, ghebnyfden,
ghebroeden, hagaert, ghemaalleerden, handt, ghebeeten.

Valckenaer, Valckenier. Zorchvuldighen, wackeren,
werckelycken, arbeydighen, ervarenen, avontuerschen, ghe-
duldighen, ongheduldighen, roependen. *Valvasort. G. Lind,*
Linnmannin.

Varenkruydt. Veldt, onnut, wildt, berchs, bofsch, ghe- *ut Gr.*
hackelt. *Vasallus. Ein d. Linmen*
Vallen ofte Vasten-dach. Droevighen, jaerlyschen, *Vasallin.*
bleecken, magheren, quadragesimalen, langhen, hongrigen, *Sodalchi d.*
urbon. W. Gr. Regis.

E P I T H E T A V A N

verhongerden, soberen, versteruenden, heylighen, penitentialen, abstinierenden, Lentenschen, vischachtighen, verstorvenen, vastenden.

Vaitenavoudt, Blyden, vetten, wellustighen, vermakelijcken, ongheschieden, onghemanierden, Mommers, lustighen, vrolijcken, maectijt-ghewenden, zotten, Bacchus-festighen, vermoorden, kinder, Papen, mallen, bedelaers.

Vaticheyt. Stantvastighe, ghestadighe, zekere, onzekere, obstinate, koppighe, onoverwinnelycke, vaste, woestendenschdelijcke, krachtighe, onberoerlycke, voorghenomene, harde, machtighe, onveranderlycke, gheduerighe.

Vat. Swack, broos, diep, gapende, breedt, wijdt, openaerden, gheherst, vochtich, drooch, ghedeelt, wijn, boter, etc.

Veel. Voltraghende, noodich, nut, woedende, ghehoort, beer, onkuyt, rijk, rijckmakende, vet, arm, vreesachtich, ghewolt, vruchtbaer, weydende.

Veelken. Kinder, kleyn, gheschildert blydt, zoetlydende, wit, lustich.

Veers ofte tonghe Koe. Teedere, jonghe, malle, huppelende, vriendelijcke, smeekende.

Veerdicheyt. Neerstighe, haestighe, ghevloghelder groote, wackere, kloecke, levendighe, moedighe, wonderlijcke, rassche, verwonderlycke, voorghenome, lochte, sloet, ongheloovelycke, bereyde.

Veelt. Vuylen, stinckenden, verborghenen, windighen, wigghedronghenen, blasenden, aeffmenden.

Veete, ziet Haet.

Veyl. Groen, ghebladert, klimmende, ghegraent, slim, kruypende, onkuyt, verspreyt, sterck, getaect, sleypende, boochzaem, levende, kryans, ghekroont, blydt, ghekrolt, ghelooft, liefstijck, bleeck, Bacchus, victorieux, vael, singherende, bruylofts, hoochklimmenden, hayrich, gheklisset, muerachtich, witachtich, eergierich, dicht, vasthoudende, ghekleest, ghewortelt, omwonden.

Vel. Zacht, bonten, gevilt, klinckende, parchement, veltzigh Vel, Panniculus car, ghetout, noesul.

In alle vatin gietin, Oud. Brdémr. p. 20.

Vatınvereeniging, Vectigalia pública. ^{Gen}
Anatomofis vasorum. mēy med. lin. Wgt.

Vellejanum Senatus cons. Vellejanisch
Raats Besluit. Zie Beneficium. W. Gr.

Vina Lactis. Melkdrank.

Vinditio. Verkoopning.
W. Gr.

M. ANTHONI SMYTERS.

ghetout, pelsachtich, winter, dobbel, voeyer, wolachtich, hay-
rich, ghefcrept, reyn, zoet, roodt, ghemoeyich, hamel, fleche,
effen, wyl, bloedich, dunne, teer, stijf, dick, onbereyt, zee-
men, bocken, schapen, gheyten, etc.

Velblooter. Vuylen, onreynen, arbeydighen, besighen,
ambachts-man.

Veldt. Platte, breed, begraeſde, vruchtbaer, open, lustige,
koren, tarwen, groene, leegh, schoone, ydel, heerlyck, koren-
draghende, naarich, vrucht draghende, wyde, volle, ruyme,
effene, overvloedich, ghele, gheluckich, groenende, acker,
lustighe, bevruchte, vochtich, zoete, lachende, ontdeckte, bloo-
re, vruchtghevende, gheffent, ryck, stuyvende, wylstrec-
kende, ighestreepte, volſlegghen, omcingheit, bloemdrach-
tich, groen-gheluyt ~~spikk. cryp~~

Veldthoen oft Patrijs. Warm, lekker, versck, onkwyſ,
loos, delicaet, goet, stijf, bloot, ghespickelt.

Venckel. Zoet, smakelyck, rieckende, zaedt.

Vendel. Oorloghs, kryghs, ontvounen, triumphant,
victori, ghekruyst, vlagghende, heerlyck, stryftbaer, ver-
heven, gheschackiert, opghesteken, dreyghende, veldt, op-
ghevounen, vliegghende, bewaeyt.

Venegien. Zee-koninghinne, koopstade, volckrycke,
stercke, waterighe, onwinnelycke, vrye, vermaerde, schoone,
rycke.

Dese zeer overvloedighe Stadt, is zeer heerlyck en light in
d'Adraticsche Zee, werdt eerst ghebouwet in't laer 420 oft
456, wt vreesse van Attilus der Hunnen Koninck, die d'Italiaen-
sche Steden ruineerde: Sy wordt bewoont van verscheyden volc-
keren, en dat meer is, men komt van alle quartieren der weereit
om koophandel aldaer te drijven.

Venetianen. Loofse, schalcke, voorsichtighe, gheeerde,
lanckmoedighe, temporiserende, wyse heerlycke, overvloedighe,
vreedzame, subtyle, voorziende, statighe, borgherlyck-
sche, d'eere van Italiën, vredehoudende.

De regeringhe van dese Ghemeente is ghemenght in dreyerleye
Republycken, te weten, Monarchie, Aristocratie, ende Democra-
tie.

E P I T H E T A V A N

te. Niet teghenstaende leeft het onder zoo goede en heylighe
 VVetten, dat sy alleenlijcken trachten na het onderhoudt, conti-
 nuatie ende verheffinghe van d'oere van hare Republijcke: Boven
 alle dinghen beminuende den vrede, en haten d'oorloghe, ghe-
 bruyckende zulcken voorsichticheyt in alle zaken, dat hoewel sy
 overvloedelijken machtich en rijck zijn, daet in te boven gaen-
 de alle d'Italiaentche heerschappijen, zoo en heeft in 1100 jaren
 dat de Stadt ghebouwer is, noyt vreemdelinck ghetracht die met
 oorloghe t'attentieren.

Venster. Opene, tralie, raem, lichte, hooghe, glazen, door-
 lichtighe, lichtende, vierkante, loohtghevende, schuynse,
 vrye, wijde, ghehoalde.

Venus. Schuymighe, Nymphe, Cyperse, lachbemin-
 sters, schoone, zoete, lachende, verblinde, Goddinne, gebayr-
 lofte, lieffelycke, moye, gulde, schreygh:, handelijcke, zeden-
 moeder, bevallycke, heusche, dertle, bloetschandighe, rasen-
 de, dulle, der vrechden-moeder, brootdronckene, zuerzotte,
 spytighe, blyde, Godaelijcke, vruchtbare, overvloedige, voe-
 onkuyse, aerdighe, vrolycke, wellustighe, wiereltsche, aen-
 treckende, bedrieghelycke, begheerlycke, Aphroditische, Cu-
 pidos moeder, hoo vaerdighe, malle, zotte, schandighe, teere,
 delicate, bruyne, hoere, zoetspytighe, bedriechstere, aenloc-
 kende, der zoete-lievekens-moeder, ghegorde, hoerachtighe,
 kuyse, kindt der Zee, furieuse, liefden-moeder, zuyvare,
 heylighe, slechte, met swerte Wijnbrauwen, groote, vrucht-
 bare, schipperse, hemelsche, Aeneas moeder, secreete, Prima-
 cesse, smeeckende, ervarene, delicate, boose, snoode, weder-
 strevende, luxurieuse, stercke, ghierighe, loose, schandelijc-
 ke, slimme, edele, roode, ghemanierde, bevallycke, witte,
 poppinne, vrouwighe, roefstere, hayrbossighe, ghemusqueerde,
 hoeren-goddinne, verraderse, bedorvene, wankebare, lec-
 kere, onschamele, wtstrycstere, onbeschaemde, lachliwende.
 Wordt daer mede verstaen, verborgen begeerte en lust.

Veranderingh ofte Verscheydenheyt. Verscheyden-
 veranderlycke, vermomde, nieuwe, gheplachte, Pantersche,
 onghet

Venuentcourt. Zu Man
demint.

Verblindheit. Alleen de knoop van ver-
blindheit, die de wille vast houdt mit een
ja, worden met de selfve ligtheid tot ja
maakt mit een neen, Grad. Brit. p. 256.

Verbruuen. Zie onder Spel.

M. ANTHONI SMYTERS.

onghelycke, ghemenghde, passemensche, schilders, ghespic-
keldde, verwisselde, ongheboovelycke, ghesmede, lustighe, ghe-
schackierde, vermakelycke, ghecolourde, zelsame, wonder-
lycke, ghestreepde, ghemarberde, sijde, ghestichte, ongheleycke,
verlichte, sproeten, gheteckende, onderscheydene, overvloed-
ighe, by ghevalle, wollen, ghesfigureerde, quistighe, licht-
veerdighe, onvaste.

Verbaestheyt. Twisselachtighe, donckere, onghemacke-
lycke, sware, moeyelycke, droeve, dobbele, quellycke.

Verbeteringhe ofte Correctie. Machtighe, harde,
reformerende, quellycke, ziet Straffe.

Verblijdinghe. Lustighe, blyde, ghemeyne, zoete, zotte,
slechte, vrolycke, lieflycke, verheughende, kinderlycke.

Verblindighe. Bekommerde, donckere, blinde, duyste-
re, schemerachtighe, catarrighe, grouwelycke, nevelacht-
ighe, duysterachtighe, nachtelijcke, steke, leep-ooghe.

Verbondt. Verbindich, vriendelijck, onderlingh, vast,
lieflyck, voeghelijck, ghemeynsaem, vereenicht, vredelijck,
vleeschelijck, lichamelijck, gheestelijck, gheluckich, broe-
derlyck, ghezellen, besproken, ghetrou.

Verborghentheyt. Verborghene, diepe, onwtsprekelycke,
mysterische, bedecte, hooghe, wedersprekelycke, secreete, swy-
ghende, zielen-kamer, bedenckende, mentale.

Vercken. Vet, borstel, slyckerich, grommende, smac-
kende, kochende, vuyl, ghezouten, profijtelyck, gullich, on-
gantsch, ceckel, meit, gheborstelt, slockerich, hongherich,
magher, wentelende, slaep, droncken, dras, ongheduldich,
huiverich, bencken, ghetandt, vinnich, kudde, knorrende.

Dese Beeite is de Lazerije subject om syne gullicheyt, welcke
zoo groot is, voornamelijck in de Zeughen, datse zomtijts hua-
ac jonghen eten, ende oock van andere, ja zelfs de kinderen in
de wieghe.

Verklaringhe ofte Verhael. Lichte, gheheele, blycke-
lycke, ghemeyne, openbare, ondede, kennelijcke, ghearti-
gheerde, wileghende, merckelijcke, breede, breede, langhe,
verstaet

EPITHETA VAN

verftandighe, fracye, fchoone, verk'arende, luftighe, zuwe-
re, willegghende, beuedelycke, leerlycke, verwerende, zinn-
ghevende.

Vertervinghe, Verwoeftinghe, ziet Ruine.

Verdrach. Vredelyck, vriendelyck, goet, gheluckich,
vreedzaem, onderlingh, ghesloten, eendrachtich, lieflyck,
vredemakende, gheduerich, aenghenaeem, vereenicht, inne-
lyck, overeenkomende, kindt des vreedts, verdraghen, ghe-
meyn, goedertieren, bevesticht, vast-gemaecte, onderfocht,
waer-ghemaect, wel-overleyde, ghesticht, verbonden, be-
sworen, onbrekelyck, overcenghekomen, gheaccordeert, ghe-
conditionneert, bevoorwaert, bouwelyck, matrimonial.

Verdruckinghe. Gheweldighe, onverdraghelycke, ty-
rannighe, lasterlycke, hinderlycke, sware, harde, vertreden-
de, onlydelijcke.

Vereenighinghe ofte Overeenkominghe. Vredelycke,
lieflycke, onderlinghe, goede, vreedzame, overeenkomende,
eenstemmighe, vreedhoudende, vaste, gheduerighe, beslotene,
gheluckighe, aenghename, vereenichde, ghelyckmatighe,
besprekene, vreden-kindt, ghemeyne, goedertieren, want,
bevestichde, bekrachtichde, waer-ghemaecte, onderzochte,
overleyde, berwiftichde, ghemaecte, onderzochte, ghedichta
bevoorwaerde, het eynde van processen.

Vereeringhe, ziet Gheschenck.

Vegaderinghe. Ghemeyne, volckeren, oproerighe, volle,
overvloedighe, heerlycke, groete, eerbare, eerlycke, borgher-
lycke, ghewoonlycke, vermaerde.

Vergheldinghe. Weerdighe, vruchtbare, ghehoopte,
milde, zoete, verdiende, blijde, profijtelycke, begheerde, ghe-
eyschre, beloofde, toeghezeghde.

Verghetenheyte. Diepe, verborghene, verroefte, luye,
tooverighe, blijde, vreedzame, langhe, swyghende, vac-
kerighe.

Vergiffenisse. Medelydende, ghenadighe, ghetrouwte,
beleefde, ootmoedighe, gunstighe, ghegonde, machtighe,
barne

*Verf. zic
Werv.*

Verdraegsaemheit (d' onderlinge) is een nee,
drige zachtzinnigheid in 't duld'n en draegen van
gedrachte Opiniën, die van de onze verschillen. V. d. d.
S. V. p. 42 in verder.

Verfrooien. Ein Woort van Vondel,
voor Verfrischen, Verkiegen.

Vergeefsch en arbeids doos. Anders: In het
zacht sloegen. Zant op hooge duinen kruijen.
Anton. p. 200.

Ver grootbaer. Comparabilis. M.
Ver grooting. Intensio, M.

Verhaelende Votgwoorden. Conjunctionis
narrative.

Verheffen van Appel is, wanneer in zaken
van Beroups een Dageeël van den Stovr ges
Licht wordt. W. G. R. Regist.

Verkleennaamwoorden (Deminitiva.)

M. ANTHONI SMYTERS.

barmhertighe, ghenaden-rycke.

Vergift. Fenynich, bitter, haestende, ongheneselyck, swert, doodelyck, droevich, koudt, slanghen, grouwelyck, schrickelyck, blindt, slaperich, boos, arch, wreet, tooverich, periculens, schadelyck, pestich, afsgrifsel, yck, verborghen, verraders, wyl, uervaerlyck, swertende, schandelyck, quaet, medeannen.

Vergilius. Mantuaen, Eneyden-authour, vermaerden, statighen. Latijnschen, Homerus, Eneas-trompette, kryghs, onsterffelycken.

Virgilius Maro, gheboren van Mantua, is onwedersprekelijcken den excellentsten Poëet onder alle de Latijnsche Poëten, gheleijk Homerus den voornaemsten is onder de Griecten: daer hy met recht wel by mach gheleken worden, heeft hem oock ghevolcht in synen Boeck van d'Eneyden, in syn Georgica en Theocritus in synen Bucolica: Syne Poëterije was zoo groot gheacht by den Keyser Augustus, dat hy alleen d'oorzake is datse tot onsen handen ghekomen is: want Virgilius op syn sterren ligghende, gheboodt datmen die verbranden zoudt.

Verguldinghe. Rijke, gheborduerde, kostelycke, ghele, bepeerelde, blinckende, kantighe, schoone, lustighe, ghelocct, ghenopte, dierbare, ghemenghde, blyckelycke, merckelycke, weerdighe, heerlycke, ghebourde, ghekrulde, pompeuse, ghesatsonneerde.

Verheighinghe. Ghenuchlycke, wellustighe, zotte, vriendelycke, troostelycke, lustighe, eenighe, vermakelycke, vertroostighe.

Verhinderunghe. Onbequame, quade, schadelycke, quellycke, verdrietelycke, onnutte, quaet-doende, vertoornende, nadeeligh, lasterlycke, moeyelycke, beluttelycke.

Verholentheyte. Verborghentheyte, wonderlycke, heylighe, sacramentale, Goddelycke, secreete, onzegghelycke, onwysprekelycke, groote, ongheloovelycke, onbekende, wonderbare, onbegripelycke, hooghe, ongrondelycke, ondoorgrondelycke, Gods-dienstighe, diepsinnighe.

Verjuys ofte Groen sap. Scherp, sterk, sappich, zuer,

Ver grootbaat. Comparabilis. M.
Ver grooting. Intensio, M.

Verhaelende Volgwoorden. Conjunctions &
narrative.

Verheffen van Appel is, wanneer in zachtin
van Beroep een Dagdeel van den Stov' ges
Licht wordt. W. Gr. Regist.

Verkleennaamwoorden (Diminutiva)

M. ANTHONI SMYERS.

barmhertighe, ghenaden-rijcke.

Verghift. Fenynich, bitter, haestende, ongheneselyck, swert, doodelyck, droevich, koudt, slanghen, growwelyck, schrickelyck, blindt, slaperich, boos, arch, wroet, tooverich, periculens, schadelijck, pestich, afgryselijck, verborghen, verraders, vuyt, vervaerlyck, swertende, schandelyck, quaet, medeanen.

Vergilius. Mantuaen, Eneyden-auteur, vermaerden, staerghen. Latynschen, Homerus, Eneas-trompette, kryghs, onsterffelycken.

Virgilius Maro, gheboren van Mantua, is onwedersprekelijcken den excellentsten Poëet onder alle de Latijnsche Poëten, ghelijck Homerus den voornaemsten is onder de Griecken: daer hy met recht wel by mach gheleken worden, heeft hem oock ghevoelt in synen Boeck van d'Eneyden, in syn Georgica en Theocritus in synen Bucolica: Syne Poëterije was zoo groot gheacht by den Keyser Augustus, dat hy alleen d'oorzake is datle tot onsen handen ghekomen is: want Virgilius op syn sterren liggende, gheboodt datmen die verbranden zoude.

Verguldinghe. Rijcke, gheborduerde, kostelijcke, ghele, bepeerde, blinckende, kanrijcke, schoone, lustighe, ghelockte, ghenopte, dierbare, ghaminghe, blyckelijcke, merckelijcke, weerdighe, heerlijcke, gheboorde, ghekrulde, pompeuse, ghesatsonneerde.

Verheughinghe. Ghenuechlijcke, wellustighe, zoete, vriendelijcke, troostelijcke, lustighe, eenighe, vermakelijcke, vertroostighe.

Verhinderunghe. Onbequame, quade, schadelijcke, quellycke, verdrietelijcke, onnutte, quaet-doende, vertoornende, nadelighe, lasterlijcke, moeyelijcke, belettelijcke.

Verholptheit. Verborghentheit, wonderlijcke, heylighe, sacramentale, Goddelijcke, secreete, onzegghelijcke, onwisprekelijcke, groote, ongheloovelijcke, onbekende, wonderbare, onbegrijpelijcke, hooghe, ongrondelijcke, ondoorgrendelijcke, Gods-dienstighe, diepsinnighe.

Verjays ofie Groen sap. Scherp, sterck, sappich, zuur.

EPITHETA VAN

dryuyven, klaer, scerp.

Verlichtinghe. Troostelycke, blijde, zoete, bystaende, behelpelycke, onderstandighe, verzoetende, verzachtende.

Verlies. Schadelijck, Zees, oorlooghs, droevich, guetlijck, swaer, verdriveselijck, elendich, verarmende, scheeps, onverhalijck, verdervelijck, ruinerende, verdervende, schandelijck, onwederkrighelijck.

Vermakinghe, ziet Ghenuuchte.

of Vermaek

Vermaninghe. Wijse, betoonende, vriendelijcke, vaderlijcke, Christelijcke, profijtelycke, verbalycke, heymelijcke, troostrijcke, gherust-ghemoet-ghevende, broederlijcke, lieflijcke, openbare, zalighe, bertelijcke, waerschouwende, ampere, heftighe, straffe, ernstighe.

Vermerentheyte ofte Verwaentheyte. Hoovaerdighe, goetdunckende, beroemelycke, onverdraghelijcke, ghekammede, spytighe, brootdronckene, trotsse, verhevene, stoute, onbedachte, hoochmoedighe, onbeschaemde, onbesuyste, dertele, onvertsaechde, moeyelijcke, hoovaerdighe, dreygbende, veronweerdighe, zotte, opgeblasene, groote, grootzighe, eergierighe, ydels, roemighe, stinckende, beroemighe.

Vermillioen. Bloedroodt, roodt, purpurich, doorluchzich, schoon, fenijnich, vlammente, scharlaken, mynen, diers, verlichters, pulver, dun.

Dit's een roodt poeder, ghelijck scharlaken, het wordt in de zilver-mijnen ghevonden: Om dat te bereyden, moetmen't wel kleyn tot pulver maken, dat wel wasschen alst kleyn ghestooten is, dan wederomme ghewassen als te voren. Den luyster van't Vermillioen vermindert zeer alst in de Sonne oft Manelangh staet.

Vernuft, ziet Verstandt.

Verrader ofte Verraderije. Schelmschen, archlistighen, gheveynst, listich, secreet, verborghen, onghetrou, smectkende, loos, voorbedacht, valsch, bespriet, bedekt, moorders, bedrieghelijck, ongheluckich, nacht, doodelijck, hatelijck, daetzamen.

Verroeringhe. Wackere, dertele, zoete, lieflijcke, vriendelijcke.

Verkeerde rekening genomen. Oud. Brdromt 57.
Verklinken Syt in marmersfelen. Vond. B. sp. p. 89.
Verleggen mit het wijk. Oud. Brdromt. 40.

is d' eenighste versagting, NB Min lett eens op tize
van de moeilykste onden, mit dan een vunderge, hit gids
in dingen ende verdrie, Oud. hief, als hy had schryft,
tyghste B. dryvin, Grac. Pnt. dat de Pensionaris tegen
N. 217. zyns knecht zide, dat hy
van zyn ongeval niet te brist
by zyn vader moet zoek in
it vermaenir

Vermindring, Romisfo. M.

Vernacula lingua. Meer
ders taal. W. Gr.

Vernis. Het glinsewind. Verquicking. Zuch
Anton. p. 278.

Veroverueren. Antonid.
ged. p. 98.

Vershil. Oudaan, schrift Verscheel. 2 Is
in wyt verschil mit zeggen of bewijz. 3 Brdrmt.
p. 53.

Versteeken. di kaxt wiert versteeken, Oud
Brdrmt. p. 4.

Verstek is, wair by iemant, die einin Volmaghtig
din in rechten hieft, niet in voldoit t'lyken
waertoe di Rechtshagh is dienendi, en zulke
dairvan w'rdt versteekin. W'gr. L'geest.

M. ANTHONI SMYTERS.

lycke, hoerachtighe, smeeckende, malle, dappere, behendighe.

Vers ofte Veersken. Gheheylicht, lustich, vrolyck, jubryl, gheleert, bearbeyt, amoureux, Poëtisch, Sonnetten, ar-
dich, lieflyck, gulden, loffelyck, heerlycken, tallich, onster-
veluck, statich, stemmich, maten, maetbondende, zoek-
schoon, Goddelijck, trots, moedich, arbeydich, neghen-
susters, ghetron, ghemeten, vloeyende, welghesteelt, welspre-
kende, honich, behonicks, Homerisch, sententieux, wel
overgheset, fabuleus, bootsich, betooverc, comicx, bulderen-
de, zanghs, hemels-kindt, klinghende, besworen, retrogra-
derende oft kreeft, duerich, Vergilius, eenwich, deuchden-
trompet, moedich, Gaden-kindt, smeeckende, ryck, ghe-
stele, Ronsaerts, zoekklunckende, reyn, zuiver, wagycox, slij-
berende, kreupel, huppelende, hinckende, Bellaisch, Mar-
nicx, vriendelyck.

Verfmadinghe ofte Verachtinghe. Grootte, moedighs,
grootse, verachtelycke, quaerwillighe, straffe, vermete-
lycke, verborghene, hoovaerdighe, verwaende.

Verfnoteringhe. Besnotte, hanghende, koude, vuyle,
druypende, snuffelende.

Verstandt. Levende, subtyl, kloeck, Godtlyck, hemels,
scherpsinnich, begrypelyck, spitsvondich, wacker, zorch-
draghende, veerdich, leerbaer, vlytich, goet, scherp, edel,
loos, studicus, enghe, reyn, zuiver, wtneimende, vernuftich,
groot, Enghels, Philosophs, bot, ezels, kindts, wijfs, grof,
waenwijs, roemzuchtich.

Verwijgher. Ongheluckighen, secreten, diefschen, loo-
sen, quaden, schalcken, boosen, strafweerdighen, schadelyc-
ken, loghenachtighen, aenlockenden, smeeckenden, be-
driggher, diefs vriendt, hatelycken.

Vertoovinghe. Verbeydinghe, ghemeynzame, ghesta-
dighe, vaste, wtstellende, huysfelycke, wellustighe, onledighe,
aengheuame, beydende, huys-bewarende, wtghestelde, luyt,
lustighe, quelllycke, verdrietelycke, gheculdighe, langhe.

Vertooninghe. Heerlycke, hoovaerdighe, ydele, opghe-
blasus.

E P I T H E T A V A N

blasfene, grootfche, vermetele, broot dronckene, magnifijcke, hoochmoedighe, volcx, malle, merckelijcke, roemredighe.

Vertreck, ziet Affcheyt.

Vervaertheyt ofte Verichrickinghe. Grouwelycke, konde, ongewoonlycke, kryghs, eyffchelycke, dreygighe, twyffelachtighe, haestighe, bleecke, onverziena, droevighe, fchrickelijcke, bloode, beroertlycke, ydele, vergheeffche, ftuere, verfchrickelijcke, mifmaecte, leelycke, beestelycke, monfterlycke, onzerdighe, Reufen, berckfche, hatelijcke, afgrufelijcke, Wilde, verveerende, Wonderlycke.

Ververichinghe. Zoete, aenghename, lieflycke, vriedelycke, trooftelycke, vermakelycke, vreedzame, lommerachtighe.

Vervolghinghe ofte Perfecutie. Harde, strenghe, fwaere, bloedighe, martelaren, wreede, tyrannige, onnoofele, doodelycke, groote, luftighe, quellijcke, elendighe, fmerzighe.

Vervolghinghe van eenich dinck. Neerftighe, langhe, natrachtende, quellighe, ordinaris, haestighe, extra ordinariffe, koopmanshandel, ghedurighe, harde, zorchvnlaghe, vyerighe, arbeydighe, ftadighe.

Vervolch. Heerlyck, volkomen, moy, triumphant, gheedenckweerdich, vermaert, oorlooghs, overvloedich, victorieus, eerlyck, moeyelyck, periculus, ghevaerlyck.

Vervloekinghe. Grouwelycke, boofe, zorghelijcke, vengramde, verdoemelycke, befwaerde.

Verwe. Levendighe, roode, verhooghenghe, fchoone, Hyacintifche, gladde, gloeyende, incarnate, vermillioene, purpuren, natuerlycke, cinobre, blofende, Turcfehe, bladere, fchilders, bofchgroen, eyer.

Verwiner. Kloecken, ftouten, oorlooghs, kryghs, trotfen, onoverwinnelycken, hoochmoedigen, machtighen, ftercken, edelen, ghevreesden, oncrvarenen, ftrydibaren, welgheoeffenden, onbetemden, onoverwonnemen, vromen, wijfen, heerfchenden, ziet Overwiner.

Verwonderaer. Diepen, onbequamen, onghefchickten, eergic.

Opfpannen. Fraai is het van de Weefkunst ontleent en overgebragt 3.
Men en bygebleeven, dat Oudaan heeft Boud: p. 70. in de 2 eerste regels: Deryl hem
by t behoud van onzer beiden een st noch wensdenough benoht en opgespannen
scheen. Bekent is het: let quast's nokken, v'koken; maar zeldzaam, echt in
hien gawel, doet m. d. 'er opspannen, byien al is het 200 veen gekoomen, dat bit
garen al gespannen staet, daer wondt menigh inflaghe venesicht, een het

4. Venwaerloozen, Loozen, of lozen is ontfcheepen, zich quyt maeken. Ward,
lozen, kaas, of het loozen van waeren kan d'knijls ruit en nodig by onwee;
d'knijls voordeelig bij verhuop, weeren. Het voorhechtfel ven in venwaerloozen,
geeft het een' quaden zin, gelijk het is in verachten, van achten, en meer an,
denen. als of het hién de knacht hadt, van geen acht te geuen op het waerlooz,
en en ma. in los v. in heen te sta. in.

Vertrappen. Zie onder
App. Oud. Oud. Oud. Oud. Oud.
Vertrappen.

Het stuk een vijfde geord. of Verwaerloozen. Hoe
glimp. Oud. Bodm. 16. wordt in zorg, in trouw in
arbeid enz. Verwaerloost
Verwikkeling van Zenuwen. 75. Oud. Bodm. 10.
Wen, Pleus? Interview. 75. die by my p. 4. hier is het.

Verwondering is d. Dochter der Onweetendh.
die wederom moeder van verma. k. Grac. Bitter.
10.34.

Verzameling. Congregatio.

eergierighen, ydelen, te verghreffchen, gapenden, curiusen, mallen, zotten, onwtenden, boten.

Verwoestinghe. Ghemenghde, verwerde, ongheschiede, deerlycke, gheruchtmakende, hobbel-sobbele, verbasende, beroerde, belemmerde, elendighe, perplexmakende, arme.

Verwilt. Vileyn, hatich, nydich, mishagende, lasterlyck, oneerlyck, wedersprekelyck, schandich, blasphemeerlyck, overlachtich, faemroovende.

Verworpenen ofte Verachten. Boosen, verdoemden, verdoemelijcken, verachtelijcken, onzalighen.

Verzamelaer. Ulijtighen, neerstighen, wackeren, gierighen, wrecken, curiusen, buckenden, zorchvuldighen, onledighen, bekommerden, woeckerenden, onverzadelijcken, besighen, alijt-doenden.

Verzekeringhe. Vaste, zekere, trouwe, bevestichde, ware, ghestadighe, goede, wijsmakende, wijsghemaecte, stoute, verzekerde, stantvastighe.

Verzelschappinghe, ziet Ghezelschap.

Verzoeninghe. Vriendelijcke, lieflijcke, bertelijcke, vreedzame, innighe, verdraghene, gheaccordeerde, eerlijcke, broederlijcke, minnelijcke, ghemiddelde.

Vesta. Oude, straffe, Goddinne vande zuivere susters, vermaerde, eerweerdighe, Albanische, machtighe, ceramanische, maghet.

Numa Pompilius, den tweeden Roomschen Koninck, dede eenen Tempel bouwen ter eeren van Vesta, waar inne sy ghecoert werdt, als Goddinne vande maechdelijckheyt. By Vesta wordt verstaen d'Aerde, zomtjids voor 'tVyer. Saturni Moeder is d'Aerde, ende syn Dochter is 'tVyer.

Vestales. Religiusen, heylighe, ghewijde, maechden, eerbare, gheerde, Roomsche, Pompiliaensche, zuivere, ongheschende, onschendelijcke.

De Vestale Maechden wierden te Roomen gesticht, door Numa Pompilius, dat waren Dochters de Goddinne Vesta toegheeyghent, welck woordt Vesta, beteeckent Vyer: Sy waren oock ghehouden alijt vyer te houden, alijt brandende zonder dat te wraen, in ghetuyghenisse van hunne maechdelijckheyt.

E P I T H E T A V A N

Men hieldese te Roomen in zulcker weerden, dat als sy wt hunnen Tempel ghinghen, men droech voor hun een yseren roede ofie kudse, ghelijck men voor de Regcerders der Steden draecht: Ende zoo by gheval men eenighen misdadighen ter galghen leyde, werdt door hun verlost. Sy moesten 30 jaren onghetrouwer blijven, hun reynicheyt behoudende, op lijf-straffe: welcken sijdt over zijnde, het stondt hun vry (zoo't hun beliefde) mochten trouwen, ende dat kleedt verlaten.

(Singuul)
Vet. *Onsmakelijck, Wit, gherooft, zacht, ghesmolten, gheelachtich, overvloedich, dick, etelijck, spissende, inwendich.*

Veulen. *Aerdich, wildt, dertel, qualijck-ghetemt, Weerspannich, onghetemt, korzel, vry, lustich, maal, rot, wemelende, bronfende, jonck, temmelijck, ontemmelijck;*

Vyandt. *Wederpartijdighen, doodelijcken, hatelijcken, hoost, teghen, Wreeden, listighen, hatelijcken, vervolghenden, heftighen, moedighen, onghenadighen, bespringhenden, verraderlijcken, furieusen, gheweldighen, oorlooghs, zorgheelijcken, ghesworenen, harden, hertneckighen, bitteren.*

Vyandtlichap. *Hatelijcke, obstinate, wederstrevende, wreede, verborghene, nijdighe, partijdighe, schadelijcke, bittere, onghenadighe, vergramde, zorgheelijcke, ghevaelijcke, ontfekene, onverzoenlijcke, erdts, erf, bittermondighe.*

Vicaris. *Die eens anders stede bedient, ghecommitteerden, inghestelden, Stedehouder, Lieutenant, dienenden, ghedienstighen, machthebbenden, ghetrouwen, weerdighen.*

Victorie ofte Zeghen. *Triumphante, heerlycke, krijchschen, van Godt toegheschifte, bloedighe, eerlycke, vermaerde, wighetrompette, schoone, stuyvende, groote, hooghe, grootsche, ghedenckweerdighe, avontuersche, dertele, weeldighe, gheluckighe, bequame tydighen, palmdragende, wijsfelighe, luytuoepende, verrecklinghende, prachtighe, onsekeren.*

Victori-teecken. *Victorieus, edel, onsterffelijck, trots, honraerdich, ghedenckweerdich, blyde, excellent, glorieus, terbaer, merckelijck, vermaert, voorneemste, kryghs.*

Vyet.

Vezel. (Fibra) Viscige
membranosa.

of Vuur, Vier (Dus zied men
dat vier niet kan degenen)
Het floeg voort onder
als een lopend vuur. Ook
Brdm. p. 89. Zaghe
maakt zott mont, v. Tol
Sv. p. 41.

M. A N T H O N I S M Y T E R S.

Vyer. Gloeyende, verslindende, scherp, krachtich, gierich, noodtdrustich, brandende, klaer, vertecrende, subtyl, straelachtich, stralende, dertele, drooch, vlammende, levende, heet, bittich, glinsterende, swert, doncker, veerdich, schadelijck, inslickende, haestich, smertelijck, rafnerende, dolende, doordringhende, voortkruypende, blinkende, gestooft, licht, louterende, wacker, vliegghende, growwelyck, wonderlijck, onwtblusschelijck, schynende, onsteken, troetelende, smeeckende.

Vyer-panne. Lichtende, schijnende, nacht, ghehoorde, klare, leydende, lanteernachtighe, morggen, blinkende.

Vyer-pijl. Brandende, ghevederden, langhen, schuyffelenden, gheschotenen, vliegghenden, vrechden-ghevenden, ruysschenden, vlammenden, gheschotenen.

Vyer-stael ofte Vyer-flach. Stalen, verstaelt, vyer-gehevende, vyerslaende, vyerdraghende, vyerspouwende, kort, nachtelyck, morggen-dienstich.

Vijfvingher-kruydt. Lustich, waterachtich, ghetandet, witachtich.

Vyghen. Dicke, zoete, zoetachtighe, vasten, leckere, smakelijcke, zachte, witachtighe, homichachtighe, delicate, cieraet van Westen, Ambrosinische, Dodische, ghezuyckerde, korf, tonne.

Vygheboom. Lommerachtighen, ghebladerden, Mar-seillischen, breebladighen.

Vyle. Ghetande, harde, rouwe, bytende, snijdende, ghekerfde, effenmakende, knagghende, reynighende, scherpe, snedighe, plompe, weecke, verstaelde, sijne.

Vylfel. Dun, stofachtich, gheuyt, onnut, harde, koper, ghezaecht, dunachtich, yvooren, latoenen.

uyl. Vriendt der duysternissen, donckeren, alleenich, klagghenden, nachtminster, voorzeggher, droevighen, stervelijcken, treuenden, Athenischen, ongheluckighen, onaerdigghen, nachegheest, zuchtenden, bonten, steen, kerck.

uylenpieghel. Bootsighen, gheck, guyt, wistruycker, spotter.

E P I T H E T A V A N

spotter, vormakelycken, spotters-patroon, boeven-voorbeelt, gabberaer, bensel-verkooper, bedrieger, deughnitten-spiegel, landtlooper, narren-orient, Tielenaer, stont-verkooper.

Vingher. Yvooren, effenen, haeckachtighen, langhen, rooden, onghelycken, vriendelycken, albafteren, dunnen, magheren, bevenden, dertelen, behendighen, marberen, wackeren, grypenden, klauwenden.

Violette-bloeme. Schoone, ghele, dobbele, voorjarighe, ghebloyde, zoete, moye, edele, vercierde, rieckende, witt, lustighe, aerdighe, purpuren.

De Meertsche violetten groeyen in harde lommerachtighe plaetsen, de bloeme rieft zeer zoet, ende de bladeren met gruetten zijn goet voor een heete maghe, voor vyericheyt der ooghen, ende spenen.

Viperus. Een Serpent, periculus, swert, boos, quatt, listich, grouwelyck, snylich, Wijn-beminnende, furieus.

Onder alle de Serpentes, de Vipere brengt syne jonghen volkomen ter weerelt, draghende hare eyeren in haren buyck, zyn alle van eener verwen, ende met een vliesken bedect, ghelijck der visschen kuyt, brengt de jonghen ghewentelt in een kleyn velleken, twelck den derden dach breeft: het ghebeurt oock zomtijts dat de jonghe noch in den buyck wesende, ende dit velleken ghebrosen zijnde, kruypen wt: elcken dach brenghter een voort, ende heefter ghemeynlycken meer dan twintich. Voorder alle Serpentes kruypen des Winters in der aerden, wtghenomen de Viperus, die haer onder de steenen verborghen houdt: rebemint den wijn van natueren, in manieren dat die het vanghen willen, zetten potten vol wijns by de hagen, om dattet strax hem daer in begheeft ende maect zich droncken.

Visch. Gheschelden, zoeten, voosen, onsmakelycken, reuier, Zee, gracht, binnewaters, maraschachtich, broeckachtich, vloedt, swimmer, teeren, klaren, vijver, delicaten, ghemaillerden, springhenden, schelfferenden, Zeeborgher, Wispolenden, vochtighen, gractachtighen, blauwen, wakeren, sluymachtighen, krimpenden, piar, stock, wal, stommen, rouwen, harden, vluchtenden, wit, blinkenden, delicaten, leckeren, vreemden, gulfighen, stockerighen, zachten, schelpachtighen, vasten, slappen, doornachtighen, bergher.

Visch-

Handwritten notes at the bottom of the page, including the word 'Visch' and some illegible scribbles.

Vilm of di Vang van eim'koi.

Uitsteeksel. Apophysis. Uitzondering, Excoptio.

Procyfus. Protuberantia

o'f.

Uitsteeksel van het eerste

lit, Exensor primi internodii.

Vink. Oppassen als een
vink, O'ld. Brdmrt. p. 57.
Weg is de vink, p. 39. Zie
Rbervink

Vituperatio. Versmaeding.

Uitbyting, Syncope, Moon.

Uitstreekfel. Zie Ravin bij Wyzel. Zie op de Tijl
Ogenzide van dit blad.

M. ANTHONI SMYTERS.

Visch-korf ofte Fuyck. Ronden, dickbuyckighen, bot-
ton, visschers, tennen, ghevlochtenen, ghebnycten, overdecten,
archlistighen, dobbelen.

Vulener. Arb. ydighen, onvermoeyelijcken, gheduldi-
ghen, schipper, henghelroeydragher, listighen, armen, lydt-
zamen, gheduldighen.

Viloen. Ydel, verschijnende, onzeker, verdwynende,
vliedende, grofwelyck, onbandelyck, ontastelyck, dunc-
kende, schadnachtich, mismact, schuyffelende, vreeselyck,
eysschelyck, onghenakelyck, afgruysselyck, verwaerlyck,
naect, vlichelende, misboren, bleeck, onvolmact, licht, ma-
gher, onzienlyck, verschrickelyck.

uytvaert. Ceremoniale, kerckendienstighe, ghedenck-
weerdighe, grafs, hoovaerdighe, heerlycke, aroevighe, deer-
lycke, Christelycke, eerlycke, leste, beschreyde, rondraghen-
de, swerte, dooden, berouklee'de, beklac'de, smartelycke,
prachtighe.

uytdrooghinghe. Quelende, quelachtighe, bleecke,
dorre, zieckerlycke, verdorvene, koortsighe, maghere.

uytneminghe. Wezonderinghe, gunstighe, wederleyde,
vrije, losse, te niet-ghedane, gheprivatigheerde, verghelyc-
ke, wrghestekene.

uytprake ofte Oratie. Ghemeyne, openbare, welspreken-
de, voorverdachte, gheschicte, verstandighe, oprocrighe,
statighe, deghelycke, wys-makende, sermoonen, Predikers,
gheleerden, welghesprokenen, ghemeynten, langhe, scherp-
zinnighe, Orateurs, eerbare, ghecierde, behonichde, Recho-
rysche, Rethoryckelycke, ziet Oratie.

uytstal ofte Verreck. Wachtende, langh, verlenght, wt-
ghestelt, langhbeydende, verbeydende, vluchtende.

Vyvouter ofte Zomer-voghel. Vliegghende, moyen, ghe-
verweden, lichten, daverenden, gheschilderden, ghespickel-
den, blyden, zotten, swierenden, vercierden.

Vyver. Vischachtighen, houwere, stillen, slapenden,
vochtighen, groenen, kalwen, diepen, blauwen, bedyckten,
krom-

E P I T H E T A V A N

krommen, vierkanten, morafchachtighen, traghen, fonteynen, bevaerlycken, modderighen, klaren, droomenden, tui-
builen.

Vlacke. Vuyle, ghespickelde, groote, puysten, swerte, roffe, schandighe, sproeten, zienlycke, leelycke, slyckerighe, smadelycke, schadelycke, olie, smetten, mismakende, vette.

Vlaeye. Leckre, teere, zachte, kaes, melck, bruynt, kervel.

Vlaminck. Ghebuerfchen, kryghs, beleefden, kloecken, moedighen, vreedzamen, slechten, eenvoudighen, zonder be-
droch, welsprekenden, lichtveerdighen, poffenden.

Vlamme-vyers. Levende, brandende, roockende, sub-
tyle, heete, daverende, gheschotene, wtschietende, swertma-
kende, ontfteken, smertende, traghe, bernende, verstorvene,
rafende, barnende, swerte, verhittende, veerdighe, raffche,
warme, spertelende, aenghestoochte, doordringhende, gheinste-
rende, stercke, lichte, bevende, krachtighe, vyerighe, vlie-
ghende, nachtelycke, gheweldighe, krakende, verlichtende.

Vlas. Fijn, ghehekelt, langh, spinsters, dun, zacht, wit,
vrou, zoet, ghsmoeyich.

Vleesch. Bloedich, bloeyende, sterffelyck, swacke, kit-
zelich, swadderich, zoet, versch, roodt, verganckelyck, sma-
kende, wormen-aes, vaaddich, voedende, etelyck, aerdt,
wellustich, verdenffelyck, snoode.

ook Lobus
zigt
vliegt
Vleughel. Ghevederden, lichten, subtylen, ras, dertel,
zacht, voorbyvliegghenden, vliedenden, fluytenden, ghelycke-
wichtighe, stijven, gheschudden, bevenden, loopenden, ont-
vouwvenen, raffchen, gheruchtmakenden, lichten, windighen,
roerenden, huppelenden, stouten, hooghvliegghenden.

Vleyaert ofte Pluymitrijcker. Smeeckenden, zachte,
aenloekenden, verraderlycken, loosen, schalcken, bedrieghe-
lycken, zoetsprekenden, wtsrijckenden, willekooser.

Vlierboom. Merchachtighen, morafchachtighen, ont-
stercken, ghebloemden, gheknoppen, berghighen, gheweerden,
weerachtighen, boschachtighen.

Vliera

Vlaeg. ^{zu} Turm. 4-

Vleeschvlies, vleezige vlies, Membrana carnosa,
et, Panniculus carnosus.

Vlotten en Vaerdin, Vond. Joann. p. 54.

Vlugel. ^{zu} Schaamtevlugel. der leere Lpuz.
der Spieren, of Vluge Spieren, musculi
Pterigordii. Vlugelklys, aliformis, pterigideus.

vliedachtigh, Membranofus.

M. ANTHONI SMYTERS.

Vliermuys. Dralende, ratelende, piepster, styve, melck-
ghevende, slaystere, ghevloghelde, leeghvlieghende.

Onder allen t'ghevoghelte, de Vliermuys alleene is die melck
heeft, ende gheeft hare jonghen te zuighen al vliegghende, die
houdende tusschen hare pootkens omhelst.

Vlies. ^(Mimbrans) Ghekrolt, zacht, wit, wollich, delicact, ghespic-
kelde, ijkich, vet, Enghels, ghequispelt, sijne, spitshayrich,
Tyriensch, hamelen, sterffelycke, Spaens, vochtich

Vlies. 't Gulden Vlies, rijk, gouden, kostelyck, ghel-
we, Colchidsch, ghestraelde, roodt, sterffelycken, blincken-
de, Iasonisch, hazardus, bewaerde, dierbaer.

Vlysses. Ieakischen, loosen, der Griecken eere, wijzen,
vermaerden, Sisyphidschen, scherpsinnighen, Griecschen,
schalcken, boosen, traghden, soldaet, Homericchen, welspre-
kenden, werckmeester der boosheyt, meynedighen, logenaer,
bedrieghelycken, verrader, vos, arbeydighen, verharden, last-
looper, bedachten, Penelooischen, hertelycken, crvarenen,
ridderlycken, wreeden, eedtbreker, bedriegher, gheschichten,
subtylen, dubbelen, doortrapten, wackeren, boosachtighen,
langhzamen, boefachtighen, smeecker, vleyaert, experten,
krygher, eloquenten, behendighen, kryghs-heldt.

Homerus den Prince der Poeten, verhiert dat Vlysses Laërtius
sone, Koninck was van het Eylandt Ithacæ, ende van Dulicha,
een alder-welsprekende man, ervaren in groote zaken, kloeck
ende verstandich ter oorloghe, die patientelijken den arbeydt
verdroeck. Syn vrouwe was ghenacemt Penelopa, by dewelcke
hy hadde Telemachus, ende was op haer zoo verliest, dat op dat
hy niet en zoude in d'oorloghe voor Troyen trecken, geliet hem
oft hy wt sinnich gheweest ware. Niet teghenstaende, men stier-
de hem daer henen, want syne schalckheynt hem queet, ende veel exploitem
te weghe bracht. Ten lesten keerde hy weder in syn Landt, hem
ghekleedt hebbende als eenen bedelaer, met de hulpe van syn sone
Telemachus ende twee Dienaers, brachtse al om den hals die in
syne absentie syn vrouwe ghevrijet hadden, wtghenomen alleen-
lijcken eenen. Een van syne sonen Telegomus, heeft hem onvoor-
zienlijcken ghedoot.

Vliegghen. Ghewloghelde, leckere, bloetminnende, ste-
kende,

Buch v. list
Antistalt
Driepun
Eng. was
Phen. Ten
rica edy
nat. Flay
Clas. Gm
Klapv. list
Natm. list
Ntyl. list
Veeschr. list

E P I T H E T A V A N

kende, locht, zuygghende, verbyulioghende, vuyle, onweyde-
 yulfighe, hommellende, swermende, quallycke, v'ieghende,
 korselende, bezende, ruysfchende, dommellende, raffche, wac-
 kere, leelende, vergrammende, peerdts, front, Spaensche
 Cantariden, bedelende.

Vlieghinghe. Lichte, bezijden, hooghe, snelle, stijve,
 haestige, swierende, verhaeste, wackere, clappere, Pegassische,
 gheschortede, ghevolghelde, hoochmoedighe, neerstighe, locht-
 te, verhevene, inde locht, bevende, stoute, gheveerde, ghe-
 playmde, vogheliche.

Vlyticheyt. Veerdighe, blijde, ghezonde, wel te passe,
 moye, lichte, raffche, wackere, abele, behendighe, bequame,
 voorghenomene, fluxe, snelle, neerstighe, kamerpeelsche,
 guy: h: lische, edele, ghehandzame, dappere, jonghe, deuch-
 aighe, dertele, brootdronckene.

Vlocke van schaerlaken. Lichte, zachte, stuyvende,
 stofachtighe, vuyle, vullende.

Vloedt. Waterloop, stercken, ruysfchenden, ticrenden,
 vlietenden, lichten, gheruchmakenden, onghetoomden, ont-
 breydelden, onbedwongenene, vrijen, opworpenden, barsden,
 krommen, weghdruyenden, voortvlietenden, schuymenden,
 Zee, draeyenden, styven, bassenden, haestighen, ronckenden,
 krachtighen, preuelenden, verstoorden, rochelenden, loopen-
 den, tempeestighen, beroerenden, zonten, windighen, heef-
 schen, wreeden, straffen, woeden, opspringhend, oploo-
 pend, witten, veranderlycken, ghestoorden, bassenden,
 kromloopenden, murmelenden, verwelfden, trotsighen, ghe-
 swollenen, onghestadighen, onghestuynden, tegenstroomigen,
 teghendringhenden, vischachtighen, afgaenden, wassenden,
 verschen, druwenden, machtighen, grasachtighen, dreychen-
 den, inswelghenden, bevenden, verschrickelycken, vreeselijc-
 ken, zilverklaren, grommelenden, ghedrevenen, bleecken,
 bevochtighenden, kalen, blauwen, bobbelenden, ghevaerlijc-
 ken, overvloedighen, druysfchenden, vliedenden, ghewel-
 dighen, daeven, stouten, onghebreydelden, grooten, draeyen-

Vlies. die Storfen
ogvldt.

Vlunderin. Rosin, in ryto, in Vlunderin d.
d. 12 Haigh Oudain Brdarm p. 56.

Vocalis. Klinker. Moo.

den, achtervolghenden, wittmakenden, contraricn, vreemden, wivloeyenden, schipbrekenden, Water.

Vluchtinghe. Bloode, haestighe, lichte, zorghelycke, opene, bevende, verhaestede, vliedelycke, vermydelycke, vlyne, bedrieghelycke, wtstellende, schandelycke, loopende, kloecke, elendighe, vervolghde, achtervolghde, schandighe, verhinderde, stuyvende, zorgholiedende, droeve, ghedronghene, nootwendighe, verveerde.

Vnie. Vereenighde, eenvoudighe, ghelycke, ghemeynzame, huysghenoote, hertelycke, zonderlinghe, vreedzaminghe, onscheydelycke, vriendelycke, amoureuze, Goddelycke, houwelycsche, broederlycke, byeenghevoeghde, vergaderde, ghelyckelycke, ghezellen, raedts, borgherlycke, gheheele, volkmene.

Vniversiteyt. Gheleerde, studiense, Parysseke, Keulse, Lovensche, Leydsche, Wirtenberghsche, etc. verzochte, edele, der vryer konsten, ghemeyne, vermaerde, Academische, Rethorycsche, volckrycke, weerde.

Hier mede verstaetmen de plaetsen, daer men de konsten oefent, ende oock ghepromoveert wordt van leeghen tot hoogheren staet, alzo ghenaemt wordende, ofte om datter vele gheleerde lieden zijn in d' Vniversele konsten, ofte om dat van alle quartieren sy daer komen.

Vochticheyt. Druppende, slymachtighe, koude, overvloedighe, vette, zote, Bacchische, verdorvene, nevelachtighe, dichte, traghe, catarachtighe, vergaderde, lekende, natte, druppensighe, vlietende, delicate, dampighe, waterighe, klevende, plackende, lymende, tarachtighe, vuyle, reghenachtighe, lauwe, roockende, zoutachtighe, schuymende, vloeddende.

Vodde ofte Slets. Ghenaeyde, ontnaeyde, feyl, onnutte, vuyle, swerte, bekladde, verschimmelde, verdufte, stinkende, vette, ghescheurde, hanghende, wollen, oude, verachte, verworpene, schoen, quade, ghegate, slyckerighe, verrotte, schelmsche, belapte.

Voedsel. Onderhoudende, opbrenghende, bestandich,

E P I T H E T A V A N

overvloedich, natuurljck, goet, vruchtebaer, zoet, gras, ghebloeit, vet, hoyen, voedende, velt, voedich, li. st. j. c. smake-lyck, ghemeyn, groenende, blijde, vocerich, kinder, diebaer, werdich, oorbaer, nut, jongh, teer, kind-ryck, mo. d. r. yck: Godt-vruchtich.

Voedtere ofte Voelter-vrouwe. Zuyghende, zoogh, blijde, vrolycke, zoete, zinghende, leer-moeder, wakende, melck-ghruvende, jonghe, snatererisse, klappere, zorbouddighe, ghemamde, smeekende, bezighe.

Voeyetinghe, ziet Pelterij.

Voorman ofte Waghem in. Dwalenden, arbeydighen, rouwen, gheschoeyden, gheleerden, kyrenvo. rd. r. doenden, bezighen, vloocker, voerjanden, dronckgert.

Zie Navolt. Voeten. Lichte, holle, vliedende, trippelende, schrijende, kromme, ghewelfde, aerdiche, schoone, b. stov. n. sp. r. telende, dertele, stercke, hiel, hooghe, b. slycte, stinckende, witte, sweetachtighe, teere, gaende, tredende, vaste, dansachtighe, wakere.

Voetitappen. Volghelycke, swerte, langhe, oude, merckelycke, blyckelycke, ingedruete, slijberige, betred. n. schynlycke, stoffighe, slechten, kenneljcken.

Jonghe vogel
goudpoude
gelsch
dwalen
wat. rok
Wu. z. i.
frick. t. u.

Vogel. Lichten, ghepluyden, gutterenden, kavian- den, zinghenden, gheleerden, fluytend. n. wilden, tammel- locht, gheleerden, velden- vr. ucht, verbj- vliedenden, haegh, wackeren, slechten, vryen, blyden, leeghuligghenden, voor- zeggenden, aerdigghen, blauwen, vriendelycken, snateren- den, quinkenden, liefjcken, springhenden, water, ruis, boom, ghebeten, knagghenden, gheschilderden, ghecolourden, klappenden, gulzighen, flockerigen, vreemd. d. pickenden, steek- ghespickelden, lochtweert, fluyter, schuyffelae, roepend. n. vliedenden, lock, ghekapten ghebaerden, schooren, temme- lycken, ontemmelycken, roof. endt, locht-vee, pluyden. r.

Vogh-laer. Loosen, lanckmoedighen, jagghenden, door- traptien, bedrieghelycken, wistjck, schalcken, verrader, subtylen, lijmslangdragher, luy. erenden, archlijstigen, veer-

Volging. Zie Woortwijzing.

Voegwoorden, Conjunctions.

Zie Samenhangende Verkeuringen.

Tuigevonden, Voegfel. Zie Byvoegfel.

Waar geveindt, Riddt,

neefvondt, Voornwaardelyk,

Oorzachelyk, Voorgevondt,

nevolgendt, Onverfchilligt.

z. Hoofzoo veel voeten in de aerd, Oud. Dordr. p. 44.
and. in wordt hierdoor t. meerder voets tot ier diert,
gelyks gegeevin, p. 60.

Voetsool spier, Musculus
plantaris.

Vol. 2. Boordivol.

Volknamenwoorden,
Gentilia Nomina. M.

Voorbeelden. Paradigmata.

Voor na. 2. Is hier voor gezorgd, dan na dit
my, in daarom Oud. Beemt. p. 72. de Voorzorg
voor mijn Eelven. Voorhant (Carpus)

Voorhoofsbeen. Os frontis.

M. ANTHONI SMYTERS.

veerdighen, schuyffelact, fluyter, buckenden, lagenleggher.
 Volbrenghinghe. Vervullinghe, volkomene, gheneete,
 eyndelycke, gheluckighe, verdrighe, b. gheerde, biyde, ghe-
 hoopte.

Voldoeninghe. Weerdighe, schuldighe, verschuldighen-
 de, vergheldelycke, beloofde, ghewillighe, verplichte, recht-
 veerdighe, ghelt, ghehoorzame, gherechtighe, herkennelyc-
 ke, veruicnycke, verobligeerde, penen.

Volghinghe. Moeyelycke, verdrietelycke, voetsap-
 pighe, sleypighe, verzelschape, gheduerighe, dienstelycke.

Voueringhe. Stedighe, stantvastighe, hertneckighe,
 vaste, gheduerighe, onoverwinnelycke, gheduldighe, conti-
 nuële, koppighe.

Volkomenheyt. Gheheele, volmaecte, perfecte, vol-
 brochte, zonderlinghe, Goddelycke, groote, werckelycke,
 sware, voldane, onnavolghelycke, begherde.

Vonnisse. Ghestreken, gewesen, Godes, onveranderlyck,
 grouwelyck, ghesloten, gheresolueert, rechtveerdich, onwe-
 derroepelyck, strenghe, straf, vast, redelyck, parlaments,
 roegheschiet, wigghesproken, veroordeelt, presidents, zeker,
 Richters, opgheteckent, onbrekelyck, straffende, van Godt
 gheschiet, ghegheuen, Schepenen, gherechtich, ghelubt, on-
 ryp, onderscheydich.

Voordeel ofte Preeminentie. Hooch overste, gheauto-
 risiert, excellent, eerbaer, heerschende, heerlyck, hoochweerd-
 ich, weerdich, voorsitende, over-regeringhe.

Voucht ofte Voormonder, ziet Momboir.

Voorhoofft. Ghesterret, ghehoornt ofte hoeckich, ghe-
 welst, root, blinckende, trots, breet, wyt, verheuen,ffen, ghe-
 duldich, volslegghen, sneeuwit, dreyghende, plat, blyckelyck,
 gherompelt, vergramt, albasten, hooch, open, besproet, reyn,
 wijnbrauwich, kenlyck, heerlyck, overwelst, moy, fraey,
 gebult, eerbaer, schaemachtich, helder, schoon, onbeschamnt,
 blyt, doorhackelt, stout, onverschacht, reyn, edel, opghehe-
 ven, vrymoedich.

EPI THETA VAN

Voorhuys, ziet Zale.

Voorhuyt. Oude, Ioodtsche, besneden, besnedenen, menschen.

Voorlooper. Licht, ras, postighen, neerstighen, vlytighen, behendighen, dwalenden, ghevloghelden, veerdighen, haestighen, byghenden, ghedrevenen, wackeren, afghewer-
dichden, tydinghdragghenden.

Voornemen. Rijp, vast, wijs, voorbedacht, Catonisch, redelyck, besloten, voorsichtich, ghemeyn, beraden, raetsaem, voorbereyt, langhsaem, welbedacht, boos, quaet, goet, ongoddelijck.

Voor-onder van een schip. Scherpe, ghebuychde, schippers, gheijerde ofte beslagghene.

Voor-ordonnantie ofte Destinatie. Van Gode toegheschiet, toegheschiet, vergunnede, almachtighe, onontvliedelycke, hemelsche, blinde, verborgene, onbekende, harde, quade, onzekere, wreede, dreyghende, droeve, straffe, onveranderlycke, bedrieghstere, twijffelachtighe, haestighe, oude, grouwelijcke, ontemmelijcke, dringghende, natuerlycke, gheweldighe, ghenegene, dochter Godes, onverbidde-
delycke, onvermorwelycke, ongherechtighe, elendighe, vorderelycke, jammerlycke, klagelycke, omstootende, onrechtveerdighe, gierighe, onverwachte, roovende, pynlycke, beklagbelycke, onbuyghelycke, doove, onbarmhertighe, afsgrifelycke.

Destinatie is een dochter Godes des almachtighen, welke volghens den wille ende tghebodt haers Vaders, verzorgt ende beschiect ons alles wat wy goet ofte quaet noemen. Dese twee dinghen ontfanghen de menschen onghetwijffelt door den wille Godes: twelck met recht Destinatie ghenaemt wordt, want Destinatie en is anders niet dan een eeuwighe oorden vande dinghen: Ende hoewel daer by eenighe menschen wijsheyt ofte vernuft gevoecht wordt, zoo ist nochtans dat sy regeest ende macht over alle onse wercken heeft.

Voorreden. Comediale, voorlopende, korte, langhe, comedie, wtghesprokene, voorspelende.

Voor-

01 Voorlijst. Pinultimus.

Voornaamwoorden. Pronomina. Meem.

Voorwaerdelyk. Conditionalis. Meem.

Voorwoordige Naamwoorden. Nomina Prae-
positiva. Me.

Voorzetsel. Adversivum, Propositio regens.

Voorzetting. Prothetis. Meem.

Voorstellen. Propositionis. S. St. Voorstelling.

Voorstaanders, Prostrata.

Voorvoet (Tarsus.)

Voorzienigheid van Godt is de voedstij,
vrouwt dit dingds, Vond. Bissp. p. 105.

Voosachtigh, Eumicofus.

M. ANTHONI SMYTERS.

Voorlienicheyt. Wyse, discrete, rijpe, Goddelijcke, loofse, verborghene, onbekende, zonderlinghe, hemelsche, voordachte, gheestelycke, toekomende, langhe, aengheborene.

Voorripel. Dansleydende, diminuerende, vriendelijck, roepende, kort, bruylofts.

Voorspoet. Gheluckighen, blyden, ghezeghenden, daghelyschen, goeden, ghewenschten, onghestadighen, gheboelen, volkmenen.

Voorprake ofte Advocaet. Billighe, rechtvolgher, roependen, haestighen, korzele, heftighe, scherpe, gierige, plechter, loofse, ghedencker, woordmaker, subtylen, welspreker, redenaar, schoonspreker, gheleerden, veerdighen, rader, rater, ghever, weynser, ghelgwrighen, schalcken, overhaelder, weter talen, wuyt sluyter, toehoorenden, eere des Raets, huys, jongh, oproerich, bedriegher, wistrycker, opgeblasenen, loofse-rick, wederspannighen, overdragher, accoortbreker, kesser, blaffer, oproermaker, onghelert, onbelceft, korzel, kysfachtich, boos, haerman, klapper, quaet, arch, onbeschaemt, krackeelzoecker, tergher, quellycken, schelder, recht-ervalscher, bespraecten.

Voorvaders ofte Voorouders. Oude, autentijcsche, eerbare, eerweerdighe, deuchtzame, wyse, voorfaten.

Vorcke, ziet Gaffel.

Voorzettel. Propositio.

Vorsch ofte Puyt. Water, zeeverenden, vuylen, Propheet van't voor-jaer, quackenden, morasch, Lensen-bode, bobbelenden, roependen, groenenden, zinghenden, karmenden, heeschen, slijmighen, kriolenden, brekekekexenden, coacxser, queecker.

Plinius zeght, dat als de Vorschen zes maenden oudt zijn, veranderen sy in slijm, als datmer niets van en kan ghemeicken, ende daer na wordense wederomme in het zelve wesen als te voren, mer den eersten reghen in de Lenten, en dat door eene onbegrijpelijcke maniere, twelck alle jaer gheschiedt.

Vorst. Konden, verdrietelycken, winterschen, harden, bewenden, moorder, strengen, luyen, witten, ysighen, doaden, staertenden, versnaterden, donckeren, zict Winter.

EPITHETA VAN

Vosch. Loosen, bedrieger, schalcken, stinckenden, langsteertzihen, hoenderdief, doortrapten, keffer, subtyl, n veen-vos, dayn. *Zy janken. Zie hier waer gannin*

Men zeght dat de Vos zoo schalck is, dat als hy ziet dat de Honden achter hem naken, tleeft synen steert tusshen syn beenen. pitt daer op, ende besprenght de Honden daer mede, welke wanneer se den stanck daer van riecken, gaense wech ende laten hem loopen.

Vouite, zitt Walfsel.

Vouwe. Gheployde, dobbel, omgheleghd, dunne, Kijne, ghevoorde, ghelincte.

Vraghe. Voorhoudinghe ofte gnestie, twistzinnighe, voorghelieve, strick, voorghestelde, overleghd, duystert, Philosophische, twistighe, Kyfactighe, natuerlycke, distina-bel, oneyndelycke, sware, diepzinnighe, lichte, slechte, kindr, Phibologiche.

Vranryck. Peerle des weerelts, ontemmelyck, vruchtbaar, kriggs, bloeyende, ryck, gheleert, eerweerdig, welsprekende, edele, onoverwinnelyck, wlghevoltte, denghden-schote, ghezonde, wydryck.

Vred. Zalighen, aenghenamen, elent verdryvenden, vryen, volkomen, onbrakelycken, Godes dochter, zoten, vruchtbaren, blyden, profytelycken, ghewenschten, begheerden, Goddelijcken, stillen, goeden, oorloogh verdryvenden, Mars-vyandt, moeder aller dinghen, eerwerdighen, goedertierenen, heylighen, victorien, vreedtzamen, vasten, menschen-voedstere, gulden, aendachtighen, zalichmakenden, hemelschen, lieflijcken, eeuwighen, witten, smeekenden, innighen, inwendighen.

Vreemdelinck. Verren, pelgrim, verdwalenden, wandelenden, reysenden, botten, onbekenden.

Vreesc. Schrickelycke, bloode, twyffelachtighe, perijckelich dochter, achterdreckende, koude, yverighe, ghedronghene, zorghende, verveerlycke, bleecke, bleeckmakende, ghevaerlycke, armhertige, haestende, bevende, schuddende, schaaft, he, kinderlycke, knechtelycke, afschrickende, haestigt, v. r. v. a. r.

Hier vandaen ont een vorschteert gequest by Oud. Brant
p. 42.

In de best. vauwe. Oud. Brant p. 69.

Vraegende Naamwoorden,
Interrogativa, Moon. Zie Onder
Vraeging, Zie Onder
Vraegteken, Moon.

De heilige vrede is een
christelyke eensgezint,
heit; in geest. Lyke vrend-
schap. enz. enz. Brant
Voorn. Hist. 2. form. 2
Gal. 6. 20. a. ing. naem van naem, als kent van y. Lat.
in heilzaam in vraging. Van Til Gal. Vr. p. 4. 1. 1. 1. 1.
vrucht des geestes. Gal. 5. 22. Niet alleen een docht-
der. E. f. d. e., maer een barmhertich van vrendfchap. Van
Gal. Vr. p. 4. 9. En mid zal een sehorn besikking
vinden vanden Wegh des vredes, p. 40. Onze Zalighe
maeker liet by kiterstijn wille zynen leerlingen
den vrede na; maer hoe weinigen droegen zich
als erfgenaemen van de deugden, die enteltyk op
Liefde, als haer recht middel punt, uithoorn.
J. Brant Voorn. van Paulus Leerin.

Gevinsde Vriendfchap is eim dubbie vijf
andin, Anton. p. 193. Afe Gelykheit van hant
rt is de ziele van vriendfchap, en de band
van Maatschappij. Elars.
goude, oprichte wijk zig aan fyn vriend hand mit
banden van Alimbladens. Jac. Lut. p. 231.

Vrijheit. Paling. Leo. V. 285.

O Bona Libertas, praetio praetiosior omni!

O Summum primumque decus! quâ prorsus adempta,
Nil quatuor, nil dulcia vivis, et vivere. mors est.

Ibid: V. 355.

Intendendumque hominis te longe deprimis,
Indocti, insani, viciosi, luxuriosi,

Imperio parere velis, turpissima res est,

Nimirum possis cum libere vivere parvo,

Quarene servitio majoris praemia census,

Ac Libertatem, sine qua laudabile nil est,

Vendere & unquam Domini tolerare Superbi.

Openbaringh van Gods wil, zijnde volkomen door Christus
talen. Stellingf. p. 121.

echt worden een Jaalman van den Offertroon
tenaer dex Kerke. id: Ultraexy: p. 96.

een Stercke Stadt gelegen
op't vlack en ruime, wien
staen van allerzins te ontzien:
elyck valt om rooxnaat te bekomen:
van Cantweex en van Stroomen.

vroerlycke, verbasende, vroerlyck, onverwachte, groe-
welycke, overvallende, eyfelycke, nachtelijck, droevighe,
wonderbare, anxietlycke, wterste, nootdringhende, dreygen-
de, twiffeliche, schromighe, koude, zorchvullige, jaloufche,
yverighe, vresachtighe, elendighe, bloode, haestigh, witte,
fitterende.

uren. Raffch, korte, af, aende, loopende, vliedende, voort-
gaende, dajen roerende, der Sonnē, kamenieren flibberende,
gevolgetue, ghevederde, swacke, poortieren des hemels, hore-
logifche, flappe, ghepafte, dracyende, wedrkeerende, achter-
volghende, verjancelycke, ghelijcke, rollende, malk indr
volghende, omwaerropelycke, lichtvoerdighe.

Vriendt. Ghetrou, zonderlinghen, ghesworenen, fami-
liaren, ghemeynzamen, behulpelycken, ftantvastighen, ghe-
neghenen, zekeren, gheheelen, ghetrouwen, herts, ghezel-
fchappighen, vasten, gunftighen, goedrti reren, lieven, be-
quamen, ghelijcken, vrimdthondenden, jonftighen, troost,
noodt, eenmoedighen, ghewikonden.

Zie onder Keizer.

Vriendinne, ziet Lief.

Vriendfchap. Hertelycke, rechte, ware, gheluckighe,
vafte, ghemyzame, heymelycke, vrye, onveranderlycke,
eerbare, onbrkelijck, goellycke, zekere, verzererde, troo-
ftelijcke, onderlinghe, weerbminnde, vreedtzamighe, ghe-
zelfchappighe, zoete, innighe, zwerre, onombindelijck, ver-
eenighd, goedertiere, vroude, trouwe, gh. trouwe, ghemin-
de, gunftighe, eenwighe, prjweerdighe, ryne, danckbare,
trooftelycke, eerweerdighe, blivende, ftantvastighe, een-
drachtighe, onfterffelijcke, oude, ghelijnde, liefdenberoonen-
de, omziffende, broederlycke, danckweerdighe.

*Zie Om-
mifang.*

*J. W. de
mit die Koning
keijzer name*

Vryer, ziet Mi naer.

Vryheyt. Boquame, verzererde, gunftighe, vafte, onbre-
kelycke, ghewyde, Athenifche, Roomfche, vrye, libre, zek-
re, verzerert, zoete, loffebe, hulpelycke, ghepriviligerde, on-
ghevange, milde, gunftighe, roezhelatens, konncklycke,
dierbare, weerde, voikomen, ghekomen, gheheele, des levens

*de Staat
van Holland
in
dit
recht
van de
tijt 85. 86.*

*de vordan y. bricht van Emilius by divius: Magna
Libertatis custodiam esse, si magna impetio die,
forma non sunt, et temporis modum imperatur, quibus
juris in potest. Nihilas dit van din Putarfen
V. G. Bandius Civilis: Servicent Syria Asquid
Sultus Regibus Oprens, in gosh hie zuygen van d'artus
collatimus: Anfer hinc Regum.*

E P I T H E T A V A N

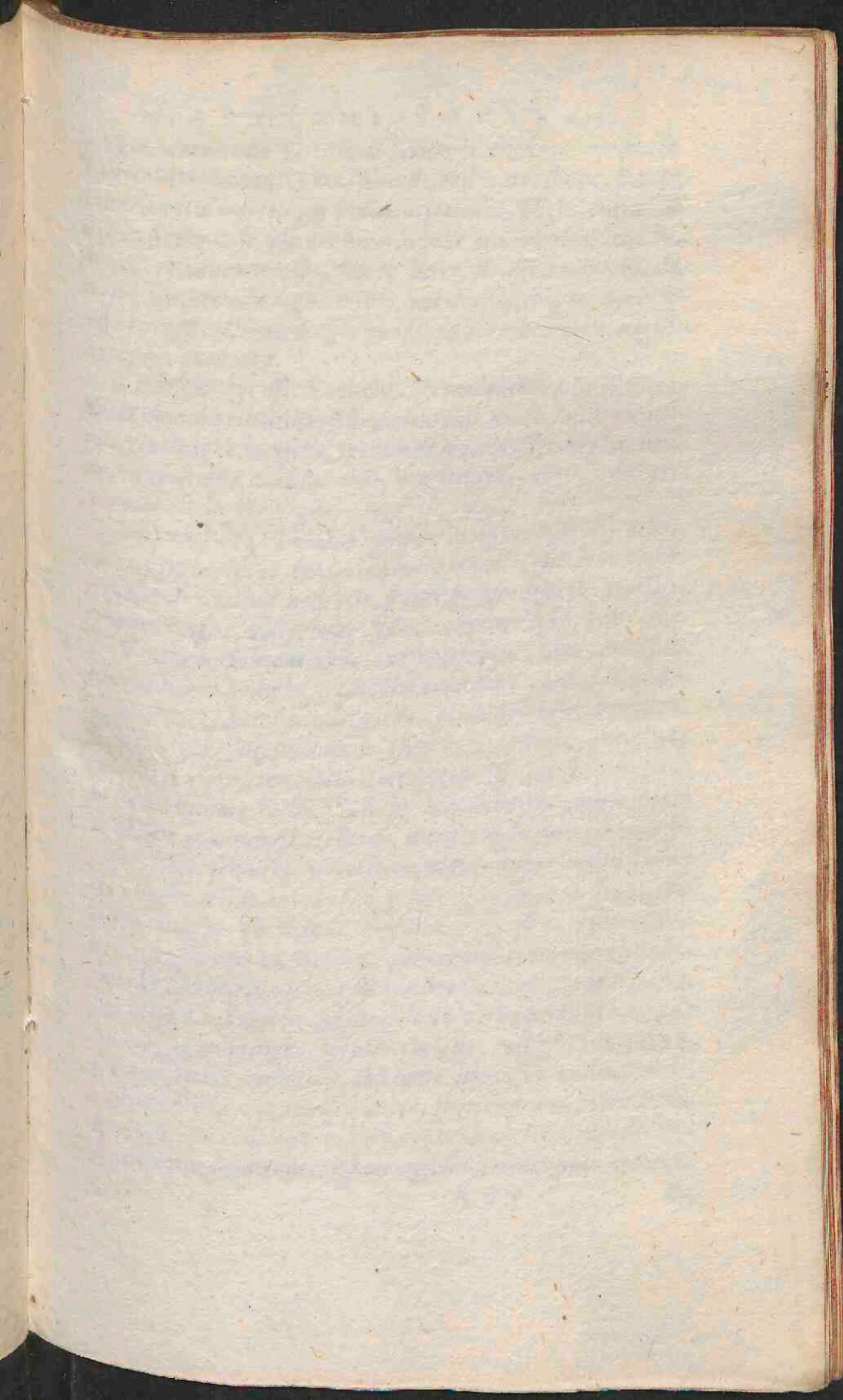
woedstere, gheluckighe, losghelatene, onschutelijcke, luyt, vrolycke, lustighe, blijde, onghoorloofde, onghetomde, grootte, wighelatene, overghehevene.

Vriytere. Schoone, loofje, schalcke, crvarene, listighe, doortrapte, doortrackene, onkuyse, wanckelbare, malle, spytighe, onveerdighe, troetelachtighe, zotachtighe, lustighe, a tweedighe, kupsche, hoofsche, hoerachtighe, bedriechstere, blijde, slimme, wistrijcstere, edele, vrolycke, yverige, vriendelijcke, smeeckachtighe, bequame, fraeye, sierlycke, frische, Goddinneken, witte, blancke, gheoeffende, vertierde, blifende, ghepalleerde, zoete, toeghemacete, popachtighe, heerlycke, statelijcke, opgheblasene, onghesichte, onghemanierde, dertele, ghebulde, gheestighe, stoute, hoockmoedighe gheblanckette, heussche, ghehuysde, ghekapte, jonghe, smeecestere, ongherouwe, gheperfumeerde, zoetkoffighe.

Dit zijn, na myn duncken, de bequaemste Epiteta, diemen de malle Vriysters gheven mach: Hoewel den meesten deel van onse Vriyers in hunne verskens ende dichtkens die niet en ghebruycken, maer noemen de Vriysters Goddinnen, Enghelkens, Goddelijcke, Hemelsche, Sanctinnen, ghewijde, Koninghinnen, Princeessen, Vrouwen, Meesteressen, der Goden ghezellinnen, natueren-patroon, zoete-wellust, Duyfken, Tortelduyfken, mynen, al myn goet, gheluck, zielken, harte, ooghe, ooghsken, mondeken, bloet, Minneken, ruste, ghezontheyt, hope, zoete wreught, verwachten, wenschen, kennisse, onthalinghe, ghehoeghen, ancx, ver driet, ghenuechte, gheest, steunsel, verheughen, vermeyinghe, wit, lachen, begheerte, gbedachten, zorghe, opperste goet, volmaecte, volkomene, kracht, Sonne, klaerheyt, licht, Goddin myner konste, vriendelijckheyt, vermaeck, wellust, helpt, trouwe, belofte, hitte, vlammen, diamant, peerle, peerelken, honich, ghesuyckerde, Leuten bloeme, roose, lelie, balsam, filette bloeme.

Ende wanneer sy het teghendeel willen verklaren, zegghen sy: Verkeerde, zotheyt, zoete-vyandinne, zoetestrijcstere, zoete-bittere, zoete-wederspannighe, zoete-onvriendelijcke, zuete zoete, schoone-rebellighe, spytighe-oormoedighe.

Ende

M. ANTHONI SMYTERS.

Ende wanneer de Vrijster al hoorende doof is, noemende Vrijers haer, ondancckbare, wreede, obstinate, stoute, harde, onleerbare, vermetele, vyandinne, sottinne, ijsighe, onghestadighe, steenrootse, iseren-herte, rebelle, onverbiddelycke, bestryctere, onhandelycke, sture, botte, straffe, rouwe, konde, weerhaen, hoovaerdighe, wilde, onbeleefde, traghe, hertnekkighe, duystere, moorderesse, quade, onbarmhertighe, onghenadighe, quellijcke.

Vrolijkheyt ofte Vreucht. Vriendelycke, blyde, broodronckene, dertele, onkuyfche, amoureuse, malle, lustige, rustighe, kluchtighe, meysche, groenende, voerloose, voorghenomene, vrypostighe, verblydende, hanghelycke, vrye, wackere, verquickende, bloeyende, *van den Stad Hof in t. Hof.*

Vromicheyt. Trouwe, goede, innighe, loflijcke, edele, zoete, borgherlijcke, goedertierene, gheheele, ghetrouwe, ghewisse, conscientieuse, notabele, stoute, kryghs, kloeccke, trotfige, grootmoedighe, victoriense, ghedenckwerdighe, heerlycke.

Vrouwe. Schoone, oude, jonghe, eerbare, edele, beleefde, ghemanierde, zedighe, grootfighe, oneerbare, ghehulde, zoete, vriendelycke, heerschende, goede, milde, spytighe, borgbers, denghdelijcke, huyshoudende, gheschicte, lustighe, gheestige, scherpe, innighe, troetelachtighe, Meesteresse, huysfelycke, cyne, wanckelbare, bedrieghelycke, hayrachtighe, boose, boosachtighe, mannen-ghczellinne, armhertighe, moye, klapachtighe, loose, schalcke, wreecstere, malle, zotachtighe, lichtveerdighe, wilde, onbeleefde, grinnighe, hoovaerdighe, wederspannighe, ghemande, nijdighe, ghepasside, koop, wytelersse, kuyfachtighe, wrecke, onweerdighe, tooverachtighe, swacke, dobbele, valsche, spytighe, teedere, onnutte, morsfighe, senynighe, onkuyfche, opghetoyde, yverighe Iaronische, quellijcke, ongheduldighe, loghenachtighe, rustighe, ontrouwe, scherpe, quade, onstercke, obstinate, koppighe, nadenckende, onstraffelycke, verveerde, bittere, ghetroude, twistighe, krackelachtighe, wuyle, oneerbare, opghehayrlofte, veranderlycke, onreyne, schalckachtighe, roepstere, smeekende, wecnende,

E P I T H E T A V A N

de, griffere, huylende, archlaftighe, mannen-jock, flichte, zoete, eenvoudighe, vroljcke, lerbare, wijfe, goedertierene, lieflycke, vriendelycke, brayn, luyt, traghe, gheciyde, aenghename, luftighe, poeflachtighe, neerftighe, arbeydighe, kloecke, fcherpzinnighe, doord, gheftrakte.

Vrouwenbroeders Monincken, Dominicanen, Broeders, Predikers, welsprekende, gheleerde, Religieufen, bedelende, fermoondonders, coquente.

Vucht. Schoone, smakelycke, luftighe, zoete, ooghfte, delicate, weltrieckende, d'eere des boomgarths, Herfifche, ghecolourde, weecke, hanghende, nicuwe, hoveniers, vermakelycke, behonichde, Goden-fyffe, honichzoete, ampere, zuere, boffchen, rottende, rype, zoetachtighe, daghelyfche roodachtighe, verlichtende, begheerde, lieflycke, cieraet des Herfts, weltrieckende, welluftighe.

Vuchtbaerheit. Overvloedighe, volkomene, zoete, voortbranghende, gheluckige, volle, luftighe, rycke, vloeyighe, urewerck ofte urewylt. Ghecompasseerde, water, Sonnen, rorende, omloopende, gheraderde, gheuaelder, dracyende, wyfdraghende.

Vuylichheit ofte Vuylniffe. Vuyle, ftyckerighe, onreyn, flymighe, finckende, druckighe, gheftachtighe, verrotte, meftighe, verdorvene, ftofachtighe, fnoode, modderighe.

Vuylisheit. Onreynen, wteweghen, finckenden, vuylen, fwerten, vergaderden, befmetten, onreynichden, veldt, ftraet, walghlycken.

Vuytlicheit. Veerdighen, raffchen, periculeufen, ftijven, harden, haefstighen, queifenden.

Vulcanus. Arbeydighen, smeden, Goet, lelycken, verftuyeten, hannen, traen, handwercker, fwerten, behendighen, vlytighen, onghesienen, smedenden, Iunonifchen, zot, kreupelen, Godt, berooften, Iovifchen, Siciliaenfchen, mifmaecten, Artneanfchen, vyerighen, vlammanden, koninck des vyers, kromvoet, hinckenden, beftovenen, vyerminnenden.

Vulcanus Iupiters ende Iunos fone, om fyne fnoode mifmaectheit.

Uttill. Nat., Narrigh.

Vuist. Voor de vuist, Oud. Bodom. p. 5.

E P I T H E T A V A N

de, griffere, huylende, archlastighe, mannen-jock, st.chte, zoete, eenvoudighe, vrolycke, lerbare, wijse, goedertierent, lieflycke, vriendelycke, brayn, luyt, traghe, ghecierde, aentghenanc, lustighe, poeflachtighe, neerftighe, arbeydighe, kloecke, scherpzinnighe, doende, ghestr.ete.

Vrouwenbroeders Monincken, Dominicanen, Broeders, Predikers, welsprekende, gheleerde, Religieusen, bedelende, sermoendoenders, eloquente.

Vrucht. Schoone, smakelycke, lustighe, zoete, ooghst, delicate, welriekende, d'eere des boomgarnts, Herfische, ghecolcurde, weecke, hanghende, nicuwe, hoveniers, vermakelijcke, behonichde, Goden-spjse, honichzoete, ampere, zuere, bossonen, rottende, rijpe, zoetachtighe, daghelijche, roodachtighe, verlichtende, bezheerde, lieflycke, caeraet des Herfts, welriekende, wellustighe.

Vruchtbaerheyt. Overuloedighe, volkomene, zoete, voortbringhende, gheluckige, volle, lustighe, rycke, vloeyghe, urewerck ofte urewysr. Ghecompasseerde, water, Sonnen rorende, omloopende, gheraderde, ghenaelde, drayende, wijserdraghende.

Vuylicheyt ofte Vuynisse. Vuyle, slyckerighe, onreyn, slijmighe, stinckende, drackighe, ghiftachtighe, verrotte, mestighe, verdorvene, stofachtighe, snoode, modderighe.

Vuylis-h' op. Onreynen, wtenwzghen, stinckenden, vuylen, swerten, vergaderden, besmetten, ontreynichden, veldt, straet, walgh. lycken.

Vuyt-slich. Veerdighen, rasschen, periculeusen, stijven, harden, haestighen, quetsenden.

Vulcanus. Arbeydighen, smeden, Goet, le. lycken, versuyeten, hannen, tra. en, bandwercker, swerten, behendighen, vlytighen, onghesienen, smedenden, Iunonischen, zot. krepelen, Gods, berooeten, Iovischen, Siciliaenschen, mismaecten, Actneenschen, vyerighen, vlammanden, koninck des vyers, kromvoet, hinckenden, bestovenen, vyerminnenden.

Vulcanus Iupiters ende Iunos, sone, om syne snoode mismaecten
keyt

Utilit. Nat., Navigh.

Vuist. Voor de vuist, Oud. Brdrom. p. 5.

Uitdracien. Het draest'er op uit. Zie onder
Wint.

Uitgang. Terminatio.
Uitval.

Vuur. Zie by den Antuur Ufus. Brick. W.Gr.
Vyer.

Ufucapio. Voyaring. W.Gr.

utile Dominium. Ufus fr. du Quasi usufructus.
Toght. ctus. dyfroght. W.Gr.

heyt, werdt wt den Hemel gheworpen, ende door syne vrienden in t' Eylandt Lemnos opgevoedt door Eurymone Oceaens dochter ende van Teris, ofte zoo zommighe willen zeggen van de Simmen, om dat hy van hooghe ghevallen was, werdt hy kreupel. Men zecht dat hy een smilt in dat Lylant hadde, ende der Goden smilt was: Hy smeden daer met de Cyclopen die syne dienaers waren, Iupiters blixemen. Hy verzocht Minerva ten houwelijcke: maer sy en wilde niet. Daer na troude hy Venus, welcke hy in overspel bevondt by Mars, hy ketendese zoo valt aen malkanderen, datse hun niet los maken en konden, voor ende aleet sy van d'andere Goden ende Goddinnen ghezien werden, alzooy by een ghekoppelt, ende van hun allen bespot. De Voorvaders hebben der een Godts des vyers van ghemaect, ende zomtijds verstaen de Roeten met desen naem het vyer zelve.

uytprake. Schoone, heerlycke, fraeye, verstandelycke, verwerd, ziet Oratie.

uytpruyte. Teere, bottende, wilde, ghetacte, ruyfighe, ghegaffelde, klyne, wassende, nieuwe, rechee, overvloedsighe, *Uit strik sel (Dygenpunt uchtigh) Apophijfel*
Mu Erata, W.

Wachter. Zorchvuldighen, ghetrouwen, waken, d'n, zekeren, poort, zorchdraghenden, neerstigen, Argus kindt, oncorrompeerlycken, beschermenden, onderhoudenden, schaep, bosch, bespiedenden, luysterenden, nacht, dach.

Wacht-toren. Hooghen, wakers, verzezienden, toeluysterenden, kyck, ontdeckenden, bequamen, hoochzienden.

Wackerheit. Zorchvuldighe, bezorghende, werckelycke, edele, wachtelycke, curieuse, vlytighe, neerstighe, vroechopstrende, vyerighe, jonche, onvermocyelycke, studieuse, ernstighe, aerdighe, subtyle, negotieuse, veerdighe, moedighe, scherpezzinnighe, krachtighe, levendighe, kloeckzinnighe, haestende.

Wiessele. Kinder, deeghachtighe, opene, kees, ghezuyckerde, honich, ghebackene, ghebeterde.

Wachhals. Avontuerder, gh. schockiert, leeghganther, landlooper, lanterfanter, oorloghs, soldenier, wagher, avontuers,

EPITHETA VAN

tuers, moedighen, stouten, werckmeester, diepzinnighen, loo-
vaerdighen, oproerighen, subtylen, trotsen, vrymoedighen,
voorzienighen, onvertsaghden.

Waeguischael. Rechtveerdighe, hanghende, rechte, ghe-
lijcke, twyffelachtighe, gherechtighe, teghen-weghende, ef-
fene, gheprobeerde.

Onderlichte
Vand. B.
Spitg. p.
152. Waerheyt. Eenvoudighe, reyne, Goddelijcke, gherechtig-
ghe, ware, tydts-dochtere, innige, dach-beminstere, zuivere,
gheheele, zekere, levende, bekomelycke, vriendelijcke, naecte,
ghetrouwde, zonde-beschamende, volkomene.

Waerzeggher. Voorzegghenden, onzekeren, Propheti-
schen, duysteren, waerachtighen, voorbeduydenden, voorzie-
nighen, sterrekijcker, quintessentialen, speculerenden, onwe-
zenden, twyffelachtighen, gheleerden, laetdunckenden, pro-
gnostiquerenden.

Waerzegghinghe. Goddelijcke, loghenachtighe, voorzeg-
ghende, hemelsche, twyffelachtighe, voorzienighe, verdriete-
lycke, onbestraffelycke, toegheschitte, zekere.

Zie Hink
Minjen Waghén. Speel, triumph, victorie, bepeerelden, overdeck-
ten, rol, kruy, kostelycken, ghecierden, welrollenden, koets,
ghewloghelden, heerlycken, roerlycken, tierenden, ghewyer-
den, waghelenden, lichten, lichtveerdighen.

Waghénleese ofte Waghénspore. Diepe, ghebaende,
ghemaecte, merckelycke, onnavolghelycke, zienlycke.

Waghénshot oft Cieraet der kameren. Vergult, ghe-
smeden, ghewrocht, ingheleght, gheschaest, ghewreven, ghe-
boent.

Walvisch. Monsterachtighen, grooten, Zee, verschric-
kelycken, grouwelijcken, wonderlijcken, Westerschen ofte
Westzeeschen, verblindenden, verhongerden, gulsighe, sloe-
kerighen, inslockenden.

Walluys oft Weeghluys. Platte, roffe, blaetzuyghende,
wyle, stinckende, quellycke, stekende, kruypende, walghe-
lijcke, zomersche.

Wambays. Kort, nestel, ghekerroent, fusteynen, licht,
ghe-

Veritas nihil erubescit, praeterea abscondi, Tertull.
De waarheit en schamt sich geens dings, dan ver-
bergen te worden.
Zy werd uitg. beeld met een naekter vrouwe,
nals oprecht in eenvoudiq, sonder bewimpeling of
n d. mantel, hebbindt het aangezicht, als een blind
n kinde son, welkers spraak verbrul doorfchynen.
Simon Van Leeuwen Bat. Illust. p. 10.

M. ANTHONI SMYTERS.

gheknoopt, bombafijnen, fattijnen, fijden, zeemen, ghemdekelyck.

Wan. Koren, breede, sware, moeyelycke, schudde, teenen, handelycke.

Wanghen. Schoone, blofende, roode, ghecolourde, gheswollene, witte, purpure, zachte, zoete, gheputtede, betraende, gheblanckette, gherofitte, zuivere, yvooren, ghewitte, vochtighe, hanghende, cottoenen, liffelycke, teere, rouwe, gehayrde, roofen, albafteren, bleecke, poefelachtighe, vette, kuffenachtighe, ronde, invallende, fchrapelachtighe, maghere, inghevallene.

Wanhope. Doodelycke ofte doodende, kruyffende, droevighe, elendighe, miftrouftighe, ongheluckige, vermoedende, verdoemelycke, Ioodtsche, verlorene, verliesende, heifche.

Wanner. Nacht, arbeydenden, keerenden, behulpelycken, boerachtighen, hemroerenden, blafenden.

Wapen ofte Schuld. Edelen, ghefteken, luftighe, verhevene, moye, heerlycke, oude, beteeckenende, Konincx, ghecierde, eerlycke, vermaerde, ghegraveerde, boochmoedighe, ftatighe, gheschilderde.

Wapenen ofte Rustinghe. Oorlooghsche, ftrijtbare, wetstekende, ketterende, moordadige, vlickerende, vlammente, vergulde, bequame, quetfende, glinfterende, victoricufe, bloedighe, ftercke, wrekende, blinckende, edele, wreede, krakende, dreyghende, reyne, moedighe, verveerlycke, ftatige, grootfche, vermaerde, verweerlycke, befchermelycke, weerbare, vercierde, ghestoffeerde, ryelende, Vulcanifche, ghegraveerde, ongheluckighe, verfchrickelycke, luftighe, bebloeyde, daghelyfche, fchadelycke.

Wapen-rock. Gheschockierden, kryghs, verzilverden, vergulden, dewysdragenden, gheborduerden, bediedelycken, ghekruyften, lvoreydraghenden, ghefatfonneerden, Wapendraghers, gheboorden.

Ware, ziet Koopmanfchappc.

Warande. Ghegraeftde, vermakelycke, luftighe, fchoone, breede,

E P I T H E T A V A N

breede, vrucht dragende, omringde, beplante, appeldragende, gheslotene, groene, recreative, b. murde, wyde.

W. rck. Kennep, drooch, vlas, licht, boos, onnut, dic, fijn

Was. Morwe, loopende, ghelu, marchden, handelyck, dun, gommich, breydelyck, roodtachtich, rieckende, vetachtich, ghebleyct, wit, groen, zeghel.

Was-licht ofte V Vallen-keertse. Wasachtige, ghekromde, roode, ghegomde, ghedraeyde, lichtende, wite, r. yne, schoone, groene, ombewonden, welghemaecte.

V Vainnghe ofte Toeneminghe. Profytelycke, volkomene, blijde, groote, gheluckighe, dubbele, overvloedighe, rycke, zier Overvloedich.

V Vwater. Vochtich, klaer, zoet, loopende, diep, schoon, reyn, bonichachtich, gheel, windich, gheweldich, wit, zuiver, glas, reghen, hemel, werm, lau, fonteyn, nat, gheroert, loopende, dun, vloet, ruyschende, winter, opper, onzeker, verghetachtich, reviere, visschen, ziedende, levende, grasachtich, scherp, scerp, znee, Zee. springhende, opbortelende, overloopende, blau, zandachtich, slyckachtich, verdriertelyck, gheroert, wt blusschende, kruypende, cristalynich, opbortende, opbobbende, spuytende, verdorven, opybeheuen, murmurende, koudt, barnde, golvich, ghezont, zilverklaer, rollende, helder, druypende, slimlopende, groen, schuymende, zeeverich, vliedende, zavelachtich, veracht, draeyende, schipdraghende, ghedistilleert, doof, onghenadich, rieckende, ysachtich, roockachtich, vli-tende, schuytvoerende, roodtachtich, rosachtich, hol, reynmakende, zuiverende, dompachtich, ghevrosen, drijvende, verslindende, onverbiddeleyck, glas, dick, verganckelyck, verbygaende, ghezeghent, verspreyt, wtspruytende, slymich.

V Vwaterbare, zier Golve.

V Vwaterloop ofte Vloedt. Loopenden, zoeten, grasachtighen, kletterenden, doorspoelenden, cristalynen, bevenden, klaren ruyschenden, springhenden, murmulenden, verschen, smallen, baprenden, masachtigen, barenden, rasschen, staenachtighen

Waterblaes. Vesica Urinaria.
— gang. Urethra.
peezen Uretis.
vat. Vachus.

E P I T H E T A V A N

verachte, verlatene, wrecke, alleene, beweende, beklachende, swacke, huyshoudende, elendighe, schreyende, schaemachtighe, gierighe, scherpe, gheveynsde, troetelighe, armenbezorchtstere, medelydende, devote, weeldighe.

VVeduwen-staet. Verdrietelycken, reynen, ootmoedighen, eenzamen, eerlycken.

VVeedom oft Kranckheyt. Smertelycken, droevighen, zorghelycken, beschreyelycken, inghewortelden, grooten, bitteren, wreeden, quellycken, swaren, stercken, leelycken, bedroeffelycken, elndigen, gheweldighen, koortsighen, harden, quelenden, onghenefelycken, moeyelycken, doodelycken, ondelijcken, onaenghnamen, inwendighen, periculusen, weerbeghinnenden, onverwachteden, zorghelycken, pijnlycken, toegheschieten, innighen, verouden.

VVeechbree. Bladt, koudt, verdrooghende, gheribt, zacht, verkoelende.

Dit kruidt droocht zonder bijtinghe ofte nopinghe, ende verversticht zonder verdooven ofte de deelen te beschadighen: Het zaedt ende den wortel zijn van ghelijcker crachte, alleenlijcken datse wat meer drooghen dan verkouwen.

VVeemoedicheyt, ziet Kleynmoedicheyt.

VVeerde ofte Prijs. Rechte, schattelycke, ghezette, onschattelycke, ghetaxeerde, salarissen, gheaccordeerden, opgheslaghenen, verdierden.

VVeerdicheyt. Eerbare, opperste, zonderlinghe, excellente, hooghe, eerlycke, machthebbende, groote, gheeerde, hoogste, openbare, volkommene, erenthafte, merckelycke, verhoochde.

VVeerspannicheyt. Muysche, oproerighe, schilmerkighe, elendighe, zorghelycke, haestighe, koppighe, blinden, criminele, ghepuffelsche, furieuse, boose.

VVeerdit. Vriendelycken, beleefden, lanckmoedighen, loosen, ghedienstighen, vreemden, schalcken, gheduldighen, veerdighen, dienstwillighen, heusschen, smeeckenden, quaden, vloeckenden, ghespraeckzamen, ghemeynzamen.

VVeek

Witg-kunst, künde.

Wederferteendt, Adversativus.

Wetzentlyk. Essentiale.

Weghdryven. Zie onderfmaeling.

Weldindit. Zie Brittwi
dendit.

M. ANTHONI SMYTERS.

VVeerhaen. Onghestadighen, lichten, Windighen, be-
roerlycken, draeyenden, rasschen, onvasten.

V Vees-kindt. Ionck, arm, onverzien, gunstich, ver-
baest, deerlyck, snoodt, elendich, verlaten, nederich.

V Vegghe. Koeck, ghehoornden, gheboterden, droo-
ghen, kinder.

V Veyde ofte Beemt. Ghegracde, ghebloemde, groene,
zoete, vercierde, bebloemde, groeyende, moye, breede, groen-
achtighe, rieckende, versche, gheschilderde, zachte, beson-
teynde, veldt, bloemighe, gheschackierde, vochtighe, groen-
hayde, schoone, verlustigende, blyde, ledige, brack, vrucht-
bare, hoy, wassende, ghemacyde, bedaude, volle, dorre, korte,
dichte, profytelycke, dauachtighe.

V Veygheringhe. Verachtelycke, onweerdighe, ongho-
noeghende, droeve, afghezeghde, beschaemde, straffe, harde,
ontzeyde, botte, onaenghename, spytighe, trotse, hoovaerdig-
he, moeyelycke, onacrdighe, vileyne, hatelycke, plotse, on-
ghemanierde.

V Veezelt. Wyde, verganckelycke, zotten-kevie, ronde, *Zu We*
aerdische, bewoonde, bewoonlycke, deurwandelde, Goddelyc- *relyt.*
ke, valsche, hoofstuckwerck, verdwaelde, omkeerende, ver-
bygaende, wonderlycke, groote, dryvuldighe, opene, eeuwige,
verganckelycke, gheschapene, rycke, slibberighe, swacke,
ghesterrede, zielmoordende, aenlockende, bedrieghelycke.

V Veerwolf. Rouwen, groven, droeven, verschrickelijc-
ken, mismaecten, wandelenden, vreeslycken, nachtelijcken,
beslyeten, grouwelycken, elendighen, leelycken, melancolyc-
ken, wtzinnighen, dwalenden, bleecken, uerwaerlycken, eys-
selijcken.

V Vy achten V Veerwolven te wesen, dat de Griecten noemen
Lycanthropus, het welcke menschen zijn, zoo zeer beroert in
hunnen gheest, datse de V Volven na doen, des nachts wt den bed-
de opstaende, ende wandelen rondtomme de Kerck-hoven, tot
aen den dach toe, wefende bleeck van aensichte, een yreeselijck
ghesichte, dorre tonghe, verhonghert ende dorstich, onghenese-
lijcke ghequette beenen: Zommighe noemen't oock V Veerwol-

Willkürlichkeit. Euphonia

Wending. Zie Hfw.

Wentelen Om (in) freen te) Oudadv. Bodmt. p. 25.

Werkwoorden, Personelyk, Onpersoonelyk
Bodryvende, lydende, Onzydige (Noutra)
wederkerende (Reciproca). Onrygelmat
tege (Irregularia) Beheersched, Regeens. Acti
Werkende woorden. Activa. Beperkt, Onbeperkt

Werelt. Het park dit is gemaakt door tegen
Styrlykheit. Het nim seffsig zaken. in Hand
met meetbaer. reut van zich door strydigheden
Godes oneindigheit; d. Strande, Grac. Crit. p. 20.
kloot dat air Vond. alwaar wordt die stryd dit
B. p. k. 36. dingen over wordt.

Werelddrager. in dit woort (mundus)
Athas. betreft een volmacht
men stelling van al geed
gesonap in is. Wit Naam woort
van haar Schoonheit: want de in
schon in volmacht zeggen. Min moet de
2. lvi aanmerken als in Palais, door de
ondryndige wysheit toegefelt, door de almacht
tigheit gemaakt, in dort zyne goddelyke tege
woordigheit verfiert. Grac. Critic. p. 102.

Wersingen. Zie Tusschen Wet

M. ANTHONI SMYTERS.

kende, Demostenische, moye, zonderlinghe, profijtelycke, vloeyende, aentreckende, Orateursche, rycke.

V Venich. Begheeren, aenghenamen, te vreden, eergierighen, b. k/aechden, ydelen, hopen, wanhopenden, begheerlycken, gh. neghenen.

V Verckinghe ofte V Verck. *Arbeydighe, volkomene, Z. B. Be- gheele, konstighe, sware, subtile, diepsinnighe, edele, God- dryvin. delycke, wond. rlycke, Dedalische, vercierde, excellent, onnavolghelycke, moeyelycke, Apellische, doorwrochte, nutte, behendighe, krachtighe, levendighe, machtige, groote, werckelycke.*

V Verck ofte Arbeydt. Gheduerich, trou, moeyelyck, daghelycx, haestich, verdrietelyck, ghehuert, ghestadich, bekommert, swaer, bezocht, behendich, konstich, ambachts.

V Verckman. Scherpsinnighen, arbeydighen, elendighen, armen, arbeydenden, konstvindenden, ambachts, ghebreckighen, wackeren, ghestadighen, gheduerighen, behendighen, besighen, vroegghen, doenden.

V Vercktyck. *Handelyck, behendich, broodwinnen, Verba- Handelyck, behendich, broodwinnen, Verba- de, hupsch, ambachts, konstenaers, subryl, ambachtsmans, Verba- meesterlyck.*

V Vesen ofte Ghelaet. Zedich, welstaende, vast, edel, eerbaer, manierlyck, spytich, stuer, ghestadich, mal, zot, beroert, ghetempert, bedroeft, blydt, wijs, onredelyck, aerdich, een menschen, zuer, zoet, smeekende, kleyn, vriendelyck, straf, vleyende, stuer, wreedt, troetelachtich, moddermylich, lachende, statelyck.

V Vefpe. Ghevloghelde, stekende, ghewapende, wilde, hommelande, swermende, scherpe, rouwe, periculuse.

De V Vefpe maect haren nest om hooghe van slijck, daer vergadertse haren honich: Sy eten gheerne vleesch, twelck contractie is vande Honichbyen, die hun nimmermeer op eē doot lichaem rusten en zullen. Sy en hebben gheenen Koninck, noch oock en vliegghen sy niet met hoopen ghelijck de Byen, maer vermeerderen door nieuwe generatie, hunnen prickel veroorzaect ghemeynlijcken de koortse.

E P I T H E T A V A N

VVeer. *Arbeydighen, spoelder, snoeden, verachten, onbehdighen, onvlytighen, ambachts-man, ghekelderden, lynwaet, laken, wollen, saey, borat, sattijn, cassa.*

VWesten-windt. *Zoeten, lieffelycken, behaghelycken, bevallycken, minnellycken, zoetblasenden, voorjarigen, huy-verighen, zachten, smeeckenden, vriendelycken, gbeluckyghen, vreedtzamen, zuchtenden, edelen, helderen, bottenden, verzoeten, gunstighen.*

VWetten. *Straffe, Keyserlycke, ghemeyne, heylighe, Rechters, Goddelycke, politycke, menschelycke, ontcllycke, sware, strenghe, rechtveerdighe, straffende, onbrekelycke, Solonsche, zalighe, Konincklycke, harde, openbare, ghemeyne, generale, doodende, ondraghelycke, quellycke, dreyghende, onnavolghelycke, oude, ghebidende, eerbare, Tuchtmeester der zonden, onwederroepelycke, noodighe, behulpe-lycke, gheschrevene, onveranderlycke, scherpe, sware, ghe-rechtighe, spiegel der leeringhe.*

De VVetten werden hier voortijds Versen ghenaeamt, om dat-mense met Versen beschreef, op datse 'tvolck zinghen mochte, ende door dien middel te lichtier zoude onthouden ende in de me-morie printen.

VVerghaver. *Goden Raedtsman, straffen, barden, Mo-fischen, bloedighen, Goddelycken, rechtveerdighen, conscien-tiensen, voorsienighen, welbedachten, wijzen, strenghen, voor-sichtigghen, Solonschen, ghebidenden, politycschen, ghe-rechtighen.*

VVieghe. *Kinder, Wagghelende, wieghende, droosende, slaep, swierende.*

VViel, ziet Radt.

VVierroock. *Roockenden, rieckenden, zoeten, lieffelyck, Goddelyck, blancken, rosschen, heyligh, mynich, stralen.*

VVierroock-vat. *Roockende, zilveren, koperen, schud-dende, vergult, ghetralit, open, overdeft, gheketent.*

VVilde menschen. *Wreede, beestachtighe, Scythische, rouwe, gronzame, onhandelycke, onbarmhertighe, barbari-sche,*

Zyn d' Heerlyst. Cant van der menschen samden
Leeringe, en het richtsnoer van den Godes
diens, Van Tel Voork. p. 98.

Wiggebeen, Oc cuneiforme
Sphaeroides.

Wiggenryze bishoorn, Ofja
Cuneiformia.

Wijnruit. Vond. B. Sp. p. 107. de Wijnruit, altyt bly
Van vinn, recht d. in tyt des Levens, jaagt de
En bluscht het vuer der lucht in brandende gewetten.

M. ANTHONI SMYTERS.

sche, onmenschetijcke, verdrijetelycke, quellycke, bloetgierige, ontsimmelycke, onkuyssche, quade, onmedelydende, moeige, vergramde, toornighe, hittighe, booghdraghers, ronhayrighe, onghemeynzame, overloopende, wreetmoedighe.

V Wilde-duyve, ziet Duyve.

V Vilghenboom. Groenen, groenenden, ghetacten, hollen, revierachtighen, hoofdighen, booghenden, vochtighen, grocnkens, blecken, lommerachtighen, dichtten, teere, groeyenden, vruchtbaren, blauwen, teendraghenden, wt bottenden, swacken, wacken, bitteren, afgaenden.

V Ville. Vriendelycken, verborghenen, begheerlycken, teghenwoordighen, twijffelachtighen, onghobondenen, goeden, quaden, vrien, onbedwonghen, ghen ghenen, gbedachten, brandenden, yverighen, yverighen, natrachtenden, moedighen, gbeduerigen, eenwighen, innighen, eygen, lichten, stantvastighen, onbeoorlycken, Willighen, stouten, vernederden, gunstighen, veranderlycken, dienstighen, consenterenden, toeghelatenen, particulieren, rycken.

*Willen, die
vrou*

V Vilt ofte V Vildtbraet. Schalck, bloodt, lachers, vliedende, ghevloghelt, lichtvoetich, gheloopt, delicaet, ghejaecht, ghevanghen, wildt, rare, pasteyen, teer, ghezocht, begheerde, ghelardeert, lekker, onsmakelyck.

V Viltvercken. Wildt, furieux, eeckel, geweldich, bosch, ghelept, knorrende, trots, periculens, zorghelyck, gheaeft, schreuwende, schuymende, ghevoedt, swaer, rosch, sterck, gheborstelt, dreyghende, wreedt, langbrandich, heftich, grouwelyck, tierende, ghemuyt, weert, stout, stinckende, hondmoordende, krachtich, bebloedt, ontemmelyck, borsteldraghende, onghenadich, eysschelyck, roodachtich, wormzoekende, myssen-erende, wreetmaedich.

V Viltvercken (zoo men zeght) en is gheen plaets houden-
de, want het niet en doet dan van't een woudt ende bosch in het
ander te loopen: nochtans ist gheerne inde plaetse daer't ghewor-
pen is, in manieren dat alst ghejaecht wordt van de Honden, en
zalt niet ophouden te loopen, tot dat het in de plaetse syner ghe-
doorten is. Alst wt syns moeders buyck komt, heeft het alle de

E P I T H E T A V A N

tanden die't hebben zal, welke niet en meerderen dan in grootte ende lenghde. Theeſter onder andere viere, diemen beſchermers noemt, waer van de twee bovenſte niet hinderlijk en zijn, maer dienen alleenlijk om d'onderſte te ſcherpen ende wetten, waer mede het quetſt ende doot. Theeſt deſe eyghenſchap, dattet nimmermeer lazerich en wordt ghelijck de ramme Vercken en doen: ende men zeght dattet 25 oft 30 jaren leven mach.

VVilt-vyer, Zeerichyeyt, levende, quaet, ſchorſtich, vnyl, groeyende, pockich, ſchendighende, halende, haelachtich, voortloopende, voorikruypende.

VVijn. Vrolycken, verblydenden, vermakelijcken, zoe-ten, ſmakelijcken, lachend. n. goeden, klaren, deluwven, ſtraffen, ſappighen, groven, fumeuſen, opſtyghenden, Tholoſanen, verhuſghenden, vervreughenden, vermakenden, vermakelijcken, delicaten, muſcadel, harden, Wreedden, kalen, dempighen, verduſten, zueren, ſtueren, onvriendelijcken, dronckenmakenden, pueren, zuiveren, Goden-dranck, Witen, rooden, dicken, groven, ghehonichd. n. hypocras, gheklaerden, ghezuyverden, dunnen, ſtercken, ghezetten, Warmen, heeten, ouden, nieuwen, branden, brandenden, leckeren, ſchuymighen, ſchuymachtighen, edelen, troubelen, herſſenbreker, machtighen, oproerighen, wigheleſenen, zoet-inlopenden, ſterckwater, Goden-dau, ſubtylen, Beaunen, ſlaep, dranck, levensvreucht, corofiſ, corofiſven, bacchus, Orleaneſchen, vergehetelijcken, voedenden, Godes-nat, maeghezuyveraer, malvoſeyen, vrien, Riynſchen, Duytſchen, Franſchen, Bachgrachtſchen, Spaenſchen, Italiaenſchen, verſchaelden, Griecſchen, glasklaren, Vorſtelijcken, Hoeren.

De VVijn is (onder alle andere vochticheden) den voornaemſten ſtock, ende de nootdrufſighe onderhoudinghe van des menſchen leven: want hy verquieſt ende vernieut de levende gheefften, ſterckende alle de krachten des lichaems, mitſgaders de voornaemſte der zelve levendich makende: maer dien gulfſchlijcken ende onmatichlijcken ghebruyct, is het lichaem ende den gheefft zeer ſchadelijk.

Vondt ſchryft Vijn brauwen. Overwelfde, bruyne, hoochmoedighe, wint brauwe, ſwerte, ſwertachtighe, verhevene, grootſighe, ebbene, hooch. *Wijn. Gracian. Crit. p. 227. ſchryft dat waerdighe, ook Euzen: gefronste Wijnbraeuwen viltroon in een minſch geheel dan Juer van een beul.*

Wijze. Gubiddindi, Imperat.
Abitoonindi, Indic.
Ainvoigindi, Subjunctivus.
Eindgindi, Infinitivus, Terminativus
Toi Laetende, Concessivus.
Bi-pa-lde, Finis.
Onbi-pa-lde, Infinitus.

M. ANTHONI SMYTERS.

vaerdighe, dreyghende, gheschorste, boogkromme, spitshay-
righe, rouwe, dicke, diepe, stoute, stuere, voorhoofdijghhe, ghe-
loete, ghekortte, t' zamenghedronghene.

V Vinckel. Koopmans, koop, op:nen, breedten kraemach-
tighen, wijden, ghestoffeerden, koophandels, kramers.

V Vinckelhaeck. Rechten metsers, gherghelen, oproch-
ten, zekeren, effenmakenden, hoockmetere, passenden.

V Vincket ofte Sterrepoorte. Kleyn, ghetralit, leech,
gheysrt, ghesloten, sterck, ghegrendelt.

V Vinninghe, ziet Ghewin.

V Wind: Garen, sijden, ronde, draeyende, wijven, om-
loopende, bestreende.

V Windt. Buyighen, schwyffelenden, scherpen, fellen,
krachtighen, rasschen, ruysschenden, omwaeyenden, beroer-
den, stercken, tierenden, luyden, lichtveerdighen, voorloopen-
den, murmulenden, grouwelycken, middachs, kouden, tem-
peestighen, vliegghenden, bulderenden, furieusen, snijden-
harden, zueren, ghevedderden, wanckelbaren, gheweldighen,
swieren, styven, machtighen, Zee, schetterenden, reghen,
bryghen, omstortenden, yssighen, veldtscheerder, ver hinder-
lycken, trotsighen, grommelenden, eysselycken, stueren, bla-
senden, subtylen, lochten, sneeuwighen, boomveller, draeyen-
den, koelen, zoeten, Zee-meeester, du'len, turbulen, beftighen,
winterschen, schadelijcken, wechdryvenden, wechnemer,
guellycken, stookeyer, stuytenden, donderenden, boschbre-
ker, onzekeren, wanckelbaren, ververschenden, weruel,
ghevogelden, vergramden, draeyenden, soelen.

Den V Windt en is niet anders dan een beroerde locht, welke
beroeringhe gheschiedt in velerley manieren: Ende alzo de wee-
relt in vier verscheyden deelen ghedeelt wordt, namelijk Oost,
Vest, Zuyden ende Noorden, alzo zijder vier principale
winden, den Oosten windt blaelt recht van't Equinoctiael, dien
noemen wy Oosten, ofte van boven. Den V Vesten blaelt van't
V Vesten, van nederwaerts, dien noemmen V Vesten. Den Noor-
den blaelt recht wt den middach, dien noemmen Noorden. Den
Zuyden blaelt wt het Zuyden, en wordt ghenacmt Zuyden windt.

E P I T H E T A V A N

Bovē dese vier V Vinden zijnder noch vier andere, die onse Schippers noemen Zuydt-oost, Noordt-oost, Noordt-west, Zuydt-west.

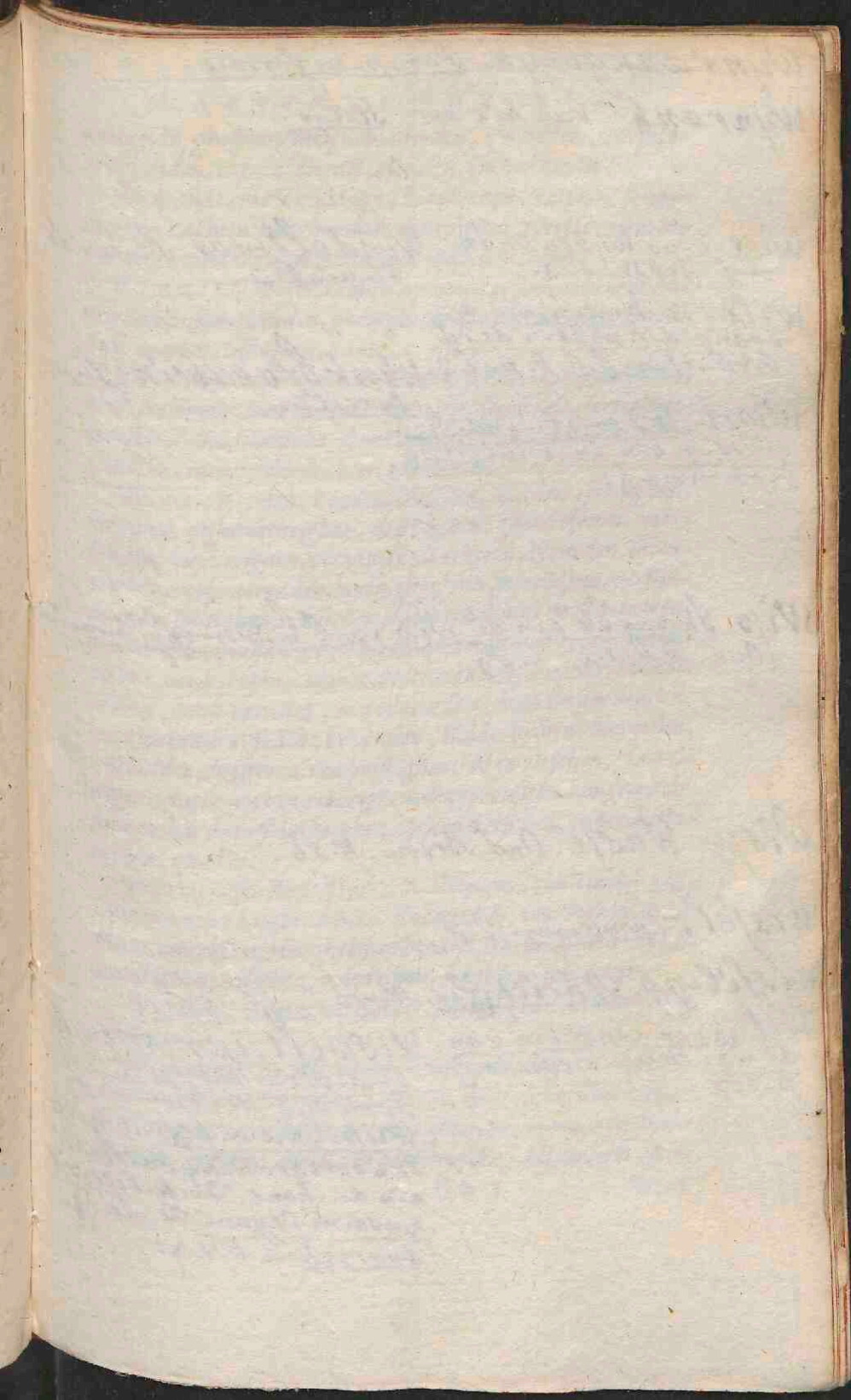
V Vijngaert. *Krommen, ghedracyden, vruchtbaren, nutten, kostelijcken, ghemeynzamen, ghegaffelden, geknoopten, ghelegghden, ghekromden, omwonden, olmboomzeere, ontblootten, opstijghenden, ghebladerden, herplanten, ghestreecten, ghecottoenden, ghewolden, ghezonckenen, klimmenden, stronckighen, ghelatten, ghehorden, ghekruyften, booghzamen, ter sonnen-staenden, onderzetten, gheplanten, verplanten, ranckachtighen, vrucht draghenden, botten, traanenden, ghesneden, ghemesten, lustighen, Noës-plant, opgebonden, ghesnoeyden, geslotenen, druysrijcken, lommerachtighen, steunenden, ghebladerden, ghehouden, ghewieden, overvloedighen, blauwen, tackachtighen, ghevlochten, rijfighen, teeren, ghezetten, bladerachtighen, ghespijkerden, berch, ghebondenen, verheughenden, ghezoghenden, ghewronghenen, schoonen, Pallas-plant, leeghen, scheefhoutighen, slommen, witten, slingheslangheren, theylichstruycken dat de vroukens doet lachen, taeyen.*

V Vijngaert-rancke. *Kromme, gheslingherde, ghebladerde, ghetacte, klimmende, rijfachtighe, ghedracyde, vruchtbare, bindende, druysfachtighe, wijranche, gheknoopte, scheutachtighe, knoopachtighe, wijndraghende, vrucht draghende, doorluchtighe, tackachtighe, slimmen, taeyen, ranckweeldighe.*

V Vijngaert-snijder oft snoeyer. *Wercker, arbeydighen, dorstighen, vuylen, buckenden, behendighen, boerachtighen, ghebucten, ghekromden, aerdenlevenden, verbranden, vermoeyden, sweetenden, hoochgheschoeyden, moeden, handwercker.*

V Vijngaerdenier. *Wakeren, vlytighen, snijder, boerachtighen, ghestaefden, wijngaert-bewaerder, bespieder, besighen, arbeydighen, neerstighen, behendighen, dorper.*

V Vijngaert-waghen ofte looven. *Lommerachtighen, ghestaecten, ghelatteden, onderzatteden, ghekromden, gar-*
dentroot

Wynrankgelyk. Pampiniiformis.

Wynrank van het oot. Stip.

Wys. Eens Wyzen mans Windelspiet. Muscularis
Lief Job IV. 3, 4. Fascialis.

Wilt in. Kattin, die den
drang der Wilt in daid
verhuusen. G. G. P. publ. 2. Winkbraeuen, Lun
parcilia.

Wint. Erdracht bindelyk
ellers op een wint luit, Oud
Brdrmsp. 43

Wisp. In zager ain di wisp veel luyver opp. Gange
Oud. Brdrms. p. 59.

Wisse Wasje. Oud. Brdrms. p. 56.

Wissel, Lambium. W. Gr.

Wisseling, Antithesis, Mon.

Wit is een kentekin van Wispelduurigh volle
de werheit. Gracian. Brit. Oud. Brdrms. p. 76.
p. 167. By my p. 5. Kilian. h. 1. 1.

Wispelduurigh, in gelyc
de woortgronding daer mede
ain de chant. Doct. C. L. 1. 1.
byssden Organi. K. Lang
duurigh is b. h. 1.

dentroost, ghespeerden, ghebladerden, ghetacten, verjuysdraghenden, twynen-cieraet, dichten, sonnenhinder.

V Vijntijt ofte Vendange. Urolycken, zoeten, schuy-mighen, zachten, hanghenden, druypighen, Herfst, vrucht-baren, ghepluften, honichzoeten, Wijnachtighen.

V Vijser. Urewijser, ronden, oprechtten, sonnen, handt, be-roerlycken, hanghenden, ghereghelden, zekeren, om draeyen-den, compas, lustighen, rader.

V Vijsheyt. Goddelijcke, Goden-schat, rupe, voorsichti-ghen, Salomons, voorsienighe, statighe, studieuse, fortuynen-meeester, Palladiaensche, stant vastige, Philosophische, ract-gheeffter, memorien-dochter, gheleerde.

Winter. Kouden, koudtachtighen, harden, strenghen, wreeden, reghenachtighen, droevighen, ghevrosenen, vrii-senden, huy verighen, vochtigen, donckeren, Noorden, sneeu-wighen, versnoterenden, luyen, gheijden, Windighen, verslin-denden, spijtighen, trotighen, natueren-kindt, mistachtigen, verharden, quellijcken, stueren, overlachtighen, sibberach-tighen, catarrensen, ouden, vertecrende, haghelachtighen, on-nuten, verstyvenden, onwederenden, hout verslindenden, verkleunenden, fellen, bevenden, hinderlycken, buyenden, bekladden, duysteren, tempeestighen, Noordischen, ghewel-dighen, zieckelijcken, treurighen, druypneusighen, ongenuech-lijcken, harden, yselachtighen, aschrijsterschen, onverdrage-lijcken, quaden.

Wisselaer ofte Banckhouwer. Rijcken, gheltsack, ghe-admitteerden, toeghelatenen, Roomschen, veerdighen, koop-mans, woockerenden, ghelthebbenden, Italiaenschen, loosen, neerstighen, besighen, onledighen, subtylen, schalcken.

Witvisch. Kleyn, verslinder, slockerighen, revierighen, Witten.

Witticheyt. Als yvoor, blyckende, duyven, levende, cristalynsche, blinckende, zuuyvere, swaensche, marbersche, sneeuwighe, verblindende, alebasterische, reyne, kryghsche, zilvere, schoone, melische, plaesterische, lelische, kale, spier.

EPIHETA VAN

Woecker. Dubbelen, boosen, betatijcken, ongeoorloofden, verarmenden, onverdraghelijcken, grooten, profijtelycken, nutten, vernieuenden, groeyenden, ongheluckighen, Pensionnarissen.

Woeckeraet. Gheltgierighen, rycken, elendighen, dief, gierighen, Italiaenschen, straffen, onghenadighen, ghelicksack, macheren, deluwen, zorchvuldighen, armbertighen, onverbiddelijcken.

Woestijne. Ecnighe, afghesonderde, onvruchtbare, stille, ledighe, onbewoonde, onbewoonelycke, zandachtige, vreemde, Affricaensche, wilde, woeste, verstekene, droevighe, onbewandelde, onwandelbare, verregheleghene, verlatene, speloncke, kylachtighe, verveerlycke, barchachtige, onbeplantede, doorne, sauelachtighe, ghevaerlycke, periculeuse, doolweghige, mistroostclijcke, verbaestlycke, eysselycke, verbrande, hittighe, drooghe.

Wolcke. Hanghende, donckere, reghenachtighe, dnyfste-re, overtrockene, swerte, blinde, windighe, vallende, ghebreven, dicke lichte, vochtighe, dryvende, dwalende, nevelachtighe, verbygaende, hooghe, blauwe, lommerachtighe, koude, verdonkerende, roockige, vliedende, barende, bleecke, droeve, turbulense, swierende, mistighe, waterachtighe, lochtige, vluchtende, volghende, berchachtighe, vliegghende, vloeyende, rassche, rempeestighe.

Ein vrikke Wolf. Gripenden, verblindenden, verhongerden, wildgierighen, wreeden, gierighen, stockerighen, hongherighen, gulstighen, onverzadelycken, quaden, bloedighen, hatelijcken, furienusen, schaepherders-schrick, verbitteden, schaeps-vyant, verschourenden, grouwelycken, periculeusen, ghevaerlycken, huylenden, bosch, Wildernissen-beminner, onmenschelycken, nachlooper, holkruyper, rouwen, droevighen, schuymenden, roover, verscheurder, wreetmoedighen.

Ughesichte van eenen VVolf is periculeus, in manieren, dat zoo hy den mensche eerst aenziet, zal hem de sprake doen verliefen. Hy en is maer twaelf daghen heet in't jaer, ende door honghers

A
B

Wonderniet, verwondertinds niet. Recht mirabili.

Woorden worden in den mont gebooren, in
neemin hun einden in hte gehoor, en worden
in de geheugenisse begraevin. Gracian 6
p. 116.

ghers noot eet hy aerde. Men zegt dat hy een hayr in synen teert heeft 'twelck tot liefde verweect, ende wanneer hy ghevoelt dat hy ghevanghen is, treect hy't wt ende worpet van zich: Oock en heeft gheen kracht als men't niet wt en treect, als hy in't leven is.

Wolle. Bergher, witte, Schotsche, zachte, ghekolde, verwerde, ghecolerde, gheklonterde, lichte, vette, met der yck, effene, nieuwe, sijne, laken, Spaensche, cottoen, boom, spin, ghekamde, vuyle, arb. yders, bereyde, Enghelsche, ghekaerde.

Wonde. Doodelycke, diepe, bloedighe, smertelycke, ongheneselycke, vuyle, onreyn, holle, quade, quelende, draghende, wreede, moordende, gheweldighe, bystere, kryghs, sweerende, ghesnedene, opene, ghevlamde, ghequetste, ghehouwene, pynlycke.

Wonder. Teecken, groot, merckelyck, verwonderende, onverwacht, veruloect, miraculeus, excellent, ydel, monstereich, diep, verbasende, Goddelyck, noyt-ghезien, dreyghende, voorghezeyt, vreemt, schandelyck gheborn, grouwelyck, afsryfelyck, misvallich, verveerlyck, ongheluckich, werck, daet, druck, verveertmakende.

Wonder-dier. Grouwelyck, wreedt, afsryfelyck, verwaerlyck, mismaect, wreefelyck, vreemt, schrickelyck, Africaens, wildt, ysslyck, barbarisch, verschrickelyck, vuyl, leelyck, veruloect, zeltsaem, wonderlyck, spytich, dreyghende, ongheluckich, ongheluck-bedydende, nieu, tweeformich, voorbediedende, vermaledijde, dryhoofdich.

Wonder-reden. Wonderlycke, ongheloflycke, opinische, Ciceronische, Stoische, onghemeyne, verborghene, vreemde, diepzinnighe, zeltsame.

Wooninghe ofte Woonstede. Vaste, stedighe, zekere, bequame, goede, heerlycke, excellente, ordinarijse, bezochte.

Woorden. Schoone, gulden, sententieuze, heerlycke, kor-

del Wort
woord.
g-slach
-werk
-voly

Woorden in Spreekwoorden zyn tolken van over goddich
Van Til. Sab. W. p. 136.

ke, vriendelycke, ghecierde, hoovaerdighe, gramme, grim-
mighe, bytende, harde, gheveynsde, dadighe, platte, zoete,
goede.

Woordt. Zoet, schoon, lasterlyck, vry, onwedderroep-
lyck, aenlockende, aentreckende, goet, quaet, bedoet, vrou-
wen, vriendelyck, lieslyck, bytende, beleeft, smeeckendi-
ydel, hardt, trots, scherp, snydende, stekende, wanckelbaer,
onvaest, subtyl, schatek, ghemeyn, zacht, pluymstryckers,
heerlyck, eerbaer, oneerlyck, roemich, hoovaerdich, wt-
ghelesen, gepredicte, schetterende, klinckende, spytich, twyfs-
felic, nut, onnut, moeyich, sermoonen, schelt, veerdich,
zoetlydende, vloeyende, behonicht, hooch, tleste, krachtich,
grof, blydt, onbeleeft, ryck, mild, vermaakelyck, bedrieghe-
lyck, ledich, ootmoedich, traech, licht, laster, verkondicht,
openbaer, ghewoon, schamper, verwytende, beschimp, over-
ghedraghen, overvloedich, quellyck, gheopenbaert, moeye-
lyck, vrolyck, verklaert, wtghelegh, straf, wreet, ghebro-
ken, wtgheproken, twist, wtgheroepen, stamelende, haperen-
de, vermaen, malle, aenghenaem, dadich, tuyghende, be-
tuyghende.

Wordel. Snooden, draeyenden, kleynen, ronden, toppen,
kinder.

Worm. Aerdt, knaghende, feynighen, rouwen, scha-
delycken, langhen, korten, kruypenden, snooden, vuylen,
kleynen, sleypenden, nutten.

Worp. Haestighen, styven, schadelycken, hinderlyc-
ken, periculenssen, weerbottenden.

VVorst. Teere, ghebradene, ghezoutene, langhe, vette,
ghekruyde, mostaert, winter, dunne, ronde, dubbele, zachte,
leckere, bereyde, smakelycke, malse, gherompelde, grootte,
Bredaelche.

VVortel. Leeghen, teeren, gheraecten, ghekrolden, die-
pen, verspreyden, swerten, donckeren, krommen, scheeven,
levendighen, ghehayrden, hayrachtighen, doorringhenden,
ghekoorden, draefachtighen, ghedraeyden, rouwen, wilden,
aerdt-

EPITHETA VAN

ke, vriendelycke, ghecierde, hoovaerdighe, gramme, grim-
mighe, bytende, hardt, gheveyfde, dadighe, platte, zoete,
goede.

Woordt. Zoet, schoon, lasterlyck, vry, onwedderroep-
lyck, aenlockende, aentreckende, goet, quaet, bedect, vrou-
wen, vriendelyck, lieflyck, bytende, beleeft, smeeckende,
ydell, hardt, trots, scherp, snydende, stekende, wanckelbaer,
onvast, subryl, schalek, ghemeyn, zacht, pluymstryckers,
heerlyck, eerbaer, oneerlyck, roemich, hoovaerdich, wt-
ghelesen, gepredicte, schetterende, klinckende, spijrich, twif-
felich, nut, onnut, moeyich, sermoonen, schelt, veerdich,
zoetlydende, vloeyende, behonicht, hooch, tleste, krachtich,
grof, blydt, onbeleeft, ryck, mild, vermakelyck, bedrieghe-
lyck, ledich, ootmoedich, traech, licht, laster, verkondicht,
openbaer, ghewoon, schamper, verwytende, beschimp, over-
ghedraghen, overvloedich, quellyck, gheopenbaert, moeye-
lyck, vrollyck, verklaert, wtghelegh, straf, wreect, ghebro-
ken, wtghefproken, twist, wtgheroepen, stamelende, haperen-
de, vermaen, malle, aenghenaem, dadich, tuyghende, be-
tuyghende.

Wordel. Snooden, draeyenden, kleynen, ronden, toppen,
kinder.

Worm. Aerdt, knaghende, feynighen, rouwen, scha-
delycken, langhen, korten, kruypenden, snooden, vuylen,
kleynen, sleypenden, nutten.

Worp. Haefighen, styven, schadelijcken, hinderlijc-
ken, periculensen, weerbottenden.

VVorste. Teere, ghebradene, ghezoutene, langhe, vette,
ghekruyde, mostaert, winter, dunne, ronde, dubbele, zachte,
leckere, bereyde, smakelycke, malse, gherompelde, groote,
Bredaelsche.

VVortel. Leeghen, teeren, ghetacten, ghekrolden, die-
pen, verspreyden, swerten, donckeren, krommen, scheeven,
tevendighen, ghehayrden, hayrachtighen, doordringhenden,
ghekoorden, draefachtighen, ghedraeyden, rouwen, wilden,
aerdt-

Wou. Ik wou niet veel; ik wou maar dat. Oud.
Brarm. p. 47.

(2)
Wreeken, wreken, Kelaide: Wreykide, Eptorquide
e manibus. Zie Afwreiden.

Wryven, snant 100 in't gezicht. Oud. Brarm. 73.

Wraak { d' Ontbond. wraak, die al wat uitmunt flucht
Wrens sloepen zijn met bloefhartigheid
vond. Hurf. p. 25. geverft.

(1)
Wrang. Ein' kiffrang zettin.
Wr. wortels, -kruid, of wortkruid.
Hiervom moogelyk wrang, ad.
Springend, gelyk wrangen, ad.
Springere.

Wulpsheit berooft zich, dat het meeste
getal der menschen aan haer onderworpen
waere. Graec. Crit. p. 131.

Van Godt; dat hy de Engelen ten lyfstraffieren
heeft.

Door de kracht der verdiensten van Godts Zoon;
Zielen opluisteren.

Snaeren roeren van een lieflyk gequeel

Saxer slangen = Duivelen.

Het Aengericht van Godst Kerke mismaeten

Het Hoofd van de valsche Kerke staet be-
stempelt met eenen naeme. Te recht.

Het leeren zongere genades daerby inbrouten.

Op een schouwspel staeren = Staarogers.

Gelyk luidt Davids Smeekening in den 50
Psalm.

Heintochtsvoerden van het geestelyk Israël,
het Lam enz.

De kerk leggen in duizraem terras van zijn
bloet.

Een vierhoekigh getal, samael 52.

666 hgn tot geen wortel worden gebracht.

Het Lam (een voorbeeld) predikte
Israël.

Christus en zyn volk keeren gelauwert weer.

Hy zag de goddynn van het Hemelsch Jeruz
Salem opzschuiven.

In het Saleis d'ro zaligen overbrengen.

Stu vertoonin zich de wateren aenspoelende;
NB. In eene besikuyvinge van onweder op
zee of van waterin. Zie naar Openb.
14: —

Booze geest van Saul, dat is zyn onzuur
gemoet.

Handin in malhandere slaen, om toffens een
Dankliet en gejuigh aen te vangen.

Gedachtin zyn benevelt met de zwadder der
boosheden.

NB. Opluisteren; Ontkluiseren.

Zoolang de zonne van allenhande weelde
onze hoofden beglanst.

Terwyl het menschdom lag te zwoeyen onder
de bewaermissen van eeuwige rampzaligheid.

Gequetste Majesteit verzoenen.

Gods de Vader verbeeldt gequetste Majesteit.

Gelooyigen zyn als het korn door de weder,
gebotste vermaelt, en als het meel gezui,
verz.

NB. Kinderen Gods.

Laster. NB. eene euveldaer, waer door
alle bandin van Maitschappije
wordin v'indbrootin. En eene
boosheit, die in Godskerte is in
gedruygen.

De zetel en barmoeder van bedroch word in
de ziel gevonden.

NB. Het voorloch.

Dit alles is afgebaent in de Schriften der
Profeetin.

De Schoolen der Filosoofen aen de hant houden
en zich vermenigen onder het korn van
Gods Kerke.

Galileeuwers, Hebreuwers.

Waldensers ofte van h'nn: Eene Vergadering
der Engelin, die in menschelyke lichaamen
omzwaven.

De Leeraers verslaven en verwelken
op de steels.

Leeraers kennin naeuwlyks het onderscheit
tusshen de natuure en Genade.

Gy moogt u blanketten; gy moogt uwe werken
vermissen met de zwadder der gronwelen.

Lustent in het Lutherspel van de Eij,
thespeelers.

Uitgedocht met het gewaet der eeuwigheit.

Handin in malhanderen vlechten.

NB. Geledt na de Propositie
Zegding mit Smael om keeren.
Zond'ig gestich naer konst.

Utz de pūinhopiz baggeren.

Als gy deere Loopba. zult ten einde gelopen
hebbin; zult gy de haven der eeuwige zalig
heit bestevinen.

Dat de Rok van Christus, die in zoo veel skippen
verdeelt is, wederom mocht worden eene
kudde en een schaepehvoi.

Βαββειον, - βαββειον.

aerdtachtighen, ghehoofden, ongheschikten, ghegravenen, klimmenden, krachtighen, sleypenden, stercken, ronden, ghevlochtenen, rieckenden, verdorden, verstenfen.

V Vouwe ofte Kieckendief. Roovenden, gulfighen, slokerighen, verhongherden, gierighen, verblindenden, reyfiger.

Desen Voghel is (zeer scherp ziende na den roof) altyts hongherich, hy vertrect des VVinters, maer hy en vliecht niet voor dat de Swaluwen wech zijn.

V Vrake. Verdoemelycke, kreupele, Goddelycke, verborghene, wreghestelde, knaghende, wreede, vervolchde, hate-lycke, harde, moedighe, vyantlycke, weynsende, lasterlycke, listighe. *de drunke, Vind. Utaergh. p. 11.*

V Vreetheyt. Onmenschelycke, beestighe, Scytische, felle, bittere, harde, hondtsche, verhongherde, wolfche, onbarmhertighe, straffe, doodende, dulle, vyantlycke, onverzadighe, nydighe, bloedighe, stuere, tyrannighe, Leeuwen, Phalarische, Barbarische, schandelycke, Hyrcanische, grouwelycke, ongherechtighe, onmedelydende, Neronische, beulche, rasende, moorderche, afgrijselycke, bloetgierighe, furwuse, wilde, hoochmoedighe, hittighe, verhitte, grouwsame, onhandelycke, schelmsche, onbeleefde, boersche, stuere, straffe, eysselycke, ghyghersche, verslindende.

V Vroeghinghe. Conscientien, verborghen, schaemachtighe, stekende, penitential, boetveerdighe, inwendighe, bleecke, bedekte, prikkelende, ghewissenuyghe, scrupulense, ongheruste, bekommerde.

Zie Wijnruit.

X.

X Antus. Stijve, ghele, Phrygische, kromme, gheelachtighe.

Alzoo wordt genaemt een Reviere, die haren loop neemt door het platte landt van Troyen, wordt oock van zommighe genaemt Scamandris.

Xanthe. Ras, Hestoriaens, edel, moedich, rootachtich.

Alzoo wordt het een peerdt van Hector ghenacmt, daer Homerus van verbaest,

Xerxes.

E P I T H E T A V A N

Xerxes. *Mediaen, hoovaerdighen, Koninck van Per-
sen, Wellustighen, machighen, barbarischen, gierighen, trot-
sighen, Persischen, vermaerden, Dariaen.*

Vvas de sone van Darius den vierden, ende den grootsten Ko-
ninck van Peisen. Men zeght dat hy in Grieckenlandt 1000000
strytbare mannen versloech, (ofte zoo zommighe zegghen
1700000) ende dat hy over de Zee passeerde met bruggen,
ende dat meer is, hy doorgroef den heylighen berch Athos.
Ten laetsten verliet hy o'oorloghe, ende begat hem tot syne wel-
lusten, beloofde loon te gheven aen die die eenighe nieuwe wel-
lusticheyt inventeerde. Om welcker oorzake hy van syn Onder-
saten veracht werd. Korte daghen daer na werdt hy van synen
eyghenen Lieutenant vermoort in syn Konincklijck Palley.

Y.

Y Delheyt. *Weerelts, zotte, belachelijcke, malle, prach-
tighe, smeeckende, aen'ockende, overvloedighe, lozhen-
achtighe, tollighe, gheveynsde, lichtveerdighe, valsche, on-
ghestadighe, hoovaerdighe, klapachtighe, onnutte.*

*Ys. Koude, ghevrofen, onnut, dick, hardt, droevich,
duyster, winters, hanghende, sneeuwende, smertende, killen-
de, effen, cristalynen, blinckende, onbrekelyck, stil, grillich,
slibberich, verhart, glat, verganckelyck, schadelijck, schol-
len, vervrofen, gheweldich, glassich.*

Yferwerck. Oude, verroest, vuyl, quaet, onnut.

*Yfer. Mynerael, wreet, brandende, hardt, ghestaelt,
verweerlijck, snydende, ghegoten, blinckende, victorius,
sterck, onmenschelijck, swaer, overlastich, moordende,
schadelijck, bloedich, scherpe, ghewet, glinsterende, doo-
dende, Spaensch, ghepolystert, metalich, verroest, klinck-
kende.*

*Ysope. Scherpe, verwarmende, purgerende, rieckende,
bittere.*

Daer is tweederleye Ysope, d'ene is Hoveniers, ofte ghemey-
ne, ende d'andere is wilden Ysope, welcke is wat scherper ende
hijtender als Peper in't smaken, oock stercker van reuck, heeft
de zel-

Aan mij o Godd. gelyc Gy in fynste lichte,
Beroepen van Gode naer mynen zucht
Christkennis g
Dulck

A
B
C
D
E
F
G
H
I
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
U
V
X
Y
Z

Min of...
kan't zyn; in oec. myn diefde ziele. 4 moet worden
laet my wot, dat u val te stuyf, by u geue is die
loer my den beth zoo niet met u bering van de p...
niet. In duyk is voor my, gelyc hle was vout b...
In uclie adde beth k. nitt. In duyk...
wachtvoddere is my hett zuuwt of te leed...
In hoof geen g... straf ont om Echel b...
Afwat my b... was, is tot u volgen...
Blacub...
Rafuwmondicht zal u...
Elvooricht...
Des G... my ja! biddt ik, daerom...
Als... kan, b... ai! nitt, daer...

Zadel Ruiters. Sella Turcica Equina.

Zaitbeentjens, Ossa Sesamoidia
vatin, Vasa Spermatica. Seminaria.

Zak. Zu Ponszak.

De zaligheid bestaat in een gerust geroegen
In t stemmen met Gods wil, en zich naar hem te
Vond. Luff. p. 17. voegen.

M. ANTHONI SMYTERS.

de zelvighe eyghenschappen die den Tymus heeft, als men die op ghelijcker manieren ghebruyct.

Yver. Zorchvuldighen, vy. righen, ghewillighen, moedighen, gheheelen, gheneghenen, bertelijcken, befrighen, curicusen, rasenden, inwendighen.

Yvoor, Witten, effen, blinckenden, colomnich, Indisch, Konincklijcken, Elephants, ghebruyneert, Assyrischen, ryn, schoon, zeer blinckenden, gheeffent, sneeuwit, Witende.

Z.

Zaet. Vruchtbaer, schietende, mannelijck, overvloedich, ghestorte, nauerlijck, voortbrenghende, alledin ghen moeder, verstroyt, wispruytende, generael, gheplantet, sterffelijck, onsterffelijck, genererende, nieu, granen, des Goddelijcken Woordts.

Zaet oft Graen. Dun, kleyn, sijn, voortbrenghende, drooch, vruchtbaer, voedende, meelachtich, tarwen, rogghen, etc. vast, swaer, wibottende, gheschoten, vol, krachtich, wassende, overvloedich, koopmans, zaey-graen.

Zalm. Verten, delicaren, vasten, rooden, zoeten, zoetachtighen, ghesouten, gherooft-n.

Zalicheyt. Eeuwighe, onbegriypelijcke, eerlijcke, volmaecte, volkommene, onsterffelijcke, gheluckighe, hemelsche, altytduerende, opperste, Goddelijcke, heerlijcke, eenighe, heylighe, heylsame, hooghe, onschattelijcke, hoogste, gheestelijcke, oneyndelijcke, zekere, verzekerde, onwisprekelijcke, Engelische, wterste, eenwichtduerende, byblyvende, zonderlinghe, onmerelijcke, onverdoemelijcke, gonstzalighe.

Zalve. Zalvende, stercke, droevighe, krachtighe, ghenesende, smeerighe, weecke, smeekende, rieckende, oliachtighe, druypende, ghemaecte, kostelijcke, blinckende, welrieckende, zoete, ghewrevene, bytende, gheparfumeerde, leden, medecinale, ghebalsemde. *Zaghet, Spring, Zuavit, ind.*

Zanck oft Ghezangh. Melodieusen, zorchbrekenden,
 blijden,

E P I T H E T A V A N

blyden, beveden, musicalen, moyen, welluydenden, lustigen, maethoudenden, zoeten, verquickenden, Mereminnen, behonichden, verlustigenden, vollen, gesuyckerden, vermaken-den, oneerlycken, weerklinckenden, lieflycken, verleydenden, amourensen, herders, gheveersden, aenlockenden, troostelijcken, vleydenden, klinckenden, quettrenden, smeeckenden, onnutten, hoog. betooverenden, nederighen, scherpen, woort, deerlycken, brullenden, ghematicht, Psalmen, drollighen, kinder, klaechlycken, zuchtenden, Davids, lichtveerdigen, ghemeynen, straet, stemachtighen.

Zanen. Witte, versche, ghesuyckerde, zoete, zachte, melck, ververschende, gheklonterde.

Zangher. Apollos sone, musijcker, blaffenden, ghemeynen, dorstighen, corael, fantastycken, kroppaerts. Behelpt v voorts met d' Epiteten van zanck.

Zandlooper ofte Nachtglas. Urewerck, ghecompasten, van een ure, half, altyt loopenden, gestadich, schippers, dachwerckers, stilstaenden, urewijser, pulverglas.

Ghelijck de Pulvers kleyn ghestadichlijcken dalen
 't Een voor en 't ander naer door 't gaetken in 't ghelas,
 Zoo oock de daghen van des menschen leven ras
 Malkand'ren volgen na, en nimmermeer en dwalen.
 Godt wilde aen elcken mensch te leven tijdt bepalen
 Van d'eerster uren aen dat hy gheboren was,
 Dien mach hy niet voorby: maer als een bloeme in 't
 gras

Komt onversiens den doot hem van het Aertrijc halé.
 Dus neemt waer uwen tijdt, o mensche, aeer ghy sicheyt,
 Ziet toe, waect ende bidt, weest nucht'ren en bereyt,
 Om als de Heere komt, ghy veerdich wort bevonden.
 Het Pulver mindert niet, onse uren loopen voort,
 De doot volcht ons altyt, tot aen het leste boort:
 Gheluckich is hy die 't bedenct tot allen stonden!

Zedicheyt. Wijse, ghezette, ootmoedighe, Godtlycke.
 ghe-

Zant in de orgen. Oud.
Brdrmt. 43!

ghetemperde, eerbare, mannelijcke, kinderlijcke, statighe, beleefde.

Zee. Zoute, onghenadighe, schuymende, barende, wolkende, diepe, vliedende, volle, blauwe, vol edel ghestcenten, rijcke, spijtighe, opworpemde, windighe, vochte, bittere, wreede, straffe, reyne, wijde, swierende, holle, bevaerlijcke, doove, onverzoenlijcke, ruyschende, stuymighe, Neptunus veldt, grommelende, wanhopighe, Indische, beduynde, onghestadighe, schrickelijcke; oude, gheweldige, tempeestighe, menschmoordighe, grouvelijcke, verstoorde, groote, periculouse, Westersche, barbarische, wreede, bittere, ghevaerlijcke, verschrickelijcke, wjstreckende, ghestortte, Neptunische, zandighe, verhevene, loopende, onghestdighe, ongeduldighe, hooghe, onverbiddelijcke, Wreetmonster, verslindende, gierighe, onghenadighe, onghetrouwe, twissfelycke, bulderende, bedrieghelijcke, tempeestighe, onzekere, zavelachtighe, vlietende, zorghelycke, vergramde, blinde, ghestcenten-rijcke, beroerde, draeyende, middel, havenighe, onghभवende, onghestuymighe, roode, stille, kalme, koude, wisponwende, gramme, vredighe, monsterdierighe, loopende, peerelijcke, ghestilde, vreesweerdighe, bruysschende, gheweldighe, wendel, onghetemde, ontemmelycke, golvighe.

Zeehaen ofte Roorvisch. Harden, grootvlimmighen, ronden, vasten.

Zeekant ofte Oever. Zachten, gheschackierden, groenen, zandighen, begravesden, lustighen, wilden, koelen, woesten, vochtighen, vischachtighen, schoonen, draeyenden, waterachtighen, bebloemden, Zee, krommen, ruyschenden, ghehoornden, schuymenden, fonteynighen, verren, vloeden, vreemden, onvruchtbaren, groenen, rierenden, springenden, moschachtighen, natten, verschen, lommerachtighen, spertelenden, ontdeesten, zilveren, weergalmenden, onvruchtbare, liefstijcken, galmende, wanckelbaren, afhangenden, valtenden, bepeerelde, murmurerende, barende, hollen, stimmen, bekenden, gescheydenen, swierenden, zuchtenden, heesschen.

Zeem, ziet Honich.

Zeepe. *Muscact*, rieckende, vette, placken-kruyt, zuiverende, swerte, Winter, Zomer, Spaensche.

Zeericheyt. *Krauwagie*, inetende, zeerighe, vuyle, onreÿne, schandighe, schorssighe, moeyelycke, verachtelycke, levende, quellycke, puystighe, schaemachtighe, kinderen, weergroeyende, dichte, slyckerighe, etterachtighe, rouwe, gheswollene.

Zeroover. *Bespieder*, boosen, avontuerder, plonderaer, woesten, onghenadighen, dief, schuymmer, ervarenen, looscn, periculcusen, overlaffen, spie, leeghganger, onbarmhertighen, schalcken, afzetter, schelmschen, listighen.

Zeever ofte Quijl. *Schuymachtich*, schuymende, vuyl, wit, toornich, dol, grijs, afloopende, onzuyver, sluymachtich, kinder.

Zeggen *ander T. 16.*
Zeghel. *Konincklycken*, autentycken, inghedrueten, Heeren, ghegraveerden, wapen, verheven, hanghenden, opghedrueten.

Zeghelrinck. *Pitsier ofte marck-yser*, ghegraveerden, wapen, kleynen, yvooren, Heeren, gulden, zilveren, indrukenden, draghelycken, merckelycken.

Zegheninghe. *Heylighe*, gunstighe, aengheroepene, zachtighe, *Goddelycke*, vaderlycke, vriendelycke, goedertierene, gheluckighe, ghekruyste, loffelycke, lofweerdighe, hemelsche.

Gypend, Zeyl. *Krom*, windich, roerende, wit, licht, ghestreken, neerghelaten, schippers, vochtich, vloghel, hol, opgeblasen, hooch, scheeps, gheswollen, ghespannen, bewaeyde, buylich, ghebulte, overhanghende, hellende, ghekromde, windendiener, veerdich, ontvowven, opgesette, voorvlieghe, ghehoorzaem, luystrende, vlack, lanck, open, ras, gheschorst.

Zeylsteen. *Swerten*, harden, *ijstrecter*, steenachtighen, sabtylen.

De kracht d. Zeylsteen
is ringen om malen d. Vond. Bij
Tis eenen zeer harden steen, ende ghelijck onghewrocht ijs, wordt oock in de ijsen-mijnen ghevonden, hebbende d'eyghenschap, dat na hem te trecken.

Zein = *Zeyl* in. *Vond. Joann. p. 37* Zeel,

Zeriswyzigh, *Falciiformis*.

Alswat ter werelt zij, is lant, en ydelheit.
 Begriepthighheit, gindin, maket zaligheid. Oude
 Christus in die is er niet. ^{Christus} ^{in die} ^{is er} ^{niet}.
 Dintuith. ^{Christus} ^{in die} ^{is er} ^{niet}.
 Elk d'itling doet me niet. ^{Christus} ^{in die} ^{is er} ^{niet}.
 Fijfdegeen. ^{Christus} ^{in die} ^{is er} ^{niet}.
 Guldin is el en golt, als die tin golt. ^{Christus} ^{in die} ^{is er} ^{niet}.
 Hebriehighheit niet lijk. ^{Christus} ^{in die} ^{is er} ^{niet}.
 Ikalheit loopt te hoorn, en heeft geen golt. ^{Christus} ^{in die} ^{is er} ^{niet}.
 Kathheit ter guldin. ^{Christus} ^{in die} ^{is er} ^{niet}.
 Lajzalvrey van't eijn. ^{Christus} ^{in die} ^{is er} ^{niet}.
 Myn golt, ^{Christus} ^{in die} ^{is er} ^{niet}.
 Nieuwling van het golt. ^{Christus} ^{in die} ^{is er} ^{niet}.
 Oetzigging. ^{Christus} ^{in die} ^{is er} ^{niet}.
 Perlmindighheit. ^{Christus} ^{in die} ^{is er} ^{niet}.
 Quintgot dixy. ^{Christus} ^{in die} ^{is er} ^{niet}.
 Rustloosheit. ^{Christus} ^{in die} ^{is er} ^{niet}.
 Stilvoetighheit. ^{Christus} ^{in die} ^{is er} ^{niet}.
 Trilvoetighheit. ^{Christus} ^{in die} ^{is er} ^{niet}.
 Uilreke. ^{Christus} ^{in die} ^{is er} ^{niet}.
 Veelvoetighheit. ^{Christus} ^{in die} ^{is er} ^{niet}.
 Wyfsmoedighheit. ^{Christus} ^{in die} ^{is er} ^{niet}.
XERKESSEN, wie is was, ylln een was. ^{Christus} ^{in die} ^{is er} ^{niet}.
 Ylvoetighheit. ^{Christus} ^{in die} ^{is er} ^{niet}.
 Zotte, digt zell. ^{Christus} ^{in die} ^{is er} ^{niet}.

Wees mij, o Godd! wees mij alzodigh. ^{Christus} ^{in die} ^{is er} ^{niet}.
 Blyf mij dat koninkheit. ^{Christus} ^{in die} ^{is er} ^{niet}.
 Collacding. ^{Christus} ^{in die} ^{is er} ^{niet}.

Zelfsforuitelingen (Primitiva)
Zelfstandigheid. Substantia.

Zenuwachtige Lichamen der ruggen, Corpora
nervosa spinalia.
Zenuwpaer. Par Nervorum. Zie Reukzenuwin.

Zerpigheit. Vond. Op
dr. Jof. in 4 St.

Zetting. Zie Voorzitt-
in-Na-Om

Zetfels. Zie Voor-Na

Zeel, zict Coorde.

Zeltzaamheyt. Kostelycke, zonderlinghe, onghemeyne, onghewoone, nieuwe, vreemde, dierbare, wonderlycke, ghezochte, aenghename, wt nemende, begheerde, noyt-ghelofene.

Zemelen. Tarwen, lichtc, meelachtighe, unyle, gortten, haveren, boeckweyten, ghezifte, ydele.

Z non. Stoïſchen, weer dighen, Cipriaenschen, subtylen, Scytiaen, Prince der Stoïſche.

Zenuen. Ghespannen ofte ghestreecte, vaste, krakende, treckende, kromme, gheswollene, luydende, styve, sterke, kletterende, levende, ghekrumpen, verstijfde. *Zie Verwiskeling van*

Zetel, Stoel, Zit-plaetse. Konincklycken, hooghen, vasten, Richters, verbevenen, eerlycken, Schoutens, Amptmans.

Zve ofte Zifte. Dunne, sijne, treusel, meel, backers, stramiyuen, klare, doorluchtighe, ronde, ghespannen, grove.

Ziecken ofte Krancken. Wtgheteerden, mageren, vreeselycken, eysselycken, dorren, swacken, mismaecten, rentelenden, scherpnensighen, verdrooghenden, spitshayrighen, dunhayrighen, bleecken, morrenden, grimmenden, gherimpelden, melancholycken, treurighen, droevighen, half dooden, rasenden, furicusen, te bedde liggenden, verbeddeden, zimmelooſen, arghen, kyver, korzelen, onstercken, quelenden, wtsinnighen, flauwen, moeyelycken, vermoeyden, klagbenden, kermenden, deerlycken, ontstekenen, grammen, opdrachtighen, armhertighen, gheelachtighen, dootverwighen, onmachtighen, machteloos, koppighen, fantastycken, grenickenden, onvrolycken, catarreusen, catyven, quelachtighen, versnoterden, lammen, kreupelen, krachteloos, verkranckenden, flerecijnighen, pockighen, struyckelenden, quekelenden, korzelen, kyfachtighen, verlemden, suckelenden, haestigen, kouden, dootſchaduwe, leelycken, dorstighen, danckerzienden, rouwen, preutelenden, murmurereenden, mistroostighen, drooghen, ongemanierden, bevenden, lootswaren, swaren, onhandelycken, waterzuchtigen, verlatenen, krancken, kichenden,

E P I T H E T A V A N

rochelenden, matten, zuchtenden, pijnlydenden, smertelij-
denden, besmetten, bewoghnen, onghesonden, kermenden,
onnaturlycken.

Zieete, ziet Weedom.

Ziele. Dochter Godes, onsterffelycke, redelycke, leven-
dighe, zonderlinghe, eenighe, Goddelycke, bruyt Christi, on-
tastelycke, levende, sabryle, dwalende, Weerdinne des
lichaems, vriendinne des H. Gheests, roerlycke, onzienlyc-
ke, dracyende, ghezellinne der Enghele, Hemelsche, ledige,
ghequelde, gheestelycke, veerdighe, behendighe, bereyde,
zorchvuldighe, tlevon-ghevende, onhandelycke, yverighe
of nyverighe, zalighe.

Ziele der vrouwen ofte Onderrock. Ghehaecten, roo-
de, grauwe, groene, gheployde, purpuren, damaste, lichte,
gheboorde, onder.

Ziere. Krauachtighe, inetende, kleyne, zeerighe, dunne,
voortspeurende, wormken.

Zilver. Wit, effen, ghemunt, bedrieghelyck, ongeblust,
reyn, ghezuyvert, klaer, het leven ghevende, haeckach-
tich, fijn.

Zilverkruyd, ziet Leverkruyd.

Zilverwerck. Zilveren, klinghenden, gulden, effen, ghe-
bruyneert, cristalyne, tennen, verheven, schoon, hol, vol, ghe-
wrocht, huyslyck, ghegraveert, wit, kostelyck, gheteckent.

Zinlijckheyt. Misselycke, morwe.

Zoch ofte Zeughe. Grootte, dicke, vette, vruchtbare,
volle, buyckighe, verbongherde, vuyle, hanghende, schuymi-
ghe, onde, harde, traghe, hongherighe, traechgaende, ziet
Vercken.

Zodiacus. Den circkel des Hemels, de 12 teeckenen in
het krommen, hemelschen, roerlycken, circulairen, Spheri-
schen, gheschilderden. *de Tekenkring.*

Zoetelaer. Voorzien, verzorgher, arbeydighen, neer-
stighen, zorchvuldighen, overallooper, onvermoeyelycken,
avontuerder.

Zie 3. Zootilin.

Zoc-

Vand. Magd. Br. p. 30.
Di nimmer bluschbaer^{er} geest, die hemels eijden om
Zielverquicking. Zi
vom Kampf.

Zin. Al mit zinnen. Oud. Brdmet p. 59. Zinsbi
houdingen, M. total. y reservationis. Dec. 1692. p. 17.

Zinnevat, Cisterna fer^a Zinslot, P. mod.
Zinn.

Lon. 20 Lond.

Zoetichayt. Honighe, musken, rickende, lieflycke, Godenspijsighe, leckere, smakelycke, delicate, gheconfijtte, aenlockende, hemelsche, vermakelycke, verquickende, aenghename, confitueren, vriendelycke, aentreckende, vrouwen, troetelende, goedertieren, natreckende, bloemen.

Zomer. Wermen, heeten, brandenden, korenrypenden, drooghen, dorren, helderen, ooght, verbluysterenden, hittighen, wandelaers, rijpenden, vader, voedenden, met arenghe kroonden, krachtighen, schippers, lustighen, blijden, ziecken, stofachtighen, donderachtighen, blixemenden, rasschen, prince, sone des jaers, dorstighen, huyshoudenden, korenghever, luyen, groenen, stralenden, wynghevenden, sweetachtighen, vruchtbaren, quellycken, slappen, traghén, yverighen, bebloemen, bloemighen, bloemghever, ghezonden, onghезonden, lieflycken, onghetijdighen, onverdragelycken.

Zomerloove. Dichte, lustighe, lommerachtighe, verborghene, versche, haselaren, lieflycke, ghebladerden, groene, overdeekte, donckere, zoete, zomersche, wijngaerts, lindeboomen.

Zondaē. Heylighen, ycerenden, yverighen, ledighen, des Heeren Sabbach.

Zondaer. Mensche, vleeschelycken, verlatenen, boosen, droevighen, ondancckbaren, qualijckle venden, swacken, gheschenden, loghenachtighen, growwelycken, leeddraghenden, blinden, hertneckighen, onzalighen, wederspannighen, onreynen, elendighen, valschen-ghetuyghen, quaden, verdoemden, trotsen, misdadighen, omghekochten, gulsighen, nydighen, onwysen, beschaemden, verleyden, duyvels-kindt, moorder, overspelighen, trouwbreker, luyen.

Zonde. Vuyle, doot, schandelycke, ongherechtighe, verdoemelycke, growwelycke, criminele, strafweerdighe, bedekte, bleecke, verborghene, oude, zeltsame, stinckende, afgruselycke, zielmoordende, der elenden-uloet, boose, snoode, bedrevene, vergevelycke, dertele, dootweerdighe, oncerlycke, onkuyssche, vermaledighe, onwiffelycke, boosdadighe,

eysfelycke, onrechtveerdighe, onvoorziene, archlistighe, in den Heylighen Gheest, onverghevelijcke, ziet Faute.

Zone. Wel beminden, lieuen, Vaders-beeldt, goeder-tierenen, ghehoorzamen, verkorenen, schoon.

Zonne. Stralende, klare, lichtende, reyne, sterrenmeesterse, vyerighe, lochte, schijnende, stekende, zomer, zuivere, aller moeder, blinckende, heldere, ronde, voedende, krachtighe, klaerziende, brandende, warme, hittighe, heete, leuenghevende, sweerelts-ooghe, hooghe, ghestraelde, scherpe, sterrenheerscherse, dachs-vader, omloopende, bleecke, gulden, *goudt*, ondergaende, roodachtighe, oudstenatueren-kindt, *Vind. 70*, Witte, *ano. p. 25*, alles-ziende, Autheur der Hemelen, levende, roodende, lauwe, roffende, opperste, alderhoogste, tyroote licht, doordringhende, oudevelt herdersche, vlammente, verlichtende, ghehoorde, Titanische, verdorrende, drooghende, groote ooge Godes, verstorvene, verblindende, oorspronck des vyers, weerelts, watertreckende, verstroyde, swacke, machtighe, voorjarighe, des Hemels lampe.

De Sonne wordt van de Poëten ghenaeamt de ziele, den gheest, d'ooghe, de schoonheyt, het leven, ende de kracht der weerelt.

Zoppe. Vleesch-sop ofte broey, sauffe, dick, bereyt, sappich, ghekruydet, potspysich, verzadighe, substantiael.

Zoppe. Vette, pottagw, moes, voedende, kool, broot, gheweyete, leer, ert, harinck, boon, warmoes, dicke, hamelen, wittebroot, raep, zoetemelck.

Zorchvuldicheyt. Bleecke, smertelijcke, bijtende, swaere, twijffelachtighe, wterste, gierighe, wreede, heftighe, prikkelende, knaghende, pynlijcke, wakerighe, wackere, droevighe, elendighe, gherimpelde, treurighe, quetende, quellighe, maghere, bezorchde, moorderssche, scrupulose, beancxte, benaude, transonnerende, curieuse, beswaerlijcke, verborghelijcke.

Z. Voor
Zorgh. Zorgh. Bijtende, gheklaude, knaghende, elendighe, blinde, beneerstigende, treurende, zuffende, behendighe, vlytighe, voorziende, voorzienige, besighe, denckende, studiuse,

Beginst te verschijnen op een grooten troon van Kristal, in een seulle in (dit) een oppermachtige
majesteit, in vervult al het overige der sch. p. 24.
mit zyne verlichte tegenwoordigheid. Trac. Erit.
p. 24. Zie verder p. 25 in 26. al't de schelt. v. enda
Spijgel van Godts tegenwoordigheid, zyne groot-
heit vertoekende.

Onzeglyk is, o' goot! mijn Wederwoordigheid
Ain menschheit dait die ja! wor't so'tes upblijft.
Hier hiet smilt de. S. J. Ende d' d' kant slact op d' bonc
Der Dochteren slacht want mocht my hie vlt
Jel's Wyde die bint b'f hie mit vuyt v. Trac.
Kroep mij ei hie ook toe. Zy broep it ha. It toe
de vuyt.

La toek! in de HEEREN Naam die't vult in t'ant
Och! kom by my tie hie! t' vuyt v. Trac.
Hie is al nuttelike t' vuyt v. Trac.
Alwas ik hoorden mak, is vuyt v. Trac.
Niet den vuyt vuyt ik of hie vuyt vuyt
Niet den vuyt vuyt ik of hie vuyt vuyt
Een kryge ik vuyt vuyt, t' vuyt vuyt
Sta my te monde hie by! hie hie't al vuyt vuyt
Hie dat stue vuyt vuyt, hie vuyt vuyt
Niet den vuyt vuyt vuyt vuyt, hie vuyt vuyt

DAVERVELT

EPIT. VAN M. ANTHONI SMYTERS.

Zuerheytt. Ampere, groene, boomichmakende, wynachtighe, onlieslycke, straffe, appelachtighe, krachtige, bytende.

Zuyden-windt. Nat, vochtighen, natachtighen, Herfschen, kouden, byachtighen, stormachtighen, schuyffelenden, middachschen, reghenachtighen, ongherzanden, pestighen, dorren, drooven, zaeckachtighen, gheweldighen, lichten, newelachtighen, schadelijcken, periculeusen, donckeren, pestilentialen, gherucht makenden, waterachtighen, krachtighen, winterschen, tempeestighen, hinderlijcken, onverbiddelijcken, swaren, furieuusen, stercken, zoeten, bedrugghenden.

Zuydoosten-windt. Luytierenden, furieuusen, wechnemenden, buyighen, stercken, styven.

Zuyverheytt. Reyne, puere, ennoosele, gheheele, ghetrouwe, ongheweysde.

Zuster. Lieve, natuerlycke, eygene, vriendelijcke, schoone, halve.

Zwaluwe. Pijp.

AEN ELCKEEN.

Voor v, ô vriendt, is dit eenvuldich schrijven,
Daer veel meer moeyt dan konste in is ghedaen,
Noch danck, noch lof en wachten oock t'ontfaen,
Myn hayren grijs, die yd'len roem verdrijven.
Chemeynen nut was 'twitte myns motijven,
Want dat ick eerst begon te vanghen aen,
En greep ghenuechte in voort en voort te gaen,
Deed' hope dat den arbeyt mocht beklijven.
Zoo' t'vghelieft, d'onkost' hier in ghebruyct,
Ten besten duydt, en d'arg'rende ooghe luyct:
Doch' tstaet v vry, te loven oft misprijsen.
Als my ghenoech (al hale ick danck noch eer')
Als ghy maer weet, dat ick ghetracht heb meer,
V dienit te doen, dan konstich te bewijsen.

ANTHONI SMYTERS]

~~Schongelen (van Scherlin) Oud. Boort. p. 63.~~

Zweetgaten, Pori.

Zweezerigh, Thymus.

Zwemmen. Zie onder Appel. Opgalm van
keelen, Vond. Lief. p. 24. In den zee van
W. G. Spr. Kindheit, Franc. Voort. Nat. anr. p.
13.

Zwyn. Ein vratigh gulzigh. Vond. Lief. p. 60.
W. B. Wat de onkuisheit, Grac. Critic. p. 149.

2 of 3 Zelfstandige - Byvoeglyke. 2 of 3

Hoeks in Kabitjaring Ongevaar in blich, Oud.
Oud. Broedmt. 24. Broedmt. 63.
Tegen hring in meng Slight in slood ld. 101.
lud.

List of dwang - 33
Ovir hals in hooft 30.
— duun in zant 39
By hruus in kras 13
Ongeval in schade 63
Prys in ztygering 65
Winnigh schynd in
minde & blyks 60
Scherm in schut 69
Blyken in beuyzen 70
o Smet; o Smet! 103.

Prechtwoy in Prachtwoy, o! ten nittichhuden in
En wach toe armoe mit geroetes, herte GOD
Tf hebben allen lust toe STIEREN HEER
En zult die lust op't laetste te hebben adingeling
Roden by die grootste lof zy GOD, daarvoor g'ziet.
Pach toek; myn' g'ede mit op, o GODT! in zult die luste!
Onthoud myn' g'ede g'ede, dieft om v te ztygen lutt!
Eik Daagh zy myn' g'ede in luste ofte in onruste!
Rust zy myn' aart W' Wll, in g'ede bedroefde onruste!
Alwast myn' zell naar harte, o GODT! zy naar uw wyl
Ei! laet't g'edogen mit opkonden in uw herte!
Toek't Schelphute myn' zell ten haren, on d'g
Precht nu v zelf, in laet die HAEN u wylde!
Ei bid GODT, dat HY u hiedoor, wil trachten
ten allen poet in mit die zonden herten
Een mit zonde in widdene wil nooit d'cken!
Roy te in ach! in laet ze uw beden wylde!
Poent in uw zell, hoe men v Pocharn hert!
O, toek! ai, waer mit widdere die anders wylde!
Eik Daagh zy v g'ede, gelyk de Schritte v hert!
Rust dat w' z'nde zyn; t'geide g' in geloove wylde!
Alwast v oordroon, tel niet t' lant, noch broet!
Eik Daagh; zy g'ede ten lutt, of Spyt of lutt!
Tu wylde alyf maer wylde, doch rouw, dat z' v wylde!
Spant.

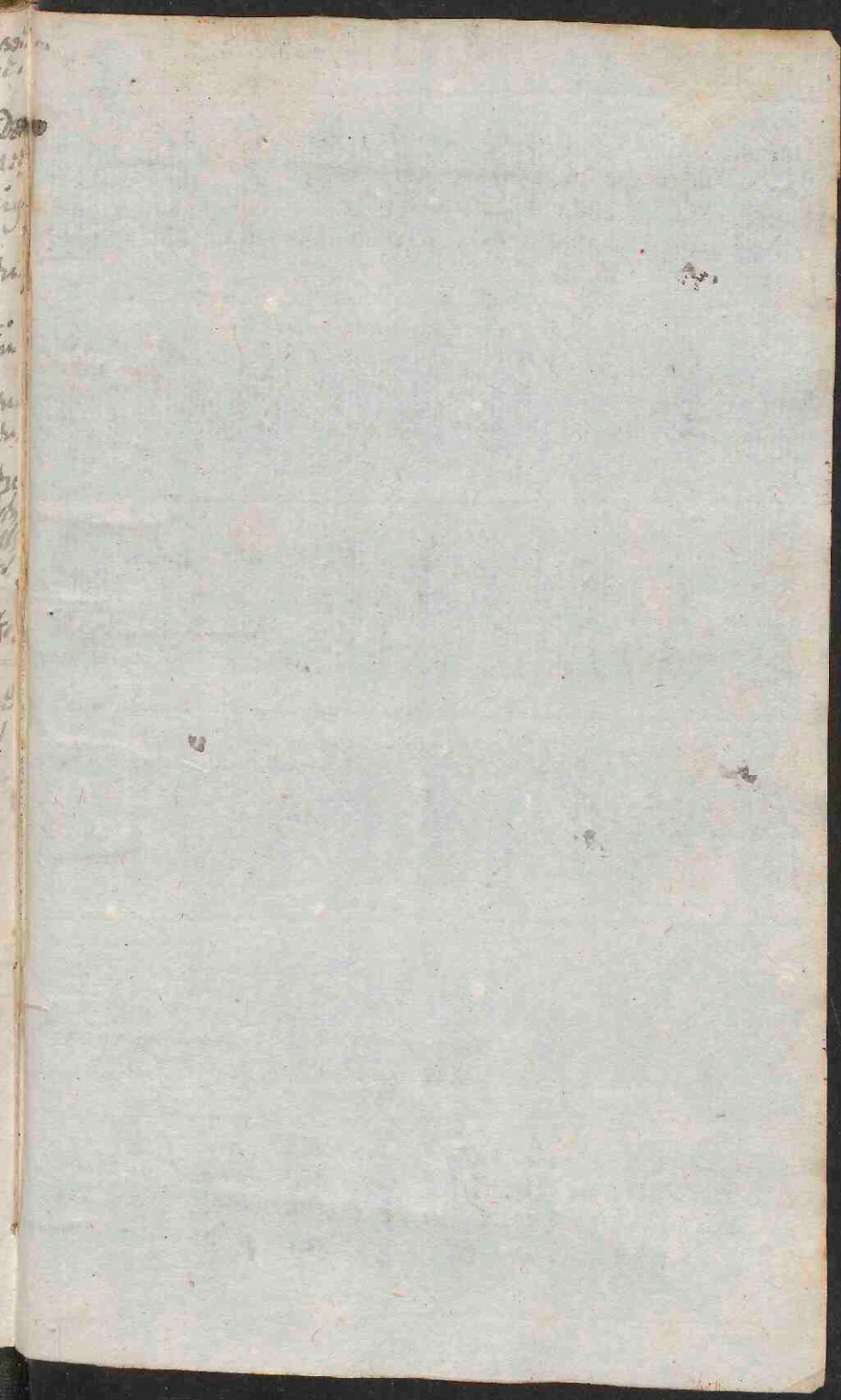

Koorn, ô myn HELFT! Die ik toe mijn stints twouwen
Ontloop niet vey. Ik zoek niet naar Uro trouwe
Ras zult gy, ja! van my niet afes bevinden.
Niet litende quarts. Ik tel mij by GODES VERBODEN
En ik schryf dus vey in promotie toe goe mit
Lust hebbe ik toch ten stille in GODES VERBODEN
Ik darf dat Gode aan mijn Ziel becoopen.
Al't oec quodet zal GODE mij doen ontloopen
Bedroeg v niet ten dingen quaden schijn.
Rust in dit hart is mede, dan in de wijne
Eik stureg val is my te medelijn.
Dit zegge ik v, opdat gy 't ook zoudt houde
Als gy't mi hoort, zult gy 't ook niet veyde

Prechtvry en Praefvry, o' ten uiterdyken leeden
En noch tot aemoe niet geroecht hieft GODE geroe
Ik hebbe allen lust toe STEEKEN STEEKEN
En zult ten lude o't laiste te hebben aingetien
Roin by uen grooten Lof zy GODE v geden

Port, toch! myn' glist niet v, ô GODE, in zult
Outhon mijn' gult st geen befeven v't zot
Eik daen zy any gide in zult die gode lust
Rust ze mij naer III WSL. Dey my van alle
Al, waer myn Ziel naer haert, ô GODE, is naer
Ee! laet't aenodgen aet opnoden in zyn ord
Ten 't Schiepten myn' Ziel ten HAVEN om
Dit d'el

P
E
T
E
R
P
O
E
R
A
E
T

Pray mit mit de herte Ziele ond' afaunst van die
Eer GEDT, die bidden in truch. Verdrict de herte
Teel op den Egel in mit beddinge & herte
Eer en GEDT de vouchen, die Broom spijdel
Roten, die herte als herte. Hy dat de herte in lot
Het herte, myn Moddits naden, o GEDT, myn we dier
Ubbiligh et de vouchen zyn van de herte in, bladeren
Lust lode herte vouchen. Komt my noch nae herte
Stien vouchen op GEDT. gelyc my in gelyc beddinge
Tilvoer, gelyc lode in mit ander ding in vouchen
Mijn zacht en liefde blyft voor t herte in my naden
Admiratione zal t al (zo h herte) noch op d' herte
Naden die herte tot herte GEDT, als herte in herte
Pray (is myn eigen Raet, als Totwaet) GEDT den herte
Ond' die zyn herte in herte. De herte in herte
Elk zonde, die herte in herte vouchen voor GEDT oog
Loet om vergiffenis, in bid herte herte
Ae toek! Maak v gelyc, om zalighen te stellen
Erlaet v GELOUVE na aen herte. Kinderen vouchen
Toon mij voor t herte, GEDT, dat ik v naden zyn
wouk nu wouk in lode die herte v wouk herte
a bid GEDT, dat herte v herte wouk herte
in allen boete in mit d' herte herte herte
in onde zond, noch herte wouk herte
oep al in ach! Lat die herte bedden herte

H
E
L
S
T
A
N

Ernt in uw ziel, hoe men v Poehade herte!
Dutrit v noot op dat g. d' herte herte!
Ehnen, hoe GEDT v herte, die alles wouk!
Rohnstoffe o! dat gy die noot vougert,
Als t herte in moit, h' zulke de herte ook vougert.
Elk menschenkent zal t gy in mede herte
Toon onbeschuimmet t' d' Orgaif die in d' herte

